

מסרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

אור התורה

מספר

דברים

והוא לקוטי אמרים. מאמרים יקרים. מעוררים הלכות לעבודת ה'. על סדרי פרשיות התורה. ועל חנוכה ומורים. שלש רגלים ור"ה ויוהכ"פ.

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'

מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ זי"ע

— אדמו"ר ה"צמח צדק" —

מליובאוויטש

חלק רביעי: האזינו — ברכה

נעק מכת"י ויוצא לאור במעם הראשונה

על ידי מערכת

„ אוצר החסידים ”

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין (13) נ. י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות עשרים ושש לבריאה
שנת המאה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

מפתח כללי:

3	פתח דבר מהמו"ל
5	לוח המפתחות

אור התורה

א'תרלו	פרשת האינו
א'תשה	דרושים לסוכות
א'תשע	דרושים לשמ"ע
א'תתלה	פרשת וזאת הברכה
א'תתקיג	הוספות
א'תתקנא	מראה מקומות לפסוקי תנ"ך
א'תתקסא	מראה מקומות למאמרי רז"ל
א'תתקעג	מראה מקום לכרכי הכתבי"ד

OR HATORAH DEVORIM

Vol. IV

Published and Copyrighted 1966, by
"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y. 11213
Tel.: HYacinth 3-9250-1

נדפס בגפוס "עורא"

צ"י ארצנו בן רחל וזלוף דובער בן אסתר הגיסה

Printed in United States of America

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובהמשך להנדפס מכבר⁽¹⁾, הננו מו"ל בזה בפעם הראשונה את דרושי ורשימות כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" על ספר דברים⁽²⁾.

הדרושים ורשימות של ספר זה נעטקו ברובם מביכלאך⁽³⁾ (כתב-יד מעתיקים שונים).

* * *

הדרושים שנדפסו בספר זה נכתבו בזמנים שונים, ולכן יש בהם ענינים שנרשמו בקיצור ולאחר זמן נתבארו באריכות יותר, ומשנה אינה זוה ממקומה, ובפרט שאי אפשר בלא חידוש.

לע"ע לא נמצא תח"י גוף כתבי יד קודש של ה"צ"צ מדרושים ורשימות הנ"ל, כי אם העתקות⁽⁴⁾, ומכמה מהם — רק העתקה אחת, ולכן אפשר אשר גם לאחר ההגהה שהשתדלנו בה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ"מ שבפנים, חסרה התחלת או סיום החצ"ג וכו'.

* * *

כרך זה — הרביעי והאחרון של ס' דברים — כולל הדרושים ורשימות ה"צ"צ על פרשת האזינו — חזאת הברכה, ועל סוכות, שמע"צ ושמח"ת⁽⁵⁾.

* * *

(1) ע"ד דרושי ורשימות ה"צ"צ על תנ"ך שנדפסו כבר — ראה בהקדמת המו"ל אוה"ת ויקרא בהערה 1 שם.

(2) מפני סיבות טכניות לא נדפסו לע"ע הדרושים ורשימות ע"ס בשלח-פקודי, במדבר, ויטעו בקרוב.

(3) בעיקרם מהביכלאך דברים ח"א וח"ב. כן השתמשנו בהביכלאך הידועים בשם "בוך באברויסקי", בוך דברים — רח"ל, בוך דברים — חן ועוד.

(4) ממאמרים אחרים כן נמצא גוכתי"ק ה"צ"צ — וכפי שמצויין להלן בהמראה מקום.

(5) על פרשיות זכרים-וילך, ריהיוהכ"ס — הוסיפו כבר.

בסוף כרך זה הוספנו: א) מראי מקומות לפסוקי תנ"ך, מאמרי רו"ל, זהר
זכו' (נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק). ב) מראה מקום להכתבי-
יד מהם נעתקו הדרושים ורשימות של כל ספר דברים.

תיאור קצר של כתבי יד אלו וכן הערות וציונים להדרושים ורשימות
של כל ספר דברים — יבואו בחוברת בפ"ע.

• • •

בפרטיות יותר ע"ד כתבי אדמו"ר הצ"צ — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר
שליט"א לספר אור התורה שמות.

מערכת „אוצר החסידים“

נח טבת, ה'תשכ"ו, ברוקלין, נ. י.
שנת המאה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה.צמח צדק

לוח המפתחות

האזינו

כי חלק..... א'תרסג	האזינו השמים..... א'תרלו
ביאור על לקו"ת פ' האזינו ע"פ	הגהות לד"ה האזינו השמים הא'
כי חלק ה'..... א'תרסד	שבלקו"ת..... א'תרלח
ימצאהו בארץ מדבר..... א'תרסט	קיצור מהביאור ע"פ האזינו
ביאור על תורה כגשר הגדס	השמים שבלקו"ת..... א'תרמב
בלקו"ת..... א'תרעז	להבין שרשי הדברים הנ"ל. א'תרמו
ביאור ע"פ כגשר יעיר קנו א'תרפה	הערות לד"ה האזינו השמים
ה' בדרך ינחנו..... א'תרצא	דרוש הא'..... א'תרמט
וישמן ישורון..... א'תרצד	הערות לד"ה האזינו השמים הב'
צור ילדך תשי..... א'תרצה	שבלקו"ת..... א'תרנ
כי דור תהפוכות..... א'תרצו	קיצור מד"ה האזינו השמים
הלא הוא כמוס עמדי..... א'תרצז	הנ"ל..... א'תרנה
כי ידין ה' עמו..... א'תרחז	הצור תמים פעלו..... א'תרנו
אלו מים מני ים..... א'תרצט	הלהוי' תגמלו זאת..... א'תרנז
ראו עתה כי אני אני הוא א'תרצט	בהנחל עליון..... א'תרנט
ראו עתה כי אני אני הוא.. א'תש	בהנחל עליון..... א'תרנט
הרנינו כו' וכפר אדמתו... א'תשא	כי חלק ה' עמו..... א'תרס

דרושים לסוכות

הגענועים בלולב..... א'תשלט	חג הסוכות שבעת ימים.... א'תשה
ענין קבלת שבת..... א'תשמא	חג האסיף..... א'תשו
כי ממך הכל..... א'תשמא	לבוך יהושע ישע"י ע"פ וסוכה
זוהר אמור קג. ב. תקסז.. א'תשמב	תהי' לצל יומם..... א'תשה
בסידור בד"ה להבין שורש ענין	להבין ענין סוכות..... א'תשטו
הסוכות..... א'תשנ	להבין ענין צמצום ומקו"פ א'תשכז
בד"ה להבין שורש ענין הסוכות	לדרוש ליל א' דסוכות דתקס"ג
א'תשנג	א'תשלו
הללו את ה' כל גוים..... א'תשנה	בענין ד' מינים..... א'תשלה
ענין חותם דהו"ר..... א'תשסט	אתרוג מקבל קור וחום..... א'תשלט

דרושים לשמיני עצרת

ביום השמיני עצרת..... א'תשעט	ביום השמיני עצרת..... א'תשע
ביום השמיני עצרת..... א'תשעט	עצרת..... א'תשעו
ע' בבוך בראשית ב' דנ"א ע"ב	ביום השמיני מלך הדר... א'תשעה
א'תשצג	שיך לתורה ביום השמיני עצרת
לד"ה ביום השמע"צ..... א'תשצד	תקע א'תשעט

קיצור מתורה ע"פ ביום השמיני	תתן אמת ליעקב	א'תשצו
שילח	ביאור על ביום השמע"צ ..	א'תשצח
ביאור ע"פ ה' לי בעוזרי ..	לד"ה ביום השמע"צ כנישין ..	א'תתו
ענין היחוד שבשמו"ע	לד"ה ביום השמע"צ כנישין .	א'תתח
שייך לד"ה להבין ענין יו"ט שני	ביאור על ביום השמיני שילח	א'תתט
בלק"ת	שבלק"ת	א'תתט

זאת הברכה

בכור שורו הדר לו	א'תתלה
זאת הברכה לג. כז	א'תתלו
אשריך ישראל	א'תתלט
אשריך ישראל	א'תתמב
מי כמוך	א'תתמד
ויקבור אותו בגיא	ביאור ע"פ תורה צוה הנדפס
ויהושע בן נון	בלק"ת
ולא קם נביא	בלק"ת ס' וזאת הברכה כביאור
ודבר ה' עם משה	ע"פ תורה צוה
פנים אל פנים	ד"ה תורה צוה לנו משה ..
ויאמר יהונתן	תורה צוה לנו משה
לבאר הדברים	ביאור על הנ"ל
שייך לד"ה והי' מידי חודש	ויהי בישורוק מלך
בחדשו בלק"ת	ברך ה' חילו
לד"ה והי' מדי חודש בחדשו	לבנימין אמר
מזמור שיר חנוכת הבית לדוד	וממגד תבואות שמש
א'תתקה	ורצוק שוכני סנה
	א'תתעה

חוספות

אדי שפתי תפתח	הנה להבין בתוס' ביאור ענין
שיר המעלות	ואראה את הארץ
שייך לד"ה האוינו דרה"ר	[חוספה לפי ראה ע' תשסג א'תתקטז]
שאו שערים ראשיכם	את ה' האמרת
עצרת קליטה	בהושע סי' יא
שלח את העם	לרדד מזמור
א'תתקמו	א'תתקלא

אור התורה

פרשת

האזינו

פרשת האזינו

האזינו השמים ואדברה. ס"פ שני דמס' דרך ארץ רבה שזתו ענין ישת חשך סתרו ושיש ש"צ רקיעים ונראה דהיינו כמנין שמים, ע' במא"א אות שין סמ"ט מענין שמים גימט' זכר ונקבה כי המל' כלולה עם התפארת הנק' שמים גם שם סעי' מ"ח שמן גימט' יוד פעמים ט"ל כמ"כ י"ל בענין שמים, וא"כ ש"ץ רקיעים הנ"ל הם מבחי' יוד פעמים טל וזהו מטל השמים.

ב) רבות בראשית פ"ה צויתי את השמים ואת הארץ שישתקו לפני משה שנאמר האזינו השמים ואדברה וגו' ועיין מזה בקהלת רבה בפסוק ידעתי כי כל אשר יעשה צ"ב ד', והיינו לפי שמשה המשיך גילוי אור א"ס מבחי' כתר הנק' ישת חשך סתרו ע"כ נשתתקו לקבל אור המשכה זו וכה"ג נתבאר גבי קי"ס דאגלילו מיא ע"ד חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו.

ג) רבות בראשית ספ"ד מענין שמים שהן שמים מעשיהן של בריות כו', עמ"ש בד"ה כיצד מרקדין בענין ב"ש אומר כלה כמות שהיא כו' ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים אשר תשים כו' וב"ש לשיטתיה דס"ל שמים נבראו תחלה.

ס"פ האזינו ובקהלת רבה צ"ב ד' ע"ד הנ"ל ברבות בראשית פ"ה ומסיים שזוהו צדיק מושל יראת אלקים כו', הצדיקים מושלים כביכול שהקב"ה מושל כו', ועמ"ש באר"ת מהמגיד נ"ע ע"פ וכל בניך למודי הוי' שהם כביכול לומדים את ש' הוי' כך עשה כו' ור"ל ע"י שממשיכים מבחי' לפני הוי' וכמ"ש בד"ה מה יפו פעמיך בענין מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהם כו' ויש להעיר מענין צדיק מושל לענין ע"כ יאמרו המושלים בואו חשבון כו'. עו"ש שיש לשמים פה זלב ואוון כו' השמים מספרים כו' האזינו השמים כו' וקאי על ז"א דאצ"י, וע' מענין אוון במא"א אות א' סנ"ה נק' בינה כו' און כולל חב"ד כו', ועמ"ש ע"פ ויאמר אם שמרע כו' והאונת למצותיו שיש בו ב' פירושי' א' לשון שמיעה וקבלה ע"ד און ששמעה כי לי בניי עבדים כו', וכ' הפנים יפות כאן שהוא קבלה יותר מהשמיעה יש לפרש ע"ד שהקדימו נעשה לנשמע או ע"ד שהוא כלי ריקן וזהו אונים כרית לי כו' תלים ס"י מם פסוק ז', גם ע"ד דברי חכמים בנחת גשמעים שזוהו בחי' בת אבי היא ולא בת אמי כו' שמקבלת מחכמה כו' וע"ד חכם בבינה רואים את הנשמע, עמ"ש בד"ה ויקרא שם המקום ההוא ה' יראה, גם בילקוט ריש ישע"י ע"י שמשה ה' קרוב לשמים אמר האזינו השמים כו' א"כ השמיעה שמקרוב נק' האזינו, והפ"י הב' ע"ד שעשה אונים לתורה והוא ע"י דברי סופרים ועז"א האזינו השמים הם בעלי תורה שיעשו אונים לתורה כו' וישע"י אמר כן על ארץ בעלי מצות כדי ליתן בכל א' ג"כ שמיעה והאזנה.

(הגהות לדיה האזינו השמים הא' שבלקרית)

(עא ג)

[שורה כי הנה — לעולם] (עין מ"ש ע"פ מי אל כמוך).

[שורה עם הנפש] (עין מ"ש במ"א ע"פ כי ביום הזה יכפר בענין לכבודי בראתיו כו', דלשם נת' שעולם המחשבה נק' בריאה. זגם מובן למשכיל דד' בחי' לכבודי בראתיו יצרתיו ועשיתיו הן הן ד' בחי' דנתת בראת כו' עד נפחת כמ"ש במ"א).

[שורה בבחי' יעקב — הוא הגוף] (נת', שהנשמה שרשה גבוה מאד, וכדי שתדד פלאים להתלבש בגוף צריך להיות בתחלה ד' ירירות נתת בראת יצרת נפחת כנגד ד' אותיות הוי' צמצום והתפשטות כו').

(עא ד)

[שורה שלמעלה] (היינו כמ"ש במ"א שבחי' זו הנק' מזל מרומז במ"ש ואתה משמרה בקרבי כו', שבחי' זו הוא בחי' מקיף ושומר על פנימי' הנשמה שבגוף).

[שורה ההארה — ושרשה] (נת', שלא כל הנשמה נכנסת לגוף רק הארה ממנו, אבל כל הנשמה מלמעלה ונק' מזל).

(עב, א)

[שורה בבחי' ביטול — כנ"ל] (המזל הוא בחי' אין שממנה תמצא החכמה וענין התשובה שתשוב ע"י ביטול ומס"ג לבחי' הנ"ל שהוא בחי' למעלה מג"ע, שבג"ע נהנין מהשגה בחי' חכמה, הנה לפי מ"ש כאן מובן ענין ד' בחי' נתת בראת כו' הן ד' עולמות אבי"ע ובחי' המזל הוא בחי' אין הוא בחי' כתר שלמעלה מהחכמה ולשם מגיעים ע"י התשובה, ועיין מ"ש במ"א ע"פ ומספר את רובע ישראל מובן דהנשמות נמשכים מבחי' מחשבה בחי' בראתיו ועלייתן אח"כ בבחי' אצילות, וכמ"כ משמע ג"כ ממ"ש במ"א דהנשמות נמשכין מבחי' לברשין תקינת לון דמינייהו פרחין כו', ועלייתן בגופא דמלכא שהוא בחי' אצ"י, ולכאורה סותר למ"ש כאן ולק"מ דיש נשמות מבריאה ויש מאצילות, ומ"מ שרש שרשן כולן מאצילות רק שהן למטה מהספי' ועלייתן אח"כ לאשתאבא בגופא שהן הספי' ובתוך הספי' מאיר הקו מא"ס שלמעלה מהספירה בחי' אין כו' וכמ"ש במ"א, ועוד י"ל דגילוי זה דבחי' כתר יהי' לע"ל דוקא שז"ס ותח"מ כמ"ש במ"א, והנה בזה מובן מ"ש במ"א ולכי לך, שהעליות של הנשמה היא לך ר"ל לעצמותך, דלכאורה קשה א"כ מהו הריחות, אבל באמת ר"ל שבחי' הנשמה עצמה נמשכת ע"י צמצום כו' בחי' שם הוי' רק שרשה ומקורה בחי' אין ומזל העלי' היינו שתתעלה בשרשה ממש, וז"ש ואלה מסעיהם למוצאייהם ר"ל למקורם ושרשם).

(עב. ב)

[שורה ומדרגתו — נפשו באחד.] (נת' ענין כל ימיו בתשובה למקורה ושרשה העליון, וזהו שמע ישראל כו').

[שורה רצונו] (ועמ"ש במ"א בענין וכל קרבי כו' שיש מלאכים הנק' קרביי על שם שמבררים השפע והמוכחר נמשך בעולמות עליונים שיהיו נהנין מזיו כו', והפסולת נשפע למטה ומוזה כל תענוגי עוה"ו, ולכן כמו צואה יחשבו לגבי תענוג האלקי שבג"ע כו').

(עב. ג)

[שורה האמיתים — ב"ה] (נת', עצה איך יתהפך לבו לבא לביטול ומס"נ הנ"ל פ"א והוא בשומו ללבו מ"ש ובחרת בחיים שהגשמיות נק' מת לגבי הרוחניות שבו הוא הרוח חיים ואם בגשמיות נמשך כ"כ תענוג, שזהו פי' לעוברי רצונו א"כ עאכו"כ ברוחניות בקיום המצות עושי רצונו ואי לזאת יבא לבחי' ועמך לא חפצתי ולבחי' מס"נ מחמת שרואה א"ע בחי' נפרד כו', וזהו תכלית ירידת הנשמה).

[שורה בשעת התפלה] (נת' כי בו שבת אותיות תשב להיות בחי' השבת הוא בחי' תשובה הנ"ל, כי בשבת הוא התגלות אור א"ס בבחי' שלמעלה מהחכמה כי ששת ימים עשה היינו התפשטות אוא"ס בבחי' עשי' וחכמה נק' עשי' ובשבת שבת כו', אך מי שטרח בע"ש היינו תפלה שבכל יום להיות הארה מעין שבת שבייתה ומנוחה מכל המחשבות זרות לקשר נפשו בה' כו' אזי בשבת יבא להיות בבחי' תשובה הנ"ל בכל היום).

[שורה בסליחה — הכין לבו] (עיק בפרד"ס ריש שער ח').

(עב. ד)

[שורה כתולע — נקרא] (נ"ל פי' הפסוק והוא מ"ש בענין הנותן שלג כצמר כו' ששרש הצמחי גבוה מן השלג יען היות צמר שרשו מבחי' גלגלתא, כמ"ש ושער רישי' כעמר נקי כו' ששם מאיר חסד עליון דע"י והשלג שרשו מגבורה דע"י שבמו"ס שמשם נמשכים י"ג ת"ד שהם בחי' לבושי' כתלג חיוור וגו', לפיכך אם יאדימו כתולע שהוא תגבורת האודם יותר מן השנים (ע' מצודת ציון וכמ"ש ברש"י שם) אזי ההכרח שיהי' הסליחה מבחי' שלמעלה יותר מהשלג דהיינו מבחי' חסד דע"י בחי' וימינך פשוטה לקבל שבי' וכענין חתר לי' התירה מתחת כה"כ עמ"ש במ"א ע"ז וזו היא בחי' תשובה של יוהכ"פ.

[שורה גבי ויגד — בלב] (נת', שלכן ניתנו לחות אחרונות ביום כיפורים כי אנכי ולא יהי' לך כללות כל התורה אנכי כולל כל המ"ע שנמשך אנכי בחי' מהו"ע להיות אלקיך שלך ע"י בחי' הוי' צמצום והתפשטות דהיינו

ע"י רמ"ח מ"ע קדשנו כו' קדש העליון כו' ובחי' לא יהי' לך כולל הלי"ת
שע"י עבירה בורא קטיגור אלקי' אחרים המונעים גילוי אלקות כו' ולוחות
אחרונות ניתנו בחשאי עלמא דאתכסייא פנימי' הלב).

(עג, א)

[שורה וגו' מרחוק — כנ"ל] (נת', פי' ויבוא כגשם שגשם מתהווה ע"י איד
שיעלה מן הארץ ונעשה מזה ענן, והיינו ענין שישים אל לבו ריחוקו
מה' ואיך דלמחת"ב בחי' ישת חושך, ואז יומשך גשם חסד עליון, ואהבה
רבה וגילוי אור א"ס בנפשו, וזהו כמטר לקחי שלוקחים אותו ית' ממש ע"י
המצות שהם אברים דמלכא אע"פ שהמצות נתלבשים בענינים גשמיים עכ"ז
נתפס בהם החיות מאוא"ס ב"ה, וזהו יערוף לשון חיצוני' והיינו כמטר דוקא
ע"י אתעדל"ת הנ"ל בבחי' תשובה דהיינו ענין ואד יעלה כנ"ל).

(עג, ב)

[שורה. שם מים — גוון כו'] (ר"ל כי שמים שם מים כו').

[שורה. ואורייתא — בקוב"ה] (נת', שא"א להיות המשכת אהבה רבה הנ"ל
הנק' מטר בנפשו אלא ע"י שיש לו תורה כי לא ע"ה חסיד משום
שאר א"ס ב"ה מתלבש בחכמה תחילה, וזהו האוינו השמים תורה שבכתב
מים ח"ע אין להם גוון על כל קוץ כו' אזי אדרבה להמשיך בחי' כמטר
לקחי וגם דוקא ע"י ותשמע הארץ תורה שבע"פ אזי יערוף כמטר כו', משא"כ
כשארין לו תורה כי תלת קשרין כו').

(עג, ג)

[שורה מעלה — בזה"ק] (נת', שבחי' כמטר הנ"ל הוא הנמשך על ידי
אתעדל"ת, והוא ענין ויבוא כגשם, אבל אהי' כטל הוא המשכות
מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם, אלא שאעפי"כ אחר שהמשיכו ויבוא כגשם
נמשך ממילא בחי' זו ומבחי' זו נמשך אמרתי ואשים דברי בפוך כו', ולכן
לא מעצרה טל, כי נמשך מטל דבדולחא שלמעלה מהמולות ונוצר ונקה שעד
שם מגיע אתערותא דלתתא לפי ששם שרש הנשמות, שבחי' אין הוא מול
לישראל כנ"ל פ"א).

הקיצור. ענין כל ימיו בתשובה היינו בחי' מס"נ באחד לבא לשרשו מבחי'
מזליהו אין שממנו תמצא החכמה עד יעבור עמך ה' ויגיע לזה
בשמו ללבו ענין ובהרת בחיים וכו' וזהו בחי' תפלה ושבת ויוה"כ"פ, וזהו ויבא
כגשם ע"י ואד יעלה וזהו כמטר לקחי, אך לא ע"ה חסיד, ולכן האוינו השמים
וארץ תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואח"כ תול כטל בחי' שלמעלה
מאתעדל"ת.

הגהות. נפחת להיות נפרד כו' היינו מפני שהנשמה מתלבשת בגוף ונראה
יש ודבר נפרד, ומזה יובן מהות התשובה וזהו ענין תשובה עילאה.

אך תשובה תתאה היא לשוב לבחי' ואתה נפחת בי והיינו תשוב ה' שבחי' ה' תתאה ממנו נמשך בחי' הבל הדבור כו' ויש עוונותיכם מבדילים בין הנשמה לבחי' מוצא פי ה' וע"י התשובה תתאה והוא במחזור"מ ישב לבחי' ה' תתאה, אבל תשובה עילאה הוא בחי' והרוח תשוב לבחי' מקורה ושרשה שהוא בחי' אין שלמעלה אפילו מבחי' יו"ד דשם כו', כמ"ש עד יעבור עמך ה' כו'.

וענין ויבא כגשם שהגשם יורד ע"י ואיד יעלה כו' בחי' מרחוק ה' נראה, יובן ע"ד מ"ש ושקל בפלס הרים כו', וכתוב יוצר הרים ובורא רוח שהרוח נתהווה מהרים ע"י ואיד יעלה מן הארץ כמבואר בספרי המחקרים וגם ההרים משברים את הרוח שבמקום מישור שם הרוח גדול ביותר מדאי לפי שאין דבר המעכב, לכן נאמר לעשות לרוח משקל, וזהו ושקל בפלס הרים כו' ויחס הפלס שהוא גדול להרים שהן גדולים ויחס מאזניים שהן קטנים מן ההרים שכן דרך הבריות ששוקלים הדבר הגדול במשקל הגדול והדבר הקטן במשקל הקטן, והנמשל כי גבעות הם בחי' מדות הנולדים מן השכל שהם קטנים מבחי' הרים שהן הרים הגבוהים, היינו המדות שלמעלה מהשכל, והנה כדי לזכר נפשו בבחי' גבעות הוא ע"י מאזני צדק צדיק מלכותא קדישא היינו לפי ערך העול מלכות שמים שמקבל עליו בעול תורה ומצות עי"ז מכריע כף האהבה להאיר על נפשו כו' דאורייתא מחכמה נפקת, ולכן ממנו נמשכים בחי' גבעות המדות שנוולדים מהחכמה, אך כדי להגיע לבחי' הרים הגבוהים שלמעלה מהטעם ודעת א"א להגיע אליו ע"י תורה ומצות לבד כ"א ע"י תשובה מעומקא דליבא שלמעלה מן הדעת מחמת ריחוקו מאור פניו ית' שאז מרחוק דוקא ה' נראה לי.

וז"הו ענין פלס שקורין בעזמין שמגביה משא גדול מחמת אריכות זריחוק העץ מדבר הנשקל שאריכות וכובד העץ ומרחקו הוא המכריע, וכך ע"י המרירות שבנפשו על ריחוקו מאת ה' הוא מעורר את האהבה עליונה שלמעלה מהדעת, וזהו הרים הגבוהים ליעלים בחי' שופר של ר"ה של יעל פשוט, וגם ההרים רקדו כאילים כתיב בחי' שופר של איל, וזהו יוצר הרים ובורא רוח שע"ז נעשה בנין המל' שהוא בחי' וברוח פיו כל צבאם, ועל זה נאמר לעשות לרוח משקל, וזהו ענין ויבא כגשם, כי בעשרת ימי תשובה אומרים זרוק עלינו מים טהורים י"ג נהרי דאפרסמוני דכינא להיות כבסני מעוונני, והגשם שהוא ענין מים טהורים אלו נמשכים ע"י איד יעלה כו' שהוא בחי' ענן וחושך, דהיינו שמשים לנגד עיניו ריחוקו מה' ע"י הענן שהוא ענן ועב המחשיך.

וז"הו הוידויים שאומרים בעשרת ימי תשובה, ומ"מ האזינו השמים כתיב כי לא ע"ה חסיד וזהו העריפו שמים ממעל, פי' ממעל מבחי' שמים, ומ"מ נמשך דוקא ע"י שמים (עיי' זהר ס"פ ויקרא ד"כ), וכ"ז אתערותא דלעילא שע"י אתערותא דלתתא, אך הטל יורד בלא עננים והיינו שהוא אתערותא דלעילא שלמעלה מאתערותא דלתתא, וגם הוא מבחי' גבוה יותר, כי הגשם יורד ע"י הענן שרש בחי' זו הוא ישת חושך סתרו, אבל הטל נקי טל אורות בחי' באורך נראה שלמעלה מבחי' ישת השך סתרו. (עמ"ש

ע"פ שחורה אני כו'), והנה מ"ש שהטל זהו בחי' סוכות, הענין כי הטל אף שיורד בלא הענן, מ"מ יורד בלילה כמ"ש גבי מן וברדת הטל לילה כו', והיינו כשאין השמש מאיר או נמשך הטל שהוא בחי' רחמים רבים, משא"כ ביום שהשמש מאיר אין יורד הטל שהוא גבוה מבחי' שמש והנה הסוכה צ"ל צילתה מרובה מחמתה שהוא למעלה מבחי' שמש ומגן כו' רק כוכבים צ"ל נראה מתוכה, וכמו הטל יורד גם כשהכוכבים מאירים כו'.

קיצור מהביאור ע"פ האזינו והשמים שבלקו"ת

ואעידה בם את השמים ואת הארץ. ענין תלמוד גדול שמביא לידי מעשה, ע' ספ"ק דב"ק די"ז ע"ב בפירש"י, והרי אמרו דת"ת כנגד כולם, ע' מהר"ש פ"ג דפאה סוף ה' בשם הירושלמי כל מצותה של תורה אינן שות לדבר א' מן התורה (הג"ה ועמ"ש בד"ה אני לדודי דרוש השני שם הפי' ע"ד תלמוד גדול שמביא לידי מעשה ובד"ה ושנתם לבניך, ועמ"ש ביום השמיני עצרת שמאלו תחת לראשי, ובד"ה יביאו לבוש מלכות, וע' בד"ה וידבר אלקים כו' אנכי פ"ב, ובד"ה בשעה שהקדימו פ"ב, ובד"ה אחרי הוי' אלקיכם בענין עבירה מכבה מצוה, ואין עבירה מכבה תורה, ובד"ה ואתחנן אל הוי' שם מבואר קצת ענין ותלמוד תורה כנגד כולם, וצ"ע עכ"ה) ענין לעבדה ולשמרה דהיינו להמשיך תוספת אור בג"ע, ועד"ז ענין עוסק תורה לשמה לשם התורה, (ע' בד"ה ואהי' אצלו אמון ספ"ג ובהביאור ספ"ב, ובהביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע פ"ד,) כי אורייתא מחכ' נפקת ולכן נמשלה למים שאין להם גוון (ע' בפרד"ס שער פ"ד ושער הגוונים רפ"א) ומשתנה לפי גוון הכלי כי החכמה למעלה מההשגה, (ע' בד"ה ראה אנוכי נותן בענין גקודה בהיכליה, וע' ביאור כי על כבוד חופה פ"ב, ובסידור ע"פ הללויה הללו אל בקדשו בענין אור מים רקיע ובבה"ז שופטים דרע"ה ע"א בענין עצמות ובשר כו' ובבה"ז וארא בענין הבן בחכמה,) וזהו ענין סופר וספר וע"כ הדינים אינן מבוארים ומושגים בתוך תושב"ב, (עיי' בביאור לכן אמור כ"א ע"ד לחכימא ברמיזא) כמו ארבעים יכנו, הרמב"ן סיפורי מעשיות, מים ד' יודין מם סאה דמקוה, (ועמ"ש מענין מים בענין מן המים משיתיהו בת"א פ' בשלח בד"ה או ישיר משה ובני ישראל, ועיי' בד"ה וירא ישראל ובבה"ז בשלח מ"ח ענין כי אל דיעות ובחי' מים דיעה עלינו, ולכן לע"ל ומלאה הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים כו').

ב) והנה אמרו רז"ל כל המשתמש באור תורה אור של תורה מחייהו, והיינו כי טל אורות טליך, בכתובות פב"ת דקו"א ע"ב (הג"ה גכ' טל תורה בשם אור תורה הוא למעלה מבחי' שם מים כנ"ל בענין אור מים רקיע ועיי' זוח"ב תרומה דקס"ז ע"א מענין אור מים רקיע, ע' בהרמ"ז ר"פ פקודי דף ר"כ ע"ב מזה, והוא טל שעתיד להחיות בו את המתים (ע' בתו"א פ' יתרו בד"ה

ענין האבות ודף קכ"א ע"ד ודקכ"ב ע"א סי' י"ז גבי טל תורה מחייהו נדחך קצת, ובלקו"ת פ' עקב סד"ה ויאכילך את המן שהוא מבחי' סוכ"ע וסד"ה האזינו השמים, הראשון, וסד"ה אני ישנה ולבי ער, בענין שראשי נמלא טל, ובהביאור בסופו, וסד"ה לסוסי ברכבי שבשה"ש הראשון, וע' ביאור צאינה וראינה, ד"ה להבין ענין הטעם פ"ה ובת"א פ' בשלח בד"ה אכלהו היום, ובד"ה להבין ענין לחם משנה, ובסידור בדרוש בהמ"ז) והענין כי צ"ל שעה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה, איך הגוף הגשמי יהי' ניזון מזיו השכינה, (עיי' בת"א פ' יתרו שם ובד"ה אני דפ' ציצית וררש הראשון) אך כי כל העבדה הוא להמשיך תוס' אור, (עיי' ביאור מגורת זהב פ"א, ובביאור ע"פ שבת שבתן בתחלתו בשם מהרנ"ש) ועיי' התוס' אור מא"ס שיומשך כו' שיומשך שגם הגוף יקבל חיות מזה, וכמשל החביות כשיתמלא ביותר נשפך גם לחוץ (עיי' ממשל זה בד"ה יבאו לברש מלכות דף קנ"א ע"ג.) ותוס' אור זה נמשך עיי' תורה ומצות.

ג) ומעתה יש להבין מהיכן נמשך תוס' האור, יש להקדים מאמר עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד, (ע' מזה בעה"ק ח"א פ"א.) וההתהוות הוא מבחי' שמה, (ע' לקר"ת ד"ה קול דחיי), עיי' צמצום ומקו"פ (ועיי' בתו"א בד"ה פתח אליהו) ואח"כ קו ועיי' פרסא כו', וזהו מלכותך מלכות כל עולמים, והמשכות תוס' אור היינו מעצמותו ית' בחי' המאור שהוא מקור האור כו' (עיי' בד"ה תקעו בחדש דרוש השני פ"א בענין לע"ל הקדב"ה מוציא חמה מנרתקה, ובד"ה אוסרי לגפן בענין מקדשי שמך שממשיכים מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמך קדוש, וזהו התוס' אור שנמשך מעצמותו יתברך, ע' בד"ה את שבתותי פ"ד בענין שבת עילאה כו') ואיך יגיע האדם להמשיך מעצמות המאציל הלא לית מחשבה תב"כ, אך אע"ג דלמתב"כ, מ"מ עיי' רעו"ד הוא נתפס, (עיי' מ"ש בד"ה וישב יעקב ובד"ה ואתה הרים את מטך.

ד) אך הנה להבין זה יש להקדים ענין א' הידוע דיש ב' מדריגות באהבה פנימית הלב חיצוני' הלב עיי' בד"ה ושאתם מים הראשון פ"א, חיצוני' הלב הם המדות הנולדים מן הדעת וההתבוננות בגדולת ה' להוות מאין ליש, (בד"ה אתם נצבים פ"ג, ובד"ה מי מנה פ"ב) שמע שם ע' כו' ופנימי' הלב הוא רעו"ד שלמעלה מהשכל והיינו בחי' יחידה כו', (באג"ה סי' ד', ועיי' בד"ה במדבר סיני הראשון לגבי דאית רצון ואית רצון, פי' דאית רצון לעילא שהוא למעלה מהשכל ונמשך עיי' ההתבוננות במהו"ע ית' דלית מחתב"כ, ועד"ו נת' בד"ה בכ"ה בכסלו ענין למס"נ באחד, זבחי' בשכמל"ו ואהבת זו כענין המדות הנמשכים מהשכל במה שמהווה מאין ליש כו'). וכמו התקשרות הבן עם האב שהוא למעלה מן השכל, (בד"ה וספרתם לכם דגבי חג השבועות פ"ג פי' שהוא הדעת הנעלם שלמעלה מהדעת המושג ומובן, (ועיי' בד"ה ש"ה ממעמקי ספ"א, ולא כמו הבן כו', אך הנשמה אינו כן כו', ועוד כי בבן הרי ג' שותפים הקב"ה נותן בו נשמה, משא"כ מה שהנשמת נקראים בנים אתם הרי ממך (הכל) בני בכורי ישראל, והו' ענין או"א במולא אתכלילן ז"א בעתיקא אחיד ותליא, (היינו למעלה משרש השכל שהם או"א ע' בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה בתו"א פ' יתרו דקכ"א ע"ג, וז"ש מרכבתא עילא, כי מרכבתא תתאה שהוא בחי' ביטול למלכותו ית' אבל מרכבתא עילאה הוא בחי' ביטול למהו"ע

ית', ועיי' מענין זה בעתיקא אחיד ותליא בביאור ע"פ שימני כחותם, פ"ד, וקצת שייך לזה ענין כשב השין חג"ת דא"א קודם להבית חז"ב בלקו"ת פ' אמור בביאור ע"פ והניף הכהן אותם פ"ה, ובד"ה ביאור אם בחוקותי תלכו פ"ד גבי בעבר הנהר ישבו אבותיכם, וסד"ה אתם נצבים בענין ושקל בפלס הרים, הרים הגבוהים ליעלים) חתו הקדמת נעשה לנשמע (ע' וח"ב בהר דק"ח ע"ב, ובד"ה צאינה וראינה, הראשון פ"ד, הר"ל כאן נשמע זהו חז"ב, והקדמת נעשה זהו ע"ד ז"א בעתיקא אחיד ותליא קודם לאו"א הנמשכים ממזלא כו', ובד"ה בשעה שהקדימו פ"ד).

ה) ואחר כל הג"ל יובן שרש ענין ההפרש בין תורה ומצות, דהנה ע"י רעו"ד אם ישים ליבו אליו ולאו למדותיו, ועיי' מעורר רצוה"ע טמירא דכל טמירין, וכמו הקדמת נעשה הביטול לבעל הרצון כן רעו"ד אליו כו' הוא למעלה משרש החכמה שנמשכים ממזלא כו', לכן עיי' ממשכים התוס' אור מאוא"ס (וכמו בפ' שמע לפי שנאמר בכל מאדך עיי' דוקא נק' עושין רצון של מקום, ובאג"ה רס"י ל"ה והעלא' מ"ן כו' בלי גבול ונק' מאדך כדי לעורר בחי' א"ס, ועיי' סוף הביאור דמנורת זהב אלא ע"י בחי' בכל מאדך, ועמ"ש ע"פ העבד הלוי הוא ולא מ"ש בלק"ת ע"ש, ועיי' מ"ש בזה בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל פ"א, וגם י"ל פי' כל הנקרא בשמי כל היינו ששרשם מא"ק שנק' אור כללי, וכן באור בביאור ע"פ יונתי בחגוי, ולכן ע"י רעו"ד ממשכים התוס' אור מעצמות אוא"ס כי א"ק הוא כתר הכללי) וזהו אם ישים אליו לבו ורחוהו אליו יאסוף (עיי' בזח"א דל"ז ע"ב בענין לא ידון רוחי, ואפ"ל בחי' רוחו זהו כענין רוח קדים אויר קדמון שהוא כתר אריך ונשמתו היינו עתיק, ועמ"ש בהגהות לדרוש מנחה מימין בענין רוח אייתי רוח ואמשיך רוח), כי ע"י רעו"ד מס"נ בק"ש מעורר מבחי' כתר שבכתר שלמעלה מהתורה ששרשה מח"ס, (עיי' בתו"א דקנ"ב ע"ג בד"ה הנה התורה) לכן עיי' ממשיך תוס' אור מאוא"ס בהתורה, וזהו הנק' טל תורה, וזהו סדר התפלה מתחלה בפסוד"ו עד ק"ש בחי' חיצוני' הלב היינו המדות שנולדים מהשכל, (ובמ"א נת' שזהו ענין מזבח החיצון, ועיי' מזה קצת בד"ה ושאתם מים בששון הראשון), ע"י ההתבוננות בפסוד"ו ויוצר אור וכ"ז כדי להפיך הנפש השכלית דנוגה שחסכים גם היא ולא תסתיר על בחי' רעו"ד שניצוץ אלקי שהוא חלק אלוה כו', ויוכל לבוא מן ההעלם לגילוי בק"ש ושמר"ע למס"נ באחד שהוא בחי' פנימי' הלב, ואח"כ נמשך ע"י פנימי' הלב תוס' אור גם בתורה כנ"ל ותוס' אור זה בא מבחי' עצמות המאציל דוקא שלמעלה מהשתלשלות כמשל הבן כו' כנ"ל, בענין ז"א בעתיקא אחיד ותליא, וזהו שאחר מס"נ בק"ש ופסוק ואהבת כו', נאמר ודברת בם, ועיי' בד"ה יונתי בחגוי בענין קומי לך רעיתי, וטעם הוספות אור זה שצ"ל בתורה דוקא היינו כי לאו אורחא דמלכא לאישתעי במילין דהדיוטא, אלא דהתורה היא חכמתו ית' ח"ס, (ועיי' מ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הראשון, כי גם עש"מ נק' מילין דהדיוטא כו', ועיי' בתר"א בד"ה ענין חנוכה בענין מצוה להביא מן ההדיוט, וזהו עוטה אור כשלמה לכבודי בראתיו, וזהו ואעידה בם את השמים שם מים תורה אם המשכר אוא"ס בהתורה, (בחי' הטל תורה) ולכן תלמוד גדול כיון שבחי' האור מעצמות המאציל ראשית התלבשותו הוא בחכמה שבתורה.

ו) אמנם מעתה יש להבין טעם מה שאמרו דמעשה גדול, כי ולכבודי שמתלבש בתורה בראתיו יצרתיו מחו"ד העלם וגילוי תושבי"כ ותושבע"פ אף עשיתיו מעשה המצות, אף הפסיק כי ענין המעשה יש בה בחי' גבוה מהשכל, ע"ד שמוע מזבח טוב, הטעם של מצוה שרשו מחכמה והשמוע ביטול רצון מגיע בכתר, וזהו אף עשיתיה, אף מרבה בחי' רביעית שלמעלה מבחי' ולכבודי בראתיו תו' כו' (עי' בתרא ד"ה הנה התו' הובא לעיל סעיף ה').

ז) והנה עכ"ז יובן מ"ש אל תט באף עבדיך, כי יש ב' בחי' עבד, הא' עבד שלמטה מבחי' בן והוא יר"ת, והב' עבד שלמעלה מבחי' בן יר"ע עין ביאור כי אתה נרי ד' מדריגות דחילו ורחימו רחימו ודחילו, ומ"מ יר"ת שרשה מיר"ע, (עין בה"ז אמור ד"ק ע"ב ע"פ אחותי בת אבי היא) ועיקר ענין שמוע מזבח טוב, זהו יראה עילאה, וזהו אל תט באף עבדיך, אלא יגיע ליראה עילאה (וענין אל תט עמ"ש בענין שמא יטה, ויט יהודה, ועמ"ש בלקו"ת בהקיצור על פסוק אחרי הוי' תלכו בענין ואותו תעבדו.

ח) ומעתה יובן ג"כ שורש ענין יערוף כמטר לקחי, לקחי מצות שצ"ל באגר שלים הפך חנם, את הדגה אשר נאכל במצרים חינום, ועיין ת"ת בחינום, כי אינו מתברר כ"א מברר כי בחכמה אתברירו כו', ומ"מ תלמוד המביא לידי מעשה הרי הוא כמעשה, וזהו יערוף כמטר לקחי ע"י ואד יעלה.

ט) תזל כטל אמרתי, טל תורה הגיית בו יומם ולילה, וזהו התוס' אור הנמשך מהמאציל כנ"ל ס"ג טל אורות אור דוקא שלמעלה מבחי' מטר שלמע' מבחי' מטר של מים והטל הנמשך מעצמו בלי אתעדל"ת, אבל מטר ע"י אתעדל"ת ואד יעלה אהבה החיצונית הלב שע"י התכוננות ויגיעתו, וכמו מטר היורד ע"י רעמים, כן בתפלה שעת צלותא שעת קרבא, ונק' יערוף חיצוני' ח"ע ואח"כ תזל כטל בלי רעמים, (כענין גשם נדבות וצ"ע דלעיל אמר שזה התוס' אור הנק' טל תורה הוא נמשך ע"י רעו"ד פנימי' הלב א"כ ה"ז בא ג"כ ע"י אתעדל"ת, ואפ"ל כי זה הפנימי' הלב כיון שזה בא מחמת כי בנים אתם שהבן נמשך מעצם האב א"כ זה בא ממילא, ועוד כי בחי' זו נק' ייבין לי' ברתא דמלכא שזה בא בתורת מתנה מלמעלה לאחר היגיעה בחיצוני' הלב, כמ"ש באג"ה אגרת י"ח בד"ה מה יפית ומה נעמת, וכן נת' בלקו"ת בשה"ש ע"פ אני ישנה בענין פתחי לי כחודה של מחט ואנוכי אפתח לכם כפתחו של אולם, ע"ש בסוף הדרוש, וזהו ענין עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו כו' ע"ש, ובד"ה האזינו השמים דרוש הראשון בלקו"ת פי' בענין אחר שגם שורש ומקור העלאת רעו"ד דנש"י מגיע עד שורש מזליה שהוא מזל ונוצר ונקח, וזהו ענין ויבא כגשם לנו כו', אך טל זהו טלא דבדולחא שבמו"ס שהוא הגבה למעלה מהמזלות ונוצר ונקח כו', וא"כ לפי זה טל תורה גבוה גם מבחי' רעו"ד עם שמגיע בכתר שבכתר, זהו הכל בא"א, אבל טל תורה נמשך מפנימי' הכתר כו' שהוא בחי' עת"י, וזה ענין חג הסוכות שאחר יוהכ"פ, וסוכה תהי' לצל יומם, וכמו בתורה ואשים דברי בפיד ובצל ידי כסיתוך כו') וזהו ענין תלמוד שמביא לידי מעשה, זהו יערוף כמטר לקחי, ובחי' ות"ת כנגד כולם זהו טל תורה כו' טל אורות, כי נר מצוה ותורה אור כו'.

להבין שרשי הדברי' הנ"ל ע"פ האזינו השמים כו', שבלק"ת פ' האזינו דרוש הראשון בענין כנס"י שאלה שלא כהוגן ויבא כגשם לנו והקב"ה השיבה כהוגן אהי' כטל לישראל, (הג"ה ועיין מענין זה בלק"ת בשב"ש סד"ה אני ישנה בענין שראשי נמלא טל ובהביאור ובתרי"א פ' בשלח בד"ה אכלוהו היתם ששני הדרושים אלו הי' בשבת אחת, ועיין בלק"ת פ' עקב בד"ה ויאכילך את המק עכ"ה) והנה להבין ענין שורש ענין הגשם והטל ילה"ק שורש ענין המין המ"ד (שזהו בחי' הגשם) שהם מחכמה ובינה שיונקים מב' המזלות דא"א, (עיין בד"ה עבדים היינו לפרעה, ובה"ז פ' נשא במאמר שם דקכ"ח בחללא דגלגלתא בענין שאו"א יונקים מהמזלות, ועיין בתרי"א פ' מקץ בהביאור ע"פ כי עמך מקור חיים בענין ושני זתים עליה, שפירש ג"כ שהן ב' המזלות הנ"ל, ועמ"ש מזה ג"כ בלק"ת סד"ה ושאבתם מים בששון דרוש השני בענין ממעיני הישועה) אבא יונק ממזל השמיני ונוצר חסד ואימא ממזל הי"ג ונקה הנק' מול התחתון (ועיין מזה בסידור בדרושי' לחתונה בהביאור ע"פ כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ושם פ"י ששורש יניקת אימא נמשך בשרשו מבחי' עליונה יותר מיניקת התחמה ולכן יש בחי' בתושבע"פ שהוא מהבינה מה שלמעלה מתושב"כ שהיא מהחכ' וקצת משמע בת"א ד"פ ל"ל בענין ה' דאברהם יעו"ש), דהנה איתא באר"ד דקל"ד ע"א בענין הכל תלוי במזל אפילו ס"ת בהיכל דהיינו שגם ס"ת שהוא ח"ע דאורייתא מחכמה נפקת היא יונקת מבחי' מולא עילא' מבחי' ונוצר חסד, ועו"ב והחכמה מאין תמצא, (ושם פ"י ג"כ שבחי' מולא הנ"ל נק' חוטא יקירא קדישא דהיינו כמו דוגמת הקוי"ח שנמשך מאור א"ס לאחר הצימצום כו', והיינו כמ"ש בת"א בדרוש יבאו לבוש מלכות ובהביאורים שם שבחי' הקרו"ח זהר"ע ראשית הגילוי בתכ"י יעו"ש דהיינו יניקת אבא ממזל השמיני הנק' חוטא יקירא קדישא, וזהו משארז"ל כל העוסק בתו' בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום שנאמר יומם יצוה ה' חסדו, דפי' חוט של חסד זהו מולא הנ"ל שנק' חוט כנ"ל והוא של חסד, שהרי נק' ונוצר חסד, ועי' בתרי"א פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם שם פ"י מעלת בחי' ונוצר חסד על בחי' ועושה חסד, דבחי' ונוצר חסד הוא בחי' חסד שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות, רק שהוא בחי' מקור ושורש כל עכ"ל, וזהו כענין מעלת אב הרחמים על מעלת אב תרחמן, ועיין בד"ה ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך, מענין ב' בחי' חסד, ובאג"ה סי' י"ד בד"ה חסדי ה' כי לא תמנו כו', וא"כ לפי"ז פ"י הקב"ה מושך עליו חוט של חסד היינו מבחי' החסד שלמעלה מסדר ההשתלשלות, ולפי שהוא מלמעלה מסדר ההשתלשלות ע"כ אינו בא רק מבחי' חוט לבד, ואעפ"כ הוא גבוה מאוד נעלה מהחסד שבסדר ההשתלשלות, וכדוגמא זו גם למעלה מה שאר"א יונקים ממזלות זהו גבוה ממה שמלבישים לחו"ג דא"א, אף ששם זהו הלבשה ממש והכא רק יונקים מבחי' שערות, ועמ"ש מזה בה"ז דפ' נשא דקכ"ח הנ"ל ונוכר מזה ג"כ בלק"ת פ' אמור בהביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם בענין שתי הלחם ע"ג שתי הכבשים), והנה מוח אי' שיונק ממזל הי"ג ונקה היינו שורש התהוות הנשמות לפי שהנשמות נולדו מאימא עילאה אם הבנים כו', (י"ל ע"ד אלה בני לאה ואת דינה ביתו שתלה הקב"ה זכרים בנקבות, נמצא ששה בני לאה שהם ו"ק נאצלו ונמשכו מבחי' ה' לאה גדולה

לאה שהיא אימא, והיינו ששורש הנשמות נולדו מאימא), ומזל התחתון שורש ומקור מוחין דאימא ועיי' יחד דאריא נשפע ממזל העליון למזל התחתון, והיינו עיי' מ"ן דאימא ומ"ד דאבא שיתבאר בעזה"ש, (ועיי' בהביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע שהיחד דאריא שרשו נמשך מלמעלה מעלה ע"ש בהביאור השני ובלק"ת פ' אמור בהביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי, ושם פי' שלכן יחד דאריא א"א להמשיך כ"א עיי' מס"נ באחד וכן ביאור גם כאן לקמן.

קיצור ענין גשם וטל, יובן בהקדים ענין מ"ן ומ"ד ששרשם מאריא שיונקי משני המזלות זהו הכל תלוי במזלא אפי' ס"ת בהיכל, זהו והחכמה מאין תמצא והבינה יניקתה ממזל ונקה, והיינו שורש מזליהו של הנשמות שנמשכים מאימא, ועיי' יחד אריא נעשה יחד המזלות, (הג"ה, וא"כ זהו ע"ד שהתורה נק' חתן וכנס"י נק' כלה, ועיי' בלקו"ת בד"ה שיר השירים שהבינה נק' כלה עילאה ומזה נמשך חתן מה שהקדב"ה יושב ועוסק בתורה, ובחי' מזל השמיני נק' חוט, זהו ענין כל העוסק בתו' בלילה הקדב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום, שלפי שהוא מבחי' ונוצר חסד נק' חוט עכ"ה).

(הג"ה"ה והנה בחי' העלאת מ"ן דאימא הנ"ל זהו ענין תשובה, כי תשובה היינו תשוב ה', ותשובה עילאה היינו תשוב ה' עילאה שהוא בינה ולכן במקום שבעלי תשובה עומדים אין צד"ג יכולים לעמוד, כי צדיקים ממשכי' יחד זו"ג, אבל עיי' התשובה נעשה יחד אריא, ועיי' זח"ג פ' ויקרא די"ו ע"ב עכ"ה), ותחילה י"ל שורש ענין התשובה בהיות כי מה שנוצר בספרי המקובלים ענין עליות העולמות בכל תפלה ומידי שבת וחודש ויו"ט כו', (הג"ה, עיי' בתו"א פ' תרומה בד"ה ביאור לענין הכרובים במ"ש, ולפי שעולם העשי' עולה לאצי' ג"פ בכל יום כו', עכ"ה) הוא ענין התשובה בנשמות פרטיות, (הג"ה עמ"ש בלק"ת סד"ה לבאר ענין יוהכ"פ ובד"ה שובה ישראל עד דרוש השני בענין שבת שהוא עליות העולמות והוא אותיות תשוב בחי' תשובה וכמו"כ פי' שם בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני שהתשובה היא חזרת פב"פ זהו עצמות ענין העלי' העולמ' שהעליות המל' הוא להיות פב"פ עכ"ה) כי כמו שהנשמה פרטיות מחי' את כל הגוף כן הנשמה הכללית נכ"ח העולמות * דבי"ע, (הג"ה עי' מ"ש בענין עשן ר"ת עולם שנה נפש עכ"ה) כתיב ותתן טרף לביתה כו', הנה העליי' שלה הוא בשחר דוקא, (הג"ה עוז"ג ר"פ שלח ע"פ ידעת השחר מקומו עכ"ה) בזמן התפלה כי בלילה משפלת עצמה להיות ראש לשועלים להחיות רוח שפלים, (הג"ה וכמ"ש בזהר ויחי דרכ"ט סע"ב גבי יובל דא צלותא דערבית רשות איהו בגין דהאי שתא מחלק טרפא לכל חילהא, ולאן שעתא לאתברכא אלא למיהב מזונא ביממא היא מתברכת מתרין סיטרין אילין בצפרא וברמשא, ר"ל

הנשמי' * מאי' כי תלה הכתוב זכרי' בנקבות, תפלה עליי' המל' תשובה מבחי' כרחל לפני גחזי' גאלמה.

הנשמי' : בבון רח"ל נוסף בשולי העמוד.
העולמות : בבון ויקרא בשלימות : העולמי.

במנחה מגו שמחה ורננא ובליילה פליג ברכאן לכולא כדקא חזי הה"ד ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה עכ"ה) ומקבלי גם החיצוני יניקה ובשחר היא עולה, ועיקר הבידור שייד באר"פ ולא באר"מ כי במקיפי לא הי' שבירת הכלים, וענין הבידור באר"פ ע"ד בחכ' אתברירה, רק ע"י בירור שבאר"פ ממילא מתקרב אל האר"מ ונמשך מקיף עליון יותר, היתרון באר"פ נמשך מאתהפכא חשוכא לנהורא, חהר"ע תשובה, חהר"ע ויבא כגשם, ובכ"י יש עליות העולמות, ובירור חדש ולעלי * הכללי מששת ימי המעשה היא בשבת האר"מ זהו בחי' טל.

ב) והיינו כי בשבת הוא המשכת טלא דנטיף כי אף שהן גם * חג"ת ח"א מ"מ עיקר הסעודה מטלא דנטיף מעתיקא, שהחכמה הוא כעשי' לגבי עונג העליון דע"ק, כי חו"ב מקבלי מהמזלות, והמזלות נק' ונחלים מן לבנון, ענין מ"ש בתחילת האד"ר כמה גלגלתיך דלית לון חושבנא, וא"א זהו גלגלתא הכללי, והנה יוהכ"פ נק' שבת שבתון עלייה הכללית מכל השבתות שבכל השנה כמו ששבת עליי' כללות דששת ימי המעשה.

ג) והנה כל עיקר שורש הבידורים מ"ן ומ"ד זהו ע"ד ב' המזלות ונוצר ונקח כי הנה בק"ש העלאת מ"ן דבינה (שזוהו הבחי' היותר עליונה שבהעלאת מ"ן עיקר בפע"ח שער נפה"א) היינו ענין התפעלות שכליות ר"ל המדות שבההתבוננות ועי"ז נעשה יחוד אר"א, והנה מהאחר נמשך רק בבחי' שערות ואין זה כמו המשכה ע"י אותיות שהשמות ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן זהו רק מהחכמה ולמטה הוא המשכה ע"י אותיות, אבל בכתר אין גרמו בשום אות רק בקושי, וא"כ אין המשכה ממנו ע"י אותיות, כי ער"מ בחי' שערות כו', חזו עד יעבור עמך הוי', כי שם הוי' זהו המשכה שע"י האותיות, ולכן בכל נברא מרומל שם הוי' כמ"ש בר"ח כמדומה בשער האהבה ואפי' בתרנגול ב' כנפי' רמו לבי' ההין ראשו יו"ד גופו וי"ן כו', והנה השערות הם המזלות א"כ אינן ערוך למו"ס וגלגלתא, ועכ"ז גם חו"ב אין ערוך להמזלות עצמן, ועד המזלות מגיע העלאת מ"ן משא"כ מו"ס וגלגלתא, עז"נ אהי' כטל, חזו מקצה שמים אתה שואל כו', ר"ל עד שם מגיע אתעדל"ת.

ד) ולכן כנסיי שאלה שלא כהוגן ויבא כגשם, (אפ"ל דהלא כהוגן זהו מה שלא הזכירה טל, אבל צ"ל ג"כ ויבא כגשם, כי משה ביקש ואתחנן שיהי' רק אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת דהיינו אתה החילות ולא פעל זאת רק צ"ל אתעדל"ת היינו ויבא כגשם, אלא כי לא די בזה כלל, וצ"ל אהי' כטל ג"כ חזו העיקר כמ"ש סד"ה אני ישנה ולבי ער, וענין לשון שאלה, זהו ע"ד שאל נא לימים הראשונים למקצה השמים כו'), והנה ביוהכ"פ שנא' לפני הוי' תטהרו ע"ד עד יעבור עמך הוי' זהו ג"כ המשכת הטל אחר ויבא כגשם, שהרי גם בשבת מאיר טלא דנטיף מעתיקא אלא שבשבת הוא טפל העונג

באכילה ושתיה בבחי' ג' סעודות היינו לפי שהוא מחיצוני עתיק, אבל יהכ"פ שאין בו אכילה ושתיה, לפי שנמשך מפנימי' העונג כו'.

ה) וזהו האזינו השמים ואדברה כו' יערוף כמטר כו' תיזל כטל כו', כי גם הטל נמשך ע"י השמים כמ"ש ויתן לך מטל השמים כו', (אפ"ל שזהו מבחי' ולמקצה השמים). והיינו תושב"כ ותשמע הארץ תושבע"פ, (אפ"ל טל תורה זהו הטעמים זרקא מקף שופר כו'), וכתוב ואשים דברי בפיך ובצל ידי כיסיתך ובוהר בראשית ד"ו שנעשה מהד' רקיעים והיינו מקיפי', זהו"ע ענני כבוד והוא ענין חגה"ס כו' כמטר לקחי ע"י המצות בירורי רפ"ח בחי' ויבא כגשם.

הערות לד"ה האזינו השמים, דרוש הראשון סוף אות א' ענין תשובה י"ל כמו יו"ד של שם נקודה, ע' בענין נקודה בהיכליה בד"ה ראה אנכי נתן בלק"ת פ' ראה, ועמ"ש מזה על הזח"ג בלק קצ"ג ב' ע"פ ד' אלקי אתה ארוממך, ועמ"ש בכ"י מו"ח בהביאור על תקעו בחדש, דרוש השני, ענין במ' שנאצלה בסוד שורש בנקודה א' כדי שתוכל להתעלות בבחי' ביטול מלמטלמ"ע ע"ד שחורה אני ונאווה בזח"ג בלק קצ"א א', ושהו הבחינה אינו רק במ' משא"כ בכל הע"ס, ובכה"ו קצג"ב הנ"ל אמר דיש בחי' זו גם בחכמה שנעשית בבחי' נקודה בעלייתה למעלה, ואפ"ל ע"י שהמ' עולה בבחי' נקודה גורם כן למעלה עליית העולמות עד שהחכמה ג"כ עולה, וא"כ מזה יובן ענין תשובה כו'. ויש להעיר מענין משה כבוד פה כו' בענין נקודה עילאה.

אות ב' חיי החיים היינו והחכמה תחיה, וחיי החיים י"ל כתר שבת אותיות תשב כי שבת להוי' י"ל ש' הוי' מתעלה ע"י היוד נקודה עילאה.

אות ה'. ויבא כגשם, כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים כי יהי רקיע ויהי מבדיל, דוגמת הבדילה הפרוכת, א"כ ביוהכ"פ שנכנס הכה"ג לפנים מן הפרוכת זהו ויבא כגשם מן השמים למעלה מבחי' יהי רקיע, ועד"ו מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה, זהו בחי' שבת שבתון, כי שבת הוא קדש ושבת שבתן קדה"ק זהו יערוף כמטר לקחי, ומזה נמשך ולקחתם לכם פרי עץ הדר זה הקב"ה כי האדם עץ השדה, וע"י ונתתי גשמיכם בעתם אזי ועץ השדה יתן פריה, שיהי' פרי עץ הדר ע"י שמאיר בחי' ע"ק בבחי' אדם שזהו ענין היש בה עץ אם אין.

אות ו'. בחי' טל גבוה מגשם, כי טל אורות טליך, אור גבוה מבחי' מים כנדע מענין ג' בחי' אור מים רקיע, זהו ענין טל תורה הנק' אור תורה שגבוה מבחי' מים, ופי' אורות פי' במק"מ חיי דק"ל סע"ב ב' אורות א"א ת"א, וי"ל חיבור ב' היות, כי הוי' גק' אור כמ"ש הוי' אורי וישעי וכת"י והי' לך הוי' לאור עולם, משא"כ מים י"ל נמשכו ע"י ש' אלקים כמ"ש

פ'לג אלקים מלא מים בד'ה והיה מספר בני' האי' ב' אורות היינו חיבור ב' ההיות שנת' בת'א פ' בשלח בד'ה וירא ישראל, ובפ' מקץ בד'ה כי אתה נדי בענין זהו' יגיה השכי לכן מן הטל יומשך תח'ה, הראי' שהטל חיבור ההיות כי טל הוא ע"ב ס"ג מ"ה בין שהם טל איתיות, ולכן עי"ז יהי' תח'ה, האי' מעלת הטל על הגשם ב' דברים הא' כי אור למעלה ממים, ועוד שהם חיבור ב' אורות משא"כ גשם הרי יהי רקיע ויהי מבדיל כ' והבדילה הפרוכת ואף שנמשכו ממים עליונים שמעל לרקיע מי' זהו דרך התלבשות.

(כאן נחתך בגוף כתי"ק).

בחיבור • האורות כו' אינו ע"ד הבדלה כהנ"ל דגבי מים.

הערות לד'ה האזינו השמים השני שבלק"ת דעי"ג סע"ד

שטה שבכתב • — גוטריקון שם מים. נ"ב ע' בד'ה כי עמך מקו"ח בתו"א פ' מקץ בענין המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ, ושם בענין השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ומוזה יובן ענין העדות דשמים. וע' בד'ה השמים כסאי, שם בתו"א פ' בראשית.

(ב) שטה אדום • כו'. נ"ב ע' בפרד"ס שער עצמות וכלים שנו' משל זה גבי אורות וכלים.

(ג) שטה שהוא • — למעלה מגדר ההשגה. נ"ב ע' בסידור ע"פ הללויה הללו אל בקדשו בענין אור מים רקיע וגם החכמה נק' איתו חיהי חד שהיא דוגמת האור שנק' חיהי ע"כ אין לו גוון שהגוון באור נעשה לפי תמונת הכלי בחי' איתו וגרמוהי, ע' בע"ח שמ"א פ"ו.

(ד) שטה אותה • — ותושבע"פ נק' ארץ כו'. נ"ב ע' בתו"א פ' וארא בד'ה לכן אמור לבני' גבי והבאתי אתכם אל הארץ ובד'ה השמים כסאי הנ"ל גבי והארץ הדום רגלי, ובד'ה את קרבני לחמי גבי תשמרה ובד'ה והניף הכהן אותם על לחם הבכורים בפ' אמור ור"פ תבא בד'ה היום הזה.

בחיבור : שורה זו נכתבה בגוף כתי"ק בצד גליון העמוד.

שטה שבכתב : בהוצאת תרס"ד וההוצאות שלאח"ז : גוטריקון.

שטה אדום : שם : אופן.

שטה שהוא : שם : ולא בחכמה.

שטה אותה : שם : ע"ד.

(ה) שם * — והם הם עדים. ג"ב ע' בפתיחתא דמדרש איכה סד"ה ר' יחנן פתח משא גיא חזיון, אמר אברהם כו' מי מעיד בהם כו' אמר לו תבא תורה ותעיד בהם כו' כיון ששמעה תורה עמדה לצד א' ולא העידה בהן כו' ע"ש.

(ו) שטה על ישראל * — כי בהם ניכר. ג"ב עמ"ש סד"ה כי עמך מקו"ח בענין המשפילי לראות בשמים ובד"ה וכל בניך בענין על שלא ברכו בתורה תחלה וסד"ה ביום השמע"צ בפ' שמחת תורה שהתורה שמחה ממה שהקב"ה מתלבש בה כעין עוטה אור כשלמה, וזהו ע"י גש"י כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי בענין קומי לכי דעיתי שיש בחי' בישראל שלמע' מהתו' ולכן התר' נק' מאורסה כו', גם כמ"ש בד"ה שה"ש שלהיות הקב"ה יושב ועוסק בתו' ונק' חתן חות דרגא וזהו ע"י ההעלאה בבחי' כלה שארי ולבבי כו' ע"ש. גם כמ"ש בד"ה אז ישיר ישראל עלי באר דתקס"ד בענין בשביל התר' שנק' ראשית ובשביל ישראל שנק' ראשית.

(ז) שטה שיהי' * בחי' השראת אוא"ס ב"ה בח"ע. ג"ב כענין אני אענה את השמים והם יענו את הארץ, ע' חז"ב יתרו דפ"ה סע"ב ולכן בההיפך כתיב וגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו, ועמ"ש בביאור ע"פ ויקרא משה אל כל ישראל דס"פ תבא בענין איש תהפכות ישלח מדון כו'.

(ח) שטה עי"ז * — א"ס בתורה כג"ל. ג"ב ועמ"ש בד"ה חמשה קנינים בענין תורה קנין אחד דוד המלך ע"ה הי' מחבר תו' שלמעלה בהקב"ה ומ"ש בד"ה ואהי' אצלו אמתן בפ"י ואהי' שעשועים יום יום ובענין אני תורתך שעשעתי. והנה דעת אותי' עדות כי המשכה זו דיתחד חו"ב תרשב"כ ותושבע"פ שמים וארץ עילאין הוא ע"י הדעת שממשיך מהכתר וכנו' בביאור התלצו בענין או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי כו' ע"ש. וזהו שהתורה היא עדים אם נמשך בה ע"י הדעת מהכתר וע"י כו'. עוי"ל שמים וארץ הם עדים קאי על שמים וארץ קנין אחד שהוא לבד תורה קנין אחד דהיינו יחוד חיצוני' חו"ב להתיות העולמות וצ"ל ג"כ בזה קנין העלאה והמשכה והיינו ע"י ישראל ולכן הם העדים. ועד להעיר מענין מ"ש ע"פ ויקהל משה את כל עדת בניי שם נתבאר באריכות מענין דעת תעדות, ועד הגל עדה המצבה.

(ב) * וז"ש כל הנקרא.

שטה כללות גש"י. ג"ב שנקרא כל ע"ש שהאדם כללות העולמות שיש בו י"ת גר"ן מא"ק ואבי"ע. וז"ש כל ה"פ יר"ד הכ"ף מרמו לב' מקיפים

שט : שם : כו' והם.

שטה על ישראל : שם : כו' והם.

שטה שיהי' : שם : ממשיכים.

שטה עי"ז : שם : הוא קורא.

(ב) ודיש : שם : הוא קורא. והכונה שכאן מתחלת אות ב'. וכן לקמן אות ג' ה' ה'.

יחידה חי' הכלולים כ"א מיו"ד והלמ"ד לג' בחי' נר"ן, ועמ"ש ע"פ עיני כל אליך ישברו ומ"ש ע"פ נשמת כל חי תברך, ובחי' כל הנ"ל הוא הנקרא ונמשך בשמי כענין נשמת כל חי תברך את שמך שמחיד ומחבר מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמך קדוש. וע' בהרמ"ז אמור ק"ד מענין כל, וע' בזהר ויחי דרמ"ה.

(ב) שט"ה לבושים — וכמ"ש עוטה אור כשלמה. נ"ב עמ"ש בד"ה עולת תמיד שבחי' שמו הגדול נמשך ומתלבש בתורה וזהו הנק' בשמי ולכבדי, וע' באגה"ק סי' י"ח מענין עוטה אור כשלמה.

(ג) דף ע"ד ע"א שטה להלביש א"ע. נ"ב וכן בהנמשל זה יתלבש בתורה נמשך ע"י נש"י כשהם בבחי' עבד והוא בחי' עבד שלמע' מבחי' בן וזהו"ע רחב"ד שאמר מי שאמר לשמן וידליק ע"י שהי' כעבד לפני המלך בחי' ביטול רצון לגמרי ע"כ ממשיך יהי רצון שהרצון למע' זהו כביכול ביטול רצון וכמ"ב בד"ה צאינה וראינה בענין פי' שהקדימו נעשה לנשמע כו' ע"ש אות ד'. והנה מאחר שהעבד יוכל להלביש אותו כבי' מוכרח שיש לו שייכות לעצמו כבי' למע' מבחי' הלבוש שע"ז יוכל לומר לו שילביש הלבוש, והיינו כי הלבוש הוא חכ' ונש"י בהיותם בבחי' עבד למע' מהשכל ע"ד שמוע מובה טוב מגיעים לבחי' העצמו' שלמע' מהלבוש כו' כמ"ש מזה בד"ה יהי רצון דתקס"ב, ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא, ובסד"ה אחרי ה"א תלכו בהקיצור גבי ואותו תעבודו שונה פרקו מאה פעמים ואחד גימט' מאין נק' עובד אלקים שיהי' והי' הוי' לי לאלקים. וי"ל ע"ד מ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר השני בלקו"ת פ' אחרי פרק ב' בענין והיו הדברים האלה דלכאו' היינו מ"ש בק"ש הוי' אחד והרי דברת בם בד"ת כתיב אלא המכוון שימשיך בד"ת גילוי בחי' הוי' אחד דכולא קמי' כל"ח שזהו פי' אחד שהוא לבדו, ועמ"ש ע"פ ביום ההוא יהי' הוי' אחד שיהי' הגילוי בוא"א, וגילוי זה נמשך בעסק התו' דכתי' עוטה אור כשלמה שאוא"ס מתלבש בהתורה כו' ע"ש, וזהו שונה פרקו מאה פעמים ואחד פי' מאה הוא בחי' התו' כי חכ' כח מ"ה וא"ת מ"ה אלא מאה כמ"ש בזהר קרח קעט א', והאלף הוא כח מ"ה א"ב פלא יסוד אבא אי"ב אאלפך חכמה אבל ואחד היינו שימשיך אוא"ס שהוא הוי' אחד יהי' נמשך בבחי' מאה הנ"ל. גם י' פעמים י' גימט' מאה, כי שם ע"ב דחכ' מילוי יודי"ן, וזהו ע"י מס"ב באחד בק"ש אזי כששונה פרקו הוא בבחי' מאה פעמים ואחד, וזה נק' עובד אלקי' ועבד זה היינו יראה עילאה שהיא למע' מהחכ' כי היא גבו' דע"י שבמו"ס, ועז"ב ויצונו כו' ליראה כו' והתו' נק' תרעא לדרתא גבי יראה זו לפי שע"י יראה זו ממשיך אוא"ס בתורה.

(ג) • והכח הזה שיש בנפש.

(א) נ"ב הנה המשכה זו בחור"ב נמשך ע"י הדעת שהיא חיצוני' הכתר ושרשו מרדל"א כמ"ש בביאור ע"פ החלצו וזהו אשר דעת אותי' עדות כנ"ל

א'תרנג התורה ה'אזינו אור

פרק א'. ועיקר ענין התפלה הוא המשכת הרעת כמ"ש בד"ה לא הביט און ביעקב בטעם שהתפלה אינה בחשבון תרי"ג מצות כי הרעת היא המשכת האור ואינה בחי' אבר וכלי כ"א נשמה כו'.

(ב) שטה למס"ג באחד * . ובכח זה מגיע לבחי' העצמי' שלמע' מהלכוש כנ"ל עד שיוכל להלביש אותו כביכול.

(ג) שטה רוצה * — ורחו אליו ית'. ועמ"ש מזה בד"ה או ישיר כו' עלי באר שבחי' זו נק' באר מים חיים שנובע תמיד מלמטלמ"ע. ור"ת באר בידך אפקיד רוחי.

(ד) שטה עולמות * — והתפשטות כו'. נ"ב ועמ"ש מזה בד"ה וכל בניך למחי' ה' ובתו"א פ' וארא בד"ה וידבר אלקים וארא כו'. והנה לך אותיות כל והיינו שע"י העלאה זו ומס"ג ע"ד לך ה' הגדולה כו' שזהו למעלה ענין עיבור ז"א בבטן אימא כמ"ש בביאור שמני כחותם פרק ב' ובביאור ונקדשתי בתוך בניי, ולמטה זהר"ע מס"ג הנ"ל והיינו בחי' מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ ע"ד שרפים עומדים ממעל לו, עי"ז ממשיך אח"כ מלמעלמ"ט בחי' כי כל בשמים ובארץ שהיא המשכה בתושב"כ ובתושבע"ס הנק' שמים וארץ וזהו כל הנקרא בשמי ולכבודי, זהר"ע לך אמר לבי בקשו פני, פ"י לך ע"ד לך הוי' הגדולה כו'.

(ה) וע"כ תקנו לנו * . נ"ב ור"ל דכל הנ"ל מצד נה"א שהיא בחי' כל הנק' בשמי אבל הרי היא מלוכשת בנה"ב וכדי שיגיע הביטול בנה"ב הוא ע"י שתיים לפני' דק"ש כמ"ש בתו"א פ' וישב בד"ה מהלכים בין העומדים.

(ו) שטה מהמלאכים שנק' עשב. והנה עי"ז מעורר בחי' התחיות נשאות כו' ומעלות בחי' אדם שהוא התו' לקשרה ולחברה לאוא"ס ב"ה עצמו שלמע' מהחכמה שהי' נמשך ומתלבש בבחי' אדם כמ"ש בתו"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור, ועי' בביאור המתחיל ענין האבות הן הן המרכבה, ומזה יובן ענין הנ"ל פרק א' שגש"י ממשיכים אור א"ס בתורה ולכן העדותי בכס כו'.

(ד) * וזהו בראתיו יצרתיו.

(א) שטה ג' לבושים * . נ"ב ע' בסש"ב ח"א פ"ה שהם לבושים הנעשים ע"י התומ"צ ושם מבואר שהם גבוהים מהנשמה עצמה, ולעיל נתבאר שאדרבה הנשמות גורם להמשיך אוא"ס בתורה, ושניהם אמת כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי שיש ב' בחי' בנשמה כו' ע"ש.

שטה למס"ג באחד : שם : ואהבת.

ססה רוצה : שם : לשאת.

שטה עולמות : שם : גדולה.

וע"כ תקנו לנו : שם : גדולה.

(ד) וזהו בראתיו : שם : מהמלאכים.

שטה ג' לבושים : שם : שהם ג'.

(ב) שטה החומר * — העלם השכלי. נ"ב עמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר הראשון בלקו"ת פ' אחרי כי מח' זהו תפלה שעיקרה מח' והתו' היא דבור, וזהו שנא' כאן כסדר בראתיו יצרתיו תחלה צ"ל בראתיו מחשבה ותפלה כדי שעיי' תהי' ההמשכה בתורה ודברת במ' בחי' דבור כו'.

(ג) שטה שהוא * — ונעוץ סופן כו'. נ"ב ועמ"ש בד"ה מי מנה בענין אף עשיתיו שזהו ריבוי בחי' רביעית שלמעלה מג' בחי' מחדומ"ע שהם בי"ע והיינו רעו"ד שזהו הנמשך ומתגלה ע"י עשי' דוקא, והיינו שהקדימו געשה לנשמע. וזהו הנך יפה דודי אף נעים, היינו אף גם מה שהשפלת אותי בבחי' עשי' וכן הגלות כמ"ש ואף גם זאת בהיותם בארץ כו' עכ"ז נעים הוא כי עיי' דוקא תהי' העלי' למע' מבחי' בראתיו, ועמ"ש בד"ה את תשמרו בפ"י בורא קדושים ישתבח שמך ובענין כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא כו'.

ע' ספרי האזינו עתידה כנסי' שתאמר עדי קיימי' מעבירן אני שנא' השמים החדשים כו' וכעין זה ברבות ס"פ האזינו יעו"ש. וזהו אהבה נפלאה ע"ד מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, ועמ"ש בד"ה כאשר השמים החדשים בתו"א בראשית גילוי מפנימי' ע"י גילוי פנימי' התר' ושם אין הפגם תופס מקום, ועד"ז בעשיית ועשייתם עולה נעשי' גשמי' ברי' חדשה, כי עם היות בכל יום יהיו בעיניך כחדשים אבל ר"ה זה היום תחלת מעשיך ממש בחי' הוא עשנו, אשר אני עושה, ע"ד הנה ישכיל כו' מאד ה' עליות, ה' תפלת דיוכ"פ לכן עיי' סליחה, ויוגתן תרגם יצרתיו אתקינת גלוותהון, אף עשיתיו אף עבדית להן נסים, וכן פרש"י בישעי' מג' ז'. וי"ל ע"פ מ"ש בד"ה רפאני כי ביצי' התחלת עה"ד טו"ר, והתיקון עשי' כי נעוץ תחלתן בסופן כי אייר השלישי הם כמו הראשון.

(ה) וזהו שתיקנו בתפלת יוצר יחד לבבו.

(א) נ"ב עמ"ש מזה בד"ה מי מנה.

(ב) שטה והאופנים — לבבך כו'. פי' מדלא כתיב ומל את ערלת לבבך כ"א את לבבך היינו שימול ויכרית בחי' חיצוני' הלב שהוא חשיב ג"כ הסתר לגבי פנימי' הלב ויתגלה פנימי' הלב, וע' מזה באגה"ק סי' ד'. ובמ"א נת' שזה מגילוי פנימי' יסוד דעתיק שאזי יהי' גילוי נשמות חדשות, מיהו ממש"כ ועיי' יהי' ויחד לבבנו משמע ומל ה' את לבבך קאי על ק"נ כו' כמ"ש באגה"ק שם דהיינו הקליפה הדקה, וערלת לבבך היא ג"ק הטמאות או הרע שבנוגה.

(ג) שטה קמי' — פנימי' אלקותו סוכ"ע כו'. ועמ"ש מזה בד"ה כי קרוב אליך הדבר מאד פרק ב'. ובביאור ע"פ שש אשיש, ובד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול פ"ה.

עמוד שני, שטה השמים * כ"ו.

(ד) נ"ב עמ"ש מזה בד"ה האזינו השמים הראשון פ"ה בהג"ה, ח"ש ברבות בראשית ספ"ה למה נק' שמים שהם מעשיהם של בריות, לשון שומא, כי הם העדים כ"ו.

קיצור מד"ה האזינו השמים הנ"ל, ולא מהנהגות.

(א) העדותי בכב. השמים והארץ הם תושב"כ ותשבוע"פ. והם הם העדים לפני המקום ב"ה על ישראל, כי בהם ניכר אם קיימו וקבלו ישראל את התורה ומצות, וזהו העוסק בתורה לשמה.

(ב) וז"ש כל הנקרא בשמי. היינו נש"י ולכבודי בראתיו ואין כבוד אלא תורה. ר"י קארי למאנא מכבודתא, וע"י לבוש זה מושג קצת בנבראים, דברת בם, אשר אנכי מצוך כ"ו, והמלך הדרך שהעבד מלביש אותו.

(ג) והכח שיש בנפש לגרום המשכה הזאת ע"י התורה הוא ע"י התפלה, ואהבת למס"ג באחד להיות בחי' ביטול ע"י ההתבוננות לך ה' הגדולה ואימתי הוא גדול כ"ו, וגם תקנו אנשי כנה"ג שתיים לפני' שמסיפור והאופנים כ"ו תתפעל גם נה"ב. וזהו ונתתי עשב בשדך לבהמתך כ"ו.

(ד) וזהו בראתיו יצרתיו, מחו"ד תושב"כ ותשבוע"פ, אף עשיתיו מעשה המצות, ונעוץ סופן, וזהו ריבוי אף ע"ד המבואר בד"ה מי מנה, ולכן מעשה גדול, וזהו ויחד לבבנו פנימי' הלב, מס"ג דנה"א חיצוני' הלב התפעלות נה"ב, ומלתם, ומל הוי' ויחד לבבנו כ"ו.

(ה) וזהו בכל השנה, ובעשיית כתיב ממעמקים קראתיך, פנימי' הלב, וכמרי"כ למעלה נמשך הפנימי' בחי' סוכ"ע, לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש כ"ו (ע' בד"ה ביום השמע"צ בן חכם פ"ב) וזהו אל תט באף עבדך, וע"י יחוד ב' לבבות בק"ש תהי' אח"כ ההמשכה ע"י התורה ולכבודי בראתיו כ"ו ולפיכך נק' עדים, וזהו האזינו השמים כ"ו, יערוף כמטר, תלמוד המביא לידי מעשה, וכמרי"כ מביא לידי ואהבת כ"ו, והמטר בא ע"י רעמים רעש בתפלה, והב' תול כטל אתעדל"ע שלמע' מאתעדל"ת, הוא מה שנמשך אוא"ס בחכמה כנ"ל סעיף א' זהו הנקרא טל תורה כ"ו, ועו"א ותלמוד תורה כנגד כולם.

האזינו ל"ב ד'

הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא. הצדיק של הצור צדיק רבתי.

התרגום תקיפא דשלמין עובדוהי, (תרגום צור ענין תקיף והוא בעל היכולת, ובמתורגמן ערך תקף כ' שהוא ענין עוז וגבורה וחזק, וכן בפסוק בש"ב סי' כ"ב ל"ב ומי צור מבלעדי אלקינו, פי' המ"צ צור ענין חזק, וכן שם פסוק מ"ז חי ה' וברוך צורי וירם אלקי צור ישעי, ת"י וברוך תקיפא דמן קדמוהי מתייהב לגא תקיף ופורקן ומרומם אלקא תקיף פורקנא, ובוהר פ' מקץ קצ"ג סע"ב הביאו הפסוק הזה שבתלים ססי' כ"ב ושם נאמר וירום אלקי ישעי, ולא נזכר אלקי צור ישעי, ופי' בפרדס ערך צור דפי' וברוך צורי פי' הזהר הנ"ל על תפארת, וירום אלקי צור ישעי הוא בינה, וע"ש בפרדס דצור סובל ג' פירושים לשון צייר ויצירה, ולשון סלע, ולשון חזק כו', ובערך תקיף פי' הפרדס בשם התיקונים שהוא בחסד והכריחו כן מפסוק ימינך ה' נאדרי בכה, בתוקפא וא"כ היוצא לנו דאף שפירשו המקובלים צור ענין גבורה אין זה מדת הדין לבר, אלא כשהגבורה כלולה מחג"ת, וז"ש תקיפא דשלמין עובדוהי לשון שלימות, ואפ"ל ע"ד משארז"ל ברבות וישלח פרשה פ"ב דצ"א ע"ד כשהקב"ה דן את ישראל דן אותם מעומד מקצר בדין ומפרש בדין אבל כו' ע"ש ועיין ברבות בא פי"ו בענין ועמדו רגליו כו'), ארי כל אורחתיא דינא, (הנה תרגום משפט דין ובוהר פי' משפט דאיהו רחמי, ומפרש משפט בתפארת, ובפרדס ערך משפט האריך בזה, ופי' כי משפט הכוונה דין בקצת רחמים, וכי שורש זה נמשך מן החכמה שיש בה קצת דין ועמ"ש בת"א פ' בשלח בדיה אשירה להוי' בפ"י ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט) אלהא מהימנא דמן קדמוהי לא נפיק עול, ועיין בגמרא פ"ק דשבת דף י"ד ע"ב בענין האל הנאמן דברים ז' דמתרגמינן אלהא מהימנא.

(ב) רש"י פי', הצור תמים פעלו אע"פ שהוא חזק כשיביא פורענות על עוברי רצונו לא בשטף הוא מביא כי עם בדין כי תמים פעלו, אל אמונה, לשלם לצדיקים צדקתם לעוה"ב אע"פ שמאחר את תגמולם, סופו לאמן את דבריו (א"כ לפ"ז הצור תמים נאמר על מדה"ד ואל אמונה על מדת החסד שנאמן לשלם שכר, וזהו ענין מאריך אף לצדיקים ופירשו בגמרא פ"ב דערובין דכ"ב ע"א שמאריך אפים שוחקות לצדיקים לאחר ולשלם השכר לע"ל, והיינו כי כל מה שהשכר בהעלם ובעיבוד וזריעה יהי' הצמיחה והלידה ביתר שאת כו', וזהו אל אמונה, דמה שמאחר השכר, יהי' מזה השכר ברבוי, וכמ"ש במדרש אסתר בסופו האמונה ברבוי שנאמר רבה אמונתך כו'). צדיק וישר הוא, הכל מצדיקים עליהם את דינו, (ע' באגה"ק סי' י"א ד"ה להשכילך בינה, וסי' כ"ב בדיה אהובי אחיי ורעי, גבי ועצה היעוצה כו' אם רחץ ה' צואת בנות ציון כו' ע"ש) וכך ראוי וישר להם, צדיק מפי הבריות, וישר הוא וראוי להצדיקו.

ג) ספ"ה דב"ק ד"ג סע"א אמר רבי חנינא כל האומר הקב"ה וותרן הוא יותרו
 חיו (יופקרו חיו שמורה אל הבריות לחטוא) שנאמר הצור תמים
 פעלו כי כל דרכיו משפט, זה כמ"ש ברבות בראשית ס"פ י"ב ע"פ ביום
 עשות ה' אלקים, אם בורא אני את העולם במדת רחמים הוי חטיוה סגיאין,
 במדת הדין איך יכול לעמוד, אלא אני בורא אותו במדה"ד ובמדה"ר, א"כ
 לפ"ז ענין תמים פעלו, הרי שיתף מדה"ד במדה"ר, ואינו וותרן שא"כ יהיו
 החטאים רבים, א"כ זה שעירב מדה"ד זהו תיקון העולם וכמ"ש בזהר קרח קע"ח
 אלמלא דינא כו' ומ"מ במדה"ד א"א להתקיים ע"כ צ"ל ג"כ מדה"ר, וע"ש
 בגמ' דב"ק שם שזהו ענין ארך אפים כו'.

פ' האזינו ל"ב ו'

הי להו"י תגמלו זאת. א) רפ"ו דברכות לה"ב ואין אביו אלא הקב"ה שנאמר
 הלא הוא אביך קנך וכו' וכ"ה בסנהדרין דף ק"ב א', ועמ"ש מזה
 ע"פ הזהר ר"פ עקב בענין הברכות, פ"ג ירחולין דנ"ו ע"ב הוא עשך ויכוננך
 מלמד שברא הקב"ה כונניות באדם כו', והנה בפ' בשלח כתיב עם זו קנית
 וכאן נאמר הלא הוא אביך קנך, וי"ל ע"פ מ"ש במד"ר בשה"ש ע"פ דודי לי
 ואני לו הוא לי לאלקים ואני לו לאומה, הוא לי לאלקים אנכי הו"י אלקיך,
 ואני לו לעם ולאומה שנאמר הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו בישעי' סי'
 ג"א ד', הוא לי לאב ואני לו לבן הוא לי לאב כי אתה אבינו, בישעי' ס"ג ט"ז,
 כי הייתי לישראל לאב, ואני לו לבן בני בכורי ישראל, בפ' שמות ד' כ"ב,
 בנים אתם לה' אלקיכם בפ' ראה י"ד א', נמצא נק' ישראל בב' בחי' הא' בחי'
 בנים הב' בחי' עם, ובכל בחי' הוא קנין לכן בקי"ס נאמר עם זו קנית, וכאן
 נאמר הלא הוא אביך קנך וע' ג"כ במד"ר פ' נשא פי"ב ע"פ מה שמו ומה שם
 בנו במשלי סי' ל' מה שמו ה' צבאות שמו, ומה שם בנו כי תדע בני בכורי
 ישראל, א"ת בניך אלא בוניך י"ל בוניך כשנק' עם, ובזח"ג פ' בלק דקצ"א
 ע"ב פי' מה שמו זהו חכמה עילאה כח מה, ומה שם בנו ישראל היינו ז"א
 דאצי' וכ"ה בפ' יתרו דע"ט סע"א, וכן הוא בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות
 דקצ"א ע"ג, ואפ"ל זהו אברהם קנין א' ישראל קנין א' כי אי' במד"ר ר"פ
 תולדות אברהם נק' ישראל שנאמר ומושב בני כו' וע"כ אברהם קנין א' זהו
 קנין דבחי' בני בכורי ישראל, ואח"כ ישראל קנין א' ע"ש עם זו קנית כשנעשו
 בבחי' עם לקבל התורה כו', והנה איתא בסש"ב פמ"א שכל אדם צ"ל בשתי
 בחי' ומדרגות והן בחי' עבד ובחי' בן כו' יעו"ש, וזהו בחי' בן ובחי' עם,
 והנה אף שבחי' בן גבוה יותר כי זהו מצד שרשו בז"א דאצי' אבל בחי' עם
 זהו בירידתו בבי"ע שאז נק' עם בחי' אין מלך בלא עם או בחי' זו זהו מצד
 שרשו במ' וזהו שנק' עם זו, כי מ' היא מקור דבי"ע אעפ"כ יש בבחי' זו

דעבד ועם בחי' גבוה שהרי בחי' בנים הי' יכול להיות בהנשמה גם קודם ירידתן בגוף מצד שרשן מז"א כנ"ל ובחי' עבד זהו בירידתן למטה, והרי הירידה היא צורך עלייה ועמ"ש כזה בלק"ת בשה"ש בד"ה שחורה אני ונאווה בנות ירושלים דרוש השני, שבהיותן באצ"י זהו ענין נשמה שנתת בי טהורה היא, ובירידתן למטה היא שחורה אני ואעפ"כ ונאווה יותר כו' וע' בלק"ת פ' צו בר"ה הים ראה ויגוס, וזהו ענין ורב שלום בניך וארז"ל אל תקרי בניך אלא בוניך, וכמ"ש על פסוק זה בלקו"ת פ' ראה כי בניך זהו כנ"ל גם בינה בן י"ה והיינו ע"י אהבה כו', וצ"ל בוניך ע"י קבלת עול בבחי' עבד וגק' בוניך שע"י הוא בנין המל' וישב ה' מלך לעולם כמ"ש ג"כ בלק"ת פ' שלח סד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם, ועמ"ש מענין זה בהגהות לד"ה הבאים ישרש ומ"ש סד"ה רני ושמחי בת דרוש הראשון שוהו בחי' עבד מעשה המצות מבחי' מ' שלע"ל תתעלה בחי' זו ביתר שאת להיות א"ח עט"ב ובלק"ת בשה"ש סד"ה קול דודי בענין ומקפץ על הגבעות וזהו הנה ישכיל עבדי דוקא ירום ונשא וגבה מאד כי הנה גבי ריב"ז ורחב"ד כשר לפני המלך כעבד לפני המלך הרי יש בבחי' עבד בחי' גבוה יותר וכ"ש כשיהי' בבחי' בן ובבחי' עבד ע"ד משה עבדי כו' וע' בלק"ת פ' בלק בהביאור ע"פ לא הביט און ביעקב בסופו בענין משה עבדי כו' אך איתא בילקוט בישע"י ע"פ הנה ישכיל עבדי דנ"ג סע"ג ירום מאברהם ונשא ממש כו' היינו כי משה הוא בחי' חכמה, אבל בחי' יחידה שהוא כתר זה יהי' לע"ל וזהו הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד ה' עליות המל' עד הכתר, והיינו כי יראה עילאה חכמה זהו משה עבדי, ובחי' דלע"ל זהו יראה דמו"ס חכמה שבכתר, וזהו יומשך ע"י בחי' בוניך בבחי' עבד וקבל' עול כו', וזהו עם זו קניית ועמ"ש ע"פ כי תקנה עבד עברי מבחי' בעבר הנהר כו' וזהו עד יעבור עם זו קניית, וזהו דאף כשהם ח"ו עם נבל ולא חכם הלא עכ"פ הלא הוא אביך קנך וע"י התשובה נעשו עם נבל לשבח ע"ד עלי עשור ועלי נבל שמנבל א"ע למס"ג באחד וכן ע"ד אם נבלת כהתנשא, וזהו במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי, ואפ"ל ע"ד שכתב במ"א ע"פ יש אחד ואין שני לו גם בן ואח אין לו דארז"ל בקהלת רבה יש אחד זה הקב"ה כו' דמה שישראל נק' בני בכורי זהו ע"י המשכת אור א"ס ב"ה בחו"ב הנק' אר"א והיינו ע"י צמצום והתפשטות י"ה, או נק' ישראל ששרשם מז"א בני בכורי אבל מצד עצמות אור א"ס שלמעלה מהחכ' גם בן ואח אין לו, וא"כ ע"י בחי' עם זו בבחי' עבד לי יצרתי לי ממש בעצמות אור א"ס שע"י בחי' עבד דוקא מעורר בעצמות אור א"ס כי נעוץ סופן בחי' מ' בתחלתן שהוא כתר ולכן א"ת בניך שזה אינו מגיע רק עד חו"ב אלא בוניך שע"י מעורר למעלה כו', וזהו עד יעבור עמך הוי' עד יעבור עם זו שע"י היותינו בחי' עמך עם זו ע"י דוקא עד יעבור עמך הוי' למעלה ממש הוי' כנ"ל משא"כ בבחי' בנים כתיב בנים אתם להוי', וכתוב מה שמו ה' צבאות שמו אזי ומה שם בנו כו', אבל ע"י בחי' עם זו נאמר עד יעבור עמך הוי' כו'.

בהנחל עליון כו' ילקוט ח"א יז"א קעה"א רכ"ה רמא"א רמו תשס"ד שיב"ד
 (ח"ב) סא"ב עט"ב צ"ה א"ב קא"ב קכח"ג קמח"ג. ילקוט ס"פ נח
 די"ז א' תוך רמו ס"ב בשם פרקי ר"א, וז"ל ר' שמעון אומר קרא הקב"ה
 לשבעים מלכים הסובבים את כסא כבודו ואמר להם בואו ונבלבל לשונם לעי'
 גוים ולעי' לשון והפילו גורלות שנאמר בהנחל עליון גוים ונפל גורלו של
 הקב"ה על אברהם ועל זרעו שנאמר כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו כו'
 וע"ש, בפ' קדושים קע"ה א' סוף רמו תרט"ז סד"ה וכי תבראו אל הארץ
 ונטעתם כל עץ מאכל, ושם משל למלך שהיו לו פלגשים והיו לו מהן בנים
 הרבה והי' לו בן אחד מן מטרוניתא והי' מחבבו יותר מדאי כו', כך הקב"ה
 ברא את האומות ששים המה מלכות אלו האומות אחת היא יונתי דא כנסי'
 (שנק' מטרוניתא מל' דאצילות משא"כ פלגשים הם בנוגה כמ"ש במא"א אות
 פ' סעיף כח פלגש נק' נוק' דנוגה כו' יעו"ש במד"ר פ' ויקרא פ"א בענין
 נבואת בלעם המשילו נבואת בלעם כמו אדם הולך אצל פלגשו כו' וזהו ענין
 ופלגשו ושמה דאו מה שהביטול דמ"ה נרגש אצלם וזהו ק"נ דאצ"י) וחלק
 הקב"ה לאומות כל העולם שנאמר בהנחל עליון גוים ונתן לישראל א"י שממנה
 הקרבנות ולחם הפנים והבכורים מינה וזהו ענין כל קילורין שלי מן הפרדס
 הזה פי' קילורין אוצר כו' ועמ"ש ע"פ יראת ה' אוצרו ויש בזה ג"כ ע' נפש
 ע"ד שנו' במד"ר פ' וירא פמ"ט ע"פ סוד ה' ליריאיו זהו המילה ומזה נמשך
 ע' נפש גימט' סוד יעו"ש, והיינו סוד תוי' כי חלק הוי' עמו משא"כ ע' שרים
 מקבלים משם אלקים ע' זח"ב דף צ"ו ע"א, ועמ"ש בענין כי עין בעין יראו כו'.

ילקוט פ' שלח דף רכ"ה א' תוך רמו תשמ"ה מסויים מכל אחיו כו' משירשו
 נחלח אביהם שנאמר בהנחל עליון גוים כו' והיינו כי ארץ חמדה הוא
 מל' דאצ"י, וזהו שא"י משקה אותה הקב"ה בעצמו שנאמר נתן מטר ע"פ
 וחז"ל משקה אותה ע"י שליח שנאמר ושולח מים ע"פ חוצות, ילקוט במקומו
 פ' האזינו ע"פ בהנחל, בירמי' סוף רמו ע"ר דס"א ב' כנ"ל בפ' קדושים ושם
 פי' קילורין אוצר, בתלים רמו תרט"ז ע"פ אחת תומיך גורלי חבלים נפלו לי
 בנעימים תלים סי' ט"ו, בתלים רמו תשי"ט דף ק"א ב' ע"פ לכה אשכילך
 ואורך כו' איעצך עליך עיני תלים סי' ל"ב.

בהנחל עליון גוים.

- (א) חגליגה פ"ב יב"ב, וחכ"א על י"ב עמודים עומדת שנאמר יצב גבולות
 עמים למספר בני, י"ל י"ב בקר דבריאה הם המבררים בי"ע,
 להעיר י"ב אלופי עשו, זה לעומת זה, ועמ"ש בלק"ת סד"ה זאת חנוכת המזבח.
- (ב) רבות ס"פ משפטים ט"פ ל"ב דק"נ ע"ד כשם שאני חי וקיים כך בני
 חיים וקיימים שנאמר בהנחל עליון כו' כי חלק הוי' עמו.

ג) נשא פ"ט דר"ל ע"ב למ"ד בני חם י"ד בני יפת כ"ו בני שם שבעים שנאמר יצב גבולות עמים למספר בניי וכמה הם כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרים שבעים והאומות שבעים, עמ"ש מענין שבעים נפש בהגהות לד"ה במדבר סיני באהל מועד, ויובן זה ע"ד שנתבאר בלק"ת פ' ראה בד"ה וכל בניך פ"ג בפ"י ורב שלום שמבחי' ורב רבוי ופירוד הם ע' שרים דעוכומ"ז המקבלים מע' תלוי' דיכרסמנה חוזר מיצר יוכלל בבחי' היחוד דאלקי' בע' נפש דיעקב, וזהו ענין עתיד חוזר שהוא ק"נ ליטהר וע"ש בהביאור פ"ב, ולהעיר ממ"ש ע"פ ימי שנותינו בהם שבעים שנה שהוא ג"כ לברר בחי' ע' הנ"ל מה שנפל בשבה"כ מו"ת דאימא, וזהו ענין שמע שם ע', ועמ"ש ע"פ אם בחקתי שעיי"ז יהי' עליי' כי הנה כתיב כי לא יראני האדם וחי שאפ"י החיות אינן רואין את הכבוד וצדיקים במיתתן רואין והיינו שיתרון האור נמשך מהחושך לכן י"ל שזהו ימי שנותינו בהם שבעים שנה שבעים בחי' עיי"ן כמ"ש המג"ד סוף ארת ע' וכמו"כ ע"י בירור ע' בחי' דגבולות עמים, וכמאמר אתה בחרתנו מכל העמים, שהוא ע"ד הכהן הגדול מאחיו גדלוהו מכל אחיו, הי"נ מכל העמים מהבירור שמבחי' העמים יומשך כו' וכמ"ש ע"פ ושלשת תרד כו' וזהו כי עין בעין יראו, ומה יובן סמיכת יצרנהו כאישון עינו לפסוק יצב גבולות כו' שזה שהם כאישון עינו הוא השחור שבעין נמשך מיתרון האור מהחושך.

ד) זח"א ס"פ וישלח קע"ז א' מקץ קצ"ה א' שמות ד"ה סע"ב וע"ש במק"מ, משפטים צ"ה סע"ב, ויש להעיר מפסוק ויבואו אלימה ושם י"ב עינות מים ושבעים תמרים ע' זח"ב בשלח ס"ב סע"ב, ובבחי' שם פ' בשלח במקומו שע' תמרים הם ע' שרים, הממונים על ע' אומות וע"ש בילקוט במקומו פ' בשלח דע"ג ג' שהם נגד ע' זקנים.

ה) עיי"ן בסידור שער חג המצות בפ"י כי עין בעין יראו, לפי ערך מה שמברר נה"ב, וזה המתפלל צריך שיתן עינו למטה, עמ"ש בד"ה הללו את ה' כל גוים בענין שבעים פרים דחג.

האזינו ל"ב ט'

כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, ופרש"י למה כל זאת לפי שהי' חלקו כבוש ביניהם ועתיד לצאת (ר"ל ע"ד הפרי הגנוז בהקליפה וכמ"ש ע"פ מי יתן טהור מטמא, ועמ"ש מזה ע"פ כי יעקב בחר לו י"ה, סעיף ח' בשם הרמ"ז פ' האזינו דרפ"ו ע"ב דהיינו ענין שבה"כ שמעולם התהו שנפלו שם ניצוצים קדושים ועליונים והבירור נקי' כי יעקב בחר לו י"ה כי בחכמה אתברירו ועמ"ש ע"פ ותנה אנחנו מאלמים אלומים בת"א פ' וישב) ומי הוא עמו יעקב. חבל נחלתו, והוא

הג' באבות המשולש בשלש זכויות זכות אבי אביו חכות אביו חכותו הרי שלשה כחבל הזה שהוא עשוי בשלשה גדילים (היינו ת"ת שכלול מחו"ג ועמ"ש ע"פ ביום השלישי יקימנו, ובד"ה כחדש השלישי לצאת בני מאמ"צ, ובד"ה מחר חדש גבי ושלשת תרד מאד ובד"ה נאו לחידך בתורים, ועמ"ש ע"פ ובגפן שלשה שדיגים, וענין שלש רגלים, וענין על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח ועמ"ש מזה סד"ה אני דפ' ציצית, ומ"ש בד"ה הנך יפה רעייתי ענין היופי שהוא בהתכללות כמה גוונים) והוא ובניו הי' לו לנחלה עכ"ל, ויובן עוד ענין עמו עדמ"ש סד"ה אתם נצבים בענין למען הקים אותך לו לעם כו' ומ"ש במ"א ע"פ ולאמר לציון עמי אתה, עוי"ל פי' כי חלק הוי' עמו דהנה אין מלך בלא עם והרי העם צ"ל ערך להמלך שהרי כלום שייך שיהי' האדם מלך על בהמות וכ"ש על זבובים אלא רק על אדם, וא"כ איך נק' הקב"ה מלך הלא אין ערוך אליו יותר מהזכוב לאדם אלא לפי כי חלק הוי' עמו שיש בכל אחד שם הוי' ממש כמ"ש בלקו"ת בד"ה ראה אנכי נותן ובפ' תצא בד"ה ולא אבה לכן שפיר נק' עמו שיהי' שם הוי' נק' מלך על עם כו' ועמ"ש ע"פ עם זו יצאתי לי בישעי' סי' מ"ג וע"פ ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ה'.

ב) בת"י וכיון דנפל עמא קדישא (עמ"ש בפ"י כי עם קדוש אתה בד"ה כי תצא השני) בפיצתא דמארי עלמא, פתח מיכאל פומי' ואמר ארום חולק טב דשום מימרא דה' עמי', פתח גבריאל פומי' בתושבחתא ואמר דבית יעקב עדב אחסנת' עכ"ל, מדבריו מבואר דזה ענין כי חלק ה' עמו, הוא ע"י גורל, וענין פי' גורל מבואר באגה"ק בד"ה אשרינו מה טוב חלקינו, דר"ל שאינו בבחי' טעם ודעת המושג אלא למעלה מבחי' הדעת שכן עלה במחשבה לפניו ית' ודוגמתם למטה הוא בחי' הגורל ממש עכ"ל, ועיין ברבות ויחי ר"פ צ"ח ע"פ בחיק יוטל את הגורל ומה' כל משפטו, זה גודלו של יוהכ"פ כו', וזהו ענין יבחר לנו את נחלתינו את גאון יעקב אשר אהב סלה, ועמ"ש מזה בתו"א פ' בראשית בד"ה ענין הברכות, ובילקוט בשם הספרי ע"פ יעקב חבל נחלתו ואין חבל אלא גורל שנאמר חבלים נפלו לי בנעמיים, ועל"ק סעיף י"ב שעו"ז נמשך תוס' אור מסוכ"ע בשם הוי' שהוא ממכ"ע לכן זהו ג"כ בבחי' גורל ועמ"ש ע"פ ימצאו בארץ מדבר מציאה מצא כו', זח"א כה"א צו"ב קלח"ב קמג"ב קסא"ב קעז"א קפט"ב קצה"א ח"ב ו' סע"ב מד"ב מר"ב מט"א פו"א צו"א קכה"א קכו"ב, זח"ג פ' ויקרא ח"א פ' אחרי סב"ב סד"א עג"ב פ' אמור צד"א ק"ג סע"ב קז"א ק"י רע"ב, פ' רע"ח ב' פ' האזינו רפ"ו ב' ובהרמ"ז שם, רבות עג"א עז"ב קנ"ד רכח"ב רעט"א, של"ה ט"א כז"א כח"א גזא"ב פז"ב קנב"א קס"א רמה"א רעו"ב רפח"א רצ"א רצא"ב שי"א שיזא"ב שזו"ב שפ"ב, פו"א ל"ד כ"ד, תד"א ח"ב פ"ב, מ"ע רל"א בחיי קמגי"ב מ"ג קנג"ד דכח"ב רלב"א.

ג) רבות תולדות פס"ה דע"ג א' ע"פ ואנכי איש חלק כמד"א כי חלק הוי' עמו, ונ' מפני שחלק הוי' עמו לכן הוא איש חלק מבלי שערות, כי השערות הוא מורה על ההשתלשלות דרך השרים כו' ולכן נק' עשו איש שעיר כו' ע"ש.

ד) ויצא פס"ח דע"ז ב' ע"פ והנה סולם תרכוסא של ג' רגלים הראה לו כר יעקב חבל נחלתו מה החבל הזה פחות מג' אין מפקיעין אותו כך האבות אין פחותה מג', ועפ"ז י"ל מארז"ל פ"ב דברכות ת"ר אין קורין אבות אלא לשלשה כו', ועמ"ש בד"ה יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים.

ה) רבות ס"פ משפטים ס"פ ל"ב דק"ג ע"ד ד"א הנה אנכי שולח מלאך הה"ד אני אמרתי אלקים אתם כו' שהם חלקו כשם שאני חי וקיים כך בני קיימין שנאמר בהנחל עליון גוים, וכתיב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, ולא רציתם כו' מה אוה"ע משתמשים בשרים אף אתם כן שנאמר הנה אנכי שולח מלאך, לפ"ז מובן ענין חלק הוי' עמו, דהיינו ע"ד אלקים אתם שיהיו קיימין לעולם כמו שהוא ית' חי וקיים, וע' באגה"ת פ"ד, שהמלאכים ג"כ מקבלים החיות משם אלקים אבל ישראל מקבלים משם הוי' ממש וזהו חלק הוי' עמו, ילקוט ח"א לג"ג לה"ג רמא"א יד"א רמג"א ח"ב סג"ב צ"ב צה"ב ק"א א"א מ"ע רל"ו.

ו) רבות פ' נשא פ"ט דרכ"ה ע"ב ע"פ וחבל נמרץ במיכה ס"י ב' מהו וחבל נמרץ אני אמרתי כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו ט' דומה לחבל שהוא משולשל זה בזה שהיו כולם מיוחדים בני אבותיהם כו' ואת נכנסת על אשת חבירך פסקת את החבל הוי' וחבל נמרץ, מהו נמרץ נואף ממזר רשע צורר.

ז) ב"ב בלק דרע"ט א' ע"פ לכה ארה לי יעקב, מלך שבורר לעצמו מנה כו' שנאמר כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, וע"ש דדוקא יעקב לפי שהוא ת"ת קו האמצעי שמשם אין יניקה והוא מושך מהדעת המקבל מהכתר כו' וזהו החבל שהוא משולשל זב"ז כתר דעת תפארת יסוד נמשך במל' הנק' אשה יראת ה'.

ח) זח"א פ' בראשית כ"ה רע"א וכיון דאינון גשמתיהו מתמן (היינו מבחי' מל') שריא עלייהו דדאי הוי' ואתמר בהון כי חלק הוי' עמו, ודא איהו יקוון המים אל מקום אחד היינו בחי' ברוך כבוד ה' ממקומו שמשם שורש הנשמות כו' זח"ב בשלח ס"ג ע"פ אל יצא איש ממקומו.

ט) ס"פ לך צו"ב ע"פ כרם הוי' לידידי כו' ויסקלהו דאערי מיני' ומחולקי' כל אינון רברבין כו' והוא נסיב לי' להאי כרם לחולקי' דכתיב כי חלק הוי' עמו כו' עמ"ש בד"ה אני לדודי לעיל דף רל"ה בענין בן נח אינו מצוה על השיתוף משא"כ נש"י, ועד"ז י"ל כי חלק הוי' עמו ועיקר במד"ד באיכה דע"ז ג' ע"פ חלקי הוי' אמרה נפשי.

י) ב' תולדות קל"ח סע"ב אב יעקב כו' דכתיב כי חלק הוי' עמו כו'.

יא) שם קמג"ב ויתן לך האלקים מטל השמים דא טלא עילאה דנגיד מעתיק יומין כו' ואע"ג דכתיב והי' כאשר תריד ופרקת עולז כו' מהאי דהכא לתתא אבל לעילא ולא כלום דכתיב כי חלק ה' עמו יעקב חבל כו', מובן דבכלל כי חלק כו' זהו ג"כ הברכות מטל השמים כנ"ל ומשמני הארץ

דא ארץ החיים כו' והיינו ג"כ מין ומ"ד כי משמגי הארץ זהו ג"כ הבאר מים חיים, וטל השמים שורש מ"ד כו'.

יב) ויצא קס"ב ע"פ ויקח לו יעקב מקל לבנה כו' כי יעקב בחר לו י"ה כו' דקודב"ה נטיל לוי' ליעקב לעדב"י דכתיב כי חלק הוי' עמו יעקב חבל גחלתו, ת"ח ה"ג יעקב בירר אחסגתי' כו' היינו שיעקב בירר לו קו האמצעי ת"ת ועיי"ז בחר לו י"ה שהם ג"ר כח"ב כי ת"ת עולה כו' וע' זהר ר"פ תרומה והרמ"ז שם כ' שיי"ל פי' חלק הוי' שהחלק המגיע להוי' לשיגבר כחו להוסיף עוז בגבורתו הם עמו עכ"ל, והיינו ע"י יעקב חבל כלול מג' ע"ד שנת' בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה בת"א פ' יתרו שחג"ת הם מרכבה ומעלות חר"ב באוא"ס וזהו א"כ שמוסיפים אור בשם הוי' שהוא אצי' גם החבל ע"ד ג"פ קדוש נגד ג' אבות ע' רבות ס"פ ואתחנן בענין השלישי' וג"פ קדוש עיין בביאור ונקדשתי איך שעיי"ז ממשיכים יתוד אר"א ויחוד זר"ב וזהו שמוסיפים אור בשם הוי' וזהו לכו ונלכה באור הוי', ויובן עפ"מ"ש בלק"ת בשת"ש בד"ה צאינה וראינה הראשון בפ"י לא זו מחבבה עד שקראה אמי ומוזה יובן ענין כל הנוגע בכם כנוגע בבת עינו ולכן יצרנהו כאישון עינו, והיינו שעיי"ז ז"א מסתכל במצחא רע"ק ישר יחוו פנימו, ושייד לזה פסוק כי יעקב בחר, ופסוק ואתם תהיו לי כו' והייתם לי סגולה כו' וכל מה שברא הוא לכבודו א"כ המכוון שבהם ועל ידם יהי' הגילוי ודירה בתחתונים, וכמ"ש ברבות ס"פ משפטים ע"פ כי קרובה ישועתי צדיק ונושע, זהו כי חלק ע"ד כי הוא חלקך בחיים כו' ביום חתונתו כו' וארשתוך לי כו' מצא טוב טיבו דע"ק, ועמ"ש ע"פ ישראל לי ראש בד"ה עולת תמיד וע"פ ויקרא לו אל, ובד"ה את שבתותי תשמרו כי ישראל ממשיכים המוחין לז"א מא"ס כו', וח"ב מט"א משמע כי חלק ה' היינו ז"א משא"כ המלי' יש יניקה גם לע"ש וע' קכ"ד ע"פ בחלב אמו וע' לק"ת פ' אמור בענין והניף את העומר, וצ"ל שזהו מצד מ"ד, וזהו עה"ח וע' זח"א ויחי דמ"ה.

כי חלק, רבות תולדות פס"ה דע"ג א' גבי ואנכי איש חלק, יעקב חבל ויצא פס"ח דע"ז ב', ס"פ משפטים ס"פ ל"ב דק"ב ד', במדבר פ"ט דרכ"ת ב' גבי וחבל גמרך בלק רע"ט ב' ע"פ לכה ארה לי, מלך שבורר כו'.

תלים קל"ה ד' כי יעקב בחר, וישלח ר"פ ע"ו, אמור פכ"ו, במדבר פ' ג' דרי"ד א' פי"ד גבי ומורק אחד כסף דנשיא אשר, דר"ס ד' קהלת צ"ג א' בפסוק מה שהי' כבר, כי יעקב זח"א פ' נח ס"ה א', ויצא קס"א ב', ח"ב בשלח מט, א, תרומה קכ"ו סע"ב ס"פ פקודי רס"ט א', זח"ג במדבר קי"ט ב', האזינו רפ"ז סע"ב רצ"ח ב'.

תלים ס"ח י"ב אד' יתן אמר, רבות בשלח ס"פ כ"ת.

וּאֶתְחַנֵּן ז' וי' כִּי עִם קְדוּשָׁה וּבְכָד בָּחַר רַבּוֹת נִשְׂא תוֹךְ פִּגְרֵי יוֹד ב' שֶׁשָׁה
הֵם שֶׁנִּבְחָרוּ כֹּוֹ יִשְׂרָאֵל מִנֵּינ שְׁנֹאמֵר וּבְכָד בָּחַר, בְּאִיכָה נִיג ג' בְּרִיָּה
ר' יְהוֹשֻׁעַ דִּסְכַּנֵּינ בִּשְׁם ר' לוי פֶּתַח וּזְכוּר אֶת בּוֹרֵאךְ בִּימֵי בַחזוֹרוֹתֶיךָ קֵהֶלֶת
י"ב, עַד שָׂאת קִימַת שְׁנֹאמֵר וּבְכָד בָּחַר ה', בְּקֵהֶלֶת ד"ה מֵה שֶׁהִי ע"פ וְהֶאֱלָקִים
יִבְקֶשׂ אֶת נִרְדָּף, יִשְׂרָאֵל נִרְדָּף וְכוּ' וּבָחַר הַקַּב"ה בְּיִשְׂרָאֵל שְׁנֹאמֵר וּבְכָד בָּחַר
סוֹף קֵהֶלֶת יִשְׁעֵי כ"ו ט' נִפְשֵׁי אוֹיְתֵיךָ, רַבּוֹת בַּמְדַּבֵּר ר"פ ג' דְרִיג ע"ד,
כֹּאשֶׁר מִשְׁפֹּטֵיךָ רַבּוֹת שְׁמוֹת ס"פ י"ג פִּטְוֹ דְק"ל ע"ג, יִשְׁעֵי נ"ז י"ט בּוֹרֵא
נִיב כֹּו לְחֻקּוֹ, רַבּוֹת מִצּוֹרֵעַ ס"פ י"ו גִּשָׁא פ' ה' דְרִכְיוֹ ב', ס"פ י"א גְבִי וִישֵׁם
לֶךְ שְׁלוֹם דְרַמ"ה ג' ס"פ שְׁזַפְטִים, תְּלִים צ"ב י"ג צְדִיק כְּתֹמֵר, תְּעִנִית ג' כ"ה ב',
בִּיב ה' פ' ב', רַבּוֹת לֶךְ לֶךְ ר"פ מ"א, ר"פ תְּצוּהוּ אִמּוֹר פ"ל דף ר' ע"ד, בַּמְדַּבֵּר
ר"פ ג', נִשָּׂא ר"פ יוֹד בְּאַסְתֵּר רַבָּה בַּפְּסוֹק וַיֹּאמֵר לֵה הַמֶּלֶךְ מֵה לֶךְ אִסְתֵּר.

ביאור על לקו"ת פ' האזינו ע"פ כי חלק הוי' .

א) כִּי חֶלֶק הוֹי' עִמּוֹ הֵינּוּ הַנְּשֵׁמָה שֵׁישׁ בַּה ד' אוֹתִיּוֹת הוֹי' טְהוֹרָה הִיא זֶאח"כ
בְּרֵאת יִצְרַת נִפְחַת בִּי ד' בַּחִי אֲבִיָּע וְהַחֲזֵק הֵהוּא יִמְצָאֵהוּ בֶּאֱרֶץ
מְדַבֵּר הַגּוֹף וְנַה"ב עַמ"ש מַעֲנִין מְדַבֵּר סְדִיָּה אֲנִי לְדוּוֹי הַרְאִשׁוֹן וְלִכְן כְּנִשֵּׁר
שֶׁהוּא מֵדַת הַרְחַמְנוּת יַעִיר קִנּוּ עַמ"ש מַעֲנִין בְּפִירוּשׁ וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כִּנְפֵי
גְּשֵׁרִים וְעִיזוּ וְאֲבִיא אֶתְכֶם אֵלַי (הַגִּיָּה בַּסְּפָרִים הַמִּנְחָה שֶׁשֶׁלַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוּ הֵם
תְּקִינֵי בַּהֲמוֹת כִּמְנִין גִּשֵּׁר אוֹלֵי לַהֲעֵלוֹת מֵה שֶׁנִּשְׂאֵר וּנְפֵל כְּמ"ש לְקַמֵּן פ"ב,
גַּם גִּשֵּׁר י"א פְּעָמִים גּוֹן עַמ"ש בְּשִׁל"ה מִסְכַּת תְּעִנִית דָּף ר"ו ע"ב
בְּעִנִּין י"א פְּסוֹקֵי מִתְחִילִים כְּפוּפָה וּמִסְתַּיִמִים בְּגוֹן פְּשוּטָה לַהֲעֵלוֹת
מִבַּחֵי נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף קוֹם לְבַחֵי הַעֲלִי הַגְּדוּלָה לַעֲלֹל וְהַהֲעֵלָה מִי"א כְּתָרִי
מִסְאֲבוֹתָא לְבַחֵי הוֹי' בְּדָד יִנְחֲנוּ חַד וְלֹא בַחֲוִשְׁבֵן ע"ס עַמ"ש בְּבִיאוֹר ע"פ
שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֹאווֹה דְרוּשׁ הַשְּׁנִי בִיאוֹר הַשְּׁנִי פ"ה בְּפִירוּשׁ כֹּאֲהֲלֵי קֶדֶר וְזֵהוּ כְּנִשֵּׁר
יַעִיר עִב"ה) וְהִנֵּה יִחְזַקֵּאל רֹאֵה הַמְרַכְבָּה פְּנֵי אֲרִי פְנֵי גִשֵּׁר בּוֹזֵמֵן הַגְּלוֹת כִּי
בְּבַה"מ הִי גִילוֹי אֲלֻקוֹת בְּבַחֵי יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה שֶׁלֹּא ע"י מְמוּצְעִים וּמ"ש שֶׁלִּכְן
רוֹאִים אֶת הַנִּשְׁמָע וְשׁוֹמְעִין אֶת הַנִּרְאָה יוֹכֵן עַד"מ כְּשֶׁהַנֶּפֶשׁ מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּגוֹף
אֲזִי כַח הַרְאִי בְּעִין זְכַח הַשְּׁמִיעָה בְּאוֹזֵן נִמְצָא הֵם מִחֻלְקִים זֶה מִזֶּה מִשָּׂא"כ
כֹּאשֶׁר הַכְּחוֹת רֹאִי וְשְׁמִיעַ כְּלוּלִים עֲדִיין בְּעֵצֶם הַנֶּפֶשׁ הִרִי שֵׁם אָף שֵׁישׁ כְּחוֹת
אֵלוּ בִיתֵר שָׂאת אֶךְ הֵם כְּלוּלִים שֵׁם יַחַד וְאִין שֵׁם הַתְּחַלְקוֹת בֵּין רֹאִי זְבִין
שְׁמִיעָה וְעַד"ו כֹּאשֶׁר בּוֹזֵמֵן גִּילוֹי כְּלוּלֵת הַחַיּוֹת מִבַּחֵי אֲצִי לֹא הִי הַתְּחַלְקוֹת

ע"פ כי חלק הוי' : בלקו"ת הגדפס מתחיל : כנשר יעיר קנו.

אור האזינו התורה א'תרסח

ראי' בפ"ע ושמיעה בפ"ע אלא רואין את הנשמע כו' משא"כ בבי"ע יש מלאכים הנק' עינים שבעה עיני ה' שנקראים מארי דאודנין ועוזי' תהינה אוניך קשובות כו' כמ"ש בלקר"ת סד"ה שיר המעלות ממעמקים יצ"ש וזו כי מלאכיו יצוה לך ועד"ו תקנו חז"ל הברכות שלפני ק"ש יוצר משרתים ואשר משרתיו כו'.

ב) וזהו ענין הסולם שהם נש"י וראשו מגיע השמימה ע"ד קדש ישראל לה' (ע' בד"ה יונתי ובד"ה כי כארץ תוציא צמחה) והמלאכים אומרים ג"פ קדוש בוי"ו להיות הוי' צבאות ולכן מלאכי אלקים עולים ויורדים בחי' נשר ההחמנות על מה שנשאר (עמ"ש ע"פ השליך משמים ארץ וע"פ וישליכט אל ארץ אחרת הלמ"ד וישליכט רבתי מאיגרא רמא כו') בג"ל פ"א בענין ימצאהו בארץ מדבר מחל לנו כי פשענו לעבדה ולשמרה ג"ע זיו השכינה שכר מצוה הנמשך מהמצוה עצמה כמ"ש בתו"א בד"ה ואתה תצוה וכפ' חיי בד"ה יפה שעה אחת בתשובה ובד"ה כי תשמע בקול נתבאר שמאחר שיפה שעה א' בתומע"ס א"כ גם בעבודה מאיר בחי' זו וצ"ל לשמרה והיינו ע"י עסק התו' שמור זה משנה וכשאינו שומר הדי הוא פושע (עמ"ש ע"פ ליל שמורים ובענין מצוה שמורה בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי והתיקון לזה מחל לנו ועי"ו גילוי רצון מבחי' מי אל כמוך, ועי"ו ומכטנו ירשנו אל זהו בעשי"ת בהמצאו.

ג) וזהו כנשר יעיר, דרך הגשר בשמים יעיר ואח"כ ירחף פסוד"ו וברכות ובק"ש ישאהו על אברתו למעלה מבחי' רמ"ת פקודין דאינון רמ"ח אברים וזהו תתן אמת ליעקב שלא ע"י אמת שלמטה קיים התו' אלא ע"י תשובה הוי' בדרך יתחנן לפני הוי' תטהרו, הג"ה ועי"ו מבחי' ימצאהו בארץ מדבר יומשך ישם מדבר לאגם מים כו'.

א) מ"ש פ"א כי בזמן שבהמ"ק קיים כו'. יש להעיר ממ"ש בתו"א ס"פ ויצא בד"ה וישכם לבן שהמשכה מבחי' האבות מרכבה עילאה דאצי' לא כל נפש תוכל שאת גילוי זה, אלא הוא ע"י בחי' השבטי' כו' ויש לפרש ע"ד מ"ש בד"ה ואלה המשפטים שיש בנש"י ב' בחי' זרע אדם וזרע בהמה כו' זרע אדם נשמות דאצי' מקבלים ממרכבתא עילאה דאצי', חרע בהמה נשמות דבי"ע מקבלים מבחי' מרכבתא תתאה י"ב בקר כו' והנפקותא ע"ד ההפרש בין מס"נ דאחד ובין מס"נ רבכל נפשך בד"ה שה"ש ועי' בד"ה צאינה וראינה בענין שאו ידיכם ובד"ה שה"ש שבבחי' הא' ג"כ ההמשכה מאוא"ס מבחי' ע"ק ובבחי' ב' ההמשכה מז"א ואפ"ל בעשי"ת שעו"נ בהמצאו אפי' ליחיד היינו שאו מאיר עכשיו ג"כ מבחי' מרכבתא עילאה שלא ע"י המלאכים וא"כ פי' כנשר יעיר בכל השנה כן הוי' בדרך יתחנן בעשי"ת שוב ראיתי כן ביאור בהדי' סד"ה שובה ישראל עד דרוש השני ספ"ה.

קיצור בזמן בהמ"ק הי' מקבלים ע"ד מרכבתא עילאה ואח"כ ע"י ד' חיות המרכבה משם מקבלים אהוי"ד ועמ"ש בענין וכנפיהם פרודות וזו מס"נ באחד ובכל נפשך.

ב) ומ"ש בפ"ב שזהו ענין הסולם דהיינו נש"י ע' בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון, ובת"א פ' בראשית בד"ה ויצר שהאדם יש בו מד' עולמות אבי"ע לכן הוא הסולם המקשר ומחבר עשי' עם האצ"י ועמ"ש בד"ה והי' מספר בניי בענין גם את העולם נתן בלבב, ומ"ש שהנשמו' הם מבחי' קודש והמלאכים מקבלים מבחי' קודש י"ל קודש חכ' קדוש בינה גם ג"פ קדוש הם חג"ת וקדוש הוא בינה או חכ' כמובן ממ"ש בוח"ג פ' האזינו דרצ"ו סע"ב דרצ"ז ע"א ובפ' משפטים דקכ"א ע"ב בפירוש קדש ישראל להוי', וחג"ת מקננין ביצירה עולם המלאכים ובינה בבריאה בחי' מחשבה ששם שורש הנשמות תחת כסא הכבוד וכ"ש חכ' שהוא באצ"י אפ"ל ג"כ קדוש ובחי' קדש זהו ג"כ ד' שליבות שבסולם, וזהו עמוד וצדיק שמו ועי"ז מלאכי אלקים עו' באצ"י ע"ד עליות הנשמות לאשתאבא בגופא דמלכא עי"ן ד"ה באתי לגני ספ"ב ובד"ה מהלכים בין העומדים בת"א ס"פ וישב, ומ"ש בענין לעבדה ולשמרה הנה פ"י לעבדה ולשמרה הנה פ"י לעבדה היינו להמשיך בחי' הנהר אבל שמו כו' היינו להמשיך ג"ד בוי"ת כמ"ש בד"ה כאיל תערוג על אפיקי מים כי ז"ת שורש הגבול ונק' זעיר, וגי'ר ההמשכה מא"א בלי גבול כו' ועמ"ש בד"ה באתי לגני כו' ולכן נתנין מזיו השכינה פ"י זו"ן שהאבות נקראו זיוותני עולם בפ"ק דר"ה דף י"א ע"א כי עולם לשון העלם מלכותך מלכות כל עולמים ע"ד זה שמי לעולם ל' העלם שאינו נק' כמו שנכתב ועי"ז נמשך ההסתר כו' והאבות המשיכו גילוי שם הוי' כמ"ש ויקרא בשם ה' אל עולם כו' ועד"ז פ"י זיו השכינה מה שמאיר בגילוי לא ע"ד מלכות כל עולמים לשון העלם כי בעולמות מאיר רק אחורים הוי"ת דמ' אבל בגי'ע ממשכי'ם ג"ד דמ"ה ושרשו מג"ד דאצ"י יאר ה' פניו אליך כו' וזהו אקביו ועי"י לית לשמרה לית י"ה מקיפים והמקיף דוחה ועמ"ש ע"פ גן געול כו' ומ"ש בלקו"ת פ' ואתחנן סד"ה ואת המצוה שהשמירה ע"י תושבע"פ כו'. והפשיעה כשאינו שומר, ויש בפשיעה כמה מדרגות וא' שאינו שומר ע"י התורה הב' שפוגם בלית שנק' לשמרה וע' בזהר ס"פ וישלח בפירוש ופושעים יכשלו במ ע"ש דקע"ה ב' קאי על ביטול תורה וע' ברבות נשא דף רל"ה בפ"י על כל דבר פשע על שור מה שפגמו ונמשכו אחר פני שור מהשמאל היינו ע"ד שור נגח הוא כו' כעס ורציחה, על חמור היינו עצלות בביטול תורה או ע"ד ובשר חמורים בשרם כו' עד על כל אבידה אשר יאמר כי הוא זה פ"י שע"יז אובר בחי' ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה כו' גם כי יש בחי' בלעומת זה מקיפים ופנימית דקליפה כמ"ש במדר"ש חמשה הוא לטובה הוא משה ואהרן כו' וכן לרעה הוא נמרד הוא עשו וכן בחי' זה וזה לכם הטמא וכמו משה נתנבא בזה עדי"ן בלעם כו' ואעפ"כ הוא טמא וכן המן הרע הזה וזהו אוילים מדרך פשעם גם מ"ש ופקדת בשבט פשעם תלים פ"ט ארז"ל דהיינו חיבי כריתות שדוקא ע"י יסורין ממרקין, וזהו ובפשעכם שולחה אמכם ה"ס גלות השכינה ומגביר סולם דקליפה.

וביאור הענין הנה מענין העלי' שע"י קיום המצות כי כארץ תוציא צמחה עיני ואנשי קדש תהיון לי וע' בד"ה ושמתי כדכד (בד"ה כי המצוה הזאת שהמצות נק' מצות הוי', ובד"ה תקעו בחדש הראשון ספ"א וספ"ב ובד"ה והי' ביום ההוא יתקע פ"ד) נמצא זהו עלי' מבי"ע לאצ"י ויאצל כו' והוא

חכ' כו' וע' ד"ה מי מנה גבי רובע ישראל. וד"ה ראשי המטות, ומ"ש בד"ה יונתי בחגוי בפ' לאשתאבא בגופא דמלכא זהו בחי' יונתי משא"כ תשיי כנשר יעיר, ואעפי"כ המצות בג' בחי' מדומ"ע שהם בי"ע ע' ד"ה וישלח יהושע מן השטים, וזהו אני ככרוש רענן בד"ה כי ביום הזה יכפר (ובד"ה לבאר ענין יוהכ"פ) שעיו מדומ"ע של עבירות ע"ש פ"ג יקלענה כו' י"ל כי הנשמות כבי"ע יקלענה להיכלות הקליפות האפ"ל מדומ"ע דעבירה הם בי"ע דקליפה והרצון אצ"י דקליפה וזהו ענין ב' מיני סולם שבמד"ר ויצא פרשה ס"ח ה"א בקדושה כנ"ל התקשדות אבי"ע, משא"כ בתוהו שהי' זת"ו לא הי' חיבור, כביאור והנצח וכן עז"ו ברבות פ' ארא פ"ח ע"פ כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ שבתחילה גזור השמים שמים לה' ובני רומיא לא ירדו לסוריא, כו' ואח"כ כו' ואמרו שיש בו ד' שליבות כמ"ש במ"ע אופן רי"ו ובמהרש"א והיינו ד' עולמות אבי"ע שהן ד' אותיות שם הוי' ויש סולם דקליפה וג"כ ד' הם ג"ק ונגה שהן האחר החיות רעש אש קול דממה דקה שהן בין בקדושה בין דקליפה ולכן כמו ע"י סולם דתפילה ותומ"צ עולה השמימה לאשתאבא בגופא דמלכא אצ"י שלמעלה מבי"ע כן ע"י העבירות נתקשר בסולם דקליפה וד' שליבות הם הרע דד' חלוקי כפרה ביטול מ"ע זהו ק"ב שאינו חפץ בבנין רמ"ח אברים דמלכא ז"א אלא ע"ד הדגה אשר נאכל במצרים חנם בלא מצות כו' שלא לקבל עול מצות כו' ול"ת וכריתות וח"ה ג"ק הטמאות.

קיצור שהאדם כלול מאבי"ע לכן הוא הסולם ג"פ קדוש וקדש י"ל ד' שליבות שבסולם לעבדה ולשמרה לעבדה להמשיך ה' עילאה ג"ר בו"ת זהו זיו השכינה זיוותני עולם לשמרה ע"י ל"ת וד"ס שבתושבע"פ ופשיעה שבשומרים על כל דבר פשע כו' הוא זה וכמו שע"י התומ"צ מתעלים בבחי' קדוש לאשתאבא בגופא דמלכא סולם דקדושה מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והוא שם הוי' ישמחו השמים ר"ת י"ה ותגל הארץ ר"ת ו"ה כן לעומת זה סולם דקליפה בו ג"כ ד' מדריגות ק"ב וג"ק הטמאות ביטול מ"ע נכלל בק"ב ול"ת וחייבי בריתות וח"ה ג"ק שלמטה מק"ב.

ג) והעצה לזה הוא ענין התשובה כי הנה על תשובה נאמר כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום כו' לא בשמים היא כו' כי הנה ישמחו השמים ותגל הארץ ר"ת הוי', ור"ל שבחי' י"ה זהו שמים עלמא דאתכסיא ובחי' ארץ הוא ו"ה עלמא דאתגליא. והסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה יש בו ר"י שליבות נגד ד' אותיות הוי', זהו ד' שליבות שבסולם היינו מבחי' ה' אחרונה בה' נברא העוה"ז עד היר"ד שבו נברא העוה"ב והיינו מוצב ארצה זהו ה' אחרונה וראשו מגיע זהו היר"ד וע' זח"ג ר"פ ויקרא הגבה למעלה דאות יו"ד כו' וכנגדן יש בנפש גר"ג ובחי' גשמה לנשמה טהורה היא זהו וראשו מגיע השמימה כמ"ש כעצם השימם לטהר האח"כ בראת יצרת נפחת בי זהו מוצב ארצה ולכן המצות נק' מצות הוי' ועמ"ש ע"פ השמים כסאי והארץ הדום רגלי שהוא תומ"צ וענין התשובה שהוא אשר אנכי מי שאנכי מצוך שם השמים והארץ שוין בהשוואה א' כמ"ש בד"ה אני לדודי בפ' את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה א', ואף אם נפרד שמים סוכ"ע וארץ ממכ"ע הנה לגבי

עצמותו שאינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' סובב לא בבחי' ממלא שזה סוכ"ע וממלא כ"ע בהשוואה אחד ולכן לא בשמים היא כי הוא מלא כל הארץ כמו בשמים ממש וכיון שכן אין שייך בחי' סולם שהוא עליות מארץ לשמים כי מלא בארץ כמו בשמים וכמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו בפיו אלקי כל הארץ יקרא ולכן משם נמשך להעלותם גם מסולם דקליפה להיות והוצאתי את בלעז מפיו, וזהו מחל לנו כי פשענו על כל פשעים תכסה אהבה, ע"י שנמשך מבחי' ורבו פשעיך מה תעשה לו והמשכה זו ע"י ממעמקים כי הנה יש גרנח"י בבחי' נשמה לנשמה יש ב' בחי' חיה יחידה היר"ד וקוצו של יו"ד כמ"ש בד"ה ולא אבה וד' שליבות זהו גרנ"ח אבל בחי' יחידה בכל מאדך זהו תשובה, וזהו ק"ש ממשין למעלה ג"כ מבחי' לפני הוי' למעלה משם הוי', וזהו והנה מלאכי אלקים הם בע"ת עולים בו בסולם דקליפה שמוציאי' את היניקה שינק מהם כו' כמ"ש במד"ר שם שדניאל הוציא בלעז מפיו ודניאל שהי' צדיק גמור יכול ג"כ להוציא בלעז כו' כי זכה לבחי' לאתאבא צדיקא בתובתא וכמו החסיד שלמעלה מהצדיק כו' ונק' בעלי תשובה מלאכי אלקים ע"ד והי' הוי' לאלקי' שהרי ע"י תשובה בחי' יחידה מגיעים לפני הוי' כו' כמ"ש ע"פ שובה ישראל עד הוי' אלקיך גם אר"א נק' מלאכי אלקים ותשובה בחי' ממעמקים, זהו אר"א תשובה עילאה לגבי יו"ד, ופיו' עולים שע"ז דוקא מתעלים כי במקום שבע"ת עומדים כו' ועמ"ש בלקו"ת גבי יו"ט שני בפיו ואני אראה כו' ומ"ש ע"פ וזאת התרומה זהב זו בבל כו') ופיו' ויורדים בו, פיו' במ"כ שם שע"י מורידים סולב ההוא כו' דכיון שהוציא בלעז מפיו אין לו חיות וזהו ע"ד אם תגביה כגשר משם אורידך נאום הוי' ע"י הדבור בתו' כו' וזהו ויורדים בו שמורידים אותו כו', או י"ל יורדים בו ע"ד ורדו בדגת הים ל' ממשלה ומלכים ירד בישעי' סי' מ"א ב', או ויורדים בו ע"ד אל גינת אגוז ירדתי ע"ד וירד יהודה מאת אחיו ויט עד איש עדולמי להעלות הניצוצים וה"ע נפילת אפים כמ"ש בת"א פ' בראשית סד"ה הן האדם.

קיצור העצה לזה תשובה כי המצוה הזאת כו' לא בשמים היא ולמעלה מבחי' סולם אלא מגעת בבחי' את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה אחת, ומשם נמשך להעלותו ממה שירד בסולם דקליפה ואזי הוי' הוי' לי לאלקים ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו כי במקום שבע"ת עומדים אין כו' והיינו ע"י יחידה בכל מאדך שלמעלה מבחי' גרנ"ח שהן ד' שליבות שבסולם.

ד) וזהו כנשר יעיר, עיין לעיל פ"א שלפעמים מקבלים מבחי' המרכבה אך בעשי"ת מאיר מבחי' אצ"י, ועוד בינה נק' ג"כ הנשר הגדול בעל הכנפיים ובינה הוא שכינתא עילאה ועמ"ש בענין לחתום ק"ג נשריא דס"י בספר אור ישראל דט"ו ריש עמוד שני שהוא בינה וחתום אותיות חותם תמות כו' שהוא בינה ובפרש"י באיוב י"ז ל"ט היכל קדה"ק נק' קנו דגשר וידוע שבינה נק' קדה"ק לכן שם קורין לכלה כנפי * עלית המ' בבינה כו' ב"ן בס"ג כו' כי יצאו מ"ח מירושלים חצים אל הים הקדמוני שהוא בינה, יעיר ואח"כ

ירחף כמו ודוח אלקים מרחפת נוגע ואינו נוגע והנה הנשר רחמני על בניו ואכזרי על אחרים הרוצים לנגוע בבניו, וכן גבי יג"מ הרחמים המשיך משה ונפלינו אני ועמך והיינו ע"ד ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט הנו' בת"א פ' בשלח בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה ולכן שערי דדיקנא קשישן אינון והיינו כי גם כל ההמשכה שמבחי' א"ס מוכרח לעבור ע"י ק"ו המדה ולכן נק' מכילין דרחמי ומוזה יובן טעם לד' חלוקי כפרה כיון שעובר דרך מעביר קו המדה וכמ"ש מזה ע"פ מי אל כמדך נושא עון כו' ע"ש.

האזינו ל"ב י"ד

ימצאהו בארץ מדבר, פרש"י אותם מצא לו נאמנים בארץ המדבר כו' כענין שנאמר לכתך אחרי במדבר, ועד"ו פי' בספרי ד"א ימצאהו בארץ מדבר אלו ישראל שנאמר כענבים במדבר מצאתי ישראל, בהושע סי' ט', עו"ש אלו ד' מלכיות כענין שנאמר המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב, ועמ"ש דף קל"ד ע"פ המוליכך במדבר כו' בפ' עקב ח' ט"ו וברבות ס"פ בראשית פכ"ט שלשה מציאות מצא הקב"ה אברהם דכתיב ומצאת את לבבו נאמן כו', דוד דכתיב מצאתי דוד עבדי, ישראל דכתיב כענבים במדבר מצאתי ישראל כו' ועמ"ש בדרוש חמשה קנינים אברהם קנין א' ישראל קנין אחד כו', והנה ענין מציאה הוא דבר יקר וגם בא שלא כסדר והדרגה כנודע בפירוש והחכמה מאין תמצא שנמשך שלא כסדר השתלשלות עילה ועלול כו', וכן מצא אשה מצא טוב י"ל מפני שזיווגם הוא ג"כ למעלה מהדעת שלכן אמרו קשה לזווגן כק"ס כו', ע"כ נק' מצא כו', ולכן נאמר הבן יקיר לי אפרים וזהו כענין המציאה ששייך לומר על דבר יקר הערך שהוא כמו מציאה כו' וזהו ענין האמונה כמ"ש בילקוט פ' בא דס"ג ב' רמז ר"ט בסופו ע"פ וגם צידה לא עשו להם להודיע שבחן כו' אלא האמינו והלכו אחרי משה עליהם מפורש בקבלה הלוך וקראת באוני ירושלים כו' זכרתי לך חסד נעורייך כו' לכתך אחרי במדבר כו' מה שכר נטלו על כך קדש ישראל לה' עכ"ל וכן שם דס"ח ב' רמז רל"ג כדי היא האמונה שהאמינו בו שאקרע להם את הים כו' הלוך וקראת כו' מה שכר נטלו על כך קודש ישראל כו', נמצא ע"י לכתך אחרי במדבר שזהו ענין התגלות האמונה בנש"י מהכח אל הפועל ע"י נעשו בבחי' קודש ישראל לה', וזהו ג"כ ענין ימצאהו בארץ מדבר, כי המציאה זהו למעלה מהחכמה אלא כמ"ש החכמה מאין תמצא מאין דוקא בחי' שאינו מושג משם נמשך החכמה בדרך מציאה שלא נודע ממי באת כך אין הוא בחי' רדל"א כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם ולכן המשכה משם אינו בא רק ע"ד שלא נודע מאין בא ועמ"ש מזה בפ"י ברוך שאמר והי' העולם שפי' בכתאריז"ל רדל"א כו' ועד"ו ענין האמונה שהיא למעלה מהחכמה ונק' עטרה ועטרותיהם בראשיהם, ולכן נאמר ע"י ימצאהו ועמ"ש ע"פ ועדיק

באמונתו יחי' שארז"ל במדרש קהלת אפי' צדיק חי העולמים מאמונתו הוא חיה. והיינו שע"י תומצ' של ישראל מוסיפים כח וגבורה למעלה להמשיך מאור א"ס ב"ה בשמו המיוחד כו', א"כ א"ש ענין ימצאהו. מציאה מצא הקב"ה ממש שע"י האמונה זו שהאמינו בו ונעשו קדש, עי"ו שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה הראשון שזהו ענין לא זו מחבבה עד שקראה אמי, כי הוא ית' נק' הקדוש ב"ה. קדוש בוא"ו וקראן קדש ישראל, קדש הוא למעלה מבחי' קדוש כו' ע"ש, ובמ"א פי' כי קדוש בוא"ו הנה הוא"ו רומז להקו וחוט שנמשך מאור א"ס, אכן קדש זהו עצמות האור א"ס ומשם ממשיכים הברכה בבחי' הקב"ה שהוא הקו וחוט הנמשך באצי', וזהו ענין ימצאהו מציאה ממש מצא. ויש להעיר לזה ממש ע"פ דרשו הוי' בהמצאו ע' מזה בזח"ג ס"פ אחרי דע"ט ב' די"ל בהמצאו שבעשי"ת ממשיכים מבחי' על הוי' עד שבחי' והי' הוי' לי לאלקים, והיינו ע"י יו"ד עומקים, ולכן אזי ג"כ בהמצאו למטה, שע"י רבוי האור למעלה נמשך למטה ועד"ו יש לפרש ענין ימצאהו בארץ מדבר מציאה מצא כו', וזהו ג"כ ענין מצא אשה מצא טוב, שכנ"י נק' אשה כמ"ש ע"פ לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת וכתוב אשה יראת ה' היא תתהלל, ונק' בחי' זו ג"כ מצא, כי שורש המל' מרדל"א, וזהו ענין ימצאהו בארץ מדבר כמ"ש בפיו' אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר, שע"י נעשה בבחי' כלה, וזהו ענין ימצאהו, ועי"ו מצא טוב, הטוב כי לא כלו רחמך, טיבו דעתיקא, ובטובו חיינו. גם י"ל טוב כפשוטו ע"ד והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה ופי' בזח"ב תרומה דקכ"ח סע"ב ובמק"מ שם יסוד הנק' טוב הי' מחברו עם המל' מ"מ שורש חיבור זה נמשך מהכתר ועמ"ש מענין טוב בלק"ת סד"ה ואתחנן אל ה' בהקיצור סעיף ב' ועמ"ש בהגהות לד"ה אשירה לה' כי גאה גאה ע"פ הגמ' ספ"ד רסנהדרין דל"ח כתיב טוב ה' לכל וכתוב טוב ה' לקיו, והנה ענין במדבר עיין זח"ב ס"פ תצוה קפ"ו סע"א ע"פ הוא גלי עמיקתא כו' ידע מה בחשוכא, וזהו ענין המדבר ועי"ו ונהורא עמי' שרי כו' כי שם נפלו הניצוצים מעולם התהו וע"י הבירור נעשה יתרון האור מן החושך ועמ"ש ע"פ כי מנסה כו' לדעת בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו בלק"ת פ' ראה, וזהו שע"י ימצאהו בארץ מדבר וכתהו כו' עי"ו יסובבנהו יבוננהו כו'.

קיצור פי' ימצאהו, אותם מצא לו נאמנים בארץ מדבר, וקאי ג"כ על אברהם, בדור הפלגה שהי' העולם מדבר ומצאת את לבבו נאמן וכמ"ש לקמן סעיף י"א בשם הילקוט, וזהו ע"ד זכרתי לך חסד נעוריך לכתך אחרי בחי' האמונה, שהוא למעלה מהשכל ולכן נקרא מציאה, גם פי' ימצאהו מציאה שממשיכים אור באצי' מבחי' אין ורדל"א ע"ד שאו ידיכם קדש וברכו את הוי', וזהו אהבת כלולתיך ע"ד כלה מצא אשה מצא טוב טיבו דעתיקא, וכ"ו נמשך ממה שימצאהו בארץ מדבר כמ"ש בד"ה כנשר יעיר בפיו' מי זאת עולה מן המדבר, ועל"ק סעיף ז' עד סעיף י"א מענין ימצאהו בארץ מדבר.

ב) יסובבנהו פרש"י שם סבבם והקיפם בעננים וסבבם בדגלים לארבע רוחות (וא"כ לפ"ז הם המסבבים וכ"כ בת"י ואפ"ל ע"ד נקבה תסובב גבר) וסבבן בתחתית החר שכופו עליהם כגיגית, יבוננהו שם בתורה ובינה,

יצרנהו מנחש שרף ועקרב ומן העכומ"ו, כאישון עינו הוא השחור שבעין שהמאור יוצא הימנו עכ"ל ובפי' ענן כ' הפרדס ערך עמודי האש והענן היא השכינה ובהיותה יונקת מחסד בסוד מדת יום או נק' עמוד הענן כי ענן מצד החסד כו' עכ"ל וכ"כ במא"א ע' ל"ו ענן נק' החסדים בזכות אהרן איש החסד וענן ה' יומם הוא חסד א' הכולל כל החסדים גם פי' ענן ה' ענן יוצא מהוי' כו' עכ"ל והנה מ"ש דענן הוא מצד החסד זהו ע"ד וימינו תחבקני שהמקיף נמשך מצד החסד, ובמק"מ ר"פ ויקרא ד"ב ע"ב גבי תרי ענני הוו חד דעאל ביה משה ג"ב סוד ענן מלי' וחד דשארי על משכנא ג"ב בינה עכ"ל ובלק"ת ע"פ ויקרא אל משה פי' כי שכן עליו הענן הוא המשכה מבחי' ישת חשך סתרו והוא בחי' כתר כו' וע"ש פ"ד שמשם ג"כ שורש המקיפים דסוכות כו', ובד"ה מצה זו ספ"ב פי' עננא דאהרן הוא יומם יצה ה' חסדו יומא דאזיל עם כולה יומיק, ובד"ה אד' שפתי תפתח ביאר ענין זה שאור החסד אינו מתעבה והיינו לפי ששרשו מאור הכתר וזהו ענין אדני א' דין שהאלף הוא חסד הממתיק הדין והיינו כי אלף אותיות פלא ושרשו מאלף דאנכי אלף דאחי' כו' היינו שהאלף שרשו מעתיקא, וזהו ענין יומם יצוה ה' חסדו וא"כ ה"ע ענן הנ"ל שהקיפם בו, ובביאור מאמר הזהר ר"פ נח ע"פ אם לא בריתי יומם כ' יום הוא יסוד ז"א ויומם הוא יסוד דאבא, ובלק"ת בד"ה האזינו השמים דרוש השלישי פ"ו פי' ענין וסוכה תהי' לצל יומם, אשר הסוכה היא צל ומקיף לבחי' יומם הנ"ל וא"כ ע"ז ענני כבוד הם מקיפים על בחי' החסד הנק' יומם כו' וע' במא"א יר"ד סעיף ח' יומם חסד ראשון יומא דאזיל עם כולהו, ואפ"ל ע"ד שיש חסד עולם דז"א שהוא בחי' פנימית ויש בחי' ורב חסד וכ"ש כי חפץ חסד שהוא בעתיקא ובד"ה בהעלותך נת' שזוהו ההפרש בין חסד לאברהם ובין כה"ג שממשיך מתיקון ורב חסד, ולכן א"ש שנק' עננא דאהרן, ובחי' ורב חסד זהו החסד שלמעלה מהשכל, ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו בפי' וחסדי מאתך לא ימוש, ובדרוש המתחיל להבין ענין צמצום ומקו"פ סוכות תקס"ה כ' וז"ל והנה בסוכות זמן שמחתינו הוא להמשיך האור מעצמיות אור א"ס, ולהיות שהוא נבדל בערך מכל ההשתלשלות בא יבוא בהתלבשות בסכך וכדומה (ור"ל אור מקיף דוקא ועמ"ש בלק"ת בד"ה שימני כחותם בענין רצועות תש"ד דתליין על ליבא ע"ש מענין החסד שלמעלה מהחכמה וימינו תחבקני) וגם נמשך להיות בבחי' או"פ אח"כ ע"י הלולב (ומזה יובן ענין יבוננהו שהוא בחי' או"פ בהשגה) שממשיך דעת לנוק' בבחי' מוחין פנימיים, וסיבת המקיפים דסוכות באים מבחי' בעלי תשובה שביהכ"פ ע"י אהבת בכל מאדך דוקא בחילא יתיר כו' שמעוררים עי"ז למעלה מבחי' הקו וחוט עכ"ל והיינו כנ"ל בענין קדש ישראל שלמעלה מבחי' קדוש כו', זהו אשר דוקא ע"י ימצאהו בארץ מדבר, שמצא אותם נאמנים לו במדבר, בחי' לכתך אחרי כו' והוא ג"כ ענין בחילא יתיר, וכענין מעלת החסיד שגבוה מהצדיק וזכה לבחי' זו של בע"ת. כי דוקא צד"ג א"י לעמוד במקום שבע"ת כו' אבל חסיד גבוה מצדיק כמ"ש הרחי' בשע"ק, וע' בייח ערך תשובה אות מ"ד, ועד"ו הו"ע חסד געויריך כו' ולכן עי"ז יסובבנהו המשכת מקיף עליון הנמשך מעצמות אור א"ס כו' כנ"ל, פי' יסובבנהו דגלים דוגמת המרכבה שמקיפים למל' ע"ד

שרפים עומדים ממעל לו לשם אד' וממשיכים מעצמות א"ס איזמה כנגדלות ועמ"ש ע"פ וסוכה תהי' לצל יומם (מענין יסובבנהו) בישעי' סי' ה', עוד יובן ענין ימצאהו בארץ מדבר יסובבנהו שזהו ע"ד שנתבאר בת"א פ' תשא בד"ה שמאלו תחת לראשי גבי ובכל מאדך שבחי' לראשי זהו הראש של הנשמה בחי' חי' יחידה שמוה דוקא נמשך ובכל מאדך בלי גבול והוא נמשך ובא ע"י שמאל דוחה שדוחה ומשפיל א"ע להיות בעל תשובה ויזעקו אל ה' בצר להם ועיין כעין זה בסידור שער התפלה בד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו ולכן ע"י ימצאהו בארץ מדבר שמשפילים א"ע בבחי' שמאל דוחה היינו כל על חטא ויודים שאומרים בעשיית עי"ו יגיע לבחי' לראשי ובחי' בכל מאדך וזהו יסובבנהו בחי' טוב ומקיף כו' ועל"ק ססעי' וא"ו.

קיצור • יסובבנהו ענני כבוד, עננא דאהרן, יומם יצוה ה' חסדו וסוכה תהי' לצל יומם, בחי' רוב חסד, ושרשו מבחי' אהי' כטל ע' סד"ה האוינו השמים הראשון ועמ"ש ע"פ בטל אורות, וזהו יסובבנהו יבוננהו.

ג) **יבוננהו** ע' ספ"ב דגדרים ד"כ סע"ב שאפי' בדורו של משה כו' מבני יששכר יודעי בינה לעתים כו' ובלק"ת מהאריו"ל ר"ת יבל ועמ"ש בת"א ס"פ בראשית בענין יבל ושם אחיו יובל כו', י"ל שער החמישים דבינה שהוא כתר ועמ"ש בד"ה לך בענין הוא דא עתיקא ומ"ש בד"ה ראה אנכי נותן בפ' החכמה תחי' בעלי' אשר בינה נק' בעלי' דחכמה מרא ורבונו כו' ועמ"ש ע"פ ויבן את הצלע בפ' בינה יתירה ניתנה באשה, וגם ע"ד והי' ביום ההוא יצאו מ"ח כו' ע"י בירור כח"ב דתהו שלמעלה מכח"ב דתיקון כמ"כ י"ל בענין יבוננהו, גם בדרוש ברכת הזימון ענין לויתן כי בחיבור חו"ב דוקא יש התענוג משא"כ בחכמה עצמה כו', גם ע"ד אל יתהלל חכם בחכמתו כו' כ"א בזאת כו' וזהו ענין יבוננהו וכענין ה"א דאברהם שע"ו לך לך כו' אל הארץ כו', וברבות נשא פי"ד דרנ"ח ע"פ דברי חכמים כדרבנות למה נק' שמו דרבן שדר בינה בפרה כך ד"ת דרים בינה בבני אדם, להמשיך דעת וכינה אפי' בזרע בהמה ע' ד"ה ואלה המשפטים וזהו ע"י תשבע"פ בינה יתירה כו' ד"ס סופר למעלה מספר כו' ולכן מבני יששכר יודעי בינה ועמ"ש ע"פ ביום השני הקריב נתנאל נשיא יששכר כו' ועמ"ש במ"א דרוש מצה ענין המוחין כמו שלמטה ע"י השכל מושג מציאותו ולא מהותו כן למעלה המשכת המוחין להיות השגת המהות ממש והיינו מהקו וחוט המאיר בחו"ב, ויסובבנהו יבוננהו ע"ד במשכן יריעות וכלים וארון ע' בתו"א סד"ה ויקהל משה וע' ד"ה נשא דרוש השני.

קיצור יבוננהו יודעי בינה לעתים, ר"ת יבל, בינה נק' הוא דא עתיקא לכן ממשיך בינה גם לעתים שהם ד"ת עמ"ש ע"פ לך לך, גם דברי חכמים כדרבנות שדר בינה בפרה, ענין בינה יתירה, אל יתהלל החכם כו' כ"א בזאת יתהלל כו' הג"ה גם י"ל יבוננהו לשון בנין עמ"ש בלק"ת סד"ה וכל בניך למודי בענין א"ת בניך אלא בוניך ומ"ש ע"ו בישעי' סי' נ"ד.

אור האזינו התורה א'תרעג

ד) **יצרנהו** כאישון עינו כתיב השקיפה ממעון כו' וברך כו' וארוזל במד"ר פ' כי תשא פמ"א גדול כחן של עושי מצוה שמהפכי מדה"ד למדה"ר שכל השקפה כו' וישקף ה' אל סדום וכן אל מחנה מצרים כו' והיינו פי השקפה ממדה"ד ע"כ מעיינין דז"א שנאמר בו עיניו כיונים וכמ"ש ע"ז הפי' באדר"ז דרצ"ג ע"ב מאי כיונים כד"א ולא תונו כו' כי מחמת שאין פתגם העונש נמשך במהרה הם אומרים לא יראה י"ה כו' ובאמת הנוטע אוזן הלא ישמע, אלא שמאחר לשונאו כדי להאכידו כו' זה ההשקפה הוא מדה"ד ל' שדופות קדים הכאה וחבטה אך עושי מצוה שממשיכים מע"ק בז"א, אשר שם נאמר עין ה' אל יראיו כו' ולית שמאלא כו' ע"כ כאשר עיני דע"ק מאירים בז"א נעשה גם הוא רח"ה, כמ"ש בזח"ג קל"ז סע"ב, ובפ' ויקרא דט"ו סע"א בפ"י ישר יחוו פנימו ועמ"ש מזה ע"פ לעשות הישר בעיני ה' בלק"ת פ' ראה לכן מהפכים עד שההשקפה הוא וברך כו' וזהו ענין אל המשקוף זה אברהם ולכן יצרנהו כאישון עינו שהרי המשכת עין דע"ק בז"א נמשך ע"י ישראל כו' לכן הנוגע בהם כנוגע בבת עינו ממש, ועמ"ש ע"פ חכלילי עינים מיין, ובאדר"ק ככ"ט ע"ב ע"פ הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ומ"ש ע"פ עין בעין נראה כי עין בעין יראו והנה כתיב אשר אתה ה' ועננך עומד עליהם נראה אותיות אהרן כמ"ש מזה בזהר פ' אמור דק"ג נמצא ע"י יסובבנהו בחי' ועננך עומד עליהם ע"ז יבוא לבחי' כאישון עינו דהיינו עין בעין נראה, ובענין בזה ה' יראה, כדרך שבא לראות כך כו' ומ"ש ע"פ הסבי עיניך מנגדי כו' ומ"ש בד"ה אני ישנה בפ"י יונתי כווג יונים שמסתכלים זכ"ז, ומ"ש ע"פ הראיני את מראיך, ומ"ש ע"פ לבבתי באחד מעיניך, ומ"ש ע"פ הנך יפה רעייתי בענין עיניך יונים, והנה המלאכים נקראו שבעה עיני ה' המה משוטטים היינו שהם לבושים לבחי' ראי' והם שבעה ששרשם מו"ת לך ה' הגדולה והגבורה אבל הנשמות נק' כאישון עינו כח הראי' ממש שהוא מבחי' כתר וחכמה, וזהו השקיפה כו' ממעון כו'.

קיצור ענין כאישון עינו י"ל מה שמאיר מעין ה' דע"ק בעיניים דז"א נק' אישון עינו ולכן השקיפה ממעון שע"ז מהפכים מדה"ד למדה"ר.

ה) **והנה** בביאור ע"פ כנשר יעיר פי' ענין יצרנהו כאישון עינו, כי יש בעין לובן שבעין ושחור שבעין ועיקר הראי' היא בשחור שבעין, והיינו כי נהורא חיוורא זהו שם מ"ה ונהורא אוכמא זהו שם ב"ן, והנה כאשר ב"ן מתברר מתעלה בס"ג שלמעלה ממ"ה, וס"ג וע"ב הם חו"ב תרין ריעין כו' והראי' מבחי' חכמה שם ע"ב לכן דוקא בשחור שבעין שנזדכך שזהו בירור ב"ן מתגלה כח הראי' דע"ב דחכמה שלמעלה משם מ"ה כו' והו"ע בירור נה"ב ששרשה מב"ן, לכן דוקא ע"י ימצאהו בארץ מדבר כו' בירור ב"ן ע"ז יצרנהו כאישון עינו כו' ע"ש, ועמ"ש ע"פ ואני אראה בשזנאי, ומ"ש בדרוש ראשי המטות בענין לאמר זה הדבר כו' ע"ד משה נתנבא בזה כו', ובמד"ר פ' אמור פל"א דר"א ע"ד ר' ברכי' אומר הגלגל הזה של עין אין אדם רואה מתוך הלבן שיש בו אלא מן השחור אמר הקב"ה מה אם מתוך חשיכה בראתי לך אורה, ולאורך אני צריך וכו' ע"ש, וזהו ג"כ ענין והארץ היתה כו' וחושך

מה כתיב בתרי' יהי אור ופי' במד"ר פי' בראשית ספ"ב דהיינו מ"ש לע"ל קומי אורי כי בא אורך, ועיין בילקוט סוף מלאכי ע"פ הנני שולח לכם את אליהו שזהו ענין שלח אורך ואמתך ואור זה נמשך ג"כ מן החושך דוקא מבחי' חושך ע"פ תהום, ויובן עפ"מ"ש בלק"ת פי' ואתחנן סד"ה וידעת היום דרוש השני ספ"ד שהיום הוא עם הלילה כו' ברישא חשיכא כו' ועי"ז יהי' גילוי אור א"ס ב"ה מבחי' ישת חושך סתרו כו'.

קיצור כאישון עינו עיקר הראי' מתוך השחור שבעין היינו ע"י בירור שם ב"ן שמהפך חשוכא לנהורא עי"ז נמשך מבחי' ישת חושך סתרו להיות מאיר בחכמה וזהו הראי', וכמ"ש ע"פ וידעת היום כמו היום ע"י ברישא חשוכא והדר נהורא כן כי הוי' הוא כו' היינו בחי' אל הוי' ויאר לנו נמשך מבחי' ישת חשך סתרו ע"י בירור חשוכא שלמטה דנה"ב שמשתלשל משם ב"ן ועולה לס"ג שלמעלה ממ"ה, וזה ואני אראה בשונאי, וזהו והארץ היתה תהו ובהו וחושך כו' ומה נמשך יהי אור כו'.

ז) עמ"ש ע"פ יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם, ובילקוט שם אף אני כן שנאמר וה' סביב לעמו מעתה ועד עולם, ומה יובן ענין יסובבנהו, ובמד"ר בשלח פ"ב ע"פ ויסב אלקים את העם שמסבבן והקיפן כו' ועמ"ש מזה בד"ה למען תזכרו בפ"י סובב דהיינו כנ"ל ע"ד ירושלים הרים סביב לה כו' וה' סביב לעמו אאזמור"ר נ"ע פי' בד"ה יסובבנהו, דענין ימצאהו בארץ מדבר קאי אדלעיל מיני' כי חלק הוי' עמו ואותו חלק ימצאהו בארץ מדבר כו' והרמ"ז פי' חלק הוי' שע"י ישראל נמשך תוספת אור בשם הוי', וזהו ע"ד בהנחל עליון גויים שבשביל האומה נמשך השפע להשר כו', וא"כ כמ"כ להבדיל באלף כו' בענין כי חלק הוי' עמו כי הוי' יו"ד חכמה כו' וישראל ממשיכים האור מסוכ"ע בחכמה כו' ועמ"ש ע"פ כי יעקב בחר לו י"ה כו' ואותו חלק ימצאהו בארץ מדבר, וזהו ענין עשי"ת שמשפילים א"ע חטאנו אשמנו כו' וע"י ריחוק זה גורמים הקירוב להיות יסובבנהו בימי החג, ועמ"ש ססעי' ג', וכמ"ש ג"כ בד"ה ביום השמיני שילח יעו"ש באריכות בפ"י או תשמח בתולה במחול לי ריקוד כו'.

קיצור יסובבנהו ע"ד וה' סביב לעמו, ויסב אלקים את העם, ימצאהו בארץ מדבר קאי על חלק הוי' עמו.

ז) רבות במדבר פ"ב דריא"א ד"א איש על דגלו הה"ד ימצאהו בארץ מדבר, מציאה גדולה מצא הקב"ה את ישראל שנאמר כענבים במדבר מציאתי ישראל (עמ"ש"ל ס"א בשם הספרי) לכך ימצאהו בארץ מדבר, מדבר הי' העולם עד שלא יצאו ישראל ממצרים (היינו כמ"ש בלק"ת פי' שופטים בד"ה אני לדודי הראשון בפ"י מדבר אשר לא ישב אדם שם, אדם היינו ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם היינו רמ"ח מ"ע נק' רמ"ח איברים דמלכא, משא"כ המחודמ"ע אשר לא לה' המה נק' מדבר אשר לא ישב אדם שם, והנה ע"י יצי"מ נמשך ונתגלה גילוי שם הוי' שהרי נאמר ושמי הוי' לא

אור האזינו התורה א'תרעה

נדעתי להם כו', לכן אמור לבני אני הוי', יצי"מ הי' ע"י גילוי שם הוי' משא"כ
 במצרים נז' רק שם אלקים, אלקים יענה את שלום פרעה כו', וזוהו נמשך
 יניקת החיצונים הנק' מדבר ע' לק"ת בד"ה אלה מסעי השני פי' מדבר שהדבור
 עליון מלוכש בגלות כו' ונק' מדבר ושמה, ובחי' אדם זהו דמות כבוד הוי',
 לכן קודם יצי"מ אשר לא ישב אדם שם, מדבר הי' העולם כו' ובביאור דאלה
 מסעי הרוש השלישי פי' ההפרש שבין ישוב למדבר שבישוב גם בחו"ל מאיר
 בחי' נוגה משא"כ במדבר הוא ג"ק שלמטה מק"נ כו' ע"ש). ובתהו יליל
 ישימה, תהו ולילה הי' העולם עד שלא יצאו ישראל ממצרים ועד שלא קבלו
 התורה (ענין תהו היינו כמארז"ל ב' אלפים תהו ב' אלפים תורה כו' היינו
 שאז לא הי' מאיר עולם התיקון, ולכן ביצי"מ נאמר כי הנה הסתיו עבר כו'
 ועמ"ש מזה בד"ה יונתי בחגוי רפ"א, ובביאור השני ספ"ב, זהו ג"כ ענין
 לילה, כי מדת יום זהו מ"ש ויקרא אלקים לאור יום אלו מעשה הצדיקים ולחושך
 קרא לילה אלו מעשה הרשעים) לא עשה כן, אלא כיון שיצאו ישראל ממצרים
 וקבלו את התורה מהו אומר יסובבנהו יבוננהו, יסובבנהו בעניי כבוד, עמ"ש
 סעיף ב' וי"ל עוד כי יש כבוד עילאה הוא חכמה עילאה כמו שלמעלה היש
 וכולא קמי' כלא חשיב וזהו ענין אין כבוד אלא תורה, ויש כבוד תתאה הוא
 מל', ועל בחי' מל' נאמר מכה"כ, אבל בחי' כבוד עילאה נאמר איה מקום כבודו,
 שאינו מושג, ושורש' מבחי' מל' דא"ס שנק' אי' מקום כבודו וכמ"ש מזה
 בביאור ע"פ ואולם הי' אני וימלא כבוד ה' ובד"ה כי על כל כבוד חופה, וא"כ ענני
 כבוד היינו ההמשכה מכבוד עילאה בחי' תורה, ויש לפרש או שהענן הוא
 המקיף גם על כבוד עילאה או שכדי שיומשך כבוד עילאה למטה זהו ע"י ענן
 כענין ויבא משה בתוך הענן כו', ולע"ל נאמר ולכבוד אהי' בתוכה, ולפי'
 הראשון זהו כענין ת"ת דא"א נעשה כתר לאו"א שזהו החופה המקיף שעל
 כבוד עילאה, ולפי' השני זהו כענין ת"ת דאו"א שנעשו כתר לו"א היינו
 מבחי' כבוד עילאה חו"ב נמשך להיות כתר ומקיף על אדם העליון ז"א
 דהיינו כמו ענן המקיף כו'. יבוננהו שהבינם בד"ה, גם י"ל ע"ד מבין דבר
 סוכ"ע מתוך דבר ממכ"ע כמ"ש בתו"א בתחלתו בד"ה השמים כסאי, יצרנהו
 כאישון עינו, ג' דמפרש אישון עינו על השראת השכינה בהיכל קדוה"ק, וזהו
 ענין שלש פעמים בשנה יראה כו' כדרך שבא לראות כך כו', וכמ"מ בגמ'
 פ"ק דב"ב ד"ד ע"א ילך ויעסוק בעיניו של עולם ע"ש גאון עוזכם מחמד
 עיניכם, ואפ"ל ג"כ מ"ש להיות עיניך פתוחות אל הבית הזה לילה ויום
 במ"א סי' ח' כ"ט, וכן שם סי' ט' ג' והיו עיני ולבי שם כל הימים וכתבי
 תמיד עיני ה' אלקיך בה כו' ובמ"א א' ע"ג, ובבית ססי' מ"א אישון עינו
 ובית עין נקודה שדשית שבמל' היינו כתר דנוק', והיינו כי הכתר שבמל' נק'
 ג"כ פני, ששרשו ממל' שבכתר כמ"ש בד"ה יו"ט של ר"ה, ובביאור ע"פ יביאו
 לבוש מלכות, וכתר נק' ישת חשך סתרו, והארת הכתר בחכמה נק' ראי'
 הראיני בד"ה יונתי בחגוי שלא נדפס, והיינו ענין הראי' בשחור שבעין,
 שממשיך מבחי' ישת חושך סתרו להאיר בחכמה ע' בד"ה אלה פקודי בענין
 משכן העדות, ומלבד זה הטעם שנק' המל' אישון עינו כנ"ל סעיף ה' וסעיף
 ד' בענין השקיפה כו' וברך כו' וסעיף א' כפי' מצא אשה מצא טוב כו'.

קיצור מדבר הי' העולם עד שלא יצאו ישראל ממצרים, בחי' לא ישב אדם העליון שם, והוא שם הי' שנתגלה אחר יצימ"מ, תהו ולילה הי', ועיי ישראל נמשך גלוי שם הוי' והו' ימצאהו בארץ מדבר יסובבנהו בענני כבוד להמשיך מבחי' אי' מקום כבודו לבחי' מכה"כ, יבוננהו בד"ת, יצרנהו כאישון עינו השראת השכינה בהיכל קדה"ק, לכן שלש פעמים בשנה יראה, אישון עינו הו' כתר שבמל' שרשו ממל' שבכתר, וכתר שבמל' הו' ענין שחזרה אני ונאוה זח"ג קצ"א א' ובבה"ז שם, ושרשו נמשך מישת חושך סתרו.

ח) זח"ג האזינו דרצ"ט ע"א פי' כשהולך אסיא חכים לגבי חולה ימצאהו בארץ מדבר כו' דאינון מרעין דחקין ליה כו', יסובבנהו יסובב סיבות וייתי עלות בגין דימנע מיני' אילין מילין דנזקא ליה כו' ענין סיבת הסיבות זהו סוכ"ע ועילת העילות זהו ממכ"ע, ואסיא זהו הקב"ה כמ"ש רפאני הוי', ואומרים כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה, וענין החולי מחמת שחלה א' מאיבריו הוא הפגם ברמ"ח מ"ע שהן רמ"ח אברים או בשס"ה ל"ת שהן שס"ה גידי', ובענין הילוך וסיבוב הדם, עמ"ש בד"ה צאינה וראינה בת"א ס"פ בראשית, והרפואה צ"ל המשכת חיות חדש, ואסיא הוא א"א כמאמר ההעלה ארוכה, וכתוב כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך, ובחי' ארוכה באה מבחי' ארך אפים וגדל חסד וכמ"ש במ"א, וכמ"כ סליחת העוונות שזהו החולי בא עיי י"ג מדה"ר שהם יג"מ דא"א כנודע ומה נמשך ג"כ הרפואה בגשמיות.

קיצור יסובבנהו ל' סבות וא"כ ההמשכה מבחי' סיבת הסיבות ולפי' יבוננהו י"ל ההמשכה מעילת העילות שהוא הקו חוט, וסיבת הסיבות נמשך מאז"ס הסובב ד' עולמות בשוה, זה כעין מ"ש בסעיף ט' ימצאהו שסיפק להם המן כו'.

ט) ת"א ימצאהו, ספק צרכיהן בארעא מדברא, וכמו שאנו אומרים בכמה מעלות טובות למקום עלינו וספק צרכינו במדבר ארבעים שנה, אשר ספוק זה נמשך שלא כפי סדר השתלשלות וטבע הבריאה כו' היינו לחם מן השמים הבאר כו' שעז"נ ויתן לך מטל השמים טלא דנטיף מע"ק, ומשמני הארץ ארז"ל ברבות זה הבאר כו' ואם ארז"ל בסתם פרנסה שגדולה מן הגאולה במד"ר פ' בראשית פ"כ יענין כעין זה ג"כ בגמרא פב"ת דפסחים דקי"ח ע"א כש"כ וק"ו בפרנסה זו כו' שעז"נ ויאכילך את המן אשר כו' ולא ידעון אבותיך כו' ע' בלק"ת ר"פ עקב ע"פ זה, לפ"ז ימצאהו מלשון הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם, ומציאו בני אהרן, ובאורח איש ימצאנו איוב ל"ד אם לחסד ימציאוהו איוב ל"ז י"ג.

קיצור ימצאהו שימציא להם צרכיהם מלמעלה מסדר השתלשלות והיינו מבחי' סיבת הסיבות.

י) ממ"י פ' אחרי די"ד ע"ב ימצאהו בארץ מדבר, כלומר משום הכי אצטריך אברהם לאתנסאה בעשר נסיונות דעיי כך אתעדו מיני' קליפייא ר"ל ענין עולם התהו שהקדים שם זמ"ל דתהו) דאינהו נסיונות אינון לקבל זימניא דשלטא ביה קליפין (וע' מענין כי מנסה ה' אתכם בלק"ת פ' ראה

בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו, וא"כ מפרש ימצאהו בארץ מדבר עדמ"ש במד"ד ר"פ חקת בענין מי יתן טהור מטמא אברהם מתרח, וזהו ג"כ ענין מארז"ל מתחיל בגנות בעבר הנהר ישבו אבותיכם, ור"ל כי הנהר פרת הוא דמיקרא זהו ענין ונהר יוצא מעדן, יובל שמו חיים שמו, והם ישבו בעבר הנהר ר"ל בצד סט"א שכנגד הנהר הנ"ל ששם הי' תרח, עדמ"ש בבלעם פתורה על הנהר ע"ש בזהר בלק דקצ"ג ומ"ש מזה ע"פ בעבר הנהר ישבו אבותיכם, ומסיים בשבח כי יתרון האור נמשך מהחשך) והאי הוא רזא דעקדת יצחק ועין דילי' ודיעקב ושעבוד דישראל במצרים ועקין דילהון במדברא ושאר עקיא, יסובבנהו יבוננהו וגומר האי הכי שבעה דרגין עד ואין עמו אל נכר, למימר דבכל שבעה דרגין קדישין אעטר להון כדי לאעדהא מינהון שליטא דקליפין.

יא) ילקוט במקומו דש"ז ע"א ימצאהו בארץ מדבר זה אברהם כו' יסובבנהו לך לך כו' יבוננהו פי' המג"א בספרו זית רענן שם שאברהם הבין את כל העולם להאמין במקום, ד"א ימצאהו בארץ מדבר אלו ישראל, יבוננהו אלו יו"ד הדברות כו' שהי' הדבור יוצא מפי הקדש והיו ישראל מסתכלין ומבינין כמה מדרש יש בו, ילקוט ח"א עה"ד פגי"ב רב"ב ח"ב קעח"ג, בחי קסה"ג רלג"א.

קיצור ימצאהו בארץ מדבר זה אברהם ומצאת את לבבו נאמן כמ"ל סעיף א', יסובבנהו לך לך, ההמ"מ פי' שלכן הוצרך לעשר נסיונות, אח"כ יבוננהו שאברהם המשיך בינה לכל העולם, או יבוננהו אלו יו"ד הדברות.

בענין ימצאהו בארץ מדבר, הנה המדבר נק' מדבר העמים ע' מזה בלק"ת בד"ה נשא את ראש בני גרשן דרוש הראשון, ובד"ה מסעי דרוש השלישי שמ"ב מסעות הי' להכניע את המדבר, ושם פ"א מבואר שכמו שירושלים בקדושה מקור ההשפעה לקדושה כן לעו"י המדבר בקליפה כי ירושלים בקדושה זה שער השמים וע' זהר ויצא דק"נ ע"ב ע"פ אין זה כ"א בית אלקים והיינו כי ציון וירושלים דר"נ כו' וכמו"כ לעו"י המדבר דווגמת וימצאו בקעה בארץ שנער ששם רצו לבנות עיר ומגדל כו' דפי' בזהר פ' נח דע"ד ב' מציאה מצאו והיינו ענין ומוצא מר כו' את האשה כו' נוק' דקליפה, ועד"ז ענין המדבר כמ"ש בזה"ב פ' תצוה דקפ"ד ע"ב גבי בתרין נקודין כר, והנה מבואר בד"ה מחר חודש בענין ושלת תרד מאד ושלת כענין ג' גווני הקשת זה נעשה דוקא ממה שמבררים מק"נ וזהו והייתם לי סגולה ממה שאתם מבררים מכל העמים מזה עושים סגולה דהיינו סגול, ולכן ימצאהו בארץ מדבר דוקא ממה שמבררים המדבר, וכענין ויעל אברם ממצרים דוקא, כי לית נהורא אלא דנפיק מגו חשוכא, וכענין כי שת לי אלקים זרע אחר שהוא משיח שבא דוקא מרות המואביה, וכן מצאתי דוד עבדי היכן מצאתיו בסדום, ועמ"ש בלק"ת פ' ראה בהביאור ע"פ אחרי בענין כי מנסה ה' שע"י שעומד בנסיון כו' מי יתן טהור מטמא, וא"י הי' תחלה ביד כנען, וזהו ימצאהו בארץ מדבר כמ"ש בלק"ת ד"ה אלה מסעי הנ"ל בענין אשר ברא לעשות לתקו, וזהו מי זאת עולה מן המדבר דוקא עילוי' מן המדבר כו' והיינו כמ"ש זלעו"ז עשה וע"י

בירור הלעויו עיינו יאמרו לעיל ב"פ זה כמ"ש במד"ר בשלח ס"פ כ"ג והיינו התגלות עת"י כו'.

יסובבנהו כנס"י נק' אישך עינו (הג"ה שמע שם עיי"ן, עמ"ש ע"פ בן פורת עלי עין, ע' שרים יצב גבולות כו' להיות השחור שבטעין ע"י אתהפכא חשוכא הנ"ל לנהורא, יער יערי, חזיר מיער ע' תלויה לבונה, וזהו יסובבנהו סוכות לברר ע' פרים שיומשך בחי' גילוי אישון עינו, וכדי שיהי' בירור נה"ב זהו ע"י המלאכים, השקיפה מן השמים זהו כלי הראי' עין, או כמו ע"י מראה האסה"מ בד"ה כי עמך מקו"ח, עין יעקב זהו נבואה רבות תצוה פל"ח, וזהו כאישון עינו, כי אין נותנין לו לאדם העליון ז"א פרנסה אלא בשביל אשתו נוק' מקור ביע' וזהו ענין ישראל, ועמ"ש ע"פ המלאך הגואל דפרנסה נמשך ממקום עליון מאד עד שארו"ל פסחים דקי"ח ע"א שגדולה מן הגאולה כו', וזהו דרשו הוי' בהמצאו פי' בחח"ג דעט"ב שהוא ע"ק המוצא של הוי' דנ"א, גם ע"ד תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו כו' שהם ממשיכים מוחין לנ"א והיינו מא"א גם המציאה כמו והחכמה מאין תמצא, וההמשכה מרדל"א וכ"ז ע"י ישראל ועמ"ש בלק"ת ס"פ שלח סד"ה אני הוי' כו' דרוש השני בפ"י להיות לך לאלקים כו' עמ"ש ע"פ אם בחקתי בענין כי לא יראני האדם וחי דפי' חי היינו אפי' חיות הקדש אינן רואים את הכבוד, זולת נשיי הם רואים בחייהם אינן רואים אבל רואים הם כו'.

ביאור על תו' כנשך הנדפס בלק"ת פ' האזינו

להבין שדשי הדברים הנ"ל, הנה ביאור ושוורש ענין הנז' למעלה (אות א') בזמן בהמ"ק הי' גילוי אלקות בלי שום התחלקות וריבוי המדריגות רק היו רואים גילוי כללות החיות כנ"ל משא"כ בגלות כנ"ל ע"ש, כ"ז יובן ע"פ מ"ש במ"א בענין מא' דהע"ה להקב"ה ממך למדתי שאתה אמרת מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה כו' וכי אם משמע שאלה א' לבד ואח"כ אמרת לאהבה ולשמור כל מצותיו ולעבדו כו' ולכך א' דהע"ה ג"כ אחת שאלתי ואח"כ אמר שאלות הרבה כו' וא' הה"ג המגיד נ"ע הטעם שבאמת שאל רק דבר א' לבד והדברים הנוספים מסתעפים מזה הדבר שמוכרחי' להיות ממילא להיות הדבר הזה מפני שהכל אחד ולא הי' נצרך רק לבקש דבר א' וממילא באים עם זה השאר דברים עכ"ד הה"מ הנ"ל נ"ע, וביאור דבריו ז"ל שהענין הוא כי הנה ד' אותיות שם הוי' היו"ד הוא בחי' יראה והה' הוא בחי' אהבה והו' הוא בחי' תורה והה' אחרונה הוא המצות והיותו למעלה הוא יותר ענין אחזות והיראה עליונה הוא למעלה מן התור' כמ"ש לשמור כל מצותיו וליראה אותו וגו' הרי כל שמירת המצוה אינו רק להגיע למדריגת היראה ההוא והוא יראת הרוממות ולא כל אדם זוכה לזה היראה וזה אה' עליונה שלמעלה מיראה זו

הוא אה"ר אשר איננה באה מעבודת האדם ויגיעתו כ"א השפעה עליונה כאשר יגיע האדם אל היראה עליונה ממילא תהי' עולה הא' הזאת המופלגת והיא כלות הנפש לשרשו והוא אה' בתענוגים למעלה היראה והאה' כולא חד תרדל"מ כי היותר למעלה הוא באחדות יותר משא"כ למטה בעולם הפירוד היראה והאה' המה כמעט שני הפכים היראה צריך שיגיע מתחלה האדם להשפיל א"פ במדריגת השפלות עד מאד ומהו יבא ליראה התחתונה ואה' שלמעלה ממנו הוא השמחה ישמח ישראל בעושיו חזאת האה' היא למטה מיראה העליונה שעי' האה' הזאת יוכל להגיע למעלת היראה העליונה שהוא ביטול במציאות וכנ"ל. וזהו מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה העליונה הנ"ל וממילא בא אל האה' העליונה הנ"ל כי דרכו של איש לחזור אחר אשה כי כולא חד כמבואר בתניא ובהערה לתיקון חצות.

ב) ושרש הענין הוא כי ב"ס דאצי' איהו וגרמוהי חד וח"ב דאצי' נק' תרדל"מ משא"כ בב"ע כתיב ומשם יפרד וגם ח"ב הוא ב' הפכים מים ואש שהם נגדיים זליז ולכן הוכרח להיות נעשה שלום בין מיכאל וגבריאל כ"י משא"כ ב"ס דאצי' כולן מיוחדין בתכלית היחוד, וזהו ל' בחינה שנו' בע"ח בחי' חכ' בחי' פתר שלכאורה הוא שפת יתר והול"ל כתר חכ' ומהו עוד ל' בחינה אך הענין הוא משום דבאמת באצי' כולא חד וזהו פ"י אחד דק"ש שרומז על התלבשות א"ס ב"ה ב"ס דאצי' הנק' ג"כ ז' רקיעים וארץ, אבל מהו"ע ית' יחיד כידוע.

ולהבין איך הוא חד כיון שיש ע"ס ולא אחד כו', אך הענין הוא לפי שמספר ע"ס אינו כמו התחלקות שבדברים גשמיים כמו היד שיש בו ה' אצבעות כל אחד מובדל וחלק מזולתו וזהו בדברים גשמיים שהמקום מפריד ביניהם ואפי' ברוחניות כמו המלאכים ושכלים הנבדלים מן החומר שאינם בגדר מקום גשמי אעפ"כ כל נברא הוא מהות בפ"ע מובדל מזולתו לגמרי וכמ"ש הרמב"ן דאע"פ שאינם גופים מ"מ הם נפרדים ממש זמ"ז לפי שאינן שוין במציאותן אלא כל חד מהן גדול מחבירו בחכ' כמו שהעילה למעלה מהעלול ועוד שזהו מציאות חסד ואה' וזהו מציאות גבור ויראה כ"י ע"כ הם נפרדים זמ"ז אבל בע"ס דאצי' אינו כן שאינם בחי' התחלקות ל"ס דברים נבדלים לגמרי זמ"ז רק שהוא עצם ומהות א' ממש שיש בו י' כחות כח החכ' כח הבינה וכח החסד כו' וכולן בנושא א' כ"י ולכן באצי' כולא חד ממש, ואעפ"כ נק' י"ס ולכן נק' התחלקות זה בלי' בחי' כמו ענין בחינת הכסף כשאומרים שכסף זה יש בו כך וכך בחי' כסף וכך וכך בחי' סיגים אין הכונה שכל בחינה נחלק מזולתו כי אודרכה כולם נושא א' ממש וגוש א' רק שגוש זה נכלל בו ענינים כסף וסיג אבל הוא לאחדים ממש ועד"ו הע"ס כולא חד רק שיש בזה בחי' חכ' ובחי' חסד כ"י ונמצא לפי"ז יובן ש"ס הנ"ל מיוחדים זע"ז בתכלית היחוד משא"כ בב"ע הרי חריג הם ב' הפכים, ח"ש במרכבת יחזקאל וכנפיהם פרדות פ"י וכנפיהם הוא ענין עפיתם והסתלקותם ליכלל למעלה במקורם הנה הם פרדות מלמעלה כא"א לפי מדריגתו שמדריגת הא'

מובדלת ומופרדת מחבירו וכדכתיב פני ארי אל הימין באה' הוא מחנה מיכאל ופ"ש אל השמאל הוא מחנה גבריאל ופ"נ היא מדה ממוצעת בחי' רחמנות כנ"ל וד' מחנות אלו מקבלים שפעם וחיותם ג"כ מבחי' מובדלת היינו ד' מוצאות הפה כי בבחי' דיבור העליון שהוא הגילוי מאצי' לבי"ע שי"ך התחלקות המדריגות ממש כמ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והי' לארבעה ראשים וע"כ בבי"ע האהוי"ר הם כמעט ב' הפכים נגדיים כמו ימין ושמאל צפון ודרום אבל בי"ס דאצי' שהוא גילוי כללות האור והחיות כולא חד ממש רק שיש בכללות גילוי זה כמה וכמה בחי' כו' כמו עד"מ באדם שהארת הנפש נתלבשה באברי הגוף או כל דבר מהות בפ"ע כח הראי' בפ"ע ושמיעה בפ"ע אבל בעודך כלולות בנפשו היו לאחדים ממש וכמ"ש במ"א באריכות, והנה זה שנתחלק בבי"ע לר' מחנות מיכאל כנ"ל זהו תחלת התחלקות אבל אח"כ מתחלק עוד כל גודל לריבוי מדריגות מחולקות זמ"ז וכמ"ש בזוהר בהעלותך וכו'. והנה במית כתיב פב"פ דיבר הוי' בלי שום אמצעות כלל, היינו שהי' גילוי אא"ס ב"ה המלושב בי"ס דאצי' הי' גילוי זה ממש לנש"י ולכן היו רואין את הנשמע ושומעין את הנראה כי ראייה ושמיעה שהן מחו"ב ובאצי' כולא חד כו' משא"כ בגלות לא הי' אפשר לנש"י לקבל כ"א ע"י התלבשות פני ארי' פ"ש כנ"ל וכמ"ש ואני בתוך הגולה לפיכך ראה במרכבה שע"י נמשך הכח בנש"י לאהוי"ר (ועמ"ש ד"ה משכני אחרך נרוצה כו') וזהו המשל מהתינוק שכיון שאין יכולת להשכיל דף א' גמרא עד"מ ע"כ מלמדיו אותו שורות שורות וכל תיבה מובדל אצלו בפ"ע כו' וכך בחי' מרכבה הנ"ל הוא בחי' וכנפיהם פרודות כנ"ל וממחנה מיכאל נמשך בחי' אה' וממחנה גבריאל בחי' יראה ומפני גשר בחי' רחמנות כו'.

ג) וזהו"ע והנה סולם מוצב ארצה כנ"ל והנה ארוז"ל שהסולם הי' של ד' מחנות והיינו כי בנש"י כתיב קדש ישראל להוי' שהם מבחי' קדש העליון, אבל במלאכים כתיב ג' פעמים קדוש להיות התלבשות האור במלאכים שהם בחי' צבאות והוא ג' מיני המשכות מבחי' קדושתו ית' וזהו"ע ד' מדריגות של הסולם דהיינו ג"פ קדוש כנגד ג' בחי' בי"ע והמדריג' הד' הוא בחי' קדוש העליון ועז"נ בנשמה ד' בחי' טהורה היא ובראת ויצרת ונפחת כי זהו והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו פי' כי מתחלה נש"י הם מקבלים מהמלאכים לפי שהנשמות הם בחי' סולם מוצב ארצה ולכן בכדי שיהי' נמשך להיות מכה"כ הוא ע"י המלאכים כמ"ש הוי' צבאות מכה"כ והיינו שהנשמות מקבלים ההתפעלות אהוי"ר מהמלאכים כמ"ש על כפים וכנ"ל באריכות שזהו"ע המרכבה שהראו ליחזקאל אך אח"כ והנה מלאכי אלקים עולים ע"י הסולם הנ"ל וראשו מגיע השמימה בבחי' קדש העליון שהוא מזריגה הד' בבחי' אצי' משא"כ המלאכים שרשן מבחי' דיבור שחרי נתהו מוימ"ב כמארוז"ל ע"פ ועוף יעופף כו', אבל נש"י היו מקודם לוימ"ב לפי שהן למעלה מבריאה וכמ"ש טהורה היא ואח"כ אתה בראת כנ"ל והמלאכים מקבלים ג"כ גילוי אור האצי' ע"י נש"י וזהו והנה מלאכי אלקים עולים ע"י הסולם שהוא נש"י.

וְעֵינַי עֲלֵימָה תְּרִי הוּא פְּנֵי אֲרִי וּפְנֵי שׁוֹר וְיֹרְדִים תְּרִי הוּא פִּינָה וּפְנֵי אָדָם וְנֹשֶׁר הוּא בְּחֵי רַחֲמֹנֹת עַל בְּחֵי שְׁנֹשֶׁר נֹפֵל לְמִטָּה וְכַמ־שׁ וַיֵּשׁוּב אֶל ה' וַיִּרְחַמְהוּ כִּנְלֹ וַהֲרַחֲמֹנֹת הוּא גִיכַ עַל שֵׁם הוֹי' הַמְּלוּבֶשׁ בְּנִיצוֹץ אֲלֵקוֹת כַּמ־שׁ כִּי חֵלֶק הוֹי' עִמּוֹ, וְהוּא וַיִּרְחַמְהוּ דְקָאֵי עַל שֵׁם הוֹי' דְלַעִיל מִנֵּי וְכַמ־שׁ הַפּוֹשְׁעִים בִּי מִמֶּשׁ, וְעֵינֹ אֲנֹ מִבְּקָשִׁים מַחֵל לָנוּ כִּי פִשְׁעֵנוּ כִּי וְהַעֲנִין דְהֵנָּה כְּתִיב וַיִּגְיַחְהוּ בְּגִי' עַל עֲבֹדָה וְלִשְׁמֵרָה לְעֲבֹדָה עֵי רַמִּית מִ'עַ כִּי שֹׁכֵר מִצְוָה מִצְוָה פִּי זֵיו הַשְּׂכִינָה בִּיהַּ מַתְּגֵלָה בְּגִי' עַל וּמִמֶּנּוּ נִהְיִין נִשְׁמֹת הַצְּדִיקִים אֲךָ לֹא כָל אָדָם זֹכֵה לְגִילּוֹי זֶה זֵיו הַשְּׂכִינָה מִמֶּשׁ כִּיֹּא הַצְּדִיקִים שֶׁהִי' תִּשְׁוֹקֶתֶם לְמִטָּה אֶל עֲצֻמֹתוֹ ית' לְהַכְלִיל וְלִהְבֵּטֵל בְּאֹרוֹ ית' אֵלֵיהֶם אֲמַר דּוֹקָא הוּא הַתְּשֻׁלּוּם שֹׁכֵר בְּמָה שֶׁרָצוּ לְהַתְּגַלּוֹת אֵלֵיהֶם הוֹי' שֶׁל שְׂכִינָתוֹ ית' וְכַמ־אֲרוֹזִיל עִי'פֹ הֵנָּה אֲלֵקִינוּ זֶה קוֹיְנוּ לוֹ כִּי דְהֵינּוּ אֲשֶׁר חִפֵּץ לְבוֹ לְגִילּוֹי זֶה בְּעוֹהִי, הֵנָּה זֶהוּ אֲשֶׁר נִתְּגַלָּה לָנוּ עֵתָהּ בְּעוֹהִי, כַּמ־שׁ אִם יֵשִׁים אֵלָיו לְבוֹ כִּנְלֹ רֹחַ אֵייתִי רֹחַ וְאֲמַשִּׁיךְ רֹחַ אֲבָל מִי שֶׁלֹא הִי' חִפֵּצוֹ בַּהּ בְּעוֹהִי וְלֹא קִיִּים הַמִּצְוֹת בְּעוֹהִי מְאוּיִר כִּיֹּא רַק מִצְוֹת אֲנָשִׁים מְלוּמְדָה הֵנָּה יְהִי' תְּשֻׁלּוּם שֹׁכֵרוֹ בְּגִי' עַל גִּיכַ תְּעוּגָה גְדוֹל וְעִצּוֹם שֶׁכָּל תְּעוּגָה עוֹהִי אֵין עֵרוֹךְ אֵלָיו כָּלֵל וְכָלֵל, אֲבָל מִיֹּא אֵינוֹ כָּלֵל גִּילּוֹי זֵיו הַשְּׂכִינָה וְאֲלֵקוֹת מִמֶּשׁ, וְהוּא מְאֲרוֹזִיל בְּמִדְרַשׁ כִּמָּה מִרְגְּלִיּוֹת וְאֲבָנִים טוֹבוֹת נִמְצְאוּ בְּגִי' עַל דְּאֵאִיל אֲבָנִים טוֹבוֹת מִמֶּשׁ גְּשָׁמִיִים כִּיֹּא כּוֹנֵתֶם הוּא עַל הַהִמְשָׁכָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבִּי'עַ ד' רֹחֹת בְּצִמְצוּמִים גְּדוֹלִים עַד שִׁיְהִי' כְּעֵין תְּעוּגָה נִבְרָא וְלֹא גִילּוֹי זֵיו הַשְּׂכִינָה מִמֶּשׁ, וְלִכֵּן אֵף שֶׁהַתְּעוּגָה הוּא עִצּוֹם מְאֹד עִי'פֹ לְגַבִּי הַתְּעוּגָה מְזִיז הַשְּׂכִינָה מֵאֲלֵקוֹת מִמֶּשׁ הוּא אֵינוֹ כְּעֵרוֹךְ כָּלֵל וְנִחְשָׁב כְּתְּעוּגָה גְשָׁמִי מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמִרְגְּלִיּוֹת שֶׁהֵאֱבָן הוּא בְּעִצּוֹמוֹ דּוּמָם גְּשָׁמִי רַק בּוֹ נִתְּלַבֵּשׁ הַתְּעוּגָה וְאֵין עֵרוֹךְ לְתְּעוּגָה הַמְּלוּבֶשׁ בְּשֶׁכָּל עַד"מ כֵּךְ עִי'פֹ אֹפֵן עֵרוֹךְ זֶה יְהִי' בְּחֵי הַתְּעוּגָה מְגִי'עַ כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ וּמִתְּלַבֵּשׁ וּמִתְּגַשֵּׁם בְּכַמָּה לְבוּשִׁים עַד שֶׁאֵין נִרְאָה וְנִגְלָה הוֹי' הַשְּׂכִינָה מִמֶּשׁ כִּיֹּא מִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ אַחֵר וְזֶהוּ הַנֶּקֶד כִּמָּה אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמִרְגְּלִיּוֹת יֵשׁ בְּגִי' עַל וַיּוֹכֵל לְהִיּוֹת הָאָדָם בְּגִי' עַל כִּמָּה שְׁנִים וְלֹא יִרְאָה וְלֹא יִדַּע מִמָּהוּת אֲלֵקוֹת מִמֶּשׁ לְאִמִּיתוֹ כִּי כִי לְגְדוּלְתוֹ אֵין חֶקֶר וּמִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' אֲשֶׁר יִכּוֹל לְהַתְּצַמֵּם בְּצִמְצוּמִים רַבִּים וְשׁוּגִים אֵין קֶץ וְכַמָּה מִיִּנֵי גִי'עַ יֵשׁ אֵין קֶץ לָהֶם אֲבָל הַעֵיקֶר שִׁיְהָא גִילּוֹי עֲצֻמֹת זֵיו הַשְּׂכִינָה בְּלִי לְבוּשׁ וְהַסְתֵּר כָּלֵל עִי'ד מְאֲרוֹזִיל צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעִטְרוֹתֵיהֶם כְּרֹאשֵׁיהֶם כִּי וְהֵינּוּ עֵי' שִׁיְהָא לְבוֹ חִפֵּץ וּמִשְׁתַּוֵּקֵק לְגִילּוֹי אֲלֵקוֹת וְזֶהוּ וַיִּגְיַחְהוּ בְּגִי' עַל עֲבֹדָה וְלִשְׁמֵרָה דּוֹקָא שֶׁהַעֲבֹדָה הוּא לְהַמְשִׁיךְ אֹרַח הַאֲלֵקוֹת מִמֶּשׁ בְּגִי' עַל בְּלִי לְבוּשׁ וְהַסְתֵּר וְהָעֵלֶם וְהֵינּוּ עֵי' קִיוֹם הַמִּצְוֹת בְּעֲבֹדָה מִמֶּשׁ וְלֹא מִצְוֹת אֲנָשִׁים מְלוּמְדָה כִּיֹּא בְּאוּיִר וְשִׁמְרָה גְדוּלָה כִּי.

וְלִבְאֵר הַעֲנִין יוֹתֵר כִּי יוֹבֵן מִמֶּשׁ עִי'פֹ יְהִי רִקִּיעַ וַיְהִי מְבַדִּיל בֵּין מִים לְמִים וְאֲחִי"כ נֹא וַיַּעַשׂ ה' אֶת הַרְקִיעַ הַרִי גו' ל' כָּפֵל כְּעֵנִין הַרְקִיעַ הַעֲנִין כִּי הַשְּׁפַעַת הַתְּעוּגָה נֶקֶד מִים כִּי מִים מְגַדְלִים כָּל מִינֵי פִירוֹת וְתְּעוּגָה וּמִים יוֹרְדִים מִמְּקוֹם גְּבוּהָ לְמִקּוֹם נִמְךָ וְהֵנָּה הַתְּעוּגָה גְּשָׁמִיִים נֶקֶד מִית וְהַשְּׁפַעַת הַתְּעוּגָה בְּגִי' עַל נֶקֶד מִ'עַ וְהַרְקִיעַ הַמְּפַסִּיק בִּינֵיהֶם הוּא כַּמֶּשֶׁל חֶצֶר הַכֶּבֶד שֶׁכִּבְטָן הָאָדָם הַמְּפַסִּיק בֵּין אֲבָרֵי הַנְּשִׁימָה לְאֲבָרֵי הַמּוֹחַ

שבאברי המזון הוא השפעות גשמיות עד שיצא ג"כ פרש אבל באברי הנשימה חיות רוחני וכך כל תענוגי עוה"ז שהם ממ"ת שלמטה להרקייע פרש ומסולת יחשבו לגבי תענוגים שבג"ע שנק' מ"ע שמעל לרקייע זה המבדיל שע"י נמשכה השפעת תענוג גשמי אך ענין פעולת הרקייע הוא לפי שיש כמה בחי' ברקייע זה המבדיל בין מים למים שכמו שיש רקיע המבדיל בין תענוג רוחני דג"ע ותענוגי עוה"ה כך ג"כ בג"ע עצמו יש כמה מיני תענוג כמש"ל שיש בחי' תענוג אלקות שנתלבש בלבושים שעם היותו תענוג עצום מאד רוחני עכ"ז אין עדיק גילוי עצמות אלקות ממש ואין ערוך אליו כלל לבחי' ומהות התענוג חיו ה' מויו השכינה ממש זהו"ע הרקייע המבדיל בין מים למים הרוחנים ג"כ עד שאין ערוך ביניהם כמו שאין ערוך תענוג גשמי דעוה"ז לגבי תענוג רוחני דג"ע ולכן לפעמים נק' הג"ע ב' דעשי' כמא' תתברך כו' בשמים ממעל ועל הארץ על כל שבח מעשי ידיך זהו תענוג הג"ע עצמו אבל ויניחתו בג"ע לעבדה להמשיך גילוי זיו השכינה ממש זהו בחי' עליונה יותר לאין קץ מהג"ע עצמו וכנ"ל.

ה) אך שצ"ל לעבדה ולשמרה והשמירה הוא עד"מ בשומרי' ששומר הדבר שלא יאבד ואחר ימצא וכך השמירה הוא כמארו"ל שמור זו משנה שע"י שהאדם עוסק בתו' ומקשר מחשבתו במחו"ד של הקב"ה עי"ז נעשה שמירה לבחי' זיו ואור השכינה הנמשך ע"י מעשה המצות (ועמ"ש בפ' ואתחנן ע"פ וזאת המצוה למען תירא לשמור את מצותי כו' דשם מבואר הטעם דהשמירה הוא ע"י תושבע"פ שהוא משנה) אבל כשהוא פושע בהם שלא שמרה כראוי ע"י שעזבו את התו' ומחשבתו חושבת דב"ט או הרהורים רעים ח"ו שאז מח' זו נוגע למעלה להמשיך אליו המרכבה דקליפה וס"א כי זלעז"ז עשה האלקים שמשם יורדים ונשפעים המ"ז והרהורים רעים אזי עי"ז שהוא אבד את האור ולא שמרו כראוי מצאו האחר דהיינו שע"י יורד השפע לחיצותים וכמ"ש כי לא מחשבותיכם מחשבותי ולא דרכיכם דרכי וזה ה"י השאלה על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם תורתי וארו"ל דבר זה שאלו לחכמים ולא פירשו כו' עד שפירשו הקב"ה בעצמו • צדיקים ועבודת הקרבנות וכהנים ולוים שהמשיכו בעבודתם אורות עליונים להאיר על הארץ העליונה עליהם נא' חאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ כו' ועל מה ולמה אבדה זאת ולכן לא יוכלו החכמים להבין הטעם עד שפירש הקב"ה בעצמו והוא על עזבם את תורתי ור"ל כמ"ש למען תירא ושמור את מצותי כו' שמעשה המצות שבהן ועל ידן נמשך אור עליון על הארץ הנה הם צריכים בחי' שמירה דוקא כמו שהשומר צ"ל שומר החפץ היקר וכו' ושמירה זו הוא דוקא ע"י משנה כי הוא דוקא המשכת מקיף עליון ביותר שמוה דוקא הוא השמירה לאור המצות כו' ולכן בביטול עסק התושבע"פ אבדה הארץ נו' לשון אבידה דוקא דהיינו שאבדה ההשפעה עליונה הנמשך ע"י המצוה ומצאה אחר ח"ו (וכמ"ש ואם

בשדה מצאה כו' והו"ע מלך לשדה נעבד עי' בזהר ויחי ד' קכ"ד ע"ב) והו"ע כי פשענו שפשענו בשמירה של המצות שלא עסקנו בתושבע"פ כדבעי וזהו פשעו בי ממש בשם הוי' הגמשך ע"י המצות שנק' מצות הוי' פשעו ולא שמרו האור כנ"ל ומחמת זה ימצאהו בארץ מדבר כו' וע"ז אנו מתפללים מחל לנו מלכנו כי פשענו שהמחילה הוא ע"י עומק העליון שלמעלה מן ההשתל' ששם אין הפשע תופס מקום כו' וגם ע"י עקירת הרצון מוציא את הניצוץ מן הקליפה והו"ע דרשו את הוי' בהמצאו דהיינו בעשיית שאז יוכל למצוא את האבידה כו', והענין כי ע"י העדר השמירה נעשה ב' דברים הא' שע"ז יונקים התיצונים משם הוי' והו"ע אבדה הארץ כו' הב' שע"ז נסתלקו אורות עליונים לשרשן כדי שלא יינקו התיצונים משם והו"ע אבדה הארץ כו' וע"י התשובה ועקירת הרצון מוציאים היניקה מן התיצונים וזהו מציאת האבידה אך למצוא שרש ועיקר האור שנסתלק למעלה והו"ע מחל לנו כו' והיינו ע"י עומקא דלבא שבזה מעוררים עומק העליון ממעמקים קראתיך הוי' והוא ג"כ מציאה כמ"ש והחכ' מא"ת כמו המציאה שאינו ידוע מהיכן באה לו כך הוא גילוי מבחי' עליונה שלמעלה מהשתל' עז"נ דרשו הוי' בהמצאו אלו עשיית שאז יוכל להיות גילוי זה שמאין תמצא ע"י י"ג מדה"ר שמתגלגלן בעשיית והו"ע פני נשר הוא בחי' רחמנות כמ"ש וישוב אל ה' וירחמהו לעורר ר"ד על חלק הוי' שהוא בבחי' גלות ביניקת התיצונים כמ"ש הפושעים בי חזו ל' נשר כמו פירות הגושרים על ניצוץ אלקות שנפל למטה וישוב אל הוי' וירחמהו וכו'.

ו) אך הנה פי' כנשר יעיר קנו כנשר בכף הדמיון דלכאורה הוא ע"י בחי' נשר ממש* אך הענין דבמדת הרחמים יש כמה וכמה מדריגות זה למעלה מזה וכמבואר למעלה שבחי' פני נשר זהו במרכבה דבריאה ויצ"י, וכנפיהם פרודות שכ"א מהותו מובדל מזולתו פני אר"י אל הימין כו' ולפיכך גם פני נשר דבי"ע רק מבחי' רחמים דפ"ג דמרכבה דבריאה הוא דוגמת ומשל לבחי' רחמים דמדת ת"ת דאצי', והנה יש עוד ג"כ י"ג מדה"ר שהן למעלה מבחי' אצי' עד שבחי' רחמים דאצי' אין ערוך כלל ל"ג מדה"ר והו"ע ברחמיך הרבים רחם עלינו וכו' ברחמיך דוקא ולהבין מעט מועיר ענין ג' מדות רחמים אלו דפני נשר ות"ת דאצי' וי"ג מדה"ר, אך הענין הוא דהתעוררות רחמים הוא כמא' מ"ת בוכין אנן בעינן למתוי קדם מלכא פי' דמים תחתונים הוא השפע שנמשך למטה בגשמיות בעוה"ז שירדה פלאים ע"י הרקיע המבדיל כו' כמב"ל ולכן הם בוכין על ריחוק זה וכך הוא מרידות הנפש שירדה מאגרא רמה לבירא עמיקתא בט"ף ונה"ב המושכים ומורידים אותה לתאוות עוה"ז והרחמנות על בחי' זו נלקחה מבחי' פני נשר שהוא במרכבה דברי' ויצ"י ולכן גדלה הרחמנות שם על עשי' גשמיות שהם מים תחתונים הבוכים על ההבדלה שנבדלו ממים עליונים שהוא תענוג הג"ע וזהו ימצאהו בארץ מדבר שהוא מקום היובש וצמאון שהוא ענין

* בכת"י נכתב כאן : חסר שורה.

היובש מגילוי מים עליונים שהתענוג הרוחני אין מתגלה כלל רק תענוג גשמי ממים הרעים וכשמתעורר רחמים על ניצוץ אלקות לבחי' גילוי זה ומרגיש הרחמנות אזי יעיר קנו כו' עד שישארה על אברתו כנ"ל. והנה כבר מבואר למעלה ענין כפילת הרקיע עד שגם תענוגי הג"ע עצמן נק' מים תחתונים לגבי מים עליונים יותר והוא נועם ה' וזיו השכינה כו' ולכן ג"כ ע"ז שייך מים תחתונים בוכים והרחמנות ג"כ מאד שאין ערוך כלל לגילוי אלקות ממש ורחמים זה אינו מבחי' בשד דבי"ע כ"א מבחי' אצי' שהוא אלקות ממש שמשם נמשך הרחמים להיות גילוי אלקות ממש בג"ע וג"ע זה נק' אצי' דבי"ע, וכנודע שבחי' אצי' שבעשי' גבוה יותר מבריאה ממש כי אצי' הוא פלא אלקות כו', אך בחי' י"ג מדה"ר הוא הרחמים על כללות העולמות כי כולא קמי' כלא חשיב דהיינו אפי' בחי' אצי' ממש כמדבר ושממה יחשב לגבי א"ס ב"ה כי הוא ית' לאו מכל אינון כלל וכמאמר במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו שמדת גדולה הוא השפלה גדולה אצלו ועונה להתלבש בהשפלה כזו ועד"ז כל שאר המדות וזהו כי שם מדבר כעדן שבאמת גם עדן עליון נק' מדבר אצלו ית' וזהו פי' הגדול הגבור והנורא שגם מדת גדולה להיות נק' גדול ונורא ולכן נק' אדרבה אצלו ית' י"ג מדה"ר זהו זרחמנות על בחי' אצי' ג"כ ועמ"ש ע"פ וידבר כו' כמדבר סיני כו' וגילוי בחי' י"ג מדה"ר הוא בעשי"ת כנודע בענין הרועה בשושנים אבל בכל השנה כתיב כי מלאכיו יצוה לך ומקבלים רחמים מבחי' פני נשר כו' ומתחלה יעיר קנו בתקון הצות ואח"כ על גזליו ירחף כפסד"ז כו' עד ישארה על אברתו הוא בשמ"ע כי רמ"ח תיבין דק"ש הן בחי' רמ"ח אברים ומשמ"ע הוא על אברתו והוי' ב"ד ינחנו בנפ"א שאומרים י"ג מדה"ר כו' וכמו שבכל השנה מבחי' פני נשר יעיר קנו כן בעשי"ת יש גילוי ממקורן ממש שלמעלה מבחי' פני נשר כו' וזהו כנשר כו' ולא נשר ממש ומתחלה יעיר קנו בר"ח אלול שאז התחלת בחי' הרועה בשושנים כנודע וכו' (ועל גזליו ירחף בימי הסליחות שאז יש גילוי הארה יתירה כי בכ"ה באלול נבה"ע כו') ישארה על אברתו זהו ע"י השופר בר"ה. ה' ב"ד ינחנו זהו בחי' יתהכ"פ.

ז) וביאור ענין הדברים פי' ישארה על אברתו למעלה מבחי' המשכה שע"י המצות שנק' אברים דמלכא כי הנה המצות הן בירורי נוגה שרשן מעולם התהו ולכן ע"ז נמשך גילוי רצה"ע, אך ג"ק הטמאות לגמרי א"א להתברר לכן עז"נ המל"ת לדחותם ולכן סס"ה מל"ת גבוה מרמ"ח מ"ע כי ידוע שכל מה שנשפלו בג"ק שרשן גבוה יותר מהניצוצות שנפלו בנוגה רק שא"א לבררן כ"א לדחותם ע"י מל"ת ולכן שרש הל"ת גבוה יותר כיון שהם קיום רצה"ע לדחות נק' תשובה ומעש"ט הם רק בירורי נוגה כו' ומזה יובן מעלת התשובה שבה ועל ידה נעשה ההפכים ק"נ ממש לטוב שזהו זדונות נעשו כוכיות לכך הוא על אברתו למעלה מבחי' רצה"ע המלוּבש בהמצות כו' ואח"כ ב"ד ינחנו הוא אור ועלי' יתירה גדולה מבחי' על אברתו והוא כי כל הנ"ל ענין שבירה והתיקון והשבירה הי' בעולם התהו אבל בחי' אא"ס ב"ה הוא למעלה מהשבירה ח"ו שהרי נק' שבה"כ כלים

דוקא משא"כ בהארז ובחי' בדד כמו שהי' קודם שנבה"ע זהו למעלה מבחי' כלים ח"ו ולע"ל יהי' גילוי מבחי' זו ולכן עו"ג ואין עמו אל נכר לפ"ז שהוא ענין שאין מקבלים גוים בלע"ל אין פי' כי אין גוים ממש דאדרבה ארז"ל שגם עכשיו קשים גוים לישראל כו' אלא רק הניצוצות המלוכשים במאכל ומשקה ולברש כשמתחיל אותם שאוכלו לש"ש ועי"ז מתברר הניצוץ המחי' את המאכל זהו נק' בחי' גוים ולע"ל שיבורר ויחלם כל הבידורים לא שייך עוד בירור וניצוצות זהו ואין עמו אל נכר דהנה איתא בגמ' דקודם התנוצצות הארת עולם התיקון הי' קוראים בשמות נבראים ולא השמות הוי' אד' כו', והנה ניצוצות זהו ענין בירור דנה"ב אבל לע"ל שכבר יושלם הבידור אז אין מקבלים הגוים וכמבואר במ"א ע"פ כאשר השמים החדשים כנ"ל באריכות שזה נק' שמים וארץ חדשה דהיינו בחי' שלא יתגלו ולא היו כלל לא בעולם התהו כו', ולכן ביו"כ שהוא ג"כ הארה מבחי' היש אין בו אכילה ושתי' שהוא למעלה מבחי' בידורים זהו לפני הוי' תטהרו פנימית עתיק שלמעלה מהשבירה וכן השמים החדשים כתיב עומדים לפני כו' פנימית עתיק כמ"ש במ"א.

ביאור ע"פ כנשר יעיר קנו

הנה מבואר בזהר תרומה קע"ה ע"ב ענין בריח התיכון המכריח מן הקצה אל הקצה שהוא בחי' יעקב כו', שהוא ענין מדת הרחמים קו האמצעי שעולה עד הכתר כמ"ש לע"ק כו', וגם נמשכים ומתפשטים למטה ביותר להמתיק הדינין ועי' מזה באגה"ק ד"ה והי' מעשה הצדקה שלום, והנה נשר הוא מדת הרחמים והוא בחי' תפארת וכמ"ש בזהר יתרו ד"פ ע"ב והרח"ו כמאמר הפסיעות הובא בהרמ"ז פ' עקב בדף רע"א ע"ב דנשר הוא תפארת שבמל' כו' לפני נשר שבמרכבה הוא בבריאה ויצירה אלא שנמשך מת"ת דמל' כמ"ש הרמ"ז שם ועיין בזהר ס"פ עקב דרע"ד ע"א ובהרמ"ז שם ב' הזהר בראשית די"ח סע"ב על כללות ד' חיות המרכבה שהם בדיקנא חתימא ר"ל חתומי זקן דהיינו שיש בהם הארת י"ג ת"ד כו', וז"ש בזהר הרקיע ר"פ בראשית בפ"י מ"ש בזהר שם מה שושנה אית בה תליסר עלין פי' שכונתא תתאה העומדת על י"ב בקר והים עומד עליהם מלמעלה הרי הם י"ג והן י"ג עלין דילה, נמצא י"ב בקר שכללותם ד' חיות המרכבה נקראו תליסר עלין דשושנה שהם י"ג מדה"ר כו' ואעפ"כ ודאי עיקר בחי' רחמים הוא בחי' פני נשר כו', ואדם שבמרכבה נמשך מבחי' דעת שבמל' כמ"ש הרמ"ז בפ' עקב דרע"א ב והדעת הוא מקור הרחמים שלכן מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו כו' וכמ"ש במ"א סד"ה כמדבר סיני כו', זהו כנשר יעיר קינו כמו בחי' נשר הנמשך מת"ת דמל' דמחמת שמבחי' רחמים הוא קו האמצעי,

לכן מברית מן הקצה העליונה למעלה מבי' הקוין חחין בגיה כו' וכניל
 ב' הוהר תרומה קע"ה ב' וכמ"ש ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם
 אלי, שעלייתם ממצרים הוא למטה מאד במדריגה ושנתעלו למעלה מעלה אלי
 ממש הרי זה מן הקצה התחתונה עד הקצה העליונה עדימ הוא עיי' כנפי
 נשרים שהוא בחי' מדת הרחמים כו' ועד"ז ארו"ל (סנהדרין דצ"ב ע"ב
 הקדב"ה עושה להם כנפי נשרים ושטים ע"פ המים כו' שנאמר ישעי' (מ' ל"א)
 יעלו אבר כנשרים פי' שטים ע"פ המים היינו למעלה גם מבחי' מים
 עליונים שהוא חכמה עילאה שיהי' הח"ע מושגת להם בלי טורח ובקל כמי
 שמשוג דבר א' בקל שהוא כמשוטט עליו כו', היינו על כנפי נשרים כי
 דרך הנשר בשמים כו' ושמים הוא בחי' מקיף עליון שלמעלה מהחכמה
 כמ"ש בד"ה כי המצות הזאת כו' בענין כי לא בשמים היא כו', והגם שבוהר
 פי' ענין דרך הנשר בשמים היינו בת"ת דאצי' שנק' שמים, אך היינו דרך
 הנשר שבמרכבה כמ"ש הרח"ו במאמר הפסיעות, אמנם כמ"כ עיי' נתעורר
 עליית הת"ת דאצי' עד הכתר, והו ג"כ דרך הנשר בשמים והוא בחי' ברית
 התיכון שמבריח עד הקצה העליונה כו', ולכן עיי' כנפי נשרים ע"פ המים
 דחכמה עילאה כו', והנה כנשר יעיר כו' כמ"כ וגדולה מזאת לאין קץ הוי'
 בדד ינחנו כו' היינו י"ג מדה"ר שלפני האצי' שהם י"ג ת"ד דאיא והם בחי'
 שמות הוי' כמ"ש בע"ה שער א"א פרק ובפע"ח שער הסליחות פ"ח ולהיות
 הי"ג מדה"ר אלא שהם בחי' רחמים גדולים, לכן מה"ט גם הם ג"כ מבריחים
 ועולים למעלה מעלה בבחי' עצמיות אור א"ס ממש ע"ד עליית רחמים דבחי'
 גשר דמל' מת"ת דז"א עד הכתר למעלה מחו"ג וחז"ב כו' כמ"כ עד"ז
 ועמי' מענין פי' רחמים גדולי' סד"ה כי ההרים ימושו גם י"ל כנשר יעיר
 זהו ענין יג"מ הרחמים שמתגלים בחדש אלול לפמ"ש בוהר ר"פ בראשית
 בענין תליסר עלין דשושנה עיין לעיל, והוי' בדד ינחנו זהו ענין יג"מ
 הרחמים המתגלי' ביוהכ"פ והו כדד ינחנו בדד היינו כמו שהוא ית' לבדו
 והוא למעלה מבחי' הוי' שמורה על התהוות דבר כו', ולגבי בחי' זו נאמר
 הוי' הוי' לי לאלקי, ומ"מ לפיכך נאמר הוי' בדד ינחנו, והו בחי' ממעמקים
 וכמ"ש בסי' שיש עומק טוב שהוא המקור והשורש לכל בחי' הטוב והוא
 בחי' כתר עליון כו', אך ממעמקים לשון רבים היינו כי עומק הטוב דכתר
 יש בו עומק למעלה מעומק היינו בחי' פנימי' הכתר שהוא מל' דא"ס
 שלמעלה מבחי' א"א שנק' ג"כ עומק כו', והו זהחזירינו בתשובה שלימה
 לפניך כו', לפניך ממש למהותו ועצמותו ית', וכמ"ש השיבנו אליך ונשובה
 כו', והו ענין בדד ינחנו כו', (ובדד בד ד' פי' ביד ר"ל יחידי היינו כמו
 שהוא ית' יחיד ומיוחד ועי' רומזי' ג"כ כגדים דכהן גדול ביוהכ"פ שהם
 בגדי לבן כו' וכמ"ש מזה כביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר עליכם בפי' אחרי,
 והו' השני דבדד רומז לבחי' מל' דאצי' ד' דאחד שהיא מתעלה ביוהכ"פ
 בעתיקא מל' דא"ס שהוא בחי' יחוד בחי' בד ואז נק' בדד ועיין בוהר בלק
 דר"י ע"ב ודר"ד ע"א).

ב) והנה בכ"ז מתורץ איך עיי' יג"מ שהם י"ג ת"ד מתמלאים הפגמים
 והפשעים הרי המצות שרשן מגולגלתא דאיא ולפי הג"ל איש

שעל בחי' יג"מ נאמר המשל כנשר כו' שמדת הרחמים מבריה ועולה בבחי' בדרך ינחנו כו' שלמעלה מגולגלתא וכה"ג נת' במ"א ע"פ הזהר וישב רקפ"א ב' ע"פ הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד ונשא מסט' דאברהם וגבה מסט' דיצחק שעייזו יהי' העלי' בבחי' גלגלתא ומו"ס שבהן מלוכש' חו"ג דעתיק שהן שרש בחי' אברהם ויצחק, מאד מסט' דיעקב שהוא בח' קו האמצעי וכמו שבאצי' יש יתרון לקו האמצעי כן גם בכתר הנה בחי' ת"ת שהוא שרש בחי' יעקב עולה למעלה בפנימי' הכתר ויותר מחו"ג דע"י כו', ולכן מאד מסט' דיעקב, ולכן עד"ז י"ג מדה"ד שרשן למעלה בפנימי' הכתר למעלה מחו"ג דע"י שהן מלוכשי' בגולגלתא ומו"ס וע"כ הם ממלאים כל הפגמים כו', ת"ש בספרא דצניעותא פ"ב על בחי' דיקנא שהוא יקירותא מכולא כו' ע"ש ועכ"פ י"ג ת"ד לגבי גלגלתא בערך בחי' נשר שהוא ת"ת שבמל' לגבי חו"ג דז"א ואצפיי"כ הרי דרך הנשר בשמים שעולה מדה"ד עד הכתר שאין ב' הקוין דחו"ג מגיעין לשם כו', וכמו"כ בענין יג"מ הרחמים דיי"ג ת"ד כו', והנה יג"מ הרחמים שהם י"ג ת"ד נק' בכלל תפארת כמ"ש באדר"א דנשא דקמ"א ע"ב באתר דתלין שערי דדיקנא דאתקשרין תפארת כו'. כן פ"י בספר רוח דוד על האדר"א שם דף קמ"א ריש ע"א גבי דהא תפארת הוא עובר על פשע (אלא דצ"ע דהא בע"ח מבואר דיי"ג ת"ד שרשן ממו"ס שבו מלוכש גבורה דע"י אך כאמת לקי"מ דמאחר שנק' מדה"ד ואדרבה הם רחמים גדולים ע"כ צ"ל שיש בהם בחי' מעלה זו דמה"ר קו אמצעי שמבריה מן הקצה כו') וכן כתב בפ"י האר"ז"ל לספ"ד ר"פ תנינא והוא לשון עמק המלך שיי"א פ"ד ח"ל ונק' הזקן מהימנותא לפי שהוא גלד מתפארת שבדעת דרדל"א התפארת נק' בכ"מ אמת עכ"ל נמצא שהדיקנא שרשה מת"ת דעתיק ולפי הג"ל הוא ת"ת שבדעת דעתיק כו' ותפארת הוא קו האמצעי כו' ובהרמ"ז פ' עקב בדרך רע"א ע"ב והענין הוא שחג"ת דעתיק נעשי' ג' תיקוני ברישא דאריך ומהם יוצאים וכו' י"ג ת"ד עכ"ל נמצא הדיקנא יש בה ג"כ מת"ת דעתיק ובמבוא שער"ס כתב שהאור המתלבש בפנימי' הי"ג ת"ד הוא מבחי' אורא שע"ג קרומא דחפיא על מו"ס שבו מתגלה הוצת דעתיק כו', הרמ"ז ר"פ אמור דפ"ח סע"ב בענין כשמן הטוב כו' יורד על הזקן כתיב שיסוד עתיק מאיר בכתרא ומשם במו"ס וממנו יוצאה הארתו לסוד הדיקנא והיינו יורד על הזקן עכ"ל והכל ענין אחד כי דת"י הוא קו אמצעי אשר משם שרש הדיקנא וזהו ביום השלישי יקימנו דהיינו בחי' תפארת ועייזו ונחיה לפניו וכמ"ש לעיל. ובעמה"מ שיי"א פ"ח דבחי' כשמן הטוב כו' נמשך מיסוד דא"ק ועיין בפ"י הספ"ד דקיי"ט או גבי פ"י מ"ש באדר"ו דרצי"א ע"א ההוא חכמה דסתימא ביה בע"ק וי"ל שזהו ענין כשמן הטוב ומ"ש בע"ח דשרש הי"ג ת"ד מגבורה דע"י המלוכש במו"ס הענין כי בחי' גבורות זו אינו מדה"ד ח"ו דהא לית שמאלא בהאי עתיקא אלא שזהו גבורות גשמים שיורדין בגבורה ועמ"ש מזה בביאר ע"פ שוש אשיש כו' בענין וחגל נפשי באלקי ע"ש, וגם כמ"ש באדר"א דנשא דקל"א ע"ב אמאי נימין דדיקנא כו' קשיין כו' משום דאינון תקיפא דתקיפין לאחסין ולאחתא אינון י"ג מכילין דעתיק כו' לתברא ולאכפיא כל גורי דינין כו'.

ובג"כ כל שערי קשישין ותקיפין בתיקוני, ואיתא הפי' שם דהיינו ששרשן מגבורה דעתיק נמצא שגבורה זו היא לשבר ולאכפי' הדינין קשין כו', וזהו עיקר המתקת הדינין אבל מ"מ כללות הדיקנא נק' ת"ת כנ"ל וכנודע ג"כ שתפארת כלול מחורג וכ"ש למעלה מבחי' כתר ששם היא אמיתת ההתכללות כו', ועמ"ש לעיל בד"ה מי אל כמוך בפ"י נושא עון ועובר על פשע שזהו ענין ב' בחי' נושא וכובש שמה שיוכל להתעלות הוא נושא ומגביה למעלה ומה שאין לה עלי' כובש ומפילה בבחי' מצולות ים כו' ע"ש באריכות וה"ז ב' בחי' חסד וגבורה אלא שבגבורה זו הוא ע"י הדינין הקשין כו', והיינו שהדיקנא הוא בחי' תפארת שהיא כולל חורג וי"ש עטרת תפארת שיבה כו', וזהו ג"כ ענין ישארו על אברתו למעלה מבחי' אור התורה ומצות שהן רמ"ח אברים דמלכא כו', והנה כמו שהן מבריתין עד הקצה העליונה למעלה מעלה בבחינת ממעמקים עומק טוב וזהו הטוב כי לא כלו רחמיך כו' כך עדין כחם גדול לאהפכא חשוכא לנהורא, היינו גם בחי' עומק טוב, כי הנה ע"י התורה ומצות הוא בירור ק"ג משא"כ העובר עבירה שהוא מג"ק הטמאות שבהן בחי' עומק רע אין להם עלי' אבל על ידי התשובה ממעמקים מעומק דליבא הודונת נעשו זוכיות כו' זה נכלל ג"כ בפ"י ישארו על אברתו כו', וזהו שייג מדה"ר הן רחמים גדולים שמבריתין מן הקצה אל הקצה עליונה בבחינת ממעמקים עומקא דכולא עומק טוב עד הקצה היותר תחתונה היינו שע"י גילוי זה גם הרע נהפך לטוב כו' והיינו דוקא ע"י התשובה ממעמקים כו'.

ג) וזהו ג"כ יצרנהו כאישון עינה, הנה אישון בת עין הוא השחור שבעין שנק' נהורא אוכמא והלובן שבעין נק' נהורא חיורא ואעפ"כ עיקר ההבטה שבעין הוא דוקא מלובש ומתגלה בהשחור שבעין ולכן איתא במשנה פ"ו דבכורות שאין מומים בליבם כו', והטעם לכ"ז הוא ע"י יתרון להאיר מן החושך דהיינו כאשר בחי' השחורות מזדכך ומתהפך לטבע הבהירות אני הוא למעלה מבחי' בהירות הלובן כו' ואז ישרה בו כח הראיה והיינו כי הראיה נמשכה מבחי' חכמה שם ע"ב והתגלותה דוקא בשחור שבעין הוא בחי' שם ב"ן כי הנה שם מ"ה נק' נהורא חיורא ושם ב"ן נק' נהורא אוכמא דהיינו שמ"ה מברר ב"ן להכניס בו הבהירות שיתהפך חשוכא לנהורא ואתר שנתברר עולה בשרשו בס"ג שלמעלה ממ"ה והיינו כי יש כח גדול בשחור שבעין הרבה יותר מבלובן כו', ועד"ז נק' ישראל אישון עינו וכמארז"ל כאלו נוגע בבת עין, עין ה' אל יראיו כו' עיני ה' אל צדיקים וכת"י השקיפה כו' וברך את עמך ישראל, והיינו ע"י שמבררים שם ב"ן ע"י בירור נה"ב כו', וזהו מי זאת עולה מן המדבר דווקא שהוא בירור נה"ב כו' ועמ"ש מזה ר"פ במדבר בענין במדבר סיני ע"ש שע"ז נמשך ומתלבש בהם בחי' ראי' והשגחה עליונה כמו שנמשך ומתלבש כח הראי' בעין ע"י הזדככות השחור שבעין כו', וזהו ימצאהו בארץ מדבר ובתוהו כו' יסובבנהו כו' ועי"ז יצרנהו כאישון עינו והנה בפסוק יסובבנהו קאי על חג הסוכות שהקדב"ה סובב לכנס"י בבחי' מקיף עלין דסכך כמ"ש ה' צילך כו' ומקיפי' הללו בו' ימי הסוכות הם בחי' שומר ומגן כי יצפני בסוכה כו', וזהו יסובבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו כו' שע"י התשובה בעשי"ת דאתהפכא חשוכא לנהורא נק' אישון עינו, ולכן עי"ז ואח"כ יסובבנהו

יצרנהו כו' כאישון עינו במקיפים דסוכות, ועו"ל כמ"ש אשר עין בעין נראה אתה ה' וענגך עומד עליהם הוא בחי' סוכות ענגא דאהרן אותיות נראה כו' כי מקיף עליון זהו בחי' ראי' כמ"ש סד"ה השמים כסאי בענין ואל זה אביט כו' ובענין ולא הביט און ביעקב כו' וזהו גופא היא השמירה מכל המקטרגים וכמ"ש בזוהר פ' פקודי דרכי"ה ע"ב ובאתר דשלטה ההיא אשגחזתא דסטרא דקדושה כו' שס"א לא יכיל לשלטא' עליך כו' ע"ש ובהרמ"ו.

ד) והנה ע"פ כל הנ"ל יש לבאר מ"ש שלשה המה נפלאו ממני דרך הנשר בשמים ופי' בלק"ת וז"ל הנה נפלא בעיני שלמה ומתמה דרך גשר בשמים איך הנשר שהוא עוף שאינו טהור איך נרשמת במרכבה העליונה ת"ת והיינו שמים זהו איך נשר בשמים איך יש דרך להיותה נרשמת למעלה שם עכ"ל ולכאורה קשיא טובה על פירושו דא"כ ה' לשלמה ג"כ להפלא ג"כ על אר"י דהוא ג"כ ח' טמאה ואיך נרשם במרכבה העליונה פני אר"י אל הימין כו'. וכבר נודע התירוץ ע"ז במ"א ומבואר באור החיים, וצ"ל דאר"י ושור שהן בחי' חו"ג ע"ז לק"מ מב' הקוין חו"ג נמשך יניקה כמאמר לא כאברהם שיצא ממנו כו', משא"כ על פני נשר שפיר נפלא בעינו דהא בחי' יעקב שמטתו שלימה כו', אך עיקר ביאור דבריו הוא כי הנה מבואר למעלה דנשר הוא בחי' רחמים על מה שנשר ונפל כו' והיינו ענין כי פשענו והפשיעה היא העוונות והרי הם מג"ק הטמאות וע"ז קושי' טובא דעל שנשר ונפל בג"ק הנ"ל אין שייך בחי' רחמי' כ"א אדרבה ע"ז הוא כל המצות ל"ת שבתורה לרחותן עם הניצוץ שנפלו שם להעביר רוח הטמאה ולכן נא' עו"ה שחורות כעורב שצריך להתנהג בזה דוקא בבחי' עורב שהוא אכזריות לרחות הניצוץ כו', וכמ"ש במ"א באריכות (בד"ה שחורה אני ונאווה כו') וע"ז ארו"ל על שאל שריחם על העמלקי' לא תהי' צדיק יותר מבוראך שכל המרחם על הרשעים לסוף נעשה אכזר על הרחמנים כו', וא"כ קושי' טובא על בחי' נשר שבמרכבה איך שייך בחי' רחמים על מה שנשר ונפל למטה בג"ק הטמאות וכו', אך הענין דבאמת אין זה רק ע"י התשובה ממעמקים שכשאדם חוטא הרי נפל בג"ק הטמאות וכשמעורר רחמים ועושה תשובה אז דוקא נמשך ומתפשט רחמים רבים להיות נושא עון וכו' הגם שהוא מג"ק הטמאות ואין התפשטות הרחמים על מה שנפל בג"ק הטמאות מצד עצמן כ"א על האדם והיינו דוקא ע"י התשובה וכו', ובאמת שע"ז ארו"ל במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד שגדל כח התשובה להמשיך רחמים גדולים להיות נושא עון כו', וזהו ענין שנפלא שלמה איך דרך הנשר בשמים שיהי' הנשר שנשר ונפל בג"ק הטמאות מתעלה כ"כ ע"י התשובה והתעוררות רחמים לעומק רום ובחי' שמים חו"ש בלק"ת איך הנשר בשמים איך יש דרך להיותה נרשמת למעלה שם עכ"ל איך יש דרך שנשר ונפל למטה בג' קליפות וזה עצמו יתעלה להיות נרשם למעלה שהרי הזדונות עצמן נהפכין לזכויות ע"י התשובה שהוא בחי' נשר עליון התעוררות רחמים והוא מברית מן הקצה אל הקצה שממשיך רחמים גדולים עד שגם מה שנשר ונפל למטה כמ"ש מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע כו', וע"ז ה' נפלא איך יתפשטו הרחמים עליונים להעלות מה שנשר ונפל למטה מטה כו' שאין זה עלי' ע"י דרך התורה ודי'

המה שיתכפר ע"י התשובה אבל איך יהי' הזדונות מתעלי' להיות כוכיות כר', והגם שנתבאר בפ"י גרשא עון ועובר על פשע שהמעלה בפ"מ אין לה עלי' והתכללות בקדושה כ"א שכובשה ומפילה במצולות ים עד עת קץ שיבולע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר כר', והו' ועובר על פשע רק מה שנתהפך לטוב זהו כח המתאוה כר', שיכול להיות נהפך לטוב להיות ואהבת בכל לבבך בשני יצריך כר' ע"ש באריכות מ"מ גם ע"ז שיק' פליאה זאין להאריך ולכן לא שיק' כלל פליאה זו באריה שעם היות שבמרכבה הקדושה פני אריה אל הימין אך הארי' שלמטה שהוא חיה טמאה מחמת שנפל בשבה"כ לא מצינו בו כלל שיתעלה למעלה שאין זה דרך גשר כר' שהוא מעלת ומדרגת הרחמים עליונ' שע"ז דוקא גם מה שנשר ונפל למטה מתעלה כר', ועו"ל פי' פליאה זו איך דרך הנשר בשמים היינו ג"כ על הנשר שבמרכבה שבחי' בריח התיכונ' שיהי' מכריח כ"כ למעלה מעלה מסדר ההשתלשלות דב' הקוין חח"ן כר' עד שנמצא שגם גשר שבמרכבה דבריאה הנה ע"י התעוררות רחמים נתעורר ונמשך מבחי' שמים מקיף עליון כר', ולכן נק' ג"כ יחוד עליון יחוד תפארת ומלכות וכמ"ש לשם תפארתך והיינו שמוה נמשך במל' ע"י ב' קוין חר"ג זהו בחי' סדר השתלשלות, ועמ"ש מזה בפ' תזריע בד"ה קא מפלגא במתיבתא דרקייעא ובפרשה נח בדרוש דור הפלגה, והו' ענין יעקב משמש במרום כר', ועמ"ש ביאור ע"פ לשארית נחלתו בענין נחלת יעקב שהוא נחלה בלי מצרים כר' ע"ש חוה ענין דרך הנשר דייקא בשמים שכ"ז נפלא ולמעלה מההשגה ועכ"ז כן הוא, ועפ"ז יומתק מאד מ"ש לשון נפלאו כר' ולשון בשמים והוא כמבואר בד"ה כי המצוה הזאת כר' לא נפלאה היא ממך לא בשמים היא כר' כי באמת ענין התשובה להמשיך דוקא מקיף עליון ומקיף דמקיף שהם הנקראים נפלאות ובחי' שמים אלא שעכ"ז הרי הדבר קרוב אליך מאוד לפי שישראל עלו במחשבה הקדומה דא"ק כר', ולכן אף בחי' שמים ופלא עליון לא נפלאה ממך דייקא ושלמה נפלא על דרך הנשר שהוא בחי' רחמים איך הוא בשמים כר', ועכ"ז כן הוא כנ"ל עד שכח התשובה שבאדם הוא ג"כ ע"י התעוררות רחמים רבים כר', ועמ"ש בפרשת וישלח בד"ה ויאבק איש בפ"י אם תגביהי כנשר כר', דמשם יובן שהגבה זו דנשר הוא למקום גבוה מאוד כר' ממש בבחי' זו, והו' ענין הגורל שבמקדש לפני הוי' ביהכ"פ כמ"ש במ"א סד"ה כי אברהם לא ידענו כר' ע"ש גבי פורים, ועיין ברע"מ פרשת אמור ד"ק ע"ב, ומכ"ז יובן איך צריך וראוי לאדם להדבק במדות הרחמים כמארז"ל מה הוא רחום כר', ועיקר הרחמים הוא לרחם על ניצוץ אלקות שבנפש ולשוב אל הוי' כר' וירחמהו.

אור האזינו התורה א'תרצא

הוי' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר, בד"ה כנשר יעיר פי' אדמיו נ"ע ח"ל בחי' הוי' הוא בחי' צמצום והתפשטות המשכה כו' שהוא בחי' סדר והמשכת ההשתלשלות, משא"כ בדרך הוא בחי' לבדו כמו קודם שנברא העולם דהיינו בחי' לפני הוי' תטהרו שביוהכ"פ כו' עכ"ל.

ב) ות"א כ' וז"ל הוי' בלחודהון עתיד לאשריותהון בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא ולא יתקיים קדמוהי פולחן טעואן עכ"ל, ונראה שהוא ע"ד מ"ש בגמ' סנהדרין דצ"ו ע"ב שלאחר אלף השביעי הקב"ה מחדש עולמו וזהו ענין כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה, ועז"נ כן יעמוד זרעכם ושמכם זהו ענין בלחודהון עתיד לאשריותהון בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא כו', וכ"ג ממ"ש בשה"ש רבה ס"פ ראשון דשה"ש נאמר שיר למי שעשאנו שירים בעולם המד"א ה' בדרך ינחנו כו' ע"ש, ועיין פ"ק דעכומ"ז דף י"ז סע"א, וזשארז"ל בסנהדרין דף צ"ב ע"א וא"ת אותן שנים שעתיד הקב"ה לחדש בהן את עולמו שנאמר ונשגב ה' לבדו ביום ההוא בישעי' ס"י ב' צדיקים מה הם עושים הקב"ה עושה להן כנפים כנשרים ושטים ע"פ המים כו' יעלו אבר כנשרים כו' בישעי' ס"י מהם ל"א, הרי רק הצדיקים לבד יתקיימו בשנים שעתיד בהן הקב"ה לחדש עולמו כו' וזהו כוונת הת"א בפ"י הוי' בדרך ינחנו.

ג) ורש"י פי' ה' בדרך ובטח נהגם במדבר ואין עמו אל נכר לא הוי' כח באחד מכל אלקי העכו"ם להראות כחו ולהלחם עמם עכ"ל.

ד) בעמ"ה"מ שער שלישי ספ"ו וז"ל ונשגב הוי' לבדו ביום ההוא ר"ל שם הוי' היא מדרגת הנשמה שכולו טוב ולא מדרגת אלקים ושאר כנפיים הם הכינויים ויקויים ביום ההוא ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך שהוא שם הוי' עצמו וכנפים הם מסכים ופרגודים אשר הם כדמות כנפים לבל יאחזו בהן הקליפות והכנפים הם הכינויים (ור"ל כיון שלעתיד לא יהי' רע ע"כ א"צ למסכים) כו' ולעתיד יחריב הקב"ה את העוה"ז ג"כ (ר"ל מעין שנחרב עולם התהו כו') ויברא עולם הנשמה הנק' איר שנאמר ויאמר אלקים יהי אור, הוא כולו טוב ואין בו רע שנאמר הוי' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר עכ"ל.

ה) ובשער שישי ס"פ מ"ו כ' וז"ל הוי' בדרך ינחנו ר"ל הוי' שהוא בסוד הגשמה בדרך שפירושו לבדו ינחנו ולא אלקים כו', ואין עמו אל נכר של אלקים אחרים שה"ס הקליפות שכיון שתתגלה סוד נשמתו ית' (עמ"ש במ"א ע"פ אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף דהיינו בחי' טוב"ע כו') תתמלא כל העולם כולו אורה כו' ואת רוח הטומאה שהם הקליפות יעבור מן הארץ כו' עכ"ל, בשער י"א פכ"ב דס"ח רע"א פי' ואין עמו אל נכר תערוכות סיגי הכסף של ערב רב כו' עכ"ל, וכ"כ בשער י"ד ס"פ מ"ט.

ו) בשער י"ד ר"פ צ"ו פי' הוי' בדרך ינחנו ר"ל יהי' כולו גדלות שני שה"ס הוי' כו' ואין עמו אל נכר דהיינו אחיזת הקליפות עכ"ל, וענין גדלות שני עיין בסידור שער חג המצות סד"ה ששת ימים תאכל מצות נת' ענין גדלות ראשון ושני דמחין דאבא שבחי' מה שאבא יונק ממזל זהו

גדלות ראשון אך מה שנמשך מבחי' עצמיות ח"ס זהו נק' גדלות שני, וא"כ לפי' הוי' היינו גדלות שני דאבא מה שנמשך ממו"ס, בדד ינחנו י"ל כי פנימיות אבא הוא פנימיות עת"י כו', ואפשר לבאר זה ע"פ מ"ש בביאור דאלה מסעי ענין תיקון ואמת דאטו שאר תיקונים לאו אמת הוא, אלא כי שאר תיקונים שהם הכינויים רחום וחגון נמשך ע"י צמצום דבחי' שערות שיהי' העולם נראה ליש עד שיפול שם רחום כו' שכינויך אלו לא שייך רק כשיש עולם כו' משא"כ בחי' אמת זהו עצמות ח"ס כמו שהוא לבדו הוא זהו הוי' בדד ינחנו היינו בבחינה כמו שהוא לבדו הוא שבחי' זו ג"כ יתעלה לצדיקים וזהו למי שעשאנו שירים בעולם כי בחי' עולם אינו יכול לקבל רק מבחי' הכינויך כו' שהם הכנפיים כו' משא"כ בהגלות נגלות בחי' אמת כמו שהוא לבדו הוא א"י לקבל, אלא שעז"נ תתן אמת ליעקב וזהו הוי' בדד ינחנו, וזהו ענין גדלות שני כו', שער הנ"ל ס"פ קמ"ח שו"ס גלוי מקיף ופנימי כו', שער ט"ז ספ"ל שיאירו השבעה תיקונים למטה כו', ס"פ נ"ה ובזמן הגדלות בטלה אחיותם כי על שם הוי' נאמר אני הוי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן כו' הוי' בדד ינחנו כו', ויש להעיר ממ"ש ושמי הוי' לא נודעתי דהל"ל הודעתי אלא דכולא חד היינו מהו"ע ית' ועמ"ש בד"ה ועשית ציץ בפי' ב' שמות הוי' שלפני יג"מ ופסיק טעמא ביניהו וזהו ענין קדש למד מלמטה והוי' למעלה לכן עז"נ הוי' בדד ינחנו, וב' דלתין דבדד י"ל שמרמזין לשני ענינים הא' דקאי על שם הוי' אשר בדד ינחנו בלי לברש כמש"ל סעיף ד' בענין ולא יכנה הב' דקאי על ישראל ע"ד ויותר יעקב לבדו כדלקמן סעי' ז' וסעיף ט' ולעיל סעיף ב'.

ז) רבות פ' אחרי פכ"ג קצ"א ג' ע"פ כשושנה בין החוחים כו' ושוּרפין חוצה לה כו' הה"ד והיו עמים כו' ה' בדד ינחנו כו', ועד"ז מבואר ברבות ס"פ וישלח ס"פ פ"ג הה"ד כי הנה היום בא בוער כתנור כו' ואתה תגיל בה' כו', והענין כמ"ש במלאכי ס"י ג' י"ס ע"פ כי הנה היום בא בוער כו' שארז"ל רבות בראשית פ"ו גלגל חמה יש לו נרתק כו' לע"ל הקב"ה מערטלו מנרתקו ומלהט בו את הרשעים וכ"ה ברבות וישלח פע"ח ע"פ ויזרח לו השמש כו' והיינו כי הנרתק הוא שם אלקים כמ"ש שמש ומגן הוי' אלקים ומבחי' שם אלקים יש יניקה לאלקים אחרים דנוגה, אבל לע"ל נאמר ולא יכנה כנ"ל סעי' ד' בשם עמה"מ ש"ג ספ"ו וזהו ענין מוציא חמה מנרתקה כו' ובגלוי בחי' זו נשרפים הרשעים שהם רק יש ודבר נפרד כו' אבל הצדיקים יקבלו בחי' גלוי אמת הוי' עמש"ל ס"ו לפי שנתקשרו בבחי' הביטול ביטול היש כו' וזהו הוי' בדד ינחנו פ"י בדד שלא ע"י שם אלקים היינו ענין מוציא חמה מנרתקה כו' ואזי צדיקים יקבלו ויתענגו מבחי' זו וזהו ינחנו לשון נחת ועונג כמ"ש ברבות ע"פ ויניחהו בג"ע כו' משא"כ רשעים מתלהטים בו וזהו ואין עמו אל נכר שיניקת אלקים אחרים זהו רק מ"ח צירופים אחרונים דשם אלקים משא"כ בגילוי ש' הוי' עצמו כו', וזהו שה"ש למי שעשאוני שירים בעולם פ"י השיריים היינו בסוף ובאחרית הימים שיהי' מוציא חמה מנרתקה כו'.

ח) רבות בלק דרע"ט א' ע"פ הן עם לבדד ישכון, זכשהוא משמחן משמחן לבדן שנאמר ה' בדד ינחנו, יש לומר שפירשו ינחנו מלשון נחת

ועונג ושמחה וכמ"ש לעיל, והענין דכתיב ישמח ישראל בעושו וכת"י ישמח ה' במעשיו לפי ברבות פ' אחרי פ"כ דקאי הכל על לע"ל ח"ל ישמח ישראל בעושו שמח ישראל בעושו אינו אומר אלא ישמח עתידין הן לשמח במעשיו של הקב"ה לע"ל, שמח ה' במעשיו אינו אומר אלא ישמח עתיד הקב"ה לשמח במעשיהם של צדיקים לע"ל, עכ"ל. והטעם פ"י הרמ"ו תולדות קל"ה כי השמחה היא הבינה שבה התגלות התענוג ולע"ל דוקא יתגלה פנימי עתיק כו' והיינו כי השמחה היא גבורות ממותקות ועכשיו מהגבורות יש יניקה כו' ולכן היין מביא יללה אף שהיין הוא משמח כו' וגם בקרבנות ה' צ"ל היין במדה כו', ואיתא ברבות פ' שמיני ס"פ י"ב לפי שבעוה"ז היין תקלה לעולם אבל לע"ל אני עושה אותו שמחה שנאמר והי' ביום ההוא יטפו ההרים עסיס כו' לפי שרות הטומאה יבוער מן הארץ ואזי יהי' הגבורות יותר מעולים וחדו ענין בינה שהיא העוה"ב כו', ע"כ אזי דוקא שלימות השמחה כו', זהו ענין הוי' בדד ינחנו, כי עכשיו שם אלקים שולט שהוא מדת הדין וממנו יש יניקה לגבורות קשות ע"כ א"א להיות השמחה כו' אכן לע"ל הוי' בדד וכת"י והי' הוי' לי לאלקים שבחי' הוי' יהי' במדרגת אלקים דהיינו גבורות ממותקות בתכלית ואזי ינחנו בבחי' שמחה ותענוג כו' להיות ישמח ישראל בעושו.

ט) רבות בשה"ש ע"פ שיר השירים וז"ל ד"א שיר השירים כו' נאמר שירים למי שעשאנו שירים בעולם המד"א ה' בדד ינחנו עכ"ל, מפרש שיר לשון שירים וע"ז נאמר שירים א"נ שיר הוא שיר על השירים על מה שעשאנו שירים כו', והיינו מה שישמח ישראל בעושו וישמח ה' במעשיו שזה יהי' לע"ל אחר שמוציא חמה מנרתקה כו' כנ"ל סעיף ז', וע' ברבות וישלח פע"ז ע"פ ויותר יעקב לבדו אין כאל ומי כאל ישורון מה הקב"ה כתיב בו ונשגב ה' לבדו אף יעקב ויותר יעקב לבדו, ופי' ויותר זהו שעשאנו שירים בעולם כשיהי' ונשגב ה' לבדו וכמש"ל סעיף ב' זהו ג"כ ישורון ל' שארית ולשון שיר, בפסוק כשושנה בין החוחים דף י"ד א' הובא המאמר שבפ' אחרי פ"כ הובא לעיל סעיף ז'.

י) זח"א בראשית כ"ו א' פ"י הוי' בדד ינחנו ע"י שיתברר עה"ד טו"ר ויוכלל בעץ החיים כו', ויצא דקס"ד רע"א פ"י עדין הוי' הנשאר בציון כו' וענין וישת לו עדרים לבדו כו' וכמ"ש ברבות ע"פ ויותר יעקב לבדו כנ"ל, זח"ב משפטים דק"כ ע"ב דאין מקבלים גרים לימה"מ והו' ואין עמו כו'.

ח"ג בפ' נשא דקכ"ד סע"ב ה' בדד ינחנו כו' ואילנא טו"ר דאיהו אריה לא שלטא בעלמא כו' וענין זה נתבאר באגה"ק סי' כ"ח באריכות והמכוון שק"נ שהיא עה"ד טו"ר תתברר לגמרי כו' ואזי יהי' גלוי פנימי התורה שהוא עה"ת הנמשך ממז"ס והו' בדד ינחנו כו' והיינו דכאשר עכשיו ש' הוי' מתלבש בשם אלקים כמיכ פנימי התורה מלובש ונעלם בלבושים רבים משא"כ לע"ל ולא יכנף עוד כו', פ' האוינו דרצ"ח סעי"ב, יש לפרש אל נבר הוא סמא"ל שהוא ס"ם המת ויש שם אל בסופו ופי' בשליה במס' פסחים דק"ס ע"א בד"ה מתחלה עע"ז היו אבותינו כו' והיינו לפי ששרש הקליפה היא למעלה קדושה כו' ח"ש לא תשתחה לאל אחר הרי"ש רבתי כו'.

ת"ז תקון ט"ו העיר לענין בדר ינחנו מפסוק וישכון ישראל בטח בדר עין
יעקב, וכ"ה בתיקון י"ח דל"ב סע"ב, ועוד מזה סוף תיקון י"ח דל"ו
ע"ב, של"ה דף מם ע"ב דק"ס ע"ב דשי"ג ע"א.

האזינו ל"ב ט"ו

וישמן ישורון ויבעט שמנת עבית כשית. וכמארז"ל פ"ה דברכות דל"ב א'
מלי כריסי' זני בישי, ופרש"י מילוי הכרס הוא ממיני החטאים
הרעים, ואף שאוכל דברים המותרים והיינו מטעם הנ"ל שקליפת נוגה מתהפכת
ומתחברת לג"ק הטמאות ונעשית רע כו' ובבחי' פ' שמיני דקל"ט ד' בטעם
הקטרת החלב, החלב הוא השומן המביא את האדם לידי גסות הרוח והוא
הסבה שטבעו של אדם הוא גם ומתגאה כאומר וישמן ישורון ויבעט כו'
ובשל"ה דפ"ז ע"ב בשם הספרי וישמן ישורון ויבעט לפי השובע הם מורידים
כו' וישב העם לאכול כו' מה נאמר בהם סרו מהר מן הדרך כו' עכ"ל דקיי"ד
ע"ב הביא מ"ש בפ' עקב פן תאכל ושבעת כו' ורם לבבך ושכחת כו' ובלק"ת
ד"ה הוי' ביום ההוא יתקע בשו"ג ושם פ"ו בענין האובדים בארץ אשור אשר
הוא בחי' תענוג ובקדושה עליונה זהו ענין אשר קדשנו במצותיו כו', והה
לעומת זה היינו בחי' תענוגי עוה"ז זהו ענין אשר כו' שמנת עבית כשית כו'
ע"ש וע' בד"ה האזינו השמים פ"ו בענין שמנת עבית כשית שנעשה כמו
כיסוי על הלב, והוא הנק' ערלת לבבכם וידוע כי הערלה היא מג"ק, והיינו
שע"י מילוי הכרס מבחי' ק"ג נמשך אחר ג"ק הטמאות, וכענין כבד לב פרעה
שארז"ל שנעשה לבו כבד, והיינו כי חצר הכבד זהו הפרסא המפסיק בין אברי
הנשימה לאברי המזון כבד ואצטומכא ולמטה מהפרסא שם התגברות יניקת
החיצונים ע"כ כשממלא כריסו שמתחת לפרסא נעשה לבו כבד כו' ועמ"ש עוד
מענין שמנת עבית כשית בלק"ת ס"פ פנחס בד"ה קדש ישראל ושם ספ"ד
פ"י בשמנונית שלך ובגסות שלך כסית אור נשמתך עד שאינה יכולה להאיר
ולשלוט בך כמ"ש נבלע ישראל בגוים אך מלת כשית כתיב בשין שיש עוד
זכות ג' אבות ועיקר מד"ר פ' בחוקתי ס"פ ל"ו אמר רבי אחא כו'.

האזינו ל"ב י"ח

צור ילדך תשי. ברכות פ"ק ד"ה סע"ב, אין צור אלא הקב"ה שנאמר צור ילדך תשי, ובמס"ס פ"ט הלכה ז' יוד של תשי צריך להיות קטנה מכל יוד שבמקרא, יו"ד יגדל צ"ל גדולה כו'.

ב) רבות באיכה ע"פ וילכו בלא כח, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מוסיפי' כח בגבורה שלמעלה שנאמר באלקי' נעשה חיל, ועתה יגדל גא כח, ובזמן שאין ישראל עושין רצונו ש"מ, מתישין כח שלמעלה שנאמר צור ילדך תשי, מזה מובן טעם דמס"ס הנ"ל כי הגדלת הכח בשם אד' שהוא מל' נמשך מח"ס לכן היוד גדולה מכל האותיות שבתורה, לרמז אל ההמשכה מבחי' גדול הוי', שמו הגדול, משא"כ כשאין עושין רצונו ש"מ, אז היוד קטנה ביותר, ע"ד ונהר יחרב ויבש כו'.

ג) זח"ב בשלח דס"ב סע"א, שני פירושי', הא' דפי' צור היינו המל', והיינו ע"ד כי בי"ה הוי' צור עלמים, דפי' בי"ה היינו בבחי' מל', הוא רק שתי אותיות, שיש בה ב' מוחין חו"ב, אבל דעת היא קל כו' הוא בחי' צור, ועיין בהרמ"ז ר"פ וארא, פיי' תשי יש לפרש שמחלישין אותה כשאין עושין רש"מ כנ"ל, וגם חולשא הוא בעיינייהו, הכ' דצור זהו בינה שהוא אם הבנים, והוא הולידה את ישראל דלעילא שהוא ז"א והיינו כי בחי' בינה נק' אהי', ע"ש אנא זמין לאולדא כו', ועמ"ש וכל בניך פי' בינה בן י"ה כו', ולידה זו לכאורה יש לפרש ע"ד שפירש הרמב"ם במ"נ פ"ז, מי שלמד איש א' והועילהו דעתו כאילו ילד האיש ההוא כו', וכמו בני הנביאים כו' וס"ל שהושאל מלשון וילדה לו בנים, אמנם באמת מצ"ל שאין זה ענין שהושאל כי אדרבה זהו לידה אמיתית, כמו שמבינה שהוא ההתבוננות גולדי' ומתהווים המדות, ומתחלה הי' כלולים בהשכל בבחי' עיבור, וכן למעלה המדות עליונות גדולה וגבורה ותפארת כו' הם גולדי' מהבינה, וזהו ענין לך הוי' הגדולה והגבורה כו' עד עקרה ילדה שבעה כו' ע"ש, וזהו ענין צור ילדך כמו בהצור יש האש בכח ולא בפועל, ואח"כ ע"י הכאה יוצא מההעלם לגילוי בפועל, כמו"כ כתיב ונצבת על הצור כי הגה שם הוי' נמשל לאש כמ"ש כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא, וענין שם הוי' זהו גילוי להיות מההו כו', והיינו ע"י ו"ק כי עולם חסד יבנה, וקודם גילוי המדות וההוי' שיהי' כלולי' במקורם בחי' צור, כמ"ש בלק"ת פ' אחרי בדי' כי ביום הזה יכטר, והנה הנשמות ס"ד הם מו"ק דז"א, וא"כ הם גולדי' ומתהווים ממש בבחי' צור וזהו כי מראש צורים אראנו ועמ"ש בענין מי ברא אלה, ובענין לאה שילדה ששה בנים בדי' אלה פקודי המשכן.

קיצור צור מל' ובינה, שהוא הולידה ז"א הגק' ישראל, כמו המדות שגולדי' ממש מההתבוננות, ונמשל לצור שיש בו האש בכח ובהעלם והלידה הוא מה שנמשך מההעלם לגילוי, וההוד נמשל לאש, ושרש הגשמות ג"כ מ"ק, ונקראו איש אש ירד.

ד) ועוד יובן זה ממ"ש בתו"א בד"ה וארא אל אברהם בענין שהגלות נמשל לעיבור הגאולה ללידה והנה בחי' עיבור היינו דסליק קוב"ה לעילא. דהיינו לגבי בחי' מהותו ועצמותו, ואינו שורה מתגלה יחודו ואחדותו בתחתוני' כו' ע"ש וחו' שהעלי' לבחי' צור שהוא למעלה מגילוי שם הוי' כו', הלידה הוא שיהי' גילוי אלקותו ית' בעולמות ע"ד ביום ההוא יהי' הוי' א' ושמו אחד, והוא ענין ברוך הוי' מהעולם ועד העולם מעלמא דאתכסייא לעלמא דאתגליי' כו', וזהו ענין בכל פרשת העיבור יהי' צרכיהם לפניך, ועיי' עוד מענין עיבור ולידה בת"א שם בכיבור ע"פ לכן אמור לבניי, ובזח"ג במדבר דק"כ ע"א ע"פ וצפונך תמלא בטנם וזהו ענין אשר צפנת ליראיך כי הלידה האמיתית יהי' לע"ל, ובפ' בראשית דף י"ג ע"ב פטר כל רחם כו' דאיהו אפתח רחמא למעבד פירין כו', וזהו ע"ד יפתח ה' לך את אוצרו הטוב כו', וכענין לידת נשמות חדשות כו', ועמ"ש בד"ה ביום השמיני עצרת בענין מוסר אביך ותורת אמך כו' וענין רחמא יסוד הביני' וה"ע ערבות ששם נשמות הצדיקים כו', והוא שרש תושבע"פ, וכמ"ש ע"פ אל בית אמי, ואל חדר הורתי ובמא"א ע' י"ח, עיבור הוא מחו"ג ע"ב רי"ו ע"ב גימט' חסד רי"ו גימט' גבורה עכ"ל, היינו שהמדות הם בבחי' העלם במקום שלמעלה מבחי' מדות ששם אין תופס מקום כלל, כחשיכ' כאורה ואם צדקת כו', וזהו ויעבור הוי' כו', ויקרא הוי' הוי' שנמשך מבחי' עיבור לבחי' לידה וגילוי הסליחות שער י"ב פ"ב.

קיצור ענין עיבור, סליק לעילא, והיינו לבחי' צור והלידה ע"ד ביום ההוא יהי' הוי' א' כו', ברוך מהעולם כו' בכל פרשת העיבור אשר צפנת, וצפונך תמלא בטנם פטר כל רחם, יפתח את אוצרו חדר הורתי, עיבור ע"ב רי"ו ויעבור ויקרא כו'.

ה) בבחי' פ' יתרו ע"פ וידבר אלקי' דצ"ה סע"א שהשכינה בישראל לא צורך הדיוט בלבד, אלא צורך גבוה כו', הכבוד מקבל תוס' רוח הקודש כו', ולכך יש להם כח לישראל להיות מחלישין או מוסיפין כח בגבורה שלמעלה שכן כתיב צור ילדך תשי וכתי' באלקי' נעשה חיל עכ"ל, ויובן זה עם מ"ש בתו"א בד"ה אוסרי לגפן, בפ"י וינוחו בו ישראל מקדשי שמך שממשיכים מבחי' אתה קדוש קדושתי בבחי' ושמך קדוש שיתעלה השם בקדושת אור א"ס ב"ה עצמו כו' ע"ש, ועמ"ש ע"פ ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו א', ובכיבור ע"פ משה ידבר, מענין לאתקנא רזא דשמא, ובפ' שלח ע"פ ועתה יגדל נא כח פי' הבחי' יושפע ויומשך הכח הפנימי' במדות ולא יסתלק למרום כו', בעזר ישראל משפיע כח במדותיו כו' וכשאין מקיימין התומ"צ הוא מתרחק ממדותיו כו', ובזה מתישין כח שלמעלה, צור ילדך תשי עכ"ל, והי"ד קטנה ביותר, כי הנה פי' היושבי בשמי' ביו"ד, דהיושבי היינו שעי"ז הי"ד הוא נמשך בהמדות הנק' שמים, וזהו ענין רוכב שמים בעזריך, כמ"ש בזהר ויחי דרכ"ט ובפ' ואתחנן דרס"ה, ולכן כשמסתלק הכח מהמדות ע"ד וכד אנת תסתלק מינייהו, אוי הי"ד זעירא, וזהו ונהר יחריב, גם בבית ראשון כמ"ש בלק"ת בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה ולכן תיקן זה ביקש משה

ועתה יגדל ביו"ד גדולה ביותר כו', כמו"כ כשנהר יחרב ויבש צריך לחפור בעומק יותר להגביר מעיק שיצא כו', ועיין מזה בספר תורת חיים, פרק ו' דסנהדרין גבי קלני מראשי כו'.

פ' האזינו ל"ב כ'

כי דור תהפכות, פ' תזריע כולו הפך לבן טהור היינו ק"נ שלפעמים מתהפכת ליכלל בקדושה כו' או י"ל להיפך כי כשמתהפכת לגי' קליפות הטמאות והוה כולו הפך לבן או אין לה יניקה מהקדושה כו' כי דוקא מצד הטוב שבה יוגת מהקדושה משא"כ כשכולו הפך כו', ועיין בסידור ברה"ה עד הגל ובירושלמי איתא דזה הי' אחד מקושיית קרח על משה איך כולו הפך לבן טהור הוא כו' וכמ"ש במ"א, ואפ"ל שוהו ענין כולו הפך לבן טהור הוא שוהו ההתהפכות ק"נ בבחי' לבונה והי' העטופים ללבן כו'.

הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי, בילקוט דרשו על מעשה הרשעים ואחר כך על מעשה הצדיקים ו"ל מה אוצר זה חתום ואינו חסר כלום כך צדיקים לא נטלו משלהן בעוה"ז שנאמר מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, ומנין שלא נטלו רשעים כלום משלהן בעוה"ז שנאמר הלא הוא כמוס עמדי אימתי אלו ואלו נוטלין למחר כשתבוא הגאולה כו', ונראה דכמוס זהו ענין מו"ס שהוא החכ' שבכתר כו' וכמו שמבואר מענין שתוק כך עלה במחשבה שהוא עד"מ הטעם הכמוס כו', וזהו שהביאו ע"ו פסוק אשר צפנת ליראיך שס"ת כתר, וכן צפנת כחשבון כתר, ועיין באגה"ק ד"ה וילבש צדקה כשריון בטעם דשכר מצוה בעוה"ז ליכא כי מבחי' סוכ"ע בלי גבול א"א להיות ההמשכה בעוה"ז כו' גם יש להעיר לענין חתום ממ"ש ברבות במדבר פ"ה ע"פ ותהלתי אחטם לך דרשו אחטם כמו שימני כחותם ע"ש ואחטם היינו גילוי אריך אנפין בחי' ריח וזהו ענין ריח ניחוח הנאמר בקרבנות כו' וכמ"ש במשיח והריחו ביראת ה'.

ע"מ מ"ח ד' ח"ב ס"פ כ"ה פ"י דקאי אדלעיל מיני', וראש פתנים אכזר פ"י רישיה דעשו בעטפוי דיצחק, וזהו אכזר אך זר ועז"נ הלא הוא כמוס עמדי כו' שענין נפילת הניצוצות הוא למעלה מהשכל.

בס"ח סי' תרי"ד הביא הילקוט דלעיל ואיך שכל מה שמגיע לצדיקי' הטובות בעוה"ז זהו רק אכילת פירות אבל הקרן קיימת לעוה"ב וכן להפך

ברשעים כו, ועמ"ש מענין אוצר בת"א בד"ה וישב יעקב ומ"ש ע"פ הגזח
זו ירושלים.

פ' האזינו ל"ב ל"ו

כי ידין ה' עמו. א) סנהדרין רצ"ו סע"א ע"ש יש לפרשו עדמ"ש באיוב סי'
י"ד אולו מים מני ים, ופי' בזהר ס"פ בא דקאי על בינה ועי"ז ונזהר יסוד
ז"א המשקה למל' דאצי' יחרב ויבש כמ"ש הצדיק אבה, ח"ס מש"כ כי אולת
יד, ואפס עצור, כי המל' גק' עצור ע"ד זה יעצור בעמי כמ"ש במ"א בפי'
וביום השביעי עצרת לה' אלקיך, והנה או למענו יעשה מבחינת אתעדל"ע
שלמעלה מאתעדל"ת. ח"ס כי ידין ה' עמו, דהנה בחטא כתיב לא ידון רוחי
באדם, והרבה פירושים נאמרו בזה ברבות פ' בראשית פכ"ו ואחד מהן איני
מתזיר רוחי לגדיהן, ועז"ג כאן כי ידין ה' עמו שיחזיר רוחן לגדיהן, וה"ע
תחה"מ, או יאמר שימשך בהן גם מקודם נשמות עליונות וכמ"ש ונחה עליו
רוח ה' רוח חורב כו' וזהו ענין ידון רוחי כו' ועד"ז נאמר וישבת אצל האבן
האזל, ואזי ואני שלשת החיצים צדה אורה, דהיינו מ"ש ישלח חציו ויפיצם
הו"ע כי ידין ה' עמו ע"י כי יראה כי אולת יד דוגמת האבן האזל כו' ואזי
מה שאולו מים מני ים, יומשך שאפי' ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים
מכסים כו', ומבחי' אולת יד, יומשך אזלא גירש, דפי' שהשכינה אולת להתיחד
עם קוב"ה ואומרת לו גרש את האמה הזאת ואת בנה, ופי' אזלא שנעשו
בבחי' מהלך כמ"ש ונתתי לך מהלכים כו' ועי"ז יגרשו הרע דנה"ב, והו'
כי לא בחפזון תצאו כו' ועד"ז נאמר לרדך בשנותו כו' ויגרשהו וילך, ועיין
בלק"ת פ' במדבר סד"ה שאו כו' לגולגולתם שזהו ענין בני גרשון נרשאי
היריעות כו'.

באיוב סי' י"ד

אולו * מים מני ים כו' עיין זח"א פ' בראשית ר"ו סע"ב וכפ' נז דף ס"ז, ובפ'
וישב דקפ"ו ע"ב, ובפ' שמות ד"ט ע"ב, וס"פ בא דמ"ב ע"ב ושם
פי' אולו מים כו' ע"ד וכד אנת חסתלק מינייהו כו' והו"ע קוב"ה סליק בגלותא
לעילא לעילא כו' ועמ"ש בלק"ת בשה"ש סד"ה מי יחנך כאח לי, בענין אמצאך
בחץ כו', פ' תרומה דקט"ו סע"ב וע' מזה בפרדס שער מהות והנהגה בסוף

השער, פ' בהעלותך דק"ג ע"ב, ועמ"ש ע"פ וישבת אצל האבן האזל, ובפרדס
 ערך אבן האזל, ועמ"ש מזה באיוב סי' י"ד.

ראו עתה כי אני הוא כו' אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא כו', פ"ו
 דפסחים דס"ח סע"א מה מכה ורפואה באחד אף מיתה וחיים באחד, וכ"ה
 בסנהדרין פרק חלק דצ"א ע"ב, רבות יתרו פכ"ח ממית ומחי' בבת אחת, מכה
 ורפא בבת אחת כו', מצודע ס"פ י"ח במה שהוא מכה הוא מרפא כו', רצ"ג
 ד' היינו פ' עקב ולא מצאתי שם, בשלח ר"פ כ"א קל"ח ב' כי אני הוא
 בעוה"ז וכן לע"ל משמע דשני פעמים אני היינו האחד לעוה"ז הב' לעוה"ב.

בקהלת פ"ג ב' בפסוק דור הולך ודור בא, מחצתי ואני ארפא מחיצה
 שעשיתי בין העליונים לתחתונים כו' אותה מחיצה אני חוזר ומרפא
 אותה, זח"א בראשית כב"ב כ"ג א', ומשמע שם דאני אני הוא קאי על אור
 א"ס ממש שלמעלה מהכתר ולכן ע"ו נאמר ואין אלקים עמדי חד ולא בחושבן
 וע' בלק"ת בד"ה במדבר סיני באהל מועד דרוש השני פ"א, לך לך פ"ז ב',
 משמע ב"פ אני בינה ומל' וכענין ב"פ אנכי, משפטים דף ק"ח ב', וע' בזח"א
 בהשמטות סס"י כ"ה ד"ב רע"א בפ"י מאמר הלל אם אני כאן הבל כאן אם
 שכינתא דאקרי אני שריא כאן, הכל כאן, ההוא אתר דאקרי כל דאתיא
 לאדווגא עמה כאן, וזהו ע"ד דרכו של איש לחזר אחר אשה ור"ל דרכו של
 הקב"ה הנק' איש לחזר אחר ישראל שיעשו רצונו ויעשו תשובה כמ"ש בילקוט
 בירמי' דס"ו ע"ד ע"פ נקבה תסובב גבר שלע"ל ישראל מחזרים על הקב"ה
 שיעשו רצונו כו', ועמ"ש ע"פ אמרו אליו בל תשא עון בלק"ת סד"ה שובה
 ישראל, דרוש השני וע' בזהר ר"פ חיי ע"פ ויתרון ארץ בכל היא, ועמ"ש
 ע"פ ומי כעמך ישראל בענין כביכול אני נדיתי עמהם כו'.

זח"ג פ' אחרי דף ע"ח סע"ב ע"ד הנזכר בגמ' מנחות דמ"ד א' בענין ב"ש
 אני קדושים ברע"מ דפ"ב ע"א וע' בפרדס ערך אני, מ"ש ומן
 הנכון כי מ' נק' אני בסוד הייחוד העליון ועמ"ש ע"פ אני ראשון ואני
 אחרון, וע' בלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם
 מאמ"צ, דרוש הראשון, ובד"ה לבאר ענין יוהכ"פ פ"ב בענין אני כבודש
 רענן, וע' במא"א את א' סעיף כ"ב ובזח"א ד"ו ע"א וההיא נקודה נק'
 אני, וענין מ"ש בזהר שם בפ"י אני הוי' כולא חד י"ל ע"ד המבואר
 בסידור שער התפלה סד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו בפירוש ובו תדבקון
 ובהביאור שם, והפ' מקץ דר"ד ע"ב כי קדוש אני מאן אני דא קודב"ה
 מלכות שמים כו' וע' פ' פקודי דף רל"ו ע"ב ע"פ על אלה אני בוכי' דא רוח
 קודשא דאקרא אני כו', ופי' אלה י"ל אלה מועדי הוי' כי שלש פעמים יראה
 וראייה זו י"ל מעין בחי' ראו עתה כי אני הוא כו'.

ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי. הנה ענין ואין אלקים עמדי נתבאר ע"פ עתה ידעתי כי גדול הוי' מכל האלקים בפי יתרו, ובמד"ד פ' ואתחנן דר"צ ע"ג אמרו יתרו נתן ממש בע"ג כו' משה אמר כי הוי' הוא האלקים אין עוד וכו' עכ"ל וע"ש וע' בזהר משפטים דק"ח ע"ב דעכשיו שאין מאיר רק בחי' אני פעם א' אין גילוי בחי' ואין אלקים עמדי אבל לע"ל שיהי' גילו ב"פ אני או נאמר ראו עתה דוקא אשר ואין אלקים עמדי. ויש לפרש ע"ד שנתבאר בלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ, דרוש הראשון דענין ב"פ אני הוי' אלקיכם וארז"ל כל מקום שנאמר אני נאמן לשלם שכר, וע"כ ב' בחי' תשלום שכר היינו ג"ע ותחתי"מ, אשר ג"ע שרשו מבחי' ממכ"ע מבחי' חז"ב ונהר יוצא מעדן להשקות כו' ותחתי"מ שרשו מסוכ"ע טל כי טל אורות טליך, אורות ב' אורות ע"ק ת"א הייטן סוכ"ע וממכ"ע, ועד"ז נאמר כי אני אני הוא ב"פ אני שיאיר סוכ"ע בממכ"ע בגלוי רב ואז ראו עתה אשר ואין אלקים עמדי כו' משא"כ עכשיו שמאיר רק בחי' ממכ"ע ואין מאיר מבחי' סוכ"ע אז יש הסתר ע"ד ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד כו' ע"ד שיש ק"כ צירופי אלקים שהקליפות נאחזים בהם ואלו ק"כ צירופים שהקליפות יונקים מהם נק' אלקים אחרים והם נאחזים בק"כ צירופים דקדושה, ה"ש במק"מ שם עמ"ש בזהר משפטים שם שלכך לא נו' בקרבנות שם אלקים דא"כ כמה אלקים יסלקון אודנין לאתחברא תמן וכ' המק"מ נ"ב ק"כ צירופים אחרים עכ"ל וע' מענין זה במאור"א אות מס סעיף צ"ב בערך מר כשיש אחיזת החיצוני' ק"כ צירופים שלהם בק"כ דקדושה זהו מר בכיון מ"ד גימ' ב"פ ק"כ ועיקר בזהר משפטים דצ"ו א' בענין שם אלקים דאתפשט שמא דא לשמשין ולממנין דמנהגי לשאר עמין כו' ואפילו ע"ג בשמא דא אקרי וע"ש בהרמ"ז, וע' בסה"מ דף י"ד ע"ב סי' ט"ל בזה, ועיקר מזה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה וידעת היום והשבות, דרוש הראשון פ"ד, ובהביאור פ"ד ועמ"ש בד"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"א שגילוי זה לע"ל בבחי' ראייה נמשך ע"י וידעת היום והשבות כו' ואפשר שיש להעיר מזה לדרוש ואולם חי אני נאום ה', שאמר רבינו ז"ל בתקס"ט, שזה הי' תשובה לענין המרגלים שאמרו כי חזק הוא ממנו אפי' בעה"ב א"י להוציא כליו משם שדימו המשכת חיות אלקי להחיות הקליפות עד"מ להתלבשות נה"א בנה"ב אשר לפעמים נה"ב גובר, וכלב השיב להם סר צלם שאין לדמות כלל המשכת חיות אלקות להחיות הקליפות ע"ד התלבשות נה"א בנה"ב שמלוכשת בתוכה ממש כמו אדם המלוכב בשק, משא"כ למעלה עיקר החיות להם רק בבחי' צל ומקיף והוא בחי' לבונה ולכן יוכל להיות סר צלם כו', וזהו פי' ואולם חי אני יעו"ש הפי' ואפ"ל הפי' כי אני היינו מל' והם דימו שהיא בגלות בק"ג ע"ד התלבשות נה"א בנה"ב, וע"ז אמר דלא כן הוא ואולם חי אני שבחי' אני היא גם עכשיו בבחי' חי, חי הוא יסוד ובו ועל ידו מתיחדת המ' עם שם הוי' דהיינו ענין אני הוי', וזהו ענין אני אני הוא, אשר ב' בחי' אני היינו כתר ומ' כולא חד וזהו יחיד חי העולמים מלך, ולכן ואין אלקים עמדי שאין הקליפות תופסים מקום כלל, וחיותם רק בבחי' צל ומקיף, אבל וכבודי לאחר לא

אתן כמ"ש ברע"מ והרמ"ז ר"פ תצא דף ער"ו א', ולכן וימלא כבוד ד' את כל הארץ שיהי' ראו עתה כי אני אני הוא, ויש להעיר מהזהר ויגש דף ר"ו ע"א בענין דוד שלא ישן רק שיתין נשמי בגין דוכתיה דאקרי חי, ודוד הוא מ', ועמ"ש בבוכ' זה לעיל פ' שלח ע"פ ואולם חי אני, גם שם ע"פ ועתה יגדל נא ססעי' א', גם י"ל פי' וכבודי לאחר לא אתן שלא יסתפקו בענין בא נחש על חוזה וענין נעץ קנה בים שיש להם יניקה מיסוד דמ' ח"ו שעז"ג וכבודי לאחר לא אתן, כי בחי' זו נק' כבודי שבה נמשך גלוי כבוד עילאה ל"ב ג"ח, אלא יניקתם רק מבחי' לבושים החיצונים, ולכן חי אני שבחי' אני הוא כבודי הנ"ל הוא מיוחד בבחי' חי, ולזאת וימלא כבוד ד' את כל הארץ ועמ"ש ע"פ יהי כבוד ד' לעולם ישמח ד' במעשיו, ועיקר בתו"א פ' בראשית בד"ה כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה, אני דוקא.

הרנ"נו כו' וכפר אדמתו עמו, אמר רב ענן כל הקבור בא"י כאלו קבור תחת המזבח, כתיב הכא מובח אדמה תעשה לי, וכתי' התם וכפר אדמתו עמו וכ' מהרש"א כי כמו שרוחו וגשמתו שב בטהרה למקום אשר חוצב ממנו כן עפר גופו שב למקום טהרה, למקום מובח אשר משם חוצב עפר של אדם, וע"ז אמר לקדושת א"י וטהרתה וכפר אדמתו עמו שהנקבר באיזה מקום שיהי' בא"י כאלו קבור במקום הכפרה מקום המזבח אשר משם נוטל גופו.

רבות ויחי פצ"ו כיון שהוא נקבר בא"י הקב"ה מכפר לו דכתיב וכפר אדמתו עמו, ואפשר המעשה הנזכר ברבות כאן זהו המעשה שבגמ' דכתובות הנ"ל ולכאורה יש חילוק קצת בין הגמרא להרבות מיהו י"ל דעולים לכוונה א'.

רבות פ' עקב דרצ"ב ב' למה הקיש פרי בטן לפרי האדמה שיהיו פרי אדמתך מכפרים על פרי בטנך, ובנוח"ג פ' אחרי דע"ב ב' פי' הטעם לכ"ז משום דכל מאן דזכי לה, זכה לאנגדא מטלא דשמיא דלעילא דנחית על ארעא כו' ע"ש והיינו כי בחי' טל אורות טליך שבחתי טל הנ"ל שרשו מע"ק ומשם נמשך לז"א ולכן נק' מטל השמים, ומ"מ הטל נמשך על הארץ דוקא והיינו בא"י, משא"כ בחו"ל אין הטל מבחי' ההוא כ"א השייך להשפעות חיצוניות כו', אך מש"ש וכל מאן דלא זכי בחייו כו' עליה כתי' ונחלתי כו' הנה זהו סברות רבי ברבות ויחי פצ"ו הנ"ל אבל המסקנא שם אינו כן אלא כיון שהוא נקבר בא"י כו' כנ"ל, תיקון כ"א ג"ז ב' ועפרא דמכסיא עלוי רמיו וכפר אדמתו עמו.

אור התורה

דרושים

לסוכות ושמיני עצרת

דרושים לסוכות

חג הסוכות שבעת ימים לה' כשם שחל ש"ש על החגיגה כו' קדושה חיילא על עצי סוכה בגמ' פ"ד דביצה ד"ל ע"ב וכמ"ש בא"ר סי' תרל"ח בשם עבודת הקדש דה"ל קדושת הגוף ועיין בפמ"ג על המ"א שם סק"ג משא"כ גבי ציצית אין קדושה חל עליהן רק דאסור להשתמש בהן משום ביוזי מצוה כמ"ש אדמ"ו שם סי' כ"א וע' רמב"ם פ"ג מה' ציצית דין ט', והא דאיתא בגמ' במגילה פרק בני העיר דכ"ו ע"ב דסוכה וציצית הן רק תשמישי מצוה ונורקין, היינו לאחר שעברה מצותן אבל בשעת ז' ימי הסוכות חל קדושה עלייהו, וצ"ל מאי שנא סוכה מציצית ושאר תשמישי מצוה, גם בפע"ח סוף שער הסוכות כ' סוכה קדושתה גדולה דעצי סוכה אסורים בהנאה והיינו כנ"ל דה"ל כמו הקדש, ויובן בהקדים ג"כ הקושיא הלא סוכה הוא משום כי בסוכות הושבתי את בניי בהוציא אותם מאמ"צ וא"כ מדוע המצוה דסוכה הוא בחדש תשרי והלא יצי"מ ה' בניסן, ואגב יובן ג"כ מה שאנו אומרים אשר קדשנו במצותיה, שע"י המצות אנו מתעלים בקדש העליון וכמ"ש בד"ה שבת שבתון, והלא רוב המצות הן נקראים תשמישי מצוה ואינן תשמישי קדושה כנ"ל, ויש להקדים משנ"ת בד"ה כי כארץ תוציא צמחה בענין מה שאומרים בעשי"ת המלך הקדוש, דהנה נשמה שנתת בי טהורה היא והיינו שעלה במחשבה ומ"מ הוא מבחי' אותיות לבושים תקינת לון דמינייהו פרחין גשמתין לב"ג ועל ידי ירידת הנשמה בעוה"ז הירידה צורך עלי' שמתעלים בבחי' סוכ"ע שהוא בחי' קדש העליון כי תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' דרבנן הן תר"ך עמודי אור מבחי' כתר שהוא לשון כותרת ומקיף ונק' סוכ"ע, אך הלא המצות נקראים מצות המלך שהוא מבחי' מל' דאצילות ואיך יהי' על ידן העלי' בכתר, אך כי נערץ סופן בתחלתן ועוד שהוא כמ"ש זורע צדקות כמו שזרעין גרעין שהגרעין אין בו טעם אעפ"כ עי"ז נצמח הפרי כו' כמ"ש ובאגה"ק ד"ה זורע צדקות, ובד"ה הבאים ישרש, נמצא אתי שפיר דאף שהמצוה הוא רק במל' דאצילות ונק' לכך תשמישי מצוה ולא תשמישי קדושה אעפ"כ הצמיחה היא ומצמיחה ישועות בחי' ש"ע נהורין דא"א בחי' סוכ"ע קדש העליון, גם המל' יש לומר נק' קדושה קדוש ה' שבחי' קדוש נמשך בה' חתאה דהיינו ענין מקדשי שמך וע' לק"ת פ' שלח ד"ה מקדוש עצים בענין קדושה ובתרי"א פ' ויחי בד"ה אוסרי לגפן בפ"י מקדשי שמך, אך בעשי"ת מאיר אור עליון יותר גם מבחי' קדש העליון והוא ענין מארו"ל קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם והוא הארת עתיק שהוא מל' דא"ס, וזו ענין שכה"ג נכנס ביוהכ"פ בבית קדה"ק והוא

א'תשה

ענין יחוד קוב"ה ושכינתו, כי בחי' קדוה"ק הוא הכלי שבו מאיר מבחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם, ועיין באדר"ו ורצ"ו ע"ב בענין ציון שנק' קדוה"ק כו', ולפ"ו י"ל קדש העליון הוא ח"ע או מו"ס וקדוה"ק הוא כח"ב דא"א שבו מאיר מבחי' עתיק כו' והארה זו הוא שעיי"ו נתמלאו כל הפגמים מהעיונות של כל השנה, וזהו ענין המלך הקדוש שאומרים בעשי"ת על שאו מתחיל עליית המל' שעולה בעתיק בנעילה דיהכ"פ וע"כ נק' המלך הקדוש, והנה לאחר עלי' זו דעשי"ת נמשך האור מלמעלה למטה והוא ענין חג הסוכות, בצלו חמדותי וישבתי, והנה המלך נק' סוכך ביחזקאל סי' כ"ח כרוב ממשח הסוכך, וכמו שהוא במלכותא דארעא כמ"כ במלכותא דרקיע דהיינו שעד"ו הוא מצות סוכה שהוא ענין קבלת עול מלכות שמים להיות מסתופפים בצלו, צלא דמהימנותא, טוב לחסות בה' והוא ע"י קדימת עשי"ת כמארז"ל אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם והרי זהו בחי' ומדריגת המלך הקדוש בחי' סוכ"ע או גם למעלה מבחי' סוכב כנ"ל ע"כ עצי סוכה תל קדרשה עליהו ממש, לפי שמצוה זו מורה על בחי' צל המלך הקדוש שלמעלה מבחי' מל' דאצילות, ולכן צ"ל הסוכה תחת אויר השמים ע"ד מאדו"ל שבתחילה יקבל עליו עול מלכות שמים שהוא בחי' סוכ"ע ואח"כ יקבל עליו עול מצות כמ"ש במ"א, וזהו ענין סוכה ע"ג סוכה העליונה כשרה כי הסוכה התחתונה היא מל' דאצילות וע"ו נאמר ולמקנהו עשה סוכות פי' למקנהו היינו כמ"ש וזרעתי את בני זרע אדם חרע בהמה או המלאכים שנק' פני ארץ ופני שור, אבל סוכה העליונה היא אימא עילאה שבה התגלות עתיק ונק' שמו הגדול כו' כמ"ש בביאור דמוזוזה בימין, וע"י התשובה עילאה בעשי"ת זוכים כל ישראל לבחי' סוכה עליונה הנ"ל.

ויעקב נסע סוכתה, וצ"ל דאיתא שבסוכות הושבתי הוא ענני כבוד והם היו בזכות אהרן ונק' בזח"ג אמור דק"ג עננא דאהרן, וא"כ איך הוא ג"כ בחי' יעקב, אך הענין כמ"ש בד"ה בהעלותך ענין ההפרש בין אהבה דאברהם שהוא בחי' חסד עולם לאהבה דאהרן שמבחי' ורב חסד, כי אה"ע הוא מלמטה למעלה בחי' צימאון ותשוקה אבל אה"ר דאהרן הוא שיהי' הנילווי למטה כמו למעלה וזהו אשר עין בעין נראה אתה ה' נראה אותיות אהרן כו' ע"ש, וזהו ענין ההפרש בין פסח לסוכות, כי פסח יצי"ם בחי' אברהם ויעל אברם ממצרים מלמטה למעלה, אכן סוכות היינו בחי' עין בעין נראה אתה ה' ע"י ועננך עומד עליהם עננא דאהרן מבחי' ורב חסד שמעלה ומטה שוים שם, ומבואר שם שכדי לבוא לבחי' אה"ר דאהרן זהו ע"י מרירות לעורר י"ג מדה"ר וזהו ענין הזתים שמהם עושים השמן להעלות הנרות כו' גם איתא שם שהשמן זהו ענין כשמן הטוב כו' בחי' הלכות התורה ועד"ו נאמר ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך שבחי' צל זהו ענין המקיף דסוכות עננא דאהרן הוא נמשך ע"י ואשים דברי בפוך שהוא עסק התורה, וזהו שבקרבנות מוספים דסוכות נאמר והקרבתם עולה אשה עדמ"ש באהרן בהעלותך כו' משא"כ בפסח נאמר אשה עולה, והנה ביום ראשון דסוכות מקריבים י"ג פרים והוא ענין י"ג מדה"ר שמשם שרש עננא דאהרן ורב חסד, ומנחה שלשה עשרונים לפר א"כ לשלשה עשר פרים ט"ל עשרונים בחי' אהי' כטל לישראל שהוא שרש ומקור י"ג מדה"ר

אור דרושים לסוכות התורה א'תשז

שהיג'מ גק' שיוירי טלא כר איכ הטל הוא למעלה מהן הוא נמשך עיי הנסכים עמ"ש בדרוש פ' נסכים ועיין מענין טל סד"ה האזינו השמים וסד"ה יחינו מיומיים, והנה הבחי פי' סוכה לי' ראי' כמו יסכה ע"ש שסוכה ברוח הקודש היינו כנ"ל בענין עין בעין נראה ועמ"ש ע"פ ויבוא מלך הכבוד והסכך גק' ענני כבוד.

חג האסיף. ע' מ"א גרן יעקב יסוד דנוק' וע' רע"מ משפטים קט"ז סע"א יק"ב יחוד קדושה ברכה זהו ענין בקי, הנה החטה ושעורה תבואת גרן והוא הנגלה שבתורה וע' מזה בד"ה וספרתם לכם, והגורן שם דשים וזורים לדחות המץ הוא הקושיות עד שיהי' הלכה ברורה, ויוקלט במח הזכרון וזהו פי' יסוד דנוק' שהוא מה שקושר השפע כענין והקשורים ליעקב ויקב בו יין ושמן כפרש"י בחומש ס"פ קרח והוא בחי' סתים שבתורה, יין הסתים של הגליא ושמן רוא דרוין וצ"ל בהם דריכה בגת ע' ד"ה אוסרי לגפן וד"ה ואתה תצוה, אך כ"ז עדין בשדה, כמ"ש והנה אנחנו מאלמים אלומים בשדה, ובימי האסיף מביאים אל העיר בחי' עיר אלקינו, והענין כי כל האומר אין לי אלא תורה כו' ולכן עלי' התורה עיי' התפלה כמ"ש בד"ה כי תבוא אל הארץ ושבתה הארץ שזהו ענין בא לכאן ותלמודו בידו, דהיינו שלא נשאר למטה, ושיהי' בא לכאן זהו בחי' כי תבוא אל הארץ בחי' רצוא כו' ועמ"ש בד"ה יונתי, זהו ואספת דגנך והיינו עיי' שמע ישראל כו' ואהבת כו' זהו וכבוד ה' יאספך, ולכן האסיף בתשרי כי עשיית לב נשבר תשובה עיי' העלי' תומ"צ של כל השנה עיין ד"ה ושאתם כו', ולכן אז חג הסוכות תעשה לך באספך מעשיך הוא בחי' ישמח ישראל בעושי תחת אשר כו' בשמחה כו' כי יפה שעה א' כו' ומ"ש רז"ל פסולת גרן ויקב ע"ד פסל לך כי נובלות חש"מ תורה, והנה עיי' נמשך מלמעלה אתעדל"ע ה' צלך כו' ישמח ה' במעשיו זמן שמחתינו, גם ע"ד וה' יאספני בד"ה שובה ישראל היינו כשעשו באושים וכשעשו מצות, וכבוד ה' יאספך, א"נ אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת דאתעדל"ת גק' פסל לך כי יכול כמוני ת"ל כו', והנה יחוד ברכה קדושה איתא בהרמ"ז עקב קדושה מחכמה ברכה מבינה יחוד קו האמצעי, וי"ל יחוד בחי' יחיד, קדושה וברכה סוכ"ע וממכ"ע שזהו פי' הקב"ה, וכן מצאתי אח"כ בהרמ"ז פי' תצא על דף רע"ז ע"א בד"ה ומברך בה שכ' ה"ס יחוד היכל הרצון בקה"ק וברכה בינה וקדושה חכמה ויחוד בכתר עכ"ל, ובפ' בהעלותך דקניא ע"ב ב' כנודע מסוד יב"ק יחוד בדעת ברכה בינה קדושה בחכמה עכ"ל, וע' מענין ברכה וקדושה בביאור הזהר פי' בלק ע"פ ברכו כו', אך מלמטה למעלה בקי תחלה ברכה להמשיך כ"ז במ"ל מאה ברכות אית מ"ה אלא מאה כו' אח"כ קדש ואתא מרבבות קדש למעלה מבחי' מאה יחוד מבחי' חד ולא בחושבן כו'.

ובעבודה מאתו הרצון שלמעלה מהשכל כי השכל נק' עשירות תורה אלפים שנה, ורבות בחי' עונג העליון ועמך לא חפצתי. והיתוד חד ולא בחושבן ולתבונתו אין מספר להיות מואס ברע ממש, כמו שמואס בדבר שנגד רצונו כן זהו היחוד להיות אחד באחד ממש, ועד"ה תורה צחה, המוך כסאסאז לשכולתא וצ"ל דישה, וגם יקב חצב בו מידך נתנו לך היינו מבחי' ובצל ידי כסיתך, צדיקים יחד סוכ"ע בממכ"ע כשבת אבי היא כי בינה אימא רק עד הוד אתפשטת ויסוד דנוק' נמשך מבת אבי ביטול.

בס"ד

לבוך יהושע ישעי'. ע"פ וסוכה תהי' לצל יומם דע"ג א' פ"ק דסוכה ע"ב א' ב' דף ו' ב' ירושלמי פ"ק דסוכה ה"א מד"ר פ' בראשית פ"א וירא פ"ח דג"ג ד' ע"פ אתה אמרת והשענו תחת העץ חייך שאני פודע וסוכה תהי' לצל יומם, ועי' מזה בטו"ב ה' סוכה סי' תרנ"ו וכ"ה עוד במד"ר נשא פ"ד ע"פ ביום השביעי נשיא לבני אפרים ע"פ מי הקדימני ואשלם וכן הוא עוד בקהלת רבה ע"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב ימים תמצאו דקי"ג ע"ב דקאי ג"כ על אברהם אתה אמרת ואקחה פת לחם והשענו תחת העץ כו' עד וסוכה תהי' לצל יומם בשה"ש רבה בפסוק הגידה לי שאהבה גפשי זח"ג פ' פנחס דרנ"ו ע"א ותנח התיבה בחודש השביעי כו' סוכה קא אגינת עליהו דישאל הר"ד וסוכה תהי' לצל יומם מחורב מה תיבת נח לאגנא אוף הכי סוכה לאגנא. ועוד מכל החי חי ברכאן דצלותא, י"ל כמ"ש בסוכה חי נענועים דלולב ולזלב דומה לשדרה שיש חי חוליות דף רנ"ה ע"ב וסוכה תהי' לצל יומם דסכך בעינן וסכך אתעביד לצל כו' בצילו חמדתי וישבתי ת"ז בהקדמה דף ב' ע"ב ילקוט ח"א כ"ג ג' צ"ט ג' ס"ג ב' ע"ג א' קפ"ח ג"ד קפ"ט ב' (ח"ב) ע"ג ב' קי"ד ב' קכ"ט ד' קנ"ה ג' קע"ו א' ורק ימים טובים ג' (י"ח) ימים טובים ר' ערך ישראל מ"ו.

והבחי' פ' אמור ע"פ כי בסוכות הושבתי את בני דקכ"ט א' דעת האומר ענני כבוד הי' כ"ז וסוכה תהי' לצל יומם מחורב והוא סוכה של ענני כבוד ומיני מאורות לצדיקים לע"ל ועליו אמר דוד כי יצפנני בסוכה ביום רעה יסתירני כו' ודרך הקבלה במצות סוכה אזכירנו בעז"ה ס"פ ראה עכ"ל ושם ס"פ ראה כתב סוכות כנגד מדה"ד ל' סוכה ברוה"ק למה נק' שמה יסכה שסוכה ברוה"ק וזהו אדני במ סיני בקודש כלומר בחכמה שהרי מצות סוכה רמו לחכמה כו' ובקונט' שבסוף הספר כתב סוכה הוא יעקב דהיינו ת"ת סוכה רמו לחכ' אחרונה ולכן הוא דירת ארעי ומצוה קלה יש לי וסוכה שמה וי"א רזמו לחכ' עלינוה עכ"ל. ומ"ש הבחי' מטפוס

אדני במ י"ל כי סוכה גימט' הוי' אדני ועיקר מענין אד' בת"א פ' יתרו ועיי' בפרדס ערך סוכה וז"ל בסוכה רבו הפירושים להרשב"י ע"ה במקום א' פ' כי סוכה הוא המל' והוא נק' ג"כ סוכתה (הג"ה וא"כ זה כמ"ש הבחיי לסוכה הוא אדני ור"ל שהוא המסך על בי"ע וכענין מ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא כח אד' שפי' אדון עוזינו צור משגבינו כו' דאדון עוזינו זהו המקיף על ג' עולמות בי"ע ובמ"א פ' כו' ה"ס שפי' כו' שם הוי' וה"ס שם אד' (כענין וה' בהיכל קדשו הס מפניו) ושניהם יחד עולה סוכה) ואם היות שסכה חסר כתיב אך יש אם למקרא ויש אם למטורת ובמקום אחר אמר כי סוכה היא הבינה הסוככת על בנה"א (ע"ד כי ימצא קן ציפור כו' והאם רובצת עמ"ש מזה בבוך תרמ"ז) וז"ל להטיל פשרה בדבר כי סוכה הוא חיבור התפארת עם המל' (ור"ל כי ויעקב נסע סוכתה והו"ע כמו תפילת ערבי' שתיקן יעקב אחר ב' תפילות דאברהם ויצחק שהם שחרית ומנחה ואו עיקר היחוד בתפילת ערבית כמ"ש בזהר פ' חיי דקל"ג ע"א ובבה"ו שם כך הוא פסח ושבעות אברהם ויצחק ואח"כ יעקב נסע סוכתה זהו היחוד תר"מ וזהו סוכה חיבור הוי' אדני וע"ד אמרן. וגם סוכה חסר ו' גימ' פ"ה הוא כענין גביע הכסף דיוסף שממנו ממשיכים בכוס שבגביע גימ' פ"ה שהוא גימ' ה"פ טוב) ועיקרו המל' (ר"ל ע"ד שילוב הוי' באד' שנתבאר בלק"ת בהביאור ע"פ שובה ישראל דרוש הראשון. וא"כ לפי"ז בסוכות הושבתי את בניי שישבו תחת הסוכה שם אד' כשמאיר בו שם הוי' ע"ד שילוב הוי' באד' ואפ"ל ע"ד ועתה יגדל נא כח אד' כדפי' בזה"ג פ' שלח דקס"א ע"ב וכמ"ש ע"פ דרשו ה' בהמצאו שארז"ל והיכן הוא מצוי בבהכנ"ס אשר בהכנ"ס היינו ג"כ שם אד') ר"ל כי עם היות (חסר). ומפני שכאשר יתחברו יכנסו לחופה והם נכנסים ומתעלים בבינה בסוד ו"ק הנעלמים בה כו' נמצא למדים כי עיקר סוכה בבינה דהיינו ו"ק הנעלמים בה (ועמ"ש מענין חופה בסידור שער החתונה בד"ה כי על כל כבוד חופה ושם בחי' חופה של הכלה זהו בחי' בכל מאדך ואח"כ נמשך מלמעלה חופה מת"ת דבינה המקיף על שניהם יחד לפ"ז י"ל חופה של הכלה זהו יוהכ"פ שאז באים כנס"י לבחי' תשובה שהוא בכל מאדך וזה נמשך בסוכות חופה מלמעל' למטה המקיף על ת"ת ומל' שהם חתן וכלה והם ב' בחי' כבוד דהיינו כבוד עילאה וכבוד תתאה ע"ד כי אל דעות ה' ב' בחי' דעות והחופה המקפת על ב' בחי' הנ"ל י"ל זהו נמשך מבחי' שם אל הכולל ומקיף ב' בחי' דעות הנ"ל כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה משה ידבר והביאורים ועוד יובן זה כי ת"ת נק' עץ החיים ומתחבר עם המל' שהוא עץ הדעת כשנתכרר הטוב מן הרע וא"כ יש בחי' שלמעלה משניהם שהוא אימא עילאה הנק' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן שבתוכו עץ החיים כמ"ש והי' כעץ שתול כו' ועל יובל ישלח שרשיו כי ונהר יוצא יובל שמו והיינו כי בבינה מאיר ע"ק שהוא למעל' מעץ החיים כמ"ש בזהר שלח קנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ שהוא עץ החיים אם אין שהוא ע"ק ועז"נ והחכ' מאין תמצא והוא החופה שעל ב' בחי' דעת הנ"ל כי שם לית מח' תפיסא ב' כלל ונק'

רד"א כו' ומ"מ צ"ל למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי והיינו סוכה עד עשרים אמה כו' כיון שנעשה סוכה ומקיף לבחי' כבוד משא"כ למעלה מעשרים הוא רד"א כלל ואינו אפי' מקיף לב' בחי' כבוד כענין ההפרש בין יחיד לאחד שנתבאר בתו"א בד"ה וארא אל אברהם, דבחי' יחיד היינו כמו שהוא במהר"ע ואינו בגדר עלמין לא בבחי' ממלא ולא בבחי' טובב וא"כ אינו עדיף בחי' צל להגן על כנסיי כי שם כחשיכא כאורה ממש וכמ"ש מזה בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים גבי השקיפה ממעון קדשך מן השמים ובפ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה וארא אל אברהם גבי אבל קודם מ"ת לא היתה שנאה כלל גם על עכו"ם, וזהו"ע קוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא ופי' בת"א שם לבחי' יחיד אבל בחי' אחד זהו כאשר אלף רומו לאלופו של עולם שהוא ג"כ בחי' יחיד כשנמשך להאיר בשבעה רקיעים והארץ שזוהו החי"ת והר' הוא ד' רוחות העולם וע"ז ארז"ל את ה' האמרת היום באמרינו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד ה' האמידך היום מי כעמך כישראל גוי אחד בארץ ואז הוא בחי' וזהו"ע צלך ומוה נמשך להצילך כמארז"ל במד"ר פ' קדושים פ' כ"ד ע"פ כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך מהו להצילך להגן עליך להיות צל על ראשך לרוקן נכסי מצרים ולתת לך כד"א ונצלתם את מצרים יעו"ש ופי' ונצלתם את מצרים היינו העלאת הניצוצות שנפלו מעולם התהוה ואין מקרא יוצא מדי פשוטו להצילך ממש והיינו ע"י שהוא צל על ראשך כו' ולכן בו' אומות הכנעני כו' נאמר לחמנו הם סר צלם מעליהם וצלם הינו המקיף דלבונה שנתבאר בת"א בד"ה ראה ריח בני שהוא צלם שבו ועל ידו מקבלים החיות מהקדושה וזהו דרך אור מקיף כי בפנימיות אין יכולים לקבל ולפי שסר צילם ע"כ לחמנו הם וא"כ עד"ז יובן ענין להיות צל על ראשך היינו ג"כ המקיף שלמעלה מבחי' או"פ, ועיי' מ"ש מזה בד"ה שחורה אני ונאחה דרוש השני בענין כאהלי קדר כו' בהביאור השני פ"ה דכמו שבאהלי קדר המקיף הוא בחי' שאינו מתערב עמהם שאין קודש מתערב בחול כך מקיף זה בקדושה הוא מבחי' קודש הקדשים שמובדל מבחי' קודש כמו שהקודש מובדל מבחי' החול ולכן הוא רק צל על ראשך ונמשך אחר יוהכ"פ שבו מאיר בחי' קה"ק שזוה"ע שבו נכנס כה"ג לבית קה"ק, וכמ"ש במ"א שבחי' ענן הקטורת דיוהכ"פ שבקה"ק נמשך ענני הכבוד דסוכה והקטורת זהו"ע ונצלתם את מצרים בירוד בחי' לבונה שעיי"ז סר צילם וכמ"ש ויחשוף יערות ע' רש"י תילים סו' כ"ט לכך מזה נמשך להיות צל על ראשך ולהצילך כו' עי' בלק"ת בשה"ש סד"ה לסוסתי ברכבי דרוש א' וסוסתי ברכבי זהו"ע מקיף דלבונה והיינו כי האותיות נק' סוסים והם אותיות מבחי' ס"ג כי סוס גימ' ב' פעמים ס"ג ובבחי' פרעה הם האותיות הנמשכים מהמקיף דלבונה, ולכן הסוס אינו משיג כו' זכך דמיתוך רעיתי נמשך בחי' מקיף עליון מבחי' כי גאה גאה ב' פעמים ס"ג וכמ"ש בהגהות בד"ה וקיבל היהודים בענין וסוס אשר רכב עליו וכך הוא ענין הסוכה שהוא ג"כ בבינה שהוא בחי' ס"ג כו', ועיי' בת"א בביאור ע"פ וקיבל

אור דרושים לסוכות התורה א'תשיא

היהודים ענין המשכת שם ס"ג זהו בחי' והאם רובצת על האפרוחים זהו ענין סוכה כנוכר לעיל בשם הת"ו, ואח"כ שלח תשלח את האם והו"ע שמע"צ ביום השמיני שלח כו', וזהו דחלל סוכה עשרים אמה שהם ע"ס מלמטה למעלה ומלמעלמ"ט וע"ג הסוכה מעת"י שאינו בחשבון ע"ס רק שנמשך להיות בחי' ה' צלך כו' משא"כ כשהחלל למעלה מעשרים אין זה בחי' צל סוכה מטעם הנ"ל ובתיקונים פי' כי הבינה נק' סוכת שלום שהיא סוכת על שלום שהוא ת"ת (ועיי' בלק"ת סד"ה שחזרה אני ונאוה הנ"ל בענין כיריעות שלמה שזהו למעל' גם מבחי' כאהלי קדר והנה שלום זהו סוד היחוד והחיבור, וסוכת שלום זהו החופה שהוא מקור ומקיף ליחוד זה כנ"ל בענין כי אל דעות כו' עוי"ל פי' הסוכה שהוא אימא עילאה שמאירים על זרנ' היינו חיבור י"ה עם ר"ה שיהי' השם שלם, וזהו ג"כ פי' סוכת שלום עמ"ש מענין שיהי' השם שלום בלק"ת פ' ראה בד"ה ראה אנכי גותן ובת"א ועשית ציץ ובד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק ובד"ה אלה מסעי דחקס"ג בענין מי ברא אלה כו' חיבור מי שהוא בינה עם אלה ו"ק לכן בסוכות תשבו שבעה ימים שהם ר"ה שיאיר בהן י"ה ולפי"ז בחי' ביום השמע"צ זהו שיהי' הכסא שלום עצרת לשון יעצור בעמי וכתוב וישב הוי' מלך לעולם כו'.

קיצור הבחי' פי' סוכה הוא שם אד' שמאיר בו קדש ח"ע ע"ד אד' במ סיני בקודש ושם אד' הוא אלף דין ואפ"ל לדבריו ע"ד ועתה יגדל נא כה אד' זק' ארון עוינו, והפרדס כתב דסוכה מ' גם חיבור תו"מ הוי' אד' גימט' סוכה גם אימא עילאה החופה על תו"מ ויעקב נסע סוכתה היינו חיבור תו"מ ע"ד יעקב תיקן תפילת ערבית וענין החופה המקיף על ב' בחי' כבוד זהו כי אל דעות שבשם אל שהוא שם הראשון שבי"ג מדה"ד כולל הב' דעות, בעץ החיים ועל יובל ישלח שרשיו היש בה עץ אם אין ועד עשרים דחלל סוכה אדם יודע שיושב בצל סוכה, כי להצילך להיות צל על ראשיך וריקן את מצרים, ובעכו"ם סר צילם מעליהם המקיף דלבונה והיינו ע"י קטורת דיוהכ"פ ע"י בהרמ"ז פ' בא ויחשף יערות, ומזה מבחי' שחזרה אני כל ימי השנה נעשה ונאוה ביוהכ"פ כאהלי קדר מקיף דלבונה הנ"ל והיינו המשכה מקדש הקדשים, זהו לסוסי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי יאי עניותא לישראל תפלה לעני ככרזא סומקא לסוסיא חיוורא דוקא שממשיך להיות אם יהי' חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ולכן מבחי' שחזרה אני נעשה ונאוה סוס ב' פעמים ס"ג כי גאה גאה והיינו סוסיא חיוורא המשכת האותיות מבחי' כצמר כשלג הנ"ל הברזא סומקא שיהי' הצל על ראשיך כו' ולכן צ"ל החלל לא יותר מעשרים אמה משא"כ למעלה יותר אינו מבחי' צילך כ"א שם כחשיכה כאורה כו' זהו וסוכה תהי' לצל יומם והיינו שיהי' בחי' יומם יצוה ה' חסדו ומ"מ להיות קיום הצל זהו ע"י ולא יראה כך ערות דבר כו' כי גם בעכ"ם מחמת גודל עונם סר צילם מעליהם אעפ"י שארז"ל ע"פ חטא חטאה ירושלים וכי שאר אומות אינן חוטאין אלא אעפ"י שחוטאין אינם כלום ופי' יפ"ע ע"ד רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה ע"כ אפקד עליכם עוונותיכם בעמוס סימן ג' ב' ור"ל שהפגם שלהם

מגיע למעלה כו' ואעפ"כ לגודל חטא העכו"ם סר צילם מעליהם לכן כשיב ישראל שזכו להיות ה' צילך שצריך לשמור א"ע מכל העונות להתקיים בחי' ה' צילך שעי"ז מציל עני מחזק ממנו כו' משכיל אל דל זה יצ"ט מחזק ממנו זהו היצה"ר כו' וזהו שחורה אני ונאווה וארו"ל שחורה אני בכל ימות השנה ונאווה אני ביהכ"פ ועי"ז אח"כ נמשך המקיף עלין בסוכות כאהלי קדר כיריעות שלמה בחי' ופרוס עלינו סוכת שלומך. והנה לפי רש"י לצל יומם מחורב יומם זה הקב"ה כשמוציא חמה מגרתקה וצ"ל למה נצרך צל להגין מן החום הנ"ל הלא רש"י פי' במלאכי סי' ג' י"ט ע"פ כי הנה היום בא. והו"ע הקב"ה מוציא חמה מגרתקה ורשעים נדונים בה וצדיקים מתרפאין בה שנאמר וזרחת לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא. א"כ כיון שזהו שמש צדקה ומרפא מה נצרך צל וזהגנה להגן מחום השמש הנה כו' (כחום היום נק' הזיווג ואין נסתר מחמתו ולע"ל יהי' ביתר שאת ע"ד כד ארי' ואריותא מזדווגין כו' ועז"נ וברית שלומי לא תמוט ולכן רשעים נכווין ע"י יחוד הנ"ל שמתעברת צרתה שפחה בישא. כשנמתקים הגבורות בחסדים נדחים הגבורות הקשות וצדיקים מתרפאין ע"ד וירפא את מזבח ההרוס, ומ"מ ע"ד כל המסתכל בקשת וכל אדם לא יהי' באהל מועד ויסתר משה פניו ולכן ישת חושך סתרו ע"כ צ"ל סוכה לצל להגן מבחי' יומם הנ"ל ואינו כמו גרתק המסתיר לגמרי כ"א פרוכתא קלישתא כו' ועד"ז נת' בענין ואני אהי' לה חומת אש כו') וא"כ זהו ההפרש בין בסוכות הושבתי ובין וסוכה תהי' כי עכשיו אין מאירין עדין שמש צדקה ומרפא וחמה בגרתקה עדין, והסוכה רק צל ומקיף בלבד אבל לע"ל יהי' יומם מוציא חמה מגרתקה וא"כ הסוכה תהי' שבה וע"י יאיר ממש יומם הנ"ל ואברהם אמר והשענו תחת העץ ופרע לו בסוכות הושבתי מבחי' שלמעלה מעץ כנ"ל כ"א מבחי' ועל יובל ישלח שרשיו וכשי"כ לע"ל יהי' הגילוי ביתר שאת. והנה אילן גימט' הוי' אד' כמ"ש במא"א א' פ"ח והוא כינוי לת"ת כו' עכ"ל וגם סוכה גימט' הוי' אד', ולכן קס"ד דשפיר דמי לעשות סוכה תחת האילן ועי"ז שנו דלא כי עיקר סוכה בינה שמקפת על הוי' אד' שהם זרי"ג ועוד מבואר בלק"ת בד"ה כי כארץ תוציא צמחה בפ"י כן אד' הוי' יצמית צדקה ותהילה דהיינו שם אד' המאיר בר"ה והוי' בניקוד אלקים ביהכ"פ, ואפ"ל מבחי' אד' הוי' זה נמשך סוכה וזהו למעלה מבחי' אילן אף שהוא ג"כ גימט' הוי' אד' ע"ש בהביאור ובהקיצור סעי' ג"ד ואפ"ל כי מלאך גימט' הוי' אד' במא"א מס ס"א והיינו יסוד והוא גימ' אילן ולכן אמר אברהם להמלאכים והשענו תחת העץ דהיינו בחי' ויטע אשל כו' והסוכה גבוה יותר ודרך כלל הסוכה ואשים דברי מל' דא"ק בפיך מל' והיינו המשכה מה דאורייתא מתקשרא בקוב"ה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה אמנם העץ אילנא דחיי זהו תורה מצד עצמה כו' וזהו מ"ש בפת"א אנת הוא עילת העילות וסיבת הסיבות דאשקי לאילנא בההוא נביעו וההוא נביעו איהו כנשמתא לגופא כו' ובפרדס שע"ד פ"ו בענין ושקיו דאילנא הוא העצמות מאו"ס הנמשך לתוך הכלים דע"ס כו' א"כ המלאכים שאמר להם והשענו תחת העץ הם מקבלים ע"י האילן עצמו שהוא הכלים

אור דרושים לסוכות התורה א'תשינ

דע"ס. אבל הסוכה שהוא ונהר יצא ההוא נביעו דאשקי לאילנא זהו עצמיות האור הנמשך לתוך הכלים כו' ומעלת האור ע"ד אור שנברא ביום ראשון לגבי בחי' שמש ומגן כו', וזהו כן אד' הוי' יצמיח היינו בחי' האור אד' מי והוי' בניקוד אלקים בבונה שבה מאיר ע"ק. ואפ"ל ושאתם מים היינו מבחי' ההוא נביעו דאשקי לאילנא שזה מאיר בחג הסוכות ולכן הוא למעל' מניסוך היין שנמשך מפרי האילן, אבל ניסוך המים זהו מבחי' ההוא נביעו דאשקי לאילנא כי היין משמח אלקים ע"י נכנס יין יצא סוד היינו סוד ה' ליראיו אבל ניסוך המים זהו המשקה את האילן והרי האילן עצמו זהו הוי' אד' וא"כ המשקה אותו זהו ע"ד אור הוי' שהוא אור ע"ק המאיר בשם הוי' כו' ועיין בחיי ריש פ' מקץ כ' ואור ונהר הכל ל' אורה, וכן מצינו שהגשמים קראן הכתוב אור שנאמר הן על כפיים כסה אור, וא"כ ענין מוריד הגשם שאומרים בשמע"צ זהו ג"כ מה שנמשך מבחי' האור המאיר בע"ס שזהו ההוא נביעו כו' יומשך ויוקלט זה בכנס"י גם גשם שבעתיים כאור שבעת הימים עולה שמ"ג שזהו גשם.

וביאור הענין. הנה אילן הוא בחי' אדם עץ השדה וכמ"ש בנח"ג בלק דר"ב ובחי' אדם היינו כמ"ש ועל הכסא דמות כמראה אדם ובחי' ההוא נביעו דאשקי לאילנא זהו המשכה מאוא"ס בחי' כי לא אדם הוא להאיר בבחי' אדם ועיין מזה באגה"ק ד"ה וילבש צדקה כשריון ובת"א בד"ה זכור ושמור ברא' נאמרו והתורה נק' אדם רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא וכשפוגם באיזה מצוה פוגם בבחי' אדם וע"י התשובה ביוהכ"פ ממשיך מבחי' אוא"ס להשלים הפגם בבחי' אדם ועי"ז נמשך בסוכות צל סוכה שאדם יושב בצל סוכה כענין טוב לחסות בה' מבטוח באדם ולכן הערשה סוכתו תחת האילן כאילו עשאו בתוך הבית כי הסוכה הוא בחי' טוב לחסות בה' שלמעלה מבחי' אדם ומה שאמר אברהם והשענו תחת העץ זהו קודם מ"ת וגם כי המלאכים נקראים בהמה פני ארי' פני שור ע"כ מבחי' אילן מבחי' אדם נמשך להם צל סוכה שהרי בחי' אדם דאצילות זהו למעל' מעל' מבחי' בהמה שהוא בריאה אבל הקב"ה פרע שכר לאברהם שבניו ישבו בצל סוכה המקיף על בחי' אדם דאצי' ומה נמשך ג"כ ניסוך המים בבחי' פנימי' בחי' כמיא דאשקא לאילנא כו' כג"ל ומה שהתורה נק' צל וסוכה כי אורייתא שהוא אדם מתקשרה בקוב"ה בחי' כי לא אדם הוא כמ"ש בד"ה זכור ושמור הנ"ל וזהו"ע שצ"ל ברכו בתורה להמשיך הבריכה דאשקי' לאילנא בההוא נביעו כו'.

שייך לפסוק וסוכה תהי' לצל יומם.

וסוכה תהי' לצל יומם. כתיב יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וארו"ל חגיגה פ"ב די"ג ע"ב כל העוסק בתורה בעוה"ז שדומה ללילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד לעוה"ב שהוא דומה ליום וכוהר הרקיע פ' בראשית דט"ז פי' חוט של חסד הוא הקו וחוט הנמשך מאוא"ס ב"ה כו' ע"ש ונק' של חסד כי הצמצום ומקום פנוי שהוא העלם האור ונשאר רק רשימו זהו כענין מה"ד והוא שרש הכלים ששרשם מן הרשימו, והכלים הן שרש הגבול אבל הקו הוא הארה מא"ס שרש האורות שלמעל' מהכלים שהן בלי מהות ולכן נק' חוט של חסד גם במא"א ה' י"א וחוט של חסד נק' טיפת לובן היורדת דרך חוט

השדרה וע"ש כך נק' חוט עכ"ל. וזהו חוט של חסד ביום ע"ד וישכם לבן בבוקר ועד"ז ח"ג ר"פ קרח קע"ו ב' ע"פ בוקר ויודע ה', ולכן גוון עצמי מורה על האור כמו שהוא למעלה מהכלי כמ"ש בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר בלק"ת ס"פ אחרי בענין בגדי לבן יכה"ג ביוה"כ, וע"כ י"ל שפיר הקו חוט נק' חוט של חסד בחי' וישכם לבן בבוקר ובעה"מ שעט"ז פ"ס דקס"ד ע"ד כ' שזיווג אר"א נק' יומם כמו היום שאינו משנה האור אלא כמו שקיבל משפיע אותו עכ"ל ואפ"ל לאפוקי זו"ג שנק' גם יומם ולילה כו' ותוס' המ"ם דיומם מורה על גדלות היום ע"ד ממלכת כהנים דתוספת המ"ם פי' בזהר ח"ג פ' צו דל"ז סע"ב שמורה על רוממות המל' יותר מכאשר נקראת מלכות שמים דמם אחד, וזהו ע"י הכהן זודמ"ט וכמ"ש אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק זהו ממלכת כהנים, ובמא"א מ"ם כ"ב ממלכת כהנים הם המל' דאר"א ועד"ז יומם תוקף קדושת היום ואפ"ל ג"כ הארת ימי קדם כימי עולם דז"א זהו תוס' המ"ם דיומם ולע"ל נק' יומם כי זו"ג יהי' כמו אר"א כו' ע"ד ביום ההוא יהי' כו' וזהו יומם יצוה ה' חסדו כי הקו וחוט עיקר אורו ביחוד אר"א שזהו המשכת אור חדש מא"ס כמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני' ובד"ה אלה פקודי, בענין משכן העדות והנה זה נמשך ע"י עסק התורה בלילה כמ"ש מזה ע"פ באתי לגני מדה כנגד מדה שממשיך בזמן החושך מבחי' ותורה אור שהוא חר"ב הנק' יומם ונק' עמקו מחשבותיך ע"י בלק"ת בד"ה באתי לגני לכן כמ"כ כשיבוא בחי' יומם מאיר לו הקב"ה תוס' אורה על בחי' יומם והוא ענין חוט של חסד המאיר לבחי' יומם שהם אר"א כו' והנה כתיב ולא יהי' לך עוד השמש לאור יומם היינו שמש ומגן הוי' אלקים אלא יהי' לכו ונלכה באור ה' פי' באור המאיר בשם הוי', וזשארז"ל דעלמא דאורייתא הוא לעילא מן שמשא וכדפי' בתו"א פ' וארא בד"ה וידבר כו' וארא שהוא למעלה מבחי' שמש ומגן כו' ע"ש, ועמ"ש ע"פ ימים יוצרו ולא אחד בהם דקאי על עוה"ב וא"כ זהו ג"כ פי' יומם יצוה ה' חסדו לפי מ"ש בגמ' הנ"ל דקאי על עוה"ב, והיינו כי כל ימים הם מבחי' שמש ומגן וכמ"ש ע"פ וידעת היום כו' כי ה' הוא האלקים אבל יום אחד דלע"ל נאמר בו לא יום ולא לילה והי' לעת ערב יהי' אור שלא יהי' לילה וחושך אלא יהי' גילוי אר"א כנ"ל, וע"ד והי' הוי' לי לאלקים והאור יהי' בחי' באור ה' מה שמאיר ע"ק בז"א ועמ"ש עוד מענין כל העוסק בתורה בלילה בדרוש בלילה מאי קעביד שט בחי' אלף עולמות כו', ואח"כ יובן ענין וסוכה תהי' לצל יומם היינו כי חוט של חסד המאיר בבחי' יחוד חר"ב הנק' יומם זהו אור המאיר בבחי' אור פנימי ונמשך מהקו וחוט אבל וסוכה תהי' זהו האר"מ שלע"ל מהקו וחוט שמקיף כל הד' עולמות בהשוואה אחת ומבחי' זו יומשך אר"מ כענין וכתר מלכות בראשי' שאין זה כמו אור מקיף שמאיר ברחוק והעלם גדול שמקיף לכל הד' עולמות בהשוואה א' וכמ"ש בביאור דיביאו לבוש מלכות אבל כשמאיר בבחי' מקיף הקרוב נק' כתר מל', וזהו"ע וסוכה תהי' לצל יומם צל ומגן לבחי' יומם וזהו כענין צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם וגם ש"י עולמות שמבחי' קנה חכמה קנה בינה שזהו מקיף ופנימי כמ"ש בדרוש הקב"ה ג' נתן לו מלא עומסו כו' וזהו"ע ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתוך הנאמר על עסק התורה שהוא ג"כ פנימי ומקיף כו', ומכ"ז יובן ענין המבואר במ"א ע"פ יסובבנהו יבונגהו ג"כ ענין מקיף ופנימי וקאי על חג הסוכות.

אור דרושים לסוכות התורה א'תשמו

קיצור יומם יצוה הוי' חסדו, יומם הם או"א תוס' המם תקף קדושת היום כענין ממלכת רוממות המלכה חסדו חוט של חסד הוא הקו, וישכם לבן בבקר טיפת לובן, ונמשך ע"י עסק התורה בלילה שמאיר החושך כמו"כ מאיר לו יותר מאור היום ולא יהי' לך עוד השמש לאור יומם, יום אחד בחי' לא יום ולא לילה לכו ונלכה באור הוי' בחי' צל יומם זהו המקיף אשר על בחי' יומם וחוט של חסד כמ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש השלישי פי' וכענין בצל אל הייתי ומוזה נמשך וידעת בחי' או"פ וסוכה כענין ועטרותיהם בראשיהם והאר"פ מלא עומסו בש"י עולמות קנה חכמה קנה בינה (חסד).

בט"ד

להבין ענין סוכות שהוא זכר לענני כבוד שהקיפו את ישראל במדבר שנאמר למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני, וענין שאם חמתה מרובה מצילתה פסולה, וגם צ"ל שלא תהא מעובה ביותר, אלא שיהי' הוככים נראים מתוכה כו' י"ל תחלה ענין קישור וסמיכות קביעות חה"ס אתר יוהכ"פ דווקא ומתחלה צ"ל ענין יוהכ"פ מהו ואגב ית' מארז"ל בדין בגדי כה"ג הובא ברמב"ם לענין פסק הלכה פ"ח מה' כלי המקדש ח"ל המצנפת של כה"ג ארכה ט"ז אמה והאבנט ל"ב אמה מקיפו ומחזירו כרך ע"ג כרך, פי' המצנפת הוא כמין (קאווק של הישמעאלים) שמקיפו ומחזירו ע"ג הראש כרך ע"ג כרך וכן האבנט הוא חגורה שחוגר בין אצילי ידי, וג"כ מקיפו ומחזירו שם שהוא ע"ג הלב כרך ע"ג כרך עד כלות ארכן שהוא ל"ב אמה של חגורה וט"ז אמה של המצנפת. ולהבין כל זה צ"ל תחלה כל עיקר ענין הבגדים מהו בהיות כי מצינו באדם וחוה עד שלא טעמו מעה"ד נאמר בהם ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו שלא הבחינו וידעו צורך לבגדים כלל אל כשטעמו מעה"ד טר"ד אוי ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערומים הם ויתפרו עלי תאנה ויעשו להם חגורות, (וע' במ"ג בתחילתו הקשה ע"ז האיך ע"י חטא נמשך ותפקחנה כו' שהוא מעלה ותירץ שידיעה זו אינה מעלה, וכן איתא בזו"ג פ' ואתחנן דרס"א סע"ב ותפקחנה עיני שניהם בעיפושא דהאי עלמא מה דלא הוי קודם דהוי משגחין ופקחין לעילא לזמנא דאתי כתיב והולכתי עוורים בדרך לא ידעו חוה ע"ד שפי' הבחי' בפסוק כי השוחד יעוור עיני חכמים דהיינו שלא יוכלו ולא יזכו לבחי' עין בעין יראו ועד"ו קודם חטא עה"ד היה ראיתם והשגתם מעין בחי' עין בעין יראו באלקות לכן לא היה הענינים והתאוות גשמיים תופסים מקום אצלם וע"כ ויהיו שניהם ערומים ולא יתבוששו) וכן מצינו גם בנביאים כשהרוח נבואה היתה לובשתם ולא ידעו ולא הכירו באותה שעה צורך לבגדים כלל וכמ"ש בשמואל ססי' ט' גבי שאול ויפשוט גם הוא את בגדיו ויתנבא כו' ויפול ערום כו' (הג"ה וע' בהרד"ק ובהרלב"ג, ופשיטות הבגדים ונפילת ערום הוא

מחוקק הדביקות במושכלות עד שלא הי' מרגישים בענינים הגופניים עכ"ל, וי"ל כי הנבואה הר"ע ראייה וזהו ע"ד באדה"ר קודם החטא דהוי משגתין ופקחין לעילא ועי"ז הוא עד ולא יתבוששו כו' וגם ענין פישוט הבגדים ולבושים ר"ל מופשט ממח' דומ"ע של רצונות ורות תבליות עוה"ז כי מחדומ"ע נק' בגדים ולבושים ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה צאינה מן הלבושים כו' עכ"ה) והענין כי בחי' ומדריגת הנביא הוא שבא לכלל הפשטות הגשמיות ומגיע לבחי' אדה"ר כמו שהי' קודם החטא שאו לא היה יודע מעה"ד טו"ר ונאמר בו זיהיו ערומים כו' והענין כי הלבושים נמשכים מבחי' חכמה שהחכמה הוא הנק' לבוש כמשארז"ל ר' יוחנן הוי קרי למנאן מכבודתא, ובחי' חכמה נק' כבוד (עמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר עליכם דרוש השני פ"ד גבי כבוד חכמים ינחלו, ובד"ה זאת חנוכת המזבח פ"ג ובד"ה ויקח קרח פ"ב ובת"א פ' בשלח בד"ה לסוסתי ברכבי פרעה גבי אך איך יוכל להתלבש זהו ע"י שמכה"כ ואין כבוד אלא תורה כו' ובלק"ת בד"ה ועתה יגדל נא פ"ב בענין עוטה אור כשלמה ובד"ה האזינו השמים דרוש השני בפ"י ולכבודי בראתיו ובד"ה האזינו השמים דרוש השלישי פ"ג בענין ברוך כבוד, ובת"א בד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני בפ"י אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ובד"ה תנו רבנן גר חנוכה בש"א בענין אסה"מ ובד"ה אלה שמות בניי ובד"ה ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם עכ"ה) כמ"ש במ"א אלא שהמלבושים הגשמיים שלנו שיש בהם טו"ר הם נמשכים מן השכל שלמטה שהוא בחי' חכמה שמעה"ד שכלולה מטו"ר כמ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש הג' פ"ג יעו"ש, ולכן מדריגת אדה"ר קודם חטא עה"ד שהי' מופשט מבחי' דעת זה דעה"ד טו"ר אין זה חסרון אלא מעלה שהיה למעלה מבחי' דעת ושכל זה המעורב מטו"ר וכן גם הנביא כשהורח נבואה לובשת היינו שבא לכלל בחי' שלמעלה משכל אנושי (ועמ"ש בד"ה המגביהי לשבת בת"א פ' מקץ ח"ל והשכל המושכל ומושג בשכל אנושי הוא שקר והיפוך ממש מחכמת אלקית שהיא חכמת אמת וכמ"ש ג"כ גבי חכמי המחקר שאלקות אינו מושג בשכל אנושי כלל כמו שהאבן היא פחותה משתשיג בשכל כך השכל כו' ועו"ג החקר אלוה תמצא ע' בח"ה סוף שער היחוד כיון שנמנע משכלינו להשיג כו' וכמו שהוכיחו בראיות ברורות שמחוץ לכיפת השמים אין שום מקום ואויר כלל ובשכל להשיג זה איך ומה הוא א"א שירשג בשום אופן כלל זה מורה שהשכל קצרה ידו מאד להשיג חכמת הרוחניות) ולכן הנביא בעת נבואתו שהוא למעלה מבחי' דעת ושכל אנושי שמטו"ר וכמ"ש על אותו הנביא שהלך בשליחות אלישע למשוח למלך את יהוא בדבר ה' מדוע בא המשוגע הזה אליך שנראה כמו משוגע לגבי אנשים המשכילים בשכל אנושי להיות כי בא בבחי' שלמעלה מהשכל, וע"כ נאמר בשאול ויפול ערום לפי שהיה למעלה מעה"ד שממנה נמשך ההצטרפות ללבגדים שלנו, והנה כמו שהבגדים ולבושים הגשמיים נמשכים מבחי' חכמה שמעה"ד טו"ר כמו"כ יובן גם כן בלבושים עליונים שנמשכים ג"כ מבחי' חכמה (הוא הנק' כבוד שהוא ל"ב ג"ח וכבוד היינו לברש וזהו"ע ברוך כבוד ה' שא"א להיות השגה באוא"ס אלא ע"י החכ' שהוא בחי' לבוש עוטה אור כשלמה כו' אמנם כמו"כ יש למעלה בבחי' חכמה דקדושה שהוא חכמת אלקית המופשטת מרע הוא ג"כ נקרא בשם כבוד ברוך

אור דרושים לסוכות התורה אתשיו

כבוד ה' ממקומו ונק' ג"כ בשם לבוש וממנה נמשכים הלבושים העליונים הקדושים שאין בהם רע ח"ו ולכן ארו"ל חכם עדיף מנביא) וזהו"ע בגדי כהונה דכה"ג שנק' בגדי קודש לפי שנמשכים מחכ"ע הנק' קודש כידוע והנה הן היו מפתחן דוקא וכמ"ש בפ' אחרי כתונת בד קודש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור ובמצנפת בד יצנוף ומסיים בגדי קודש הם כו'. והענין כי הנה הפשתן בגשמיות מובדל הוא באחת מכל מיני צמחים הנורעים כגון דגן וחיטין וכיוצא שיוצאים וצומחים מזרע אחת כמה שבולות חוץ מן הפשתן שטבעה מזרע אחת אין גדל כ"א שבולת אחת ולכן נק' הפשתן בד כמארו"ל שגדולים בד בבד ופי' בד יחידי כידוע. והענין לפי שבחי' זו נמשכת מעולם האחדות כידוע שכל הדברים גשמיים יש להם שורש ומקור למעלה ברוחניות וכפי אופן מהות מציאות השרשי' למעלה ברוחניות כך הוא ג"כ אופן מהותו בגשמיות לכן כל * שורש בחי' הפשתן למעלה נמשכת מעולם האחדות לכן גם גידול הפשתן הגשמיות הוא ג"כ כך בדוגמא זו שגדילים בד בבד שזרע אחת מוציאה רק שיבולת א' יחידי ולא בבחי' ריבוי כו' ולכן ביהכ"פ היה כה"ג צ"ל לבוש בבגדי פשתן דוקא כתונת בד קודש כו' מפני שאז הוא נכנס לפני ולפנים דהיינו בעולם האחדות כדי לכפר על פשעי ישראל כמ"ש ונסלח כו' שמשם הוא מקור הסליחה ואז צ"ל מלוכש בבגדי בד דוקא שהם באים ונמשכים משם כנ"ל, ולכך * הם בגדי לבן, כי הנה מראה הלובן אינו כשאר כל המראות כמו האודם והשחור וכיוצא שבחי' לבנונית הוא בחי' עצמיות של אותו הדבר הלובן שהרי א"א כלל לעשות גוון לבן שיהי' צובע בו איזה דבר להוסיף ולהרכיב בו מראה הלבנונית כו', משא"כ בשאר כל הגוונים שהם בחי' הרכבה ותוספת על עצם מהות חומר הדבר הצבוע כו' וכידוע שאפשר לעשות גוונים ולצבוע בהם להוסיף ולהרכיב על דבר פשוט מראה אדום שחור וירוק וכיוצא והרי מראה זו הוא בחי' תוס' על אותו דבר הצבוע שמקדם הי' פשוט ועתה הורכב ונוסף בו הגוון א"כ אינן בוזי' עצמיות כו' אבל הלבן אינו כן שהרי אנו רואים שא"א לעשות שום גוון וצבע לבן להוסיף ולהרכיב על איזה דבר מראה לבנונית (ומה שמלבנים פשתן (מעבלייכט לאוינט) היינו רק להוציא מההעלם לגילוי הלבנונית שיש בו מכבר ע"י שמסירים את דבר המחשיך ע"י כיבוס וזריחת החמה כידוע) והיינו מפני שמראה הלכן הוא בחי' עצמיות של הדבר ולא דבר נוסף כו' שיהי' נעשה בידי אדם כלל (ואין לך שום דבר לבן אם לא שהוא כך מתחלת הוויתו הגם שיש כך במראות אחרים שהם כך מתחלת הוויתו כמו ירקרקות השעוה והזהב ואדמומית הדם וכיוצא היינו שמתחלת הוויתם הורכבו כך ע"י שמים אבל לא שהוא עצמיות מאחר שאנו רואים שהם גוונים שצובעים בהם ומוסיפים מראה מהם על דבר פשוט א"כ אינן בחינת עצמיות כנ"ל א"כ בדבר שהוא מתחלת הוויתו כך

לכן כל : בבוך דה"ב : ולהיות כו.
ולכך הם : שם : ולכן ג"כ היו.

א'תשיח אור דר'שים לסוכות התורה

היינו שהורכבו בידי שמים מתחלת תולדתן כו' משא"כ בגוון לבן שהרי אין לך שום גוון לבן להוסיף מראה לבן על דבר פשוט אלא כל שהוא לבן היינו שהוא כך מתחילת תולדתו (היינו לפי שהוא מראה עצמיות וד"ל. פי' כי הרי חומר גשם שבעולם הרי יש לו מראה מצד עצמותו ומתתו זה נק' עצמיות והוא בחי' הלבן כו' משא"כ גוון אחר הוא הרכבה שנוסף על אותו הדבר כו') וכמו"כ הוא למעלה שבגדי פשתן הנ"ל שנמשכו מעולם האחדות הם ג"כ בגדי לבן שהוא בחי' עצמיות התגלותו ית' ולא בחי' הרכבה והתלבשות בדבר שחין ממנו וכמ"ש במ"א שהוא בחי' האורות כמו שהם מופשטים מבחי' כלים עדיין שהם חיות פשוט בתה"פ בלי מהות ומציאות נכריות שיהי' מוגבל שהוא כן ולא כן וכמ"ש בעל ס"י ע"ס בלי מ"ה דהיינו בחי' האורות דיי"ס שהן בלי מהות ואף שהן רק התגלות הארה בלבד מהמאציל ית' מ"מ הגילוי הוא מעין העצם שהוא פשוט בתכלית כמו שעצמותו ית' הוא פשוט כו' והוא דוגמת בחי' הלוכח שלמטה שעם היות שהוא רק המראה של הדבר בלבד ולא גופו וממשו אבל הוא מראה של העצם ולא דבר נוסף ומורכב כו' משא"כ הכלים המלבישים להאורות אף שהם מיוחדים עםם בתכלית מ"מ הרי מהות הכלי מצד עצם הוא מהות נבדל חר לגבי אור כמו בחי' כלים דחו"ב לגבי אורות דחו"ב שכלי התכמה שהוא עצם כלי השכל וכן כלי הבינה שהוא עצם כח ההשגה הוא מציאות מוגבל הוא דבר זר ואין לו ערוך לגבי האור שהוא חיות פשוט כנ"ל והגם שמתייחדים אח"כ שהאור מתלבש בכלי היינו שנעשה בו תואר ותמונה להיות נעשה ממש כח וחיות להשכל ולהבין כו' מ"מ מאחר שמצד עצמותו פשוט הוא כנ"ל ה"ז בחי' הרכבה ותוס' וכמשל שאר מיני גוונים הנ"ל כמו האדום והירוק וכיוצא שאף שהצבע מתפשט בתוכיות דבר הצבוע בכל חלקיו ומתאחד עמו עד שלא יש מקום להפרידם כו' מ"מ ה"ז דבר נוסף על העצם שמתחלה היה פשוט ועתה הורכב ונוסף עליו הגוון הנ"ל. והנה ביוהכ"פ הכה"ג היה עולה בעילוי המדרגות לפני ולפנים בבחי' עצמיות אלקות דווקא שלמעלה מבחי' הרכבה והתלבשות בכלים מכלים שונים כנ"ל שמשם הוא שצ"ל הכפרה המתילה ונסלח לכל עדת בני ע"י מילוי הפגמים משם כו' לכך נכנס בבגדי לבן דוקא שמורים על בחי' עצמיות אלקות שאין שם גוון כלל וכלל וכמובן מכל הנ"ל וד"ל. ומעתה יובן ג"כ ענין פרטי הבגדים והם המצנפת והאבנט שזה ארכו ט"ז אמה כו' כי הנה ענין פעולת כגד האבנט הוא משונה מפעולת שאר בגדי לבן שהם הכתונת והמכנסיים כו' וגם המצנפת שהיא דומה להאבנט בלבישתם שמקיפים ומחזירים כרך ע"ג כרך כנ"ל משונה הוא ממנה בפעולתו כמו הכתונת והמכנסיים שכולם כאחד בגשמיות הוא לחמם את הגוף שהרי לובשם על בשרו ויחם לו משא"כ האבנט שלובשו ע"ג הכתונת כידוע וע"ג הוא שמקיפו וחוזר ומקיפו והוא כגד ע"ג כגד ופעולתו רק לחבר הלבושים עם התוף שאם לא האבנט אפשר שיהי' נשאר חלל בין הבגד לבשר והאבנט שחוגר בו הוא המחברם יחד ודוחק זל"ז שלא יהי' ריחוק ביניהם והענין שהלבושים הם בחי' מקיפים כמו שהלבוש הוא שהאדם מתעטף בו והלבוש מכסה עליו כן הוא ענין המקיף שאינו מתפשט בתוך הכלי בפנימי' אלא

אור דרושים לסוכות התורה א'תשים

מקיף עליו סביב כידוע, אך אעפ"י שאינו מתלבש תוכיות הכלי מ"מ צ"ל קרוב דבוק בפנימיות כדי שיאיר בו שלכן נקרא אור מקיף דאעפ"י שאינו מתלבש בפנימיות ממש מ"מ מאיר הוא ועי"ז הוא מקיים את הפנימי' משא"כ כשמסתלק המקיף אזי אין חיות להפנימי' וקשה לו, וכמ"ש בכהאר"י"ל שהלבוש ב' מלבושים כא' אין מקום להמקיף לשרות שהרי שורה על הלבוש הראשון שאצל הגוף) שלכאורה אינו מובן מה שייכות אצל השכחה שיהי' שוכח מה שהוא כבר יודע ומשיג בשכלו שהוא בחי' פנימית מחמת הסתלקות המקיף שהוא למעלה מהשכל, אך הטעם הוא עפ"י הנ"ל שאעפ"י שכל עצמו של המקיף הוא למעלה מהשכל שהוא בחי' הפנימי' מ"מ הוא מאיר בפנימיות ועי"ז יש לו קיום משא"כ כשמסתלק שאז אין מאיר כלל כי הפנימי' מצד עצמו מוגבל הוא מאחר שהוא מלוכש בכלי הכלי מגבילתו וא"כ היה כמו כלה ונפסד אלא עיקר קיומו הוא ע"י שהמקיף שהוא בלתי מוגבל ואינו מתלבש בכלי הוא מאיר בו ולכן כשהמקיף מסתלק ואינו מאיר בפנימיות קשה לשכחה שהשכחה הוא גבול שמסתיים השכל עד אותו זמן ואינו זוכרו עוד וזהו מצד הפנימי' שהוא מוגבל משא"כ המקיף שאינו מוגבל כשמאיר בפנימי' מקיימו לעד שלא יהי' שוכח מה שירדע בפנימיות וכמ"ש בפ' קדש ולזכרון בין עיניך לפי שקודש הוא כנגד בחי' חכמה שבה שורה אוא"ס ב"ה מנה נמשך הזכרון וגם המקיף דוחה התיצונים שמהם באה השכחה כידוע, וזהו"ע האבנט שמחבר הלבושים עם הגוף שהכתונת של כה"ג הוא עד"ם בחי' המקיף וצ"ל דבוקה בו וסכובה בבשר כדי שיהי' המקיף מאיר בפנימיות כנ"ל ולא יהי' ריוח ופירוד בינו לבשר שמורה על ענין הסתלקות המקיף כנ"ל והתחברות זו הוא ע"י האבנט שהוא בגד ע"ג בגד כי יש מקיף ע"ג מקיף כידוע שיש כמה מיני מקיפים זה עליון מזה דהיינו שאעפ"י שגם התחתון הוא בחי' מקיף בעולם שלמטה שאינו יכול להתלבש בו בפנימיותו מ"מ יש ג"כ בחי' עליונה יותר שאינו יכול להגביל אותה רק שהוא בחי' מקיף עליו וכמ"ש בע"ז שהם כגלדי בצלים ועג"ז כו' והנה ע"י המשכת הארת המקיף עליון כמקיף שלמעלה הימנו הוא מכריח אותו שיאיר בפנימי' שלמטה הימנו (כי מצד עצם טבע האור הוא להסתלק למעלה כמ"ש כי ה' אלקיך אש אוכלת הוא כמשל האש שטבעה לעלות למעלה אלא שע"י תוס' הארה בו משלמעלה הימנו אזי מוכרח לירד ולהתלבש ולהתגלות למטה כמשל חביות מים כשמתמלא ביותר אזי נוטף על שפתיו כו') וזהו"ע האבנט שהוא בחי' מקיף עליון יותר ולכן אינו על הבשר שהוא הפנימי אלא שחוגרו על הכתונת שהוא בחי' מקיף שלמטה הימנו השייך אל הפנימי שהוא מכריחו שיהי' דבוק בפנימי' ויאיר בו ולא יסתלק ויהי' פירוד בינו לבין הפנימי כנ"ל משא"כ המצנפת אף שהיא כמעשה האבנט שמקיפו ומחזירו בו אבל כשאר כל הבגדים שלובשו ע"ג הראש כדי לחמם את הראש והוא בחי' המקיף של הפנימי' כנ"ל באריכות וד"ל. ולכן המצנפת ארכו רק ט"ז אמה ובאבנט צ"ל ל"ב אמה דוקא שאזי יכול לחבר המקיף עם הפנימי כנ"ל. ושורש הענין כי הגה יש ל"ב גת"ח והם ד' פעמים הני' אד' שעולה ל"ב אותיות וסיבת ההתחלקות לארבע הוא כנודע בענין ד' בתי דתפילין קדש

הי' כי יביאך שמע והא"ש שהם כנגד ד' מוחין חר"ב חר"ג, והנה לכאורה הוא תמוה מה שייכות להקרא בשם מוחין הלא המה בחי' מדות משבעת ימי הבנין כידוע אמנם הענין נודע שב' מוחין אלו חו"ג הם מבחי' הדעת שמוח הדעת הוא המחלק ל"ב מוחין ה"ח וה"ג ובחי' חו"ג אלו נק' מוחין לפי שנמשכים מן הדעת שהוא בחי' מוח מתלת חללין דגלגלתא כי הרי באמת לפי הפשוט אינו מובן מהו ענין ההתחלקות הדעת לב' בחי' חר"ג הרי גם בלא"ה כבר יש מציאות חו"ג והם בכלל המדות שמשכנם בלב שכבר נמצאו וכבר היו גם בלא הדעת כנראה בעליל בגשמיות שאף מי שאין בו דעת כלל, ואפילו השור יש בו מציאות מדות לאהוב ולשנוא כידוע, אך הענין הוא כי המדות שבלב הן מדות טבעיים כמו בחי' חסד הוא עד"מ מי שהוא וותרן שמת וותרנות זה הוא טבע המוטבעת בלבו וכן בהיפוך מדת הגבורה עד"מ מי שהוא כלי שהוא ג"כ בחי' טבע אצלו ובחי' חו"ג אלו לא נקרא מוחין כלל כי הרי המה בחי' מדות בלבד משא"כ מה שהדעת מתחלק לב' בחי' חו"ג היינו להיות התהוות המדות שכליים דהיינו שיהי' החסד ע"פ שכל שלפי שכלו יהולל איש שעפ"י השכל וההתבוננות תתעורר האהבה או היראה ולא אהוי"ר שבלב הטבעיים והן שנק' מוחין כי הם חו"ג שכליים כנ"ל והן נמשכים מן הדעת דוקא שהוא הגורם הולדת המדות מחו"ב משא"כ מחו"ב בלבד אין מקום להמשכות המדות כלל אף שבאמת מהן הן נולדים וכמ"ש בס"ש פ"ג כי אף מי שהוא חכם וגבון בגדולת אא"ס ב"ה אם לא יקשר דעתו ויתקע מחשבתו בחזק לא תוליד בנפשו יראה ואהבה אמיתית וע"כ הדעת הוא קיום המדות וחיותן שהוא כלול מחו"ג וז"ש ובדעת חדרים ימלאון בדעת דוקא מלאו חדרים להיות התהוות ד' מוחין שהם ד' חדרים ע"י שהוא מחלק לב' מוחין חו"ג משא"כ מחו"ב מצד עצמו לא הי' רק ב' מוחין כנ"ל שא"א להיות התהוות והמשכת המדות מחו"ב בלבד והנה מקום התהוות ב' מוחין חו"ג הג' המתחלקים מן הדעת הוא בלב שהרי מ"מ הם מדות ומשכנם בלב אלא שהם מדות שכליים ע"י התפשטות הדעת בהם כנ"ל וה"ע ב' החללים שיש בלב חלל השמאלי מלא דם הוא בחי' מוח הגבורה שנחלק מהדעת וחלל הימני שהוא מלא רוח חיים היינו בחי' מוח החסד שנחלק מהדעת, משא"כ במוח שבראש אין שם רק ב' מוחין עדיין שהם חו"ב ולא שייך לומר שם בחי' חו"ג אפי' שכליים שהרי מ"מ הן מהות מדות ואין זה אלא בלב כנ"ל, (וגם בחי' הדעת אין שייך שם עדיין כי בחי' דעת זה הוא שמחבר השכל אל המדות ונק' דעת המתפשט כידוע ואין שייך במוח חו"ב עצמו כלל רק כשצ"ל ההמשכה בלב כו' ובחי' דעת המחבר חו"ב הוא בחי' דעת עליון שלמעלה מחו"ב והיא חיצונית הכתר ואינו מכלל המוחין דחללי דגלגלתא כמו שחיצונית הכתר אעפ"י שנמנה בי"ס אם אין נמנה הדעת מ"מ אינו בכלל מוחין אלא בחי' גלגלתא דמקיף על כל המוחין כו') והנה מציאות ל"ב נ"ח היינו כשכבר נחלק בלב לב' מוחין כנ"ל שאו יש ד' מוחין וכל מוח יש בו גתיבות שהם בחי' הוי' אדנ"י כנ"ל משא"כ בראש שאין שם רק ב' מוחין חו"ב אין שם רק י"ו בלבד שהם ב"פ הוי' אד' ולכן המצנפת שהיא על הראש ארכה י"ו אמה כנגד ב' מוחין חר"ב שהם בחי' ימין ושמאל שזה צ"ל

אור דרושים לסוכות התורה א'תשכא

אפילו במחזין (רק שאינם בבחי' התפשטות לחסד או לגבורה אלא ב' קוין סתם ימין ושמאל והם מקורות לחי' חכ' הוא מקור החסדים ובינה מקור הגבורה והיינו כשימושכו בלב ע"י הדעת כנ"ל) ושכ"א יש בו ח' אורות הוי' אד' כנ"ל, אבל האבנט שהוא על הלב ארכו ל"ב אמה ששם בלב יש כל ה"ב נתיבות מן הד' מחזין כנ"ל ולכן היה חוגר האבנט על אצילי ידיו דוקא שהוא כנגד הלב ששם הוא שיש כל ה"ב נתיבות כנ"ל שע"ז נק' הלב כן לב דהיינו ל"ב ג' אורות כו' ושם דוקא היה צריך לחגור את האבנט להיות כי האבנט פעולתו לחבר את הבגד שלמטה הימנו עם הבשר שהוא התחברות המקיף אל הפנימי כנ"ל והכה הזה בו הוא לפי שהוא בחי' מקיף יותר עליון כנ"ל, ולכן צ"ל שיהי' בו כל ה"ב נתיבות חכמה שאז יוכל לחבר (משא"כ המצנפת שהוא רק מקיף של הפנימי כי הוא כנגד הראש לחממו כנ"ל די ביי"ו אמה כו') והיינו כשהוא בין אצילי ידיו דוקא שהוא בחי' חריג ששם הוא שיש כל ה"ב נתיבות כנ"ל וגם שם צ"ל ההתחברות כו' זמ"ש באליהו ואזר עור אזור במתניו זה היה כשהלך בדרך שאז צריך לחגור מתניו והוא נק' אזור כענין אזור ישראל בגבורה ולא נק' אבנט שהוא בין אצילי ידיו כנ"ל.

והנה להבין מעט יותר ענין התחברות המקיף עם הפנימי הנז"ל שהוא ע"י האבנט הוא כי הנה ידוע דאית חסד ואית חסד דהיינו שיש בחי' חסד שהוא בבחי' א"פ ונק' רב חסד והוא בחי' כה"ג ואית חסד שהוא בבחי' חסד מוגבל לגבי רב חסד הנ"ל והוא הנק' חסד עולם והוא בחי' כהן סתם והוא עדי"מ בגשמיות יש מי שהוא חסדן בגבול ומדה שכח חסדו מספיק ליתן כך וכך ולא יותר ויש מי שהוא נרבן בעצם שיוכל להתנדב הרבה מאוד, וכן בדרך כלל יובן ב' השפעות שמלמעלה השפעת שבעוה"ז עושר ומוזן וכיוצא בו הוא חסד מוגבל, אבל ההשפעות שבעולמות העליונים הוא חסד דא"ס כו', והנה בחי' רב חסד הבלתי מוגבל הוא למעלה מעלה מבחי' חסד עולם המוגבל אצלו וכדי שיתחברו יחד דהיינו שיהי' נמשך מכח החסד הבלתי מוגבל להאיר בכח החסד המוגבל אשר מצד עצמן אין ערוך ביניהם הוא ע"י המשכת מקיף היותר עליון שלמעלה גם מבחי' רב חסד הנ"ל כי ידוע שיש כמה מיני מקיפים זה למעלה מזה כו', ואז הוא מחברם יחד ועד"ו היה ענין האבנט לחבר הלבושים שהם המקיפים עם הגוף שהם פנימי כנ"ל מקיפו ומחזירו כרך ע"ג כרך, הנה ידוע שיש ב' מיני בחי' בכללות ההשתלשלות עגולים ויחשך עגולים היינו כגלדי בצלים שהעליון מקיף את התחתון מכל צדדיו כו', והוא עדי"מ כשהאדם משיג בחכמתו ובהשכלתו איזה דבר חכמה שאותו דבר חכמה מותפס בשכלו ומוקף ממנו ושכלו מקיף עליו ותופסו מכל צד ופינה כו', וכן הרב המשפיע להתלמיד שהרב יודע ומכיר את שכל התלמיד ותופסו במחשבתו מראשו ועד סופו מכל צד ופינה חה נק' מקיף ברוחניות שתופסו מראשו לסופו וכל עצמותו לקוח הוא בו כו', משא"כ התלמיד אינו מקיף את שכל הרב שהרי אינו משיגו ותופסו כולו רק מעט מזעיר ממנו מה שהבינוהו הרב בעצמו אבל הרב מבין כל מהות התלמיד ומקיפו כו', וכן בדרך כלל הוא ההפרש שבינינו שוכני מטה אצלו

ית' כי הנה בו ית' כתיב המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ לפי שהוא ית' מגביהי לשבת שהוא למעלה בערך מכל השתלשלות העולמות ע"כ הוא משפילי לראות בשמים ובארץ בשהו הגם ששמים רוחניים והארץ גשמי' כי בחי' השפלה זו היינו בבחי' מקיף שמקיף ותופס כולם כו'. משא"כ אנחנו המקבלים ממנו ית' הרי אין תופסים רק מעט והוא הפעולות שממנו ית' הנראה לעינינו כו', וכמו"כ יוכן בכללות ההשתלשלות ענין ההפרש בין עגולים לישר שבחי' יושר הוא ההשתלשלות שבהמקבלים ממנו ית' בבחי' פנימיות בציור אדם ראש וידיים כו', וכמ"ש האלקי עשה את האדם ישר כו' ועגולים היינו בחי' המקיפים שמקיף וסובב על המקבל ותופסו מראשו לרגלו ויש כמה בחי' עגולים כגלדי בצלים זה למעלה מזה וכנו"ל שיש כמה מיני מקיפים זה למעלה מזה כו', והנה בגדי כה"ג שהם בחי' לבושי' ע"ג הגוף ושרשן מבחי' העגולים שהם בחי' מקיפים ע"ג הפנימי הנקרא יושר כנ"ל לכן מקיפו וחותר ומקיפו והיינו שסובבו ומקיפו על הגוף שהוא בחי' הפנימי' המוקף מהם כנ"ל (והו"ע ההוראה איך שגם ברוחניות הוא כמו"כ ששרשן מבחי' המקיפים שמגביהי לשבת ומשפילי לראות בשמים ובארץ כאחד וסובב כו', וגם מה שהאבנט והמצנפת הם כרך ע"ג כרך היינו משום שהמקיפים עצמן הם כגלדי בצלים זה מקיף לזה כנ"ל וגם שהם בבחי' נתיבות החכמה. הנה גם ה"ב נתי' כל נתיב הוא למעלה בערך מחבירו לפי שרשן אם מחכמה או מבינה וכן לפי השמות והאותיות דהוי' אד' ולהיות שהם בבחי' מקיף לכן כל אחד הוא כרך ע"ג כרך כנ"ל, והנה ע"י יוהכ"פ נעשה אח"כ סוכות. כי הנה נז"ל דעיקר ענין מצות סוכה הוא זכר לענני הכבוד שהקיפו את ישראל במדבר וכמ"ש למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל כו', ובחי' עננים אלו הם ענין אחד עם בחי' העשן העולה מן הקטורת שמקטיר הכה"ג ביוהכ"פ, אלא שזהו מלמטה למעלה וזהו מלמעלה למטה, אבל מ"מ המשכת וירידות העננים בסוכות מלמעלה למטה הוא ע"י העלאת העשן דקטורת ביוהכ"פ מלמטה למעלה, והענין כי פי' ענן היינו עשן כדאשכחן גבי קטורת שנאמר ענן הקטורת וקאי על העשן העולה כו', והנה הקטורת היה מ"א סממנים הצרי והציפורן והחלבנה והלבונה כו', שהם כנגד י"א ארורים שהם י"א ניצוצי' דקדושה המחיי' את הקליפות עשר מהם מובלעים בתוך הקליפות שהטוב הוא מעורב עם הרע ואחת מהם הוא בבחי' מקיף עליהם, והנה שרשם הוא מבחי' עולם התוהו שהו"ע המלכים אשר מלכו לפני מלך מלך רק שמתו ונפלו למטה מטה להיות מובלעים בקליפות ומעורבים טו"ר וענין הקטורת להעלות עשן מהם היינו להעלות בחי' החיות דקדושה שמעולם התוהו אשר בהם עד"מ בעשן גשמי העולה משריפת עץ שהנה סיבת העשן הוא העלאת ג' יסודות אש רוח מים המורכבים ומעורבים עם גשם חומר העץ שהוא בחי' יסוד העפר שבו שכל דבר מורכב מד' יסודות הללו והן מורכבים ומובלעים זמ"ז וע"י השריפה מתפרדים הג' יסודות הנ"ל מן יסוד העפר שהוא גשם החומר הוא האפר הנשאר אחר השריפה, וכדרך פרט עיקר העשן הוא מיסוד המים שבעץ כנראה בעליל שעץ לחה מעלה

עשן יותר מן עץ יבשה, משא"כ הרוח הוא רוחני וכן האש ואין מהם ענן כ"כ שהוא גשמי לגביהם ויסוד העפר הוא חומר הפשוט של העץ ונשאר גם אחר השריפה אלא בחי' המים שהוא החיות והלחלוחית של העץ הבא בו בבחי' הרכבה הוא שמתפרד ועולה ע"י השריפה וממנו הוא שנעשה העשן, וכמו"כ יובן עדי"ו בהעלאת עשן הקטורת מי"א סממנים שהסממנים עצמן שלמטה נלקחו מעשר כתרין דמסאבותא כנ"ל רק שבתוכם הם י"א ניצוצות דתוהו כנ"ל, והם מורכבים ומובלעים זע"ז הטוב עם הרע וכשהי' כה"ג מקטיר הקטורת ביוהכ"פ ומעלה עשן היינו שהיה מעלה חיות דתוהו הנ"ל שבהם להיות עולה ומתפרד מגשם הסממנים הנשאר אחר השריפה שהוא בחי' עצם הקליפות כו', וחיות זה דתוהו הוא שעולה בבחי' עשן כנ"ל במשל שיעקר העשן הוא מיסוד המים שבעץ שהלחלוחית שבו עולה ונעשה ממנו עשן, וכך הוא בענין הסממנים שבחי' העשן העולה אחר השריפה הוא בחי' הלחלוחית והחיות דעולם התוהו אשר היה מובלע בקליפות שמתפרד מן האפר שהוא עצם הקליפות ועולה למעלה וזהו העשן, ולכך היה צ"ל הכה"ג מלוכב בבגדי לבן וליכנס לפני ולפנים כשמקטיר הקטורת ביוהכ"פ שאז הוא שיכול להעלות העשן כנ"ל, וגם היה נוטל מחתה וחזתה בה גחלי אש מעל המזבח דוקא שנאמר מעל המזבח מלפני ה' וצובר את הקטורת מידו על גחלים אלו דוקא משא"כ אם הביא גחלים אחרים פסול כי ענין גחלים אלו היינו בחי' גבורות ממותקות כנודע בענין שני גורי עצים שהיו צריכים שיביאם כה"ג בכל יום אף שיש עצים מאתמול כדי להמתיק הגבורות בכל יום שהכהן איש החסד כשהוא מבער עצים כשהוא בבגדים דוקא ממתיק הגבורות ומאותן גחלים חותה במחתה ועליהם מניח הקטורת כשהוא בבגדי לבן ואז ע"י שריפה זו מתפרד חיות דתוהו שבי"א סממנים הנ"ל, ועולה מלמטה למעלה, וזהו העשן היוצא ונפרד מן האפר כנ"ל ועל עשן זה הוא שנאמר כי בענן אראה על הכפורת אראה ממש מהו"ע ית' נראה ומתגלה בעשן זה שהוא הנק' ענן כנ"ל, ולפי ששרשו מעולם התוהו ששם הוא גילוי עצמותו ית' שהאורות מופשטים בלא הכלים משא"כ בתיקון התלבשות אורות בכלים מכלים שונים וביאור הענין הוא עפמ"ש במ"א ע"פ כמראה הקשת אשר יהי' בענן כו' וכתיב את קשתי נתתי בענן דוקא כי יש או"י ואו"ח או"י הולך ומתקצר לפי שהוא בבחי' השתלשלות עו"ע בצמצומים שונים לפי צמצום כלי המקבלים בזה אחר זה אבל או"ח שמלמטה למעלה הולך ומתרחב שהרי כל שעולה למעלה שם הוא בהתרחבות יותר, אמנם עיקר סיבת עלייתו למעלה בעילוי אחר עילוי הוא מחמת שנעשה או"ח שאז עולה עד למעלה מעלה כמשל הכאת העץ על הכותל אף שהוא מכח היד הנה בסוף ההכאה כשמגיע לכותל והכותל מעכב ונעשה או"ח אזי חוזר לקדמותו כו', וכמו"כ הענין הוא בחי' או"ח כי אד יעלה מן הארץ מחמת זריחת השמש על הארץ שהוא בתוקף יותר סמוך לארץ מבאמצע אויר השמים לפי שהחום עולה בבחי' או"ח מחמת שהארץ מעכב ואז כח החום גדול להעלות האד ומה נעשו העננים, וכך הוא ברוחניות ענין העננים שהן ניצוצות דתמהו שעולים מן הארץ ע"י זריחת השמש בחי' שם מ"ה

א'תשכד אור דרושים לסוכות התורה

בהם וכשמסתיים ההתפשטות מפני שהקליפות מעכבים או ההארה בבחי' אר"ח ולכן כחה גדול להעלות הניצוצות ועולים ג"כ בבחי' אר"ח ואז כחם גדול להעלות מלמטה למעלה עד עצמיות אוא"ס ב"ה ממש כנ"ל שהולך ומתרחב כו', ולכן את קשתי נתתי בענן וכמראה הקשת כו', שהקשת הוא ג"כ בחי' אר"ח מוריחת השמש על הענן שאין מקום להתפשט יותר ואז נראה שם גוון עצמיות אור השמש מחמת האר"ח וד"ל, ולכן בענן דוקא אראה מהר"ע ית' לפי שהאר"ח עולה מעלה מעלה עד בחי' עצמיות א"ס, אמנם עוד טעם לזה הוא לפי שעי"ז אר"ח מעורר ג"כ ההמשכה למעלה מבחי' מקיפים דאר"ח שעם היות שנמשכים מלמעלה למטה ומתלבשים בענן הנ"ל הם ג"כ הולכים ומתרחבים כמו שענן הולך ומתרחב מלמטה למעלה כנ"ל, עד שעצמותם מתגלה משא"כ כשהמשכה מבחי' אר"ח אין התגלות בחי' עצמיות רק ע"י צמצום כו', אבל מבחי' אר"ח כשהוא ראשיתך מצער אזי אחריהך ישגא מאד שהולך ומתרחב וכמו שהיה במ"ת שנאמר קול השופר הולך וחזק מאד אף שהגילוי היה מלמעלה למטה מ"מ הי' בשופר שתחלה מיצר ואח"כ מרחיב כו', והוא ענין תיקון ואמת שהוא גילוי עצמיות א"ס ממש שלא ע"י שערות והיינו ע"י שמתחלה הוא במיצר ואח"כ מתרחב עד שנתגלה עצמותו כמשל הארת פנים שמתחלה נראה רק נקודה בלבד ואח"כ מתפשט בכל הפנים ועכ"פ כ"ז הוא ע"י ענן דוקא שעולה באר"ח ממטה למעלה שעי"ז אראה מהר"ע ית' ולא בצמצומים וד"ל) ולכן הקטורת מכפר לפי שעשן הוא התגלות מהר"ע ית' שמשם מקור הסליחה והמתילה וגם לפי שעי"ז נלקח החיות מהקליפות שנעשו ע"י העוונות שהעשן העולה הוא החיות היוצא מהם כנ"ל, והרע בעצמו אין לו קיום כידוע והנה מבחי' ענן הקטורת הנ"ל הוא שנעשה אח"כ בחי' סוכות שהר"ע המשכת העננים הללו, וכמ"ש וסוכה תהי' לצל יומם שנעשה בחי' צל מחמת העננים הבאים וגמשכים מלמעלה למטה, והר"ע הענני כבוד שבמדבר שהקיפו את ישראל לצל להגן מן החמה כו' ובאים וגמשכים מהעלאת העשן ביהו"כ"פ מלמטה למעלה שעי"ז חורים וגמשכים מלמעלה בסוכות כו' ולכן סוכה שחמתה מרובה מצילתה פסולה אלא צ"ל צלתה מרובה מחמתה כענין שהי' ענני כבוד במדבר כו', ואעפ"כ צ"ל שלא תהא מעובה ביותר אלא שיהיו מעט נקבים עד שיהי' הכוכבים נראים מתוכה, ולהבין זה גם ביאור ענין העננים וסוכות הנ"ל שהם בבחי' ההמשכה מלמעלה למטה, הנה עד"מ למטה החמה נראית לעינינו גדולה הרבה יותר מן הכוכבים שהכוכבים אינם רק כנקודה קטנה החמה יש לה שטח גדול כו', ואמנם באמת ידוע שיש כוכבים שהם גדולים יותר מן החמה אך הסיבה מה שנראים קטנים כ"כ ממנה הוא לפי שהם קבועים למעלה בגובה יותר מן החמה ורחוקים מן הארץ יותר מריחוק החמה מהארץ כי החמה עומדת בגלגל הרביעי הכוכבים בגלגל השמיני ולכן החמה נראית בשטח גדול יותר מהם כי לעוצם ריחוקם ממנה יותר מריחוק החמה אין אנו יכולים לראותם כמו החמה רק כנקודה בלבד, והנה כמו"כ יובן למעלה בבחי' חמה וכוכבים שלמעלה הגם שאין שם מקום ושטח כמו בגשמיות ח"ו אלא שהענין ברוחניות שבחי' הכוכבים בעצם מציאותן הם גבוה מאד נעלה

על בחי' החמה ואעפ"כ לגבי המקבלים הנה אור ושפע החמה הוא גדול יותר מאור הכוכבים, אבל הענין כי היא הנותנת שלהיות בחי' ומדריגת החמה למטה במדריגה לכן יכולה להתגלות בגדל יותר מהכוכבים לפי שיש כח בבריות לסבול ולהכיל אורה, משא"כ הכוכבים שהם מבחי' ומדריגה גבה מאד נעלה א"א להם להתגלות ולהאיר כמו החמה כי אין בכח בנבראים כלל לסבול ולהכיל הגילוי הזה אלא מתגלה מעט מזעיר ובצמצום הרבה יותר מהחמה רק כנקודה בלבד כמו עד"מ בגשמיות שגם בחמה עצמה א"א רק לסבול אורה וזיוה אבל לא גוף כדור השמש שלא יוכל ליתן עינו למעלה ולהסתכל נגד כדור השמש כי העין כהה מהביט עליו ואף גם האור אינו נסבל כ"א ע"י נרתק כו', וכמו"כ בבחי' חמה העליונה יש בחי' נרחק והוא בחי' שם אלקים שהוא מגן לשם הוי' ואז יש כח בנבראים לסבול אורו וזיוו המאיר מהם ואמנם מה שגם ע"י הנרתק יכולים להכיל אור החמה הוא לפי שאין מעלתה גדולה כ"כ משא"כ בכוכבים שלהיותם מבחי' גבה מאד אזי גם ע"י הסתרים והעלמות א"א לסבול אורן כשיאיר כמו החמה אלא רק כנקודה בלבד, והנה בכל השנה מקבלים ישראל ההארה מלמעלה מבחי' חמה והוא מבחי' מדות דו"א שנק' הוי' ונק' שמש שמאירים בבי"ע ע"י המגן והנרתק הוא בחי' שם אלקים כו', אבל בסוכות נמשך הארה מבחי' עליונה יותר והוא מבחי' הכוכבים ולכן סוכה שחמתה מרובה מצילתה פסולה אלא צ"ל צל מסוככת עד שתהא צילתה מרובה מחמתה רק שיהי' כוכבים נראים מתוך הסכך כו' והוא כענין שהי' ישראל במדבר שהקיפם ענני כבוד להגן עליהם מפני השרב והשמש כו' להיות שהם היו מקבלים הארה אז למעלה מן בחי' ההארה שמבחי' חמה המאירה תמיד ואותה הארה צ"ל ע"י ענן דוקא, והענין כידוע המאמר בזהר בסדר הרקיעים שהם ז' במספר ואח"כ רקיע תמינאה דביה קבועים כוכביא ומזליא והוא עליון מכל ז' רקיעים הנ"ל, ומבחי' רקיע הזה הוא שנמשכו הענני כבוד שהיו מקיפים לישראל אז שבאמצעותם היה זורחת הארה מבחי' הכוכבים ומגינים הם מפני החמה שלמטה מהם ברקיע הרביעי הנ"ל, והנה ירידת והמשכות העננים האלו או ממעלה למטה להקיף עליהם כו', הוא ג"כ ע"י הקטורת שהיו מקטירים או במדבר שהיה עולה עשן שנקרא בשם ענן מטה למעלה וזוהו נמשך אח"כ העננים מלמטה וע"ד הנ"ל בקביעות הסוכות אחר יוה"כ פ' חו"ש מי זאת עולה מן המדבר ונת"ל דבחי' ענן זה מבחי' יסוד המים שבי"א סממני הקטורת דהיינו בחי' החיות שמעולם התוהו שנתערב בהם שכעת הוא מתפרד ועולה בבחי' עשן ועולה עד שרשו למעלה שהוא בחי' שם ס"ג דבינה שמשם הוא שורש שם ב"ן שנפל בשבירה חו"ש מי זאת עולה פי' בחי' מי הוא בחי' בינה עולה מן המדבר כתמרת עשן כו', ולכן ע"י העלאה זו נמשכו וירדו אח"כ הענני כבוד הנ"ל מלמעלה למטה שהם ג"כ ענן בחי' עשן שהם ברקיע השמיני שהוא בחי' בינה והוא למעלה מאור החמה שהוא ז"א, אלא כוכביא ומזליא קבועין תמן שע"י עננים אלו נמשך ומאיר הארה עליונה מאד רק שא"א להתגלות רק בדרך צמצום מאד כנקודה הנ"ל, וכמו"כ עתה הוא בחי' סוכות כי הנה ביוה"כ פ' ע"י הקטורת בבגדי לכן נעשה

בח' עשן זה שהוא מבחי' רקיע הח' שהוא למעלה מההארה שבכל השנה שהוא מן החמה שברקיע הרביעי ולכן אין בו אכילה ושתיה כי הוא מעין עוה"ב שאין בו אכילה ושתיה אלא צדיקים יושבין ונהנין מזיו כו' אלא שכ"ו הוא בבחי' העלאה מלמטה למעלה, ואח"כ נעשה מזה בחי' סוכות שהוא בחי' ירידות העננים הנ"ל שמרקיע השמיני והמשכתן למטה בבחי' צל ומקיף שהם צל ומכסה מ"מ צ"ל בו נקבים קטנים שיהי' כוכבים נראים מתוכו כי הרי תמן כוכבייא ומזלייא קבועים רק שהם עליונים מאד במדריגה ולכן א"א להם להתגלות כמו שהם רק בבחי' נקודה בלבד והיינו על ידי שמאירים דרך הרקיע והענן שהוא מסתיר ומכסה כל עצמותן רק מעט מזעיר הוא מגלה והוא שכווכבים נראי' מתוכו ואינו מסתיר לגמרי וכך הי' ג"כ בענני כבוד שבמדבר שהם היו ג"כ לאור יום אף כי הם מכסה ומסתיר אלא הענין שהם מבחי' רקיע הח' שהם מסתירים ומכסים כוכבייא ומזלייא שבהם שולתי ההעלם לא הי' אפשר לראותם כלל כנ"ל באריכות שלהיותם עליונים מאד במדריגה א"א להכיל ולסבול אור החמה כו' אלא רק בבחי' נקודה בלבד וסיבת התראותן בבחי' נקודה בלבד הוא להיותם ברקיע הח' שמסתיר ומכסה עליהם (ולמטה הוא מחמת ריחוק המקום שרחוק הרקיע מאתם ולמעלה שאין שם מקום גשמי ח"ו היינו שהוא בחי' ענן ומכסה כנ"ל ומסתיר את הכוכבים) רק שאינו מסתיר לגמרי אלא מגלה מעט כמו שנראים הכוכבים בבחי' נקודה ואף שהוא רק בבחי' נקודה הוא למעלה מבחי' אור החמה המאיר בגילוי כנ"ל ולכן סוכה שחמתה מרובה פסולה כו' (אף כי למטה גם שנראה החמה מ"מ נראים גם כוכבים זהו בגשמיות שעם היות הכוכבים ברקיע הח' מאירים על הארץ וכן החמה מרקיע הד' משא"כ ברוחניות שבבחי' עליות המדריגות שכשהוא עולה לקבל מבחי' הכוכבים שאורם רוחני ונעלים הרבה מאור החמה וא"כ פשיטא שאינו או מקבל מבחי' אור החמה, ועד"ו היה הענני כבוד בגשמיות מגינים מפני החמה מפני שהם בחי' ענן והסתר שע"ז דוקא מתגלה הארת הכוכבים וכן כל סוכה שהוא זכר לענני כבוד דהיינו דוגמא כמו שהוא למעלה שלכן המצות נק' עדות הוי' צ"ל כמ"כ שאם חמתה מרובה פסולה שאינה כמו בחי' ענני כבוד הנ"ל ולכן צ"ל דבר שאינו מקבל טומאה ושיהי' גידולו מן הקרקע די"ל.

וי'עש אלקים את שני המאורות הגדולים את המה"ג לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים. וצ"ל מאחר שהכוכבים הן למעלה מהחמה מפני מה אינם מאירים אלא בלילה אך הענין דהנה ידוע המאמר יוצר אור ובורא חושך נו' גבי אור יצירה וגבי חושך בריאה והרי הבריאה למעלה מהיצירה, והענין כי חג"ת מקנן ביצירה וחב"ד בבריאה ולהיות כי חג"ת הם בחי' מדות ויכולים להיות נתפסים בעולמות כי המדות הם קטנים בערך מחב"ד שלכן נק' בשם מדות שיש להם מדה וגבול ולכן בחי' היצירה שבו הם מקננים נק' אור כי הרי הארה המאירה בו היא מאירה בגילוי משא"כ בבריאה שבו מקננים חב"ד כידוע דאימא מקננא בבריאה והיא עליונה מאד במדריגה וא"א לה להתגלות כולה כמו שמתגלים המדות לכן נק' הבריאה חושך ומ"מ הוא למעלה מהיצירה (כי

אף שמועטת היא התארה ואינה מאירה כיכ כמו האור שלמטה הימנו כשהוא בגילוי מ"מ מצד עצמו הוא למעלה בערך ממנו) וכן הוא ההפרש בין משנה לתלמוד שהמשנה ביצי' ונק' אור כי הם כולם הלכות פסוקות וברורים כשמש כו', והיינו לפי שהם מבחי' מדות כשד פסול טמא טהור כו', אף שיש בהם שכל וטעם היינו מוחזין דמדות משא"כ התלמוד שהוא בבריאה נאמר עליו במחשכים הושבני לפי שבו בחי' חב"ד שהם רק טעמים לבד וחב"ד אין מאירים בגילוי כ"כ רק ע"י העלם והסתר והר"ע הפלפול בקושיות ותירוצים שמסתיר אמיתית הטעם ומה שע"י הפלפול הוא מוציא לאור איזה דין היינו כמשל אור הכוכבים הג"ל שהוא נקודה בלבד המאירה מתוך החושך שהוא הענן וכנ"ל, כי הנה הכוכבים הם מאירים בבריאה וחמה ביצירה כידוע בפ"י הללו את ה' ברו', שמש וירח שהם יצירה ועשי' האח"כ כל כוכבי אור בבריאה וכנ"ל שחג"ת מקנן ביצירה והוא בחי' שמש כידוע והוא מאירה בגילוי שהרי חג"ת מאירים בגילוי שלא ע"י המסתיר כנ"ל, משא"כ הכוכבים המאירים בבריאה מאירים ע"י העלם והסתר עצמותן כי בינה מקנא בבריאה הוא בחי' רקיע השמיני דתמן כוכביא ומזליא קבועין והרקיע הג"ל הוא ענן המסתיר כל עצמותו שלא יהי' בגילוי רק מעט כנקודה בלבד ולכן כוכבים מושלים בלילה שהוא בבחי' בריאה הנק' חושך וגם נאמר את המאור הקטון שהוא המל' הנק' לבנה ואת הכוכבים ששניהם מושלים ביחד כי שורש ב"ן בס"ג כנ"ל וכמ"ש כאמה בתה כו', וכן הכוכבים מושלים בלילה עם הלבנה אף שהם בגשמיות גדולים גם מן החמה כנ"ל והנה צריך להבין שהרי נאמר כי בענן אראה כו' שבענן שורה מהר"ע ית' ואיך נאמר שהוא מסתיר אבל הענין היא הנוחנת כי באמת מהר"ע שורה בענן דוקא וגם הוא המסתיר שלא יהי' כן גילוי הארה ממש להמקבלים שלא יוכלו להכיל, וז"ש ומשה נגש אל הערפל וכן ויתייצב עמו בענן ויקרא כו' שכל גילוי אלקות הי' בענן כי אז יוכלו להכיל גילוי עצמותו ית' כשמאיר ע"י ענן שהוא מסתיר להיות הגילוי בצמצום כפי כוחם שאת משא"כ אם הי' מאיר כמו שהי' בגילוי כו' (וכנ"ל בענין הכוכבים שהם קבועי' ברקיע הח' ואז יכולים להראות כנקודה וא"כ ברקיע הח' עצמה הם קבועים ונמצאים שם, ולמעלה היינו בחי' בינה דתמן כוכביא ומזליהו קבועין רק שאעפ"כ רקיע זה מסתיר הוא לגבי שלמטה הימנו שיהי' הגילוי רק במיעוט ועד"ז הוא בענן ענן הקטורת הג"ל ששרשו מתוהו ושורה בו עצמות אלקות ממש רק שהוא בחי' ענן והעלם לגבי המקבלים שיהי' הגילוי רק בצמצום כו') ועד"ז הוא ענן סכך דסוכות שהוא בחי' צל ומכסה מלמעלה שלא יתגלה כן למטה, אבל באמת בסכך עצמו הוא השראת המקיפים רק שאינם מתלכשים למטה כ"א בצמצום ע"י גבוי הסכך שהוא מה שהמקיף מאיר בפנימי' כו' ע"ד הג"ל בענין הכוכבים, ולפי"ז יובן מה שלפעמים מצינו שבענן הי' גילוי אלקות כו', בענין ומשה נגש אל הערפל וכן ויתייצב בענן כו', ופעמים מצינו בהיפוך כמארו"ל קשה יומא דעיבה כיומא דדינא וגם מצינו יותר מזה מ"ש ביחזקאל וענן גדול ואש מתלקחת שהוא מבחי' ג"ק הטמאים לגמרי כידוע, אך הענין שיש ב' מיני העלמות א' שמכסה

ומגלה מעט כענן הענן דסוכות וכן הערפל דמשה והב' שמעלים לגמרי והוא בחי' הענן דקליפות והיינו שהענן עצמו הוא קליפה ומסתיר שלא יהי' השפע נמשכת עוד כענן לבוש שק עב המסתיר ומעלים לגמרי אור השמש. וכענין כתנות עור בעי"ן זהו בחי' קליפות קודם הבירור אמנם בתורתו של ר"מ כתוב כתנות אור באלף שהוא בחי' ענן דק שהאור מאיר מתחתיו דהיינו בחי' ניצוצי תוהו לאחר הבירור וזהו"ע עשן דקטורת שנק' ענן כו', אמנם עיקר ענין ענן הנ"ל דסוכות שנתהו מעשן הנ"ל הוא למעלה גם מבחי' זו כי הוא רק העלם לגבי המקבלים אבל בו בעצמו מאיר האור ושורה בו וגם לגבי המקבלים הוא שורה רק במועט והוא בחי' ענן דקדושה ממש והוא למעלה מבחי' אור שלמטה כי בו שורה מהו"ע ית' וז"ש שהכתר נק' חשך כמ"ש ישת חשך סתרו וכתי' ה' צילך כו', והוא בחי' צל ומקיף והעלם לגבי עולמות שלמטה ובו עצמו שורה א"ס ועד"ו הו"ע עשן דקטורת שהוא בחי' חיות דתוהו שלפני האצ"י כו', משא"כ מה שהקליפות נק' חושך וצלמות שהן עצמן מעלמין ואין האור שורה בתוך הענן, ובוה יוכן מארז"ל ע"פ הללו כל כוכבי אור דאור של כוכבים נק' אור אעפ"י שכוכבים בבריאה ובריאה נק' חושך משום שיש ענן מסתיר כנ"ל אבל מ"מ הרי מגלה מעט כנ"ל, ואינו חושך גמור וד"ל, וכעין זה הסכך שיש בו נקבים כו' אמנם אפשר שגם בקדושה יש ענן שמסתיר לגמרי והו"ע המקיף שאינו מאיר כלל בפנימי' מ"מ קדושה היא עצמה שבו שורה אלקות רק שהעלם לגבי המקבלים משא"כ ענן דקליפה שהוא כמשל לבוש שק שאין מניח את האור לעבור גם בתוכו כו', ואפשר שזוה הטעם סוכה המעובה אעפ"י שאין כוכבים נראים כשירה כי מ"מ מקיפים דקדושה הוא שעצמי' מדבר שאינו מקבל טומאה ואינו מחובר לקרקע רק שאין המקיף מאיר בפנימי' ואינו שייך לענן דקליפות המסתיר לגמרי שהוא עצמו קליפה אלא לכתחלה צריך שיהי' כוכבים נראים מתוכו שיהי' מקיף מאיר בפנימי' וד"ל.

להבין ענין צמצום ומקו"פ כו', ועיקר הפירוש בענין אא"ס וכו', והנה כתיב וידעת היום והשבות אל לבבך כו' אין הדעת אלא בנה"א בלבד להכיר את בוראה כו' (כי הקליפות אין להם רק ב' מוחין חו"ב אבל מוח הדעת אין להם והוה גם בלא דעת נפש לא טוב, והיינו להיות כי פ"י דעת לשון התחברות כמו והאדם ידע, וכמו נודעת, והיינו כי דעת עליון הוא המחבר החכ' שהיא אין עם הבינה שנק' יש להיות ביטול היש לאין וד"ת והוא המחבר את השכל עם המדות שבנפש שמה שיודע גדולת ה' יגע ללבו להפך מדותיו להיות סו"מ וע"ט, וזהו אם אין בינה אין דעת בינה זהו מה שמבין בשכלו, ודעת מה שנגע הדבר אליו וע"כ הקליפות אף שיש להם חריב בגדולת ה' עכ"ז כיון שהוא יש ודבר נפרד א"כ אין לו דעת ולכן הנה"ב שהוא מק"נ אין לה הדעת, ועמ"ש בתו"א בד"ה ואלה המשפטי' בענין

אור דרושים לסוכות התורה א'תשכט

וזרעתי כו' חרע בהמה ועמ"ש בענין ויקחו אליך פרה כו', וזהו שהקטן אין לו דעת אף שהוא נבון כו') וע"י הדעת הזה יוליד אהוי"ר והיינו כי תוי' הוא אלקי' כידוע דיראה גמשך מבחי' אלקים ומלך עולם ואה' נמשכת מבחי' תוי' סוכ"ע כו' והנה כתיב אך בצלם יתהלך איש תלוי' ל"ט ז' (ות"י ברם בדיוקנא דה' יתהלך גברא. והרמב"ם במ"ב בתחלתו פ"א פי' אמנם צלם נופל על הצורה הטבעית כו', אשר בו נתעצם הדבר והיה מה שהוא כו' אשר הענין ההוא באדם הוא אשר בעבורו תהי' ההשגה האנושית עכ"ל. וא"כ פי' בצלם היינו גפש השכליית) והנה פי' איש הוא הנה"א והוא מתהלך בגופו הנה"ב ע"י לבוש הצלם דהיינו שהנה"א מתלבשת בלבוש צלם דנוגה ועל ידה יש לה התחברות בנה"ב (ר"ל הנה"ב הוא הנפש החיונית והוא מקבלת מנה"א ע"י הנפש השכלית שמק"ב ושרשה מפני אדם שבמרכבה משא"כ בנה"ב שרשה מפ"ש שבמרכבה כמ"ש בר"ה זאת חנוכת המזבח, ועמ"ש בר"ה אם בחקתי ובר"ה או ישיר ישראל, ובר"ה המגביהי לשבת) וכמ"ש בע"ח שער כ"ה פ"א דצלם זה הוא מבחי' ק"ב המעורב ט"ר ויש בו טוב בהעלם ושרשו גבוה מאד געלה גם מן הנה"א כי הוא נפל מבחי' התהו שלפני מלוך מלך לבניי כו' כידוע זרפ"ח ניצוצין נפלו בנוגה והצלם הזה מבחי' רפ"ח ניצוצין דקדושה יש בו והנה"א מבררה בבי' ענינים הא' להפריד ממנה הרע ע"י שס"ה ל"ת והב' להעלות ממנה הטוב לה' כעולה וקרבן והוא בחי' מעשה המצות להיות רמ"ח אברים כו' וכן המצות אינו רק בעשי' גשמיות דנוגה זה המעורב ט"ר כו', ואמנם המצות בלתי אהוי"ר הרי הם כמו העוף בלתי כנפיים שלא יוכל לפרוח כמ"כ אהוי"ר נק' גרפין לארמא כו' דהיינו להגביה למעלה את כל המצות מעשיות שלא ישארו למטה בנוגה מאחר שהם בעשי' גשמיות וכו', והנה ידוע דבכל גה"א מישראל בעצמה א"צ תיקון ולא ירדה בגוף רק לברר צלם זה דנוגה ע"י מעשה המצות ובאהוי"ר (וע' מזה בת"א פ' חיי שרה בכ"י אדמ"ו ג"ע) ולכך צריך האדם לבוא בכמה גלגולים עד שיוכל לקיים כל המצות כמו אם הוא ישראל יתגלגל להיות כהן ויהי' כה"ג לקיים גם מצות כה"ג וכו' וכדומה לזה צריך להתגלגל כמה פעמים בכדי שיתקוים בו כל המצות מלבד מצות מלך ישראל לא יצטרך כל אדם להתגלגל בשביל זה וזהו וידעת היום ע"י הדעת, דנה"א המולדת אהוי"ר ומעלה את בחי' המעשה דמצות ובוה הנערה באה אל המלך פי' הנה"א כאשר תבא למעלה בצלם דנוגה הנברר על ידו הרי אז תוכל הנפש לעלות במדריגה היותר געלה מסיבות הלבוש דצלם שלה יותר מסיבות מעלת עצמותה והטעם הוא לפי שהצלם הזה גבוה ממנה בשרשו כמו שהי' קודם השבירה לפני מלך מלך כו'.

(קיצור ענין וידעת היום כי הדעת רק בנה"א אבל בנה"ב הוא נפש בלא דעת וע"י הדעת מוליד אהוי"ר מבי' השמנות תוי' הוא האלקי' וע"י תאהוי"ר מעלה את המצות שהן לברר נפש השכלית שעז"ג בצלם יתהלך איש שיש בה רמ"ח אברים ושס"ה גידין והם מתבררים ע"י רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת וצלם זה שרשו גבוה מנה"א ע"כ ע"י בירור זה מתעלה הנה"א ובוה באה).

ב) ועתה יש להבין בענין האה' שגולדה מן הדעת כו' דהיינו כמ"ש בכל נפש אפילו נוטל את נפשך כידוע הלא זהו נגד טבע אה' דהנה טבע מדות האה' אינו אלא הדיבוק וההתחברות של דבר הנאהב שיבא ויגיע אליו דוקא וישיגנו ולא כאשר יתרחק ממנו (וכמ"ש הרמב"ם פ"ב מהיסוה"ת ה"ב בענין אה' בשעה שיתבונן כו' ומתאוה תאוה גדולה לידע השם כו', ובהפ"י שם משל גשמי כמו שיראה האדם בית נאה ומשובח מיד תתאוה נפשו להדבק בו ולגעת אליו) וכאשר תאהבה אלקי' הי' עד"ן דהיינו שישגי אלקות עד שישכח בלבבו הי' כמו שהשיג את האהוב כו' שזהו עיקר מדת האהבה, אבל אהבת בכל נפשך אפילו נוטל את נפשך הי' היפוך מדות האה' שהרי זהו בחי' היציאה מגופו ולא לתפוך לעצמו דבר מה כלל כו', וידוע דגם תאהבה האלקי' הנה הוא דוגמת אה' הטבעית ממש מאחר שמשכנה בלב הגשמי ועליו נאמר ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך (וא"כ איך יבוא לאה' זו דאפי' נוטל את נפשך וע' בח"ה שער תאהבה פ"ד כ' שהוא למעלה מן היכולת הבשרית ואינה באה כ"א באומץ ועזר אלקי כו', אך הרי הכתוב מצוה ומזהיר על אהבה זו ג"כ) אך הענין יובן עפ"י הקדמה הידוע ע"פ כי אל דיעות ה' ולו נתכנו עלילות בש"א סי' ב' ג' (ועין מזה ברבות משפטים פ"ל דקמ"ז ע"א ובזו"ג האינו דרצ"א סע"א ודרצ"ב סע"ב, ויש בזה כתיב וקרי הכתיב ולא באלף זהקרי ולו בוי"ו, ופי' בזהר שם ולא באלף קאי על ע"ק ולו בוי"ו היינו ז"א כו' ועין כה"ג בזו"א ס"פ וירא דק"כ ע"ב ע"פ בכל צרתם לו צר וע"פ הוא עשנו ולו אנחנו) והענין כי ב' דיעות יש (ד"ע ד"ת כמ"ש האריו"ל) הא' דיעה עליונה איך שהוא מלמעלמ"ט שהמשפיע נק' יש באמת והמקבל נק' אין דכלא חשיב באמת, והב' דיעה של המקבלים דהמקבל הוא היש והמשפיע נק' אין מפני בחי' העלם והסתר כו' כמ"ש במ"א (בת"א פ' יתרו סד"ה משה ידבר זב"פ ראה סד"ה כי תשמע גבי לעשות הישר ובר"ה ביום השמע"צ גבי תתן אמת ליעקב) וביאור הדברים ידוע שבאמת הרוחניות הוא היפוך הגשמיות עד שכל שהוא רוחני יותר יותר נק' בשם יש כו' (ועמ"ש מזה בביאור ע"פ יונתי בחגוי כו' בפ"י כי לא מחשבותי מחשבותיכם) דהנה מבשרי אחזה שאנו רואים בחוש עוצם ביטול הגשמיות לגבי הרוחניות עד שכלא וכאין הוא חשוב ממש שכאשר האדם הוא בכעס ורוגז בהתפעלות שבלב הרוחני הנה תוממי יתפעלו תנועות האברים הגשמי מבלתי צריכי' להכנה כלל מדעת האדם ורצונו אלא בפתע פתאום בלא דעת הנפש יתפעלו החושים הגשמיים וכן להיפוך אנו רואים כאשר ישמח האדם בלב בשמחה רוחניות הנה תוממי יצהבו פניו בתנועות שמחה גשמיות בכל אבריו עד שמכל זה הוראה על עוצם בחי' ביטול תנועה הגשמית לגבי התפשטות הרוחניות ממש כסוס לגבי הרוכבו כו' (ועד"ן ביטול הדיבור לגבי המחשבה המחשבה לגבי המדות ולגבי השכל כמ"ש במ"א בר"ה להבין ענין ראי' ושמיעה בעבודת ה' נמצא אף שהמחשבה היא יותר דקה ויותר רוחניות מהגופנית עכ"ז הוא חזקה יותר הרבה שמחמתה יתפעלו כל האברי' כו') ועד"ז יובן למעלה בהיות ידוע דכל העולמות והנבראים נתתוה בבחי' יש מאין והו דיעה שמלמטלמ"ע ובאמת נהפוך הוא דהיינו

אור דרושים לסוכות התורה א'תשלא

שבחי' כח אלקי הפועל בנפעלים גק' אין וכלא חשיב לגבי העצמיות דקמי' כולא כ"ח ממש והוא בטל בתכלית הביטול לגבי העצמות כדוגמת ביטול התנועה גשמיית לגבי הרוחניו הנ"ל עד שהרוחניות יש כו'. ועד"ז מבואר ג"כ בספרי המחקר שהבורא ית' דק מכל דק וחזק מכל חזק, אך באמת לא חזק לבד כי אם שהברואים הם אין ממש וכלא חשיבי (וכמ"ש בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו בענין כי עמך מקר"ח) זהו דיעה שמלמעלה למטה, ואמנם כתיב כי אל דעות הוי' שהוא כולל ב' דיעות הללו ההפכיים יחד מפני שהוא ית' כל יכול וכוללם יחד (והיינו כי שדש ב' דיעות הללו הם סוכ"ע וממכ"ע ושניהם רק לברשים לגבי א"ס ב"ה שאינו בגדר עלמין כלל ע"כ הוא כולל ב' דיעות יחד ולפעמים מתלבש בלבוש דיעה זו ופעמים בלבוש דיעה זו, וזהו הנז' ברבות משפטים פ"ל דקמ"ז ע"פ אל תרבו תדברו גבוה כו' אני מחליפה כו' כי לבושי' כחלג חיזור זהו לבוש החסד מבחי' סוכ"ע דעה עליונה ולבוש אדום גבורה ממכ"ע מבחי' דעה תחתונה) כו', וזהו"ע אל ברוך גדול דעה, פי' גדול בדעה שסובל ב' דיעות הללו כו' והענין הוא דידוע דאין מלך בלא עם פי' בלתי דבר נפרד ליש דובר בפ"ע לא יתכן כלל מדת המלוכה שהוא ההתגשאות כי האב אפי' על אלף בנים לא יקרא בשם מלך כ"א האדון על עבדים הנורים וכו', וא"כ הי' צריך שיצמצם תחלה הכת אלקי א"ע להיות בכח מציאות הנפרדים מאתו בכדי שתתפשט מדת המל' עליהם כו', וזהו ה"ג דשם אלקים שמצמצם כל נפרד כו' כמ"ש בלק"א הו"ע הדיעה השניה שמלמטלמ"ע הנ"ל שונאצלה בתחלה דיעה זו בבחי' אצ"י והוא שיהי' ההסתר והצמצום של המשפיע שיקרא בשם אין אצל המקבלים כו' ובאמת כמו שהוא קמי' באצ"י העצמי נהפוך הוא שאין דבר נפרד כלל מאתו ליש כו' אלא הוא היש האמיתי וכולא קמי' כלא כנ"ל, ולדיעה זו דבחי' דיעה העליונה זהו הכתיב ולא נתכנו עלילות ולא באלף, כי לא יתכן לומר ולו נתכנו בוא"ו מאחר שאין למקבלים ערוך כלל אליו ואין לך דבר חוץ ממנו כו', ועז"נ אם צדקת כו' (כמ"ש במ"א שע"ז אמרו ברבות בראשית פ' א') ועדין אינו יודע באיזה מהן חפץ כו', ועמ"ש בד"ה ויהי בשלח פרעה שזהו"ע כמה א"א לפניו כו' ובד"ה כי עמך מקר"ח שהרשעים מקבלים מבחי' רוממות (כו') אבל לדיעה השניה לו נתכנו ממש עלילות דבני אדם להשגיח עליהם לפי מעשיהם לפי שיש להם קירוב ושייכות אליו אחרי ההסתר והצמצום להקרות להם בשם אין וזהו כי אל דיעות ה' בתחלה האציל דיעה זו השניה ג"כ כדי שתהי' ההשגחה וההנהגה בעולמות והוא מאמר הידוע לאחזאה איך אתנהג עלמא כו' לפי שבדיעה הא' שמלמעלמ"ט לבדה לא הי' מתצמצם כ"כ להנהגת העולמות כנ"ל, וגם בדיעה זו השניה לבדה לא הי' דרך ההנהגה רק במדות הדין דינא דמלכותא כו', אך בצירוף ב' הדיעות יחד שכלולים זבי"ז אז לו נתכנו עלילות דוקא, (דהיינו התחברות האלף עם הוא"ו שהוא א"א וז"א מדת החסד ומדה"ד ולכן כל האומר הקב"ה וותרן יותרו מעוהי אלא מאריך אף וגבי דילי', כי באמת הוא עצמו ית' הוא למעלה מב' דיעות הנ"ל ע"כ הוא המחבר ב' דיעות אלו יחד, ע"ד שיתף עמו מדה"ד, וע' בתוי"ט ספ"ה דסוטה בשם הגמרא שיש לא באלף דהפי' לו היינו בכל צרתם לא צר

א'תשלב אור דרושים לסוכות התורה

ומלאך פניו הושיעם א"כ מוכח דפי' לא צר היינו לו צר כו', ושאריו"ל ברבות שמות ר"פ ב' ע"פ יודיע דרכיו למשה לבנ"י עלילותיו, מדותיו ועלילותיו של ב"ו מעוותות הן כו', אבל מדותיו ועלילותיו של הקב"ה רחמניות הן שנאמר רחום וחנון ה' והיינו כי אף שלו נתכנו עלילות וכענין נורא עלילה על בנ"א וע' ברבות ר"פ וישב במ"כ וכי בשביל משקל ה' סלעים כו' ע"ש ובאדר"ז דרצ"ב סע"ב דזהו נמשך מז"א דוקא שכלול מתרג' הע"ב מצד התכללותו ממדת הגבורה נמשך זה כו' ע"ש עכ"ו עלילותיו רחמניות הם כי באמת הרי לא באלף נתכנו עלילות שבחי' ע"ק אא"ס מלוכש בפנימי' ז"א וכולא חד זהו רחום וחנון ה'.

קיצור כדי להבין ענין ואהבת בכל נפש יקדים ענין כי אל דיעות ב' דיעות מלמעלמ"ט ומלטלמ"ע, ועי"ו ולו נתכנו עלילות כי מצד ד"ע לבד ה' הכתיב ולא באלף ומצד ד"ת לבד ה' מדה"ד ע"כ הוא ית' שיתף החיבר ב' בחי' דעת ועי"ו ולו נתכנו).

ג) והטעם שנק' מדה זו בשם מל' דוקא ידוע לפי שאנו רואים בכל המדות כמו אהבה לאהוב איוה דבר ולחמוד אותה הגה יש בזה בחי' התחברות ההתקרבות האדם האהב עם הדבר הנאהב, כי מאחר שחפץ בו באה' בודאי יקרב ויחבר אותו אליו דוקא ויש לו התקשרות ודבוק עמו וכמ"כ במדות התפארות דהיינו כשהאדם יחמוד ציור נאה של הבגד כו' וכרומה הגה יותר תהי' המשכות הנפש והתדבקותה בדבר הנחמד למראה ויתאחד עמו ביותר כו' וכיוצא בזה בכל פרטי המדות, אבל במדת ההתנשאות והתפשטות נהפוך הוא שאין מדות ההתנשאות אלא בהיות הדבר שמתנשא עליו בריחוק גדול נבדל ממנו שהרי אנו רואים בענין ההתנשאות האדון על העבד שהעבד הוא עומד מרחוק ונבדל הוא מערך האדון היפך ההתקרבות והדבוק כנ"ל וכן התנשאות המלך על אנשי המדינה הגה בחי' ההתנשאות איננה פעולה מדבקת עליהם ונמשכת בקרוב אלא אורבה מתנשא ומתרומם עליהם עד שהם בבחי' נבדל ומרחוק כו', ועד"ו יובן למעלה בהיות שאין מלך בלא עם וצריך בתחלה להיות מציאות נפרדים כנ"ל אי"ו כ"א במדות ההתנשאות דמדת המל' כדי שיהי' בריחוק ונבדל היפך ההתחברות אבל בשארי המדות כולן לא הי' מציאות הנפרדים מסתעפים מהם מאחר שהיו מתחברים קמי' העצמות וקמי' כ"ח והיו מתבטלים ממציותם לגמרי וזהו המלך המרומם המתנשא מימור"ע הגה בזאת ההתנשאות נתצמצם כל נפרד כי עי"ו נבדלו ונתרחקו מאור פני אלקי' חיים ואו נק' מלך כמ"ש מל' מכ"ע וממשלתך כו' (ועמ"ש מזה בביאור ע"פ מי מנה בענין חיים עליהם מלמעלה) וההפרש בין מלכות לממשלה ידוע שהמלוכה ברצון והוא בעולמות עליונים, והממשלה בע"כ עד שיודעים את רבונם כו' והוא בעולם השפל דנוגה דיצי' ועשי' כמ"ש במ"א, ועם כל הנ"ל יתורץ הקושיא הנ"ל במדות האה' האלקית אפילו נוטל את נפשך כו' דמאחר שבאמת קמי' כלא וכאין חשיב אותה ההארה אלקי' המחי' כל הנבראים הנק' מקר"ח כמ"ש כי עמך מקר"ח כו' (שהוא נק' עמך בחי' טפל ובטל לך ולכן לא נא' כי אתה כ"א כי עמך כמ"ש במ"א)

אור דרושים לטוכות התורה א'תשלנ

א"כ אי"ז חיים אמיתיים אלא דוקא בחי' עצמות אלקי' הנק' חיי החיים שהוא היש כו' הוא החיים האמיתיים, ועמ"ש מענין חיי החיים בד"ה שמע ישראל בפ' ואתחנן) ע"כ האהבה זו דאפילו נוטל את נפשך אי"ז מיתה אלא חיים אמיתיים להיות שנדבקה נפשו בחיי החיים וע"כ הוא למעלה מעלה מחיים הגשמיים כו' (ועמ"ש כה"ג בענין אלף הו' שנק' והו' חרוב לפי שאו הוא ש"ע שמבחי' זו א"א שיומשך חיים גשמיים בגשמיות העוה"ז ועמ"ש מזה ג"כ סד"ה והי' מדי חדש בחדשו גבי פי' ומדי שבת בשבתו ובחי' זו למעלה זהו"ע מיכאל מקריב גשמות ע"ג המזבח פ"ב דחגיגה ע"ש בעין יעקב ובגמ' סוף מנחות דק"י ע"א בתוס' שם כי מיכאל נמשך מבחי' מי כאל והיינו כי אל דיעות כו', והנה לפמש"כ דבחי' דע"ת זהו בחי' מל' יחז"ת זהו שם אלקים וא"כ ד"ע היינו יחז"ע בחי' ז"א שם הוי', וזהו וידעת כו' כי הוי' הוא האלקים כי אל דיעות הוי' שכולל הוי' דיעות וכולא חד, ובמ"א נת' כי כמו"כ ז"א לגבי ע"ק כאלקים תשוב ונק' ז"א ד"ת וע"ק הוא ד"ע, וי"ל לפי"ז שבחי' המל' הגורם התהוות היש זהו בינה שנק' אלקים חיים ומלך עולם כו' ונק' שכינתא עילאה ועולם הסד יבנה היינו ו"ק ובחי' מלך עולם הוא בינה ע"ד שהמל' הוא מקור ב"ע וכמבואר לקמן ושניהם אמת) וא"כ אהבה זו הוא ג"כ כדוגמת אהבה הטבעי הנ"ל לחפץ הדבר להיות עצמותו כו' כך הוא ענין החפץ לעצמות אא"ס ממש וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי שלא לחפץ לא בג"ע העליון ולא בנעה"ת כ"א אליו ית' חזו"ע שרפים עומדים ממעל לו ממעל לוא"ו כו' (ואהבה זו מעורר למעלה מעלה מבחי' ממכ"ע כי ע"י אהבה זו שאינו חפץ בחיים גופניים שהם מהתפשטות אור חיו הנפש בגוף כ"א רוצה ליכלל במקור עי"ז מעורר ג"כ למעלה מבחי' אור וזיו המתלבש ממנו ית' בהעולמות דהיינו במקור האור שלמעלה מהתלבשות מה שהוא קדוש ומובדל ונק' חיי החיים וממשיך משם האור והגלוי בעולמות בחי' מה שהוא קדוש כו' כי זהו מדה כנגד מדה כשם שמבטל א"ע וחיו נגד מקור חיי החיים כמו"כ כבי' מלמעלה אהבה דוחקת להיות האור שלמעלה מהתלבשות יאיר ויומשך ויתגלה כו' וע' בסש"ב פמ"ט ומ"ש מזה בד"ה להבין פי' וענין יג"מ מי אל כמך כו' ע"ש.

קיצור הטעם שמבחי' דיעה תחתונה שלמטה היש ולמעלה אין נמשך מבחי' מל' כי המדות אהבה מאיר בבחי' קירוב ומזה לא הי' יכול להיות התהוות היש ודבר נפרד רק מבחי' מל' המאיר בריחוק וז"א יחז"ע דיעה עליונה כו', ועד"ז באצי' לגבי א"ס יש ג"כ ב' בחי' אלו, ומכ"ז יוכן איך שייך לשון אהבה ממש בבחי' בכל נפשך, כי זהו האהבה להתדבק בחיי החיים).

ד) ומעתה יוכן בענין יחז"ע מן המאציל לנאצל עד בחי' יחז"ת הנ"ל מאצי' לבריאה כו', ומתחילה יש להקדים בפי' אור א"ס שאין הפי' כמו שטוברים העולם בעצמות שנק' א"ס והאור ממנו הוא הנק' אא"ס אלא על אור בלבד יתכן קריאת שם א"ס אכן על עצמות גם שם א"ס לא יתכן כי הוא מובדל לגמרי מבחי' ההשתלשלות עד שלא יתכן לומר א"ס להתפשטותו (כי לשון א"ס לא שייך רק על האור המתפשט אם הוא בבחי' גבול או בלי

אֵתְשֵׁלד אור דְרוּשִׁים לְסוּכּוֹת הַתּוֹרָה

גבול ולכן נק' א"ס ולא נק' אין לו תחלה. כי זה קאי רק על האור הנמשך ומתפשט מהעצמות וזכר לדבר כי א"ס הוא כחשבון אור) וביאור הדברים הנה י"ל תחלה למה נק' בשם אור בל' המקובלים בהיות ידוע ההפרש בין מאור לאור שהמאור הוא העצם כמו השמש והירח שנאמר ויברא אלקים את שני המאורות כו' והאור הוא ההארה שלו שאינו אלא בחי' התפשטות בעלמא, ולכך נאמר ויקרא אלקים לאור יום ולא קרא שמש וכיוצא וכידוע, והנה א"א להבין דוגמת זה למעלה בא"ס מאחר שהאור של המאור הוא יש ממש משא"כ למעלה אבל מבשרי אחזה אלוה דגם נפש האדם בגופו הוא מבחי' אור וזיו בלבד, בהיות שאנו רואים עצמות הנפש מופשט לגמרי מבחי' הגשמיות החושים כח הראי' וריחא וכיוצא קודם בואה לגוף ובבואה הנה הנפש דוקא תראה ותריח כו', אך הענין הוא דאין עצמות הנפש מתלבש באברי הגוף אלא רק בחי' זיו והוד והיינו התפשטות הארה ממנה בלבד מתלבש ומתפשט והמופת לזה שבגלגול הנשמות בעץ ואבן הרי יש מהות ועצמות הנשמה באבן ולמה האבן דומם אלא שהוא מפני שלא נתפשט מהארתה וזיווה כלל באבן ולכך האבן דומם כמו שהי', אבל בגוף להיות שמתפשט ההארה לכך יחי' חיים רוחני' מרוחני' חיי הנפש ועד"ו בקטן אין לו כ"כ שכל כמו הגדול אף שיש בו הנשמה אלא זהו שמפני קטנות הכלים של מחו הקטן לא נתפשט בו אור וזיו של הנפש רק מעט מועיר ושאר האור וזיו הוא בהעלם בעצמות הנפש, ומשל זה רוחני יותר להשכיל מזה עד"מ באלף אלפים הבדלות ענין פי' אא"ס, ואמנם באמת גם זה הדמיון אינו עולה יפה להבין ולהשכיל כדוגמתו למעלה מן המאציל לנאצלים שהרי עכ"פ יש תפיסא והתלבשות עצמות הנפש בגופה עד שתתפעל ממאורעות של הגוף ואינו כן למעלה דלית מת"ב כמ"ש אני הי' לא שניתי כו' לפי שהוא ית' אינו מלוכש בעולמות כלל כ"א קדוש ומובדל ולא כמו שהנשמה מלוכשת בגוף ולכן נק' סוכ"ע, ומה שארז"ל מה הנשמה ממלא כו' כך כו' היינו רק בחי' הארה מהאור דהיינו בחי' הקו כו', אבל עכ"פ קצת מעין זה יש להשכיל שבבחי' אור יתכן המשכה והתלבשות ולא בעצמות כמרי"כ למעלה מבחי' מל' דא"ס הנק' אור א"ס כנ"ל, וזה הטעם שנק' בל' המקובלים בשם אור ובל' הגמ' אמרו הי' הוא ושמו בלבד (כמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו) כי לא מצאו ענין ההתפשטות ההארה הנ"ל כ"א כדמיון השם באדם כשנפנה לקוראו שאיננו כלל מבחי' עצמותו רק שע"י בחי' אותיות שמו הוא נפנה לקוראו זה"ו כדמיון אותיות השכל לגבי השכל שנק' בחי' כלי כמו לקיחה ע"י הכלים נלקח ונתפס השכל ע"י האותיות אבל בטלים הן בתכלית לגבי העצמות של השכל ולכך אמרו ג"כ בלשון אותיות כמו בה' נברא העתה"ו כו' כי הכל ענין אחד ולדבר א' נתכוונו להורות על בחי' האור הנ"ל ולכן נק' בחי' זו בשם מלך מטעם זה וכנ"ל שהמלך מתפשט הארתו בלבד ולא עצמותו כו', והנה מובן למשכיל למעלה בבחי' מל' דא"ס דלכך נק' א"ס להיות שהי' ביכולת האור להתפשט עד אין קץ ותכלית עד"מ האור המתפשט בגוף שבעטן מתפשט בצמצום מאד מעט מועיר כפי ערך כלי קבלת אברי הקטן בלבד כו' אבל מצד עצמות האור הרי הוא יכול להתפשט יותר ויותר

אור דרושים לסוכות התורה א'תשלה

שהרי בגדול מתפשט האור חיו של הנפש הרבה יותר וכמו ערך התפשטות אור השכל בחכמת שלמה לגבי התינוק הקטן הרי המרחק ביניהם רב מאד, ומדוגמא ומשל זה גשכיל למעלה שמצד עצמות האור א"ס הי' מתפשט האור להאציל עד אין קץ ולא הי' נאצל בצמצום יו"ד ספי' בלבד כו' וכדומה לזה למטה בבריאה ד' מחנות בלבד פ"א פ"ש כו' שכל צמצום זה א"א לומר שהוא רק חלק קטן נבדל מגדולת אא"ס אפי' ע"ד כד מהים שהרי אא"ס הוא למעלה מן המספר וכמ"ש ולתבונתו אין מספר וא"כ כמו שא"א לומר בדבר שאינו בגדר חלקים במספר שחלק א' מועט הוא מחלק רבוא מאחר שהרבוא ג"כ אינו חלק ממנו כו', וכמ"ש בשש"ב פמ"ח כמור"כ כל צמצום קו המדה בנאצלי' אינו מפני גדר ההתחלקות באא"ס ח"ו לומר שקו חלק מהאור כמו כד מים אוקיינוס כו' ח"ו אלא כמו שאין ערוך רבוא רבבות לגבי דבר שבלי גבול ומספר ולכן אין זה נעשה אלא מפני סיבת הצמצום מקום הפנוי שהי' בתחלה דהיינו להסתיר ולהעלים האור וההתפשטות כו' שלא יהי' בבחי' אא"ס ממש ואז אח"כ יוכל להאיר ממנו בדרך קו המדה למדוד האצ"י מן המאציל בי"ס בלבד וכדומה, וזהו עיקר ענין יח"ע להאריך באחד כו' דהיינו לכיון בבחי' אמיתת אא"ס כמו שהי' הוא ושמו בלבד קודם שנעשה בו בחי' מקר"פ כדי לצמצם האור דרך קר"ח כו' שהוא באמת א"ס להתפשטות ולא בדרך מדידה וקצבה כלל, וגם לא שייך על מהר"ע ית' אפי' לשון אא"ס שלמעלה מהצמצום כי גם האור א"ס הוא רק הארה לבד שהאיר ממנו ית', וזהו ענין עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו הגדול בלבד, ונמצא ענין יח"ע בבחי' מל' דא"ס הוא כדוגמת יח"ת ממל' דאצ"י לבריאה שנת' למעלה דיש ב' מדריגות הא' מיש לאין כמו שהוא מלמעלה למטה תהב' מאין ליש כו' כמור"כ ממל' דא"ס להאיר דרך קר"ח בלבד הי' מיש לאין כו' כי בחי' הקר"ח כלא חשיב לגבי העצמות אא"ס מטעם הג"ל (וא"כ מלמטה למעלה גק' מאין ליש כי הנה בחי' א"ק או עקודים גק' אדם דבריאה פי' בריאה יש מאין א"כ גק' בא"ק או בעקודים יש ולמעלה הוא אין היינו הקו מאא"ס ע"ד שבריאה גק' יש ומל' דאצ"י גק' אין כו', אמנם מלמעלה למטה הנה למעלה אא"ס הוא היש האמיתי והקר"ח המתלבש בא"ק גק' אין וכלא חשיב לגבי אא"ס וזהו ענין כי אל דיעות כו', ועמ"ש מזה בד"ה ואכלתם אכול שלכן גם הנשמות הגבוהות יצטרכו להתעלות לע"ל ע"ד עליית הבהמה ע"י שהאדם מעלה אותה כו' כי בהמה הוא בבריאה פ"א פ"ש כו' והרי גם עולמות עליונים נקראים בריאה ומה שבריאה הוא בהמה היינו שאין בה דעת כ"כ שהרי נראה העולם ליש ודבר ובאמת ע"פ ד"ע הוא אין כו', וע"כ גם הנשמות הגבוהים עם היותם נקראים אדם הם בחי' בהמה לגבי א"ס ב"ה, וזהו ענין בהמה רבה כו' וצריכים להתעלות להיות בבחי' אדם להשיג הדעת עליון שלמעלה היש כו', ועמ"ש במ"א בענין הפך ים ליבשה כי ים ויבשה הם גלקחו מבחי' ב' דיעות הג"ל שהכרואים שבים הם בבחי' ביטול כו', וענין הפך ים ליבשה זהו גילוי דיעה עליונה ע"ד ומלאה הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים, והנה יש ים ויבשה במל' דאצ"י ובי"ע וכמור"כ גם ב' בחי' אלו מן המאציל לנאצלים והיינו ב' הבחי' שבכתר

ע"י וא"א כו). והנה בסוכות זמן שמחתינו הוא להמשיך האור מעצמות אא"ס ולהיות שהוא נבדל בערך מכל ההשתלשלות בא יבא בהתלבשות בסכך וכדומה וגם נמשך להיות בבחינת אר"פ אח"כ ע"י הלולב שממשיך דעת לנוק' בבחי' מוחין פנימי' כידוע ד"ל, וסיבת המקיפים דסוכות באים מבחי' בעלי תשובה שביו"כ ע"י אהבת בכל מאדך דוקא בחילא יתיר (שהוא ע"ד הנז' לעיל בענין אה' בכל גפשך אפי' נוטל כו' שהו"ע האהבה בבחי' חיי החיים כך הו"ע שבת שבתך דיוהכ"פ יום התשובה ולכן נאמר ועניתם את גפשותיכם למעלה מחיים גשמיים כ"א ע"ד העוה"ב אין בו לא אכילה כו' בחי' וחד חרוב כו', ועי"ז דוקא מעוררים למעלה מבחי' הקו"ח בעצמות אא"ס ומשם ממשיכים הסוכה והלולב המשכת הדעת בכני' מבחי' דיעה עליונה שלמעלה היש כו' ועיקר גילוי זה בפנימי' נמשך בשמע"צ ואמת הוי' לעולם כמ"ש בד"ה ביום השמע"צ כו'.

קיצור שכמו"כ יש ב' בחי' דעת הנ"ל מאא"ס לאצו' ויש להקדים תחלה פי' אא"ס ומשל מהארת הנשמה בגוף שהוא ג"כ רק זיו וגם משל זה אינו מכון כי הוא ית' קדוש ומובדל ולא כמו הנשמה שמלוזבת בגוף, ויובן ענין הצמצום בהאור עד"מ באור חיו הנפש מקטן לגבי גדול, אלא שלמעלה הצמצום אינו אפי' כחלק א' מני לבוא רבבות, ואחר הצמצום נמשך הקו אז שייך ב' דיעות הנ"ל בענין ב"ע דיכללות לגבי האור, ומזה יובן ענין סוכה ולולב כי ע"י תשובה ביהכ"פ בחילא יתיר מעוררים בחי' חיי החיים למעלה מהקו ומשם נמשך להיות וידעת היום כו' ע"ד כי אל דיעות כו' גדולה דיעה כו' והיינו כי הוי' הוא האלקים שב' דיעות כולא חד ועי"ז יומשך אהוי"ד יראה מצד דיעה תחתונה שם אלקים ולו נתכנו עלילות ואהבה מצד דעה עליונה כו'.

לדרוש ליל א' דסוכות דתקס"ג המתחיל להבין ענין צמצום שהצמצום הי' בבחי' שמו בנוסחא א' כ' משל האור אינו מכון חטעם כי אף שהאור רק הארה שאינו פועל שינוי בעצם המאור ולא כמו שפע כו' עכ"ז הארה מעצמות השמש שכל מאור השמש ענינו שיאיר האור והזיו מלאים זיו ומפיקים נוגה א"כ אם נאמר כן שלמעלה יהי' האור הארה זיו מעצמות ממש רק שאינו פועל שינוי להיותו הארה ובאמת למעלה אינו כן כי מלבד שהבחי' שנמשך ממנו להחיות העולמות שהוא הנק' שם הוי' ע"ש שמהת' אינו פועל שינוי בעצמותו, עוד זאת שהוא רק הבחי' היותר שפלה ותחתונה כמ"ש כה"ג בע"ח שמ"א פ"ג בענין עתיק דאצילות יעו"ש, והיינו כי אחר שענין בחי' הארה זו הוא להוות הנמצאים ונמשך ממנה חיות בבחי' א"פ ממש וגם המקיף וסובב הוא לפ"ע הנברא כו' והרי אין ערוך כלל בין נברא לברוא א"כ גם הבחי' מהבורא שנשפל להחיות הנבראים אינה ערוך כלל

להעצמות דוגמת שמל' דאצי' היורדת להחיות בי"ע נק' לגבי ע"ס דאצי' בשם רוח הבהמה היורדת למטה כו' תנ"ך ג"כ מקור הנבראים ושורשם שבאצי' בת"א בד"ה כי אברהם ובענין הכרובים עד"ו גם הבחי' הנמשך מהמאציל א"ס ב"ה להיות שרש להחיות הנבראים אי"ז בערך עצמותו לא אפי' כערך האור לגבי השמש וכמ"ש בת"א בסופו בד"ה לבסומי בפוריא דרש השני כי לא זהו עיקר האלקות זה שמחי' נבראים כו' יעו"ש הלשון ותבין ולכן בחי' זו נק' שם הי' הוא ושמו בלבד שהשם רחוק יותר לגבי העצמות מזיו השמש לגבי השמש שלכד שהוא אינו פועל שינוי בהעצם כמו האור עוד זאת שלא שייך לומר על השם שהוא הארה מהעצמות ממש כמו זיו השמש מהשמש וקצת משל לזה כמו זיו האבן טוב שהזיו ממנו אינו כזיו השמש שהשמש עיקרו בחי' זיו שהוא המאור הגדול והיינו ע"י זיו השמש אבל זיו האבן טוב אין עיקרו בשביל האור הנמשך ממנו שא"כ לא הי' יקר כ"כ שהרי אור הנר מאיר יותר והוא נלקח בפרוטה והאבן טוב יקר כמה אלפים וריבואות אע"כ יקרותו אינו משום הבהקת האור ממנו כ"א מצד עצמיותו... וסגולתו רק שיש בו ג"כ בחי' זו שמבחי' ג"כ זוו ההארה היא דבר טפל לגבי עצמותו מאחר שעצמותו אינו כלל מאור להאיר כך עד"מ ענין ההארה שהמאציל מאיר להיות מקור החיים להחיות נבראים הוא רק הארה שפלה ותחתונה בערך עצמותו שלא זהו עצמותו מה שמאיר ממנו זה הזיו מעצמותו כדוגמת זיו השמש לגבי השמש שהוא זיו עכ"פ מכל עצם השמש ממש משא"כ הזיו המאיר שיהי' סוכ"ע וממכ"ע אינו זיו מעצמותו ממש כ"א עד"מ לשכך את האוהן מבחי' היותר שפלה אף שאין שייך לומר כן התחלקות מדריגות למעלה וזהו הנק' שמו כי השם ענינו למטה שע"י פונה לזולתו ולמעלה הוא ענין מה שבבחי' הארה זו הוא מחי' הגמצי' ואפ"ל בחי' זו הוא שרש בא"י א"ק שהבחי' מ"ה שמחי' נבראים שייך בו ציור אדם שהוא ע"ס להיות כי מבחר הנבראים הוא האדם כו' והוא כולל דצי"ח כנודע וע"כ גם שרש בחי' המחי' נבראים נק' אדם וזהו א"ק שהוא כתר או עתיק גלגלתא ומוחא כו' וזהו ענין שמו היינו שם הוי' שהוא שרש בחי' אדם כמ"ש דמות כמראה אדם כו' מראה דמות כבוד הוי' אבל בעצמותו ומהותו לא שייך כלל בחי' אדם ושרש ע"ס א"כ גם האור וזיו אילו הי' דוגמת זיו השמש מהשמש שהזיו עכ"פ מעין כל העצמיות לא שייך בו שרש בחי' אדם וע"ס כו' אלא לפי שזיו זה הוא להיות מקור ושרש חיות העולמות ע"כ אינו כלל בערך העצמיות ממש ולכן משל לזה הוא הבהקת האבן טוב כו' ונק' שמו וזהו ענין הוא ושמו אתה קדוש ושמך קדוש עמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שיתכן המשכה מבחי' אתה בבחי' שמך ובוראי שמבחי' אתה לא יומשך דרך עו"ע ח"ו אלא ג"כ רק האור וזיו אלא כשהאור הזיו דוגמת זיו השמש אף שהוא זיו נק' המשכה מבחי' אתה ממש משא"כ בחי' ושמך קדוש שהוא שם הוי' שרש בחי' אדם לפי"ז כמו מאצי' שהוא בחי' אדם נק' המל' המחי' בי"ע רוח הבהמה כו' שם ב"ן גי' בהמה כו' לגבי אדם שם מה כו' כמ"כ אור הנמשך מן המאציל להיות מקור חיים

לאבי"ע נק' בחי' אדם ואינו ערוך לגבי המאציל שהוא כי לא אדם הוא יותר ממה שאין ערוך בהמה לגבי אדם כו' ומטעם אחר לא מדוקדק משל האור כי כאן אין שייך הסתלקות והתפשטות כמו באור אלא רק העלם וגילוי ולגבי זה יותר מדוקדק המשל מחיות הנפש שבגוף לגבי עצם הנפש שבו העלם וגילוי כגון כשמקרר האבר אין מסתלק ממנו החיות לגמרי כ"א שהוא בהעלם וכששב מהקרירות בא בגילוי כו', ועכ"ז הוי' הוי' ופסיק טעמא כו' כי המשכת אצי' מבחי' הוא ושמו היינו על ידי צמצום בהשם והצמצום דוגמת ע"ס דעקודים בכלי א' שיהי' גילוי חכמה בפ"ע ואז החכ' כשהיא בפ"ע אינה מערך החכ' דעקודים בכלי א' כמו פסוק בראשית ברא כולל השכלה מופלאת כשמתגלה ונפרד ממנו תיבת בראשית בפ"ע אין בה השכלה כלל כ"א מעט מועיר כמריכ ענין צמצום הנ"ל והאור הנאצל ע"י צמצום נק' אצי' כמו גבי ויאצל מן הרוח כו' שהרי ע' זקנים הם נמשכו מז"ח דמשה כל א' כלול מיריד וא"כ יפרדו לע' בחי' משא"כ ברוחו דמשה שכל ע' בחי' אלו כלולים יחד וגם עם הגי' ואזי המה בחי' ש"ע נהורין כי גי' הם שוין כמ"ש במ"א, והנה ויאצל אי"כ א"ס ב"ה המאציל מרוחו של משה על ע' זקנים כמריכ באצי' העליון שנאצל מבחי' שמו ית' הנה מי הוא המאציל הוא עצמותו ממש האציל מבחי' שמו שיהי' ע"ס דאצילות כו' וענין בחי' זהו כשכל הע"ס כלולים יחד דוגמת עקודים ע"כ נק' רק בחי' חכמה שאין החכמה בפ"ע אלא בעקודים יש בחי' חכ' ובחי' בינה וחסד יחד כך בחי' מחכמה וכך בחי' מבינה כו', וכן גם באצי' הרי בחכ' יש ג"כ ע"ס כו'.

בענין ד' מינים שנת' בסידור שער הלולב שהם מבחי' אין יש להעיר מענין אלפי שנאן דארו"ל א"ת שנאן אלא שאינן ופי' בעה"ק חלק ב' פי"ב שהם נמשכים מן הספי' הראשונה שהיא בחי' אין ועד"ז ד' מינים הנ"ל שהם בבחי' אין שרשם משם וע' זהו שלח דקנ"ח בפ"י היש בה עץ אם אין דר"ל עץ היינו כי האדם עץ השדה שהוא ז"א אם אין היינו שנמשך מבחי' כתר יעו"ש בפ"י הרמ"ז ועד"ז הד' מינים ששרשם מבחי' אין שרשם למעלה מבחי' כי האדם עץ השדה ע"כ בהם וע"י נמשך הדעת לבחי' אדם כו' ועמ"ש סי' ס"ח ע"פ רכב אלקים רבותיים אלפי שנאן.

אור דרושים לסוכות התורה א'תשל"ט

אתרוג מקבל קור וחום ע' במהרמ"א תלים רס"י ק"א ע"פ חסד ומשפט
אשירה, זכמארז"ל ע"פ בכל מאדך בכל מדה שמוודך לך כו', גדילים
באחה ע' דרוש דור הפלגה שעייז ממשין מעקודים, וע' בענין נגוף
ורפוא מ"ש יחזה דעת הרי לולב ביום, מ"ש סוכה מקיף ולולב פנימי י"ל
כי אל דיעות ד"ע איך כלא חשיב זהו רק מקיף ע' ד"ה לבחני ד"ת
ביטול היש זהו א"פ זהו שצ"ל ידעו כי בסוכות הושבתי ג"כ דעת רק
שהוא מקיף וזהו סוכה גימ' אמן הוי' אד' חיבור ב' דיעות הנ"ל, ע'
בד"ה ר"ש מרקד אחלת מענין הדעת לנוק', ע' סד"ה יר"ט של ר"ה שאף
בשבת נוטל לולב בימי הבית להמשיך הדעת י"ל כי שבת מקיף ע' ביאור
שבתותי תשמרו זע"י לולב גמשך בא"פ, כמו רכב כו' שאנן ע"י הביטול
עייז אד' במ זהו המשכת הדעת כמ"כ כו'.

הנענועים בלולב מעלה ומטה להעביר יניקת החיצונים מבחי' אם תגביהי
כנשר ומלמטה מסוף ק"כ צירופים אלקים כו', ומכ"ז יובן
מארז"ל בחלק דצ"ב ב' ע"פ וקוי כו' יעלו אבר כנשרים, עושה להן
כנפים כנשרים, וע' מזה ג"כ בוח"א בראשית י"ב ב', דהיינו בחי' ישארו
על אברתו וזהו ושטים ע"פ המים היינו על ים החכמה דאורייתא מחכמה
נפקת כו', וזהו אם תגביהי כנשר שהוא בחי' המן שהגביה א"ע להפיל
פור הוא הגורל על דרך שהי' הגורל במקדש על שני השעירים לפני הוי',
לפני דוקא וכמ"ש במ"א בד"ה כי אברהם לא ידענו, ולכן נק' בחי' זו
אם תגביהי כנשר דוקא, ועיין בויקרא רבה פכ"ט, והיינו שלפי שבחי'
ישארו על אברתו הוא למעלה מבחי' רמ"ח סקודין דאינון רמ"ח אברין
דמלכא ע"כ גם העמלקים יוכלו להגביה א"ע לקבל יניקה משם וכמ"ש
במ"א ע"פ ויאבק איש עמו, וע"פ ויהי בשלח פרעה, וזהו אם תגביהי
כנשר דוקא, אך משם אורידך נאום הוי' נאום הוא הדיבור ואשים דברי
בפיך ועמ"ש בד"ה זאת חקת התורה בפ"י וענין תולעת יעקב כו', אך
להבין דהא בחי' אם תגביהי כנשר הוא להגביה א"ע לבחי' ארך אפים מה
שלמעלה משם הוי', ואיך אי"כ משם אורידך נאום הוי', אך הענין כמ"ש
במ"א בד"ה שובה ישראל בענין מ"ש גבי אליהו ויאמרו הוי' הוא האלקים
ב' פעמים לפי שיש בזה שני פירושים האחד שבחי' הוי' שהוא גילוי אור
א"ס ב"ה הרי הוא הוא עצמו האלקים והצמצום שנתצמצם ע"י שם אלקים
להיות בחי' שמש ומגן הוי' אלקים, שהצמצום הזה דשם אלקים עם היות
שבאמת הוא צמצום גדול לגבי שם הוי', מ"מ הרי הוא עצמו הוא ההוי'
שעייז נמשך שם הוי' להוות כל ההוויות מאין ליש שמבלעדי הצמצום לא
היו העולמות כלל ואי"כ גם הצמצום הוא הוא הוי' המשכת החסד, וזהו

הפ"י האחד בענין הוי' הוא האלקים, וע' מזה ג"כ בד"ה ושבת"י בשלום, ובד"ה והאבן הזאת בחו"א פ' ויצא, והפ"י השני כי בחי' הוי' שהוא המשכת האור והחסד מה שלמעלה מהצמצום דשם אלקים ונק' שמש הוי' מה שלמעלה מבחי' המגן והנרתק דשם אלקים, הרי בחי' זו הוא רק בחי' אלקים וצמצום לגבי עצמותו ומהותו כביכול וכמ"ש אני הוי' הוא שמי שבת"י הוי' אינה אלא בחי' שם עדי"מ כו', וע"ז אמר יעקב ושבת"י בשלום אל בית אבי הוא בחי' הצחוק והתענוג שיתגלה לע"ל מבחי' ומדרגה שלמעלה משם הוי' כענין עד יעבור עמך הוי' כמ"ש בד"ה תאזינו השמים ואזי הוי' הוי' לי לאלקים שבת"י הוי' בבחי' אלקים תחשב, וביאור הדבר היינו דכמו שכעת א"א שיומשך הגילוי משם הוי' הנק' שמש אלא דוקא ע"י שם אלקים הנק' מגן ונרתק כמו כן אף שלעתיד אמרו"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה, והיינו לפי שיוזכר העולם ויוכלו הצדיקים לקבל מבחי' שם הוי' עצמו אף גם שלא ע"י הצמצום וההסתר דשם אלקים, וכמ"ש מזה בביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות, וזהו ענין מ"ש ונשגב הוי' לבדו ביום ההוא שלעתיד יהי' גילוי שם הוי' ממש שלא ע"י ההסתר דשם אלקים כו' וכענין והי' הוי' לי לאלקים אך עכ"ז לשיומשך הגילוי מבחי' מהותו ועצמותו שלמעלה משם הוי' הנה גילוי זה אי אפשר שיומשך גם אז אלא ע"י אמצעות ההתלבשות בשם הוי', כי היו"ד הוא צמצום ה' התפשטות ו' המשכה כו' שע"ז נמשך האור, וכמ"ש במ"א שזהו ענין ממעמקים קראתיך הוי' שבת"י ממעמקים הוא כענין מאד עמקו מחשבותיך מה שלמעלה משם הוי', ומבחי' זו ממש נמשך הגילוי אלא שזהו ע"י שם הוי', ונמצא שם הוי' זה נמשך מבחי' ממעמקים ממש, וזהו ויקרא הוי' הוי' שיש ב' בחי' שם הוי' כנ"ל, ונמצא בחי' שם הוי' זה לגבי מהותו ועצמותו הוא כמו עתה שם אלקים לגבי שם הוי' שהאור הנמשך משם הוי' הוא נמשך עתה ע"י הכלים שמבחי' שם אלקים, כמ"כ ההמשכה מבחי' מהותו ועצמותו ית' הוא נמשך ע"י שם הוי', והרי א"כ שם הוי' הוא נחשב בחי' אלקים לגבי מהותו ועצמותו כביכול, ולכן יש שם הוי' בניקוד אלקים, וזהו וידעת היום והשבות אל לבבך כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, פי' שזהו עצמו ענין ב' הפירושים הנ"ל שבענין הוי' הוא האלקים, כי בשמים ממעל רומז לבחי' סוכ"ע שע"ז נאמר דרך הנשר בשמים ולכן מי יעלה לנו השמימה הסוף תיבות הוא שם הוי' כי בחי' סוכ"ע הוא למעלה משם הוי' עד שהוי' הוא האלקים ששם הוי' נחשב לגבי מהותו ועצמותו ית' הסוכ"ע כמו שם אלקים, ועל הארץ מתחת היינו בחי' ממכ"ע שהוא בחי' או"פ המוקף מבחי' שמים הסוכ"ע ובבחי' ממכ"ע הנה מקור האור הוא מבחי' שמש הוי' המאיר לארץ ולדרים עליה ע"י המגן דשם אלקים כו', והכל אחד כנ"ל בענין הוי' הוא האלקים, ומכ"ז יובן ענין אם תגביהי כנשר משם אורידך נאום הוי', דעם היות שהגבהה זו הוא לקבל מבחי' ארץ אפים בחי' סוכ"ע השהו ומשהו כו' מה שלמעלה משם הוי', כענין דרך הנשר בשמים, ואפשר שזהו ענין שהי' שלמה נפלא ע"ז כמ"ש שלשה המה נפלאו ממני כו', אך משם אורידך נאום: הוי' כי בחי' הוי' הוא תאלקים

אור דרושים לסוכות התורה א'תשמא

בשמים ממעל, שלהיות נמשך האור והגילוי מבחי' סוכ'ע ומבחי' ממעמקים הוא גי' ע"י שם הוי' דוקא שהוא נחשב בבחי' אלקים לגבי מהותו ועצמותו ית' כנ"ל, וע"כ ארו"ל לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה שהוא ענין גילוי שם הוי' ואזי צדיקים מתרפאין בה כו'

ענין * קבלת שבת לכה דודי בד"ה והי' מדי חדש בד"ה מה טובו יובן פי' הברכות בא"י אלקינו להמשיך בחי' רוכב בערבות כו', בד"ה וכל בניך גבי ורב שלום יובן פי' המברך את עמו ישראל בשלום היינו ב' שלום האי מלמעלה למטה והב' מלמטה למעלה שמבחי' ורב יהי' שלום זהו שלום לרחוק כו' ולכן אמר תחלה תורת חיים כו' שעיי' נעשה ורב שלום, וגם יובן משם פי' מאמר ת"ח מרבים שלום כו' בד"ה ציון במשפט יובן מ"ש בברכת השיבה ומלוך כו' בחסד וברחמים בצדק ובמשפט שהן בחי' ב' אריסין שמלמעלה הגז' ברבות פי' עקב ושל למטה מכנס"י כו' ע"ש.

כ"י * ממך הכל ומידך נתנו לך. כתיב חג הסוכות תעשה לך באספך מגרנך ומיקבך ואיתא בשל"ה במסכת סוכה שלו בפרק תוכחת מוסר שלכן בא מצות סוכה אחר אסיפת גורן ויקב שהאוצרות מלאים כל טוב כו' שאז יצא מדירת קבע לישב בדירת ארעי שישים מבטחו בשם ית' ויתן אל לבו כי כל הטוב שהגיע אליו מן היוצא בשדה הכל בא לו ברצון השם עכ"ד בשם מגורת המאור, והנה כמו שהוא בגשמיות כך הוא ברוחניות דהנה כתיב קדש ישראל להי' ראשית תבואתה, ואיתא במדרש רבה פי' במדבר סיני תחלת פרשה ד' משל למלך שהיו לו גרנות הרבה כו' והי' לו גורן אחת נאה כו' כך המלך זה מלך מלכי המלכים הקב"ה והגורן אלו ישראל מדושתו וכן גרני בישעי' סי' כ"א, וכן הוא אומר קדש ישראל להי' ראשית תבואתו כו', והנה תבואת גורן היינו שעורה וחסה, ושעורה שעור הי' שהוא בחי' שיעור ומדה הנמשך מבחי' הי' אחרונה דשם הוי' להמלאכים הנק' בשם בהמה פגי ארי' פני שור לכל חד לפום שיעורא דילי' ולכן שעורה הוא מאכל בהמה וחסה היא מאכל אדם, כי חטה כברתא דמתחטא לגבי אבזה הוא בחי' בת אבי היא בחי' הי"ח שבמל' ששרשם מחכמה ושעורה בחי' הי"ג שרשם מבינה והיינו חטה השפעת החכמה שלמעלה משכל המושג

(* ד"ה זה נמצא בבזך באב' 36 ובבזך יחן — אלה הדברים — אחר המאמר דלעיל.

כמיש מזה בד"ה וספרתם לכם זבד"ה וארי' כבקר יאכל תבן, והנה בישראל נאמר וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה כי כד אתיליד יהבון לי' נפשא מסט' דבעירו כו' ארפגי הקודש כו' חיות הקודש כו' כמיש בוח"ב משפטים צ"ד ב' וע"ש בפ"י הרמ"ז ועמ"ש בתו"א בד"ה ואלה המשפטים נמצא יש בנש"י מבחי' חסה ומבחי' שעורה.

זוהר אמור ק"ג ב', תקט"ז. מפרש זכרתי לך חסד נעורייך, שהאיר לה החסד לבנותה בנין שלם. וא"כ יהי' פי' זכרתי ע"ד למען תזכרו דפירש שתהיו זכרים, וע"ד אשה מזרעת תחלה יולדת זכר, כמו"כ זכרתי לך חסד שזה החסד המתקן אותה יהי' בחי' זכר ומשפיע, ואומרו דא ענגא דאהרן שאהרן הוא יס"א כ"כ הרמ"ז כאן, וכ"כ במא"א אות אלף קל"ט, ה"ל אהרן נשמתו מיסוד אבא פנים ואחור גימט' ע"ב קפ"ד כו' עכ"ל, ועמ"ש בלקר"ת בד"ה בהעלותך את הנרות דרוש הראשון ההפרש בין אהבה דאברהם הנק' אהבת עולם ובין אהבה דאהרן הנק' אה"ר כי אהרן אותיות נראה ע"ד אשר עין בעין נראה והיא אהבה הנמשכת מבחי' ראוי' אשר אין דוגמתה וראוי' הוא חכמה ע"ד איזהו חכם הרואה ומבואר בלקר"ת בש"ש ע"פ לבבתינו באחד מעיניך באחד כתיב והקרי באחת פי' עיניך הוא לאסתכלא ביקרא דמלכא וכענין עיניך יונים, ויש בזה ב' בחי' הא' מחמת יחודא עילאה איך שהוא יתברך אחד ממש וכולא קמי' כלא חשיב ואי לזאת הוא תמיד בבחי' ביטול כו' והב' מחמת יחוד' כו', וב' בחי' הללו הן מ"ש באחד מעיניך וקרי לה באחת כו', ואפ"ל לפי"ז איש פי' זכרתי לך כנ"ל לשון זכרתי זכרתי שיהי' חסד נעורייך ענגא דאהרן שהוא האהבה שמבחי' ראוי' יהי' בחי' זכר דהיינו בחי' באחד מעיניך הביטול דיחוד' שהוא ביטול באו"א"ס ב"ה ממש בחי' אין, ועמ"ש מענין ענגא דאהרן בד"ה מצה זו ומ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש השלישי פי' בענין וסוכה תהי' לצל יומם, ויומם הוא חסד דאהרן וכמיש בזהר, ובמא"א יר"ד ס"ח יומם חסד ראשון דאזיל עם כולהו כי הוא מלביש עם כולם עכ"ל, ועמ"ש מזה בסידור בד"ה אד' שפתי תפתח שזהו א' דאד' הממתיק הדין, כי שרש חסד זה הוא מהכתר סד, לכן אור החסד אינו מתעבה, ועמ"ש מענין אינו מתעבה בהרמ"ז פי' שלח קנ"ח, ועמ"ש ע"פ יומם יצוה ה' חסדו, ובד"ה ועשית בבדי קדש לאהרן כת"א פי' תצוה נתבאר כי אהרן נמשך מבחי' ורב חסד, ועמ"ש ע"פ אתה כהן לעולם על דברתי כו', ובזה"ג פי' מצודע דנ"ג סע"ב היר"ד דדברתי שאהרן ממשך מבחי' חכמה שהוא יר"ד בבחי' מלי' תנ"י שושבינא דמטרוניתא, וע' בד"ה בהעלותך דרוש השני בענין חיך שלך גדול משלהם כו', ועמ"ש ע"פ חכלילי עיניים מיך יינה של תורה כו' ועיין במא"א חי"ת סמ"ה בענין חסד, ובענין נער באות נח ספ"ג.

ועמ"ש בלקרית בשה"ש בד"ה לריח שמניך, ומ"ש בפ' צו בפ' ונערים פני זקנים ילבינו כ"י ומ"ש בענין שני הכרובים שהן אנפין זוטרי כרוב כרביא, ופ"י הה"מ שיהי' קטן מאד בעיניו ע"ד קטונתי מכל החסדים שאמר יעקב כי אתם המעט מכל העמים שממעטים א"ע, כי קטן יעקב, דוד הקטן, שמע"צ סעודה קטנה, כי נער ישראל ואהבהו, הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים, וא"כ זהו פ"י חסד נעוריך, גם אפ"ל חסד נעוריך זהו אה"ע הנמשך מבחי' חסד לאברהם שהיא האהבה הטבעית שבנפש הירשה לנו מאבותינו, וכמ"ש בד"ה ועשית בגדי קדש הנ"ל, ולכן נק' חסד נעוריך, ועי"ז נמשך אתדל"ע מבחי' ורב חסד דאהרן שיומשך אה"ר בנפש, חזו הנק' זכרתי לך חסד נעוריך כי חסד נעוריך הוא נוק' עד דלא קבילת דכ"ר אקרי נער בחז"ב פ' בא דף ל"ח ב' משא"כ אה"ר זו היא מעלמא דדכורא והיינו זכרתי לך שעשיתי אהבה שלך לבחי' דכ"ר, ועמ"ש בלקרית בד"ה שדש תשיש בפ' תזריע פ"י אה"ר זו שבבחי' זכר כי נוק' דעתן קלות משא"כ בחי' זכר חסדו כ"י ועד"ו נתבאר בלקרית פ' מטות בד"ה ואשה כי תדוד, שענין בנעוריה בית אביה זהו ענין אהבה ראשונה כאהבת הבן אל האב שהוא בקרירות, אך אח"כ ואם הי' תהי' לאיש היא אהבה ברשפי אש שאין לו רצונות אחרים כלל זהו נמשך ע"י התורה, ושם מבואר דבחי' האהבה בנעוריה בית אביה זהו חסד נעוריך.

קיצור פ"י חסד נעוריך שיהי' בבחי' כי נער ישראל, קטנתי מכל כי קטן יעקב מאד בעיניו, חזו ענין הכרובים, עננא דאהרן, אה"ר שמבחי' ראי' עיניך יונים חכלילי עיניים זכרתי לך שיהי' בבחי' זכר כענין באחד מעיניך, גם עננא דאהרן יומם דאזיל כ"י שאור החסד אינו מתעבה כ"י, גם י"ל חסד נעוריך אהבה הטבעית וכשנמשך עי"ז אה"ר נק' זכרתי לך חסד נעוריך.

ב) ומ"ש עוד בפ"י כלולותיך דאשתכללו לך, הנה ברש"י ומ"צ פירשו כלולותיך לשון כלה, אך הזהר מפרש לשון שכלול וכמו ויכלו השמים תרגום ואשתכללו ופ"י שכלול יש בו ב' פירושים, כי בעזרא סי' ד' י"ב ושורייא שכלילו פירש"י והחומות יסדו נמצא מפרש שכלול לשון יסוד, וכ"מ ממארז"ל במד"ר פ' בראשית ספ"א לבריאה שמים קדמו ולשכלול ארץ קדמה, הזמ"צ פ"י שכלילו ענין גמר והשלמה, ובערוך ערך שכלול כ' כלילת יופי מתרגמינן משכללא בשופרא, א"כ כמו"כ פירוש כלולותיך וענין שכלול זה פ"י לעשותה פרצוף שמתחלה נאצלה רק נקודה א' הוא הכתר שבמ', ואח"כ הט"ס באין בה בסוד תוספות, ועמ"ש מזה באריכות בביאור מאמר הזהר פ' בלק דקצ"א ע"א ע"פ שחזרה אני ונאזהר חזר"ע ואיש כי יקח אחותו כ"י חסד הוא והרמ"ז כ' אהבת כלולותיך קורא עוד לחסדים אהבה מפני שהחסדים אלו הם מאימא שהיא סוד אהבה כנוכר בכונת דחילו ורחימו עכ"ל, ור"ל שהיא אהבה רבה שלמעלה מהשכל, כמ"ש בלקרית פ' עקב בד"ה ולהבין שרש הטעם פ"א, ומ"ש בזהר ואתעטרו לך

ואתקינו לך, פי' הרמ"ז ואעטרך לך הוא לשון כליל שהוא עטרה שמה ענין הסכך שהו"ס הכתר, ויש להעיר מן ויהיו חיי שרה מאה שנה מה שמקבלת מהכתר מאה ברכות, ועשרים מה שמקבלת מאר"א ו' מה שמקבלת מז"א שכל אלו הבתי צ"ל בשרה שהיא מ' או ע"ד הנו' במאמר הזוהר ר"פ בראשית ע"פ כשושנה בין החוחים שהמ' נמשכו בה י"ג עלין דסחרין לשושנה וחמשה עלין תקיפין כו', והם מנש"ב הנק' כל, וזהו כלולותיך כו', ועמ"ש עוד מענין ופי' בנין ירושלים בביאור ע"פ וכל בניך אית בניך אלא בוניך בלקרית פי' ראה, ובוז"ג פי' פנחס דרנ"ו ע"א כתב ח"ל פקודא תליתאה דאקרי אהבת חסד הה"ד אהבת עולם אהבתך ע"כ משכתין חסד, אהבה כלילא מאבהן דאתקרי בהן בכל מכל וכל, ורזא דמלה זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך עכ"ל מפרש כלולותיך שהיא כלולה מג' אבות שבכל אי נאמר כל, וא"כ ג' פעמים כל זהו ענין כלולותיך, וענין ההפרש בין בכל דאברהם ובין מכל דיצחק פי' רבינו ז"ל בדר"ה כיצד מרקדין שלא נדפס בלקרית ח"ל והי' ברך את אברהם בכל כו' שהיתה לו בת כו' אבא יסד ברתא כו' רק אימא אחיפת מנהא לברתא כו', פי' כי שרש האותיות הוא מבחי' אבא בחי' חכמה שהרי הבהמה יש לה קול והי' מוצאות הפה ואעפ"כ אינה יכולה לדבר מפני העדר בחי' החכמה וכן התינוק אינו יכול לדבר עד שיהי' שני שנים שמתגלה בו בחי' החכמה, וזהו ויהי' ברך את אברהם בכל פי' בכל שהיתה לו בת אבא יסד ברתא (הג"ה ויסד זהו ענין השכלול כנ"ל ור"ל שהי' לו בת שהאיר בהדיבור הנק' בת זמעת הדיבור זהו מעלה גדולה וזהו גיבורי כח עושי דברו עכ"ה) משא"כ יצחק מכל מקצת כל כו' (הג"ה כי אברהם זהו אבא ויצחק זהו קו השמאל בינה, ואימא רק אחיפת מנהא לברתא ולא כמו אבא שיסד ברתא ממש זהו מכל מקצת כל עכ"ה) עכ"ד שם, ובפרק סוף ערך כל כלה כתב ובתיקונים פי' כי בהיות צדיק כלול מג' אבות נק' בכל מכל כל שהם ג' אבות ע"י צדיק (הג"ה עמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו בפ"י ואגודתו על ארץ יסדה ועיין זהר ס"פ צו דל"ה ע"א מענין ואגודתו עכ"ה) ועכ"ז כל זהו לשון כל ע"י החסד כדפי' בזוהר ס"פ בא דמ"ג ע"ב, והגם כי פי' כל הם נשיב, וא"כ עיקרם מאימא י"ל כי יש כמה מדריגות בנשיב וזהו"ע מרב כל ריבוי בחי' כל כמ"ש בדר"ה ואתה תצוה ובדר"ה מנורת זהב כולה, וגם כמ"א נתבאר דשער החמישים דבינה הוא הממוצע בין חכמה שנק' אין ובין בינה שנק' יש א"כ כשהחכמה מאיר בנשיב זהו בחי' עליונה יותר וכמ"ש פי' לבנון ליב נתיבות חכמה המאיר בנשיב, וזהו מעלת אברהם שנאמר בו בכל, משא"כ ביצחק מכל, ועמ"ש ע"פ הזוהר פי' חיי דקכ"ב ע"פ ויתרון ארץ בכל היא, ויש להעיר מדרוש ברכת הזימון שע"י שהם שלשה קוין ממשיכים מהבריכה העליונה למ', וזהו נברך, הלינו ההמשכה מגיד מקוד מעיין בריכה, משא"כ אחד או שנים אין אומרים נברך שאין בכחם להמשיך מהבריכה הנ"ל רק מז"ת הזן הוא חסד כו', ועד"ו יתפרש כאן שע"י שמקבלת מכל הג' קוין חג"ת בכל מכל כל אזי בא ההמשכה מגיד

כת"ב דוקא, וזהו מעלת ואגדתו על ארץ יסדה כשהם אגודה דייקא, ואין אגודה פחות משלשה, עיי' הבונה בשמים מעליותי, פי' שמים הוא ז"א נמשך בו הג' הנק' עליותיו, והיינו מ"ש בזהר ס"פ צו שם לאגדתו כד אודווג מלכא לקבלה בכל אינון עטרין קדישין בכטופיא חד כדין ואגדתו כתיב, ופי' בכל אינון עטרין היינו שמאירין בו הג' שעו"ג מאד עמקו מחשבותיך, בחי' ממעמקים כמ"ש בלקרית בשה"ש בד"ה באתי לגני, ומכל זה יובן פי' אהבת כלולותיך כשמקבלת מג' אבות בכל מכל כל זהו שאומרים בבהמ"ז הוא יברך כו' כמו שבירך את אבותינו אברהם יצחק יעקב בכל מכל כל כן יברך אותנו כולנו יחד וזהו ג"כ ענין כלילת יופי כמ"ש בלקרית בשה"ש ע"פ הנך יפה רעיתי כשמאירים בה הג' קוין חגית כו', במ"א פי' זכרתי היינו יסוד אבא שמאיר בנוק' שזהו ענין מרדכי כמ"ש בתו"א בד"ה כי אתה אבינו ושם כי פורים ויוכ"פ חד דרגא הארת יסוד אבא בנוק' שלא עיי' ז"א והיינו זכרתי לך חסד נעוריך יס"א ארוך, וא"כ זהו ע"ד הנוכר בסש"ב פט"ז בענין פי' מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, והטעם לכתך אחרי שגם בהיותה אב"א הי' לכתך אחרי ע"ד אחרי הי' אליכם תלכו שה"ע כי מנסה הי' כו' לדעת, כמ"ש בלקרית פי' ראה, ועיי' מברר וממשיך כו' להיות זכרתי לך, ואפ"ל זכרתי לך הוא כענין ביום ההוא יהיה כו', ועיי' בפע"ח גבי פורים שהנס אף כשמאירים המחזין בו"א לא נפסק הארה זו מטק', ועפ"ז י"ל ענין חנוך לנער ע"פ דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה, דקשה מאי מעליותא, אלא משום כי אז זכרתי לך חסד נעוריך, ומש"ע וכ"כ למה בגין לכתך אחרי יובן ע"ד מ"ש בלקרית פי' ראה בד"ה אחרי הוי' אליכם תלכו דההליכה אחת ר"ל כשאין מאיר יאר הי' פניו אלא ואנכי הסתר אסתיר פני, וזהו כי מנסה הי', ועיי' שעומד בנסיחן קורע המסכים שמג"ק המסתירים שרשן מאד נעלה, ונק' לכתך אחרי במדבר ששם נחש שרף ועקרב וצמאון ד' קליפות והם ד' שליבות דסולם זה לעומת זה, והנה ידוע דמל' נק' מדבר, לפ"ז י"ל זכרתי לך חסד נעוריך קאי על לע"ל, ור"ל חסד נעוריך זהו ענגא דאהרן היינו ענני כבוד שהיו ביצי"מ, אך לע"ל נא' כימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות שיהי' גילוי אור גדול יותר מיצי"מ והיינו מפנימיות עת"י, ולכן לע"ל יהי' שיר זכר משא"כ ביצי"מ נק' אז ישיר כו' השירה הזאת לשון נקבה, וידוע דשיר זכר הוא בחי' גבה יותר ולכן לא יהי' אחריה גלות ועיבור סר וכ"כ למה בגין לכתך אחרי במדבר כו' כנ"ל.

ענין האהבה שבבחי' צל ומקיף הנה חסדים המכוסים ביסוד אימא ג"כ האהבה שבבחי' מקיף, אבל עכ"ז זהו מדות שבשכל, אכן יש אהבה שגם בשכל אינה מורגשת כמ"ש בד"ה טוב לחסות דרוש הראשון, שזהו ענין תפלה בלחש, ואפ"ל כמ"ש בסידור סוף ביאור דברכת הנהגין בפ"י יין המשומר בענביו משימ"ב דפי' ששת ימי בראשית הם ר"ק דאבא, ובהם משומר היין דבינה, וא"כ ר"ק דאבא הם המדות שלמעלה מהשכל המושג, וכ"כ בביאור אם בחוקתי בענין משה שיהי' מבחי' מ"ה שהוא חכמה.

א'תשמו אור דרושים לסוכות התורה

זא"כ האהוי"ך שהיו לו הוא ו"ק דאבא כו'. וע' ד"ה כי מראש צדדים אראנו כו' ובביאור הג' כי תצא פי' חסד דאימא ע"ד רשפי אש מההתבוננות איך שהוא אלקים חיים כו', אך החכמה כח מה ביטול ממש א"כ החסד דאבא זהו האהבה מה שאינו רוצה ליפרד מהשגת ביטול זה כו', והו' ג"כ כעין מ"ש בד"ה חכלילי בענין אה"ע ואה"ר שנגד אה"ר אין לעזמת זה תווא משם מ"ה אהבה מצד סוכ"ע והו' טוב לחסות, ומ"ה הוא מקיף לגבי ב"ן בלק"ת פי' פנחס ביאור ע"פ צו את בניי, והו' ה' צילך על יד ימינך, ועיין הפי' בד"ה ביום השמע"צ, שמאלו תחת ספ"ה, ומ"ש מזה בד"ה רני ושמתי סד"ה אך היינו שע"י רנ"ש שמלמטה נמשך כן מלמעלה והיינו המשכת י"ה יער"ש, ואפ"ל שזהו ענין יום ראשון לסוכות שהוא בחמשה עשר לחדש השביעי היינו י"ה שנתגלה ע"י מט"נ דר"ש בעש"ת, והנה בד"ה ביום השמע"צ הנ"ל פ"ה פי' שכמו"כ ע"י התורה נא' ובצל ידי כו', ועמ"ש במ"א מענין סוכות שהוא מה שמאיר מאור א"ס ממש שלמעלה מהצמצום שהגיעו לזה ע"י התשובה ביהכ"פ כמ"ש סד"ה ולא אבה בפ"י ויהפוך כו' ע"י ע"ס הגנות בעצמות המאציל, וא"כ משם נמשך בסוכות ולכן הוא בחי' צל ומקיף ולא כמו ע"ס האצילות שהם א"פ ולכן איתא במאמר הזוהר דצדיקיא אמרו והשביע בצחצחות, והם י"ס דעתיק כמ"ש במא"א צ' י"ד שנק' ע"ס הגנות, ובמא"א אות צ"ד סל"ד הם ח"ב על ראש ז"א לכן יר"ד פעמים הא' גימט' צל שהוא הכאה יוד חכמה בה"א בינה עכ"ל, וא"ש שזהו בחמשה עשר לחדש שהם י"ה מזה נמשך צל סוכה וע"י צל סוכה י"ל ניצולים מבחי' צלמות שהוא דו"ב דקליפה ע"ש סט"ה, גם הצל מגין מפני החמה וחום היום הוא גבורות במא"א ח' י"ד, והצל מגין כי הוא חסד, וע"ש סמ"ב חמה נק' בינה עילאה, וזהו והי' אור הלבנה כאור החמה, וא"כ הצל צ"ל גבה יותר וה"ע ואור החמה יהי' שבעתיים כו', שבחי' זו אינה מאירה עכשיו רק בבחי' צל, והו' כל האורח בישראל ישבו בסוכות, כל האורח מה שאני עתיד להזריח בחי' ואור החמה יהי' שבעתיים עכשיו בחי' זו ישבו בסוכות בבחי' צל ומקיף, א"נ כי הנה יש חמה בקליפה ע"ש במא"א והוא מ"ש זחפרה הלבנה ובושה החמה, וע"כ יניקתם מהחמה ולבנה דקדושה שהם זר"ג משא"כ מבחי' צל ומקיף שהוא בינה הנק' עלמא דחירו אין שם יניקה גם יש להעיר לענין סוכה ממש"ש במא"א ח' מ"ז חופה כו' ע"ש, ומ"ש בענין ושכינתא פרסת היינו כי יש ב' בחי' סוכה הא' הסוככת על הזו"ג הב' סוכת דוד מ' הסוככת על בריאה כו', והם כענין ב' כתרים דנעשה ונשמע שפי' בביאור ע"פ בחדש השלישי שהוא כתר דאצילות וכתר דבריאה, והו' סוכת שלום היינו שלום בפשמ"ע התחברות המאציל לנאצלים, שלום בפשמ"ט התחברות האצילות בבי"ע והו' כל העוסק בתורה משים ב' שלומות שהתורה נק' ובצל ידי בחי' סוכה כו', ומש"ע בענין ואברהם וה' צדיקיא דהיינו הח' צ"ל עוד עם כללות הח' שביסוד, וע' במא"א אות כ' סמ"ב, ובסידור בד"ה גשמת כל חי, ומ"ש עוד דוד מלכא זהו ע"ד חמש אינן שית אינן שבע אינן

אור דרושים לסוכות התורה א'תשמו

בוחר פ' פנחס דף רנ"ד ע"א ונתבאר בבה"ו שם דמצד בינה המש אינון כי בינה עד הוד אתפשטת אבל מצד אבא שבע אינון כי יס"א ארוך וכיון שבחי' זכרתי לך חסד נעזרייך היינו גילוי יס"א ולכן שבע אינון כו' והוה אינון סוכות כי עד יוכ"פ נק' המ' בת אמי שמקבלת מאימא עילאה בוח"ג אמור דף ק' ע"ב, והוה ענין תשובה תשוב ה' עילאה, אבל בסוכות נק' בת אבי, והוה בחי' בעל תשובה בחי' משפיע לתשובה כו' זסוכה מלשון יסכה שהוה ענין ראייה שנמשכת מבחי' חכמה כו'.

ענין תשבו שבעת ימים דקאי על האושפיון, י"ל כי מבואר בפ' תצוה קפ"ג דשבעת ימים דפסח הם מבחי' מ' ולכן אין בהם הלל גמור אבל שבעת ימים דסוכות הם יומין עילאין, ולפי המשמעות שם הם יומין דז"א שעז"ג בסוכות עם ר', ובמק"מ שם בשם ג"ב שהם מבינה, והוה ע"ד ע' רבתי דשמע ו"ת דבינה הם גדולים מו"ת שהם ז"א, ולפי שהן יומין עילאין ובאין במקרה ולא בקביעות ע"ד כי יקרא קן צפור כו', עיין במא"א אות קוף סל"ג קן צפור סוד בינה כו', ובי"ג שם מהת"ז תיקון שישי די"ח ע"ב, כי יקרא קן צפור לפניך דא סוכה כו' דאיהי אימא עילאה כי יקרא דייקא שהארה זו אינו מאיר רק לפרקים, זע"כ נק' ימים אלו אושפיון עילאין שבאים לימים דמ' המאירים תמיד, וע"ד כשימי קדם דא"א מאירים לימי עולם דז"א, וגם כי יקרא פרט למזומן כי מזומן זהו מבחי' אדם שהם ז"ג, אבל אורות ימים אלו אין יד האדם מגעת שם, וסוכה הוא בחי' אהי' כטל ולא זיבא כגשם שהוא ענין באתדל"ת אתעדל"ע נק' כגשם ע"י ואד יעלה מן הארץ, משא"כ סוכה בחי' אהי' כטל אתדל"ע מבחי' שאין אתדל"ת מגעת שם, ע"כ נקרא כי יקרא פרט למזומן כו', והוה ענין אושפיון עילאין כו', ובעבודה זהו ענין המשכת אהבה בתענוגים שאין דרך להגיע ע"י יגיעה כ"א באה בבחי' מתנה כו', כמ"ש באגה"ק ע"פ מה יפית, והנה אושפיון זהו ענין אורח, וברע"מ עקב דף ער"ב ע"א פ"י אורח הוא יסוד נק' אורח כי זיווג ז"ג הוא לפרקים, והנה היסוד שרשו מהבינה והכתר כמ"ש בפ"י אל עליון כו' ומביא גואל לבני בניהם שנה"י נמשכים מהכתר, וכמ"ש בביאור על אגה"ק חגרה בעוז מתניה, וע"כ א"ש שאורח זה נמשך מאושפיון עילאין שהם מבחי' בינה כו', עז"ל פ"י שיסוד נק' אורח כשהזיווג עליון מאד כמו יחד פנימי' חר"ב שאינו תמיד כיחד חיצוני להחיות העולמות דלא פסיק, אבל יחד אור חדש זהו לפרקים ע"כ נק' אורח, והוה ג"כ ע"ד ואורח צדיקים כאור נוגה כו', ואפ"ל עוד דהנה מבואר בלקר"ת בדר"ה הו"י לי בעזרי פ"י כל האורח בישראל ישבו בסוכות פ"י האורח לשון עתיד כלומר מה שאני עתיד להזריח בתוך ישראל ובפנימיותם לע"ל עכשיו ישבו בסוכות שמתגלה עליהם בבחי' סוכות ומקיף מלמעלה עכ"ל, ועמש"ל ס"ג מזה והנה לע"ל יהי' דירה בתחתונים, זה יהי' דירת קבע ועכשיו בסוכות מאיר בחי' זו דרך אכסנאי ואושפיון שהוא דירת ארעי ולכן קי"ל סוכה דירת ארעי בעינין וכמו גם המשכן נק' דירת ארעי לגבי בהמ"ק בת"א ר"פ זיגש, ופ"י אכסנאי יובן מ"ש בסש"כ

א'תשמח אור דרושים לסוכות התורה

פל"ג ממשל שמחת הדיוט השפל אנשים בהתקרבותו למלך בו"ד המתאכסן עמו בביתו כו' כך הר"ע האמונה ביחדו ית' האמיתי איך הוא ממכ"ע וקוב"ע כו' וזהו קרבת אלקים ממש כו', אך עכשיו זהו בבחי' אמונה ולע"ל עין בעין יראו כו', והגילוי לע"ל ע"י ז' רועים ומבמ"א בד"ה מגורת זהב כולה שהן ז"ת דע"י שעז"נ והניף ידו על הגהר כו' לז' נחלים כמ"ש בסידור בדרוש קי"ס, ואז יהי' דירה בתחתונים ממש, אך עכשיו בשבעת ימי הסוכות באים ז' אושפיון שהם ג"כ מבחי' ז' רועים רק שבאים בדרך אושפיון שה"ע דירת ארעי ומאיר בבחי' מקיף לבד, ולשון אושפיון לא מצאתי לא בערוך ולא במתורגמן, רק בספר תשבי ערך אשפו מצאתי שכן הוא במד"ר פ' חקת דקורא לאורח המתאכסן אושפיון, ולא נמצא זה במד"ר שם, אך בעה"כ שהס"ד הביא כן מהגמרא פ"ק דיומא די"ב ע"א לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיון לגבורה שנא' ובין כתפיו שכן, פירשי' שיהי' אושפיון שהי' הארון נתון בחלקו, ור"ל שנעשה הוא בעל אכסנאי להקב"ה וכ"ה בזבחים דנ"ד ע"א, ובפ"ק דמ"ק ד"ט ע"ב דהאי עלמא אושפיון כו', והנה מה שזכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיון לפי שלא הי' במבירתו של יוסף כו' מזה יובן ג"כ לענין הסוכה שיהי' האדם אושפיון לאושפיון עילאין זהו ע"י שיעשה תשובה על פגם הברית כו', וע' בלקו"ת ס"פ תבא בד"ה ויקרא אל משה כמשל האדם שצהבו פניו מרוב אורה ושמחה כשרואה אהבו האמיתי כו', ועד"ז יובן ענין האושפיון בסוכות שמאירים מדותיו ית' העליונות ע"כ ראוי שישמח האדם מהם, וזהו כעין מ"ש האר"ז"ל בפ"י והבאת שלום בין אדם לחבירו היינו בין א"א לז"א, א"כ האושפיון הם מדות דא"א המאירים במדות דז"א, לכן ישמת מאד מהם ובוהר אמור דצ"ד א' פירש שכל הג' יו"ט נק' אושפיון יקריין עילאין ופי' בסידור כי יומין דחול הם מה שנתלבשו חיצונית מדות דאצ"י בבי"ע וכשחל יו"ט באותו היום שהיו"ט זהו אור הבינה המאיר באותו היום זהו ענין אושפיון יקרא עילאה, אך שם משמע להיפך שהאושפיון הוא היום דחול שהזמינו אותו לקבל קדושה עליונה כו'.

ומ"ש עוד ולהיות כי שרש ענין החסד שה"ס האושפיון שכללותן החסדים העליונים כו' ענינם להחיות רוח שפלים ע"כ צריך ליתן חלקם לעניים עיין מזה בפ"י הרמ"ז דפי' שעיקר החסדים באים בשביל להמתיק גבורות דמל' והמל' נק' סיהרא דל"ל מגרמה כלום הוא בחי' עני כו', ואפ"ל עוד דיש ב' מיני אורחים ואושפיון, הא' הנמשכים מלמעלה למטה שהם המדות עליונות הנ"ל, הב' י"ל אושפיון מלמטה למעלה היינו עד"מ למטה העניים שבאים לבעה"ב שימלא מחסורם והם גקראים ג"כ אורחים וזהו מצות הכנסת אורחים דאין ר"ל אנשים נכבדים דוקא כ"א אדרבה העניים והשפלים כו', ובאור המאיר ר"פ זירא פי' הכנסת אורחים היינו התפשטת האורות עליונים שנשתלשלו ממקום גבוה למקום נמוך ואיש המשכיל מעלה אותם למקומותם הרמתה נק' הכנסת אורחים מה שהיו תחלה מרחק מאתו ית' בהתלבשות גשמיות כזה במקום הנמוך מקרבם למקום הקדושה עכ"ל, וענין

אור דרושים לסוכות התורה אתשמט

זה משל דהיום דחול כשיקרבהו לקבל הקדש עליון נק' גי"כ אושפיזא חתו קרוב חול אל הקדש, ולכן חלק האושפיזין העליונים שמלמעלה למטה צריך ליתן לעניים הנקראים אורחים שהם אושפיזין הבאים מלמטה למעלה כו', עוי"ל בפ"י אושפיזין דר"ל שאין זה מקומו האמיתי אלא כאורח נטה ללון, וזהו ענין שבנימין הי' אושפיזיכין לגבורה, כי זה שיהי' השראת אוא"ס בהיכל קדה"ק שבבהמ"ק הרי אין זה בערך סדר ההשתלשלות החיות שבעולמות, ועיין מזה בסש"ב סוף ח"א פנ"ג ועמ"ש ע"פ ואת מקדשי תראו, חתו ע"ד כי הנה הוי' יוצא ממקומו, בישעי' סי' כ"ו כ"א אלא דהתם פי' מכסא הרחמים לכסא הדין, אך עד"ו גם הירידה לטוב נק' יוצא ממקומו כמו זירד הוי' על הר סיני כו', ע"כ נק' אושפיזא כמו מלך שיוצא ממקומו מדירה מלוכה שלו להתאכסן בעיר אחרת אצל איש שהדירה אינו בערך מדירת המלך כלל, ועיין מזה בזהר ר"פ ויצא דף קי"ב ע"ב גבי אפילו במאני דילי לא אשתמש שהם כלים דאצ"י דאיהו וגרמוהי חד כ"א במאנין דילך כלים דבי"ע כו', והנה מבואר במ"א סד"ה אד' שפתי תפתח ההפרש בין כורע בברוך ובין זוקף בשם שזהו ע"ד ההפרש בין גילוי אלקות שהי' במ"ת ובין הגילוי שיהי' לע"ל, שבמ"ת עדיין לא נזדכך העולם ומ"מ הי' גילוי כי הוא כל יכול, אבל לע"ל שיזדכך העולם ויהי' כלי ממש לגילוי האור לכן לע"ל נק' דירה בתחתונים דירה ממש שיהי' כלי לגילוי אורו יתברך, ועכשיו נק' אושפיזיכין לגבורה, שאין זה כלי ממש רק דוגמת אכסניא במקום שאין מקומו ממש, ואעפ"כ הוא נמצא שם ממש, ועד"ו הוא ההפרש בין יג"מ הרחמים המאירים בחדש אלול ובין יג"מ הרחמים המאירים ביוהכ"פ שזהו כמשל המלך שיצא הרץ למקומו ושם מקבלים פניו בשדה, אבל יוהכ"פ זהו המלך כשהוא בהיכל מלכותו ושם מקבלים אור פניו כמ"ש בלקו"ת פי' שופטים בד"ה אני לדודי דרוש הראשון פ"א יערי"ש, ועד"ו יובן ענין האושפיזין דו' ימי הסוכות, והוא להיות כי שרש חיות העולמות בי"ע נמשך מז"ת דאצ"י, דהיינו מ"ש ששת ימים עשה ה' את השמים ואת כו', אבל ג"ר דאצ"י גבהו ורמו מעלתן מהיות חיות לעולמות בעלי גבול, ועמ"ש מזה בלקו"ת בשה"ש בד"ה באתי לגני ולכן בינה נק' עוה"ב ולע"ל, אבל עוה"ז נק' מל', ולכן ארז"ל במד"ר בפ' בראשית פט"ז ע"פ וזהב הארץ ההיא טוב, שלא הי' כדאי העולם שישתמשו בזהב, ולא נברא רק בשביל בהמ"ק, והיינו לפי שהזהב שרשו מהבינה, וזהו ענין כמעלת הזהב על הכסף, שהכסף הוא מבחי' חסד ראשית ז"ת עולם חסד יבנה, ע"כ בו' ימי הסוכות שהם גילוי מדות דבינה שהיא אימא עילאה, אין העולם כדאי לבחי' זו שיהי' נק' דירת קבע ממש, אלא נקראו אושפיזין, שבאו ממקום העליון לבחי' ז"ת דאצ"י שהם שרש חיות העולמות כו', וכמו שרי המלוכה היושבים ראשונה במלכות ובאים ומתאכסנים אצל שר קטן כו'.

א'תשנ אור דרושים לסוכות התורה

בסידור בד"ה להבין שורש ענין הסוכות בארחי אתער ע"ס העליונות מתעוררים ע"י ע"ס שבאדם, (ה' עיין בפ"י כי ה' צילך בת"א בד"ה רני ושמחי דרש הראשון כצל שהוא פונה אחרי האדם כו', ובד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון ספ"ג, גבי זהו"ע המשכת בחי' אדם העליון שיעור קומה שלמעלה שהן ע"ס העליונות ע"י עשר כחות הנפש שבתן וע"י נמשך אור א"ס ב"ה להתלבש בע"ס העליונות, ושם ר"פ הנ"ל שזהו"ע מעלה אני עליכם כאלו עשאוני, ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה אני ישנה פ"ג) בארחי נטלא כל ספירא עולה ויורדת לפי דרכה, (מ"ש וראינה משתתפת עם זולתה אינו מובן כי הספירות כלולות זו מזו, אלא ר"ל בעת ממשלת ספי' החסד עדי"מ או החסד עיקר ושאר כל המדות תפלות לה, חוגמא ממ"ש בזהר ר"פ בראשית שנבה"ע באות ב' אף שנברא ע"י כל הכ"ב אותיות אלא שהיא ה' העיקרית, וכמו בפסח מאיר החסד, ובר"ה ויוהכ"פ מאיר הדין כו', ונראה כי זהו מצד הנהגה העליונה שהמאציל העליון נתן חוק חזמן לכל ספירה אימת יהי' התגלותה, וזהו"ע שבת ור"ה, וג' מועדים ור"ה ויוהכ"פ, ואף שנת"ל שע"ס מתעוררים ע"י ע"ס שבנפש, אבל יש ג"כ חוק וסדר להם מצד עצמן אימת מאיר כל ספירה).

ועתה יבוא לביאר פסוק ובחמשה עשר יום לחודש השביעי, ויקדים ענין ובעשור לחודש השביעי ויאמר הפי' ובעשור זהו עליית המל' שהיא הספירה העשירית מלמעלה"ט כשהיא עולה בבחי' כתר שהיא הס' הי"ד מלמטה למעלה, ע"ד ארוממן אלקי המלך התחברותם יחד זהו ובעשור, והו"ע בעוף תחב"ס, ואפ"ל שזהו"ע פותח את ידך יודיך יו"ד דהוי' שהוא כתר וחכמה ויו"ד דאדני שהוא מל' שנתחברו יחד, נמצא ובעשור הוא מצד המ' ואח"כ ובחמשה עשר הגי' חמשה הם מצד ז"א הנק' מלכא, ח"ל הפרדס ערך חמשה פי' בזהר פ' אמור כי בחמשה רמז אל התפארת בחמשה עשר יחוד ת"ת ומל' תפארת חמשה ומל' עשר כמו שנתבאר בערך עכ"ל, וצ"ל הטעם שהת"ת נק' חמשה כי הוא חמישי מלמטה למעלה ועמ"ש בלק"ת פי' קדושים בד"ה ונטעתם כל עץ מאכל בענין ובשנה החמישית תאכלו את פריה להוסיף לכם תבואתו שם פי' שיש חמשה פרצופים באצ"י א"א או"א זו"נ שהם כנגד ד' אותיות הוי' וקש"י וכנגדם חמשה חומשי תורה, ואפ"ל לכן בן חמשה למקרא, לפי שת"ת זכתר ענין אחד הוא, ע"כ נק' התפארת בחמשה יבמ"א נת' כי חמשה חומשי תורה נמשכו מה' עילאה דשם הוי' שהוא בינה, והו"א עיקרו מבינה, בסוד כוונן שמים בתבונה, ע"כ נקרא ת"ת חמשה שבחי' ה' עילאה מאירה בו, אך נודע כי בנינה שהוא ה' עילאה בה דוקא התגלות עתיק יותר מבחכ', וכמ"ש בת"א ר"פ ל"ל וסד"ה י"ט של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש ה"י תוקעים ובשאר יוכתי, וע"כ ת"ת הנק' בחמשה ע"ש שמאיר בו ה"א עילאה היא בחי' עליונה מאד, וא"כ בחמשה ה"ס יחוד ת"ת ומל', גם י"ל שת"ת נק'. חמשה, כי בת"ת דוקא מאיר שם הוי' ולא בחו"ג אע"פ שהם למעלה מת"ת כמו שנתבאר בלק"ת פי' תוריע בד"ה קמיפלגי במתיבתא דרקייע, והנה בשם הוי' מרומז

אור דרושים לסוכות התורה א'תשנא

חמשה בחי' קש"י א"א יר"ד חכמה כו' ע"כ ת"ת נקי' חמשה, או י"ל כי הנה מר"ה עד יוהכ"פ הוא שמאלי תחת לראשי, נמצא בחי' זבעשור הוא עדין רק שמאלו תחת לראשי, ואח"כ סוכות הוא וימינו תחבקני, והו' ובחמשה עשר כי החמשה הם מבחי' ימינו שיש בה ה' אצבעות, והם כנגד ה' ספירות העליונות, וכמ"ש בפרדס בתחילתו ממש בביאור המשנה שבס"י עשר ספירות בלי מה במספר עשר אצבעות חמש כנגד חמש, ושם פי' החמש שבימין הם דוגמת ד' פרשיות דתפילין של ראש והחמש שבשמאל דוגמת ד' פרשיות תש"י, עכ"פ ענין ובחמשה הוא בחי' וימינו תחבקני, התינו ובחמשה עשר ה' על יו"ד דמל' והוא בחי' עליזנה דבחמשה עשר לחודש הראשון כי שם לא נזכר עדין שמו או תחת לראשי ולא כמו ובחודש השביעי שהיא תחילה בחי' זבעשור כו', ובמארא אות ה' סעי' ט' ה' חסדים כתר חכמה נצח ת"ת, וכ"כ בפרדס שם פ"ב בענין חמש כנגד חמש, ועיין בת"א בד"ה בכ"ה בכסליו גבי ושם ה' קטנה רחל ה' אחרונה דשם הו"י נקי' ה' קטנה, ע"ש שמקבלת מועיר שפירושו קטן בחי' כי נער ישראל, מי יקום יעקב כי קטן הוא, ושם ה' גדולה לאה ה' ראשונה דשם וע"ק מדת גדולתו של הקב"ה, עיין מד"ד ויצא פ"ע גדולה במתנותיה, ולכן ותקנא רחל באחותה זח"ב ר"פ תרומה קכ"ו ב', ולע"ל ביום ההוא יהי' שגם ה' אחרונה תקבל מהיו"ד חכמה וכתר כמו ה' עילאה, ומוזה יוכן ענין ובחמשה עשר חמשה של עשר התינו ה' עילאה הנקי' ה' גדולה, ולכן הוא על עשר, רק אפ"ל דהיינו שממשיכים בחי' זו במל' הנקי' ה' קטנה, וזהו"ע חוברות אשה אל אחותה, והיינו ענין קנאת סופרים תרבה חכמה, גם אפ"ל בחמשה עשר זהו עצם ה' עילאה וביום השמיני עצרת מאיר כ"ז בה' תתאה, וכמ"כ ענין שמחת ימי חנוכה חנוך ה', ולכן ב"ש מדמה נרות דחנוכה לפרי החג.

קיצור ענין ובארחי' אתער ה' צילך ובארחי' נטלא, ועיין מענין שיר של יום, ענין זבעשור עליית המל' בכתר, חמשה עלייתו בת"ת כי ת"ת הוא בחי' א' עם כתר, פרצוף החמישי, עמ"ש סד"ה ישראל ראשית תבואתה, בענין ה' עינניים ה' תפילות דיוהכ"פ גם בת"ת דוקא מאיר שם הו"י שבו ד' אותיות הו"י וקש"י, גם סוכות הוא זימינו תחבקני, והם עד"מ חמשה אצבעות דימין והם ה"ס דחמש כנגד חמש, ויש שני פירושים מה הם, זלבי' הפירושים יש בהם כתר וחכמה כו', גם חמשה כנגד ה' עילאה שמאירה בוי"ו של שם שהוא ת"ת בחי' בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו, והיינו בסוכת זמן שמחתינו, וזהו ובחמשה עשר.

ב) וכאן בסידור פי' החמשה הם כח"ב חו"ג שהם בבחי' מקיף על המ' ועיקר מה שמקבלת בפנימי' הוא מן הת"ת, וביאור זה כי הדבור מקבל מפנימי' מהקול הנמשך מהבל הלב, והרצון והחור"ב הם בבחי' מקיף על הדיבור רק ע"י הקול שמהבל הלב, ופי' זה עולה כמ"ש במא"א אות ח' סי' ע"ב, וז"ל חמשה עשר ה' דקיימא על יר"ד הוא סוד כח"ב, ח"ג דדכורא העומדים גבי נוקי' דז"א, ומשם ולמטה התחיל קומתה, וכשאינ

א'תשנב אור דרושים לסוכות התורה

מאירים בה רק ע"י תהו דו"א, (תג"ה שהם ד' פרשיות דתשיי שבבחי זו הוא שמאלו תחת לראשי עכ"ה) שכנגדם עומדת נקראת ובעשור, אך כשמאירים ה' עליונות בה (תג"ה כענין ד' פרשיות דתשיי הקציצה שהר"ע וימינו תחבקני עכ"ה) נק' חמשה עשר ה' על ירד עכ"ל, נמצא לפ"ו זבחמשה הם ה' בחי' דכח"ב חו"ג שהם ג"כ ה' אצבעות, דיד ימין, לפירוש הראשון שבפרדס, והם מאירים בבחי' מקיף על המל' הנק' עשור, והיינו ביו"ט הראשון של חג וכמ"כ אז מאיר ת"ת בבחי' פנימי' והוא ג"כ מבחי' ה"ח שבו מחסד שבת"ת עד הוד.

בתרעא יתיב ביסוד אימא כו', וצ"ל כי אם עיקרו מקיפים סכך, עכ"ו מאיר ג"כ באו"פ וענין זבעשור יוהכ"פ תשובה, עליי' (תשוב ה' י"ל ה' במילוי ירד) ומשם נמשך ההמשכה בסוכות זמן שמחתינו כמשל הכן שבא ממרחק, (בד"ה ביום השמיני עצרת שמאלו תחת), ולכן מזה נמשך השמחה פנימי' בינה המקיפים כשמאיר הגילוי, צילא דמהימנותא.

שמחת בית השואבה ניסוך היין המשמח אלקי' בחי' בינה ומ"מ מים אין דחכמה (עיין דרוש מומור לתורה, וגם מעין אין לו הפסק, והמעין בכ"ש מטהר, משא"כ במקוה כל שהוא מבחי' אין.

ג) והנה מ"ש לעיל דבעשור זהו עליית המל' בכתר, א"כ איך אח"כ בחמשה זהו ת"ת אף שהבינה ה' עילאה מאיר בו, עכ"ו זהו למטה מעליות המל' בכתר, והלא בסוכות ושמע"צ יש בחי' עליונה יותר, ועיין בה"ז אמור ד"ק ע"ב דזיווגא דמלכא בכנס"י זהו בשבת ושמע"צ דוקא, ועי' חו"ג פ' פנחס דרי"ד ע"ב, אך הענין י"ל דמבואר ע"פ הוזהר תוריע דמ"ו ע"ב שכמו בכתר דאצי' יש ב' בחי' ע"י וא"א דבחי' עתיק זהו הבחי' תחתונה שבמאציל, וא"א שרש לנאצלים, כי הכתר כיון שהוא ממוצע לחבר אור א"ס באצי', א"כ יש בו מב' הבחי', ושם נת' שכמ"כ בכתר דו"א הנעשה מת"ת דאימא יש ג"כ ב' בחי' אלו, וסד"ה זשמתי כדכד דרוש השני פ"ד שבחי' כתר דנוק' הנעשה מת"ת דו"א יש ג"כ כמו שני בחי' אלו, והיינו שהת"ת דו"א יש בו בהחסד שבו ג' בחי' כד, זהו ושמתי כד כד שמשותין כו' ע"ש, ועד"ו י"ל ענין יוהכ"פ וסוכות שעם היות ביוהכ"פ הוא עליית המל' בכתר עכ"ו י"ל בחמשה עשר שמקבלת בת"ת הוא בחי' גבוה יותר עד ב' הבחי' שבכתר דנוק' שמצד עצמה מקבלת מבחי' מל' שבכתר, זהו ארוממך אלקי המלך, ארוממך לשון נוכח משום דישורש כתר שבמל' שרשו ממל' שבכתר, וכמ"ש בהביאור ע"פ יביאו לברש מלכות יעו"ש, אך אח"כ בחמשה עשר לחודש השביעי מאיר מחמשה ראשונות דו"א בנוק' שהם כח"ב חר"ג או לפי הפשוט דחמשה הוא ת"ת המקבל מה' עילאה שבה התגלות עתיק ממש שהוא הבחי' תחתונה שבמאציל, וא"כ או עליונה יותר מבחי' בעשור שהעליי' במל' שבכתר שהוא בחי' התחתונה שבכתר הנק' א"א בחי' רצון אבל בסוכות מקבל מבחי' עתיק עונג העליון, ולכן נק' זמן שמחתינו שגילוי העונג הוא ע"י השמחה כו'.

אור דרושים לסוכות התורה א'תשנ"ג

בד"ה להבין שורש ענין הסוכות

שיטה לעורר * למטה (נ"ב עמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה משה ידבר, ועין בזה ר"פ תולדות קל"ד ע"ב דהא כמה בר נש כו' ועמ"ש בלק"ת בד"ה והי' מספר בני ישראל בענין גם את העולם נתן בלבם, ועין בפרד"ס ערך הנשמה ובזח"א וירא צ"ט ב' כגזונא דרעותא דבר נש כו', ובס' ויגש דר"ה ע"ב ע"פ ואדם עליה בראתי ובפני הרמ"ז שם) וזהו.

שיטה חד * נטלא כו', (ג"ב אפ"ל בין לעילא בע"ס דאצילות בין לתתא דבי"ע) פ"י.

שיטה ולולב * בדין כו', (נ"ב הרמ"ז פ"י ובארחיה אתער שלכל א' יש דרך לעוררו כגון להעיר אר"א הוא ע"י למסר"ג באחד בק"ש כו', חר"ג ע"י נפ"א כו', ויש להעיר ממ"ש במ"א ואביטה אורחותיך שהתומ"צ נמשכים מתרי"ג ארחין, א"כ לכל מצוה אורח מיוחד, ועין ברבות ר"פ כי תצא ע"פ אורח חיים פן תפלו. וזהו ובארחיה אתער כמו ע"י צדקה ממשיך חסד עליון כו', לכן יש זמנים שבהם מתעורר גילוי אור לכל זמן לפי בחינתו, כמו הי"ב ראשי חודשים שבכל אחד מאיר בחי' אחד מן הי"ב צירופי הוי', וכ"ש השלשה רגלים ר"ה ויוהכ"פ, א"כ בפסח מתעורר בחי' חסד עד"מ, ועין בס"י מענין ג' בחי' עולם שנה נפש שהם מכוונים זה עם זה) וזהו.

שיטה בעשירי * מן המלכות, (נ"ב עמ"ש ע"פ עלי עשור זעלי נבל שארז"ל ספ"ב העורכין דיי"ג ע"ב כינור של עוה"ב יהי' של עשר נימין המכוון שיהי' בו גילוי מבחי' כתר, אבל במקדש הי' של ז' נימין, שהם הגילוי מבחי' ז"א דאצי', ולעתיד לבוא יהי' התגלות כל הע"ס דהיינו ג"כ התגלות א"א, וזהו העשרה נימין כ"כ הבחי' פ' נשא, זעין מזה בסידור ע"פ עלי עשור, והנה יוהכ"פ אין בו אכילה ושתיה ע"י שבו מאיר בחי' העוה"ב, וכמ"ש בתולע"י בכוונת יוהכ"פ, וז"ל סוד חכמה עיניים כו', ולפי שהעוה"ב אין בו אכילה ושתיה נאסרה אכילה ושתיה כו', ע"כ יוהכ"פ הוא ג"כ בעשור דוקא דוגמת שלע"ל יהי' הכנור של עשרה נימין דוקא, עימ"ש בתולע"י סוד הי' עיניים בסוד עץ החיים שמהלכו ת"ק שנה, והנה לע"ל דאי יהי' גילוי עץ החיים, וכיון שמהלכו ת"ק שנה בחי' הי' י"ל זהו ענין חג הסוכות שהוא יום חמישי אחר יוהכ"פ, שאו גילוי עץ החיים הנמשך מעוה"ב, וכן אמר במדרש שע"י השענו תחת העץ וכו' למצות סוכה, ובאר"ת מהמגיד נ"ע פ"י תחת העץ היינו עץ החיים כו', ור"ל שלא ילכו אחר עה"ד טו"ר שממנו נמשך ק"נ כו', כ"א שהשענו תחת העץ חי' דוקא, זעמ"ש ע"פ ויטע אשיל, כי האדם עץ השדה וזהו בימי העץ ימי עמי, עיין רבות בראשית פ"ב ועין זח"א דל"ז סע"ב דל"ח ע"א דפ"י עה"ח בריית התיכון שממשיך החיים מא"א יצ"ש, וענין

שיטת לעורר : בסידור הוצאת תשכ"ה הוא כדף רנט, ד שורה המתחלת — למטה.

שיטת זח : שם — למטה.

שיטת ולולב : שם — אחר.

שיטת בעשירי : שם — האי' מלמטה.

ת"ק שנה המ' שכל חסד בחי' מאה שהוא בא"א היינו דרב חסד, ועמ"ש בענין תקט"ז תפילות, וכענין חמש עשרה אמה קלעים לכתף, ובמ"א נת' כי החסד שכלול מחמישים יש בו ריבוי השפעות כו', וע"ש כשכלול ממאה עיין חז"א קכ"ג א' בענין חיי שרה מאה שנה כו', ובמ"א אחת ק' סל"ב פי' קלעים ט"ו אמה הם אר"א י"ה שמלבשים לכתף דא"א ת"ק גימט' כתף, והנה ענין בחי' שכולו ימין דלית שמאלא בהאי עתיקא, ועד"ו ט"ו דסוכות י"ה נמשך בו וימינו תחבקני חסד דא"א כו') והב' מלמעלה למטה שהמל' הוא העשירי, וכן המל' נעשה כתר לבי"ע, וכנודע מענין מלך יחיד כו', וגם היא כתר בע"ט דא"ח שמלמטה למעלה, ומפני.

בשיטה למעלה, שטה עשור במל' הנק' עשיראה (ג"ב ע"ד ארומך אלפי המלך כמ"ש בביאור כי אתה נדי, ועיין חז"ב פ' בא דל"ט ע"ב פי' בענין בעשור, דיובלא אנהיר לסיהרא משמע שהבינה מאירה במל' הכל אי ע"ד שהתגלות עתיק הוא בבינה ועל ידו מאיר במל', והנה ג"כ ענין יובל שציקר בחי' זו ביוהכ"פ ועיין בד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול.

ב) ומה שאמר * דהני חמשה יומיך, שטה ה' הספ"י * עדיין כו' (ג"ב במ"א ח' סעיף ע"ב חמשה עשר הוא דקיימא על יד הוא סוד כח"ב ח"ג דדוכרא העומדים ע"ג נק' דז"א, ומשם למטה התחיל קומתה, וכשאר מאירים בה רק תנה"י דז"א שכנגדם עומדות נק' בעשור, אך כשמאירים חמשה עליונות בה נק' חמשה עשר ה' על יר"ד עכ"ל, וכן פי' הרמ"ז בפ' אמור ק"ב ובמק"מ שם, אך זה לפי פירושם דפי' בעשור הוא ע"ס דנוק' שעולה עד ת"ת דז"א, לכן שמאירי' בחג הסוכות ה' עליונות נק' חמשה עשר, אבל לפימש"ל דפי' העשור הוא עליות המל' עד הכתר ממש, א"כ מה שה' עליונות דז"א מאירים בה אין זה ה' על יר"ד כ"א הה' הוא למטה מן היסוד, ומתחילה נבאר לפי פי' הרמ"ז והמ"א ונאמר שבס"י איחא אשר ע"ס הם ממספר עשר אצבעות כי חמש כנגד חמש כו', ופי' בפרד"ס בתחילת שער הראשון פ"א החמש אצבעות דיד ימין הם כח"ב ח"ג והחמש דיד שמאל הם תנה"י מ' עכ"ד, והנה בסוכות מתגלה וימינו תחבקני ע"כ וזה ה' ספי' כח"ב ח"ג כו', והם מאירים הבחי' מקיף על המ' ע"ד וימינו תחבקני והוא השנים דתנה"י מאירים בא"פ, וענין חמש כנגד חמשה כי ה' עליונות מאירים באצ"י, וה' השני מקור לבריאה ת"ת כמו כתר גו"ה כמו חו"ב כו' אך כ"ז לפי פי' המ"א והרמ"ז, אמנם לפימש"ל דבעשור הוא עלי' המ' עד הכתר א"כ אם באנו לומר דהחמשה הם ה' על יר"ד נצטרך לומר כי עלייתה ביוהכ"פ הוא עד ת"ת שבכתר, ובסוכות מאירים עלי' ה' ראשונות דכתר וא"ש לפמ"ש בענין ויבא כגשם, אהי' כטל כו', וכת"י שראשי נמלא טל שהטל נמשך מג"ד

בשיטה למעלה: הכונה, ששיטה עשור נמצאת כראש העמוד בדפוס הסיפור שהי' לכ"ק אדמו"ר הצ"צ.

ב) ומח שאמר: שם — עשור במל',

שטה ה' הספ"י: שם כוף רס, א שורה — ולמעלה,

אור דרושים לסוכות התורה א'תשנח

דעתיק כו'. אך צ"ע דעלוי המל' ביהכ"פ הוא בדיקנא דאיא ואפ"ל שעלי' זו הוא עד ת"ת דעתיק המלוכש בדיקנא וקרומא דאירא כו', אבל כח"ב ח"ג דעתיק מאירים בסוכות. כי גבר דעתיק מאיר במרים והוא טלא בדבולחא כו', ויש לפרש כן כי ה' הוא מ' דא"ק כמ"ש במא"א אות ה', ולכן ה' הו על יו"ד ע"ס דאצי' כו' כי היו"ד מורה על ספירה העשירית דאצי' בחי' כתר תק' א"א, אבל הה' הוא מוסף העולמות הע"ס חד ולא בחשבון ע"ס היינו מ' דא"ק שהיא עתיק דאצי' ולכן הסכך אינו בחשבון העשרים אמה, דחלל סוכה עשרים, ועשרים הוא בחי' כתר כי עשרים הוא כף, והסכך שע"ג זהו מבחי' עתיק שהוא מל' דא"ס כו', וזהו פי' א' דהא היא על יו"ד, אבל עוי"ל דפי' ה' נמשך מן היר"ד היינו ה"ח דעתיק הנמשכין מן היו"ד וא"א כתר דאצי' כו', וזהו ענין עץ החיים וכנ"ל והנה ענין חמש טבילות ועשרה קדושין דיהכ"פ פי' בעבודת ישראל שהם נגד בחי' ד"ה, וזהו ענין ט"ו שיר המעלות שבתלים, וענין ט"ו דישתבח להמשיך במ' מבחי' ר"ה.

ג) וביאור זה יובן עד"מ. שטה אין * התלכשות המל' לז"א אלא עד השני שלישית ת"ת מהחזה דז"א ולמטה, וע"י ד' יומין שבין יוהכ"פ לסוכות וכיום הראשון לסוכות מאירים ג' ה' ראשונות כח"ב ח"ג כו' ואו מתגלים ה' חסדים היוצאים מיסוד אימא המסתיימים בשליש ראשון דת"ת דז"א שהוא עד החזה כו', וה"ח אלר נמשכים מעתיק יומין כו' ועמ"ש ע"פ הרע"מ שופטים ע"פ על פי שנים עדים יקום דבר, שהדיכר עליך מקבל משני עדים שהם חו"ג, לכן עד יוהכ"פ מקבלת מבחי' שמאלו, וסוכות מבחי' ויימינו וכנ"ל בענין חמש כנגד חמש כו' ועמ"ש ע"פ אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם, לפמש"ל דה"ח הם ה"ח עץ החיים, גם את"ל דה"א בינה עיך בד"ה לך לך בענין ה' דאברהם יש בו בחי' הגבוה מהיו"ד ע"ד התגלות עתיק בכינה, וזהו ובחמשה עשר, אח"כ וי"ו ימי חוה"מ הם וי"ו דשם, אח"כ ביום השמיני עצרת לכם, שנמשך מבחי' י"ה להאיר ולהתחבר עם ה"א אחרונה.

הללו את ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסדו ואמת ה' כו'. להבין ענין נתינת טעם הזה כי גבר עלינו חסדו ע"כ הללו את ה' כל גוים דלכא"ר אין זה טעם מספיק (הגה"ה וגם להבין מהו ענין גוים ולאומים וכילקוט חדש בפי' הפסוקים סי' תקמ"א איתא שאל ר"ש את אביו רבינו הקדוש מהו גוים ומהו אומים כו', א"ל גוים אותן ששיעבדו ישראל אומים שלא שיעבדו כו' עכ"ל עכ"ה) וגם להבין עיקר ענין שמ"ע שמקריבין בו פר א' ואיל א' ובז' ימי החג מקריבין ע' פרים ביום הא' י"ג פרים ומתמעטין החלבי' בכי"ו עד יום הו' שמקריבין בו ז' פרים כידוע, וכל אלה הע' פרים לנגד ע' שרים במדרש רבות ס"פ פנחס) ואמר בזהר (פ' אמור דק"ד סע"ב)

א'תשנז אור דרושים לסוכות התורה

הטעם דבז' ימי החג זמין לבחי' אושפיון והן ז' אושפיון עילאין כר
ובשמע"צ עבד סעודתא לבני היכלא דמלכא שהן ישראל ע"כ מקריבין פר
א' בלבד למיהוי א' בא' (ח"ל מתל למלכא דזמין אושפיון כו' ומכאן ולהלא'
אנא ואתה נחדי יומא חד. ולהבין למה על הענין דע' שרים דעו"כ קראם
בשם אושפיון עילאין ועוד הלא אושפיון המה אבות אברהם וישראל ויצחק
כו'. והנה ברבות ס"פ פנחס אמרו משל למלך שעשה סעודה שבעת ימים
וזמן כל בני אדם שבמדינה כו'. וקאי על הע' שרים שהם הזמינם לסעודה
והזע"ע ע' פרים שמקריבין עבורם. וא"כ זה סותר למ"ש בזהר שהאושפיון
הם האבות וכבר הרגיש בזה הרמ"ז פ' אמור שם ח"ל והשכל היטיב שאין
המשל הנז' כאן דומה לשל חז"ל כי שם הסועדים כל שבעה ימי' הם ע'
אומות וכאן האושפיון הם ז' צדיקי' שהם ז' חסדים המתפשטי' בז"א כר
עכ"ל. ובדאי שדברי שניהם אמת שמזמנים הצדיקי' הנ"ל שהם האבות
משה ואהרן כו' וגם הסועדי' הם ע"ש. וא"כ צ"ל איך יבוא שני הבחי' אלו
יחד, וגם להבין ענין פר שבשמע"צ מפני שישראל נק' גוי אחד בארץ. זהו
למיהוי א' בא' כו') הנה כ"ז יבין בהקדים שורש ענין שמחת תורה שהוא
בחדש תשרי דוקא ותשרי אותיות ראשית חסר אלף והוא אותיות מתשרי
והענין עד"מ מנפש האדם שבחי' גילוי כללות חיות הנפש וראשיתו הנה
הוא מתגלה ושורה במוחין שבראש ומשם מתפשט לכל האברים לכ"א כפי
מזג כפי חומרו וא"כ כל החיות פרטי' שבכל האברים כמו כח הראי' וכח
השמיעה ודיבור וכל המשכות חיות פרטיים שבאיברים פנימי' חיצוני' כולם
כלולי' המה במוח שבראש שכוללים יחד בבחי' כללות החיות ואח"כ מבחי'
המוחין שבראש מתפשטין ומתחלקין כאו"א לפי טבעו לשכון בכלי ואבר
המיוחד אליו כידוע וכך הוא הדמיון להבין שרש בחי' ר"ה שהוא ר"ה
תשרי וכל החדש ההוא עד שמע"צ הוא בחי' כללות החיות לכל ימות השנה
שכללי' בו כל פרטי אור חיות שבכל ימי השנה שמתחלקי' ליי"ב חדשים
ושס"ה ימי' כר' ומחודש הזה נמשכי' ובאין בבחי' התחלקות פרטיי' כאו"א
בזמנו (ושורש הענין הוא בחי' התחלקות הזמן מלמע' מן הזמן שבתשרי הוא
כללות התחלקות הזמן דשס"ה ימים כו') זהו בבחי' עולם שנה וכמו"כ בבחי'
נפש כמ"ש במ"א וככה בבחי' המשכת התורה מח"ע הרי ביה"כ נתנו לחות
האחרונות שהן כללות כל התורה כולה על כל השנה כמו במועדי' ורגלים
כו' ומתחלק אח"כ לפרטי פרטיות וכמו"כ בבחי' המשכות שמח' של מצוה
הנה בשמחת תורה נמשך המשכה כללית בבחי' שמחה של מצוה על כל
השנה כו', וכר"ה נמשך יראה וע"כ נק' חדש זה תשרי אותיות רשית כנ"ל.

קיצור ענין הללו כו' כי גבר כו'. גוים ולאומים, ענין פרים ופר א' ענין
שהמשל במד"ר פ' פנחס אינו דומה להמשל שבזהר אמור ק"ד
סע"ב ענין מראשית השנה אותיות מתשרי שהם ימי' כלולי' לכל הבחי'
שבימי השנה ובשמח"ת נמשך שמחה של מצוה לכל השנה.

ב) ולהבין ענין שמחה של מצוה מה שרשה למע'. הנה ילה"ק תחלה מ"ש
תחת אשר לא עבדת את הוי' בשמחה וטוב לבב מרוב כל כו',

אור דרושים לסוכות התורה א'תשנז

ועמ"ש מזה באריכות ע"פ הנהגה מנורת זהב כולה בלק"ת פ' בהעלותך והענין כי הנה פ' עבודה זו היא עבודת מעהמ"צ כידוע ואומר שהשמחה וטוב לבב מעבודת המצוה שנק' שמחה ש"מ הוא למע' במדריגה גם מרוב כל ויובן זה ע"פ משארז"ל דיפה שעה א' בתשומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב. פי' חיי עוה"ב הנה הוא בחי' זיו השכינה שהנשמות נהנין כר' כידוע ופי' שכינה הוא בחי' ממכ"ע ושרש שרשה מבחי' הארת הקו שאינה אלא הארה א' מעצמות אוא"ס שלפני הצמצום כו' שנק' סוכ"ע בכלל כידוע, וידוע דביו"ד גברא העוה"ב מאין ליש שהוא רק בחי' הארה בממלא כנ"ל, וא"כ אינו רק בחי' הארה דהארה בנשמות שנהנין מזיו זה כמ"ש כי עמך מקו"ח באורך נראה אור כו' אבל בחי' מקור כל התענוגי' שלמע' מבחי' זיו ואור ע"ז אמר כי עמך מקרה והוא בחי' טובב הנ"ל שלמע' גם ממקור כל חיי עוה"ב שנברא ביריד ונק' זיו והארת השכינה כנ"ל, ולזה אמר דיפה שעה א' בתשו' ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב לפי שבמצות ומע"ט יש בו בחי' מפנימי' הרצון והתענוג העליון הפשוט שבעצמות אוא"ס שלפני הצמצום שנק' טובב כנ"ל, ונק' מקור כל בחי' התענוגי' העליוני' הבאי' בבחי' ההשתלשלות דקרה כו' והיינו למע' הרבה מבחי' עונג העליון שבחי' זיו והארה בעלמא שמאיר בחיי העוה"ב מבחי' ממלא הנ"ל, וזהו הטעם שמברכין על המצות אשר קדשנו במצותיו פי' אשר לשון עונג כמו באשרי כו' וכידוע זראי' לדבר ממה שהמצות נק' בש' רמ"ח איברים דמלכא ועד"מ אור וחיות העצמות של הנפש שמתפשט ברמ"ח איברים ע"י אמצעות המוחין שבראש כנ"ל, כך למע' בחי' אור וחיות העצמי' דמלכא עילא' שהן כללות ע"ס דאצי' הוא ע"י המצות דוקא וז"ש ועשיתם אותם וארו"ל כאלו עשאוני כו' משום דאיזו חיהי חד (הג"ה ולפימש"כ שע"י המצות נמשך אור הסוכ"ע גם זה שלמע' מהקו וכן נת' בתו"א בד"ה יביאו לכוש מל' בענין ואשר ניתן כתר מל' בראשו וא"כ איך יבוא זה עם מש"כ דהן רמ"ח איברין דז"א וצ"ל המכוון שממשיכין האור מסוכ"ע להיות מאיר בבחי' כתר וזהו"ע המשכת בחי' עת"י שהוא נמשך ממל' דא"ס ממש ואח"כ נמשך ומאיר בבחי' זו בבחי' פנימי' דז"א וכמ"ש בזהר פ' אחרי דס"ו ע"ב בפ"י כי בשבעתי כו' ע"ש שזהר"ע האלף שבתוך מילוי וא"ו כו' ומוזה יובן ענין ש' מ"ה במילוי אלפין ועמ"ש בד"ה לבסומי בפוריא דרוה"ר גבי ויש ה"א במילוי האלף שהוא בחי' ההעלם מאד נעלה בחי' אלף פלא כו' עכ"ל, והיינו כנ"ל שזהו המשכה מבחי' אני ראשון כו' ועמ"ש בד"ה לבאר ענין יהכ"פ בפ"י אני כברוש רענן כו' ומ"ש בד"ה ועשו להם ציצית בפ"י וזכרתם את כל מצות הוי' ולכן נאי' לעיל ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה כו' ופי' הרמ"ז תולדות דקליה דהיינו שיהי' או ז"א במדריגת א"א והיינו עי"ז ה' קוינו לו שהמשיכו בו אור הכתר מא"א ע"י ג' קוין תו' ועבודה וגמ"ח שהן כללות כל המצות.

קיצור ענין שמחה של מצוה שהוא מרוב כל יפה שעה א' בתשומע"ט כו' חיי העוה"ב זיו השכינה ממכ"ע אבל המצות הם פנימי' תענוג עליון אשר קדשנו רמ"ח איברים (ה' ועמ"ש במ"א מענין זיו שזהו יסוד ונק' כי כל בשו"א ע' בד"ה ואתה תצוה ואף ע"כ שמחה של מצוה הוא מרוב

כל עדמ"ש וברית שלומי לא תמוט סד"ה כי ההרים ימוש ועמ"ש עוד מענין שמחה של מצוה בד"ה אוסרי לגפן בפ"י ככס בין לכושו, ובביאור ע"פ צו"ר דרוה"ר בלק"ת בשה"ש ועמ"ש במ"א ע"פ הוזהר ר"פ בלק שמפני שעסק בשמחת חתן זכלה ולא קראו ק"ש עכ"ה).

וזהו שארז"ל דבעוה"ב צדיקי' יושבים ועטרותיהן בראשיהן וי"ל מהו ענין העטרות שעל ראשיהן והלא עיקר העוה"ב הוא מה שנהנין מזיו כו"ל. אך הנה מה שנהנין מזיו כנ"ל הוא רק בחי' התגלות עונג העליון הבא בבחי' ממלא כנ"ל שזה האור בא בבחי' אור"פ לנשמות דהיינו בבחי' השגה ותפיסה ממש להיות נהנין במורגש ממש כל חד לפ"ע כלי השגתו כו' אבל בחי' העטרה שעל גבי הראש הוא בחי' אור עונג העליון המאיר עליהם בבחי' מקיף בלתי מוגבל ומתלבש בבחי' כלי כלל כו', כי לא יכולנו כלי ההשגה כלל זכלל וכמו העטרה שנתנה ע"ג הראש למע' מן כלי המחזין שבראש כו' להיותו למע' מן ההשגה והתפיסא לגמרי רק בבחי' מקיף שורה על הראש כו', וכענין שנר"ג הם מאירים בבחי' אור"פ חזי' יחידה הם ב' מקיפים והוא בחי' אור התענוג הפשוט שנמשך מבחי' סוכ"צ כנ"ל. המלוכש במצות מעשיות וע"כ מכל המצות שעשו הצדיקי' מהם נעשו בחי' עטרות בחי' ע"ג ראשיהן זהו למע' הרבה מכל עיקר חיי העוה"ב שנהנין מזיו כו' כנ"ל הטעם שבחי' סובב למע' הרבה מבחי' ממלא ת"ש צדיקי' יושבי' ועטרותיהם בראשיהן מהארת סובב ונהנין מזיו השכינה שנק' חיי העוה"ב בבחי' אור"פ לפי ערך בלי השגתם, (ועמ"ש ע"פ צו"ר כו' בעטרה שעטרה לו אגמי שבחי' העטרה הוא למע' מההשגה ואעפ"כ נתפסת בבחי' ראי' זהו צאינה וראינה כו' זהו"ע עוטר ישראל בתפארה בבחי' כובע ישועה בראשו כו' עטרות נשמות חדשות רמ"ז תולדות ובגמ' פ"ט דשבת דפ"ח ע"א את עדיים מהר חורב שקשרו להם שני כתרים א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע כו' ותמיד הקב"ה להחזירם לע"ל שנא' ושמחת עולם על ראשם וענין שנק' עדיים יובן עפמ"ש בד"ה א"פ בפ"י משכן העדות כו' ותבואי בעדי עדיים כו' עדות לישראל כו', וא"כ משם יובן קצת ענין העטרות שהם התגלות הכתר ע"י וא"א כו' מה שלמע' מההשגה ומה שיומש' בפנימי' וזהו ע"ד שחר"ב יונקי' מהמזלות כו', ואמנם הרמ"ז תולדות דקל"ה ע"א פי' וענין עטרותיהם בראשיהן שהם הנשמות החדשות שלא נכללו באדה"ר שעתידים לבא באלף השביעי להיות העטרה על נשמות הצדיקי' עכ"ד, והוא כדוגמת שבשבת נמשך נשמה יתירה כך ליום שכולו שבת נמשכו נשמות החדשות ועמ"ש מזה ע"פ ואכלתם אכול בלקו"ת פ' צו ועמ"ש ע"פ כי כאשר השמים החדשים כו' בתרא פ' בראשית ויהי' א"כ נשמות החדשות לגבי נשמות דעכשיו דוגמת ל' מ' דצלם לגבי צדיק כמ"ש בביאור כי תצא בענין אשת יפ"ת ולכך יובן שלפעמים יוכל להיות נמשך בגילוי מבחי' עטרות הנ"ל שהרי ענין ששבת נק' פנים חדשות היינו שהלמד נמשך בבחי' פנימי' כמו צ' כר כמ"ש במארי"א א' פ' סעיף זין). והנה העטרה הגשמיות שעושין מכמה מיני אבנים טובות ולא ממינ' א' בלבד לפי שזהו עיקר היופי וההידור ונק' כליל תפארתו (ואבני' אבן א' ב"ן היינו מה שנתכרר ש' ב"ן שהוא מקור

אור דרושים לסוכות התורה א'תשנ"ט

נה"ב והבירור ע"י מ"ה והו"ע האלף כי ש' מ"ה הוא במילוי אלפי"ן ע"ד אאלפך בינה כו' ואזי נעשה אבן טוב כו', ועיקר יקרות האבן טוב מה שבדומם גשמי יהי' ההארה וכן האותי"ר נק' אבנים ועמ"ש בענין משם רועה אבן ישראל כו' וע' במא"א אות א' בערך אבן) כך בחי' העטרות העליונ' של שעל ראשי הצדיקי' שנעשו מבחי' מעהמ"צ שלהן יש בהן כמה מיני מדריגות אורות שונות זמ"ז מפני חילוקי כמה מיני מצות מעשיות שונות שכל מצוה יש לה המשכה מיוחדת אם מחסדים או מגבוץ או כלול משתיהן יחד כמו כמה מיני גוונים שונים שבכמה מיני אבנים טובות הגשמי" (הג"ה גם תושבע"פ נק' אחע"ב כי בה גילוי רצה"ע וכמ"ש באגה"ק סי' כ"ט.

קיצור ולכן נא' ועטרותיהם בראשיהן היינו בחי' מקיפי' נר"נ פנימי' ח"י בעטרה שעטרה לו אמו ב' כתרים עדי עדיים עדת' לישראל גם עטרותיהם הנשמות החדשות שמסוכ"ע וכמו ל' מ' העטרה עשויה מאבנים טובות אחע"ב.

ג) והנה כתי' אחעט"ב והענין כי האמונה נק' עטרה ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ואתחנן בביאור ע"פ וידעת היום והינינו כי האמונה ג"כ היא בבחי' או"מ ע"ג המחזין שבראש כי הרי אמונה היא למע' מן הטעם והשגה וכמ"ש בד"ה וידעת היום כי על מה שהקב"ה מחי' ומתווה העולם ע"ז אין שייך אמונה כו' שעז"נ ומכשרי אחזה כו' וכת' שאו מרום ציניכם וראו מי ברא אלה אלא שהאמונה היא בבחי' סוכ"ע אני ה' לא שניתי כו' שאינו נתפס בשום השגה רק בבחי' אמונה. ועמ"ש בביאור ע"פ אתה הצבת גבולות ארץ שוהו ג"כ ענין הודאה שיש בה בבחי' שלמע' ממדריגות ברוך אף שהברכה הוא בבחי' גילוי אלא שגילוי זה א"א כ"א בבחי' חכמ' אבל בבחי' שלמע' מהחכ' בחי' עת"י אשר החכ' מאין תמצא אינו נתפס רק בבחי' הודאה ח"ש וצדיק באמונתו יחיה בחבוק סי' ב' וכ' בכד הקמח בערך אמונה ח"ל והכוונ' בל' יחיה הוא חיי העוה"ב, שהם החיים האמיתיים הנצחיים אינו נא' על חיי בשרים הקצרי' כי מפני שהאמונה יסוד המצות כולן ע"כ תוצרך להזכיר בה ל' יחיה כו' עכ"ל. והענין כי עיקר תח"ה חיי העוה"ב נמשך מבחי' התגלות סוכ"ע כמ"ש בתו"א פ' יתרו בביאור ע"פ זר"ש בודא"נ ובחי' סוכ"ע אינו נתפס ע"י האמונה כו' ולכן אמרו מאן דלא כרע במודים לא יקום בתח"ה כי ענין מודי' בחי' הודאה זהו בחי' אמונה שבחי' אור המקיף סוכ"ע אינו נתפס כ"א בבחי' אמונה הודאה ולכן נא' דוקא באמונתו יחי' ולא נאמר ע"י עבודתו ע"י דו"ר שכליים וכיוצא. אך הענין כי בחי' או"מ גדולה הרבה מבחי' או"פ וכל קבלת או"פ הוא נמשך רק מבחי' המקיף כו' כידוע בענין המולא כו' ולכן אמר דצדיק גם בעבודתו באו"ר שכליים וכיוצא עכ"ז דקא באמונתו יחי' מבחי' האמונה שלמע' מההשגה ח"י בהשגת שכל דגם שהחכ' תחי' אבל מקבלת מלמעלה מהחכמה. וכמ"ש והחכ' מאין תמצא שהוא הארת הכתר בחכ' שנק' מולא וכך למעלה הרי אמר בע"ח דאור אבא יתק ממול הח' דנוצר וזהו הכל תלוי במול אפי' ס"ת בהיכל כמ"ש במ"א וזהו א"ח נק' האמונה נק' עט"ב. פי' בעלה הוא בחי' האה"ר בדו"ר שכליים

א'תשם אור דרושים לסוכות התורה

והאמונה היא עט"ב כמ"ש בלק"ת פ' תבא סד"ה תחת אשר לא עבדת כו' ולפי"ז הרי בחי' המשכת התענוג העליון שע"י המצות גמשך לעתיד בבחי' ההעלם ע"ג הראש אבל עכשיו ע"י מעהמ"צ בעוה"ז הנה בחי' המשכת אר"מ הזה בא לידי גילוי והוא ע"י בחי' שמחה ש"מ שהרי שמחה היא באה בבחי' גילוי בפנימי' הלב המצוה הגם ששרשה בחי' מקיף ועטרה ע"ג הראש אך בשמחה ש"מ באה לידי גילוי מן ההעלם כו'.

קיצור ענין שהאמונה נק' עטרה אחעט"ב וענין וצדיק באמונתו יחי' וענין שבחי' ועטרותיהן בראשיתהן שגם לע"ל הוא בבחי' עטרה ומקיף מזה גמשך השמחה ש"מ והוא בחי' גילוי בבחי' שמחה עכ"פ אף שאינו גלוי בהשגה.

ד) אך הנה י"ל לכאור' איך אפשר שיומשך ויבא בחי' העלם המקיף דתענוג העליון המלוכש במצות ששרשה בבחי' טובב הכללי בבע"ג לידי גילוי במקבלים שהן בעלי גבול ותכלית כמו בשמחה ש"מ או בעטרות שע"ג הראש צדיקי', הרי אין ערוך כלל בעלי גבול לגבי בע"ג כידוע אך הנה זה יובן בהקדמי' מ"ש זה היום עשה הוי' נגילה ונשמחה בו קאי על הקביה שנגילה ונשמחה בו ממש כביכול כמובא בשה"ש רב"ה ס"פ נגילה ונשמחה בך בך בהקב"ה כו' כך בכ"ב אותיות שכתבת לנו בתורה כו' ופי' זה היום עשה הוי' ר"ל מה שנמשך מבחי' הארת התענוג והשמחה העליונה שגשמחה בו בבחי' בבע"ג זאת עשה ה' לנו הגם שגשמות הן בע"ג ותכלית, אך מאת ה' היתה זאת ההמשכה מלמעלמ"ט ח"ש זה היום עשה ה' לנו שנגילה ונשמחה בו, והיינו ביוהכ"פ כי היום קאי על התשו' כמ"ש היום אם בקולו תשמעו ויוהכ"פ הוא יום התשובה וכמ"ש מזה בד"ה ביום השמע"צ דרה"ש פ"ה ע"ש והיינו שביוהכ"פ יום התשו' נמשך הכח הזה להיות נגילה ונשמחה בו. והענין כי הנה אנל' אומרים בסוכות וכשמע"צ זמן שמחתנו ב' מיני שמחה א' שמחה שלמע' והב' שמחה שלמטה של נש"י והענין הוא דהנה בחי' שמחה שלמע' כמ"ש ישמח ה' במעשיו שהוא מקבל שמחה ממעשיו דהיינו מנש"י שבשבילם נמשך כל ההשתל' דאבי"ע לפי שישראל עלו במח' קודם ההשתל' כנדע ועמ"ש מזה בלקו"ת בד"ה ה' לי בעחרי ואמנם עיקר השמחה באה מבחי' המנגד דהיינו כמו היוצא מבית השבי' ששמח מאד וכמ"כ אב' שכנו יוצא לחירות חפשי מבית השבי' עושה משתה ושמחה מפני שמקבל תענוג גדול מזה כנדע. וכך גם בנש"י שנק' בנים כמ"ש כי בנים אתם כו' וביוהכ"פ יוצאי' מבית השבי' מובדלי' מיניקת הסט"א ע"י מחילת זסליחת העוון שכאשר ה' העוונות מובדלי' במחיצה של ברזל ה"ז כמו השבי' כמ"ש מלך אסור כו' ואם יוצאים לחירות ע"י טהרת עון ביוהכ"פ כמ"ש כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם כו' אזי ממילא נמשך בחי' שמחה ותענוג גדול למעלה בעצמות אוא"ס בסוכות שאחרי יוהכ"פ והוא הנק' שמחה שלמע' ח"ש זה היום עשה הוי' שנעשה למע' מאת הוי' להיות בו בחי' גילוי שמחה וכר' (ועמ"ש מזה בלקו"ת בד"ה ביום השמע"צ דרה"ש פ"ד ומ"ש בד"ה שוש אשיש ספ"ד בפ"י תגל נמש'). ונמשך גם

אור דרושים לסוכות התורה א'תשסא

למעלה למטה מטה בנש"י, והוא שמחה הב' שנק' שמחה שלמטה בנש"י אך אין הארת שמחה שלמע' מאיר בנש"י בבחי' א"פ רק בבחי' מקיף. הוא ענין סכך דסוכה שזהר"ע וימינו תחבקני כמשי"ת. אבל מ"מ נמשך בהם ממש, ואעפ"י שבעוה"ב אין יכולי' לקבל הארה זו רק בבחי' עטרת ע"ג הראש כנ"ל ומה שנהגין מזיו כו' רק הארה בעלמא היינו לפי ששורש ומקור חיי העוה"ב הוא רק מבחי' ממלא כנ"ל אבל ע"י המצות בעוה"ז מתגלה דוקא מבחי' טובב וכמ"ש אשר אנכי מצוך כו' אנכי מי שאנכי בחי' טובב הכללי כו' וע"כ יפה שעה א' בתשומע"ט דוקא מכל חיי העוה"ב כו' ואעפ"י שבעוה"ז הוא בחי' צמצום והסתר היותר אחרון כידוע מ"מ לא יש מניעה מזה כלל בבחי' הארת טובב הכללי כו' משום דקמי' כחשיכה כארדה כו' שאין בחי' הסתר והעלם שנק' חשך מחשיך ומעלים כלל מאחר שנאמר בו אני הוי' לא שניתי כו' כמו קודם השתל' כך הוא אחר השתל' אין עוד מלבדו וכולא קמי' כלא כו' וככה הוא בזמן שמחתנו בסוכות שנמשך הארת מקיף הכללי בבחי' שמחה עליונה חוּפף ומקיף על גש"י ע"י סכך דסוכה שנק' צילא דמהימנותא בחי' צל המקיף כידוע (ועמ"ש מזה בד"ה להבין ענין הצמצום כו' ומ"ש בד"ה הוי' לי בעחרי ספ"ד בענין כל האורח בישראל ישבו בסוכות ע"ש) וז"ש ישמח ישראל בערשיו שמחת הארת המקיף דשמחה עליונה נמשך בחי' שמחה שלמטה להיות ישמח ישראל בעושו מלמטלמ"ע והוא ע"י שמחה שלמע', והו' בעש"י עדמ"ש בוו' ויקרא דכ"ג ע"ב בפי' איה אלוה עושי וכן נאמר אשר עשה את משה ואת אהרן כו' וכן לעיל נאמר עין לא ראתה כו' יעשה למחכה לו (כו') והו' שאנו אומרי' וישמחו בך בך דוקא אך מ"ש בשה"ש רבה בך בכ"ב אחתיות התורה היינו כמ"ש עוטה אור כשלמה שהתורה היא הממוצע המחבר גילוי אוא"ס בנשמות כמ"ש בד"ה ועשו להם ציצית.

קיצור איך אפשר שיומשך בהמקיף בשמחה ש"מ אלא שעז"נ זה היום עשה הוי' היום יוהכ"פ שאזי כמשל בן המלך שיוצא מהשבי' ונתעורר השמחה אצל האב ומוזה נמשך השמחה בנש"י להיות נגילה ונשמחה בך ע"י כ"ב אותיות התורה שהוא המחבר כו'.

ה) הג"ה ואפ"ל שזהר"ע שובע שמחות את פניך, שמחות לי רבים ב' שמחות, ורש"י פי' שמחה שאין לה קץ, ובספ"ב דערכין ד"ג סע"ב כנור של ביהמ"ק שבעת נימין הי' שנא' שובע שמחות, ולהעיר מן פסוק שבע ביום הללתיך כו' ואפ"ל כמ"כ ענין שמחת חו"כ הם ב' שמחת הנ"ל דוגמת זמן שמחתנו ב' שמחות כי הנה ביום חתונתו קאי על יוהכ"פ שבו נתנו לחות אחרונות ואזי גילוי ושמח' שלמע' כנ"ל היינו שמחת חתן חות דרבא ומבוא' במ"א ענין חתן הוא מ"ש אהבתי אתכם אמר הוי' ונק' בחי' זו חתן כי בעצמות אוא"ס הרי כחשיכה כאורה וא"כ זה שיומשך להיות אתדל"ת תופס מקום עד שיומשך מזה ואוהב את יעקב דוקא ואת עשו שנאתי זהו ע"י צמצום וכמ"ש בד"ה ויאבק איש עמו ולכן נק' חתן חות דרגא זהר"ע הקו שהוא הציגור כו' ונמשך בחי' יסוד הנעלם וכמ"ש בזהר דט"ו ע"ב

א'תשסב אור דרושים לסוכות התורה

נק' חתן כר, וזהו"ע אהבתי אתכם, ובשהש"ר בפסוק שימני כחותם שעל אה' זו נאמר כי עזה כמות אהבה היינו אהבתי אתכם ושם ג"כ כי עזה כמות אה' שהאיש אהב לאשתו כר, והיינו שכמו"כ אהבה שאהב הקב"ה את ישראל הוא עד"ו זהו"ע ודדי הנז' בשה"ש שהוא תוקף אהבה, והנה אה' זו מתגלה ביוהכ"פ וכמ"ש בלק"ת ס"פ תצא בד"ה ולא אבה בפ"י כי אתבך הוי' אלקיך ואזי נמשך החותם שהוא להיות ואהב את יעקב דוקא ואת סר' כנ"ל. וזהו שימני כחותם כר כי עזה כמות אהבה זהו אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום שזהו גבורה וצמצום להיות הוי' אלקיך דוקא כר כמ"ש במ"א, ושמחה ועונג העליון המתגלה ביוהכ"פ נק' שמחת חתן וכת"י ומשום חתן על כלה ישיש עליך אלוקיך ששמחת החתן ע"י הכלה היינו כמ"ש ע"פ וראית בשבי' אשת יפ"ת דקאי על הנשמה ששרשה מבחי' יופי העליון בצלמינו כר, וירדו בשבי' תוך נה"ב והגוף כר, וע"י התשובה דעשיית יצאי' מהשבי' להיות ולקחת לך לאשה ע"ד ביום ההוא תקראי אישי ופי' לך ע"ד לך אמר לבי בקשו פני כר לך ה' הגדולה כר והוא המשי' שע"ב גימט' כל וכנ"י הנק' כלה מקבלת מבחי' לך ומבחי' כל וזהו כלה כל ה' כמ"ש במ"א ועיקר התגלות שמחה זו הוא בשבעת ימי הסוכות שעז"נ שובע שמחות את פניך כמ"ש ברבות אמור פ"ל והם ג"כ שבעת ימי המשתה והחולב ומיניו הוא להמשיך הדעת ע"י והאדם ידע והיחוד הוא בשמע"צ כר ולכן משמחת חתן נמשך שמחת הכלה כי הרי בכל השנה השמחה גנתה בעבודה כמ"ש באריכות בד"ה הוי' לי בעזרי מפני שהשמחה הוא בחי' גבוה מאד ועז"נ שלח תשלח את האם כר וכמ"ש ברבות פ' אחרי פ"כ ישמח ישראל היינו לע"ל כר ע"ש כי השמחה הוא בינה הנק' עשה"ב אלא ברגלי' נא' מועדי' לשמחה ע"י כי בנהר היוצא מעדן יעברו ברגל כמ"ש במ"א שלכן שם נשמחה בו וע"י שמחה זו יכול האדם להתקרב זהו זה היום עשה הוי' התגלות שמחה שלמע' שעז"נ גם אנו נגילה ונשמחה באר"ם ביה כנ"ל.

קיצור שובע שמחת ב' שמחות, זהו"ע שמחת חתן וכלה, ביום חתונתו היינו יוהכ"פ כי או שימני כחותם ע"י כי עזה אהבה אהבתי אתכם אמר הוי' וזהו"ע חתן אהבה שאהב האיש לאשתו והחותם להיות ואהב את יעקב כר וזהו ויהפך לך את הקללה לברכה כי אהבך הוי' אלקיך ושמחת חתן נמשך על כלה, כי וראית בשבי' אשת יפ"ת בצלמינו כדמותינו וע"י התשובה ולקחת לך לאשה לך הוי' הגדולה כר, והתפארת כר בימם ההוא תקראי אישי והיינו ביוהכ"פ ממצמקי' קראתיך שמקבלת האור בעומק כמ"ש בד"ה עיני כל זהו"ע ז' ימי הסוכות שובע שמחות ושמחת חתן נמשך משעשועי המלך בעצמותו בלק"ת פ' צו ומשמחת חתן נמשך שמחת כלה זה היום עשה הוי' שנהי' יכולי' להיות נגילה ונשמחה בו.

ו) והנה בשבעת ימי הסוכות נמשך האור עליון בבחי' מקיף בלבד כנ"ל וכמ"ש וימינו תחבקני עד"מ אדם החובק את חבירו שמסבבו מכל צד בידו ובכתפיו מאחוריו לבלתי יכול להפרד כלל מאחדות הפשוטה כר

אור דרושים לסוכות התורה א'תשסג

לוקמ"ש מזה בד"ה ושאתם מים בששון דרוה"ר פ"ב ובד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ פ"ד, ובד"ה ביום השמע"צ דרוה"ש ספ"ד ורפ"ה ובד"ה ביום השמיני שלת רפ"ג ופ"א) אבל עכ"ז אין האור מאיר בנשמתם בבחי' א"יפ כלל, אך בשמע"צ מאיר האור בהם בבחי' פנימי והוא הנק' בחי' קליטה כמ"ש בפע"ח (ע' בד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ שם סוף הדרוש ובשאר דרושי' הנ"ל ותמצא שזהו ההפרש בין בחי' כי גבר עלינו חסדו שזה"ע המקיף של ז' ימי הסוכות ובין בחי' ואמת ה' לעולם שזהו ההמשכה שנמשך בפנימי' בשמע"צ ועי' בד"ה ה"י לי בעחרי פ"ג ובד"ה תורה צוה ספ"ג אשר תה"ס כמו בחי' חופה ושמע"צ בחי' היהודי שאחר החופה והוא יחוד תושב"כ הנק' חתן עם תושבע"פ הנק' כלה ע"ש). ולהבין זה הנה ילה"ק שורש עגין מחילת העון ביוהכ"פ דהנה כ' חרקותי עליכם מים טהורים כו' וי"ל מהו מים טהורים כו', אך הענין הוא דעיקר מחילת העוונות הוא ע"י המשכת יגמה"ר ביוהכ"פ כידוע וכל עשי"ת אומרי' יגמה"ר כדי שע"י יומשך יגמה"ר ביוהכ"פ והוא שאר ממעמקי' בכל עשי"ת שהן בבחי' יו"ד עומקי' הנו' בסי"י דהיינו להמשיך מעומקא דעומקא ששם יגמה"ר שלמע' מן החכמה לגמרי ע"כ משם נמשך מחילת העוונות וטהרת החטאי', וביאור הדבר ידוע להיות שיש ב' מיני מדות הא' מבחי' המדות שלמטה מהשכל והוא כמו בחי' המדות שבתו' להבדיל בין טמא לטהור כר' שהוא נמשך ע"פ החכ' דוקא כידוע, דאי' מח"ע נפקת ויש בה מ"ט פנים כו', וע"כ ע"פ התו' אין יסורין בלא עון כר' אבל להיות נשוא עון ועובר על פשע סו' בהכרח שזה נמשך מלמעלה מן החכמה שבמדות העליונות אלא מבחי' אור הכתר שלמע' מן החכ' (ועמ"ש בענין ר"מ שהי' אומר על טמא טהור ומראה לו פנים כו' לפי שממשיך מחכ' שבכתר כו') ובחי' המדות שבכתר נק' מדות שלמע' מן החכ' והן בחי' יגמה"ר כמו ונוצר חסד ורב חסד שאמר בזה"ר אית חסד ואית חסד סו' דבחי' ורב חסד שבאור הכתר הוא מקור כל החסדי' והוא למע' הרבה מן החסדי' שנמדד בקצבה ע"פ השכל בלבד אבל בחי' החסד שלמע' מן השכל אינו מוגבל כלל ומתפשט בלי שיעור כמו גם להטיב לרעי' כמו לטובים כו' ונק' ימין העליון וכמו ימינך פשוטה לקבל שבים כו', ומשם יכול להיות נשוא עון לגמרי וכן מדה"ר דשם נק' רחמים רבים בלי גבול ומדה מטעם זה, כידוע, וז"ש אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך פי' אנכי הוא בחי' פנימי' אור הכתר שלמע' בהתלבשות בחכ' ודוקא שם הוא מחילת העון מטעם הנ"ל, והו' חרקותי עליכם מים טהורים כו' פי' מים הן בחי' מי החסדים העליוני' אך אית חסד ואית חסד כנ"ל דהיינו בחי' החסד המסתעף מן החכ' שיש שם מרידה ויוכל להיות נטייה למדה"ר ונק' מים מרירין (וכמ"ש בזה"ר פי' שמות ד"ר ע"א אינך דהיכלא דזכותא איקרין מים מתוקין מים צלולי' אינך דהיכלא דחובה איקרין מים מרירין מי המרים המארדין כו' ועי' במאריא אות מם סעי' ט"ז שהו"ע יניקת החיצוני' מה"ג כו' הדיינו כי מהגבו' יש להם יניקה לחיצוני' ע"י העוונות כי יש שם בחי' התחלקות טמא וטהור כו' ולא נק' מי' טהורי' לגמרי רק בחי' המקיפים שהוא כמו ורב חסד ונוצר חסד שלמע' מבחי' החכ' שאין משם שום שורש

אחיה לטומאת התיצוני ע"כ נק' מים טהורים ובזח"ג פ' תוריע דמיט ע"א
הבא מי חטאת דאינון שיורי טלא דבדולחא ולזמנא דאתי כתי' וזרקתי
עליכם מים טהורים כו' פי' טלא דבדולחא הוא גבורה דעתיק המלוכש
במריס ונק' גבורה ע"ד טוב ארך אפיים מגיבד כו' חתו"ע כי גבר עלינו
חסדו כו' ועמ"ש מזה בת"א פ' מקץ ע"פ כי אתה גרי אך שיורי טלא היינו
בחי' הנמשך דרך בחי' שערות י"ג ת"ד שאינו אלא הארה כו' אכן מים
טהורי' זה גילוי עצמו' בחי' טלא הנ"ל ובמק"מ שם בשם ג"ב מהרח"ו מים
טהורים מיסוד דא"א עצמו' זהו כענין וברחמים גדולים אקבצך שהוא מבחי'
פנימי' עתיק כו' ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימשו בפני' חסדך מאתך לא
ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה' והמה ביכולתם ג"כ לטהר
מכל טומאת חטא שכבר יש למטה ח"ש חרקתי עליכם מים טהורים ממקור
יגמה"ר לטהר אתכם מכל הטאתיכם זהו לפני הוי' תטהרו לפני בחי'
התחלקות המדות שמן החכמה כידוע דש' הוי' היו"ד בחי' חכ' הא בינה כו' ולפני
הוי' היינו בש' אהי' דכתר שלמעלה מש' הוי' דחכמ' משם תטהרו דוקא
מטעם הנ"ל. זהו כענין הנז' בזהר אמור דצ"ת סע"א ע"פ בעטרה שעטרה
לו אמו ביום חתונתו כו' שכדי להיות יחד זה צריך להתקין בית טבילה
להכלה ממים נובעי' כו' המטהרים וזהו"ע חרקתי עליכם מים טהורים
ביוהכ"פ כו' ועמ"ש מזה בלק"ת פ' תבא בד"ה ויקרא משה אל כל ישראל
ומכ"ז יובן שכדו להיות ענין תחופה היחוד בסוכות ובשמע"צ הוא ע"י
שמתחילה חרקתי עליכם מ"ט וטהרתם יוהכ"פ ואוי דוקא יוכל להיות שמחה
ח"יב להיות נגילה ונשמחה בו כנ"ל.

קיצור שבשבע ימי הסוכות עדין האור והשמחה בבחי' מקיף וימינו תחבקני
ובשמע"צ נמשך בבחי' פנימי' והו"ע חופה ויחד וכ"ז ע"י שביוהכ"פ
תחלה חרקתי עליכם מים טהורים ופי' וענין מים טהורים שאין שם שום
שורש למים מרירן בחי' ורב חסד ורחמי' גדולים.

ז' והנה אחר המשכת יגמה"ר ביוהכ"פ שהוא שורש מחילת העוונות נמשך
בחי' המקיפי' בסוכות עדמ"ש העברתי מעליך עונך והלבש אותך
מחלצות וע"כ מקריבין בו' ימי החג ע' פרים לנגד ע"ש כנ"ל והענין הוא
כי ידוע בשורש הע"ש שלמטה שהוא מבחי' ז' מלכין קדמאין דתהו שמתו
ונפלו למטה בבי"ע כמ"ש ואלה המלכ' וימלוך וימת כו' (ועמ"ש מזה
בלקו"ת בד"ה וכל בניך פ"ג בענין עיי"ן תלויה שבתוכה מיער תילים סי'
פ' ועיי' מענין בהנחל עליון כו' יצב גבולות כו' האוינו ל"ב חגיגה פ"ב
י"ב ב' רבות ס"פ משפטים ספ"ב דק"ב ע"ד שזהו"ע אני אמרתי אלקים
אתם) ולמטה מטה נתהווה מהן ז"מ הרעות דנוגה דעשי' רובו רע כו' ובחי'
הטוב דס"י דקדושה נבלע בהן ממש. זהו שרש ענין גלות השכינה כידוע
ולעתיד כתי' והוצאתי את בלעז מפני כו' דהיינו כל בחי' ניצוצי דקדושה
שבלעז התיצוני' כמ"ש חיל בלעז ויקיאנו כו' (ח"ש לולי ה' שהיה לנו
בקום עלינו אדם בליעל דשליט באדם דקדושה כמ"ש עת אשר שלט האדם
באדם לרע לו כדי לברר ממנו הטוב לגמרי ולא ישאר בו רק חלק הרע

אור דרושים לסוכות התורה א'תשס"ח

לגמרי כו' ואז ממילא יאבד כידוע, ח"ש אזי היים בלעזו כו' אך ברוד
ה' שלא נתנגו טרף לשיניהם כציפור גמלטו מפח כו' ובהמות וחיות ועופות
הן המה החיות הרעות וטורפין ועופות הדרסין כו' ולעתיד יבררו הכל
וע"כ בא' לעתיד לא ירעו ולא ישחיתו כו' ארי' כבקר יאכל תבן וגר זאב
עם כבש ופרה ודוב יחדיו ירבעו ילדיהן) וכמ"ש במ"א וזהו מ"ש יצב
גבולות עמים למספר בניי, כי לנגד ע' גפש דיעקב בסט' דקדושה להיות
שורש כללות נש"י במדות דקדוש' והמדות הן ז' וכא"א כלל מ"י כידוע
כך הציב מחצב שורש אה"ע במספר כזה להיות שרשם מז' מדות דנוגה
כנ"ל וכל מדה כלולה מירוד ע"כ המספר שלהם ג"כ עיין, ומה שאמרו
במד"ר שמע ש' ע' ישראל א' מע' באומות וכו' מבואר במ"א וד"ל) וגם
בבחי' הזמן המספר קצוב ע' שנה לשורש כללות נש"י שהן ע' שנה השואלין
מאלף שנים דאדם קדמאה כידוע ומבואר בוותר ומרומז גם בדרז"ל באמרו
ודוד מי קשיש כולא האי כו' וכן ע"פ הודיעני מדת ימי וכו' כי המלכות
ל"ל מג"כ כו') כך גם למל' דנוגה הוגבל מספר זה דע' שנה כמ"ש ימי
שנותינו בהם ע' שנה פי' בהם בהיכלות דנוגה כמ"ש במ"א דהם זה בהיפך
אותיות דשם מ"ה משום דקאי בבחי' נוגה שהניצוץ האלקי מלוכש במספר
קצוב ע' שנה דוקא כו' ד"ל) והנה לזה הטעם מקריבין ע' פרים בז' ימי
החג לנגד ע"ש כנ"ל כדי לברר ולהוציא מהם כל בחי' ניצוצי דקדושה האלקי'
שנפלו בשבה"כ מבחי' ז"מ דתהו המאיר ומלוכש בתוך תוכם כנ"ל שהוא
תוס' מרובה על העיקר חיותם ושפעם הנמדר במקורא דכולא כי בבחי' מאמר
קו המדה הרי נשאר קץ שם לחושך רק ע"י יניקתם מסט' דקדושה בא להם
תוס' אור תמיד ולזה מקריבין הע' פרים להיות קרבן אישה ריח ניחות לה'
ויתעלה ע"ז בחי' הטוב שבהן ויוכלל הכל למע' באלקי' חיים ואז ממילא
אין להם קיום כי כבר כלה קיצם כו' וד"ל.

אך עדיין י"ל בסדר הקרבת הע' פרים למה מקריבין ביום האי י"ג פרים
וביום הב' י"ב פרים כו' ועד"ז הולך ומתמעט עד שביום הו' מקריבין
ז' פרים, אך הנה זה יוכן בהקדים ענין הידוע שבסט' דקדושה למעלה יש
י"ג מדות עליונות שלמעלה מן החכ' ונק' יגמה"ר ובוותר נק' י"ג ת"ד
דא"א כידוע וכולן המה בחי' אורות מקיפי' כידוע שו"ש ויקרא ה' אל רחום
וחנון כו' זרב חסד כו', וביאור זה ידוע עד"מ באדם למטה בעבודת ה' הנה
יש ב' מיני אהבות אה' זוטא שנק' אה"ע והיא הנולד' מן השכל והטעם
בגדלות הבורא מתעורר לבבו באהבה ע"כ נק' אה"ע והב' אה"ר שלמעלה מן
השכל והטעם שהוא רק מפני שבאה מלמעל' בחי' אהבה הנק' ימין מקרבת
וכמ"ש וימינו תחבקני עד"מ אדם החובק לחבירו שלא יפרד ממנו שאין סיבת
הדיבוק הוה שהוא היפך הפירוד מחמת הנחבק אלא רק מחמת החובק, כך
התעוררות אה"ר העליונה שתחבק לניצוץ האלקי ואינה מנחת אותה להפרד כלל
רק ליכלל ולידבק תמיד באחד כו' הנה כמים הפנים תתעורר אה"ר בניצוץ
האלקי למע' מן השכל וטעם הרי אין התעוררות זו מחמת עצמו כלל מאחר
שאינה נמשכת מצד השכל כלל רק מפני התעוררות אה"ר העליונה שנמשכה
עליו ומחבקו וכמו אהבה כמים הפנים בלב האדם לאדם שאין התעוררות

אהבה זו בלבו נולדה מחמת האדם כלל רק מפני שחבירו מראה לו לבבו באה"ר הוא מעורר בלבו ג"כ אהבה זו אליו כמים הפנים כו' א"כ אהבה זו מחמת חבירו בא לו ולא מחמתו כלל וד"ל. וכן יובן למע' בבחי' אה"ר שלמעלה מבחי' חכ' דאצי' שנק' רב חסד או ונוצר חסד שהוא מיגמדה"ר שלמעלה מן החכ' כנ"ל ועד"ו כל המדות הללו הן בחי' מקיפי' שלמעלה מהגבלת אור בכלי כו' כידוע משא"כ בחי' המדות שלמטה מן החכמה שהן אורות פנימי' מוגבלי' בכלי' כמו עד"מ אה' זוטא שנק' אה"ע הנ"ל ולמע' נק' ז' כפולות וג' אמות חב"ד כו' כמ"ש במ"א וד"ל והנה עד"ו יש ג"כ בסט' דקליפה כי ולעו"ז עשה כו' דהיינו שיש ז"מ הרעות שלמטה מן השכל שנולדה מן השכל כו' ויש י"ג מדות שלמע' מן השכל ולא נולדה בלבו מן השכל כלל ונק' מקיפי' דקליפה וכמו עבר עבירה ושנה הותרה לו שנעשה לו כהיתר בלי התעוררות טעם ושכל אלא מבחי' מקיפי' דקליפה שלמעלה מן החכ' דקליפה מקפת וחובקת לנפשו הבהמית כי ימין מקרבת דבסט' דקדושה כנ"ל עד שיתעורר כמים הפנים כו' באהבה רעה זו שלמע' מן הטעם וע"כ הותרה לו וכמארז"ל הבא לטמא פותחין שערי טומאה להמשיך עליו מכתרין דקליפה שאינו ע"פ טר"ד כלל כו' (כמ"ש במ"א ע"פ וירא אותם כי ברע הוא כו') אבל לנגד ז"מ הטובות שנולדים מן השכל נמשך בקליפה ז"מ הרעות שנולדי' מן השכל כמו תאוות ממון וכה"ג. אך כמו ענין תאוות הכבוד והלבושין הנאי' הוא מבחי' מקיפי' דקליפה שלמע' מן השכל כו' שהוא קליפה יותר קשה ועמוקה וידוע שכ"ד הגבוה יותר כשנופל יפול למטה הרבה ביותר מדבר שאינו גבוה כ"כ שאינו נופל למטה כ"כ כך בחי' המדות דתהו להיות שרשן למע' מן השכל והן למע' הרבה כידוע ע"כ בנפילתם נפלו למטה יותר והוא בחי' מדות דקליפה שהן בלתי מוגבלי' בשכל ונק' מדות שבלא טעם כמו תאוות הכבוד והלבושי' ההתנשאות והחוצפה כו' וד"ל. ולזאת הנה מקריבין ע' פרים לברר דוקא לבחי' מקיפי' דקליפה. ולכך מקריבין ביום הא' י"ג פרים לברר ליג"מ דמקיפים דקליפה לברר מהם הטוב ולהעלותם ביג"מ העליונות כו' וביום הא' נברר אר"מ א' וביום הב' מקיף השני כו' עד יום הו' שאז מקריבין ז' פרים שהוא לברר ז"מ דקליפה שנולדי' מן החכ' כי הבירור הרי בא מלמעלמ"ט מבחי' נוגה ותחילה צריך לברר הקליפה הקשה שנופל למטה יותר שהן המקיפי' כנ"ל ואח"כ הפנימי' שאינם למטה כ"כ וע"כ ביום הו' מקריבין ז' פרים וד"ל. וזהו שמקריבין הע' פרים אחר מחילת העוונות ביוכ"פ דוקא כנ"ל שאז נמשכו כל בחי' המקיפי' דקדושה בז' ימי החג בסכך דסוכה כנ"ל. כי הנה בכל השנה שלא נמחלו העוונות ישראל עדיין הרי עוונותיה' מבדילין במחיצה כו' ומעורב בהן בחי' הרע דע' שרים בחיבור דיבוק יחד כי שלט האדם באדם כנ"ל ע"כ אינן יכולי' להקריב ע' פרים לברר הטוב מע"ש אך לאחר שנמחלו עוונות שלהם ביוכ"פ ונתרוממו ותעלו למעלה בלי תערובות רע כלל וכלל אז דוקא יכולי' לברר מע"ש בחי' הטוב שבהם כו' אך עדיין אין בירור זה רק מבחי' מקיפי' דקדושה שאינו אלא בסכך דסוכה שנק' צילא דמהימנותא רק בבחי' ההעלם על נש"י מפני שאין האור מאיר עדיין בתוך תוכם בבחי' קליטה עד שמע"צ שאז נקלט האור בבחי' קליטה כידוע בענין עצרת ל' עצירה וקליטה מפני שאז הוא

אור דרושים לסוכות התורה א'תשסו

אחר הבירורי' דמקיפים שבכל ז' ימי החג כנ"ל ע"כ מקריבין בו פר אחד בלבד לנגד ישראל בלבד כי או אין הבירורי' לסט' דקליפה כי כבר נבררו המקיפים ופנימ' שלהם בז' ימי החג כנ"ל (ע' סד"ה יביאו לברש מל' שבחי' כתר מל' לא יוכל להיות מהמן אפי' לאחר הבירור כי זהו רק בעטרה שעטרה לו אמו דוקא ועד"ז יובן ענין שמע"צ) ח"ש דעביד סעודתא לבני ביתו והיכלא דמלכא כו' תכמי"ת וד"ל. וע"כ השמחה דכל החג הוא רק בהעלם בבחי' מקיף בלבד אבל בשמע"צ באה השמחה בבחי' גילוי להיות האור בא בבחי' פנימ' בחי' קליטה כנ"ל וד"ל.

וזוהו הללו את ה' כל גוים שבחזהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו כו' כי הנה מבואר למעלה דע' פרים שבז' ימי החג הן לנגד ע' שרים דקליפה ועי"ז גבר עלינו חסדו בשמע"צ כנ"ל כי פי' גבר עלינו חסדו היינו ע"י בחי' תגבורת השמחה והתענוג עליון וגבר חסדו בתגבורות אור ושפע גדול מאד להיות נמשך על נש"י לאין קץ ושיעור כלל כידוע שכ"ד שאין לו שיעור ותכלית נק' תגבורת החסד וכ"ז גרמו הקרבת הע' פרים לברר מהע' שרים כנ"ל עד"מ היוצא מבית השבי' שבבי' זו גרמה שמתה גדולה ביציאתו ממנו כו' וככה בירוד הניצוצות מהע"ש גורמי' שמחה ותענוג גדול בנש"י מלמעל"מ"ט בשמע"צ להיות בבחי' קליטה כנ"ל כי אחר הבירור דוקא נמשך בחי' קליטה דש"ע כנ"ל, וזהו הללו את ה' כל גוים בז' ימי החג שמקריבין בשבילם ע' פרים כדי שיגבור עלינו חסדו בשמע"צ עלינו דוקא כי חלק הוי' עמו וכמ"ש ומי כעמך כישראל גוי א' כו' וד"ל וזהו כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום רעה פי' כמו שכל פעל ה' למענתו דוקא כמ"ש לכבודי בראתיו כו' כך גם התהוות הרשע הוא למענהו כדי לגרום בבירור שלו שמחה ותענוג למעלה וכמ"ש באבוד רשעי' רינה ומפני שהטוב שבהם עולה למע' ע"כ א' הללו את ה' כל גוים שנכלל הטוב שבהם באלקי' חיים וזהו עלי' שלהם כו'. ומ"ש כפל ל' גוים ולאומי' הענין הוא כי יש ב' מיני בירורי' הא' בחי' בירור הטוב מן הרע להעלותו למעלה ומה שלא יוכל להתברר נק' רע גמור הוא כלה ונאבד ח"ש באבוד רשעים רינה כנ"ל, והבירור הב' הוא לברר גם לבחי' הרע להיות גם הוא עולה ונכלל למע' באלקות וכמו לעתיד דכתי' אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לעבדו שכם א' פי' אהפוך אל עמים שיתהפכו מרע לטוב לגמרי ע"ד ענין בע"ת כשנמחל להם העוון והחטא לגמרי הרי הזדונות געשה זכיות וכמ"ש אם יהי' חטאיכם כשנים כשלג יליבנו כו' ועד"מ מיתוק המים הרעי' ביפים שהמ"ר געשה מתוק וכן ענין מחילת החטא והעון וכמ"ש חרקתי עליכם מ"ט וזהר"ע לאהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא כו' אך הנה עכ"ז הגם שנתברר הרע תעשה טוב אינו עולה להיות בבחי' כלי פנימ' בבחי' הפנימ' דקדושה האלקי' אלא רק להיות בבחי' כלי חיצוני' ואחוריים דקדושה וע"ד שנא' לעתיד ועמדו זרים ורעו צאנכם שיהי' בחי' טפל לישראל ולא כמו הגרים שנק' גם הם בחי' טפל לישראל. וכמ"ש ונספחו כספחת כו' אבל מ"מ אינם נקראי' עבדים כי גם הם נחשבים מבני היכלא דמלכא שהרי הגרים נכנסים תחת כנפי השכינה ובחי' כנפי' הגם שהם טפלים לגוף מ"מ נחשבים עם הגוף אבל בחי' בירור האומות שנק' בחי'

עבד שאינו נחשב מבני היכלא דמלכא בבחי' הפנימי' כלל עו"א לעבדו שכם א' בבחי' חיצוני' ואחוריים דקדושה שנק' שכם וכתף לא' כמו העבד שעו"ש עבודתו בכתף בלבד להיות כי ישראל עלו במח' כמשל טפה במוח האב וע"כ אמר כי אתה אבינו ונק' בנים כידוע, וגם הגרים הרי הן ניצוצי דקדושה שנפלו בע"ש עולין תחת כנפי השכינה ונק' ג"כ בנים כמו נשמות שמעי' ואבטליון ר"ע ור"מ וכה"ג וכמ"ש בע"ח בענין ועשו בא מצידו כי ציד בפיו כו' וגם הן נחשבין בבחי' כלים פנימים רק שאינן בחי' פנימי' כישראל וכידוע בהיכל הגרים וכענין נפשות הגרים שעשה אברהם כמ"ש ואת הנפש אשר עשו בחדן ולכך מ"ע לאהוב את הגר (ולא משמע כן בטעם כי גר היית באמ"צ ששלט האדם באדם בבחי' גלות השכינה בע"ש כידוע וכך ענין ניצוץ האלקי דנפש הגר בע"ש כשאח"כ נעשה בחי' גר בישראל, ולכך בענין הקללות אמר הגר אשר בקרבך יעלה מעלה כו' שהטפל נעשה עיקר והעיקר טפל כענין הידוע במאמר דרישא שכיבת לעפרא חנבא שליט כמ"ש קולה כנחש כו', אך זה מדבר ברע דנוגה שלא יברר עדיין רק אתכפיא ולא באתהפכא אבל מ"מ אין הגר בבחי' בן וגם מענין האושפיון לא משמע כן כמשי"ת) וזהו"ע האושפיון שבד' ימי החג כנ"ל דהנה על ב' מיני בירורים הנ"ל אמר ז"ל ואלו את ה' כל גוים שהן הנבררים בבחי' הטוב שלהן בלבד והרע טפל שנק' הלל ל' בהלו נרו כו' שאין בטוב העולה בחי' חיצוני' ולאומים היינו גם בחי' הרע שנברר ונעשה בבחי' חיצוני' ואחוריי' כנ"ל ועו"א שבחוחו כו' וזכום באחור ישבחה ענין תיקון חיצוני' בלבד, והנה בכל השנה ע"ש הן בבחי' הפירוד למטה מטה ובסוכות מתבררים ע"י המקיפים דקדושה כנ"ל והמברר נק' אושפיון שאינו בא רק לפרקים משא"כ ישראל שהן בני היכלא בתמידות להיותם בבחי' ש' מ"ה דתיקון שלאחר הבירור כידוע וע"כ כל האושפיון המה על ענין הבירור מאוה"ע דוקא כמו אושפיון הא' אברהם שעשה גרים הרבה והכנסת אורחים גם לערביים וכה"ג, וכך הו"ע כל האושפיון לפי שהמה המבררי' בירורי נוגה שיוכללו ויעלו באלקות שאינו אלא לפרקים, אך בשמע"צ פר א' לבני היכלא שהן ישראל להיותם דבוקים תמיד באחד בבחי' פנימי', וזהו האמת ה' לעולם שהוא בחי' קליטה להיות אמת חותמו נרשם ונקלט בכנס"י שנק' עולם כמ"ש אתה כהן לעולם וכידוע וד"ל.

י"ל י"ג ת"ד הם מדות דא"א וז' הם מדות דז"א לכך לעו"ז בא"א דקליפה שייך י"ג בחי' ובז"א ז' מדות וזהו ע"ד התפרש בין גדולה שבא"א לחסד שבז"א וכן בקליפה גדולה גסות ישמעאל ואף שבאצ"י אין תיקון בא"א דקליפה, מ"מ שערות ידיים נמשכים בז"א דקליפה ועוד כי ביצ"י ועש"י יש א"א וע"י דקליפה כמ"ש כ"ז הרמ"ז יתרו ס"ז ב'. ולכן נק' יצה"ר מלך זקן, והנה ב' בחי' אלו הן התאוה והכבוד, כי תאוה הוא פנימי' ונמשך מפנימי' דק"ג היינו ז"א וכבוד מקיף לא"א דקליפה, וע' מאו"א ג' י"ג בענין גי גי יסוד דנוק' דקדושה ונק' גי חזיון ויסוד דנוק' דקליפה גיהנם, אפ"ל פ"י גי שבה מאיר י"ג מדות הנ"ל כנודע שבנוק' דקדושה מאיר היופי מהכתר כו', ואפשר לפרש שזהו"ע עם זו כי ז' מורה על אור פנימי מלי ממכ"ע וא"ו ז"א אור מקיף לבי"ע קדוש קדש ו', ועד"ו למעלה ז"א נק'

אור דרושים לסוכות התורה א'תשס"ט

ז' לגבי א"א שנק' וא"ו והנורא כי וא"ו הקו מאיר מא"ס כו'. וע' מענין עם זו ברע"מ שופטים רע"ה סע"א ובהרמ"ז שם. והנה ביוהכ"פ התגלות א"א דקדושה י"ג מדה"ר וידוע כי אמלאה החרבה לכן אז מבררין א"א וז"א דקליפה לכן ביום הראשון גימ' כתר י"ג פרים בירור א"א דקליפה עד ביום השביעי ז' פרים בירור ז"א דקליפה. וזהו הב' בחי' גוים ולאומים כי לאומים מל' וגוים הן עממין בתו"א ר"פ תולדות ע"פ שני גוים ולאומים כו'. והיינו גוים פנימי' ולאומי' מקיף ואח"כ ביום השמע"צ בחי' שלמעלה מבירורים לכן נק' שמיני כמ"ש בענין למנצח על השמינית למילה שניתנה בשמיני כו'. גם רק פר א' כענין עקודים א' שלמעלה מנקודים וברודים כו'.

להעיר לענין י"ג שבקליפה מענין טורי חשוכא וטורי נהורא שהם מדות דא"א ומדות דז"א וכמו"כ למטה בק"ג יש ג"כ טורי חשוכא כמ"ש בזהר פנחס דף רמ"ט ע"ב בענין אולת לגבי טורא דחשוכא וכן דרנ"ט ע"א בענין הפרים הרי חשוכא טורי דלווטין כו' והרמ"ז דרנ"ט שם פי' י"ג פרים נגד י"ג אותיות דשם אלקים במילואו שמשם שרש יניקתם. ועמ"ש ע"פ כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד.

ענין חותם דהו"ר, ע' בפע"ח פ"ד ד"ה מכ"י הרח"ז שנעשה צירים ודלתות כו' והפי' שעושין כלי היינו שיהי' בחי' יסוד דנוק' המקבל שיוכל לקבל טפה בשמ"ע וכו' וביאור זה מובן מ"ש בביאור ע"פ עיני כל (תקס"א) חורף ענין יסוד דנוק' התקשרות המקבל כלי ריקן ע"י ונפשי כעפר לכל כו'. וי"ל היינו דלת מלשון דליתי כו' ונעשה על ידי' דבינה. ועמ"ש ע"פ הנותן לשכוי דתקס"ב וע' ענין חותם שוקע בתו' דשימני כחותם איך משקיעה דלמטה נמשך מלמעל' הבליטה, וי"ל דהיינו בשמ"ע מוריד הגשם כמו"כ ענין מצות הקהל העם במו"ש בשמיני כי הקהל ג"כ אסיפה תו' כו'.

דרושים לשמיני עצרת

א) ביום השמיני עצרת תהי' לכם. פי' דפסחים דס"ח ע"ב כתוב אחד אומר עצרת להוי' אלקיך (בפ' ראה גבי שביעי של פסח) וכתוב אחד אומר עצרת תהי' לכם, ר"א סבר או כולו לה' או כולו לכם, ור' יהושע סבר חלקהו חציו לה' וחציו לכם, עכ' מהרש"א הנהו תרי קראי חד גבי שש"פ כתיב יחד גבי שמיני של סוכות כתיב מ"מ אינו דומה לו לחלק בין יו"ט הללו עכ"ל ועמ"ש לקמן ס"ח בענין חלקהו וע' בלק"ת בד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ תהי' לכם.

ב) ואדמ"ן נ"ע פי' כי בפסח הוא יצ"מ העלאה באהבה רבה ממטה למעלה, אך ביום השביעי עצרת לעצור ולכלוא את הרוח בנפש שלא יצאו מנרתקן ויתבטלו ממציאותן באהבה רבה זו רק להיות כאו"א עצור בלבבו בבחי' רצוא ושוב שיהי' הוי' אלקיך דהיינו שיהי' שורה ומתלבש בתחתונים ע"י עסק התומ"צ וזהו א"ת בניך אלא בוניך ועמ"ש בלק"ת פי' שלח בד"ה בפ' נסכים, אך יש מעלה יתירה בעצרת של חג הסוכות שהוא ענין מ"ש תען לשוני אמרתיך, ואשים דברי בפיך, ואמת ה' לעולם, לכן נאמר לכם, וזהו את ה' האמרת וזהו עצרת שש"פ ואח"כ זהו האמריך זהו עצרת דשמיני של סוכות, כן פי' בלק"ת בד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ תהי' לכם וע"ש רפ"ג וע' בלק"ת בשה"ש בד"ה שימני כחותם פ"ג הנה יש תורה ויש תורה כו' ואפ"ל זהו ההפרש בין שש"פ ובין שמע"צ וזהו דשמע"צ נק' שמחת תורה, ואפ"ל ג"כ כי עצרת לשון מלכות וממשלה זה יעצור בעמי כמ"ש בר"מ פנחס דרנ"ו, וא"כ בשש"פ שהוא התגלות מלכותו ית' כמ"ש בשירת הים ה' ימלוך לע"ו וברבות בשלח ר"פ כ"ג נתישבה מלכותך ע"כ נק' עצרת לה' אלקיך, אך בשמע"צ בחי' בי מלכים ימלוכו מתניתין מלכתא ע"י תען לשוני אמרתיך, ע"כ נק' עצרת תהי' לכם.

ג) גם לפי עצרת ל' עיכוב ומניעה עצרת להוי' שלא להיות הסתלקות האור כ"א להיות המשפילי, וזהו חותם שוקע שמלמעלה הנמשך ע"י חותם בולט שמלמטה יצי"מ, אך בשמע"צ עצרת תהי' לכם חותם שוקע שמלמטה ע"ד שרים עצרו במילין איוב כ"ט ט' עצור במילין מי יוכל איוב סי' ד' וה"ע ל"ת משתוקא בתרין וכמ"ש ע"פ והאיש משתאה לה מחריש ועי"ן ממשיך חותם בולט שמלמעלה וה"ע היחוד עליון דשמע"צ.

ד) פ"ק דחגיגה ד"ט ע"א מכרי מאי עצרת עצור בעשיית מלאכה.

ה) רבות נשא פ"י דרל"ט ע"ב ע"פ נעצרה נא אותך אמר לו מנוח עצורים היינו כמ"ד כי עצור עצר ה' בעד כל רחם בפ' וירא כ', ואתה בשרתנו בהרוחה נעשה עמך יו"ט כמ"ד ביום השמיני עצרת תהי' לכם, מפרש עצרת

א'תשע

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשעא

לשון ירמ' והוא ע"ד הש"ס מאי עצרת כו' כנ"ל, אך עי"ל כי יש ב' עצירות הא' לגריעותא ע"י כי עצור עצר בעד כל רחם כנ"ל העדר הלידה וההשפעה, הב' למעליותא כמ"ש במא"א אות ע' ס"מ עצרת נק' המל' כשהיא מעוברת מהנשמות וקולטת אותם ואינה מפלת אותם עכ"ל, וכ"כ בעה"מ ש"ו פרק ל"ה ועמ"ש מענין זה ע"פ אלה תולדות נח כו' שזור המבול השחיתו זרעם לפי שהיו מבחי' הנפילים כו' התיקון ע"י עיכוב נח ובניו יב"ח בהתיבה כו' שזוג הכח להיות יש וביטול היש לחבר אצ"ו ובי"ע ב' הפכיים לכן בע"ק תליא, ועמ"ש ע"פ כי עמך הסליחה למען תורא וזהו בשרת אותו בהרוחה ולידה ע"כ נעצרה נא כו' ועיין בספר בינה לעתים דרוש י"ז בענין עצרת ויפה פי' כפשוטו על"ק סעיף י"א בד"ה עי"ל, אך כמדומה לי דאשתמיט ליה המדרש נשא פי' הנ"ל.

ו) רבות ס"פ פנחס ע"פ ביום השמע"צ זש"ה ישע"י כ"ו ט"ו יספת לגוי נכבדת מפרשו שהוסיף לנו מועדים היינו שמע"צ ועי"ז נכבדת כו' וצ"ל התוספת כי ג' מועדים הן נגד ג' אבות ונק' שלש רגלים וא"כ שמע"צ זהו כענין תוספת, וצ"ל משום שהיחד עליון שהוא עיקר התוספת אור זהו בשמע"צ, וכ"מ חז"א ויגש ר"ח ב' שפי' על שמע"צ פסוק ולא עמד איש אתו דגבי יוסף לאחיו.

ז) בס"ח סי' תרט"ו מפרש ב"פ יספת שני תוספת הא' קרבן מוסף הב' איסור מלאכה ואזי נכבדת לכבדו בבגדים שנאמר בהם לכבוד ולתפארת, וי"ל ב"פ ויספת יחוד דא"א ויחד זו"נ כעין שלום שלום לרחוק ולקרוב, ובת"י מפרש יספת לגוי התגלותו לקבץ הגליות ע"ש והיה ביום ההוא יוסף אד' שנית ידו מו' בישע"י סי' י"א וי"א, והובא ברבות ר"פ שמת, וא"כ י"ל ב"פ יספת כנגד יצ"מ ולע"ל והנה שש"פ כנגד יצ"מ ושמע"צ י"ל נגד לע"ל ב', עי"ל דמבואר לעיל סעי' ו' דבחי' שמע"צ זהו ענין בהתוודע יוסף אל אחיו, וא"כ זהו ענין יספת בחי' יוסף וב"פ יספת נגד ב"פ בן פורת שנאמר גבי יוסף בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואפ"ל למעלה מבחי' ההמשכה שע"י ע' פרי החג.

ח) בבחיי פ' תשא בענין מחצית השקל שישקול מעשיו כו', וזהו חלקהו חציו לה' וחציו לכם כו' שימשיך גופו אל עבודת ה' שיהי' לכם בשביל לה', וא"כ חלקהו יש להעיר מענין נסירה שיהיו זו"נ ב' פרצופים זהו חציו לה' ז"א וחציו לכם נוק' ואח"כ יהי' יחוד זו"נ ועמ"ש בד"ה מהיכן זכו ישראל לק"ש בענין הבדלה שזהו נסירה כו' וב' בחי' אלו זהו כענין שמע ישראל ובשכמל"ה, ועמ"ש ע"פ מקול מחצצים ומ"ש ע"פ כי חלק ה' עמו, עוד בבחיי ס"פ פנחס האריך ופי' שם עצרת תהי' לכם כלשון להיות לכם לאלקים ומבאר במ"א ע"פ אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ להיות לכם לאלקים היינו ששם הוי' ממש יהי' לנש"י בבחי' אלקים והיינו ע"י גילוי עצמות אוא"ס, וא"כ עד"ז י"ל כאן כי בשש"פ עצרת להוי' אלקיך שנמשך לבחי' הוי' להיות אלקיך והיינו ע"י שם אלקים אבל בשמע"צ ע"י עשיית שאומרים ז"פ הוי' הוא האלקים אוי והי' הוי' ממש לי לאלקים לכך

נאמר עצרת תהי' לכם, ועי' מענין לכם במד"ר פ' בא פט"ו ע"פ החדש הזה לכם ועמ"ש ע"פ ראו כי ד' נתן לכם את השבת.

ט) בשה"ש ל"ד ב' בפסוק מה יפו פעמיך בנעלים איר יהושע בן לוי ראויה היתה העצרת של חג שתהא רחוקה חמשים יום כנגד העצרת של פסח (היינו חג השבועות) אלא עצרת של חג ע"י שהן יוצאין מן הקיץ לחורף כו' לכך משה מזהיר לישראל ואומר להם ביום השמע"צ תהי' לכם וענין חמשים יום היינו התגלות שער החמשים מנש"ב שהוא בחי' כתר וה"ע כתר תורה, וכמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם, וכדי שיהי' גילוי זה הי' ע"י שמתחלה בפסח יצ"מ בנה"א ואח"כ מ"ט יום דספירת העומר בירור נה"ב בחי' רצוא אזי בשבועות בחי' שוב וירד ה' על הר סיני גילוי שער החמשים, לכך כמ"כ הי' צ"ל עצרת דסוכות שהוא ג"כ בחי' שוב שאחר הרצוא לאחר חמשים יום אלא ע"י כו'.

י) בקהלת רבה דק"ג ע"ב ס"פ ביום טובה הי' בטוב אמר הקב"ה לא בראתי פרקליט טוב לגשמים ביום שמיני עצרת הה"ד ביום השמע"צ, הגה התורה נקי' מטר ועז"ג כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים הרהר את הארץ כו' ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה.

יא) דק"א ג"ד בפסוק תן חלק לשבעה אלו שבעת ימי המלואים וגם לשמונה ביום השמיני כו' לשבעה אלו שבעת ימי הסוכות וגם לשמונה ביום השמיני עצרת כו' וע"ש דוגמת מילה בשמיני ועמ"ש ע"פ למנצח על השמינית כו' ומ"ש מענין כנור של ימות המשיח יהי' של שמונת נימין, ובענין ארץ ז' עממין כו' וקני וקניזי וקדמוני, והיינו כי ז' היכלות השביעי הוא בינה וא"כ על השמינית זהו חכמה והיינו כי בינה מאיר בבריאה אבל חכמה היא אצילות ומעין מבית ה' יצא כו', ולפי' עמה"מ ז' היכלות הם מחסד א"כ על השמינית היא בינה כו', כמלא נימא המפסיק בין מים למים זהו הפסיק טעמא בין ב' שמות הוי' לכן צדיקים מדקדק עמהם כחזה"ש, והנה כנור גימ' נר הוי' היינו גשמת אדם, והיינו של שבעת נימין ש' הוי' דז"א מזה מקבל נר כו' ובימחה"מ תקבל כנ"י גם משם הוי' דלעילא א"א כוסי רויה ע"כ של שמונת נימין כו' וזהו ענין שמיני עצרת והנה עצרת קליטה ע"י דנטלא מבי אבא שע"ז ולבי חלל בחי' יסוד דנוק' משא"כ בינה רק עד הוד אתפשטת, ועמ"ש בענין שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם בת"א פ' מקץ בד"ה ת"ר נר חנוכה ב"ש אומרים כו', ואפ"ל ג"כ עד"ז שבבהמ"ק הי' בהמנורה ז' נרות ג"כ המשכת ש' הוי' דז"א כי אתה נרי הוי' אבל בחנוכה והוי' יגיה חשכי הוי' דא"א כמ"ש בתו"א פ' מקץ סד"ה כי אתה נרי, לכן הם שמונה נרות כענין כנור של שמונת נימין כו', עוי"ל שמונה נימין זהו בחי' או, שנאמר בלשון זה ההבטחות לימוה"מ או תשמח בתולה במחול, או תראי ונהרת, או ידלג כאיל פסח, או תתענג על ה' והיינו ע"י גילוי נהירו דע"ק הנק' א' בויק שהיא מ' או כללות ז"ת וזהו ג"כ ענין יוה"כ"פ וכך הי' מינה אחת, וזהו האלף דאו ואח"כ אחת ואחת כו' עד אחת ושבע להמשיך נהירו דע"ק בכל הז"ת עד המ' וזהו ע"ד שמונה נימין כו'.

יב) עו"ל בפ"י המדרש דשה"ש ראויה היתה עצרת של חג שתהא רחוקה כ"ו, דהנה ענין עצרת הוא ענין קליטה כמ"ש במא"א ע"י סעיף מם הובא לעיל סעי' ה' ועמ"ש מזה באריכות בד"ה ה' לי בעוזרי וכדפי' לפי פשוטו בספר בינה לעתים דרוש י"ז כי עצרת לשון עכוב כמ"ש מנחם נעצרה גא אותך כ"ו והוא מ"ש במשלי סי' ד' י"ג החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך הודיענו כי תל שכל בנין השלימות תלוי בו הוא שאחר קנת האדם מעלה מה איזו שתהי' לא תהי' אצלו לפי שעה אלא יחזיק בהתמדה למען תעמוד אצלו ימים רבים כ"ו ועיין מפסוק החזק במוסר ברבות פ' תצוה ס"פ ל"ו וס"פ שלה לך ס"פ י"ז, וזהו ענין מ"ש מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי וגו' כל הימים, דהיינו שיהי' נקלט היראה בתוך תוך לבכם כיתד בל תמוט עכ"ד בשינוי לשון קצת, ועמ"ש בענין אחותי ולא ארפנו בלק"ת ר"פ במדבר ד"ה במדבר סיני כ"ו שאו כ"ו דרוש הראשון, ומבואר במ"א שענין זה שאינו נקלט בתוך תוך נק' עקרה שפולטת הטפה והסבה לזה הוא מחמת הנה"ב והגוף כ"ו ולכן צ"ל כדס ישועות להיות כוס מורק ושוטף שיהי' ראוי לקליטה וגם לעורר רחמים כמ"ש ותתפלל חנה על ה' כמ"ש בת"א פ' משפטים ע"פ לא תהי' משכלה ועקרה, וע"כ מיצ"מ עד מ"ת היו חמשים יום כי יצ"מ הוא לגפש האלקית וצריך לברר מדות נה"ב בכדי שתהא ראויה לקבל אור התורה ולקלוט הטפה כמארז"ל ביום חתונתו זה מתן תורה ובירור זה הוא מ"ט ימ"ם שזהו ענין ספירת העומר שבעה שבועות לברר ז' מדות דנה"ב כ"ו ע"י המשכות מ"ט שערי בינה ובשבועות גילוי שער החמשים שעז"נ מי יתן והיה כ"ו מי הוא שער החמשים כי מי ברא אלה, אלה היינו ו"ק דז"א הכלולים משה שבהם ועל ידם התנהגות עולמות וע"ז ארז"ל הכל בידי שמים ז"א דאצי' חוץ מיראת שמים שהרי הבחירה נתונה אלא מ"מ בחי' זו נמשך מבחי' מי סוכ"ע ששם הידיעה כ"ו וע"י מי שטרח בע"ש להשיג היראה מעורר עליו מי יתן והיה כ"ו זהו ענין הקליטה שהכח לזה שלא יעלימו נה"ב והגוף נמשך דוקא מבחי' סוכ"ע ששם אין שיך בחי' עת אשר שלט האדם כ"ו ואין נגד בחי' זו בלעומת זה כ"ו ח"ש מי יתן טהור מטמא מי דוקא.

יג) והנה בשבועות בלוחות ראשונות לא נתקיים קליטה זו מפני שנתנו באתגליא ששם יניקה לבחי' עין רע כ"ו, ואח"כ ע"י התשובה נתנו לוחות אחרונות ביהכ"פ והם נתקיימו זהו ענין הקליטה דשמע"צ, וביאור הענין כי במקום שבעלי תשובה עומדים כ"ו אם רחץ תבוא אם כ"ו כי הנה יש ג' בחי' הא' לא זו מחבבה עד שקראה בת"י, זהו ענין פסח ויצ"מ, אח"כ בחי' הב' לא זו מחבבה עד שקראה אחותי זהו ע"י מתן תורה, שע"י קבלת התורה הרי ז"נ נק' אחים שמקבלים שניהם ממקור א' ממותין דאז"א בחי' אלפים שנה שקדמה תורה כמ"ש בת"א ס"פ תרומה, אך ע"י התשובה בעשי"ת הוא בחי' ג' דלא זו מחבבה עד שקראה אמי וכמארז"ל ספ"ד דתענית במשנה דבעטרה שעטרה לו אמו קאי על יוהכ"פ זהו ג"כ ענין חג הסוכות שכינתא עילאה בחי' אהבה רבה שלמעלה מהשכל ובחי' צל שלמעלה מבחי' שמש ומגן הוי', ולכן אומרים הלל גמור ועמ"ש מזה בד"ה החדש

א'תשעב אור דרושים לשמ"ע התורה

נאמר עצרת תהי' לכם, ועי' מענין לכם במדיר פ' בא פט"ו ע"פ החדש הזה לכם ועמ"ש ע"פ ראו כי ד' נתן לכם את השבת.

ט) בשה"ש ל"ד ב' בפסוק מה יפו פעמיך בנעלים אי"ר יהושע בן לוי ראויה היתה העצרת של חג שתהא רחוקה חמשים יום כנגד העצרת של פסח (היינו חג השבועות) אלא עצרת של חג ע"י שהן יוצאין מן הקיץ לחורף כו' לכך משה מזהיר לישראל ואומר להם ביום השמע"צ תהי' לכם וענין חמשים יום היינו התגלות שער החמשים מנש"ב שהוא בחי' כתר וה"ע כתר תורה, וכמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם, וכדי שיהי' גילוי זה הי' ע"י שמתחלה בפסח יצ"מ בנה"א ואח"כ מ"ט יום דספירת העומר בירור נה"ב בחי' רצוא אוי בשבועות בחי' שוב וירד ה' על הר סיני גילוי שער החמשים, לכך כמ"כ הי' צ"ל עצרת דסוכות שהוא ג"כ בחי' שוב שאחר הרצוא לאחר חמשים יום אלא ע"י כו'.

י) בקהלת רבה דק"ג ע"ב ס"פ ביום טובה הי' בטוב אמר הקב"ה לא בראתי פרקליט טוב לגשמים ביום שמיני עצרת הה"ד ביום השמע"צ, הנה התורה נקי' מטר ועז"נ כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים הורה את הארץ כו' ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה.

יא) דק"א ג"ד בפסוק תן חלק לשבעה אלו שבעת ימי המלואים וגם לשמונה ביום השמיני כו' לשבעה אלו שבעת ימי הסוכות וגם לשמונה ביום השמיני עצרת כו' וע"ש דוגמת מילה בשמיני ועמ"ש ע"פ למנצח על השמינית כו' ומ"ש מענין כבוד של ימות המשיח יהי' של שמונת נימין, ובענין ארץ ז' עממין כו' וקני' וקניזי' וקדמוני, והיינו כי ז' היכלות השביעי' הוא בינה וא"כ על השמינית זהו חכמה והיינו כי בינה מאיר בבריאה אבל חכמה היא אצילות ומעין מבית ה' יצא כו', ולפי' עמה"מ ז' היכלות הם מחדס א"כ על השמינית היא בינה כו', כמלא נימא המפסיק בין מים למים זהו הפסיק טעמא בין ב' שמות הוי' לכן צדיקים מדקדק עמהם כחזה"ש, והנה כבוד גימ' נר הוי' היינו נשמת אדם, והיינו של שבעת נימין ש' הוי' דז"א מזה מקבל נר כו' ובימחה"מ תקבל כנ"י גם משם הוי' דלעילא א"א כוסי רוייה ע"כ של שמונת נימין כו' וזהו ענין שמיני עצרת והנה עצרת קליטה ע"י דנטלא מבי אבא שעייז ולבי חלל בחי' יסוד דנוק' משא"כ בינה רק עד הוד אתפשטת, ועמ"ש בענין שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם בת"א פ' מקץ בד"ה ת"ר נר חנוכה ב"ש אומרים כו', ואפ"ל ג"כ עד"ז שבכהמ"ק הי' בהמורה ז' נרות ג"כ המשכת ש' הוי' דז"א כי אתה נרי הוי' אבל בחנוכה והוי' יגיה חשכי הוי' דא"א כמ"ש בתו"א פ' מקץ סד"ה כי אתה נרי, לכן הם שמונה נרות כענין כבוד של שמונת נימין כו', עוי"ל שמונה נימין זהו בחי' אה, שנאמר בלשון זה ההבטחות לימוה"מ או תשמח בתולה במחול, או תראי ונהרת, או ידלג כאיל פסח, או תתענג על ה' והיינו ע"י גילוי נהירו דע"ק הנק' א' בויק' שהיא מ' או כללות ז"ת וזהו ג"כ ענין יוהכ"פ וכך הי' מונה אחת, וזהו האלף דאו ואח"כ אחת ואחת כו' עד אחת ושבע להמשך נהירו דע"ק בכל הז"ת עד המ' וזהו ע"ד שמונה נימין כו'.

יב) עוי"ל בפ"י המדרש דשה"ש ראויה היתה עצרת של חג שתהא רחוקה כו', דהנה ענין עצרת הוא ענין קליטה כמ"ש במא"א ע' סעיף מם הובא לעיל סעי' ה' ועמ"ש מזה באריכות בד"ה ה' לי בעוויי וכדפי' לפי פשוטו בספר בינה לעתים דרוש י"ז כי עצרת לשון עכוב כמ"ש מנחם נעצרה נא אותך כו' והוא מ"ש במשלי ס"י ד' י"ג החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך הודיענו כי תל שכל בנין השלימות תלוי בו הוא שאחר קנות האדם מעלה מה איזו שתהי' לא תהי' אצלו לפי שעה אלא יחזיק בהתמדה למען תעמוד אצלו ימים רבים כו' ועיין מפסוק החזק במוסר ברבות פ' תצוה ס"פ ל"ו וס"פ שלח לך ס"פ י"ז, וזהו ענין מ"ש מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי וגו' כל הימים, דהיינו שיהי' נקלט היראה בתוך תוך לבבם כיתד בל תמוט עכ"ד בשינוי לשון קצת, ועמ"ש בענין אחותיו ולא ארפנו בלק"ת ר"פ במדבר ד"ה במדבר סיני כו' שאו כו' דרוש הראשון, ומבואר במ"א שענין זה שאינו נקלט בתוך תוך נק' עקרה שפולטת הטפה והסכה לזה הוא מחמת הנה"ב והגוף כו' ולכן צ"ל כ"ס ישועות להיות כ"ס מורק ושוטף שיהי' ראוי לקליטה וגם לעורר רחמים כמ"ש ותתפלל חנה על ה' כמ"ש בת"א פ' משפטים ע"פ לא תהי' משכלה ועקרה, וע"כ מיצ"מ עד מ"ת היו החמשים יום כי יצ"מ הוא לנפש האלקית וצריך לברר מדות נה"ב בכדי שתהא ראויה לקבל אור התורה ולקלוט הטפה כמארו"ל ביום חתונתו זה מתן תורה ובירור זה הוא מ"ט ימים וזהו ענין ספירת העומר שבעה שבועות לברר ז' מדות דנה"ב כו' ע"י המשכות מ"ט שערי בינה ובשבועות גילויי שער החמשים שעז"נ מי יתן והיה כו' מי הוא שער החמשים כי מי ברא אלה, אלה היינו ו"ק דו"א הכלולים משהו שבהם ועל ידם התנהגות עולמות וע"ז ארו"ל הכל בידי שמים ז"א דאצי' חוץ מיראת שמים שהרי הבחירה נתונה אלא מ"מ בחי' זו נמשך מבחי' מי סוכ"ע ששם הידיעה כו' וע"י מי שטרח בע"ש להשיג היראה מעורר עליו מי יתן והיה כו' וזהו ענין הקליטה שהכח לזה שלא יעלימו נה"ב והגוף נמשך דוקא מבחי' סוכ"ע ששם אין שייך בחי' עת אשר שלט האדם כו' ואין נגד בחי' זו בלעומת זה כו' ח"ש מי יתן טהור מטמא מי דוקא.

יג) והנה בשבועות בלוחות ראשונות לא נתקיים קליטה זו מפני שנתנו באתגליא ששם יניקה לבחי' עין רע כו', ואח"כ ע"י התשובה נתנו לוחות אחרונות ביהכ"פ הם נתקיימו וזהו ענין הקליטה דשמע"צ, וביאור הענין כי במקום שבעלי תשובה עומדים כו' אם רחץ תבוא אם כו' כי הנה יש ג' בחי' הא' לא זו מחבבה עד שקראה בתי, וזהו ענין פסח ויצ"מ, אח"כ בחי' הב' לא זו מחבבה עד שקראה אחותי וזהו ע"י מתן תורה, שע"י קבלת התורה הרי זו"נ נק' אחים שמקבלים שניהם ממקור א' ממותין דאויא בחי' אלפים שנה שקדמה תורה כמ"ש בת"א ס"פ תרומה, אך ע"י התשובה בעשי"ת הוא בחי' ג' דלא זו מחבבה עד שקראה אמי וכמארו"ל ספ"ד דתענית במשנה דבעטרה שעטרה לו אמו קאי על יוהכ"פ וזהו ג"כ ענין חג הסוכות שכינתא עילאה בחי' אהבה רבה שלמעלה מהשכל ובהי' צל שלמעלה מבחי' שמש ומגן הוי', ולכן אומרים הלל גמור ועמ"ש מזה בד"ה החדש

א'תשעב אור דרושים לשמ"ע התורה

נאמר עצרת תהי' לכם, ועי' מענין לכם במדר' פ' בא פט"ו ע"פ החדש הזה לכם ועמ"ש ע"פ ראו כי די נתן לכם את השבת.

ט) בשה"ש ל"ד ב' בפסוק מה יפו פעמיך בנעלים א"ר יהושע בן לוי ראויה היתה העצרת של חג שתהא רחוקה חמשים יום כנגד העצרת של פסח (היינו חג השבועות) אלא עצרת של חג ע"י שהן יוצאין מן הקיץ לחורף כו' לכך משה מזהיר לישראל ואומר להם ביום השמע"צ תהי' לכם וענין חמשים יום היינו התגלות שער החמשים מנש"ב שהוא בחי' כתר וה"ע כתר תורה, וכמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם, וכדי שיהי' גילוי זה הי' ע"י שמתחלה בפסח יצ"מ בנה"א ואח"כ מ"ט יום דספירת העומר בירור נה"ב בחי' רצוא אזי בשבועות בחי' שוב וירד ה' על הר סיני גילוי שער החמשים, לכך כמ"כ הי' צ"ל עצרת דסוכות שהוא ג"כ בחי' שוב שאחר הרצוא לאחר חמשים יום אלא ע"י כו'.

י) בקהלת רבה דק"ג ע"ב ס"פ ביום טובה הי' בטוב אמר הקב"ה לא בראתי פרקליט טוב לגשמים ביום שמיני עצרת הה"ל ביום השמע"צ, הנה התורה נק' מטר ועז"ג כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים והרהר את הארץ כו' ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה.

יא) דקי"א ג"ד בפסוק תן חלק לשבעה אלו שבעת ימי המלאים וגם לשמונה ביום השמיני כו' לשבעה אלו שבעת ימי הסוכות וגם לשמונה ביום השמיני עצרת כו' וע"ש דוגמת מילה בשמיני ועמ"ש ע"פ למנצח על השמינית כו' ומ"ש מענין כבוד של ימות המשיח יהי' של שמונת נימין, ובענין ארץ ז' עממין כו' וקני וקניזי וקדמוני, והיינו כי ז' היכלות השביעי הוא בינה וא"כ על השמינית זהו חכמה והיינו כי בינה מאיר בבריאה אבל חכמה היא אצילות ומעין מבית ה' יצא כו', ולפי' עמה"מ ז' היכלות הם מחסד א"כ על השמינית היא בינה כו', כמלא נימא המפסיק בין מים למים זהו הפסיק טעמא בין ב' שמות הוי' לכן צדיקים מדקדק עמהם כחזה"ש, והנה כבוד גימ' נר הוי' היינו נשמת אדם, והיינו של שבעת נימין ש' הוי' דז"א מזה מקבל נר כו' ובימחה"מ תקבל כנ"י גם משם הוי' דלעילא א"א כוסי רויה ע"כ של שמונת נימין כו' וזהו ענין שמיני עצרת והנה עצרת קליטה ע"י דנטלא מבי אבא שענין ולבי חלל בחי' יסוד דנוק' משא"כ בינה רק עד הוד אתפשטת, ועמ"ש בענין שבעה רועים ושמנה נסיכי אדם בת"א פ' מקץ בד"ה ת"ר נר חנוכה ב"ש אומרים כו', ואפ"ל ג"כ עד"ז שבבהמ"ק הי' בהמנורה ז' נרות ג"כ המשכת ש' הוי' דז"א כי אתה נרי הוי' אבל בחנוכה והוי' יגיה חשכי הוי' דא"א כמ"ש בתו"א פ' מקץ סד"ה כי אתה נרי, לכן הם שמונה נרות כענין כבוד של שמונת נימין כו', עוי"ל שמונה נימין זהו בחי' אה, שנאמר בלשון זה ההבטחות לימחה"מ או תשמח בתולה במחול, או תראי ונהרת, או ידלג כאיל פסח, או תתענג על ה' והיינו ע"י גילוי נהיר דע"ק הנק' א' בויקן שהיא מ' או כללות ז"ת וזהו ג"כ ענין יוהכ"פ וכך הי' מינה אחת, וזהו האלף דאו ואח"כ אחת ואחת כו' עד אחת ושבע להמשיך נהירו דע"ק בכל הז"ת עד המ' וזהו ע"ד שמונה נימין כו'.

יב) עו"ל בפ"י המדרש דשה"ש ראויה היתה עצרת של חג שתהא רחוקה כ"ו, דהנה ענין עצרת הוא ענין קליטה כמ"ש במא"א ע' סעיף מם הובא לעיל סעי' ה' ועמ"ש מזה באריכות בד"ה ה' לי בעזרי וכדפי' לפי פשוטו בספר בינה לעתים דרש י"ז כי עצרת לשון עכוב כמ"ש מנח געצרה גא אותך כ"ו והוא מ"ש במשלי ס"ו ד' י"ג החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך הודיענו כי תל שכל בנין השלימות תלוי בו הוא שאחר קנות האדם מעלה מה איוו שתהי' לא תהי' אצלו לפי שעה אלא יחזיק בהתמדה לנענן תעמוד אצלו ימים רבים כ"ו ועיין מפסוק החזק במוסר ברכות פ' תצוה ס"פ ל"ו וס"פ שלח לך ס"פ י"ז, תהו ענין מ"ש מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי וגו' כל הימים, דהיינו שיהי' נקלט היראה בתוך תוך לבבם כיתד בל תמוט עכ"ד בשינוי לשון קצת, ועמ"ש בענין אחותיו ולא ארפנו בלק"ת ר"פ במדבר ד"ה במדבר סיני כ"ו שאו כ"ו דרוש הראשון, ומבואר במ"א שענין זה שאינו נקלט בתוך תוך נקי עקרה שפולטת הטפה והסבה לזה הוא מחמת הנה"ב והגוף כ"ו ולכן צ"ל כדס ישועות להיות כוס מורק ושוטף שיהי' ראוי לקליטה וגם לעורר רחמים כמ"ש ותתפלל חנה על ה' כמ"ש בת"א פ' משפטים ע"פ לא תהי' משכלה ועקרה, וע"כ מיצ"מ עד מ"ת היו חמשים יום כי יצ"מ הוא לנפש האלקית וצריך לברר מדות נה"ב בכדי שתהא ראויה לקבל אור התורה ולקלוט הטפה כמארז"ל ביום חתונתו זה מתן תורה ובירור זה הוא מ"ט ימים שזהו ענין ספירת העומר שבעה שבועות לברר ז' מדות דנה"ב כ"ו ע"י המשכות מ"ט שערי בינה ובשבועות גילוי שער החמשים שעו"נ מי יתן והיה כ"ו מי הוא שער החמשים כי מי ברא אלה, אלה היינו ו"ק דו"א הכלולים משהה שבהם ועל ידם התנהגות עולמות וע"ו ארו"ל הכל בידי שמים ז"א דאצ"י חוץ מיראת שמים שהרי הבחירה נתונה אלא מ"מ בחי' זו נמשך מבחי' מי סוכ"ע ששם הידיעה כ"ו וע"י מי שטרח בע"ש להשיג היראה מעורר עליו מי יתן והיה כ"ו וזהו ענין הקליטה שהכח לזה שלא יעלימו נה"ב והגוף נמשך דוקא מבחי' סוכ"ע ששם אין שיך בחי' עת אשר שלט האדם כ"ו ואין נגד בחי' זו בלעומת זה כ"ו וי"ש מי יתן טהור מטמא מי דוקא.

יג) והנה בשבועות בלוחות ראשונות לא נתקיים קליטה זו מפני שנתנו באתגליא ששם יניקה לבחי' עין רע כ"ו, ואח"כ ע"י התשובה נתנו לוחות אחרונות ביוהכ"פ והם נתקיימו זהו ענין הקליטה דשמע"צ, וביאור הענין כי במקום שבעלי תשובה עומדים כ"ו אם רחץ תבוא אם כ"ו כי הנה יש ג' בחי' הא' לא זו מחבבה עד שקראה בתי, וזהו ענין פסח ויצ"מ, אח"כ בחי' הב' לא זו מחבבה עד שקראה אחותי וזהו ע"י מתן תורה, שע"י קבלת התורה הרי זו"נ נק' אחים שמקבלים שניהם ממקור א' ממוחין דא"א בחי' אלפים שנה שקדמה תורה כמ"ש בת"א ס"פ תרומה, אך ע"י התשובה בעשי"ת הוא בחי' ג' דלא זו מחבבה עד שקראה אמי וכמארז"ל ספ"ד דתענית במשנה דבעטרה שעטרה לו אמו קאי על יוהכ"פ וזהו ג"כ ענין חג הסוכות שכינתא עילאה בחי' אהבה רבה שלמעלה מהשכל ובחי' צל שלמעלה מבחי' שמש ומגן הוי', ולכן אומרים הלל גמור ועמ"ש מזה בד"ה החדש

הזה לכם, ועיין בת"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת, וצ"ל עצרת וקליטה לבחי' זו כי בחי' זו נק' עלמא דאתכסיא ששם אין שליטה לרע עין כו', והנה הקליטה נמשך ע"י מי יתן והיה כנ"ל שער החמשים הממוצע ומחבר חכמה עם בינה והוא ג"כ בחי' כתר הממוצע ומחבר המאציל עם הנאצלים כי בינה הוא כתר לז"א כו' והיינו כי בחכמה שורה אור א"ס בחי' והחכמה מאין תמצא ולכן בפ' קדש נאמר ולזכרון בין עיניך שאין שייך בחי' שכחה שהוא בחי' גבול כי קדש הוא בחכמה והיינו קדש עצמך במותר לך בחכמה אתברירו, וזהו ג"כ ענין אין דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד שע"י יהי' הקליטה בנפשו כי בחי' מאין שממנו תמצא החכמה הוא גימט' מאה ואחד, ובמ"א נת' שהם ב' הבחי' שיש בהממוצע המחבר אור א"ס בהנאצלים שמצד בחי' שכולל ע"ס זהו מאה היינו עשר פעמים עשר, ח"ס מאה ברכות, מאה אדנים, ומצד הבחינה שיש בו מבחינה תחתונה שבמאציל זהו ואחד, חד ולא בחושבן, וע"י ששונה פרקו מאה פעמים ואחד ממשיך עליו בחי' מאין להיות דוגמת זה החכמה מאין תמצא וע"י יהי' ולזכרון בין עיניך, וה"ע הקליטה, ועמ"ש ע"פ והדרת פני זקן, זקן שקנה חכמה, והנה משם נמשך הקליטה לבחי' שקראה אמי, וכמ"ש בוח"א ויצא קנין סע"ב שיש עוד מדרגה שלמעלה מבחי' שקראה אמי דהיינו קרא לה בשמיה היינו בחי' חכמה עילאה בחי' אבא שהוא בחי' עליונה יותר שאפילו בבחי' מלמעלה למטה ובבחי' שוב יהי' הקליטה כמו בהרצוא וכמו הראיה שנשפלת אפילו בעשייה גשמיות, כי יסוד אבא ארוך, חוכים לזה ע"י התשובה יצרנהו כאישון עינו ע"י בירור השחור שבעין שבו דוקא מתלבשת כח הראיה כמ"ש כ"ז ע"פ מאמר הזח"ג אמור דף ק' ע"ב ע"פ אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי אוי דוקא ותהי לי לאשה שמבחינה זו יהי' נמשך הקליטה מבחי' בת אבי דוקא, ועמ"ש בד"ה מה טובו בענין ג' בחי' תשובה והבחי' הד' הנ"ל.

יד) וזהו שארז"ל ראויה היתה עצרת של חג שתהא רחוקה חמשים יום, שכדי להמשיך גילוי חכמה עילאה זהו ע"י חמשים יום נגד חמשים שערי בינה שהיא בחי' עד שקראה אמי שמתפשט בחי' זו בכל הזי"ן מדות שבלב הכלולים מו' אוי יהי' גילוי שער החמשים הממוצע ומחבר בחי' אין עם היש וע"י דוקא יומשך בחי' עצרת וקליטה כמ"ש מי יתן והי' כו' מי דוקא כנ"ל אך מה שנקבע ביום השמיני, זהו כמ"ש משל למלך שהיו לו בנות נשואות במקום קרוב ובמקום רחוק כו' ע"ש, תיינו כי הנה כתי' שלום שלום לרחוק ולקרוב לקרוב הוא בחי' צדיקים ולרחוק הוא בעלי תשובה שהי' רחוק ונעשה קרוב וכתי' ברישיה שלום לרחוק כי ע"י ממשיך מבחי' גבוה יותר הוא מבחי' מ"ש אחכמה והיא רחוקה ממני, בחי' חכמה עילאה שהיא בבחי' ריחוק למעלה מההשגה ומהבינה ושם הוא בחי' מי יתן תהור מטמא כמ"ש ברבות ר"פ חוקת ולכן ע"י התשובה בחילא יתיר בבחי' דילוג אזי ממשיך ג"כ מבחי' אין שלא כסדר המדרגות ומה שהי' צ"ל חמשים יום כסדר המדרגות ממשיכים זה ביום השמיני עצרת, והיינו ע"י שבחי' ז' ימי הסוכות עולים במקום שבעה שבועות כי הם מבחי' מדות שלמעלה מהשכל

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשעה

דוגמת שיש אתון ועירין ואתון רברבין שהם אלף בית דאל ברוך ואלף בית דאל אדך ששם באתון רברבין כל אות כולל המשה או ארבעה או ששה תיבות כו' וכמו שבמחשבה טולל ברגע א' מה שבדבור צריך להיות זמן רב, ע"כ כמ"כ ז' ימים דסוכות שהם מדות דבינה לכן עולים במקום מ"ט ימים דספירת העומר וכמו רגלי החיות כנגד כולן כו', לכן ביום השמיני נמשך ומתגלה בחי' חכמה עילאה שלמעלה מהבחי' דשקראה אמי, ונק' בת אבי שאפילו בבחי' בת נמשך בחי' אבי, ועי"ז נמשך כח הקליטה שיוקלטו כל הבחי' שנתגלו ברי"ה ויוהכ"פ וסוכות יראה ותשובה ואהבה רבה ותורה בחי' ואשים דברי בפ"ך ובצל ירי כו' ועיין מק"מ פ' בא דל"ה ע"א עפ"מ"ש בזה שם בענין תדשא הארץ דשא ע"י שנמשך תחלה לשכך כח התנים הגדול א"א דקליפה שכתב שם בשם הרח"ו שמחמתו לא היתה הנוקבא יכולה לקלוט והיו הנפילים בארץ עד שנמשך כח מבחי' הדר יסוד דא"ק לבטל הגבורות אזי הי' הקליטה וזהו ענין תדשא הארץ כו' והיינו כי א"א דקליפה זהו הרצון הור המונע גלוי בחי' בכל מאדך כמ"ש במ"א ע"פ ומכפירים יחידתי בד"ה ושמתי כדכד והנה הדר הוא מלך השמיני וזהו ביום השמיני עצרת כו' ועמ"ש מענין תדשא הארץ ע"פ שבת שבתוך הוא, והיינו מ"ש החוק במוסר אל תרף מוסר היינו כמ"ש מוסר אביך שהמוסר נמשך מבחי' אביך חכמה עילאה ומשם נמשך להיות החוק במוסר כו' בחי' קליטה, נצרה, כי אבא יונק ממזל השמיני ונוצר חסד שהרא ג"כ כענין עיכוב וקליטה שמעכב ונקלט החסד לשזמרו לאלפים דור בחי' אאלפך חכמה כו', ומוה נמשך ג"כ מלמעלה מ"ש לא נפל דבר אחד מכל דברו הטוב, פ"י כי הנפילים היו כו' זהו מפני שלא נקלטו ברחם הנוק' וע"כ נפלו למטה וכמ"ש במא"א אות נרין סעי' נ"א בענין נפילים הנשמות שהן דינין תקיפין והמלי' אינה קולטתם ומפלתם, וזהו שמתפלל הכה"ג ביוה"כ שנה שלא תפיל אשה פרי בטנה, וזהו לא גפל דבר אחד מכל דברו הטוב והיינו פ"י ונוצר חסד שגוצר החסד דברו הטוב שלא יפול כו', ולכן צ"ל כמו"כ בנפש נצרה כי היא חייך במא"א אות נ' פ"י נוצר חסד הוא בינה והיינו שבה נקלט שפע החכמה, עוי"ל מה שהי' העצרת רחוק חמשים יום לקיים מ"ש שאו שערים ראשיכם נש"ב ויבא מלך הכבוד למיעל אורייתא בארונא זהר פ' פנחס דף רנ"ג ויש ב' פעמים ויבא מלך הכבוד ז"א וע"ק ע"כ גם עצרת של חג הי' צ"ל רחוק חמשים יום שהרי נאמר פעם ב' שאו שערים ראשיכם אזי ויבא מלך הכבוד כו'.

ענין ע' פרים בפרדס בעה"כ ערך פריעה, בענין מילה כריתת הערלה ע"ד אין ביעור חמץ כו' אמנם פריעה הוא קירוב עור הפריעה (כצ"ל) אל הקדושה ואנו מזכירים את הקליפה באופן שיתגלה הקדושה אליהם (וזהו כענין מ"ש בשל"ה בהקדמה דף • שמתחלה הי' הקליפה שומר לפרי, וזהו השומר אחי אנכי, עמ"ש מזה ע"פ ויקח המן בענין כסאסאה לשבולתא) והוא כדמיון פרי החג שהם שבועים שרים שהם נקרבים ע"ג המזבח ובקרבתם

אל הקדושה הם חוזרים אל הקדושה ואין אנו מבערים אותה מכל וכל כדמיון המילה ואמנם הפריעה הזאת הוא מצד החסד וכו' עכ"ל ועיין בו בשער אבי"ע ולכן ע' פרים בסוכות דוקא ולא בפסח, כי בסוכות להיות החג שמונה ימים דוגמת מילה בשמיני שייך ענין פריעה, ואז אח"כ בשמע"צ מתגלה העטרה, זהו פר אחד איל אחד, וזהו שדימו ב"ש חנוכה לפני החג כי חנוכה ג"כ שמונה ימים ובאה לתקן כדרך הפריעה ע' זח"ב דף רנ"ח ע"א וע"ד הוה כהני זמיני בגווה כו', וב"ה שחולקים על ב"ש י"ל כי נ"ח עיקר ההמשכה בקדושה אלא שעיי"ז יתבטל ק"ג ע"ד קומה ה' למנוחתיה בזהר ויצא קמ"ח, לכן מעלין בקדוש, ועמ"ש ע"פ ויחי יעקב בענין כי עין בעין יראו ובענין עין תלויה שבפסוק מיער בלק"ת בד"ה וכל בניך, ובגמרא בשבת פרק במ"מ ותזנח משלום נפשי זו הדלקת הנר משמע הנר ממשיך יחד עליון הנק' שלום ע' זח"ג בחקתי דקיי"ג ע"ב ע"פ ונתתי שלום בארץ וא"כ נעשה ג"כ שלום בפשמ"ט דהיינו ג"כ וגר זאב עם כבש וזהו מצות נ"ח איש וביתו ש' הוי גק' איש וביתו הוא שם אד' כ"כ ע"פ איש וביתו באו עיין בספר אור החכמה דנו' מענין פלוגתא דב"ש וב"ה.

עצרת. כ' בקורק' בשרש עצר הוא יפרד לשלשה ראשים א' כל שפירושו מניעה או עכוב, ב' מה שפירושו חג או חברה, ג' מה שפירושו מלכות וממשלה.

והרד"ק במכלול ערך עצר כתב, והמגפה נעצרה, פנחס י"ז ט"ה, בהעצור השמים, מ"א ח' ל"ה, ענין המניעה, ובענין קרוב לזה והוא ענין העכוב, ולא עצרתי כח בדניאל יו"ד ח', ושם ד' י"ה, לא עכבתי הכח לעצמי, וכן ולא עצר כח ירבעם, ד"ה ב' י"ג כ', שרים עצרו במילים, איוב כ"ט ט', ומה נקרא המלכות והממשלה עצר, בארץ ירש עצר, שופטים י"ח ו', זה יעצור בעמי, ש"א ט' י"ז, לפי שהמלך או המושל עוצר את העם מלצאת ומלעשות דבר בלי רשות כענין שנאמר ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו, בפי מקץ, וכן פרש"י בפי' האזינו לי"ב ל"ו ע"פ כי ידין ה' עמו כו' כי יראה כי אולת יד כו' ואפס עצור ועוזב יעו"ש, ומה נקרא קבוץ האנשים ואסיפתם במקום אחד עצרה, קדשו צום קראו עצרה, יואל א' י"ה, לפי שנעצרים ומתעכבים במקום אסיפתם ונקרא החג עצרת לפי שנעצרים ונמנעים העם בו מעשות מלאכה, ושמיני של סוכות הוא הנקרא עצרת מיוחד כו' לפי שהיו נעצרים בו עולי הרגל כו', הרי עשה מכל הארבעה פירושים שבעצרת ענין אחד והוא רק ענין מניעה ועכוב שמה נמשך שהמלוכה גק' עוצר, וכן החברה והאסיפה, וכן החג.

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשנ"ו

ב) והנה מ"ש ומוה גק' המלכות והממשלה עצר כן פרש"י בש"א סי' ט' י"ז ע"פ זה יעצור בעמי, ימשול כמו עצור ועוזב בס' האזינו ל"ב ל"ו כן דרך המושל לעצור העם במלחמה, שלא יתפזרו ולא יתפשטו זה מזה, ולעצור בכל אחד מעשות רעה כו' עכ"ל וכ"ג מהת"י שתרגם זה יעצור בעמי, דין יעדי מרותא מן עמי עכ"ל, אכן ע"פ יורש עצר בשופטים י"ח ו', נראה מהת"י ומפרש"י שר"ל ענין מיעוט כמו שת"י זעירין אינון כו', וע"פ קראו עצרה ביואל א' י"ד פרש"י אסיפה וכן פי' בירמי' רס"ו ט', ואפ"ל ג"כ שהאסיפה התקבון, וזו המניעה שלא יתפזרו ויתפשטו זה מזה.

ובגמ' פ"ג דחגיגה דף י"ח סע"א ע"פ וביום השביעי עצרת השביעי עצור בכל מלאכה, ואין הששה... בשמע עצרת דגבי חג ג"כ ענין מניעה ועוב כמ"ש הרד"ק שנקרא החג עצרת לפי שנעצרים ונמנעים העם בו מעשות מלאכה.

ג) בלק"ת גבי שמע"צ בד"ה ושאתם מים בששון, דרוש הראשון פ"ג סי' ביום השמע"צ תהי' שתהי' לכם עצרת וקליטה לבחי' מים הנ"ל שיקלוט ויתפוס בתוככם לבל תהיו פולטים ח"ו עכ"ל, והוא מהפע"ח שער הלובל פ"ח שכ' וז"ל סוד שמע"צ ושמח"ת מלשון כי עצר ה', והענין כי זיווג ישראל ורחל הוא ביום זה והיא מקבלת זרע העליון ואינה פולטת ונקרא עצרת כו' וכאשר אינה עוצרת וקולטת זרע העליון כו' עכ"ל, נשמע דמפרש עצרת לשון עכוב כמו נעצרה נא אותך, היינו שהטפה מתעכבת ברחמה, ואינה פולטת ומתפזרת לחוץ, וכ"כ בד"ה ה' לי בעוזרי רפ"ג שנקלט הטפה, ושם נזכר שזהו ע"ד והקשורים ליעקב כנזכר בד"ה ואשה כי תדור נרד, וזהו הפך ולא עצר כח, ולא עצרתי כח, והיינו שכאן נמשך כח לעצור ולהכיל המים עליונים כי אף שע"י העון נאמר כשל בעוניי כחי אך ע"י יוהכ"פ תשובה בחילא יתיר נמשך וקוי ה' יחליפו כח.

ד) בד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ, שם ספ"ב, פי' ענין וביום השביעי עצרת שהוא ענין ואם רץ לבך שוב לאחד, ופי' עצרת לעצור ולכלוא את הרוח שלא יצאו מנרתקן רק להיות לכאור"א עצור בלבו בבחי' רצוא ושוב ועמ"ש סד"ה בס' נסכים כתיב, בענין השוב שאחר הרצוא שזהו ענין והוא ימשול בך כו', לפ"ז עצרת מענין מניעה, שמונע את הרוח מלצאת ולהיות בבחי' שוב, ועיין מזה בסש"ב ספ"ג שזהו ענין ע"כ אתה חי, כדי להמשיך דירה בתחתונים, ואפ"ל עוד שבכלל זה ג"כ פי' עצרת לה' לי מלכה שמחמת אימת המלך, הוא עצור בלבבו, ולהיות בבחי' שוב כדי לקיים מצות המלך, ולהיות בבחי' עבד, ועמ"ש מזה מענין המצות בד"ה כי תצא, דרוש הראשון ספ"ד, וכן בשירת הים שהי' בשש"פ נאמר ה' ימלוך לעולם ועד, וברבות בשלח ר"פ כ"ג שאו נתישבה מלכותו ית' ע"ד נכון כסאך מאו, באו ישיר כו', ע"כ גק' עצרת מלשון זה יעצור וכנ"ל וממילא נמשך ג"כ בחי' שוב לקיים רצון המלך הקדוש ב"ה, והנה שם בסד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ, פי' דשמע"צ הוא בחי' גבוה יותר שימשיך לכם בחי' ואמת ה' לעולם, י"ל לפ"ז עצרת ג"כ ל' עכוב שהשפע מתעכבת אצלם ועל ידי זה

אל הקדושה הם חוזרים אל הקדושה ואין אנו מבערים אותה מכל וכל כדמיון המילה ואמנם הפריעה הזאת הוא מצד החסד וכו' עכ"ל ועיי' בו בשער אבי"ע ולכן ע' פרים בסוכות דוקא ולא בפסח, כי בסוכות להיות החג שמתה ימים דוגמת מילה בשמיני שייך ענין פריעה, ואז אח"כ בשמע"צ מתגלה העטרה, וזהו פר אחד איל אחד, וזהו שדימו ב"ש חנוכה לפני החג כי חנוכה ג"כ שמונה ימים ובאה לתקן כדרך הפריעה ע' זח"ב דף רנ"ח ע"א וע"ד הוה כהני זמיני בגווה כו', ובי"ה שחולקים על ב"ש י"ל כי נ"ח עיקר ההמשכה בקדושה אלא שעיי"ז יתבטל ק"ג ע"ד קומה ה' למנוחתו בזהר ויצא קמ"ח, לכן מעלין בקדש, ועמ"ש ע"פ ויחי יעקב בענין כי עין בעין יראו ובענין עין תלויה שבפסוק מיער בלק"ת בד"ה וכל בניך, ובגמרא בשבת פרק במ"מ ותזנח משלום נפשי זו הדלקת הנר משמע הנר ממשיך יחד עליון הנק' שלום ע' זח"ג בחקתי דקיי"ג ע"ב ע"פ ונתתי שלום בארץ ואי"כ נעשה ג"כ שלום בפשמ"ט דהיינו ג"כ וגר זאב עם כבש וזהו מצות נ"ח איש וביתו ש' הוי' גק' איש וביתו הוא שם אד' כ"כ ע"פ איש וביתו באו עיין בספר אור החכמה דנז' מענין פלוגתא דב"ש וב"ה.

עצרת. כ' בקורק' בשרש עצר הוא יפרד לשלשה ראשים א' כל שפירושו מניעה או עכוב, ב' מה שפירושו חג או חברה, ג' מה שפירושו מלכות וממשלה.

והרד"ק במכלול ערך עצר כתב, והמגפה נעצרה, פנחס י"ז ט"ה, בהעצר השמים, מ"א ח' ל"ה, ענין המניעה, ובענין קרוב לזה והוא ענין העכוב, ולא עצרתי כח בדניאל יו"ד ח', ושם ד' י"ו, לא עכבתי הכח לעצמי, וכן ולא עצר כח ירבעם, ד"ה ב' י"ג כ', שרים עצרו במילים, איוב כ"ט ט', ומוזה נקרא המלכות והממשלה עצר, בארץ יורש עצר, שופטים י"ח ר', זה יעצור בעמי, ש"א ט' י"ו, לפי שהמלך או המושל עוצר את העם מלצאת ומלעשות דבר בלי רשות בענין שנאמר ובלעדך לא ירים איש את ידו ואת רגלו, בפ' מקץ, וכן פרש"י בס' האזינו ל"ב ל"ו ע"ס כי ידיו ה' עמו כו' כי יראה כי אזלת יד כו' ואפס עצור ועזוב יעו"ש, ומה נקרא קבוץ האנשים ואסיפתם במקום אחד עצרה, קדשו צום קראו עצרה, יואל א' י"ד, לפי שנעצרים ומתעכבים במקום אסיפתם ונקרא החג עצרת לפי שנעצרים ונמנעים העם בו מעשות מלאכה, ושמיני של סוכות הוא הנקרא עצרת מיוחד כו' לפי שהיו נעצרים בו עולי הרגל כו', הרי עשה מכל הארבעה פירושים שבעצרת ענין אחד והוא רק ענין מניעה ועכוב שמוה נמשך, שהמלוכה גק' עוצר, וכן החברה והאסיפה, וכן החג.

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשנ"ו

ב) והנה מ"ש ומוה גק' המלכות והמשלה עצר כן פרש"י בש"א סי' ט' י"ז ע"פ זה יעצור בעמי, ימשול כמו עצור ועזוב בפ' האזינו ל"ב ל"ז כן דרך המושל לעצור העם במלחמה, שלא יתפזרו ולא יתפשטו זה מזה, ולעצור בכל אחד מעשות רעה כו' עכ"ל וכ"ג מהת"י שתרגם זה יעצור בעמי, דין יעדי מרותא מן עמי עכ"ל, אכן ע"פ יורש עצר בשופטים י"ח ז', גראה מהת"י ומפרש"י שר"ל ענין מיעוט כמו שת"י זעירין איגון כו', וע"פ קראו עצרה ביואל א' י"ד פרש"י אסיפה וכן פי' בירמי' רס"י ט', ואפ"ל ג"כ שהאסיפה והקבוץ, וזה המניעה שלא יתפזרו ויתפשטו זה מזה.

ובגמ' פ"ג דחגיגה דף י"ח סע"א ע"פ וביום השביעי עצרת השביעי עצור בכל מלאכה, ואין הששה... נשמע עצרת דגבי חג ג"כ ענין מניעה תכוב כמ"ש הרד"ק שנקרא החג עצרת לפי שנעצרים ונמנעים העם בו מעשות מלאכה.

ג) בלק"ת גבי שמע"צ בד"ה ושאתם מים בששון, דרוש הראשון פ"ג, פי' ביום השמע"צ תהי' שתהי' לכם עצרת וקליטה לבחי' מים הג"ל שיקלוט ויתפוס בתוככם לבל תהיו פולטים ח"ו עכ"ל, והוא מהפע"ח שער הלולב פי"ח שכ' וז"ל סוד שמע"צ ושמח"ת מלשון כי עצר ה', והענין כי זיווג ישראל ורחל הוא ביום זה והיא מקבלת זרע העליות ואינה פולטת ונקרא עצרת כו' וכאשר אינה עוצרת וקולטת זרע העליות כו' עכ"ל, נשמע דמפרש עצרת לשון עכוב כמו נעצרה נא אותך, היינו שהטפה מתעכבת ברחמה, ואינה פולטת ומתפזרת לחוץ, וכ"כ בד"ה ה' לי בעוזרי רפ"ג שנקלט הטפה, ושם נזכר שזהו ע"ד והקשורים ליעקב כנוכר בד"ה ואשה כי תדור נדר, וזהו הפך ולא עצר כח, ולא עצרתי כח, והיינו שכאן נמשך כח לעצור ולהכיל המים עליונים כי אף שע"י העון נאמר כשל בעוני כחי אך ע"י יוהכ"פ תשובה בחילא יתיר נמשך וקוי ה' יחליפו כח.

ד) בד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ, שם ספ"ב, פי' ענין וביום השביעי עצרת שהוא ענין ואם רץ לבך שוב לאחד, ופי' עצרת לעצור ולכלוא את הרוח שלא יצאו מנרתקן רק להיות לכאור"א עצור בלבו בבחי' רצוא ושוב ועמ"ש סד"ה בפ' נסכים כתיב, בענין השוב שאחר הרצוא שזהו ענין הוא ימשול בך כו', לפ"ז עצרת מענין מניעה, שמונע את הרוח מלצאת ולהיות בבחי' שוב, ועיין מזה בספ"ב ספ"ג שזהו ענין ע"כ אתה חי, כדי להמשיך דירה בתחתונים, ואפ"ל עוד שבכלל זה ג"כ פי' עצרת לה' לי מלוכה שמחמת אימת המלך, הוא עצור בלבבו, ולהיות בבחי' שוב כדי לקיים מצות המלך, ולהיות בבחי' עבר, ועמ"ש מזה מענין המצות בד"ה כי תצא, דרוש הראשון ספ"ד, וכן בשירת הים שהי' בשש"פ נאמר ה' ימלוך לעולם ועד, וברבות בשלח ד"פ כ"ג שאז נתישבה מלכותו ית' ע"ד נכון כסאך מאו, באז ישיר כו', ע"כ נק' עצרת מלשון זה יעצור וכנ"ל וממילא נמשך ג"כ בחי' שוב לקיים רצון המלך הקדוש ב"ה, והנה שם בסד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ, פי' דשמע"צ הוא בחי' גבוה יותר שימשיך לכם בחי' אמת ה' לעולם, י"ל לפ"ז עצרת ג"כ לי עכוב שהשפע מתעכבת אצלם ועל ידי זה

א'תשעח אור דרושים לשמ"ע התורה

מתאחדים עמה והיו לאחדים דוגמת היכל קדה"ק לגבי שאר ההיכלות כו' שבשאר ההיכלות הוא כמו שכל התלמיד המלביש לשכל הרב והיכל קדה"ק שנעשה שכל התלמיד א' ממש עם שכל הרב. ששכל של הרב נעשה שכלו ממש, ועד"ז ה"ע ואמת ה' לעולם היינו ע"י עצרת תהי' לכם.

ה) בסד"ה ביום השמע"צ, שמאלו תחת לראשי, פי' עצרת לשון אסיפה, שיתאסף האור מקיף ויומשך בבחי' פנימי' היינו כמו שדבר המתפור יקבץ יחד כענין מ"ש בגדעון שנתאסף הטל אל הגוה, אך רש"י שם לא פי' כן ע"ש ע"פ ויהי כן, ובמא"א א' ק"ו אסיפה במ' כי שם מקום הוועד וההתאספות, וזהו ע"ד אסיפה וקיבוץ מלמעלה למטה, ועמ"ש ע"פ יקו המים אל מקום אחד.

ו) בד"ה ביום השמע"צ ות"א כנישין תהי' לכן פי' האסיפה וההתקבצות להפך ע"ד מלמטלמ"ע, דהיינו שנש"י יתקבצו כולם להכלל במקום אחד במקורם ושרשם היינו בחר"ב כו' יש להעיר מענין אספה לי שבעים איש.

ז) בד"ה ביום השמע"צ, בן חכם ישמח אב, פי' ע"ד ההפרש בין שמתה ובין גילה, שהגילה היא כאשר השמחה נאספה ונתקבצה לפנימיותה, ואינה מתגלה בחוץ, מחמת שהיראה תכסה, וא"כ האסיפה הוא מחוץ לפנינים, והיינו ג"כ מחמת גלוי המל' ע"ד זה יעצור כו' שמחמת גילוי מלכות שמים נמשך אימת מלכותו ית', והיראה מתגלה וכל הלבבות יראו ואזי השמחה תאסף לפנינים בקרב וכליות, וזהו עצרת כנישו כו'.

ביום השמיני מלך הדר כ"כ בתורה דשמ"ע תקס"ה ע' שע"ג, וי"ל היינו בן פורת עלי עין למעלה מעלה פרים דחג העלאת מ"ן דתהו משא"כ יוסף מלך ח' ויאסור מרכבתו קישוי לדעת לולב, והנה מילה ג"כ בחי' על השמינית כו' תן חלק לז' ימי הפסח בחי' שביעי' למעלה מזה בחי' ח' גם י"ל כמו בתשרי ר"ה אח"כ י' ימים יוכ"פ ואח"כ ד' ימים ואח"כ סוכות ז' ימים ואח"כ בחי' ח' עצרת כמו"כ ניסן מר"ח עד בעשר לחדש לקיחות הפסח עשור כמו יו"כ אך בעשור ע' רמ"ו אמור מזה, אח"כ הפסק ד' ימים ט"ו ז' ימי הפסח אח"כ שבועות אחר ז' שבועות הוא בחי' הח' דוגמת שמ"ע ע' רשב"א ח"א סי' ט"ו ע' במערכת דפ"ד פ"ה כמרכ הקהל וכו' על"ע סד"ה ענין חותם ועמ"ש ע"פ הללו כל גוים ית' ענין ע' פרים דלפני שמ"ע.

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשעט

שייך לתורה ביום השמיני עצרת תק"ע. ענין ישראל דקדשינהו לזמני, הנה ענין קדושין מבואר דתורה דשמ"ע ע"פ טוב לחסות דתקני' לאוני טבעת עגול התבוננות מסכ"ע שלמעלה מהזמן עיי' נעשה קדוש ומובדל מתאוות הזמן, א"כ יש לפרש דהיינו ענין ישראל דקדשינהו לזמני שיהי' הזמן בטל לגבי למעלה מהזמן וכו'.

בהביאור דהניל נת' ענין אתרוג הדר באילנו וכו', ויובן עפמ"ש בתורה ד"ה ה' לי בעוזרי פרי עץ הדר ר"ל ממלך הח' הדר המתקן מתוהו לתיקון וידוע תוהו ב' קוין ויחץ ותיקון התכללות ומקור זה עיי' הדר בחי' יוסף כמ"ש ויתאפק כו' יפה תואר, ע"כ גמשך באתרוג ג"כ התכללות זו עיי' בפע"ח במ"ש הר"ר יוסף מערבי קושי' אפסוק ולקחתם כו', שאין כתובין כסדרן הימנו ובהתירוץ א"ש אקדמות הלולב, אך אאתרוג לא נת' אפ"ל דאתרוג הוא פראוץ הפנימי דמל' הגז' בביאור דראיתי מנורת זהב כו' שהוא גבוה מז"א וצ"ע בענין כשושנה כו' כן רעייתי כו'.

ביום השמיני כו', עמ"ש בענין שארה כסותה ועונתה י"ל שארה ר"ה ויוהכ"פ כמאמר רז"ל מזוגותיו קצובין מר"ה, כסותה סוכות מקיפי' סכך, ענתה, שמ"ע, גם מבואר בתורה ע"פ ומרדכי יצא כו' ענין האשה נקנית בג' דרכים בכסף כו', כנגד ג' אבות אברהם וכו' וי"ל אברהם פסח חסד כסף כו' לע"ל ולא בכסף תגאלו לפי שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו ובשטר שבועות מ"ת אותיות, ובביאה שמ"ע ויעקב נסע סוכתה אך צ"ע דשמ"ע נשואין וביאה דקדושין פסק הרמב"ם רפ"י מה"א דאירוסין עושה.

ביום השמיני עצרת תהי' לכם וגו'. להבין ענין שמחת תורה מהו השייכות לשמחת שמחת תורה ביום השמע"צ והלא בשבועות הוא זמן מתן תורתנו הא"כ אז הי' צריך להיות קביעת שמחה זו דהאי יומא דקא גרים. אך הענין כי בשבועות ניתנו לוחות ראשונות, אבל לוחות האחרונות ניתנו ביו"כ כידוע ועל לוחות אלו הוא שנוהגים לעשות חדוה ושמחה בשמע"צ שהוא יום האחרון שאחר יוכ"פ וכמשי"ת. והענין כי לוחות ראשונות הם כנגד בחי' צדיקים ולכן נתנו בקולי קולות כי הצדיקים עובדיהו באתגלי' ולוחות האחרונות הם כנגד בחי' בעי"ת, ולכן נתנו בצנעה כענין הבעי"ת שדרכם והילוכם בקודש הוא בבחי' הצנע לכת וכמ"ש אשרי גשוי פשע כסוי חטאה כו' ולכן ג"כ נתנו לוחות האחרונות ביהכ"פ מפני שאז הוא עת רצון יום

מחילה וסליחה כו' והיינו ע"י בחי' תשובה בכל עשרה ימים שלפניו כי בחילא יתיר חוהו שאומרים בכל עשרה ימים שמר"ה ועד יוכ"פ מזמור ממעמקים קראתיך הוי', פי' מעומקא דליבא קראתיך והמשכתיך להיות היינו מ"ש ביוכ"פ לפני הוי' תטהרו שבו ביום נמשך ממדריגה שלפני ולמעלה מבחי' שם הוי' שמשם נמשך לכפר עליכם ולהיות תטהרו (פי' תטהרו גימט' כתר שמשם תרי"ג מצות דאורייתא ה' מצות דרבנן, ועמ"ש בלקו"ת בד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך בפ' נצבים ובד"ה תקעו בחדש דרוש הראשון ובד"ה שובה ישראל דרוש הראשון) ואז זדונות נעשו לו כוכיות ונעשה מלא מצות (פי' אור מצוה) ממה שהי' מלא עון, והנה בחי' זכיות אלו הם זכיות אחרים שלא כענין זכיות הצדיקים כלל, והוא מ"ת שנתנה אז ביוכ"פ לבחי' בע"ת שגם הם נעשו כמלא זכיות ומצות ע"י התשובה שביוכ"פ שהזדונות נעשו להיות הם ממש זכיות (עמ"ש בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם בפירוש ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה, ומ"ש בת"א פ' תולדות ע"פ ראה ריח בני בפ"י ריח בגדיו ריח בוגדיה, ומ"ש בד"ה כנשר יעיר) והוא משונה מבחי' מ"ת שבשבועות שהם לצדיקים המלאים זכיות מקיום המצות וע"ז הוא שנקבע להיות שמ"ת כי עיקר בחי' שמחה הוא דוקא מקירוב הבא אחר הריחוק עד"מ בן מלך כשהי' בשבי' ונתרחק מאוד מאביו המלך אזי אח"כ בצאתו חפשי בבואו אל אור פני אביו המלך אזי דוקא תגדל השמחה מאוד וישמחו שניהם שמחה רבה ועצומה מקירובם זה הבא אחר הריחוק שנתרחקו כו' משא"כ כשהי' תמיד אצל המלך תענוג תמידי אינו תענוג וכך הוא ההפרש בין בחי' צדיקים לבע"ת שמ"ת שבשבועות שהוא כנגד בחי' צדיקים, אבל מ"ת שביוכ"פ שהוא כנגד בחי' בע"ת שנתרחקו מאוד פני מלך חיים תחלה ולכן כשנתקרבו אח"כ ביוכ"פ ע"י התשובה מעומקא דליבא שבחילא יתיר ממטה למעלה, ועי"ז קראתיך הוי' מלמעלה למטה ומתייחדים פב"פ אזי תגדל השמחה והחדה עד מאוד בשניהם, (וע' מ"ש בלק"ת ביום השמיני עצרת שמאלו תחת לראשי פ"ד) והוא בחי' סוכות שאח"כ שהוא זמן שמחתינו ל' רבים ב' שמחות ישמח ה' במעשיו כמשל האב ששמח מראות בן הרחוק ומשתעשע בו וישמח ישראל בעושיו כמשל הבן ששמח מן האב והיינו ג"כ ענין השמחה בשמע"צ שהוא על מ"ת שביוכ"פ על רחוק שנעשה קרוב ששייך ע"ז שמחה יותר ממ"ת שבשבועות כנ"ל.

קיצור. שמח"ת הוא על לוחות האחרונות שנתנו ביוכ"פ הנק' ביום חתונתו זה מ"ת במשנה סוף תענית. ומזה נמשך ביום שמחת לבו היינו סוכות ושמע"צ שנק' זמן שמחתכם, וע' ת"ז תיקון כ' דמ"ח ע"ב ולוחות ראשונות שנתנו בשבועות ה' או ישראל צדיקים, ולוחות אחרונות הם כנגד בע"ת ולכן נתנו ביוכ"פ לפני הוי' תטהרו, ומזה גדלה השמחה בחי' לרחוק שנעשה קרוב.

(ב) אך להבין מה שנקבע שמחה זו בשמע"צ דוקא ולא בימים שלפניו הנה יש להקדים בחי' התורה שנקראת שלום כמ"ש רז"ל ע"פ או יחויק במעתי יעשה שלום לי שלום יעשה כל העוסק בתורה משים שלום בפמליא של מעלה ופמליא של מטה (ע' מ"ש מזה בתו"א בד"ה בחדש השלישי לצאת בני' מארץ

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשפא

מצרים ובלקו"ת פ' מטות בד"ה החלצו מאתכם, ועמ"ש באג"ה סי' י"ב בד"ה וה' מעשה הצדקה שלום ובתו"א ר"פ ויצא בפי' בשלום אל בית אבי והי' הרי' לי לאלקים ונתנה בו התורה שנק' שלום גם הנה ב' בחי' שלום בפמשמ"ע ובפמשמ"ט זה ג"כ ענין שלום עליכם לרחוק ולקרוב וכמ"ש מזה בלקו"ת בד"ה ביום השמע"צ הג"ל, ועמ"ש מזה בהגהות ללקו"ת לד"ה זאת חוקת התורה גבי פרה שבה נאמר אחכמה והיא רחוקה ממני ופרה רומז לתשובה כענין וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם). וענין השלום כך הוא, כי הנה כתיב בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ הקדים שמים לארץ וכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים הקדים ארץ לשמים ויש בזה ב' דיעות בדרו"ל א' אומר שמים קדמו ואחד אומר ארץ קדמה. והנה באמת שניהם דא"ח הם, אך לבאר כעת דעת האומר ארץ קדמה, שלכאורה אינו מובן למה ארץ שהיא גשמיות תהי' קודמת לשמים שהם רוחניים, וגם כי מצינו כן מה שכל המצות נשפלו בבחי' מעשה דוקא כמו המצות מעשר תעשר היוצא השדה שנה שנה ב' מעשרות שהוא ע"י שיהי' חורש הקרקע גשמי' חורע וקוצר בו' וכן הצדקה עפ"י רוב הוא מה שירויח מיגיע כפו בעשי' בפור"מ וכן עד"ז שאר כל המצות ציצית מצמר תפילין מקלף בו' ובאמת נודע דרמ"ח מ"ע רמ"ח אברים דמלכא שהוא רמ"ח המשכות מאור א"ס ב"ה שנמשכים דוקא ע"י קיום המצות מעשיות וכמ"ש ויניחחו בגי"ע לעבדה ולשמרה, וארו"ל לעבדה זו רמ"ח מ"ע בו' עי"ז הי' מוסיף אורות בגי"ע וכידוע ג"כ בפי' המאמר שכר מצוה מצוה דהיינו שהשכר מצוה שהוא ההמשכה מאו"ס ב"ה שהוא בחי' אבר א' מרמ"ח אברים דמלכא, עד"מ נולד מן המצוה עצמה שהוא ענין המעשה בפור"מ וכ"ז הוא משום דארץ קדמה ובאמת כי כל זה פלאי איך ולמה כח המעשה גשמי' גדול כ"כ להיות בה ועל ידה המשכת אורות עליונים מאד נעלים אשר עליהם נאמר עין לא ראתה אלקים וזולתך כידוע אך הענין כי נודע שיש ב' בחי' ממכ"ע וסוכי"ע פי' בחי' ממכ"ע הוא בחי' השותלשות העולמות דהיינו שהארה נמשכת בבחי' עילה ועלול ממדריגה למדריגה וכמ"ש לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שגם עולמות בי"ע הם בחי' השתלשות ירידת החיות מן העולם ועד העולם (כי הן בחי' מחשבה ודו"מ שהן בבחי' השתלשות מזה לזה וכמ"ש במ"א ע"פ ואתה הרם את מטך כו') והיינו מבחי' ד' חיות שבמרכבה שישנם בכל עולם העולם ונמשכים מעולם שלמעלה הימנו והן המקורות לחיות כל הנמצאים אשר בעוה"ז מבחי' פני שור נמשכי' נפשות הבהמות שבעולם ומבחי' פני אר"י נמשכים נפשות החיות שבעולם ומבחי' פני גשר נמשכים נפשות העופות שבעולם ומבחי' פני אדם שבמרכבה נמשכו נשמות חסידים אוה"ע, ויש עוד בחי' אדם העליון שעל הכסא נמשכים נשמות ישראל והנה בחי' ד' חיות אלו ישנם בכל עולם מג' עולמות בי"ע כי מבריאה נמשך ויורד החיות ביצירה ומיצירה בעשי' וזה נק' בשם השתלשות שהוא הילוך השפע ממדריגה למדריגה דהיינו מרוחניות לרוחניות כי אף גם המשכות נפשות ורוח החיים לגופות הבהמות ובנ"א שבעוה"ז הוא רק בחי' השתלשות והתהוות מציאות רוחני' מרוחניות שלמעלה הימנו כי הרי נפש הבהמה רוחני' הוא, ולכן נמצא מפני שור שבמרכבה הרוחני', וכן גם המשכות הנפש שבאדם מבחי' אדם

העליון דרך פרט המשכת נפש מעשי' ורוח מיצירה ונשמה מבריאה הכל הוא בבחי' השתלשלות כי הרי נר"נ שבאדם רוחני' המה כנ"ל ומקור התחלת ההשתל' הוא מבחי' חכמה וז"ש לכבודי בראתיו כבוד גימט' ל"ב נ"ח ומשם ואילך בראתיו יצרתיו כו' בבחי' השתלשלות ואין התהוות מהות חדש כלל מראשית חכ' ואילך אך כ"ז הוא המשכות והתהוות מציאת רוחני' שהם נפשות בע"ח כנ"ל, אבל להיות התהוות מציאות גשמי' שהוא עד"מ גוף הבע"ח הנ"ל או שאר כל דומם וצומח זה דבר שא"א להיות כלל מבחי' השתלשלות פי' שא"א לבחי' פני שור הרוחני' שיתהווה ויומשך ממנו גוף הבהמה גשמי' עד"מ כו' כי א"א להיות כלל שיתהווה הגשמי' מן הרוחניות ואפי' אחר כמה ירידות לאין קץ ותכלית יהי' הכל בבחי' רוחני' ולא יתהווה ממנו מציאות גשמי' כו' וא"א להיות התהוות הגופות גשמי' דדצמח"מ שבעולם וכל אשר בו כ"א מלמעלה מהשתלשלות דהיינו מעצמותו ומהותו ית' ממש שהוא בלתי בע"ג ותכלית, ומשם דוקא הוא שנמשך להיות התהוות הגשמי' כי הוא צוה ונבראו לפי שהוא כל יכול וכמ"ש כל אשר חפץ הוי' עשה חפץ דוקא שהוא בחי' רצון העליון שלמעלה מהחכ' משם נמשך להיות בחי' עשי' גשמי' משא"כ מבחי' חכמה לא הי' באפשרי שיתהווה ממנה התהוות בחי' גשמיות כלל לפי שהחכ' הוא בחי' ראשית ההשתלשלות כמ"ש ראשית חכמה דהיינו שכבר נתצמצם האור מבחי' א"ס שלמעלה מהחכמה להיות בחי' חכמה ולכן משם ואילך היא רק בחי' השתלשלות עילה ועלול והכל מרוחני' לרוחני' אבל א"א להיות מחכ' התהוות מציאות גשמיות כלל לפי שאינו מערכו ומהותו אלא מבחי' רצה"ע שלמעלה מהחכמה שהוא בחי' א"ס ממש ונק' סוכ"ע ומשם נמשך להיות עשי' גשמיות כי כל יכול הוא וכמ"ש מזה באריכות בתו"א בדי"ה יביאו לבוש מלכות וז"ש נעוץ תחילתן בסופן כי בסופן דוקא כשצ"ל התהוות הגשמי' שהיא למטה הרבה מהרוחניות שם דוקא צ"ל נעוץ תחילתן מבחי' רצה"ע שלמעלה מהחכמה הנק' ראשית וכמאמר סוף מעשה עלה במחשבה תחלה (והנה סופן הוא מל' הנק' סתפא דכל דרגין וממנה דוקא התהוות בי"ע יש מאין משא"כ התהוות האצ"י זהו ע"ד ויאצל מן הרוח ולא בריאה יש מאין כ"א גילוי ההעלם אלא שהוא ע"י צמצום עצום כמו המשכת השערה מהמוח אבל בי"ע זהו יש מאין עיין בת"א בביאור ע"פ ואלה המשפטים כי אף שמבי"ע נמשך בסדר השתלשלות היינו כשכבר נתהווה עולם הבריאה יש מאין אזי נמשך ממנו בסדר השתלשלות מד' חיות המרכבה כו' עד רוחני' העשי' אבל להיות התהוות עולם הבריאה הוא בריאה יש מאין מבחי' מל' דאצ"י ע"י שנעוץ בה מתחילתן מבחי' כתר שהוא מל' דא"ס וממנה ג"כ גשמי' העשי' יש מאין והכל ע"י כח הסוכ"ע המאיר במל' ועמ"ש מזה ג"כ ע"פ המגיד מראשית אחרית מקדם כו'), ומה שארז"ל אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו אומר לו גדל, הרי שגם גידול העשב הגשמי' הוא ממזל שלמעלה שהוא רק ממכ"ע היינו שמגדלו בלבד ונותן בו טעם שהוא בחי' הרוחני' שמתלבש בו שזה נמשך מן המזל שלמעלה וכך הוא עד"מ בפירות כמו מתיקת התפוח שהוא בחי' הטעם הרוחני' שנתלבש בגשם חומר התפוח זהו שנמשך ונולד מן המזל שלמעלה אבל גופו וממשו דהיינו בחי'

חומר עצם העשב או עצם התפוח שבו מתלבש הטעם הוא מתהווה באמת מא"ס ב"ה הסוכ"ע הכל יכול כנ"ל ולא מבחי' ממלא, ואל יפלא ממה שאנו רואים שיש ברוקאים הרבה בדצח"מ וכל א' וא' משונה ואינה שוה לזולתו עם היות שכולם גשמי' ועם הגשמי' נמשך דוקא מאוא"ס ב"ה מאין יהי' התהוות ריבוי שינויי התחלקות המדריגות הלא א"ס ב"ה הוא אחדות הפשוט בתכלית הפשיטות, ואיך יולד ממנו הריבוי בהתחלקות המציאות מאד כנ"ל, אך בענין פשיטת זה הוא לפי שהמשכה הוא ע"י מדות חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא כו' והמדות הם בהתחלקות רב זה מזה וכך הוא שינוי הנבראים זה מזה כגון התהוות המים מא"ס ב"ה שנמשך הארה ע"י החסד ולכן נתהוו מזה מים שהם יורדים מגבורה לנמוך, כמו בחי' החסד ויהי' רקיע גמשך ע"י הגבורה כי לפי שהמדות מתכללים זה בזה יש בהם פרטי המדות רבות שונות כמו"כ הוא ריבוי השינויים בנבראים גשמיים המתהוות מא"ס ב"ה על ידם שכל א' יש לו תואר וטבע פרטי משונה מזולתו כפי אופן מהות המדה פרטיות שנמשך ע"י ומ"מ התהוותם הוא מא"ס ב"ה ממש ולא מהמדות עצמם שהרי הרחניות א"א לו להוות את הגשמי' כנ"ל אלא שהוא עד"מ כגרון ביד החוצב שהגם שהגרון הוא חוצב העץ ומחלקו לשניים עד"מ מ"מ האדם הוא העיקר והוא החוצב בכחו ועוצם ידו אלא שחוצב ע"י הגרון, ויותר יובן עד"מ בידים עצמן שכשעושה דבר עד"מ בידו שמצייר ציור נאה או כותב איזה ספר שאעפ"י שהידים הם העושים ומציירים ובהם ועל ידם נעשתה אותה המלאכה מ"מ הרי מי העושה לא האדם עצמו הוא העושה אלא שעושה ע"י הידים, כמו"כ ממש הוא התהוות כל גשמי' הברואים שבעולם השפל אף שנמשכו ע"י הספי' מים מחסד ורקיע מגבורה כו', מ"מ א"ס ב"ה ממש הוא דוקא המתווה אותן שבכחו הבלתי מוגבל הוא שנתהוו מפני שהוא כל יכול אלא שא"ס ב"ה הוא העושה זאת ומתווה אותם ע"י החסד או הגבורה כו' כחוצב בגרון כו' (ועוד שהאצ"י עצמו הוא ג"כ אלקות שהרי הוא רק גילוי ההעלם, מיהו בע"ס יש אר"כ, וענין המדות חו"ג זהו בחי' כלים ונת' מזה במ"א עכ"ה) ומ"מ לפי שעכ"פ ההמשכה הוא ע"י המדות לכן יש נבראים שונים כשינוי המדות שלמעלה וזהו ענין ארץ קדמה במח', שארו"ל שבחי' ארץ שהוא בחי' התהוות הגשמיות קדמה לשמים שהוא בחי' רחניות כי התהוות הרחניות הוא משלמעלה הימנו בבחי' השתלשלות עילה ועלול משא"כ התהוות גשמי' שהוא ע"י א"ס ב"ה הסוכ"ע דוקא כנ"ל, (וגם ארץ היא מל' שהוא בחי' סופן שנעוץ תחילתן ולכן ארץ לשון רצון שבה מאיר רצון העליף בחי' כתר.

קיצור הטעם שנקבע שמחת תורה ביום שמע"צ יבאר תחלה ענין התורה שנק' שלום בפמליא שלמעלה ובפמליא שלמטה וענין השלום יקדים ענין שמים קדמה, וארץ קדמה, והיינו כי יש ממכ"ע ומבחי' ממכ"ע נמשך כסדר ההשתלשלות עו"ע אבל להיות יש מאין וכמו התהוות הגשמי' מהרחניות זהו רק מבחי' סוכ"ע הכל יכול, חוהו ענין נעוץ תחילתן בסופן ומה שיש ריבוי הברואים ע"ד מה רבו מעשיך זהו נמשך מבחי' החכ' והמדות ממכ"ע ועכ"ז הכח לזה נמשך מסוכ"ע דוקא וזהו ענין ארץ קדמה שבה מאיר הסוכ"ע

א'תשפד אור דרושים לשמ"ע התורה

(הג"ה ועמ"ש בד"ה צו את בני ישראל ואמרת להם את קרבני לחמי לאישי דרוש הראשון שבחי' סוכ"ע מאיר בעוה"ז דוקא. ובג"ע אין מאיר בגילוי אלא בחי' ממכ"ע ולכן התשובה אינה מועלת רק בעוה"ז ע"ש ובד"ה הרועה בשושנים עכ"ה).

ג) והנה האדם מורכב וכלול מב' הבחי' מגשמיות ומרוחניות שנמשכים מבחי' ממלא וסוכב כי גופו הגשמי נלקח מבחי' האדמה ועפר אשר התהוותו הוא מאור א"ס ב"ה הסוכ"ע דוקא שהוא הכל יכול כנ"ל, ואמנם הנפש שבו שהיא רוחניות הנה היא (הג"ה. נמשכת מבחי' שמים כמארו"ל פ' חלק דצ"א ע"ב, נמשכת מבחי' ממכ"ע דהיינו שנמשכת מבחי' השתלשלות כעלול מעילה שלמעלה הימנו ודרך פרט נפש הבהמית נמשכת מפני שור שבמרכבה דעשי' ועמ"ש מזה בלק"ת סוף שה"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים ספ"ב, עכ"ה) ונפש האלקי' מבחי' אדם שעל הכסא כו' והמה רוחניים ובכדי שתתחבר הנפש ותתלבש בגוף דהיינו הרכבת רוחניות בגשמיות ובשרשן למעלה הוא התחברות ממלא וסוכב שמצד עצמן הם רחוקים ומובדלים בערך זה מזה כנ"ל הוא ע"י התורה שהיא המחברת אותם יחד, וזהו שהתורה נק' שלום שהשלום הוא ענין התחברות שני הפכיים כידוע והכח זה בתורה הוא לפי שיש בה בחי' שלמעלה מב' הבחי' הנ"ל הנק' ממלא וסוכב שהם בחי' חכמה עילאה ורצון העליון כנ"ל אבל בתורה יש עוד בחי' שלמעלה מעלה משניהם והיא המחבר אותם יחד. והענין דהנה ידוע שהרצון יש ב' בחי' א' והוא הנק' רצון סתם והב' והוא הנק' רצון חפץ והוא בחי' פנימיות הרצון, משא"כ רצון בעצמו הוא רק בחי' אחוריים וע"ז נאמר אחור וקדם צרתני, וראית את אחורי היא אבל פני פני' פנימיותו שהיא החפץ לא יראו (ועמ"ש מזה בד"ה ואהי' אצלו אמון, בענין דוד זמירות קרית להו ומ"ש במ"א בפ"י יערוף כמטר לקחי תול כטל אמרתי ועמ"ש ע"פ שוש איש פ"ג, והיינו כי בחי' אחור זהו היצוניות הכתר שנמנה בע"ס והוא הרצון העליון, אך פנימיות הכתר אינו בחשבון ע"ס והוא ענין פנימיות הרצון וכמ"ש מזה בביאור ע"פ אני הוי' אלקיכם בפ' ציצית דרוש השני) וביאור זה הוא כי ל' הרצון נופל גם על דבר שאין לו חשק ותענוג בו ורק שרוצה בו מצד איזה תכלית שיצא לו ממנו כענין שארו"ל כופין אותו עד שיאמר רוצה אני הרי אף שבא לו מחמת מורא שייך לומר ע"ז רוצה אני שהרי מ"מ יש לו רצון בזה אף שאינו בחשקות רק בחיצוניותו (ועמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק) וכן בכל דבר כל שרוצה בו רק מפני שהוא סיבה להדבר העונג הנה שייך ע"ז רק לשון רצון כמו החורש והזורע כו' או העוסק במו"מ וקונה ומוכר כו' שהתכלית מזה הוא צמיחת הפירות או ריח הממון, וע"ז שייך ל' חפץ שיש חשקות בזה חפץ וחומד בלקיטתו הפירות ובקובצו הממון משא"כ החרישה והזריעה שמתחלה או העסק לא שייך לומר שחפץ בהם רק שרוצה בהם משום דלא סגי בלא"ה ומי שטרח תחלה כו' אבל אין לו חפץ בהם שאלו היה באפשרי לו להשיג דבר הנחמד והמעונג לו מבלעדם לא הי' אפי' רוצה בהם כלל (ועמ"ש בד"ה אני ישינה ולבי ער פ"א שזהו ענין ועמך לא חפצתי ומ"ש בד"ה ושמתי כדכד בפ"י וכל גבולך לאבני חפץ ועמ"ש בד"ה הבאים ישרש בפ"י כי תהי' אתם ארץ חפץ) נמצא שהחפץ הוא התכלית הרצון ופנימיותו שנמשכת מבחי' רצה"ע

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשפה

רצון בלבד ובאמת שגם הרצון הוא למעלה מהחכמה שהוא ית' אינו מגדר בחי' חכמה כלל, ומחכמה ואילך הוא בחי' השתלשלות שהוא בחי' ממכ"ע, והיינו בחי' התהוות הרחוניות בעו"ע כנ"ל, משא"כ הרצון הוא ממש הסלכ"ע מבחי' חכמה נחשב לגבי הרצון שלמעלה מעלה מהחכמה רק כמו בחי' עשי' כמ"ש כולם בחכמה עשית, ומוזה נתהווה בחי' ארץ שהוא בחי' הגשמיות שא"א לו להתהוות אלא ע"י המשכת כח ועוז הא"ס ב"ה שהוא בלתי בע"ג וכל יכול כנ"ל והיינו מבחי' הרצון שלו ית' שרוצה הוא בהתהוות העשי' גשמי'. אמנם מ"מ עדיין אינו רק בחי' רצון בלבד ולא חפץ אבל בחי' החפץ הוא בחי' קיום המצות שבהם שיש לו ית' חפץ ותענוג כענין נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני והו ענין ארץ חפץ כנ"ל. והנה בחי' החפץ הזה הוא התורה כמ"ש ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר והיינו בחי' תרי"ג מצות שהם כללית כל התורה כולה שהם חפצו ית' שיש לו תענוג עד"מ ברצון שבמצות (וכן בתורה נאמר וכל חפצים לא ישוו בה ע' במד"ר בקהלת בסופו ע"פ בקש קהלת למצוא דבר חפץ) וכמאמר אשר קדשנו במצותיו פי' אשר הוא בחי' תענוג דבר המאשרד וטוב ויפה ושם הם שרש המצות ומשם נמשך להיות קדשנו במצותיו כו', והוא המחבר את בחי' הרצון ובחי' החכ' שהם בחי' ממלא וסובב כנ"ל כי מחמת התענוג והחפץ שיש לו במצות הוא גורם להיות ירידת והתלבשות הרצון להיות סדרי בראשית הארץ כל אשר בה בגשמיות וכן להיות ירידת החכמה להיות השמים וכל אשר בהם ברוחניות והוא בחי' סובב וממלא כנ"ל שהם נמשכים ארץ ושמים כו' וז"ש רז"ל כל העוסק בתורה משים שלום בפמשמ"ע ובפמש"ט, פי' שגורם התחברות החכמה והרצון שהם בחי' ממלא סובב, והו בפשמ"ע וישנם ג"כ בתורה עצמה כי אורייתא מחכמה נפקת היא בחי' ממלא כ"ע והרצון שבמצות הוא בחי' סוכ"ע והתחברות יחד הוא ע"י שחפץ בהם, שהוא פנימיות החכמה ופנימיות הרצון כו' וכן בפמשמ"ט היינו בנבראים שכל אר"א הוא כלול מב' הבחי' ממלא וסובב כי כל אר"א יש לו גוף ונפש וחיות וקיום הגוף הוא מבחי' סוכ"ע שהוא בחי' המשכת הרצ"ע שבו והנפש נמשכת מבחי' ממכ"ע והנה החפץ שבתורה הוא הגורם המשכס מבעה"ר ומקשרם ומחברם יחד ומשים שלום ביניהם (ובד"ה החלצו מאתכם פי' שלום בפמשמ"ע הוא בבחי' י"ה כי היו"ד צמצום כו' והה"א התפשטות והם ב' הפכים וזהו ע"ד מ"ש בפ"י ויצוים אל בני ישראל ויצוים לשון צוותא וחיבור שחיבר בחי' משה ואהרן יחד כי משה הוא בחי' חכמה כח מה ביטול, ולכן ה' כבד פה שלא ה' יכול להיות מדבר ומשפיע ברוב הביטול, וכמ"ש בלקר"ת ר"פ עקב בד"ה ואכלת ושבעת פ"א חזו כענין היו"ד של שם בחי' אין וביטול היפוך ה"א שהיא התפשטות ולכן נק' חו"ב אין ויש שהם ב' הפכים והצוותא והחיבור בין יו"ד ה"א להיות אין ויש תרין ריעין זהו ענין בפמשמ"ע וכמ"כ יש לומר שזהו עצמו ענין החיבור סובב וממלא ע' ביאור ע"פ שבת שבתוך הוא לכם כי סובב הוא העלם ע"ד עלמא דאתכסיא וממכ"ע גילוי כו' ושלום בפמשמ"ט זהו ענין חיבור ו"ה ומשם נמשך ומתפשט כח השלום גם בב"ע בין מיכאל וגבריאל כו' והעיקר באדם שענין השלום חיבור נה"א עם נה"ב שיהיה הנה"ב והגוף בטלים לגבי הרצון הנפש האלקית דאלי"כ

א'תשפו אור דרושים לשמ"ע התורה

כשנה"ב והגוף הולכים אחר רצון הור הם נפרדים מהנ"א ע"ד ונרגן מפריד אלוף אלא כשהם בטלים לנה"א זהו ענין השלום וכמ"ש באגה"ק ססי"ב הנזכר לעיל, ויבן זה ע"ד דהנה אדה"ר קודם חטא עה"ד הי' בו ג"כ יצה"ר כמארו"ל ע"פ ויצר בשני ידין שני יצרין ואעפ"כ דוקא אחר חטא עה"ד נאמר בו שנתגבר היצה"ר והיינו שקודם לא הי' היצה"ר רע כלל כ"א ע"ד גבורה דקדושה וכמ"ש בר"ח סוף שער הקדושה בענין ומתחממין באישין קדישין כו' רק אח"כ נתהווה יצה"ר גמור ועמ"ש מזה ע"פ הן האדם הי' כאחד ממנו לכן ע"י תו' ישכה לעשות שלום בפשמ"ט מעט מועיר מעין שהי' קודם חטא עה"ד וזהו חרות על הלוחות חירות כו'. שזהו נמשך ע"י התורה שהתורה נק' עוז ותושיה וגם כי שרש נפש האלקית משם מ"ה ושרש נה"ב מחיות המרכבה מפני שור וכמ"ש בד"ה כי תצא דרוש הראשון, וע"י השלום בפשמ"ט י"ה ובפשמ"ט ו"ה שהן מ"ה וב"ן שנעשה יחוד שיוכלל ב"ן במ"ה ממש וחיות המרכבה שרשם משם ב"ן בגימט' בהמה וא"כ ע"י נמשך השלום בשורש ומקור דנה"ב שיהי' נכלל בביטול לגבי שורש ומקור הנ"א וממילא נמשך גם בנה"ב שבאדם שתהי' בטילה לגבי נה"א חתו ענין אדם ובהמה תושיע הרי', ועמ"ש בד"ה חל בניך לימדי הוי' בפ"י ורב שלום שמבחי' ורב שהוא ענין יש לי רב יהי' בבחי' שלום זהו ע"י התורה כו' ולע"ל כתיב למרבה המשרה ולשלום אין קץ שימשך השלום אף בחיצוניות שיהי' וגר זאב עם נבש.

קיצור האדם יש בו ממכ"ע זהו הנשמה ומסוכ"ע זהו הגוף והתחברותם הוא ע"י התורה כי בתורה יש בחי' שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע שהם רצון וחכמה והתורה בחי' חפץ התענוג העליון (ואהי' שעשועים יום יום בד"ה ויהי מקץ) לכן משים שלום בפשמ"ט ועמ"ש ע"פ ויצוום וכן בפשמ"ט חיבור נה"א עם נה"ב.

(ד) והנה יום מ"ת ביום חתונתו (כי כבר מבואר שהתורה נק' שלום זהו ענין היחוד שנק' משים שלום וכמ"ש בפ"י במלך שלמה שעיקר השלום שימשך האור בבחי' מלך מלכות שהוא מקור ב"ע וזהו ביום חתונתו) ואף שהוא משל גשמי' מאד אבל כן הדבר באמת בנמשל למעלה שהקב"ה נק' חתן מלשון חות דרגא כלומר שמשפיל א"ע להיות משפיע לכנס"י וכללות נש"י נק' לכך בשם כלה על שהם בחי' מקבלים ממנו ית' וההשפעה עצמה היא התורה דאורייתא מחכמה נפקת, והיינו חכמתו ורצונו ית' והוא כמשל טפת דכרא שנמשכת ממוח החתן אל הכלה כך התורה היא המשכת נפלאותיך ומחשבתיך אלינו ולכן נק' יום מ"ת יום חתונתו אמנם יש בזה ב' בחי' א' הקידושין והחופה שהחתן מקדש את הכלה שגם שעומדים תחת חופה א' והב' הוא בחי' היחוד והביאה בהשפעת הטפה להכלה כו' (ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה ובסידור בדרושים של חתונה גבי מהרה ישמע כו' משמח חתן עם הכלה) וזהו ענין ההפרש בין יום מ"ת שביוכ"פ עדיין ההארה בבחי' מקיף אל הכלה וכענין טבעת קידושין עגול שהחתן נותן להכלה ובשמ"ע הוא יחוד שהוא המשכה שהוא המקיף נעשה פנימי' והוא ענין המשכת הטפה להכלה כו' (ק"ק דרוחק לומר דיוכ"פ לגבי שמ"ע יהי' כאירוסין לגבי נישואין אך

יוכ"פ עיקרו תשובה שהוא יחוד א"א שלמעלה מיחוד ז'ר"ג שעי' תורה ומצות
 שזה במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, אך
 שלגבי ז'ר"ג נק' רק אירוסין ויחוד ז'ר"ג זהו שמע"צ שלום בפשמ"ט כו' ובינתיים
 צ"ל ז' ימי הסוכות שאז נמשך בחי' דעת כדי להיות ראוי להשפיע הטפה
 בשמע"צ, כי הנה כמו עד"מ בגשמיות הדעת הוא הכלי להמשכת הטפה שאם יסיח
 דעתו לא יזריע ולכן נאמר והאדם ידע את חוה ידע דוקא, וכך ג"כ למעלה
 בחי' ומלאה הארץ דעה אשר אהעד לך ונודעתי למען דעת כו' אי אפשר
 להיות נמשכת טפת החכמה הוא בחי' התורה דמחכמה נפקת אלא ע"י הדעת
 דוקא שהוא הכלי שבו ועל ידו נמשכת הטפה הוא הארת ההכ' להאיר בכנס"י
 הדעת הוא המחברם ומייחדם כו' ועיין מ"ש בדרוש פולדים החוה"ש נמשך
 ממה הדעת והוא באחור בחי' רצון נק' אחוריים לגבי התענוג כנ"ל והיא
 חכמת אדם תאיר פניו, והנה דעת עליון מחבר א"א והוא קוץ התחתון של
 היו"ד ושרשו מקוץ העליון שלמעלה מעצם היו"ד וע"כ יש בכחו לחבר חו"ב
 עם שהוא שני הפכים ולכן פ"י רש"י דעת עדיף מחכמה כמ"ש כי ה' יתן
 חכמה מפיו דעת והו' דעת עליך אך גם דעת תחתון הוא כלי לדעת עליך
 כמ"ש בד"ה ויקהל, וכך יובן ג"כ בנפש כדכתיב דע את אלקי אביך כו'
 דהיינו שלא יהי' התבוננות בבחי' מחשבה בלבד כחושב דבר שחוץ ממנה
 ואינו נוגע לו באמת שאזי לא יתהווה מזה שום התפעלות כלל אלא שיתקע
 בדעתו ויקשור במחשבתו בחזק כו' בבחי' ביטול המציאות ממש ואז אח"כ
 כשיעסוק בתורה ימשיך ההארה הנמשלה להטפה משום דמחכמה נפקת כו'
 (ועמ"ש ב"מ"א בענין הדעת שהוא שיוכר עיקר המכוון ולכן מעוררים כמור"כ
 למעלה רק אתכם ידעתי כו' וידע אלקים והו' המוכירים את ה') והנה אף
 שהיא מצוה הנוהגת בכל עת ובכל יום צ"ל כו', ושזה עיקר היסוד במצות
 ק"ש שנאמר שמע ישראל אחד ואהבת ואי אפשר להיות התפעלות ממה
 שמתבונן בבחי' אחד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד יחודא עילאה ויחודא
 תתאה אם לא ע"י תקיעת הדעת והו' שמע ישראל פ"י שמע והתבונן כו'
 ואח"כ והי' הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום היינו בחי' המשכת התורה
 שהיא טיפת החכ' שיכולה להיות נמשכת לפי שיש בחי' דעת שהוא
 הכלי להמשכת זו (לפ"י נ' הדעת הוא קבלת עומ"ש שהרי זה"ע ק"ש שהוא
 קעמ"ש שקדמה לקבלת עול מצות, והיינו בחי' רצוא ועול תורה ומצות זהו
 בחי' שוב וכתוב אל יתהלל חכם כו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל
 וידוע אותי הרי מעלת הדעת גבה מאד ותדע שהרי הקליפות הם חסירי
 מוח הדעת כו' ועיין מ"ש מענין דעת בתו"א פ' תולדות בביאר ע"פ מים
 רבים ולע"ל נאמר כי כולם ידעו אותי ומלאה הארץ דעה וכתוב רוח דעך
 ויראת ה') עכ"ז הנה התורה נדרשת בכלל ובפרט ומה שהוא בפרט בכל יום
 ויום ישנו בכלל בחודש תשרי שנק' ראשית לכל השנה כולה כמשל הראש
 שכולל חיות כל האברים כו' והמשכת בחי' הדעת לכל השנה כולה הוא בסוכות
 שאז נמשך בחי' דעת לכללות נש"י (ע"ד מארו"ל ברכת דני"ה ע"ב גבי בצלאל
 בצל אל היית וידעת שע"י הצל והמקיף מאיר אח"כ בפנימיות והו"ע וידעת
 לכן כמ"כ ע"י הסוכה שהוא צלא דמהימנותא מאיר הנמשך הדעת בפנימי'

והיינו מצות לולב) והיינו ע"י הלולב ומיינו כו' כי ד' מינים שבלולב הם כנגד ד' אותיות הוי' שהי' בחי' חכמה ובחי' ביטול שע"ז נמשך בחי' הביטול בכללות נש"י והוא בחי' המשכת הדעת לכנס"י (ע' בד"ה ואלה המשפטים מענין הדעת שממשיך ראי' ובשמיעה ע"ד הבן בחכמה נקודא בהיכלא. ולענין ד' מינים יש להעיר ממ"ש בד"ה מי מנה בפ"י רובע ישראל ד' בחינות גם מה שנעשו ד' מחזין זהו ע"י שהדעת מתחלק לב' מחזין, חו"ג כידרע מענין ד' בתי תפילין ומבואר שם שכה התחלקות זו נמשך ממור"ס זהו התחלקות מדעת לחו"ג זהו ענין ונקדשתי בתוך בניי והיינו כי כשהוא רק במוחו הוא מקיף עדין וכשנמשך ללב נכנס בפנימיות) והמשכה זו בכנס"י היינו שיהי' בהם כח ההתקשרות לקשר מחו ונתבוננו בהתבוננות בגדלות א"ס ב"ה שע"ז יוכל להיות אח"כ המשכת הטפה הוא התורה כו' (שיהי' בה המשכת ח"ע ממש כמ"ש בתור"א ר"פ ויצא בפ"י ויצוק שמן על ראשה ואם אין יראה אין חכמה) והכח הזה הוא דוקא ע"י ד' מינים גשמיים המכוונים כנגד ד' אותיות הוי' ע"ש בחי' הביטול שבהם (כמ"ש לקמן בביאור) ולא ע"י בחי' ביטול ברוחניות שאף גם יעמיק התקשרות דעתו בהתבוננות שיבא לידי ביטול היש לא ימשיך כלל המשכה זו שע"י הלולב ולא יצא בזה ידי חובת לולב, אלא צריך לנענע ד' מינים גשמי' דוקא או יוצא ידי חובת לולב כו' והטעם הוא ע"פ הנד' בענין ארץ קדמה כו' שבחי' גשמיות דוקא נתהווה מא"ס ב"ה הסוכ"ע שלא כדרך השתלשלות ער"ע משא"כ בחי' רוחניות הוא בדרך השתלשלות עילת ועלול מעילה שלמעלה ממנו גבוה מעל גבוה כו' ולכן ע"י ד' מינים גשמיים דוקא שנמצא בהם בחי' הביטול בגשמיות דוקא הוא שיכולים להמשיך בחי' הדעת חדש מא"ס ב"ה הסוכ"ע שמשם נלקחים ד' מינים אלו הגשמיות כו' משא"כ בחי' ביטול רוחני שגלקח מעילתו ועילתו מעילה זו ואינו מעורר כלל כ"כ למעלה כו'.

קיצור ענין ביום חתונתו המשכת נפלאותיך ומחשבותיך אלינו ויש בזה ב' בחי' א' קדושין וחופה. ב' היחוד וזהו יוכ"פ ושמע"צ ובינתיים ז' ימי הסוכות המשכת הדעת שע"ז והאדם ידע דעת מזיווג חו"ב ראי' בשמיעה התחתון של היו"ד שרשו מקוץ העליון, וזהו ק"ש שמע ישראל ואח"כ תורה והיו הדברים האלה בצל אל היית וידעת היינו ע"י ד' מינים שבלולב שיש בהם הביטול ודוקא ע"י גשמיות דעת מתחלק לחו"ג ע"ז ד' מחזין אם אין יראה אין חכמה ולהעיר מענין רובע ישראל זמענין ד' בחי' אחותי רעיתי יונתי תמתי.

ה) והנה ז' ימי הסוכות הם ז' ימי המשתה שאחר יוכ"פ שהוא יום חתונתו פ"י כי יוכ"פ וסוכות שניהם בחי' א' (היינו בחי' בינה) אלא שיוכ"פ הוא בבחי' עלי' ממטה למעלה, ובסוכות נמשך הארה זו מלמעלה למטה (עיין ביאור וקבל היהודים בענין סוס ב"פ ס"ג. והאחד מלמטה למעלה הב' מלמעלה למטה זס"ג הוא בינה שלמעלה ממ"ה בחי' אדם כו') אבל עדין הוא רק בבחי' מקיף מלמעלה כמו ביוכ"פ שהוא רק בחי' קדושין וחופה ששניהם תחת חופה אחת והוא בחי' תשובה עילאה פ"י בחי' תעלומות לב שהוא

אור דרושים לשמ"ע התורה איתשפמ

למעלה מהיות בא לידי גילוי בהתגלות לבו רק בבחי' מקיף על הלב והיינו בחי' פנימיות בינה כו' עיקר תשובה בלב הוא בחי' בינה ליבא הנק' תשרע שעייז מעורר ג"כ למעלה המשכת המקיפים עליונים שמשם מקור הסליחה המתחילה כמ"ש כי ביום הזה יכפר עליכם כלומר בבחי' מקיף שלמעלה כו' ועייז מתמלאים כל החסרונות והפגמים שנעשו בכל השנה כולה ע"י ביטול מ"ע או עשיית ל"ת כו' ונעשים זדונות כזכיות, פי' שמתמלאים האורות של המצות כאלו הי' מלא מצות מעיקרו כו' והוא גבוה במדרגה מבחי' מ"ת שבשבעות שהוא המשכת האורות ע"י מעשה המצות בפו"מ והיינו מבחי' מקור התורה ומצות שמשם יוכל להיות כפרה למלאות כל הפגמים שבתורה כמשל מעיין שנחרב ויבש שאי אפשר למלאותו אלא ע"י שיחפרו בעומק יותר כו' (ע' בד"ה תקעו בחודש דרוש הראשון פ"ב) זהו יום חתונתו זה מ"ת פי' מתן תורה שכנגד בחי' בעלי תשובה שאין צדיקים גמורים יכולים לעמוד במקומם (אפ"ל כי צדיקים ממשיכים יחוד זו"נ אבל בחי' בעלי תשובה ממשיכים יחוד או"א וזהו ענין יוכ"פ ואח"כ בשמע"צ נמשך המשכה זו ביחוד זו"נ וא"כ זהו גבה מאד מיחוד זו"נ שע"י הצדיקים, וע' בהרמ"ז פ' פנחס בדף רמ"ד ע"ב שבשמע"צ מקבלת המל' מיסוד אבא הגנוז בז"א וי"ל ע"ד נובלות אירוסין משא"כ נישואין כו' וע' לקו"ת סד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ בפ"א ע"ד בענין והוא כחתן כו') ובסוכות נמשכת הארה זו מלמעלה למטה, אבל הוא ג"כ עדיין בבחי' מקיף ממעל בלבד וזהו ענין מצות הסוכה כי בסוכות הושבתי אתכם כלומר בבחי' סכך שמקיף מלמעלה והיינו ג"כ מבחי' פנימיות בינה שביוכ"פ אלא שאו הוא ממטה למעלה בבחי' תשובה שהיא השבת ממטה למעלה וכאן הוא בבחי' המשכה דהיינו בחי' השמחה אם הבנים שמחה, ושמחה זו הוא ג"כ בבחי' מקיף בלבד משום שא"א להיכליה בפנימיות כו' וכנ"ל בענין תעלומות לב כו' (ע' ע"פ כי על כל כבוד חופה שיש ב' בחי' חופה היינו הא' חופה של הכלה שהיא ממטה למעלה בחי' בכל מאורך שהוא בחי' מקיף על בכל נפשך ועייז ע"י אתעדל"ע חופה של החתן בחי' סוכ"ע ועפי"ז יש לומר החילוק בין יוכ"פ לסוכות שהן בחי' חופה הנ"ל) ואח"כ בשמע"צ הוא שנמשך בבחי' פנימיות פי' שמה שהוא בבחי' מקיף ובהעלם נכנס בבחי' פנימיות להיות בגילוי בהמקבל וע"י נאמר לשמש שם אהל בהם כחתן יוצא מחופתו ישיש כגיבור ירוץ אודה פי' שמתחלה הארת השמש שהוא בחי' סוכ"ע הוא בבחי' אהל ומקיף מלמעלה והיינו ביוכ"פ ובסוכות עם היות כי נק' יום חתונתו היינו כחתן זה שמתחלה הוא רק תחת חופה אחת עם הכלה ונותן לה טבעת קידושין עגול שהוא בחי' מקיף בלבד ואח"כ יוצא מחופתו ואו ישיש כגיבור לרוץ אורח היינו בחי' אורח ושביל להשפעת הטפה בהכלה, והיינו שיהי' נמשכת התורה להתגלות בפנימיות ישראל ממש, זהו ביום השמיני עצרת כו' ע"י שמתחלה הי' ז' ימי הסוכות שהן ז' ימי המשחה שאו נמשך בחי' הדעת בכנס"י שהוא הכלי להשפעת הטפה בשמע"צ שהוא בחי' התורה דאורייתא מחכמה נפקת כטפה הנמשכת מן המוח כו' ועם זה מובן בטוב טעם מה שנקבעה שמחת התורה ביום שמע"צ דוקא הגם שגם לוחות אחרונות גיתנו ביוכ"פ כי ביוכ"פ עדיין הוא בבחי' מקיף בלבד כנ"ל אבל

בשמע"צ הוא גמר יום חתונתו שאו הוא בחי' יחוד חתן וכלה שנמשך הטפה כו' ואו משים שלום בפשמ"ע ובפשמ"ט ולכן או שייך השמחה מהתורה שנמשכת ומתפשטת בפנימיותם.

קיצור. יוכ"פ וסוכות שניהם בחי' א' יוכ"פ ותשובה גדולים מצדיקים ובסוכות זמן שמחתנו ג"כ בינה (כי על כל כבוד חופה) ושמע"צ כחתן יוצא מחופתו ישיש כגיבור (לכן • מזכירים גבורות גשמים בשמע"צ) זהו שמחת תורה.

ו) והנה עיקר ענין השמחה עם התורה שבשמע"צ הוא ממה שעושים הקפות שמקיפים עם הס"ת את המקום שקוראין עליו בספר בכל השנה והענין בזה הוא לרמוז על כוונה הנ"ל כענין שמים ארץ שהם חתן וכלה דארץ קדמה כו' (וזהו ע"ד משמח חתן עם הכלה כך התורה הנק' חתן מקבל השמחה ע"י כנסת ישראל מהמצות מעשיות שמקיימים) כי הנה הס"ת הוא בחי' המקרא בעשי' שהרי כ"כ נשפלו ד"ת שבה עד שנתלבשו בעשי' גשמיות שבדיו גשמי וע"ג קלף גשמי אבל הקריאה שקוראין בס"ת בדבור בפה הוא בחי' רוחניות שהרי האותיות המה בחי' רוחניים כי כ"כ אותיות קבועים בנפש כדת"א לנפש חי' לרוח ממלא כו' שהנפש שבאדם היא המדברת כי היא מליאה אותיות הגם דאחה"ע יוצאים מהגרון בומ"ף מהשפתים כו' שה' מוצאות אלו הגשמי' מהם הביטוי בא היינו שהם בחי' כלים בלבד להאותיות שאותיות הנפש באות ונמשכות בה' מוצאות אלו שבהן ועל ידן הוא שיוצאי' במבטא כמה אותיות במוצא השייך להם ובבא האות מהנפש היא מכה באותו מוצא וגורם תנועה זו כפי מזגו ותכונתו כו' וכמ"ש במ"א באגה"ק בדה"ה ויעש דוד שם ובת"א מזומין וז"ש בעל ס"י כ"ב אותיות קבועין בפה בבחי' קביעות ממש ומ"מ שרשן בנפש עצמה והיינו שנמשכים מקדמות השכל וכמ"ש בחכמה יסד ארץ וכדפי' בזהר אבא יסד ברתא כו' וכנראה בעליל ממה שהתינוק אינו יכול לדבר שהוא מפני שהוא מחוסר חכמת השכל, נמצא שהאותיות המה רוחניים ונמשכות מן השכל כנ"ל משא"כ האותיות שבס"ת הנכתבת בדיו גשמי' ע"ג קלף המה גשמיים (והנה אדם מח' ודו"מ הם ג' בחי' בי"ע וכמו"כ יש ג' בחי' אלו באצילות א"כ הדבור ועשי' שבאצי' הם זו"ג ואפ"ל הפי' זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם בפ' בראשית דהפי' אשר ע"י חיבור דו"ג ויברך אותם אוי דוקא נקרא אדם היינו כי ד' זהו דבור מ' מעשה והם דו"מ ועי"ז שזרה עליהם האלף פלא בעטרה שעטרה לו אמו כו' נמצא אוי דוקא נק' אדם ועיין בתו"א סד"ה ועשית בגדי קודש), ומה שמקיפים עם הס"ת את המקום שקוראין עליו בדבור בפה הוא להורות שבחי' ארץ קדמה לשמים, במח' שהגשמי' גלקח מא"ס ב"ה הסוכ"ע דוקא שהוא הכל יכול כו' עד שתלבש התורה בגשמיות משא"כ בחי' דיבור שקוראים בתורה הוא בבחי' רוחניות עדיין ואינו אלא בבחי' השתלשלות עילה ועלול כו' ועשי' זה בשמע"צ שאו הוא גמר יום חתונתו זמן היחוד ואו מראים זה שהארץ בחי'

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשצא

המקבל קדמה בשרש כל השרשים לשמים המשפיעים בו וכן בשעת גשואי חתן והכלה בגשמיות נהגו שהכלה מקפת את החתן תחת החופה והוא ג"כ מטעם הנ"ל וכמ"ש נקבה תסובב גבר, והיינו מצד שרשה בו וע' בתורא בד"ה זיגש אליו מבואר ג"כ שזהו ענין יוסף ויהודה וע"ד צומח דומם בו.

קיצור ענין השמחת תורה ע"י ההקפות (משמח חתן עם הכלה) שהמעשה שרשה גבוה מאותיות הדבור שהדבור שרשו מחכמה והמעשה שרשו מלמעלה מן החכמה מסוכ"ע נקבה תסובב גבר והו' ג"כ ענין יוסף ויהודה וענין אדם.

הג"ה ע' בת"י ירמ"י ל"א כ"א הפ"י שישראל יחזרו אחר הקב"ה לחפון בתורתו וכ"מ בילקוט ח"ב דע"ג ב' ד"כ ואת רוחי אתן בקרבכם וכת"י נקבה תסובב, ולפירש"י כי עכשיו האיש מחזר אחר האשה ולע"ל נקבה תסובב בו י"ל ג"כ הפ"י כנ"ל שעכשיו הקב"ה מחזר אחר ישראל שיעשו תשובה וכמ"ש שובו אלי כו' שובה ישראל כו', או י"ל ע"ד עכשיו הכלה שותקת ולע"ל ישמע קול כלה והיינו נקבה תסובב ובגמ' פ' הבע"י דסע"ב בלא חומה שנא' נקבה תסובב כו' וחומה ענין חותם ותחום וכל בחי' אלו שייכים בשמע"צ שישראל סובבים אחר הקב"ה.

ועתה יובן פ"י הפסוק ביום השמיני עצרת תהי' לכם עצרת לשון (עיינוב כמו נעצרה נא אותך והיינו ענין) קליטה פ"י כי הגם שנמשכה הטפה אל הכלה בשמע"צ עדיין יש חשש שלא תהי' פולטת ח"ו, ולזאת צ"ל שתקלוט הטפה במעיה עד שתתעבר ותוליד כו' (והנה במדרש אמרו אהרן ע"ש ההר"ן א"כ ע"י פעולת אהרן שזשיבנא דמטרוניתא שממשיך בה אורות אבא כמ"ש במק"מ פ' תזריע נ"ג ב' ובשמע"צ הוא היחוד הוא שאז היא אחותי בת אבי כמ"ש בבה"ז פ' אמור על המאמר הזהר שם ד"ק ע"ב והיינו כי הקליטה זהו ע"י שיסוד דנוק' הוא כלי ריקן כמ"ש בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה והיסוד נמשך מהחכמה דוקא משא"כ בינה רק עד הוד אתפשטת, ועמ"ש בד"ה הנותן לשכוי בינה ע"כ כדי שיהי' ביסוד דנוק' בחי' הקליטה וההריון זהו גמשך מבחי' שמקבלת מוחין דאבא שהוא הביטול) וכמ"כ בנש"י שמקבלים בחי' הטפה בשמע"צ הוא השפעת התורה ע"היא טיפת החכ' הנשפעת בהם ולכן מתחילין לומר או מוריד הגשם היא התורה שנמשלה לגשם ובלשון הזהר נק' שערות והיינו כמ"ש קווצותיו תלתלים תלי תלים של הלכות כי כמו השערות שהרבה שערות יוצאין מן המוח, וכא"ו"א יש לו גומא מיוחדת ואין שתי שערות יוצאים מגומא א' וכן טיפי מטר שיוצאים טיפין טיפין וכל טפה יש לה דפוס בפ"ע, ואין שני טיפין יוצאין ממקום א', וכך היא בחי' הלכות התורה ע"הם רבים ועצומים לאין קץ ממש וכולן נמשכות מח"ע אבל כ"א הוא המשכה פרטיות מיוחדת וכמ"ש במ"א בענין סלסלה ותרוממין כמשל המסלסל השערות להפריד זה מזה שלא יתערבו ויהי' קליעת שער והיינו ע"י התירוצים שנק' פירוקא כלומר כמפרק דבר כי הקושי מעורבת כו' והנה המשכת התורה שבשמע"צ נאמר ע"ז עצרת תהי' לכם שתהי' גקלטת ונתפסת הטוב בלב איש ישראל להיות מזה

בשמע"צ הוא גמר יום חתונתו שאז הוא בחי' יחוד חתן וכלה שנמשך הטפה כו' ואז משים שלום בפשמ"ע ובפשמ"ט ולכן אז שייך השמחה מהתורה שנמשכת ומתפשטת בפנימיותם.

קיצור. יוכ"פ וסוכות שניהם בחי' א' יוכ"פ ותשובה גדולים מצדיקים ובסוכות זמן שמחתנו ג"כ בינה (כי על כל כבוד חופה) ושמע"צ כחתן יוצא מחופתו ישיש כגיבור (לכן • מזכירים גבורות גשמים בשמע"צ) וזהו שמחת תורה.

ו) והנה עיקר ענין השמחה עם התורה שבשמע"צ הוא ממה שעושים הקפות שמקיפים עם הס"ת את המקום שקוראין עליו בספר בכל השנה והענין בזה הוא לרמוז על כוונה הנ"ל כענין שמים וארץ שהם חתן וכלה דארץ קדמה כו' (וזהו ע"ד משמח חתן עם הכלה כך התורה הנק' חתן מקבל השמחה ע"י כנסת ישראל מהמצות מעשיות שמקיימים) כי הנה הס"ת הוא בחי' המקרא בעשי' שהרי כ"כ נשפלו ד"ת שבה עד שנתלבשו בעשי' גשמיות שבדיו גשמי וע"ג קלף גשמי אבל הקריאה שקוראין בס"ת בדבור בפה הוא בחי' רוחניות שהרי האותיות המה בחי' רוחניים כי כ"ב אותיות קבועים בנפש כד"א לנפש חי' לרוח ממללא כו' שהנפש שבאדם היא המדברת כי היא מליאה אותיות הגם דאחה"ע יוצאים מהגרונ' בומ"ף מהשפתים כו' שה' מוצאות אלו הגשמי' מהם הביטוי בא היינו שהם בחי' כלים בלבד להאותיות שאותיות הנפש באות ונמשכות בה' מוצאות אלו שבהן ועל ידן הוא שיוצאי' במבטא כמה אותיות במוצא השייך להם ובבא אות מהנפש היא מכה באותו מוצא וגורם תנועה זו כפי מזגו ותכונתו כו' וכמ"ש במ"א באגה"ק בד"ה זיעש דוד שם ובת"א מזומין וז"ש בעל ס"י כ"ב אותיות קבועין בפה בבחי' קבועות ממש ומ"מ שרשן בנפש עצמה והיינו שנמשכים מקדמות השכל וכמ"ש בחכמה יסד ארץ וכדפי' בזהר אבא יסד ברתא כו' וכנראה בעליל ממה שהתינוק אינו יכול לדבר שהוא מפני שהוא מחוסר חכמת השכל, נמצא שהאותיות המה רוחניים ונמשכות מן השכל כנ"ל משא"כ האותיות שבס"ת הנכתבת בדיו גשמי' ע"ג קלף המה גשמיים (והנה אדם מח' ודו"מ זהם ג' בחי' בי"ע וכמו"כ יש ג' בחי' אלו באצילות א"כ הדבור ועשי' שבאצי' הם זו"ג ואפ"ל הפי' זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם בפ' בראשית דהפי' אשר ע"י חיבור דו"ג ויברך אותם אזי דוקא נקרא אדם היינו כי ד' זהו דבור מ' מעשה והם דו"מ ועי"ז שזרה עליהם האלף פלא בעטרה שעטרה לו אמו כו' נמצא אזי דוקא נק' אדם ועיין בתו"א סד"ה ועשית בגדי קודש), ומה שמקיפים עם הס"ת את המקום שקוראין עליו בדבור בפה הוא להורות שבחי' ארץ קדמה לשמים, במח' שהגשמי' נלקח מא"ס ב"ה הסוכ"ע דוקא שהוא הכל יכול כו' עד שתלבש התורה בגשמיות משא"כ בחי' דיבור שקוראים בתורה הוא בבחי' רוחניות עדיין ואינו אלא בבחי' השתלשלות עילה ועלול כו' ועשי' זה בשמע"צ שאז הוא גמר יום חתונתו זמן היחוד ואז מראים זה שהארץ בחי'

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשצא

המקבל קדמה בשרש כל השרשים לשמים המשפיעים בו וכן בשעת נשואי חתן והכלה בגשמיות נהגו שהכלה מקפת את החתן תחת החופה והוא ג"כ מטעם הנ"ל וכמ"ש נקבה תסובב גבר, והיינו מצד שרשה בו וע' בתור"א בדי"ה זיגש אליו מבואר ג"כ שזהו ענין יוסף ויהודה וע"ד צומת דומם כו'.

קיצור ענין השמחת תורה ע"י ההקפות (משמח חתן עם הכלה) שהמעשה שרשה גבוה מאותיות הדבור שהדבור שרשו מחכמה והמעשה שרשו מלמעלה מן החכמה מסוכ"ע נקבה תסובב גבר והו"ו ג"כ ענין יוסף ויהודה וענין אדם.

הג"ה ע' בחי' ירמי' ל"א כ"א הפי' שישראל יחזרו אחר הקב"ה לחפוף בתורתו וכ"מ בילקוט ח"ב דע"ג ב' ד"כ ואת רוחי אתן בקרבכם וכתי' נקבה תסובב, ולפירש"י כי עכשיו האיש מחזר אחר האשה ולע"ל נקבה תסובב כו' י"ל ג"כ הפי' כנ"ל שעכשיו הקב"ה מחזר אחר ישראל שיעשו תשובה וכמ"ש שובו אלי כו' שובה ישראל כו', או י"ל ע"ד עכשיו הכלה שותקת ולע"ל ישמע קול כלה והיינו נקבה תסובב ובגמ' פ' הבע"י דסע"ב בלא חומה שנא' נקבה תסובב כו' וחומה ענין חותם ותחום וכל בחי' אלו שייכים בשמע"צ שישראל סובבים אחר הקב"ה.

ועתה יובן פי' הפסוק ביום השמיני עצרת תהי' לכם עצרת לשוק (עיכוב כמו נעצרה נא אותך והיינו ענין) קליטה פי' כי הגם שנמשכה הטפה אל הכלה בשמע"צ עדיין יש חשש שלא תהי' פולטת ח"ו, ולזאת צ"ל שתקלוט הטפה במעיה עד שתתעבר ותוליד כו' (והנה במדרש אמרו אהרן ע"ש זהר"ח א"כ ע"י פעולת אהרן שזשבינא דמטרוניתא שממשיך בה אורות אבא כמ"ש במק"מ פ' תזריע נ"ג ב' ובשמע"צ הוא היחוד הוא שאז היא אחותי בת אבי כמ"ש בבה"ז פ' אמור על המאמר הזהר שם ד"ק ע"ב והיינו כי הקליטה זהו ע"י שיסוד דנוק' הוא כלי ריקן כמ"ש בדי"ה לא תהי' משכלה ועקרה והיסוד נמשך מהחכמה דוקא משא"כ בינה רק עד הוד אתפשטת, ועמ"ש בדי"ה הנותן לשכוי בינה ע"כ כדי שיהי' ביסוד דנוק' בחי' הקליטה וההריון זהו נמשך מבחי' שמקבלת מוחין דאבא שהוא הביטול) וכמו"כ בנש"י שמקבלים בחי' הטפה בשמע"צ הוא השפעת התורה שהיא טיפת החכ' הנשפעת בהם ולכן מתחילין לומר אז מוריד הגשם היא התורה שנמשלה לגשם ובלשון הזהר נק' שערות והיינו כמ"ש קוצותיו חלתלים תלי תלים של הלכות כי כמו השערות שהרבה שערות יוצאין מן המוח, וכא"א יש לו גומא מיוחדת ואין שתי שערות יוצאים מגומא א' וכן טיפי מטר שיוצאים טיפין טיפין וכל טפה יש לה דפוס בפ"ע, ואין שני טיפין יוצאין ממקום א', וכך היא בחי' הלבנות התורה עה"ם רבים ועצומים לאין קץ ממש וכולן נמשכות מח"ע אבל כ"א הוא המשכה פרטיות מיוחדת וכמ"ש במ"א בענין סלסלה ותרוממין כמשל המסלסל השערות להפריד זה מזה שלא יתערבו ויהי' קליעת שער והיינו ע"י התירוצים שנק' פירוקא כלומר כמפרק דבר כי הקושי מעורבת כו' והנה המשכת התורה שבשמע"צ נאמר ע"ז עצרת תהי' לכם שתהי' נקלטת ונתפסת הטוב בלב איש ישראל להיות מזה

כן על כל השנה כולה בק"ש אחד ואהבת ע"י הדעת ואה"כ והיו הדברים כ"י. והו' יעשה שלום לי שיהי' הוי' לי בכחי קליטה ממש וגם זהו נמשך מבחי' הרות על הלחות חרות לשון חקיקה שלכן ארז"ל שאלו לא נשתברו לחות ראשונות לא נשתכחה תורה מישראל פ"ה דעירובין דנ"ד לכן עכ"פ גם בלוחות אחרונות שהי' ג"כ חרות ונתנה ביוכ"פ נמשך מזה הקליטה שיהי' ד"ת בקלטים ונחקקים בו כו' וכמו"כ למעלה ע"י קליטת הטפה שבשמע"צ נעשה אח"כ הלידה בחש"פ כו' (שהוא ענין לידת הנשמות שיתחברו אצ"י ובי"ע ועי' מזה בבה"ז פ' פנחס מאמר דרמ"ט ע"פ ובחודש ולע"ל והניף ידו על הנהר גילוי פנימי' התורה כו' ואפשר לפרש דגם גילוי זה נמשך ע"י קליטה זו עי' בתו"א בד"ה וארא אל אברהם מענין עיבור ולידה) והטעם לקליטת התורה בשמע"צ דוקא ולא בשבועות וכיוכ"פ שאו נתנו בו הלוחות הלא מפני שבשבועות נאמר ויאמר ה' וידבר ה' שהי' בחי' דיבור עדין, וביוכ"פ הי' בלב בחי' תשובה עיקר תשובה בלב אבל בשמע"צ הוא בחי' מעשה ארץ קדמה כו' לכך נקלט היטב להיות עצרת תהי' לכם.

קיצור שמע"צ לשון עיכוב, היינו קליטה (ענין אהרן ע"ש ההריון ע"י שממשיך בה שתהי' בת אבי עיין בבה"ז אמור זפ' וירא) והו' ענין מוריד הגשם ונק' שעדות סלסלה ותרוממך יעשה שלום לי וזכענין חרות על הלחות הלידה בשביעי של פסח (ולע"ל והניף ידו על הנהר) וטעם הקליטה בשמע"צ ע"י המעשה (ועי' בטו"ב סי' תרס"ט מה שמביא מהוהר פנחס דרנ"ו ע"ב שנוהגין ישראל למעבד עמה חדוה ואתקריאת שמחת תורה ומעטרן לס"ת בכתר דילה רומז ס"ת לתפארת שכינתא עטרת תפארת עכ"ל, ועיין זוהר ר"פ תוריע דמי"ב ע"ב כפי' עטרת תפארת זהו ענין אשת חיל עטרת בעלה, ויש להעיר ממ"ש בזוהר גשא קל"ד א' כפי' הכל תלוי במזל אפי' ס"ת בהיכל, ונתבאר מזה בביאור מאמר הזוהר פ' וירא דקט"ו ע"א על פסוק ויעש ה' לשרה, דבנין במזל תליא וההמשכה ממזל עילאה זה לס"ת י"ל שנמשך ע"י תורה שבע"פ שהיא הנק' אשת חיל עטרת בעלה ונק' ג"כ היכל לס"ת, ושרשה ממזל ונק' ומזל תרשב"כ הוא מזל ונוצר (ועי' יחוד המזלות נמשך האור לתורה זהו שמחת תורה שהוא אחר יוכ"פ שהוא יום תשובה שהתשובה הירוח תשוב כו' לבחי' שרש ומקור הנשמה הנק' מזל ע"ש ונוזלים מן לבנון כמ"ש בלקו"ת פ' האזינו בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון, או עי"ז נמשך יחוד הב' מזלות ונוצר ונק' ונמשך לתורה שבכתב התורה שבע"פ והוא היחוד שבשמע"צ כדלעיל עוד הביא בטו"ב שם מת"ז תיקן ס' דמ"ח ע"ב וכד נטלא מאימא עילאה דאיהו שמחת תורה).

שיך לתורה ביום השמיני עצרת

ע' בוך בראשית ב' דנ"א ע"ב בשטה מהצד, וע' תש' הרשב"א ח"א סי' ס' לפעמים בתו' יום השביעי כמו פסח ז' ימים ולפעמים שמיני שומר ההיקף ולכן שמיני רגל בפ"ע, ושומר ההיקף י"ל בינה, כי שמע"צ היחוד ויחוד זה ע"י בחי' הגבוה משניהם ונק' רחובות הנהר בעטרה שעטרה, ועמ"ש בבוך הנ"ל ע"פ אלה תולדות יעקב יוסף דרמ"ב, וכן מילה בשמיני חנוכה ג"כ שמונה ימים שיהי' יחוד, ולכן מדמים ב"ש לפרי החג ובית הלל לא פליגי רק משום מעלין בקדש, בגדי כה"ג שמונה ובבית שני בימי חשמונאי ובניו היו הכה"ג מלכים, יוהכ"פ ג"כ שמיני כי שבעת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין, גם יוהכ"פ יובל שהוא שומר היקף של ז', גם ההמשכות אחת למעלה ושבע למטה, גם זח"ב פקודי דרמ"ב ב' שההמשכות דמשה בחי' יעקב ובהמ"ק ע"ד אלה תולדות יעקב יוסף ולכן חנוכה חנוכה הבית המקדש הוא שמונה ימים כמו אלה תולדות יעקב יוסף שמע"צ.

ח) והנה ע"פ כל הנ"ל יש לתרץ, דהנה כתיב שלש רגלים תחוג לי בשנה, והרי ארו"ל שמיני עצרת רגל בפ"ע הוא, פ"ד דסוכה דמ"ח ע"א, וא"כ לכאורה הם ד' רגלים, וע' בפ"ק דיומא ד"ג תחלת עמוד א' ובחגיגה די"ז ע"א אימור דאמרינן רגל בפ"ע הוא הני מילי לענין פז"ר קש"ב כו', נמצא הוא בבחי' א' רגל בפ"ע ואעפ"כ נק' רק שלשה רגלים, והנה ג' רגלים הם ג' אבות ויעקב הוא בחי' סוכות, ויעקב נסע סוכותה, ושמע"צ הוא בחי' יוסף כמ"ש בזח"א פ' ויגש דר"ח ע"ב ע"פ ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו שזוה"ע ביום השמיני עצרת תהי' לכם, ובזח"ג פ' שלח דקס"ב ע"ב בצלאל רביעאה איהו גו נהורין עילאין יוסף גו רביעאה איהו גו נהורין דאדם קדמאה עלי' כתיב ונסכו רביעית התין, וכן פי' במק"מ שם בשם נ"ב מהרח"ו כי יוסף הוא ביסוד וכן בצלאל והאי דקארי ל' רביעאה כי שיעורא דגופא ארבע בריתות הוי וברית רובע איהו בשיעורא דמדידו דגופא כמ"ש בזהר פ' בלק דר"ד ע"א וע"ש מזה בבה"ז שפי' היטב ענין זה בד"ה ומספר את רובע ישראל ע"ש בענין תמונת אות ג' שהיו"ד שבסופו זהו בחי' חלק רביעי מקו של הגימ"ל שהוא תמונת ו', וע' פרד"ס ערך רובע הוא היסוד וע"ש ערך רביעית, וע' מזה במאוי"א אות ר' סעי' ו', וע' בלקו"ת פ' בלק ד"ה מי מנה פי' רובע ישראל על מל', וע"ש כי טוב הוא, ועמ"ש מזה בבוך תרי"ט ב' דמ"א ע"ב שרובע ישראל י"ל ג"כ ענין ד' אמות של הלכה, עוד כ' במק"מ פ' שלח שם בענין יוסף רביעאה הוא א"כ כד חשבינן גוף וברית חשוב חד נמצא יסוד רביעי לחג"ת, ועוד כשהוא עולה בסוד הדעת כי הווג נקרא והאדם ידע, וזהו ענין הלולב שגבוה מג' הדסים שהם חג"ת ע"ש עלית היסוד להדעת ע"ד צדיק כתמר יפרח אז נמצא שהוא רביעי לנהורין כח"ב, ופי' זה עיקר עכ"ד המק"מ שם בשם הנ"ב, וזהו ענין שמע"צ שהוא רגל בפ"ע א"כ הוא כמו רגל רביעי אף שבאמת אינם רק ג' רגלים כי יעקב ויוסף גוף וברית חד מ"מ הוא כמו רביעי, כי יוסף איהו רביעאה לנהורין, וגם זהו"ע רובע ישראל לשון רביעה ויחוד כי היחוד הוא ע"י ברית והוא רביעי לחג"ת שהם הג' אבות שהם שלשה רגלים ונק' ג"כ שמיני כי היסוד מקבל מבינה

כמ"ש בוח"א ד"ו סע"א, ובפ' תרומה קנ"ב א', בענין בצלאל שהוא יסוד ונק' בצלאל ע"ש שיושב בצל אל היינו אל עליון בינה שהוא קונה הכל בחי' יסוד הנק' כל כו', ובינה היא תמינאה כמ"ש מזה בלקו"ת סד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי. עוי"ל שנק' שמיני ע"ד מ"ש הרח"ו שהיסוד עולה בהדעת והיינו ע"י הלולב ומיניו והדעת הוא שמיני מלמטה למעלה ואף שהבינה נק' תמינאה הרי אם אין בינה אין דעת אם אין דעת אין בינה לכן בעליות היסוד בדעת זהו יום השמיני, וגם נק' רגל בפ"ע שהוא כמו רגל רביעי לענין פז"ר קש"ב והיינו מפני שהדעת הוא רביעי לג' נהורין כח"ב.

לסעיף א' א' שמח"ת על לוחות אחרונות דוקא, הגם שלוחות ראשונות נבראו בע"ש משא"כ לוחות אחרונות נאמר בהם פסל לך, עכ"ז ארז"ל במד"ר פ' תשא ר"פ י"ו שאמר הקב"ה למשה אל תצטער בלוחות ראשונות שלא היו בהן אלא עש' הדברות בלבד ובלוחות שניות אני נותן לך שיהיו בהם הלכות מדרש ואגדות, וע"ז נאמר ויגד לך תעלומות חכמה כי כפלים לתושי' באיוב ט"ו י"א ע"כ, ונת' במ"א שו"ל לוחות ראשונות ע"ד כי אתה נרי הוי' שזהו שם הוי' דז"א ולוחות האחרונות שניתנו לבע"ת, והו' ע"ד והוי' יגיה חשכי שהוא ע"י המשכה משם הוי' דא"א בבוך שמות ד"ה ויאמר כו' פסל לך סעי' ז' דרצ"ט סע"ב.

סעיף ג', יעשה שלום לי יעשה לי, בוח"ג ד"ד ב' פ' יעשה הראשון ע"ד לעשות לתקן להעביר הסט"א המונע יחוד תו"מ, זח"ג קי"ח א', מד"ר פ' משפטים רפ"י פ' או יחזיק במעווי ואין מעווי אלא דין, אפ"ל עי"ז לא ינקו החיצונים מבחי' דכחשיכא כאורה לכן ע"י דין דר"ה נמשך יעשה שלום לי מ"ת שביוכ"פ וסוכות והעיקר שמיני עצרת.

לד"ה ביום השמע"צ שמאלו כו' וימינו תחבקני.

פ"א ענין תתן אמת עמ"ש ע"פ תתן אמת ס"ג וע"פ כי אל דעות ב' הארז"ל שד"ע שרשו מבחי' אמת, ומש"כ בשעת ההלל י"ל ע"ד מ"ש בד"ה תתן אמת ס"א שאמת זהו ש' הוי', והלל להמשיך ש' הוי' הללויה ואח"כ הללו את שם הוי', עכ"פ יעקב זהו ביטול היש ע"ד כל האומר ויכולו נעשה שותף, תתן אמת יחו"ע, וכמו יהיב חכמתא להכימין.

פ"ב אשר נשבעת לאבותינו, לא מרובכם כו' חשק ע' מד"ר וישלח פ"פ. רק באבותיכם חשק זח"א דר"י ב' ע' יפה שיחתן כו' מתורתן כו' גם ע"ד ז"א בעתיקא ע' ד"ה האבות הן בת"א יתרו וביאור שימני כחותם, ומ"ש ע"פ אל אלקים ה' דיבר, אבן ישראל אב וכן, ע' בלקו"ת תצא בפ"י חזקה בה, שיהא כל ישעו וחפצו כו' כי בי חשק, וענין החשק שכל מחשבותיו על החשק והו' ע"ד באהבתה תשגה וע' בכד הקמח סוף ערך אהבה כי אין

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשצא

החושק מחשב בדבר אחר כ"א בחשוק לבדו, ובפרש"י תרומה כ"ז ירד וחשוקיהם כסף חשק לשון חגורה היינו ג"כ שמעוטף חגור בחשוקה זו כ"י והוא תכלית הדביקות וכמו ודבק באשתו כ"י, צל להעיר מענין סר צלם מקיף דלבונה ע' סד"ה ואולם חי אני, וא"כ בקדושה מקיף מעתיק כ"י, ענין חסד ואמת נפגשו ע"פ תתן אמת ס"ח, שמע"צ יוסף זח"א ויגש ר"ח ב' ונמשך מבחי' תתן אמת אלה תולדות יעקב יוסף, יוסף בן שבע עשרה, ר"ל עשרה ימים מר"ה ליוהכ"פ בחי' אמת חותם, גם כמ"ש קרוב כ"י יקראוהו באמת, ובעשי"ת בהיותו קרוב, גם ודברך מלכנו אמת אומרים בר"ה ויוהכ"פ. וכן ראש דברך אמת, ע' מד"ר אמור ר"פ כ"ט ותצתה ר"פ ל"ח, ושבעה ימי סוכות חסד וזהו חסד ואמת נפגשו ואוי יוסף שהא בן לבחי' שבע עשרה הנ"ל הוא שמע"צ צדק ושלוש נשקה, ואז הוא בחי' חי שזהו למעלה משבע עשרה עמ"ש עוד מענין חשק ע"פ וחשקת בה, בבוך דברים בהערות לד"ה כי תצא דרמ"ד ע"ב.

ענין אבותינו זהו וענף עץ עבות, עבות היינו אבות זהו מרכבתא עילאה נשבעת זהו אמת תיקון השביעי, עמ"ש ע"פ ואשביעך זח"א וישב קפ"א, ז' רועים אור שבעת הימים, הוא עומד בין ההדסים, מדלג על ההרים.

אקב"ו מצות המלך בחי' עבד עד"ה ועתה יגדל נא. אבל ענין תשובה זהו תענוג מבנו הבא מרחוק, זמן שמחתנו וי"ל על בן לא שייך מלוכה והמצות מל' תצ"ל שיש עבד שלמעלה מבן כי בנים שרשם מחכמה אבל לגבי יש אחד ואין שני לו אין שייך רק עבד יראה עילאה שלמעלה מאה"ר, המלוכה שעל בחי' זו זהו מ' דא"ס אית מלך לעילא ברזא דקה"ק, וזהו קדשנו במצותיך ממש קודב"ה מצלי להמשיך מהכתר, וכן קודב"ה ז"א מניח תפילין, וזהו סוכות בחי' בנים יושבים תחת סוכת אימא עילאה, אך בשמע"צ גלוי כתר תורה זוכים לבחי' עבד שלמעלה מבחי' בן משה עבדי, וזהו ענין תתן אמת ליעקב כי שאני התם דאהדרי' וקראו יעקב אחר שנעשה ישראל וזהו ע"ד שהוי' ז"א כאלקים חשוב לגבי ע"ק כמ"כ ישראל שנמשך מו"א בני בכורי ישראל, לגבי גלוי ע"ק נק' יעקב, וזהו תתן אמת גלוי ע"ק ליעקב, ולכן יעקב ז"פ הוי' כענין ז"פ הוי' הוא האלקים שזהו מורה על הנ"ל ומר"ה עד שמע"צ ב"ך ימים, כמו מן א' עד תי"ו שזהו אמת, ובר"ה משפט לאלקי יעקב ובשמע"צ תתן אמת ליעקב.

שנים שיושבים ואין ביניהם ד"ת ה"ז מושב לצים, כי תורה ובצל ידי והפך צל הוא לץ כ"י וסוכה בחי' צל בצל החכמה ובשמע"צ המקיף נמשך בפנימי ונמשך מקיף עליון יותר וזהו הקפות דס"ת שמקיפי' בשמע"צ, וזהו ביום השמיני שלח את העם שלח ג"כ לשון רבוי והגדלה היינו ע"ד עבד שלמעלה מבחי' בן.

תתן אמת ליעקב. א) ע' רש"י בחומש ר"פ וארא ע"פ ושמי הוי' לא נודעת
להם לא נברתי להם במדת אמתות שלי, שהרי הבטחתי ולא קיימת.
והיינו כי בז"א יש חריג לכן לפעמים מדה"ד מעכבת ע"כ אף שהבטיח יוכל
להיות שינוי מצד איוו חטא משא"כ מבחי' ע"ק דלית שמאלא בהאי ע"ק ויובן
זה עפמ"ש בת"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור בדבור אחד בפ' רמה קרני.
בהפרש בין מלכת שאול ובין מלכות דוד כו' ע"ש.

ב) עוד יובן ממ"ש באדר"ז דרצ"ג ע"ב בז"א נאמר עיניו כיונים מאי יונים
כד"א ולא תונו איש את עמיתו וע' מענין ולא תונו בזהר חקת דק"פ
ע"ב ובבה"ז שם, וע' באדר"ז דף רצ"ב סע"ב בפ' ולו נתכנו עלילות אבל
לע"ק סתימאה לא נתכנו כו' ודרצ"ג ע"א, לכן עיקר האמת לאמתו הוא בע"ק.
ודו"ק ויעקב י"ל ז"א שתופס מדת אמת ת"ת הנק' אות אמת בזו"ג ר"פ
ויקרא, ועכ"ז כלל מתו"ג, חש"ש בענין ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא
ופרש"י אם לרמאות הוא בא גם אני אחיו ברמאות כו', וכדאיתא בגמ' פ"ק
דמגילה דיי"ג ע"ב שזוהו ע"ד עם נבר תחבר וכו' וכה"ב במד"ר פ' ויצא פ"ע.
וא"כ כוננת האדר"ז היינו שכמ"כ בז"א יש מדה זו להתנהג עם הרשעים כן
זהו ענין עיניו כיונים לשון אונאה שמראה להם פנים שחקות עד שתתמלא
סאתו וכמ"ש לא יאחר לשונאו וכו', וכן פי' בעמ"מ שער ט"ז ס"פ י"ד דקל"ג
ע"ד משא"כ בע"ק ששם רק טוב וחסד וא"כ זהו תתן אמת ליעקב, וגם האמת
הוא שיהי' ברו כתוכו שיהי' נקרא השם כמו שנכתב משא"כ עכשיו אין נקרא
כמו שנכתב, עיין חז"ג פ' פנחס דף ר"ל סע"א וזהו ע"ד ביום התוא יהי' הוי'
אחד ושמו אחד כמבואר בגמרא ספ"ג דפסחים ד"ג סע"א.

ג) ומזה יובן מ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי בענין
תתן אמת ליעקב, עפמ"ש כי אל דיעות שיהי' גלוי דעת עליון
שהוא ההמשכה מע"ק שזהו פי' דעת עליון יומשך זה בז"א ועי"ז יהי' הגילוי
איך כולא קמיה כ"ח ממש, ועז"ג ושמי הוי' לא נודעת להם כנ"ל ס"א,
ובמ"א פי' אמת זהו מס"ג, ובחי' זו נמשך ע"י ד"ע איך שלמעלה היש כו'
ושגם בחי' מקור חיים של העולמות הוא בחי' אין, וזהו כי עמך מקור חיים
שהוא עמך טפל ובטל לך ולכן לא נאמר כי אתה כו' אלא כי עמך כו', וא"כ
הא בהא תליא, שכדי שיהי' ביעקב בחי' אמת האמיתי למס"ג באחד הוא
ע"י תתן אמת גלוי דעת עליון כו', גם בחי' אמת ע"ד אשר לא יכזבו מימיו
שלא יהי' בבחי' נהרות המכזבין ולא יעצור שום מניעה בעולם נגד אהבת ה'
וזהו בחי' בכל מאדך בלתי שום גבול, וע' בלקו"ת ר"פ בהר בפ' שפת
אמת תכון לעד, וכ"ז נמשך ע"י תתן אמת ליעקב וע' באג"ה סי' וא"ו ע"פ
חודע צדקה שכר אמת בפ' תתן אמת ליעקב דיש ב' מיני דו"ד, הראשונות
הן הנולדות מהתבונה והדעת כו' והאחרונות הן הבאות אח"כ מלמעלה בבחי'
מתנה כו' ולכן הן הן הנקראים בשם אמת כו' יעו"ש, ואפ"ל לפ"ז כי הראשונות
הן מבחי' ז"ה והאחרונות הם מבחי' י"ה, עיין ביאור כי אתה נרי, והנה
הראשונות נולדות מהתבונה והדעת היינו דעת תחתון והאחרונות באות מבחי'
דעת עליון כו'.

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשצו

ד) בלק"ת פ' מסעי בביאור ע"פ אלה מסעי השלישי ענין חותמו של הקב"ה אמת פי' אמת הוא תקון השביעי מ"ג ת"ד והוא הארת פנים שלמעלה מבחי' ומדרגת השערות בחי' מדות חסד וכו' ע"ש באריכות, ונראה שהמשכה זו מע"ק בוי"א להיות ישר יחזו פנימו, נמשך ע"י עסק התורה שהיא הנקרא אמת, ולכן זהו למעלה מבחי' וחסד לאברהם הנמשך ע"י המצות כו', וזהו שארו"ל התורה ניתנה במ"ט פנים טמא מ"ט פנים טהור, עכ"פ הכל מבחי' פנים דוקא ע"ד חכמת אדם תאיר פניו, ויפח באפיו נשמת חיים ר"ת חותם.

ה) זח"א עמוד קע"ג אנשי אמת מורעא דיעקב, דאתמר ביה תתן אמת ליעקב וביה וא"ו דאיהו תפארת.

ס"פ לך דצ"ו א' כי ביצחק יקרא לך זרע, ביצחק ולא בך יצחק אוליד לעילא דכתיב תתן אמת ליעקב יעקב אשלים כולא כו' ישראל אשר בך אתפאר.

פ' בשלח דנ"ז ע"א בפ"י אשר יקראוהו באמת מאי באמת כד"א תתן אמת ליעקב דידע לייחודא שמא קדישא כו', י"ל כי אברהם אהבה ויצחק יראה, אבל יעקב כלול מב' הבחי' האוי"ר וזהו הנקרא אמת ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ביאור הדברים ע"פ וידעת היום ושם פ"א יעו"ש.

ו) פ' יתרו דפ"ט ע"ב ע"פ כלה זרע אמת מהו אמת עוקא קדישא שלימתא כד"א תתן אמת ליעקב, אמת דא קדב"ה וכולא חד, והיינו כי עיקר הקו מאור א"ס מאיר בת"ת ולכן בת"ת הוא ש' הוי' משא"כ בחו"ג וכמ"ש מזה בלק"ת פ' תוריע בד"ה קא מיפלגי במתיבתא דרקיז ובבה"ז פ' חיי גבי מאה שנה.

ז) עו"ש בזהר ד"צ סע"א וא"ר יוסי מאי דכתיב תתן אמת ליעקב כד"א ושמרו בני את השבת, ואפ"ל כי ע"י הזווג בשבת נמשכים נשמות עליונות מבחי' תתן אמת, ואין אמת אלא תורה, ועמ"ש בבה"ז ע"פ אלה תולדות נח שבשבת נפתח בחי' שער החצר הפנימי כו', גם כי אמת הוא תקון השביעי כנ"ל ס"ד וכן שבת יום השביעי, וזהו כל השביעין חביבי, גם י"ל כי בשבת נמשך נשמה יתירה הנק' נשמת כל חי, תהו בחי' תתן אמת ליעקב ועמ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה מענין הגשמה יתירה ויובן משם איך שהוא נקרא אמת.

ח) זהר ויקרא די"ב ע"ב עושה שלום במרומיו דא יעקב דכתי' תתן אמת ליעקב וכתי' והאמת והשלום אהבו דאמת ושלום קשירו דא בדא, ור"ל ת"ת ויסוד תהו ענין אלה תולדות יעקב יוסף, כמ"ש במ"א ע"פ בן פורת יוסף, ומעתה י"ל טעם למה נק' בחי' זו אמת דהנה במד"ר פ' וישלח פ' פ"א איתא מהו אמת, אלף ראשון של אותיות מם באמצע תאו אחרון ע"ש אני ראשון ואני אחרון וכו', וא"כ ההמשכה מבחי' אני ראשון שהוא הכתר בבחי' ואני אחרון שהוא המ' מקור דבי"ע זהו ע"י אמת ושלום, כי בחי' שלום זהו המחבר יחירת ויחור"ע והוא בחי' בן פורת יוסף אותיות תופר כו' שתופר

א'תשנח אור דרושים לשמ"ע התורה

ומחבר מקור דבי"ע לבחי' אצילות, והוא הנמשך מבחי' יעקב בריח התיכון
זהו תתן אמת ליעקב, שימשיך מבחי' אני ראשון בבחי' ואני אחרון כו',
וע' במד"ר שמות פ"ה ע"פ חסד ואמת נפגשו ועי"ז צדק מ' ושלוש יסוד
נשקו, וע"ש חסד אהרן שודמ"ט ואמת משה שוד"מ.

פ' אחרי דע"ג ב' בפ"י כולה זרע אמת, תתן אמת ליעקב יע"ש ויובן זה
ע"פ הנ"ל בפ"י אלה תולדות יעקב יוסף, ולכן יעקב נולד מיצחק שנימול
לשמונה וע"ל ס"ה במאמר דפ' לך צ"ו.

ט) באד"ר דקל"א סע"א וע"ב, ודקל"ג סע"ב גבי ובהאי דלתתא הוא ואמת,
בפ' שלח דקס"ג ע"ב, פ' ואתחנן דרס"ז סע"א ענין וחסד לאברהם,
פ' האזינו דף רצ"ז סע"א, ת"ז סו"ב קכ"ב קכד"א קכח"ב קלה"א.

י) והנה ע"פ המבואר בזהר נשא קל"ג ב' דאית חסד ואית חסד כו' והאי
חסד דעתיקא הוא חסד דקשוט כו' וע' מזה באג"ה סי' יו"ד ע"פ
חסדי ה' כי לא תמנו, ובת"א פ' תצוה בד"ה ועשית בגדי קדש, ובלק"ת
בד"ה בהעלותך את הנרות דרוש הראשון, משם יובן ענין וחסד לאברהם
שימשך מבחי' חסד דע"ק בחסד דז"א ועמ"ש בת"א ס"פ ויצא ע"פ וישכם
לבן בבקר, וע' בת"א פ' מקץ בד"ה ענין חנוכה בענין הטבת הנרות, ועיין
בלק"ת פ' נשא בד"ה הוי' יחתו מריביה, ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו בפ"י
וחסדי מאתך לא ימוש ומ"ש במ"א בענין המד"ר פ' עקב שהקב"ה זקף
לאברהם שני אריסין ואחד מהן הוא חסד, ומ"ש בבה"ז פ' אחרי דע"ז בפ"י
ואיש כי יקח אחותו כו' חסד הוא, גם יש להעיר ממ"ש במ"א ע"פ ליעקב
אשר פדה את אברהם וע' מזה במד"ר בחקתי פל"ו ע"פ וזכרתי את בריתי
יעקב, ועמ"ש מזה בסש"ב ס"פ מ"ה, ועפ"ז יש לפרש ענין תתן אמת ליעקב
ומזה יומשך וחסד לאברהם, ועיין בלק"ת סד"ה מי מנה עפר יעקב משם ג"כ
יובן פ"י תתן אמת ליעקב כו'.

יא) מענין אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם זח"ג נשא קל"ד ע"ב.

ביאור על ביום השמיני עצרת כו' וגם יובן ממנו ביאור על ביום השמיני שלח כו'.

הנה להבין ענין תתן אמת ליעקב, ועי"ז וחסד לאברהם, וזהו ענין תלמוד גדול
שמביא לידי מעשה. יש להקדים תחלה ענין שרש המעשה והתלמוד,
גם בזה יובן ענין שרש יעקב ועשו, דלפעמים ברוב המקומות מבראר איך
שרש עשו בקדושה לפני השבירה הוא גבוה מבחי' יעקב, ולכן נק' יעקב בנה
הקטן כי קטן יעקב בחי' י' עקב שהאור נמשך בבחי' צמצום בעולם התיקון
שהאורו מועטים כדי שיכילו אותם הכלים, משא"כ עשו שרשו בעולם התהו

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תשצט

שהיו האורות מרובים ובחי' מקיפים רק שנפל בשו"כ כו', ולכן נק' בנה הגדול כו', ולפעמים מבואר ששרש יעקב גבוה באמת גם מצד שרשו כמו שאמרו שיעקב הי' הבכור מטפה ראשונה רק כי נכנס ראשון יצא אחרון משל לשפופרת כו', וה"ו תרתי דסתרי, עוד זאת י"ל ידוע מ"ש במ"א בפ"י ולכי לך וכן בפ"י לך לך ובפ"י ואלה מסעיהם למוצאיהם שתכלית עליות הנשמות שיגיעו לשרשן בחי' מזלי' חזוי' כו' ומלבד שזה תמוה דא"כ מה הרויחה ע"י הירידה עוד זאת י"ל דברוב המקומות איך העלי' דוקא ע"י ברור נה"ב ששרשה יותר גבוה משרש נה"א בבחי' לפני מלוך כו' ע"ד הנ"ל בענין עצו ויעקב, א"כ מהו ולכי לך דהיינו רק לשרש ומקור נה"א ושני קושיות אלו ענין א'. ולבאר זה יש להקדים שיש ד' בחי' הא' אר"פ המתלבש בכלים, הב' בחי' מקיפ' ובמקיפי' אלו יש ב' בחי' היינו המקיף דאו"י ומקיף דאו"י, ר"ל מקיף דאו"י היינו שהאור לא נתלבש כלל בכלי מעולם כי מגודל ובהירות אור א"א כלל לכלי להכיל ומקיף דאו"ח היינו שנכנס תחלה בכלי רק שלא יכול להתיישב בכלי ונסתלק להיות בחי' מקיף, הרי ג' בחי' אר"פ ומקיף דאו"י ומקיף דאו"ח והבחי' הדי' הוא מה שנפלו ניצוצים וכלים דתהו בבחי' שבירה ונפילה בנוגה דבי"ע וזה מתברר ע"י עסק התורה ומצות ובירוד נה"ב, ובביאור ד' בחי' אלו יובנו כללות ענינים הנ"ל ומעלת בחי' התומ"צ וענין תלמוד גדול שמביא לידי מעשה.

(ב) כ"י הנה מעשה המצות הן בירורי נוגה (שוהו הבחי' הדי') כמו מצות אכילת קדשים ואכילת מזבח ועכשיו שולחנו של אדם מכפר במקום מזבח כי המאכל מעורב טו"ר, ולכן המאכל מגשם את האדם כשאוכל דרך זולל וסובא אבל כשאוכל לש"ש כמו בסעודת מצות שבת וי"ט וכאכילת קדשים הנ"ל הוא בירור הטוב מהרע להעלות ניצוצים כלים שנפלו בשבירה, ושרש השבירה מבחי' שם ס"ג כולו סג יחדיו גאלחו ונעשו ב"ן להיות בחי' יש ודבר עד שנפלו למטה ביש גמור בנוגה דבי"ע עד עולם הגשמי והבירור הוא ע"י שם מ"ה שהוא בחי' חכ' כח מ"ה בחי' ביטול שמברר להיות ג"כ ביטול היש לכן כל התיקון הבירור הוא לג' עולמות בי"ע אבל אצי' א"צ תיקון שהוא לאחר התיקון כי כללות אצי' הוא חכ' בחי' ביטול בא"ס איהו וגרמוהי כו' כולא חד ולכן הנשמה עצמה היא הנה"א א"צ תיקון כי הנשמה היא מעולם האצי' ואפי' נשמות דבי"ע היינו מאצי' דבי"ע כי ל' כלים דאצי' מתלבשי' בבי"ע רק הנשמה ירדה לברר נה"ב שהיא מנוגה דבי"ע כמו שמברר אח המאכל כו', והנה בחי' שם מ"ה המכרר שהוא בחי' חכ' הוא בחי' או"פ כי הוא מבחי' אצי' איהו וחיוהי וגרמוהי חד גרמוהי הם הכלי' וחיוהי בחי' האורות המלוכשי' בכלי' כי עיקר הבירור ע"י או"פ כי המקיף מסמא עיני החיצונים לגמרי אבל להיות בירור להוציא הטוב מהרע הוא ע"י או"פ שמתלבש לברר היש כו', וכמו עד"מ בהתלבשות הנשמה בנוף ע"י חכ' והתכוננות בגדולת הבורא יבדול בדעתו בין רע לטוב ויבחרו בטוב וימאוס ברע והבחי' זו הוא ע"י שמכניס שכלו וכינתו באותו הדבר או יבין מה מחלקיו הוא הטוב כו', והו בחי' או"פ בחי' חכ' כו' וגם חכמתו מלוכש בהדבר המתברר לבררו כו', ועוד מטעם אחר כי שרש השבירה מבחי' או"פ אבל

א'תת אור דרושים לשמ"ע התורה

במקיפים לא הי' שבירה כלל, ולכן מעמד החיצוני בין הא"פ לאו"מ ופניהם אל הפנימי' ואחוריהם אל המקיף כי מהמקיף אין להם יניקה להיותו למעלה מבחי' שבה"כ ע"כ רק אחוריהם אל המקיף, אבל פניהם אל הפנימי' שמשם עיקר יניקתם כו', וכיון שכן גם הבירור הוא דוקא ע"י או"פ כו'. (עיין זה בביאור ע"פ האזינו שבת שובה * וע"פ נשא את ראש בני גרשון כו') וזהו ענין אורייתא דמחכ' נפקת הוא המברר מעשה המצות, וזהו ענין מעשה גדול כיון שהבירור הוא ע"י מעשה המצות רק שהתורה היא בחי' מ"ה המברר הרי אחר הבירור יהי' ס"ג גדול מבחי' מ"ה אשת חיל עט"ב גם מה שבתפילה הוא בחי' בירור הוא ג"כ כי עקימת שפתיו הרי מעשה כי כל הבירורי' הוא רק ע"י מעשה דוקא, ועוד זאת כי ע"פ קבלה מעשה מקורה מבחי' כתר כותרת הכל ובהי' מקיפי', דהיינו בחי' רצה"ע שלמעלה מהחכ' שהיא בחי' תורה שהמקיף גבה מבחי' הפנימי', לכן אמר מעשה גדול, אך בבחי' אחרת תלמוד גדול שהוא בחי' פנימי' בחי' חכ' משא"כ המצות מקיף בחי' רצון כתר, אך בחי' חיצוני' ואף שהוא חיצוני' עליון והתלמוד פנימיות תחתון מ"מ יש מעלה בפנימי' כו', ונמנו וגמרו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כי גם מה שיהי' הבירור ע"י מעשה זהו ע"י התורה כי בחכמה אתברירו כו'.

ג) אך להבין זה בתוס' ביאור כי עדין קשה הקושי' דלעיל (בהתורה ע"פ ביום השמע"צ) כיון שמה שהתלמוד גדול הוא רק מפני שמביא לידי מעשה א"כ מה"ט גופא המעשה גדול שהרי ס"ג גבה ממ"ה, רק עכשיו תלמוד מ"ה מברר מעשה ב"ן, א"כ לאחר הבירור מעשה גבה יותר בחי' ס"ג כו', ועיין ברע"מ פ' תשא בענין אבנא למשקל שבחי' שם מ"ה נק' אבנא לגבי ב"ן, וכמו שהסחורה הנשקלת גבה ויקרה טובא מהמשקל אף שצריכה למשקל, כמו תלמוד מביא כו', וגם להבין בתוס' ביאור דעת האומר תלמוד גדול מצד עצמו וגם להבין איך המצות הם בירורי' מבחי' נוגה ושהם ג"כ בחי' מקיפי', וכ"ז יובן בהקדים 'ענין ב' מיני מקיפי' הנ"ל (אות א') פי' כי יש מקיף פרטי (המבואר בביאור ע"פ אני לדודי אלול *) דהיינו שמתחלה נמשך בהכלי רק מחמת שהכלי אינו יכול לסבול ולהכיל את האור בתוכו האור יוצא לחוץ ונעשה בחי' מקיף, וזהו הנק' מקיף החוזר, וזהו ענין בחי' שערות (דא"א שער רישי' כעמר נקי) שבוקעין ויוצאין ממותרי מוחין כנודע שיש חלל בשערא, שבחלל ההוא נמשך יניקה מהמוח, והיינו מה שיוצא מהמוח בבחי' או"ח, שלא יכיל המוח ובוקעין מותרו מוחין, וזהו ענין המצות שהם בירורי' דרפ"ח ניצוצי' דנוגה ובחכמה אתברירו היינו בח"ס שם מקור הבירורי', וכאשר עולי' הבירורי' ממטה למעלה בבחי' או"ח לא יכול הכלי להכיל האור ויוצא לחוץ למעלה מהגבלת הכלי, וזהו בחי' השערות שהם בחי' מקיפי' דאו"ח הרי שהמצות הם בירורי' נוגה, וגם מקיפי'

שבת שובה : בכת"י ב. נוסף : תקמ"ד.

בני גרשון כו' : בכת"י ב. נוסף : תקס"ג.

אלול : בכת"י ב. נוסף : תקס"ג.

דא"ח, ולכן המצות הם בחי' לבושי' של נשמה כי השערות הם בחי' לבושי' אך זה המקיף הוא מקיף פרטי, כמו מלבוש שהוא מקיף את האדם ומלבישו בהתחלקות פרטי בכל אבר כפי מה שהוא כן זה המקיף החוזר מלהיות בכלי ונעשה מקיף הוא מקיף פרטי כמו מלבוש, אבל בחי' מקיף הישר פי' שאינו נמשך ממטה למעלה דהיינו שיוצא מהכלי לחוץ רק גם מתחלה הוא בחי' מקיף, שלא יכול אפי' להכנס תוך הכלי כלל, והוא מקיף כללי ולא מקיף פרטי מאחר שהוא אור שלא יכול להכנס בשום כלי, הרי תחלת הארתו מקפת לכללות הכל בהשוואה א' לכולם מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין (והמשל לזה כמו עד"מ יש שכל גדול שאין התלמיד יכול להבינו כלל הרי הוא מעולם לא נכנס בהכלי וכמו חכמת שלמה לגבי דידן דבשלמה כתי' וידבר על העצי' כו' מה שאין מושג לנו כלל אפי' אפס קצהו ויש בחי' שכל שהתלמיד משיג קצת בשעה ששומע השכל מפי הרב אלא שהכלי קטן מהכיל ויוצא השכל אח"כ לחוץ ואינו משיגו כלל ויש בחי' אר"פ היינו שכל המושג לתלמיד וכן בתענוג יש ג' בחי' אלו א' תענוג המתיישב בבחי' אר"פ כמו טיול וכה"ג, ויש תענוג מבשורה נפלאה שמיד שנכנס בהכלי אין הכלי מכילו כמו גבי שרה שפרחה נשמתה מבשורת יצחק כו', אבל בחי' מקור ועצם התענוג אין יכול אפי' להכנס בתוך הכלי ופי' מקור התענוג הענין ע"פ הקדמה הידוע שכשיש ב' דברי' מורכבים ואנו רואים א' מהן בפ"ע אזי ודאי גם השני ישנו בפ"ע בלי הרכבה א"כ כיון שיש תענוג מורכב בשכל ויש ג"כ שכל בלי תענוג כגון כשמתיישן השכל ודאי יש ג"כ תענוג פשוט שאינו מצד שכל ובחי' זו אינו מושג ונמשל למקיף הישר תעין זה ע"פ ויתן לך מטל השמים כו') והנה בתורה כתיב ואהי' אצלו שעשועי' כו' ושעשועי בני"א כו' פי' כי אורייתא מחכ' נפקת ועונג העלין נמשך ומתלבש בחכ' ולכן נק' החכ' עדן ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן להיות הנשמות נהנין מזוי ונמצא תענוג זה הנמשך ומתלבש בחכ' בבחי' אר"פ נק' ושעשועי בני"א שהוא מקור הג"ע אך אורייתא מחכ' נפקת גילוי' ויציאתא הוא מהחכ' אבל שרשה גבוה יותר, הוא בחי' ואהי' אצלו שעשועים שהוא בחי' תענוג שלמע' מהחכ' ואינו מורכב ומלובש בחכ', והוא בחי' מקיף דא"י הנ"ל, וכמו שית' לקמן בס"ד איך התורה יש בה בחי' מקיף ג"כ והיינו בחי' מקיף דא"י (גם בלא"ה יובן זה כי האר"פ שרשו ממקיף הישר ולא ממקיף החוזר שהרי האר"פ מתיישב בהכלי ועכ"ז נמשך בחי' המקיף כנודע שמבחי' אחרונה של המקיף נמשך ומתלבש בפנימי', וא"כ היינו ממקיף הישר שהוא עצמו אינו מתלבש בכלי הארה ממנו מתיישב בכלי והכל בחי' אר"י בין המקיף בין הפנימי' משא"כ בחי' מקיפי' דא"ח הוא בחי' אחרת לגמרי מבחי' אר"י שהאר"ח הוא ממטה למעלה ואר"י הוא ממעלה למטה בין המקיף ובין הפנימי וא"כ מה"ט נמי יובן דהתורה עם היותה אר"פ שרשו ממקיף הישר שלמעלה מהמצות שהוא בחי' מקיף החוזר אלא דבתורה כתיב בהדי' ואהי' אצלו שעשועי' כו' שהיא בעצמה מבחי' מקיף הישר, ועוד ית' לקמן מה שיש בתורה עוד בחי' גבוה יותר גם ממקיף הישר) והוה ענין מאמר האומר תלמוד גדול מצד עצמו מצד שרש התורה ממקיף הישר שלמעלה מהמצות, שהוא בחי' מקיף החוזר.

ד) ומה שלא הסכימו לו בזה רק נמנו וגמרו דגדול תלמוד שמביא לידי מעשה ולא די בטעם הנ"ל, היינו משום דבמצות אעפ"י שהן עצמן בחי' מקיף החחר מ"מ (עיין ביאור ע"פ אני לדודי הנ"ל) ע"י שמחה ש"מ ממשיכי' מבחי' מקיף הישר שהשמחה היא בחי' מקיף שהוא בהשוואה א' מראשו ועד רגלו ולא בבחי' התחלקות פרטיות כמו שאנו רואים עד"מ באדם למטה כאשר ישמח אדם מאיזה ענין אעפ"י שיהי' ענין פרטי בלבד כמו מבשורה טובה וכיוצא בדבר שנתמלא רצונו וחפצו כו' אזי יבא מזה שיגיל כל לבבו בשמחה כללית (ותגבר השמחה על הטבעית כליו ומדותיו עד שיהי' כמו ברי' חדשה לשנות את טבעו כו', שאם הי' כילי מפזר, או אם הי' בכעס ודינין יהפכו מדותיו כו', והי' בחי' מקיף הישר כו') ולכן נאמר תחת אשר לא עבדת בשמחה כו' שע"י השמחה ש"מ נמשך בחי' מקיף הישר שהוא גבוה מהמצוה עצמה והוא ענין כבס בייק לברשו יין בחי' שמחה ש"מ ועי"ז נתחבס ונתחקן הלבוש הנעשה מהמצוה עצמה כי מקיף הישר גבוה מהמקיף החוזר כנ"ל, וכיון שבמצות ג"כ ימצא בחי' זו עם היות שהוא רק מצד השמחה ש"מ, מ"מ לא הסכימו להכריע שתלמוד גדול מצד בחי' זו ששרשו במקיף הישר כיון שגם במצות יוכלו להמשיך בחי' זו כו' רק נמנו וגמרו תלמוד גדול שמביא לידי מעשה כי הנה עם היות שע"י המצוה נעשה הבירורי' ומקיף דאו"ח וע"י שמחה ש"מ נמשך גם בחי' מקיף הישר אבל כ"ז הוא אחר שנעשה מהמצוה בחי' אתעדל"ת אבל להיות שהמצוה מלוכשת בענינים גשמיים לכן כדי שיוכלו להעלותה צריך להמשיך תחלה כח להעלותה והמשכה זו מבחי' מקיפי' הוא כנודע בענין ברכת המצות עובר לעשייתו, עובר לשון מקיף, וזה נת' בביאור ע"פ ראשי המטות * שזהו הוא מה שהקרבת צריך להקדישו בפה שמהבל הדיבור נמשך או"מ והוא הנותן כח לשיתעלה הקרבן בבחי' מ"ג ובירורי' דאו"ח כו' הרי שהתלמוד ששרשו ממקיף דארי' מביא לידי מעשה שיהי' בירורי' ומקיפי' דאו"ח כו', וכח זה הוא דוקא מהתלמוד שע"י הבל הדיבור נמשך או"מ הישר, כדלקמן בס"ד, ולכן החיוב להוציא הדיבור תו' בפה דוקא כו', ובהא א"ש דלק"מ הקושיא דכיון שמה שהתלמוד גדול הוא רק מצד שמביא לידי מעשה א"כ מה"ט גופא מעשה גדול, דאין הפי' מצד מעלת המקיפי' דאו"ח עצמן רק דכיון שמביא לידי מעשה שבו וע"י נמשך מקיף הישר מיד ע"י שמוציא התורה בפה זה תראה ששרשו גדול מהמעשה שע"י המעשה א"א להמשיך המקיפי' מצד עצמו רק בהקדי' תחלה כח התורה שמביא לידי מעשה כו', אז אח"כ יהי' ע"י המעשה מקיפי' דאו"ח וע"י שמחה ש"מ מקיפי' דאו"י נמצא המעשה צריכה לתלמוד ובתלמוד יש כח המשכה מקיף דאו"י מצד עצמו אין זה אלא לפי ששרשו גבוה מאד נעלה והיינו כי גם כדי שיומשכו המקיף דאו"י הוא ע"י שמתחלה נמשך מאור א"ס בחי' קו שהוא כעין בחי' או"פ ומהקו נמשך בחי' מקיף הישר, וזהו כמו שמבחי' הבל הדיבור נעשה או"מ בחי' דיבור עליהן נעשה מקיף לתחתון, וכך בחי' הקו מאוא"ס נמשך מקיף הישר כו' והוא ענין

תלמוד גדול שמביא כו' שע"י הבל הדבור דתו' נמשך המקיף הישר שהוא הנותן כח במעשה כענין עובר לעשייתו כו' וזהו כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כו' כי התו' כמו דמחכ' נפקת נק' לחם בגימ' מזלא אבא יונק ממזל השמיני כדלקמן, רק על כל מוצא פי ה' יחי' האדם, פי' פי הוי' היינו בחי' הדבור כו' ומוצא פי היינו מקור ושרש כל בחי' הדבור שהוא הקו הנמשך מא"ס שהוא גילוי הראשון (והוא מקור פי הוי' פה דא"ק שהוא מקור בחי' עקודים נקודי' כו' ס"ג דתהו כו', א"כ מוצא פי כו' הוא למעלה מבחי' זו דשבירה ותיקון ומוזה נמשך מקיף הישר שלמעלה ממקיף דא"ח ובחי' בירודי' כו') ועי"ז יחי' האדם מבחי' המקיף שמאיר ג"כ בגילוי לפעמים כמו שיובא לקמן בענין תתן אמת כו'.

ה) וזהו שרש ענין תתן אמת ליעקב כי הנה הגם שהתיקון הזה דואמת הוא מכלל י"ג תיקונים, אבל בזאת מובדל הוא מכלם שאין בו בחי' שערות כלל, כי הוא בחי' שני לחיים שנק' תרין תפוחין באד"ר העוז"ג יאר ה' פניו כו', דהיינו שהוא גילוי אור בלי צמצום דרך בחי' שערות שהוא צמצום עצום כנודע והוא עדי"מ באדם הלחיים שלו, הוא חלק מן השערות וגם הנה אנו רואים שעיקר ההוראה על גילוי העונג והשמחה הוא בפנים שלו בלחיינו כשהם צהובים, כמו צהבו פניו של פלוני מתוך השמחה או מחידוש ההלכה כשכיון לעומקה וכדומה והכל הוא ענין א' בהיות כי בחי' פנימיות העונג כשהוא בא לידי גילוי בחכ' יצהיבו הפנים, וזהו בחי' תרין תפוחין כו', ותהי' או ההארה בפנים משעשועי העצמי דוקא רק שהוא בהלבשה בפנים כו', משא"כ בשאר הי"ב תיקונים שהם בחי' שערות הוא צמצום רב כו', (ועם היות שיש עוד בחי' תיקון ג' ג"כ פנוי משערות, אך אין שייך שם ענין הארת פנים וגילוי העונג) וזהו תתן אמת ליעקב, היינו כללות בנין האצ"י נק' יעקב ושיהי' הברכה והמשכה מן המאציל לנאצלים שרשו הוא תיקון ואמת הנ"ל שהוא בחי' הארת פנים מעצמות השעשועי' וחסד לאברהם רמ"ח אברי' דז"א גימ' אברהם שגידולם ע"י ה"ח כנודע דט"ס טפ"ט פ"א ובכ"א רת"ס הרי רמ"ג ועם ה"ח המגדילים הם רמ"ח וזהו רמ"ח מ"ע, אך להיות חסד לאברהם הוא ע"י תתן אמת ליעקב (כי אמת הוא בחי' גילוי שעשועי' העליונים מבחי' מקיף הישר שהוא הנותן כח להיות אתדל"ת ע"י המצות שהוא בחי' חסד לאברהם, וזהו כל ארחות הוי' חסד ואמת) וענין אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם הוא כמשל בפנים שהכח הזה בנפש שיהי' ע"י אתדל"ת שלו בחי' אתעדל"ע הוא כי כאשר נשבעת כו', אשר הוא בחי' תענוג כמו באשרי כי אשרוני וכמ"ש לקמן בפ"י אק"ב ושבחי' אשר נמשך לנש"י, (כמ"ש אשרי העם כו' עי"ן בסידור בפ"י אשרי) הוא ע"י נשבעת לאבותינו, פי' אבותינו הם בחי' אור"א דאצילות שהן עיקר ומקור השרש לכל הנשמות ולכן יש בכח כ"א למסור נפשו על קה"ש מחמת כי א"ס ב"ה עזרה בחכ' כו' ואפי' נשמה שהיא מע"ס דעשי' מ"מ שרשה מאור"א דאצ"י (ועל חיבוי כריתות כי אבי ואמי עזובני שנכרתה נפשו משרשה בחי' אור"א, ואעפי"כ וה' יאספני ע"י תשובה לעורך בחי' מזלי' חזי' שהוא למעלה גם מבחי' אור"א כי אין מזל לישראל בחי' אין הוא למעלה מבחי' חכמה והחכ' מאין תמצא, והוא מזל

איתתד אור דרושים לשמ"ע התורה

לישראל) וע"ז נאמר אשר נשבעת לאבותינו כו' כי אריא יונקים משני מזלות ונוצר ונקה וכדי שיהי' שפע המזלות נשפע להם צריך לזה שבועה כי כמו עד"מ למטה ענין השבועה הוא כדי לקיים דבר שקשה עליו לעשותו, כגון שהוא נגד טבעו וכה"ג שלולי השבועה לא הי' עושה הדבר רק השבועה מכריחו לעשות, ועד"ז יובן ענין השבועה למעלה כי הגה יש בחי' השתלשלות עו"ע והוא מחכ' ולמטה כמו שכל במדות כו', אבל התהוות החכ' מא"ס ב"ה אינו בדרך השתלשלות ורק בדילוג גדול, וזהו ענין המזלות הנ"ל ובחי' שערות כו' וזהו ענין השבועה עד"מ שהוא לפי שצ"ל המשכה שלא כפי ההדרגה אך מא"ס שאינו בגדר בחי' ע"ס יומשך לאבותינו בחי' או"א הוא ע"י אשר נשבעת כו' וזהו מימי קדם מדות דע"י כו' והנה אע"פ שההמשכה נמשך לאבותינו ע"י מזלות ושערות מ"מ עכ"פ מלובש בזה ההארה מבחי' שלמעלה מהשתלשלות רק שנמשך דרך שערות כו', אבל עכ"ז הוא מימי קדם וזהו מראש מקדם נסוכה כו', (וזהו שנק' האבות איתנים בחי' איתן הוא דבר חזק וכתוב משכיל לאיתן האורחי כו' אורח הארץ מבחי' מקדם * כו', וכמ"ש במ"א) וזהו אשר נשבעת בחי' אשר ותענוג העליון, ועי"ז יש בכחם שבאתעדל"ת שלהם יהי' אתעדל"ע מבחי' אק"ב שהוא בחי' תענוג העליון שזהו פי' אשר דבר המשובח ביותר, שאין למעלה הימנו כמו אשר תבחר כו' כי יפה שעה אחת כו'.

(ו) והנה כל הנ"ל הוא בענין גדול תלמוד שמביא כו', שע"י המשכת מקיף דאו"י נמשך הכח למעשה המצות וה"ע תתן אמת, ועי"ז וחסד לאברהם כי התורה היא בחי' אמת, ולהבין ענין תשובה ומע"ס הענין כי כמו"כ יש כל זה בענין ר"ה ויהיכ"פ וסוכות ע"י בחי' תשובה שע"י עשרת ימי התשובה נמשך ג"כ בחי' תתן אמת (כנודע מענין תקיעת שופר שהוא ג"כ בחי' גילוי תיקון ואמת בסוד שיתאדם פני התוקע לעורר בחי' גילוי תרין תפוחין וכן ענין חותם דיהיכ"פ ונודע חותמו של הקב"ה אמת כמ"ש במ"א ע"פ ולכתוב משה את מוצאיהם כו'), והענין שהמשכת המקיפי' דאו"י הנ"ל באי' מלמעלה מחמת תשובה דוקא, כי הגם שענין התשובה בעצמה היא בחי' אר"ח כידוע אבל מטעם אחר יובן שנתעורר מחמתה שעשועי' העצמי' דוקא, והוא עד"מ הנז' למעלה מריחוק הבן כו' שע"י שנתקרב אח"כ יגיל וישמח האב ויוצא ממנו העלם העונג דעצמותו בגילוי, וזהו ענין המקיפי' דסוכות הי' צילך על יד ימינך שבהם העונג העצמי מלובש ונמשך ממקור התענוגי' ביהיכ"פ שע"י תשובה נתעורר העונג העצמי ובסוכות הוא יורד בגילוי ולכן הוא זמן שמחתינו כנ"ל, בענין שמחה ש"מ שהוא בחי' מקיפי' הנ"ל, ובסוכות שהוא עיקר הגילוי המקיפי' ע"כ הוא זמן שמחתינו ונותן כח ועוז לכללות השנה, ודרך פרט הוא בחי' מצות ת"ת שממנה נמשך ג"כ כמו בחי' סוכה הנמשך ע"י קדימת בחי' תשובה, והיינו מ"ש ואשים דברי בפיך, ובצל ידי כסיתך לנטוע עמים כו' שע"י הבל הדבור דתורה נמשך או"מ שהוא בחי' סוכה (וכמ"ש) הטעם דמקור המקיפי' נמשך מהקו כו', א"כ התו' מקור הסוכה רק שזהו

אור דרושים לשמ"ע התורה אתתה

בחי' פרטיות אבל בכללות הנה התשובה דיוכ"פ היא בחי' מקור לסוכות ומקיפי' הנ"ל, כי ע"י התשובה ממעמקי' קראתיך מעורר תוס' אור מא"ס ב"ה ממש שלמעלה מהקו בהקו כו' ולכן נתמלא אפי' הפגמים של התומ"צ דכל השנה כו', וזוה נמשכו אח"כ מקיפי' בסוכות כו', לפי"ו בחי' אמת וחסד, היינו חסד הוא בחי' מקיפי' דסוכות ואמת בחי' גבה יותר כו', שממנו נמשכי' (המקיפי') וזוה יובן מארז"ל יפה שעה א' בתשומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב כי זיו השכינה שבג"ע שרשו רק מבחי' או"פ דחכ' בחי' ושעשועי את בני"א, אבל גילוי בחי' שעשועי' העצמי' בחי' ואחי' אצלו שעשועי' בחי' מקיפי' הנ"ל, אינו אלא ע"י תשובה ומע"ט כנ"ל, והנה כ"ז הוא ענין סוכות אבל שמ"ע יש בו מעלה יתירה, עצרת תהי' לכם לשון כנישו, דהיינו שבחי' מקיפי' הנ"ל מאירים בבחי' גילוי בפנימיות כמו האו"פ וזהו ענין שמח"ח שהתו' היא שמחה כו' והיינו ע"י גילוי מקור התו' מבחי' הקו ועי"ז נמשכי' המקיפי' להיות בפנימי', וזהו בצלו חמדתי וישבתי בסוכות ואח"כ ופריו מתוק לחיכי בפנימי' בשמע"צ, וכ"ז מבחי' כתפוח כו' בחי' תיקון ואמת הנ"ל (והארז"ל התפוח הזה אין לו צל והכל בורחים ממנו, דלכאורה סותר למ"ש בצלו חמדתי כו', אלא כי צל הוא בחי' סוכ"ע מקיפי' דסוכות בחי' וחסד לאברהם וע"ז נאמר טוב לחסות כו', מבטוח באדם העליון שהוא בחי' או"פ כעין נהנין מזיו כו' וכנ"ל בענין יפה שעה אחת כו' מכל חיי העוה"ב, וזהו ענין אליו ולא למדותיו, וענין הדבק במדותיו הוא ע"ד בחי' מבטוח באדם, שגם זה טוב כו', כמ"ש במ"א, אמנם בחי' תיקון ואמת שהוא בחי' תרין תפוחין גבה יותר אפי' מבחי' סוכ"ע ולמעלה מבחי' צל שאינו בגדר עלמין וכנ"ל שראשית הקו למעלה עדין מבחי' מקיף כו', והכל בורחי' ממנו ע"ד ויפול משה אמת ראה כו', שבבחי' זו שמים לא זכו בעיניו כמ"ש במ"א רק אעפ"י"כ ע"י תשובה בצלו ישבתי שנמשך בחי' אמת להיות בבחי' צל, ואח"כ ופריו מתוק כו' שמע"צ).

ז) ואחר כל הנ"ל יובן ג"כ הקושיות דלעיל (אות א') כי הנה בחי' יעקב שנק' בנה הקטן היינו כי הוא מבחי' עולם התיקון שהאור מלוכש בכלי והוא בחי' או"פ אכן שרשו ומקורו הוא מבחי' מקיף הישר וכמו שיש בכל נשמה ב' בחי' הא' המתלבשת בגוף, הב' בחי' מזלי' ושרש הנשמה כו', כך בחי' עצמות נשמת יעקב יעקב הוא מעולם התיקון אבל שרשה ומקורה הוא מבחי' מקיף הישר שלמעלה מכל העולמות ומקיף אצו' ועשי' כאחד, וזהו בחי' אחר וקדם צרתני הנז' ע"פ ביום השמיני שלה כו', דבחי' קדם הוא בחי' מחה"ק, ובחי' זו הוא למעלה מהתהו ותיקון ולמעלה מבירודי נוגה כו' ומבחי' זו נאמר אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם היינו מבחי' מקיף הישר נמשך להאו"פ ע"י אשר נשבעת כנ"ל אות ה' כו', ולכן נק' האו"פ בחי' אחר לגבי בחי' קדם הנ"ל שהוא המקבל מבירודי נוגה שהן גבוהי' מבחי' זו כי שרשן מבחי' מקיף החוזר והוא בחי' ס"ג דתהו לכן נק' עשו בנו הגדול לגבי האו"פ כי שרשו ממקיף החוזר כו', משא"כ מצד שרשו דיעקב במקיף הישר ארז"ל כי הוא הבכור וכמשל נכנס ראשון כו', רק לכאורה יהי' מכאן קושיא גדולה על המבואר בכמה מקומות אין מספר דרש נה"ב גבוה מנה"א

כמו שרש ניצוצים שנפלו בנוגה גבוהים מעולם התיקון ונא' ע"ז המשל מהבהמה שהיא בעלת כח וגבורה יותר מהאדם כו', דלפי המבוי כאן הרי אדרבה דעצמות ומהות הנה"א שהוא מהתיקון גבוה דאי ממהות הנה"ב כמו שהוא קודם הברור ואם משום דשרש נה"ב גבוה מהתיקון הרי שרש נה"א הגבוה עוד למעלה יותר במקיף הישר, גם לפי"ז יהי עוד קושיא גדולה דא"כ למה זה עליית נה"א הוא דוקא ע"י ברור נה"ב, אך הענין הוא כך דעם היות שהאו"פ שרשו ממקיף הישר וכן שרש הנה"א הוא משם, עכ"ז היינו רק ששרשו ומקורו נמשך משם, אבל מ"מ מהר"ע דאו"פ אין ערוך כלל למהות המקיף, וכמו עד"מ הבן שהוא נמשך טפה ממוח האב, ועכ"ז נתרחק ממנו, עד שיוכל להיות שאין ערוך למהר"ע האב כו', או כמשל זיו השמש שנלקח מהשמש, ועכ"ז אינו ערוך לעצמות השמש כי הוא רק הארה בעלמא ממנו, ולכן עליי' גדולה ועצומה הוא מה שהנה"א כמו שהיא תתעלה לגילוי בחי' מקיף הישר שזהו פי' ולכי לך לעצמותך, (כנ"ל אות א') דקשה מהו הריח אלא כי באמת הוא ריח גדול ועצום ופנים חדשות ממש באו לכאן, משא"כ בניצוצים שנפלו בנוגה מעולם התהו הרי הן מהר"ע ממש כמו שהן למטה הן נלקחו מאורות דתהו שלמעלה מהתיקון שהוא בחי' מקיף החור שמשם ממש ירדו ניצוצים בשבירה למטה מהותן ועצמותן ולא ע"ד שהאו"פ נמשך ממקיף הישר שהוא רק הארה ממנו לבד דרך מצחא כו', אבל הניצוצים הנ"ל מהר"ע נמשך ממהות ועצמות ס"ג דתהו כו', וע"ז נאמר בכ"מ שהנה"ב בשרשה גבוה יותר וכמשל הבהמה כו', דהיינו שיש בה ממש כח יותר מצד שניצוצו מס"ג דתהו ממש מלובשים בה משא"כ הנה"א הוא ממ"ה דתיקון, אבל מ"מ מצד שדש ומקור הנה"א הוא ממקיף הישר הגבוה יותר מהתהו (ויש להעמיס זה במארו"ל אדם אית לי מזלא, בהמה לי לה מזלא, זפי' מזלא היינו בחי' מקיף הנ"ל, דבבהמה לא שייך בחי' זו אף ששרשה מס"ג דתהו אינו בבחי' מזלא כי הניצוצים נפלו משם ממש בשבירה, וגם המקיף דתהו אינו בבחי' מזלא עליהם כיון שנפלו דרך שבירה כו', משא"כ אדם עם היותו מהתיקון שלמטה מתהו ונק' אחר למע"ב מ"מ אית לי מזלא מבחי' מקיף הישר הנק' קדם כנ"ל) ולכן התעלות נה"א לשרשה הוא דוקא ע"י ברור נה"ב (ועמ"ש ע"פ אעשה לו עור כנגדו שהעור לנה"א נמשך דוקא מבחי' שכנגדו הוא נה"ב) מטעם הנ"ל שעצמות הניצוצים שכנה"ב גבוהים מעצמו נה"א וכנ"ל בענין אבנא למשקל כו' (ע"ל אות ג') רק ששרש נה"א גבוה יותר, אבל להיות התעלות לשרשה אין באפשרה כלל רק ע"י ברור נה"ב, וחו' ירידת הנשמה מג"ע להתלבש בנה"ב, שעיי"ז יהי העלי' לבחי' ולכי לך וגם בעבודה הוא בחי' זו שגילוי בחי' תעלומות לב שנלקח מבחי' קדם הוא דוקא בעה"ז ע"י קדימת ברור נה"ב, וכמ"ש במ"א בפ"י הגידח לי שאהבה נפשי, ועוד כמבואר במ"א דעוה"ב נק' עולם ברוד שהוא כבר אחר הברור ע"כ א"א להשתנות מבחי' לבחי' אחרת, לכן אין כח בהאו"פ להתעלות לשרשו מקיף הישר וכן בנה"א א"א לבא לבחי' ולכי לך רק ע"י ירידתה בעה"ז שהוא קודם הברור וע"י ברור נה"ב תתעלה הנה"א והעור נמשך מכנגדו, ואף שהנה"ב שרשה רק בתהו ועליי' נה"א הוא לנועלה מבחי'

זו דהיינו לשרשה ממש, ולכי לך, אך כיון שעכ"פ ע"י בירור נה"ב תתעלה לבחי' עולם התהו, אוי יוכל להיות גם עלי' יותר לשרשה ממש וכמשל הבנין כשמגביהים בראש התחתון, אוי נגבה גם הברושים העליונים, וכן מבואר בפע"ח בענין עליות העולמות בשבת ע"י עלי' דעשי' נעשה עלי' בכל העולמות העליוני' הגבוהים לאין קץ מעשי', וכן הוא בענין הקרבנות כו', ע' בזהר פ' נח דף ס"ה ע"א, ובפ' פקודי דרס"ט ע"א.

לד"ה ביום השמע"צ כנישין תהא לכוו, יש להעיר מהמאמר תלת עלמין אית לקודב"ה זח"ג שלח קנ"ט א' וא"כ דוגמת ג"ע העליון של האדם הוא עולם הראשון דקודב"ה, אשר להרמ"ז זהו עולם הא"ס וזהו הירידה צורך עלייה שיומשך מעולם העליון של הקב"ה בעולם העליון של האדם שהוא ג"ע העליון, וכמ"ש בדרוש ג' מיני אדם ג"ע העליון נמשך בו מעתיק כו', בענין צור לבבי וחלקי אלקים י"ל בזה"ב משפטים דק"ה ע"א משמע ש' אלקים זהו שמייה רבא ואתי שפיר לפמש"כ, וענין ג' עלמין דקודב"ה י"ל ע"פ מ"ש בזה"א ויצא קנ"ח ב', דב' שמות הוי' הם ב' עלמין וזהו ע"ק זח"א, והתגלות עתיק בבינה הנק' עלמא עילאה והתגלות ז"א במ' הנק' עלמא תתאה, ועולם הג' זהו ביי"ע ומשם יפרד, וענין עצרת תהי' לכם י"ל כמ"ש בסדור שער הג המצות בביאור ששת ימים כו' דרוש השני, דהוי' אלקיך ז"נ נכללים בנהר היוצא מעדן בינה או בבחי' והניף על הנהר כו', כך עז"ז בשמע"צ תהי' לכם בחי' זו, וכמו שבת שבתון הוא לכם זהו ביוהכ"פ דוקא אבל בשבתות של כל השנה שבת שבתון להוי' כמ"ש בלק"ת סד"ה לבאר ענין יוהכ"פ, וכן מה שבשש"פ עצרת להוי' אלקיך, הגה ע"י התשובה בעשי"ת וסוכות זוכים בשמע"צ שתהי' בחי' זו לכם, והענין כמ"ש בזהר בשלח דנ"א ג"פ ובכ"ן דר"ה ויהכ"פ כמו ג' בחי' ויסע ויבא ויט וא"כ כמו ע"י ג"פ ויסע ויבא ויט נמשך הפך ים ליבשה בשש"פ כמו"כ בחי' זו ברוחניות מאיר ביוהכ"פ הנק' יובל שהוא נהר היוצא מעדן ובנעילה והניף ידו על הנהר כי העליי' בעתיק וזהו עד יעבור עמך הוי' בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון, והכהו לוי' נחלים י"ל ז' ימי החג כמ"ש כ"ז בבוך תרט"ו בד"ה ענין קיי"ס, לכן ביום השמיני עצרת תהי' לכם אותו הבחי' דעצרת להוי' אלקיך בשש"פ, וזהו בנהר יעברו ברגל שם נשמחה בו ממש, ועמ"ש בנייד בוגין סד"ה שייך ללק"ת פ' יתרו סד"ה וכל העם רואים.

עמ"ש מענין ושאתם מים ע"פ ויחי אחר ההגהות ע"פ הכלילי עינים.

לד"ה ביום השמע"צ כנישין, עצרת שנקלטי' בבחי' עיבור באם העליונה והו' מעלה, אך בשמע"צ מאת הוי' חכמה היתה זאת בינה ופי' בהביאור ע"ד שלע"ל יהי' בריאה כמו אצי' דעכשוו א"כ אצי' שהיא חכמה דכללות היתה זאת בריאה בינה דכללות, וכן נמשך זה בשמע"צ ע"י ז"פ הוי' הוא האלקים דנעילה ביוהכ"פ וא"כ נכללים או בעיבור בחכמה שהוא אבא כיון שהחכמה היתה זאת בינה, וא"כ עי"ו אוכלים ממה שאבא אוכל היינו מבחי' אין ונקלט בחי' אין בנפשם על כל השנה, וא"כ אז נק' אבא ביום השמיני שהוא בינה ועמ"ש מענין ואמונה כל זאת וקיים ההיפך שזאת נעשה זכר ובחי' וקיים עלינו, ולהעיר מענין יבא זה ויקבל זאת מזה בשבועות מ"ת ובשמע"צ בחי' גבוה שבחי' זה נעשה בבחי' זאת שהיא התורה כיון מאת הוי' היתה זאת.

פ"א געה"ת נק' תחלת מעשיך י"ל אצי' שבעשיי והוא גבוה מעצם הבריאה ויטע ה' אלקים שם מלא, ישבעו עצי הוי' עמ"ש בבוך שמות פ' תרומה ד"ה והברית התיכון ל' עצה איך יהי' גלוי ש' הוי' גם כי האדם עץ השדה, ופי' ישבעו חיהם מימיהם במד"ר היינו שיקבלו מבחי' אין שגבוה מבחי' היש בה עץ וה"ע או תתענג על הוי', והיינו ע"י ונהר יוצא מעדן יובל שמו חיים שמו וזהו ועל יובל ישלח שרשיו וזה ויניחהו בג"ע לעבדה להמשיך בעצי הוי' מבחי' אין שהוא על הוי', וזהו הירידה צורך עליי', וחלקי אלקים זהו ג"כ מאת הוי' היתה זאת שנעשה בבחי' אלקים לגבי ע"ק, ואולי זהו ענין נקודה עילאה שנת' בבה"ז ח"ג קצ"ג ב' ע"פ ה' כו' ארוממך ואפ"ל זהו ענין אל אלקים ה' דיבר.

ג) ועי"ן נעשה שמח"ת שחכמה יאיר בגילוי כמו בינה, וכמו יצ"מ ע"י משה ואהרן חו"ב והקב"ה רצה שיהי' ע"י משה לבר או הוי' החכמה מאיר כמו בינה, וזהו אני ילדתיך, כי באב נאמר הוליד, ובאם נק' יולדת וכאן אומר אני אבא ילדתיך ואם אבא נעשה קרוב כמו בינה י"ל הכתר מאיר כמו אבא ואז הכתר נמנה בע"ס וזהו היא נפלאות כתר גמשך בעינינו בחי' ראייה חכמה, וזהו ביום השמע"צ, וזהו או א' על זיין תתענג על הוי' כי מאחר שמבחי' אבא נעשה אימא א"כ נמשך בחי' אבא ממקום עליון יותר מהחכמה היינו מא"א ואולי זהו ענין ועתה ה' אבינו אתה במד"ר פ' תשא, כי אין ועתה אלא תשובה, וזהו בן חכם ישמח אב כי בכל השנה אם הבנים שמחה ועכשוו בשמח"ת ממשיכים שגם בחי' אבא הוא בבחי' אם הבנים שמחה אהרן ע"ש ההריון בינה, זה היום, היום לעשותם כתר, עשה הוי' ע"ד ויעש דוד שם נגילה ונשמחה בו שנמשך השמחה בשם הוי' שיהי' מאיר כמו הבינה כנ"ל, ואפ"ל ענין גלוי אבא כמו אימא זהו שמבחי' עדן יהי' מאיר כמו הגן, כי עכשוו עדן הוא עין לא ראתה, גם כתיב וישם מדברה כעדן, ומעין זה עתידה ע"י שתתפשט כו' וממילא קדה"ק יתפשט כו'.

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתט

בס"ד ביאור על ביום השמיני שילח שבלקו"ח

ולתוספת ביאור ענין שילח, זהו כמ"ש המשלח מעיינים בנחלים כו' ישקו כל חייתו שדי, שזהו בחי' ההמשכה מבחי' סוכ"ע שהוא בחי' מעין הנובע ממקור מים חיים הוא בחי' סתימא דכל סתימין שמוה נמשך להיות ישקו כל חייתו שדי ישברו פראים צמאם שהוא בחי' ומדריגת השוב שאחר הצמאון והרצוא, ועמ"ש על פסוק זה בזהר פ' חקת דקפ"א ע"א, ועמ"ש"ל ע"פ ושאבתם מים כו' ממעיני הישועה, ופי' בנחלים י"ל עוד ג"כ ע"ד מ"ש סד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמדו גבי לשארי' נחלתו, נחלה עבר על גפשינו שהוא בחי' ההמשכה לנשיי כו' ע"ש, וכמ"ש מה טובו אהליך יעקב כו' נחלים נטיו כו', ועין בזהר ויקרא דיין סע"א גבי כארוזים עלי מים, והו ג"כ מ"ש תשלח מים על פני חוצות עוד יובן ענין שילח ע"ד מ"ש במ"א בד"ה ויהי בשלח פרעה את העם שע"י גלותם במצרים גרמו שנתעלו בחי' ניצוצי אלקות שנפלו שמה בשבה"כ והוא הוא בחי' כח הצומח להצמיח ישועות ישראל כמ"ש ופרעה הקריב וארזיל שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים ועז"נ בשלח פרעה את העם שהי' משלח פארות וענפים ועושה פרי למעלה את העם כו' ע"ש באריכות, ומבואר במ"א שבצמיחה זו שהוא מעשה המצות שהוא בחי' מצמיח ישועות יש ב' בחי' העלאה והמשכה, והיינו מה שנתעלו ניצוצי אלקות משבה"כ ע"י בירור ק"ג והיינו צמר דציצית וקלף דתפילין ונקרא העלאת מ"ג, הב' מה שע"ז נמשך גילוי אורי א"ס מלמעלה למטה מבחי' תר"ך עמדי אור, וזהו ענין לברש מלכות וכתר מלכות שבפסוק יביאו לבוש מל' כמ"ש במ"א, והנה על בחי' בירור הניצוצות משבה"כ נאמר בשלח פרעה את העם כנ"ל, אך על ההמשכה מלמעלה למטה מבחי' כתר מל' נאמר ביום השמיני שלח את העם כו', ועמ"ש ע"פ אתא מרבבחת קדש, ובלקו"ח בתלים ע"פ רכב אלקים רבותיים מלמעלה למטה וממטה למעלה, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אז ישיר ישראל כו' עלי באר כו', וזהו ביום השמיני דוקא שילח את העם שהכח להיות המשכה זו מלמעלה מעלה גם למטה מטה נמשך ממקום עלין כנדע מענין הנגביהי לשבת המשפילי לראות כו' והיינו מבחי' ביום השמיני שילח שהוא בחי' שלמעלה משבע המדות עליונות, וע"ד מ"ש בזהר פ' ויהי דרמ"ו ע"ב ע"פ נפתלי אילה שלוחה כו', והוא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא כו' שהוא בחי' בינה אשר בבינה הוא התגלות עתיק, וזהו ג"כ ענין ביום השמיני שילח כו', ובמ"א נת' דבחי' ביום השמיני זהו בחי' מלך השמיני הדר שהוא מחבר מבחי' תהו להיות בחי' תיקון כו', ועמ"ש ע"פ למנצח על השמינית גבי מילה שניתנה בשמיני דוקא אשר ל"ז הוא מקום עלין מאד שמשם נמשך בחי' שילח זה דשילח את העם דהיינו אחר בחי' למען הקים אותך היום לו לעם שבר"ה ויהיכ"פ בבחי' רצוא, יהי' נמשך בחי' זו ג"כ בבחי' שוב לאתר, והיינו ביום השמיני דוקא, ועמ"ש בד"ה ויקרא אל משה בענין פי' שילח ישלחו כו', ועמ"ש"ל מענין ביום השמיני גבי מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו, ועמ"ש במ"א בענין שמיני למילואים, והנה בד"ה ב' סי' ד' כתיב וביום עשרים ושלשה לחדש השביעי שילח את העם י"ל רמז ליו"ט שני

של גליות, ועמ"ש לקמן מענין יו"ט שני של גליות, ועוד יובן ענין שלח את העם ע"ד מ"ש שלחייך פרדס רמונים כו' וכן במד"ר פ' בשלח ע"פ בשלח פרעה איתא הה"ד שלחייך פרדס רמונים ע"ש פ"כ, והענין כי הגה לעיל מיני' כתי בגן נעול אחותי כלה גל נעול מעיין חתום, וזהו בחי' ר"ה ויוהכ"פ כי ביוהכ"פ נעשה בה בחי' החותם ונק' מעיין חתום, וכמ"ש בפע"ח שער יוהכ"פ רפ"א, וגם ענין מעיין חתום זהו בחי' או תשמח בתולה, וזהו ג"כ ענין מ"ם סתומה כמ"ש בזהר אחרי דס"ו ע"ב ע"ש במק"מ, וביאור ענין מ"ם פתוחה ומ"ם סתומה היינו כשמתלבשת כבי"ע היא בחי' מ"ם פתוחה לפי שאו יש פתח ומבוא לחיצונים הם הקליפות וקסטיא לינק ולקבל חיות ממנה בהתלבשותה בע"ש כו' ואזי נקראת מדבר כי הגה דבר ה' זו גילוי שכינה וכשמתלבשת כבי"ע נק' מדבר בתוספת אות מ"ם פתוחה מטעם הנ"ל משא"כ ג"ם סתומה עלמא דחירות שאין שם יניקה כו', והיינו בעלותה באצי' אשר שם לא יגורך רע כו', והנה כמו"כ בנפש האדם יש ב' בחי' אלו שכשהניצוץ אלקי באדם הוא בגלות ומאסר הגוף הגשמי במחשבות האדם ותחבולותיו נק' מדבר מ"ם פתוחה והיינו בזמן הגלות משא"כ בזמן בהמ"ק קיים שלא הי' שליטה וממשלה להרע שמקליפות וסטיא להדבק באדם כ"כ ויתפרדו כל פועלי און כו' זהו בחי' מ"ם סתומה חירות משעבוד כו' וכמ"ש כ"ז בד"ה במדבר סיני באהל מועד ע"ש ובד"ה כי ההרים ימושו ושייכות בחי' זו למ"ם סתומה היינו שזהו ב' דלתיין וב' צירין שביסוד דנוק', ועיין מזה בזהר ר"פ שלח דקנין ע"ב ע"פ למרבה המשרה ובמק"מ שם ובפ"י הרמ"ז שם בזהר פ' אמור דצ"ה סע"א בענין פתחו לי אל תפתחי אלא לי כו' ע"ש, ועמ"ש בפ"י לי בביאור ע"פ וארשתוך לי, והוא מה שנמשך בה מבחי' בינה שכינתא עילאה כו' אשר כשנמשך מבחי' זו בשכינתא תהאה והיינו ג"כ בניצוץ אלקות המלוכש בגוף אזי נמשך להיות יתפרדו כל פועלי און שמכלה כל הרצונות זרות כו' כמ"ש במ"א, והנה גילוי בחי' זו בנשיי הוא בר"ה ויוהכ"פ וכמ"ש בזהר הרקיע ר"פ בראשית גבי עאלת אות מ' וז"ל הגה גורה חכמת המאציל העליון להיות עת וזמן להארת הבינה במל' בר"ה ויוהכ"פ ואזי נק' מלך כו' ואלו הי' העולם נברא באותיות אלו שהם סוד התפשטות בינה במל' יהיו כל הנבראים במדריגת כו', לכן גורה חכמתו שלא יברא העולם באור רב הוה התפשטות אותיות אלו והתזירם למקומם להעלם אור רב ההוא כו', ולא יתגלה אור זה כ"א לעתים ידועים כו', בר"ה ויוהכ"פ עכ"ל וע"ש, ולכן בר"ה ויוהכ"פ אנו אומרים המלך הקדוש המלך המשפט אל מלך כו' אבינו מלכינו כו' כי בר"ה ויוהכ"פ מתגלה אור הבינה במל' אשר ע"ז מורה התפשטות אותיות אלו כו', ולזאת נש"י הם או בבחי' גן נעול ומעיין חתום דהיינו בחי' כליון הרצונות זרות רק להיות צור לבני וחלקי אלקים לעולם, שזהו הארת בחי' שכינתא עילאה, ובוה יובן מ"ש בזהר פ' פנחס דרנ"ח ע"ב ע"פ הקרבתם עולה, ורוא דא מלכא טעם בתולה טעים כו' וישראל מרחקין אינון מסטרא בישא כו' דדעת טר"ך ובג"ד והקרבתם עולה כו', והיינו כי עולה הוא בחי' עליית המל' מבי"ע באצילות ומתקשרת בבחי' בינה וכמ"ש בזהר ר"פ צו דכ"ד ע"א ת"ח האי עולה סליקו וקשירו

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתיא

דכנסיי לעילא דבוקה דילה בגו עלמא דאתי כו', ובפי' הרמ"ז שזהו ענין רוח האדם העולה הוא למעלה, ועמ"ש מזה בד"ה תאונו השמים בפי' התרוח תשוב כר תשובה קדמה לעולם כו' ע"ש, ובנהר פ' ויחי דרמ"ז ע"א דעלמא עילאה עלמא דדכורא איהו כו' מנלן מעולה כו' ע"ש, כי הנה כללות עולם האצ"י נק' בשם דכר אף שיש בו ג"כ בחי' נוק' כמו אימא שמקבלת מאבא עכ"ז לגבי כללות העולמות נקרא כל הע"ס דאצ"י בשם דכר כי כל הע"ס דאצילות איהו וחייהו וגרמוהי כולא חד בהון כו', והנה מל' דאצילות יש בה ב' בחי' היינו עיקר בחי' מל' הוא בחי' קארי תדיר ולא שכיך אלקים אל דמי לך כו' להיות נכלל למעלה רק בחי' תתונה שבמל' מתלבשת בבי"ע ותתן טרף לביתה כו', וכמ"ש מזה באריכות בביאור ע"פ שחזרה אני וגאווה בפ' קדושים, וזהו כיון דסלקא מלה מכנס"י ולעילא אקרי דכר, דהיינו גם בחי' מל' בעלותה באצ"י, וזהו מנלן מעולה דכתיב זכר תמים יקריבנה היינו לפי אשר עולה הוא בעליית המל' לעילא לעילא שמתקשרת עם בינה שכינתא עילאה, לכן הוא זכר כי אצילות הוא בחי' דכר וכמ"ש ג"כ בפ' שלח ע"פ למען תזכרו שתהיו בבחי' זכרים כו' והיינו ע"י ולא תתורו כו', וביאור ענין זה בעבודה יובן עפ"י מ"ש בד"ה שוש תשיש בפ' תזריע שבחי' נוק' גשים דעתן קלות וזהו האהבה שבבחי' ע"מ לקבל פרס ליהנות מזיו כו' אבל בחי' דכר זהו בחי' ועמך לא חפצתי להבטל וליכלל בעצמות אוד א"ס ב"ה, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ואתחנן בענין אתר דאשתני ואתר דלא אשתני כו', והיינו ג"כ בחי' אהבת עולם ואהבה רבה שאין בה שינויים כר כמ"ש בד"ה חכלילי עינים כו', גם ע"ד ב' בחי' מס"נ שבאחד ובכל נפשך כמבואר בד"ה שיר השירים שהן בחי' שכינתא עילאה ושכינתא תתאה, גם ע"ד מ"ש בד"ה צאינה וראינה בפ' קדושים בענין שאו ידיכם כו' ועיקר ענין בחי' הנק' עולה כר מבואר לקמן ע"פ והקרבתם עולה אישה כו', ולואת במוסף דר"ה נאמר ועשיתם עולה וכן ביוהכ"פ והקרבתם עולה והיינו לפי שאו אור הבינה במל' אשר הוא בחי' כלה עילאה כלה שארי ולבני כו' שמכלה כל הרצונות זרות, וע"ז אמרו בהזר מלכא טעם בתולה טעים שהוא בחי' מ"ם סתומה שאין לו שום רצון זר רק ועמך לא חפצתי כו', וגם האהבה הוא בלא תערובות יש ולגרמי' שהם מבחי' עה"ד, וע' בזהר פ' אמור דפ"ט ע"א וסע"ב בלא פגימו כו', ואף שבוזר אמרו זה על שבועות היינו לפי שבמ"ת ג"כ חרות על הלוחות חירות משעבוד כו', וע' בזהר פ' תצוה דקפ"ג א', וגם שבמ"ת הי' קול השופר כו', ולכן במוסף דשבועות זר"ה ויהיכ"פ גזכר רק עולה וזהו גן נעול אחותי כלה שאין שום פתח ומבוא לסט"א ולחיצוני' לינק ממנה וכרפ"י בזהר ר"פ פנחס דר"מ ריש ע"ב ע"פ באתי לגני רוא דכנסיי ובמק"מ שם בשם הרח"ו שהוא יסוד דנוק' והוא בחי' ההתקשרות לאלקות באהבה וחפיצה וחשיקה כו', וכשאינן בזה שום תערובות רצון זר מעניני עה"ז כנ"ל נקרא גן נעול ובזהר פ' שמחת דף ד' ע"א ע"פ גן נעול איתא מה הגן צריך לשמור ולעדרור ולהשקות הוא כמ"ש בד"ה תאונו השמים בענין חרישא דמרפי ארעא, שזהו ענין שברים לב נשבר ועשיית כו', ואחיכ יצרוף כמטר לקחי זהו להשקות כו', ולומר היינו כיסוח וקיצוץ המדות

רעות כמ"ש סד"ה כי תבאו אל הארץ כו' ושבחה הארץ כו', בפ' בהר, וגם יובן כ"ז ע"ד מ"ש ע"פ באר חפרהו שרים כרוה כו' וזהו ג"כ כמ"ש בענין או תשמח בתולה במחול שצ"ל בחי' מחול ריחוק וקירוב, אשר הריחוק זהו בחי' לשמור ולעדור, שמאלו תחת לראשי כו' ועי"ז יבא לבחי' או תשמח בתולה במחול גן נעול כו', וזהו לשון הזהר בהשמטות דחלק א' סי' כ"ט די"ג ע"א זאת תורת העולה היא העולה בצלותא דשחרית, היא העולה לגבי בצלותא דמנחה כו' הה"ד גן נעול סתימא דלא אתפתחת אלא לגבי בעלה כו' עכ"ל, פי' שאין לו שום התקשרות ועניני חמדה ותשוקת עוה"ז רק אליו ית' לבד תשוקתו וזהו דלא אתפתחת כו', הנה גן נעול זהו בחי' ר"ה גל נעול מעיין חתום זהו בחי' יו"כ בחי' חותם, והענין כדאיתא בזהר דגן נעול הוא בחי' מל' כנ"ל, וכ"כ עוד בזהר פ' האוינו דרצ"ח ע"א, וגל נעול משמע בזהר דהוא בחי' אימא בינה כמבואר בזהר פ' ויחי דרמ"ט ע"ב עלמא דאתי אקרי גלים כו' כדכתי' גל נעול כל אינון גלים ומבעיין כולהו נפקי מעלמא דאתי וכנס"י איהי בת גלים עכ"ל, וע"ש במק"מ, ובזהר פ' נח דס"ג סוף ע"א, והיינו כי גל הוא מעיין הנובע כמו ונתת לי גולת מים ביהושע סי' ט', והנה בינא ליבא והוא בחי' פנימיות הלב כנודע, ובפנימיות הלב הוא בחי' מעיין הנובע שכמו שהמעין נובע ממקורו הסתום ונעלם ומתאחד עמו כך בחי' מעיין זה נמשך מבחי' סתום שבנפש כי ישראל סתום וגיליא ע"ד סובב וממלא וכמ"ש לעיל בפנים בענין אחר וקדם צרתני אשר בחי' קדם היינו בחי' סוכ"ע ישת חשך סתרו כו' בחי' צל כו' ומבחי' סתום ובחי' סובב משם דוקא נובע ונמשך פנימי' הלב בבחי' מעיין כו' והיינו ג"כ להיות דביקות הנפש בשרשה בבחי' סוכ"ע כמו שהייתה כלולה ומיוחדת בטרם ירידתה, וזהו אליך ה' נפשי אשא, וכמעין שמתאחד עם מקורו ממש ועי"ז נאמר יום ליום יביע אמר וכמ"ש במ"א בפ' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות, ונק' גל נעול, והוא בחי' חסדים המכוסים ביסוד אימא שזהו ענין האהבה שבפנימיות הלב לבד האינו מתגלה לחוץ וזהו בחי' יוהכ"פ כמבואר לעיל בפ' תבא בד"ה היום הזה כו' ובד"ה האוינו השמים, והנה מבואר במ"א בד"ה כי תצא שיש ב' בחי' גילוי הארת נקודת הלב כו' וגילוי עצמיות נקודת הארת הלב ע"ש, והיינו כי גילוי הארת נקודת הלב זהו הארת הבינה שהיא נקודת הלב כשמאירה במל' בר"ה כנ"ל, וזהו ענין גן נעול אבל ביוהכ"פ שהוא עליית המל' שעולה למעלה בבינה ממש שלא ע"י ז"א אזי היא נקראת גל נעול כמ"ש בסה"מ דס"א סי' קכ"ב בשם ליקוטי שה"ש והיינו גילוי עצמיות נקודת הלב ממש, ועמ"ש בד"ה כי כארץ תוציא צמחה כו', גם כן אד' הוי' יצמיח שבי' שמות אלו מאירים בר"ה ויוהכ"פ והיינו ב' בחי' הנ"ל, עוי"ל בענין גן נעול וגל נעול שזהו ענין ב' בחי' המבואר בזהר עד לא קבילת דכר וכד קבילת דכר, ועמ"ש מזה בד"ה עיני כל אליך ישברו ובד"ה לריח שמניך, וכ"מ בזהר פ' בראשית דל"ב ע"ב דגל נעול היינו כאשר הוא נהר דנגיד ונפיק עיל ב' כו', וכ"מ בזהר פ' נח דמ"ג סע"א, ועדו"ל מ"ש ביהושע סי' ט"ז ויתן לה את גולת עילת ואת גולת תחתית, גולת תחתית היינו בחי' מל' כשמקבלת מהבינה ע"י ז"א, וזהו ענין ההוא נהר דנגיד

אור דרושים לשמ"ע התורה איתני

ונפיק עייל ב"י דהיינו יסוד ז"א שנק' נהר כו', אך גולת עילת היינו בחי' בינה עצמה, ועד"ז הוא בחי' המל' ביהכ"פ שעולה למעלה בבניה ממש שלא ע"י ז"א כנ"ל, ואח"כ בנעילת יוהכ"פ שעולה עד עתיק הוא בחי' מעיין חתום שזהו ענין החתום ע"י ה"ג דעתיק כו', מיהו פ"י גן נעול דר"ה יתכן יותר לפי הראשון ומ"מ אפשר לפרשו ג"כ כפי' השני כי עם היות ודאי בר"ה מאיר פנימיות הלב, אך לגבי בחי' יוהכ"פ נק' עד לא קבילת דבר וכמ"ש בביאור ע"פ כי תצא גבי ואח"כ תבא אליה ובעלתה היינו ענין מס"ג והוא ענין נפילת אפיים ובחי' נעילה שהוא גמר העילות, ועמ"ש סד"ה והי' ביום זהוהא יתקע בשופר גדול, והנה כדי להבין ענין משליך קרחו כו' יש להקדים מ"ש בזהר בראשית דף ל"ב ע"ב גל נעול דההוא נהר דנגיד ונפיק ועייל ב"י וכליל ולא אפיק, וקרש' מיא ב"י וקיימא מ"ט בגין דרח צפון נשיב באיגון מיא ואתקרישו ולא נפקי לבר עד דאתעביד קרח, האלמלא סטרא דדרום דאקיש תוקפי' דהאי קרח לא נפקי מיא לעלמין, וחיוו דהאי רקיע עילאה כחיוו דהאי קרח עכ"ל, וע"ש במק"מ בשם ספר ערוגת הבושם על שה"ש, שפי' ענין הקרח על המן שנעשה בבחי' קרח ואח"כ ע"י המשכת מ"ד שהם מבחי' חסד סטרא דדרום אזי הוא הקרח נעשה מים כר ע"ש וע' בע"ה שער מ"ג ומ"ד דרש ו' איך בחי' המשכת המ"ג שנמשך ממקורו הוא בחי' אור מים רקיע וכמ"כ בבחי' המ"ד הוא עד"ז וכמ"ש דרש ה' דף י"ד הע' במ"ח מסכת זיווג ז"ג דף כ"א, והענין דכמו עד"מ טיפה הנמשכת ממוח האב ע"י חוט השדרה הנה קודם שתתגשם להיות טפה זרעות בעודה כלולה במוח הוא כח רוחני עדיין ונמשכת מהחכמה ע"י הדעת כמ"ש האדם ידע וגם היא כלולה מכל הרמ"ח אברים כמ"ש במ"א, ואח"כ נתהווה מהדעת להיות בחי' טפה גשמיות וזהו ב' בחי' דאור ומים כי האור היינו היותה כלולה בחכמה שהוא בחי' רוחניות ואח"כ כאשר נתגשמה הוא בחי' מ' ואח"כ כשנקלטה ברחם הנק' נגמתח ממנה ציור אברי הולד זהו בחי' רקיע, וכמב' כ"ז בזהר תרומה דקס"ז סע"א, והנה כמ"כ יובן ג' מדריות אלו בהשפעת השכל ברוחניות, דהנה התהוות של השכל כמו כשנפול לאדם איזה השכלה חדשה הנה הוא נובע ונמשך ממקור השכל שהוא כח השכל שהוא למעלה ממהות השכל המושג ומובן, והוא הנק' בשם אור ואויר הוא בחי' כתר עליון ואור הוא החכמה שנמשך מבחי' אויר וכמ"ש במ"א בענין אוירא דע"ג מוחא, והטעם שנק' בשם אור הוא כידוע בענין אורות וכלים שהאור הוא כלי מה פ"י בלי מהות, ולכן יכול להיות אור החסד בכלי הגבורה ואור הגבורה בכלי החסד כי מצד האור עצמו לא שייך בו ממהות מדות אלו כלל רק ע"י התלבשותו בכלי החסד נעשה אור לבחי' חסד כו', אבל האור מצד עצמו הוא פשוט, וכך עד"ז עצמיות החכמה הוא למעלה ממהות שכל המושג ויכול להיות ממנו המשכות בחי' שכל בכמה אופנים שונים אם בחכמת התורה בגמרא ופוסקים ואם להבדיל בתכונה או ברפואה וכה"ג במה שיעמיק שכלו ס' ועד"ז יובן למעלה שהחכמה נק' אור וכנודע מענין איהו וחיהי חד דקאי על המשכת אור א"ס בח"ע כמ"ש במ"א וממנה נמשכים ל"ב נתיבות

דהיינו עד"מ כמה מיני שכל כמ"ש בפרד"ס שער הגתיבות בשם הגאונים שכל מופלא שכל מזהיר כו' ע"ש, והנה אח"כ כשנמשך מכח השכל נביעת דבר חכמה ושכל נק' נביעה זו טפת אבא שהרי אינו שכל דק כדקות מהות כח השכל כ"א נשתנה ממהות כח השכל שלמעלה משכל המושג ונתהווה שכל שאינו דק כ"כ עד שיוכל להיות בו תפיסא והשגה והוא ממש עד"מ כטפה היורדת מהמזח שמקדים בעודה כלולה במזח הית' רחזנית ואח"כ נעשית גסה וחומרית ממש כך הוא בריקת וסקירת השכל לגבי כח השכל עצמו וזה הנק' בחי' מים ובחי' מים הוא שיורדים מגבוה לנמוך משא"כ בחי' אור והנה עכ"ז מים הם ג"כ עדיין פשוטים ואין להם גוון כלל וכמ"ש בפרד"ס שער עצמתו וכלים פ"ד המשל לענין אורות וכלים שהאזרות הם בחי' לא שניתי והשינוי הוא מצד הכלים והכלים משונים בגוון כו'. הנה עם היות המים פשוטים מתחלקים אל הכלים והכלים משונים בגוון כו'. הנה עם היות המים פשוטים מכל גוון הנה יתראו בגוון הכלים ההם כו' ע"ש שהאריך בזה, וכך עד"ז הוא בחי' בריקת וסקירת השכל שהוא בחי' מים הנובעים מכח השכל לגבי בחי' הבינה שהוא הבנת השכל והשגתו ונקרא רקיע כנודע מענין מתיבתא דרקיע שהוא מבחי' בינה אשר רקיע הוא בחי' קרח דאגלירי מיא ונעשו קרח גשמי עד"מ ואינו כמו מים דניידי כ"א קו וקיימו, כך כשבא לכלל השגה והבנה הרי הוא מהות מושג משא"כ כשהוא עדיין כנקודה וכברק המבריק על שכלו יכולים להטותו עדיין ולהביאו לבחי' השגה בכמה אופנים שונים וכו', והנה בחי' מים דניידי משא"כ בבחי' קרח שעומד במעמד ומצב אחד לפי שהוא בבחי' השגה המושג ומובן בבחי' בינה, (וכמשנ"ת כ"ז במ"א בסידור בפ"י המלות ע"פ הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו כו') ועמ"ש בד"ה צו את בני כו' בפ' פנחס מענין בחי' ג"ע שלא יוכל להשתנות בו דבר שלכן אין מועיל שם תשובה וזהו מבחי' רקיע ובחי' קרח כנ"ל, משא"כ בחי' מים הוא למעלה מבחי' זו ולכן נק' ג"ע מתיבתא דרקיע כנ"ל, ועמ"ש בפ' תוריע בד"ה קא מפלגי במתיבתא דרקיע, ובזה מובן מ"ש בזהר דהוא נהר נגיד ונפיק ועייל בי' היינו השפעת טפת חכמה הנובע ונמשך לבחי' השגה והבנה ואח"כ וקרשי בי' וקיימי כו' עד דאתעביד קרח היינו כשבא בהשגה והבנה ממש.

ועתה נבא לענין ר"ה ויוהכ"פ וסוכות ושמע"צ שעו"נ או תשמח בתולה במחול, ובתולה היינו בחי' גן נעול כנ"ל, וגם לפי שבר"ה הוא המשכת אור חדש מבחי' סובב בממלא ע"כ נק' בתולה כו' ובמחול היינו שיש בזה ב' בחי' ריחוק וקירוב כו'. והנה ענין בחי' רצוא ושוב שבחי' רצוא הוא פנימיות נקודת הלב שבחלל הימני ששרשו מבחי' סוכ"ע שמשם ממשיכים להיות בחי' ישת חשך סתרו בא בבחי' אור וגילוי, והוא גילוי האהבה המסותרת כו', הנה בחי' זו נק' אור שהוא הבחי' הראשונה שבג' בחי' אור מים רקיע שישנם ג"כ בבחי' העלאת מ"ג דכמו שאור הוא מה שלמעלה מהשכל המושג ומובן כך אהבה זו נלקחה ממקום גבוה ונעלה למעלה מן הטעם והרצת והוא בחי' קדם כו' וזהו המתגלה ביוהכ"פ ע"י הריחוק שבתחלה בבחי' שמאל דוחה שע"מ שמאלו תחת לראשו בחי' נשיאת

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתמו

ראש, והגם שנת"ל שיוהכ"פ הוא בחי' גל נעול גל הוא בחי' מעין הנובע והיינו בחי' מים, אך כי יש אהבה בבחי' רשפי אש ויש אהבה הנמשכת כמים כמ"ש במ"א ע"פ עלי באר כו' ועוד כי אור ומים ענין אחד הוא היינו אור זהו כמו שהאבהה היא למעלה מהשכל לגמרי, ומים היינו כשנמשכה בבחי' חכמה ובינה כו', ועמ"ש בד"ה ראה אנכי בענין נחל איתן שמשם יובן ענין גל נעול כו', ועמ"ש בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם בענין שיש בכל נפש שם הוי' קוצו של יו"ד הוא האהבה המסותרת כו' למעלה מהדעת והיו"ד ביטול רצון ע"י החכמה כו' ע"ש שי"ל שזהו ענין ב' בחי' דאור ומים שבבחי' המ"ן ומכאור שם דכ"ז הוא מבחי' שם הוי' שבנפש האלקית שהוא בחי' שם הוי' שבנאצלים, אבל יש בחי' הוי' הנמשך מלמעלה שעז"ג ממעמקים קראתיך הוי' שעז"ג ביוהכ"פ לפני הוי' תטהרו כו' ע"ש, ועד"ז יובן כאן שזהו ענין ג' בחי' אור מים רקיע שבבחי' המ"ד הנמשך מלמעלה, כי בחי' אור מים רקיע שבבחי' המ"ן זהו מבחי' שם הוי' שבנפש האלקית, אבל בחי' אור מים רקיע שבבחי' המ"ד זהו ענין גילוי שם הוי' שלפני האצילות, והנה ע"י בחי' תשובה עילאה שביוהכ"פ בחי' רצוא מתגלה בסוכות בחי' וימינו תחבקני, והנה הסוכה הוא בחי' צל וע"ז נאמר יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן כמ"ש ברע"מ פ' פנחס דרנ"ה ע"ב, והיינו כי שם שדי זהו ההמשכה בבחי' פנימיות ע"י בחי' אור מים רקיע כמבאר בע"ח שער מ"ג ומ"ד שם ובשער היחודים הנו"ל, והגורם המשכה זו זהו ע"י ההמשכה מקיף עליון והוא הנק' צל שדי וע"ד משנת בד"ה האיניו השמים גבי וסוכה תהי' לצל יומם כו', והנה המשכה פנימיות זהו ע"י הלולב שהוא המשכת הדעת בכנס"י כמ"ש למען דעת כל עמי הארץ כו', והיינו ע"י משליך קרחו כפיתים, כי הנה כדי שיהי' ההמשכה בבחי' פנימיות למען דעת שיומשך בבחי' דעת והשגה כו' ממש זהו ע"י שההמשכה עליונה נגלד ונעשה קרח כי אם אין בינה שהוא בחי' קרח אין דעת כו', ומשליך קרחו כפיתים לרבבות מדריגות כדי שיהי' נמשך למען דעת כל עמי הארץ לכל חד לפום שיעורא דילי' היינו כמ"ש בזהר דאורא דנשא דקל"ו ע"א ע"פ וברעת חדרים ימלאו שמהדעת נמשך ומתחלק השפע למדריגות רבות אין קץ אלף אלפין אדרין ואכסדרין כו', ח"ש בזהר בראשית די"ו ע"א ע"פ והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע דכתי' ב' ועל דמות ראשי החיות רקיע כעין הקרח הנורא, וע' בספר הרקיע שם והובא בסה"מ סי' צ"א ובוהר שם דכ"א ע"א איתא רקיע כעין הקרח דא ה' קדמאה דהא מתמן ולהלאה לית מאן דיכיל לאסתכל ולמנדע כו' דהיינו שהחכמה הוא למעלה מההשגה רק מבחי' ה' קדמאה שהיא בינה נמשך בבחי' השגה לראשי החיה שהן חיוין עילאין דאצילות ולכן נק' רקיע כעין הקרח דייקא כנ"ל כמו"כ מבחי' בינה שמאירה במל' דאצ"י נמשך רקיע כעין הקרח על ראשי חיות המרכבה דבריאה כמ"ש בזהר ויקהל דרי"א ע"א וס"פ ויגש דרי"א ע"א ובמק"מ שם, וע' עוד בפ' בשלח די"ו ב' ובמק"מ שם, וס"פ תרומה דקע"ו ב', ובפרד"ס בעה"כ ערך קרח הנורא וערך רקיע, וכך עד"ז גם למטה נמשך בחי' משליך קרחו כפיתים היינו מבחי' רקיע כעין הקרח הנורא וזהו קרחו דייקא והיינו שמוזה נמשך להיותו והמשכילים יזהירו

כוהר הקיע הנ"ל לכל חד לפום שיעורא דילי' כפי אשר יעמיק דעתו וישים אליו לבו כו', חזו ג"כ ענין כפוד כאפר והוא כענין מ"ש גבי ירדות מ"ן דק ככפור על הארץ, שלפי שהמן שרשו גבוה למעלה מאד מבחי' טלא דבדולחא מו"ס רק שירד ממדריגה למדריגה עד שנמשך וירד למטה והיינו ככפור שהוא מה שנגלד כו', והנה המשכת בחי' קרח הוא להיות נמשך ממנה בחי' שוב היפוך בחי' רצוא שהוא בחי' אור רשפי אש שלתבת כו' והגם שהמשכה זו הוא מבחי' בינה וכמ"ש עוד בזהר בראשית דכ"ס ע"ב ע"פ מבטן מי יצא הקרח כו' דהא מסטרא דצפון גלידו מיא צ"ל דמ"מ הוא מבחי' חסדי' דאימא שמהם נמשך בחי' שוב כמ"ש בכיארד ע"פ רני ושמחי חסדים דאימא הם המתגלים בסוכות לכן עז"ב משליך קרחו כו', וע' בזהר ע"פ מבטן מי בפ' לך דפ"ה סע"א, ועם זה יובן מארז"ל פ"ב דב"ב דכ"ה ע"ב ע"פ מנשמת אל יצא הקרח הזה רוח מערבית, והוא עפמ"ש בזהר שם דבחי' מי שהוא בינה מתחברת ומאירה בבחי' מל' דוקא, וזהו ענין רוח מערבית דמערב הוא בחי' מל' וזהו ג"כ פי' מנשמת אל כי אל הוא ג"כ בחי' מל' דאצילות כמ"ש בזהר בראשית די"ט ע"א, עיין במק"מ שם ובזהר ס"פ עקב תשמת אל היינו בינה שהיא נשמה דמל', וגם יש לפרש דאל היינו חסד כמ"ש חסד אל כל היום, והבינה היא נשמת החסד והוא המאירה בסוכות שהוא בחי' צל יומם שהוא החסד וממנה יצא הקרח להיות משליך קרחו כו' שזוהו בחי' סוכות כנ"ל והיינו ג"כ מ"ש אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף פי' אם ישים אליו לבו היינו ע"י התשובה ומס"נ ביוה"כ"פ שעי"ז מעלים מינ לאו"א כנדע שלהיות יחוד או"א הוא ע"י מס"נ דוקא, וע"י היחוד דאו"א נמשך אח"כ שמבטן מי יצא הקרח ע"י אור מים רקיע שיהי' הגילוי למטה, וע"ז נאמר רוחו ונשמתו אליו יאסוף דהיינו מ"ש מנשמת אל יצא הקרח כו', והיינו ע"י שוב לאחד בעסק התומ"צ, אך הנה כתי' ולפני קרתו מי יעמוד כו', שלא כל אדם זוכה שגם בבחי' שוב יהי' דבוק בה' אחד, כי מזה יוכל ליפול בבחי' קרירות לגמרי, והוא בחי' קרירות דקליפה וכמו שהמת הוא קר לפי שאין בו חיות, וגם ע"ד מארז"ל חמרא אפילו בתקופת תמוז קרירא לי, דהיינו אפילו כשהשמש בגבורתו והוא משל לגילוי אלקות בחי' שמש הוי' שהוא יחודא עילאה, וכמ"ש כי שמש ומגן כו', ועל התבוננות זו שמבחי' יחו"ע נאמר ששופתני השמש כמ"ש במ"א, ועכ"ז בחי' חמוד היינו שלגודל חומריותו וגסותו אינו מתפעל מזה כלל ברשפי אש כ"א הוא על עמדו ומצבו ועד"ו נאמר ג"כ בעמלק אשר קרך בדרך כו', ולכן מבחי' קרירות דקדושה שבבחי' שוב יוכל להיות נמשך ליפול בבחי' קרירות דלעו"מ, ועד"ו נתבאר בזהר פ' תרומה דקס"ו ע"ב ולבתר דאקריש כו' ואשתאר ההוא פסולת כו', מאינון מים הרעים עכורין כו' והם כל תענוגי עוה"ז, ויובן עוד ענין זה עפ"י מה שנתבאר בפ' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות גבי זכה נעשה לו סם חיים כו', בענין האומר אין לי אלא תורה כו', וגבי מטבע ארוך כו' ע"ש, אשר זהו בחי' רקיע כעין הקרח כו' כמובן מההרר תרומה הנ"ל, והנה פי' לפני קרצו מי יעמוד היינו ג"כ בחי' בינה הנק' מי אשר מבטן מי יצא הקרח, וממנה ג"כ נמשך ההמתקה, וזהו ענין ביום השמיני. עצרת, ביחם

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתיו

השמיני הוא בחי' בינה אשר אז נמשך להיות מוריד הגשם והוא ע"י תגבורת רשמי אש האהבה מבחי' רצוא תוקפא ודרום שדא מיא, וכמ"ש בזהר בראשית דכ"ט ע"ב ופ' ויצא דקס"א ע"ב, והיינו מ"ש בפע"ח שבכל ימי חג הסוכות נמשכים לכנס"י ה"ח פנימים ומקיפים דאימא ח"א, ובשמע"צ נמשך לה ה"ג ממותקות וזהו ענין מוריד הגשם, עיין מזה בפע"ח בסופו שער הלולב פ"ח ובמ"ח דקכ"ז ע"א וע"ש בפע"ח מענין אור מים כו' והיינו התעוררות בחי' רצוא.

וביאור ענין זה יובן עפ"י מ"ש בד"ה נאוו לחייך בתורים שיש ב' בחי' ברצוא ושוב, האחד מתחלה רצוא ואח"כ שוב, נמצא בשעת השוב אינו בבחי' רצוא, וזהו ענין נקודת סגול, הב' הוא בחי' תור שנמשכים קוין מהנקודות זה לזה, והיינו התכללות רצוא ושוב יחד ממש שגם בבחי' שוב לאחד ה"י תעורבות בחי' רצוא כו' ונק' תורי זהב שהוא ע"י בחי' אהבה כמעלת הזהב כו', וזהו ג"כ מהאיטבאל בת מטרד בת מי זהב שהוא מבחי' מלך השמיני הדר שהוא מקור התיקון והתכללות, וגילוי זה הוא ג"כ ביום השמיני עצרת כו' כמ"ש במ"א, והו' פ"י גבורות גשמים שירודי' בגבורה, פ"י שירודים היינו המשכה מלמעלה למטה בבחי' שוב אלא שמ"מ אינן כמו בחי' קרח שבקרירות, כ"א שירידתם בגבורה בהתכללות בבחי' רצוא, וזהו ענין ה"ג ממותקות, וכמו שבגשמיות הגשמים הן חיות ופרנסה, ובמ"א בביאור ע"פ אם בחקותי גבי ונתתי גשמיכם בעתם נתבאר שהן ה"ג דאבא, וזהו ענין ה' קולות שבמתן תורה, ויובן ענין זה ממ"ש בזהר פ' ויצא דקמ"ז ע"ב וחסידך ירננו דהיינו שגם חסידך שהם הכהנים שענינם בחי' שוב ירנינו בבחי' רצוא והוא מבחי' גבורות דאבא שנעשים חסדים דאימא, והנה מבואר לעיל דקרח הוא מבחי' בינה שהוא בחי' השגה, אבל מים הוא בחי' חכמה שאין להם גוון א"כ לפי"ז מה שנתהפך מבחי' קרח לבחי' מים היינו שגם בחי' מים שהוא מדריגת החכמה מאיר בבחי' גילוי וקירוב כמו הקרח שהוא בחי' בינה, אשר זהו בחי' שמיני עצרת, כמ"ש בד"ה ביום השמיני עצרת בדרוש השלישי, שעל פסוק זה גבי מאת הוי' הית' זאת כו', וזהו ענין שמחת תורה, תורה שבכתב ותורה שבע"פ, והם ג"כ בחי' מים ורקיע כי הם בחי' חכ' ובינה, תושב"כ הוא בחי' מים שאין להם גוון כו' כך התושב"כ הוא למעלה מגדר ההשגה כו', ותושב"כ שהוא בבחי' השגה הוא כמו שהמים נעשו בבחי' קרח וכמו שטיפת האב נמתח להיות ציור ולד כו', אך שמחת תורה היינו שגם בחי' חכ' עילאה שהוא בחי' מים תאיר בבחי' גילוי ג"כ מקרוב כו', ג"כ בבחי' השגה, וזהו ענין ביום השמיני אשר יום השמיני הוא בחי' בינה שהוא בחי' שמינית מלמטה למעלה כנודע, ובאמת עיקר ענין שמיני עצרת הוא התגלות אבא שלכן אז עיקר היחוד עליון אשר הוא דוקא כשנקראת בת אבי אך לא בת אמי כמבואר בזהר פ' אמור דף ק' ע"ב, ולכן פ"י המגיד נ"ע דשמיני הוא ג"כ מלשון שמן שהוא בחי' חכמה עילאה, והיורד היתירה מורה ג"כ על החכמה, וקרוב לזה נמצא ג"כ בדברי הפשטנים בשרשי לה"ק בספר שרש ישע ברשש שמן שכתב כן בשם אהלי יהודא שם שמיני כי מנין השמונה במהותו גדול במשטח ריבוע בקרנותיו שמונה.

א'תתיה אור דרושים לשמ"ע התורה

ולהתרכות גשמי נק' שמיני מלשון שמן ושומן עכ"ל, וא"כ איך הוא מבחי' אימא וגם בחי' אבא אלא הענין כדפרישית ביום השמיני עצרת מאיר בחי' חכמה עילאה אשר תמיד מאירה מרחוק כמ"ש אחכמה היא רחוקה ממני רק הבינה מאירה בקירוב, ובשמע"צ גם החכמה עילאה מאירה בבחי' קירוב כמו בחי' בינה ממש, זהו ענין ביום השמיני אשר בחי' חכמה עילאה מאירה ע"ד הבינה שהיא בחי' שמינית כו', ולכן אומרים מוריד הגשם שהוא הארת ח"ע בחי' מים שלמעלה מבחי' רקיע וקרח כנ"ל והנה להיות גילוי זה הוא ע"י ישלה דברו וימסס ישב רוחו יולו מים, פ"י דבור ורוח סתם הוא בחי' זרי"ג דאצילות שהמל' דאצי' נק' דבר הוי' ח"א נק' בחי' רוח שהוא בחי' נפארת שכלול מחו"ג שהן ג' בחי' אש רוח מים ר"ת אמר שהוא בחי' הלב הלב שהוא בחי' רוח שלמעלה מבחי' דבור והוא מקור הדבור, אך דברו ורוחו היינו מל' דא"ק נק' דבורו של המאציל ב"ה, וע"ד שנתבאר במ"א בפ"י מוצא פי הוי' היינו מקור זשרש המל' דאצילות שהוא מבחי' מל' דא"ק כו', ופ"י רוחו היינו ג"כ המדות דא"ק, וע' בזה ר"פ לך דע"ז א' גבי בשעתא דרוחא דכל רחין ארום בסימו דנשמתא ובלקו"ת ר"פ בראשית ע"פ לא ידון רוחי באדם לעולם הנאמר לעוגש דור המבול, וכמ"ש מזה בד"ה האוינו השמים, ועד"ז נתבאר במ"א בד"ה ששת ימים תאכלו מצות בפ"י מ"ש גבי קריעת ים סוף ברוח קדים שהוא המשכה מבחי' קדמונו של עולם דהיינו מבחי' רוחו דא"ק, והנה ע"י ישלה דברו מל' דא"ק נמשך להיות נמס הקרח ונתהפך למים, אך כדי שיוכל להיות נמשך שפע זו למטה הוא ע"י ישב רוחו דא"ק דוקא שע"ז יולו מים מלשון יולו מים מדליו כו', והן הלכות התורה שהתורה נק' ג"כ משל הקדמוני קדמונו של עולם מבחי' א"ק, ולכן ע"י שישב רוחו יולו מים כו' ועוד יש לומר ההפרש בין וימסס ליולו מים, דלכאורה הוא כפל ללא צורך דכיון שאמר וימסס מה צריך לומר אח"כ ישב רוחו יולו מים, ועמ"ש בזה הרמ"ז ס"פ חוקת שהם ב' בחי' שפע כו' ע"ש מה שפ"י בזה, אך לפי הנדרש כאן ענין זה על שמיני עצרת דהכל הוא השפעה הפנימית דהיינו הלכות התורה, אלא הענין שיש בזה ב' בחי', דהיינו מ"ש כשעירים כו' וכרביבים כו' כמה שנתבאר באריכות סד"ה האוינו השמים, וע"ז אמר וימסס, ומ"מ נמשך רק כשעירים כו', אבל להיות נמשך כרביבים על זה אמר ישב רוחו כו' דוקא.

בס"ד אסרו חג הסוכות תקצ"ג, קיצור מתורה ע"פ ביום השמיני
שילח וגו' שהי' שמע"צ תקס"ג

(א) סדר העבודה, שבכל השנה צריך להיות תחלה ר"ה ויוה"כ וסוכות, ואח"כ שמיני עצרת, וכו' מקבלים כל ישראל שפע הנהגתם בתורתם ועבודתם כל השנה, הקדים פסוק או תשמח בתולה במחול שדרך המחול

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתים

וריקוד להיות ריחוק בשביל שיהי' אח"כ קירוב, וכן הוא בכנסי עם הקב"ה, בחי' רצוא ושוב וחזור חלילה, ויבאר זה בהקדים מ"ש על הנשמה אחור וקדם צרתני שיש בה בחי' שנק' קדם, והוא שקדם לכל, כמ"ש במי נמלך כו', ומבחי' זו נמשך בלב כל אדם בחי' רצוא, (נ"ל שרצוא זה למעלה מהשוב ע"ד מ"ש לע"ל כאשר יהי' השמים וארץ החדשים יהי' ארץ הרצוא גבוה מבחי' שוב דשמים כו', דאף שעכשיו שוב גבוה מהרצוא היינו השמים וארץ דעכשיו, והסוד בזה כי בבחי' הרצוא ושוב השוב גבוה מהרצוא אבל בחי' מטי ולא מטי שהוא ג"כ ענין רצוא ושוב שם בחי' לא מטי גבוה מבחי' מטי מ', לכן בחי' רצוא זה הנלקח מבחי' קדם שבגשמה גבוה יותר והוא בחי' יוה"כ כדלקמן) פנימיות הלב, ונק' תעלומות לב, ובחי' אחור היינו חיצוניות הלב הנלקח מהשכל כו' (ונק' בחי' זו אחור למע"ב, לפי שבירורי נוגה גבוהי' יותר מבחי' זו ע"ד לפני מלוך מלך לבני, בסוד תהו שלפני התיקון, אבל בחי' קדם הוא למעלה מתהו ותיקון, כי במי נמלך כו' להיות תהו ותיקון כו', ונק' מחשבה הקדומה בחי' אדם קדמון שבע"ה וגם למעלה במל' דאצי' שהוא כנסי' הוא עד"ו דאחור וקדם כי היא סופא דכל דרגין, ומקבלת מכל העשר ספירות, ובשרשה מראש מקדם נסוכה מבחי' רדל"א כמ"ש בע"ח שער י"ב, והוא בחי' עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, וזהו נעוץ סופן כו'), ועבודת האדם להוציא לאור בחי' תעלומות לב שיהי' בגילוי למטה.

ב) וכדי שיהי' בחי' זו בגילוי הוא הריקוד שמתחלה צ"ל ריחוק שמאל דחה הי' בענין כרשע בכל עשי"ת שעיי"ז יהי' ביוהכ"פ בבחי' לפני הוי' ר"ל בחי' פב"פ היינו בחי' לפני כו', וזהו הקירוב, ועיי"ז יהי' מלמעלה ג"כ גילוי פנימיות בחי' כשלג וכצמר ילבינו כו', ולפי שיהיכ"פ הוא בחי' קדם ע"כ אין בו לא אכילה כו' שהוא למעלה מבחי' בירורי נוגה (כנ"ל בהג"ה) שנעשה מהם דם בחלל השמאלי שבלב שהוא בחי' אחור.

ג) ועיי' בחי' תשובה זו מתעלומות לב מתגלה בסוכות בחי' וימינו תחבקני בחי' ה' צילך שהאבהה דפנימיות הלב הוא צל ומקיף ושומר גם לבחי' אחור חיצוניות הלב שלא יפול לגמרי ח"ו, ועיי"ז פסוק משליך קרחו כו' (ע' בפנים, וזהו סדר הפסוקים, השולח אמרתו ארץ היינו ברי"ה, שש אנכי על אמרתך הנשלח ממלכותך להיות מלכות כל עולמים הנק' ארץ, וכמ"ש ארץ אשר ה' דורש אותה מראשית השנה כו', ואח"כ פסוק הנתן שלג כצמר הוא ביוהכ"פ כמאמר הלבן חטאינו כשלג וכצמר כו', אח"כ כפור וקרח בחי' חסדים משליך קרחו בחי' סוכות כנ"ל, והחסדים שבין יוה"כ לסוכות שהן קטנים מהחסדים דסוכות י"ל שנק' כפור שקטן מקרח כו'), אך לפני קרתו מי יעמוד שלא יתקרר לגמרי בבחי' השוב, לכן צריך לחזור לעורר הרצוא (ח"ע הג' דהר"ד וה"ג דשמע"צ) ועיי"ז ישב רוחו יולו מים שנתהפך מבחי' קרח לבחי' מים, להיות מגיד דבריו ליעקב, כו', וזהו הלכות תרשבע"פ, וזהו ענין מוריד הגשם שיורדין בגבורה (פוי) להיות גם השוב כלול ממש מרצוא ולא שיהי' תחלה רצוא ואח"כ שוב, יו"כ ואח"כ סוכות.

כי בשמע"צ בחי' כנוס ואסיפה להיות תכלית ההתכללות והיינו ביום השמיני ע"ד מלך השמיני הדר שלמעלה מזהו ותיקון הנה ושם אשתו שהוא כנסי"י כו', בת מי זהב שהמים יורדים בגבורה שזהו בחי' זהב כמעלת הזהב על הכסף שנמשל לקרח כו', וזהו כעין מ"ש במ"א בהפרש ומעלת בחי' תור על בחי' סגול, שבבחי' סגול הרו"ש מופרדים זה מזה תחלה רצוא ואח"כ שוב משא"כ בחי' ראש תור שיש קוין מנקודה לנקודה, וזהו בחי' כניסה ואסיפה דשמע"צ אלא שא"א להיות בחי' תור כ"א בהקדם בחי' סגול כו') ונמשך גילוי בחי' קדם בבחי' אחר בפנימי' ממש ולא בבחי' צל לסה, (וזהו ענין ביום השמיני שילח את העם, (וההתחלה הי' בר"ה אתם נצבים כו', למען הקים אותך לו לעם) ושילח היינו להיות בבחי' שוב כדי להיות בחי' עם שאין מלך בלא עם, ואז ויברכו את המלך להמשיך בתושבע"פ שהתורה נק' רוח ומשיב הרוח ומוריד הגשם) גילוי גדול א"ת בנין כו', וילכו לאוהליהם להמשיך בחי' דירה בתחתונים שמחים וטובי לב לפי שמבחי' תעלומות לב יהי' בגילוי ממש בשמע"צ ולא בחי' צל לבד כנ"ל, ודרך פרט יש בחי' אלו בכל יום תחלה צ"ל שמאל דוחה בחי' כובד ראש, ואח"כ בק"ש שמע ישראל הוי' אלקינו כמו שהי' הנשמה בבחי' קדם כו', בכל מאדך כו', ואח"כ בחי' שוב שמע"צ ברוך אתה וכן במצות אשר קדשנו כו', קדשינו במצותיך ותן חלקינו בבחי' פנימיות ע"י בתורתך.

קיצור מתורה ע"פ ביום השמיני עצרת תהי' לכם שהי' בשמע"צ תקס"ד וסמכתיו לדרוש הנ"ל שע"פ ביום השמיני שילח משום דשייכי אהדדי, ומדברים בענין אחד דהתם נתבאר ענין שיש בהנשמה בחי' אחר וקדם, ואיך שבבחי' זו דקדם הוא בחי' מחשבה הקדומה שלמעלה מכל העולמות וכאן ג"כ נת' ענין זה למבין והוא במה שביאר פסוק תתן אמת כו' אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם, שמבחי' ימי קדם הנ"ל, נמשך לאבותינו הוא בחי' האהבה הטבעיות שבנה"א ששרשה נמשך מבחי' קדם הנ"ל, וזהו ענין אחד עם אחר וקדם צרתני כו', (וע"ד הקבלה יתבאר בס"ד בביאור שאמר על התורה דביום השמיני עצרת תהי' לכם הנ"ל).

(א) יבאר ענין מארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט (נ"ל דהקושיא למה נזכר התשובה קודם המעשים טובים הדוחק לומר דזה מדבר במי שחטא לבד אלא דאי צריך כל אדם לבחי' תשובה, ואז המעשים שלו הם בחי' מעשים טובים ומאירים ולכן בכל שנה נתקנו עשי"ת בתחלת השנה דוקא משום שצריך להקדים בתחלה בחי' תשובה, ואז אח"כ המעשים דכל השנה הן טובים ומאירים כו' וכן דרך פרט בכל יום מבקשים תשובה בשמו"ע השיבנו כו' סלה לנו כו' קודם מע"ט דכל היום) גם ענין שהתלמוד מביא לידי מעשה (כמו שהקדים תשובה למעשים טובים) מעשה רמ"ח פיקודין רמ"ח אברים, ויקדים פסוק תתן אמת ליעקב כו' מימי קדם, ופי' אמת הוא שיהי' למטה גילוי דיעה העליונה איך שלמעלה היש ולמטה כלא ממש (וגראה דהכוונה שיהי' גילוי זה בהשגה ממש, ועכשיו הגילוי רק בהודאה

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתכא

וע' סוף אות ה' ע"פ ביום השמיני כו') ומה נמשך להיות חסד לאברהם שהחסד הוא כללות המצות שיהי' עי"ז אתעדל"ע (והקדמת אמת לחסד היינו כענין תלמוד מביא לידי מעשה כי אין אמת אלא תורה).

ב) **יבאר** מאין הכח הזה שיהי' נמשך אתעדל"ע ע"י אתעדל"ת ויבאר שזהו סיום הפסוק אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם, פי' קדם היינו בחי' קדמונו של עולם בחי' שתוק כך עלה במחשבה מחשבה הקדומה בחי' כשעלה ברצונו הפשוט כו' שהוא בחי' א"ס ב"ה בכבודו ובעצמו ממש, ומשם נמשך לאבותינו היינו האהבה הטבעיות המוסתרת בלב כא"א מישראל בכח וגם בפרעל למסור נפשו שאהבה זו נק' אב למצות ומעשים טובים, והמשכה זו הוא על ידי אשר נשבעת שלא כסדר ירידת השתלשלות המדריגות עפי' רצון וחכמה, אלא שיהי' המשכה מבחי' קדמונו של עולם ממש לאבותינו, (שהוא מבחי' כשעלה ברצונו הפשוט כו' שלמעלה מעלה מכתר חכ' דאצילות ע' בתחלת הע"ת, ועפי"ז יובן למשכיל ענין בחי' קדם צרתני, הנז"ל ע"ם ביום השמיני שילח שהוא בחינה עליונה מאד למעלה מתהו ותקוה כו', שהרי בחי' כשעלה ברצונו כו', ובחי' מחשבה הקדומה זהו למעלה מעלה מכל הנ"ל) וכיון שכן יוכל הנשמות ע"י אתעדל"ת שלהם במעשה המצות להמשיך אתעדל"ע וגילוי כתר וחכמה דאצי' ותר"ך עמדי אור כיון שיש בשרשם מבחי' ימי קדם שלמעלה מעלה מכל ההמשכות (וע' ד"ז בכיאר לפסוק יונתי בחגוי הסלע כו'.

ג) **יבאר** שזהו פי' אשר קדשנו (ע"ד אשר נשבעת כו') לשון אשר וטוב שע"י המצות נמשך תענוג ורצון העליון שלמעלה מהע"ס חכמה כו' בגילוי למטה, וזהו וציונו לשון צוותא והתקשרות אותנו לתר"ך עמודי אור ציצ"י עליונים כו' (וכל זה לפי שבשרש הנשמות הם מבחי' קדם שהוא בחי' שלמעלה מעלה כו', עמ"ש ע"פ כי המצוה הזאת כו' לא נפלאה היא ממך דוקא כו') וזהו מעשים טובים ומאירים ויפה מכל חיי העוה"ב שהוא הארה לבד מעונג העליון הנמשך ע"י מעשים טובים.

ד) **וכל** זה הו"ע מע"ט שיפה מכל חיי העוה"ב, וכדי להבין ענין התשובה שיפה מכל חיי העוה"ב, (ויובן ג"כ שצריך להיות תשובה כדי שיהיו המעשים טובים) והענין שיש שני מיני תענוגים כו' (ע' בפנים, כי תענוג הנמשך ע"י קיום המצות זהו נמשל לתענוג המלך מאבנים טובות שיקר מאד מצד החידוש שאבן גשמי יהי' בהיר כ"כ, וכך הוא ענין מעשה המצות מבחי' דומם כסף זהב נעשה כלי לרצה"ע והוא ענין בירורי נוגה כו', אבל התשובה גדולה מזה שהוא שכלתה נפשו של המלך אליו שתענוג זה גדול לאין קץ משאר התענוגים כי הבן הוא מעצמיות האב, משא"כ שאר התענוגים מדבר שחוץ ממנו כו', כן התענוג מהתשובה שהנשמות שרשן מבחי' קדם קדמונו של עולם, וכשירדו למטה בגשמיות זהו ריחוק גדול לכן אפילו לא חטא ח"י צ"ל כל ימיו בתשובה על ריחוקו מה' וכשהוא בבחי' תשובה וגילוי פנימיות הלב שזהו מבחי' קדם צרתני כנ"ל, ע"פ ביום השמיני שילח אות א') היו נעשה למעלה תענוג גדול כמשל תענוג המלך מבנו יחידו כו', שהוא תענוג

א'תתכב אור דרושים לשמ"ע התורה

עצמי ולמעלה מעלה מהתענוג מבירורי נוגה כו', שמעולם התהו עם היות למעלה מהתיקון כבר הוא בגדר עלמין משא"כ בחי' קדמונו של עולם כו', ותשובה זו הוא ביוהכ"פ לכן אין בו אכילה כו' מבירורי נוגה, ולהגיע לזה הוא ע"י שמאל דוחה בתחלה בעשיית (וכמ"ש ג"כ לעיל ע"פ ביום השמיני שילח אות ב') והתענוג העליון הנמשך מזה למעלה הוא בחי' סוכות ישמח ה' במעשיו, (ובזה י"ל טעם למה שסתם חג הוא סוכות כי חג מלשון מחוגה ומקיף שתענוג זה הוא המקיף עליון שלמעלה מכל המקיפים כדלקמן בהביאור, וגילוי מקיף זה הוא דוקא בסוכות ע"י התשובה ביה"כ) ולכן צ"ל תשובה ועל ידי זה נעשים המעשים טובים פי' שהכח שהיה נמשך ע"י מעשה המצות בחי' גילוי תענוג עליון זהו ע"י אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם כמ"ש"ל אות ב', והמשכה זו מבחי' ימי קדם הוא ע"י התשובה שהוא מה שהנשמה ששרשה מבחי' קדם צרתני שבה מריחוקה למקורה לבחי' ימי קדם כו', וכן ע"י סוכות נעשה וימינו תחבקני שיעשה מע"ט ולא יפול כו', ופי' צילך על יד ימינך ימינך הוא האהבה הטבעית וימין כלול מג' פרקין והן דפנות הסוכה שהן חסדים דו"א, ובחסד ואהבה יש ג' פרקין חס"ג, ההתבוננות המביא לידי אהבה והאהבה עצמה ובחי' נצח כו', היינו כל היום כו', ולכן הדפנות שתיים כהלכתן ב' פרקין הסמוכים לגוף, ושלישית אפי' טפח פרק האצבעות חב"ד שבחסד, ועמ"ש במ"א בענין אדם נותן מלא עומסו כו' דשם נת' ג' פרקין אלו שביד וענינם למעלה, וכ"ז בחי' ימינך, אך הצל על יד ימינך הוא בחי' אהבה עליונה מבחי' תענוג עליון מבחי' קדמונו של עולם שגותן כח בימינך להיות באתעדל"ת אתעדל"ת והוה פעולות חג הסוכות על כל השנה.

ה) ישוב לבאר ענין תלמוד מביא לידי מעשה דהפי' דכמו שע"י תשובה נעשים המעשים טובים ומאירים מטעם הנ"ל שע"י התשובה נמשך תענוג עליון מימי קדם, כו', כן הוא ג"כ ע"י התורה נמשך ג"כ מקיף עליון מבחי' זו ממש של המקיף הנמשך בסוכות ע"י התשובה דיוהכ"פ, ויבוא ראי' לזה מפסוק ואשים דברי כפיך ובצל ידי כסיתך, דברי היינו תורה ועי"ז כסיתך מקיף עליון דסוכות, והיינו כי בתורה נאמר ואהי' אצלו שעשועים אצלו דוקא בבחי' קדמונו של עולם, ומשם נמשך להיות ושעשועי את בני אדם, פי' שיש עוד מעלה יתירה בתורה שנמשך מבחי' מקיף הנ"ל גם כן בגילוי בפנימיות ולא בבחי' צל בלבד, אלא שלאח"כ נעשה מהצל בחי' פנימי וכמו בשמיני עצרת נמשכים מקיפים דסוכות בבחי' פנימי ממש, וזהו ביום השמיני עצרת תהי' לכם, והיינו גילוי אמת הוי' לעולם דיעה עליונה ע"י ההתבוננות בזה, ובינה הוא יום השמיני ממה למעלה, והוא בחי' מבין דבר מתוך דבר (ועמ"ש במ"א בענין הוא דא עתיקא, וכענין מה שניתוסף ה' באברים כשנק' אברהם כו', ויוכן מעלת הגילוי שיוכל להיות ביום השמיני כו', ע' עוד על פסוק הגידה לי שאהבה נפשי כו', ועל פסוק יונתי בחגור הסלע כו' ממש יובן עוד ענין בחי' אהור וקדם צרתני כו', וכמ"ש על פסוק כי המצוה הזאת לא נפלאה היא ממך כו'.

הנה כל המצות הם תוספת אור באצילות וגם המשכת אור כו' לכלים דאצילות ולבי"ע (ועמ"ש מזה בפ' יתרו בד"ה ביאור ע"פ משה ידבר וע' באגה"ק בסופו בד"ה להבין מ"ש בפע"ח) אך המצוה נשארה בע"ס דאבי"ע באורות וכלים. והנה הנשמה היא מפנימיות הכלים המלאכים מחיצוניות וצריך להבין בענין המשכות אורות לכלים הנה גם הנשמה מפנימיות הכלים ולמה לא תתפעל הנפש. אך הוא מפני שהיא מלובשת בנפש הבהמית והנפש הבהמית מקיפה ומלבישה (ע"ד רשע מכתיר את הצדיק כמ"ש במ"א בביאור ע"פ אם בחקתי, ועין בזהר פ' פקודי דר"ל"ג ע"ב שזהו ענין אל גנת אגוז ירדתי כו' שהנשמה בהתלבשותה בגוף ונה"ב גמשלה לאגוז שהקליפה מכסה ומסתיר את הפרי, אך כששוברין את הקליפה ע"י לב נשבר ונדכה וחבי אלקים רוח נשברה אזי מתגלה הפרי שבתוכו וכמ"ש מענין זה במ"א ע"פ הגידה לי שאהבה נפשי וע' עוד מענין אל גנת אגוז בזהר בראשית די"ט ע"ב ובמק"מ שם ודף מ"ד ע"ב ובפ' פקודי דף רנ"ד ריש ע"ב וע' בפרדס בעה"כ ערך אגוז ובשער כ"ה פ' ו' ז' ועמ"ש בד"ה מי מנה איך שע"י ירידת הנשמה בגוף דייקא מתגלה בה בחינה היותר עליונה ע"ש בענין אף עשיתיו אף מרבה בחי' העליונה כו' אך היינו ע"י שבירת הקליפה וזהו ענין הפרי המתגלה כו', ושבירת הקליפה זהו לענין למען דעת כל עמי הארץ מלשון ויודע בהם כו' ועיקר התגלות הפרי הוא בסוכות כמשי"ת), והנה בע"ס ביום השמיני הוא בינה אם הבנים שמחה וזהו זמן שמחתנו ב' שמחות מלמעלה למטה כו' הוא גילוי והמקיף הוא המשבר הקליפה בחי' למען דעת כו' וכנדוע שהמקיף מסמא עיני כו', וכמשל בגשמיות מרחקים מתאוות מחמת שמחה כו' ונקרא מקיפים דאימא, (ועמ"ש מענין מקיפים דאימא בד"ה הניף את העומר בפ' אמור) ועיקר השמחה ביו"ט שעושין מזה עיקר משא"כ כל עבודת השנה הגם שצ"ל ג"כ בשמחה וכמ"ש תחת אשר לא עבדת כו' בשמחה, עכ"ז השמחה היא גנוה במצוה משא"כ ביו"ט עושין מהשמחה עיקר והתרחבות היינו כמו ברעש גדול כו', אבל לא זהו הרעש כו' (דרך פרט יר"ט דסוכות נקרא זמן שמחתנו התחברות ב' השמחות והענין כי מבואר לעיל בענין אל גנת אגוז שהקליפה דנה"ב והגוף מכסים על קדושת נה"א וצ"ל שבירת הקליפה להיות רוח נשברה כו' ועיקר בחי' זו זהו ע"י עשרת ימי תשובה שזהו ענין שמאלו תחת לראשי וכמשנ"ת בד"ה ושאתם מים כששן שזהו ענין החרישה, ובד"ה האזינו השמים כו' וזהו ג"כ ענין שברים תרועה, ועיקר הוא ע"י שמעוררים גילוי י"ג מדה"ר המתגלים בעשי"ת ברחמיך הרבים רחם עלינו כו' שיוכל לבא להיות רוח נשברה וגילוי בחי' הפרי והוא רעותא דליבא, וכמ"ש בפרדס שם שכ"ה פ"ז בשם הת"ז די אלין קליפין מתעברין ומתבדרין בתקיעה שברים תרועה כו' ועי"ז מתגלה בחינת פנימיות הלב אור הגנוה, ובאתעדל"ת אתעדל"ע גילוי פנימיות את פניך הוי' אבקש ונחיה לפניך לפני הוי' תטהרו, לכן עי"ז אח"כ בסוכות זמן שמחתנו ב' בחי' שמחה דהיינו ע"י גילוי פנימיות שממטה למעלה ישמח ישראל בעושי ומלמעלה למטה ישמח ה' במעשיו כנ"ל ועוד נמשך שבירת הקליפה מחמת

התחברות האור מקיף הסתכות עם הא"פ שעייז מזדכך הכלי, וכמו שיבוא בסמוך וזיכך הכלי באדם היינו שבירת נה"ב וזהו ענין למען דעת כו' והנה בכל ז' ימי הסוכות נמשכים מקיפים מלמעלה למטה ובשמיני עצרת הוא ההמשכה בבחי' אור פנימי (וע' בהרמ"ז ס"פ אמור דף ק"ד ע"ב ובפ' פנחס דף רי"ד סע"ב) ומעתה הכלי מצומצם ע"י אור מקיף שמבחוץ ואור פנימי שמבפנים ויש זיווג אור"פ ואר"מ שאין הכלי מסתיר ונק' יחוד קוב"ה ושכינתיה. וכמו עד"מ מחמת השמחה שבפנימית כשהיא מרובה מאד עד שאין הכלי יכול לסובלה אזי יוצאה מן כלי הלב חוצה, היינו שמחמת ריבוי האור פנימי הוא בוקע הכלי שבלתי אפשר להכלי להכילו ולהעלימו, והיינו בשמע"צ שמתחברים הא"פ והאר"מ יחד אזי מתחצצת הכלי כמ"ש בע"ח שהאר"מ מצחצח חצי הכלי מבחוץ והאר"פ מצחצח חצי הכלי מבפנים, וענין בחי' זו בנפש היינו זיכך נה"ב שלא תהיה מסתרת ומעלמת וע"ז נאמר למען דעת כל עמי הארץ שמשברים את המסך המבדיל בין הנפש אלקית לאלקות דהיינו בחי' הנפש הבהמית שנמשכת מק"ג (ועמ"ש מזה בד"ה כי תצא גבי ונתנו הוי' אלקיך בידך דהיינו ע"י תורה ומצות שהם המשכת אר"פ ואר"מ ע"ז יתברר נה"ב ועד"ז נתבאר סד"ה משה ידבר גבי כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כו' כי התורה והמצות הם ממרקים את הנפש מבית ומבחוץ ע"ש) ופי' למען דעת כל עמי הארץ כי הוי' הוא האלקים, הענין הדנה כתיב הודו לאלקי האלקים, וקאי עמ"ש לעיל הודו להוי', כי שם הוי' הוא נק' אלקי האלקים. הדנה ידוע שיש ק"כ צירופי אלקים והם בקדושה ומ"מ ממ"ח צירופים האחרונים הוא יניקת החיצונים וזהו ענין בני חם שיניקתם ממ"ח צירופים אלו. וזהו ג"כ ענין ותשליך במצולות ים, כי מ"ח צירופים הנ"ל הם מב' אותיות אחרונים דשם אלקים ים כו' וע' בזהר פ' אמור דק"א סע"א וריש ע"ב מענין מצולות ים. ובפ' אחרי דס"ג סע"ב ובמק"מ שם ובדף ס"ב ע"ב. והנה כל זה כששם הוי' שורה בבחי' העלם והסתור בשם אלקים, דהיינו שהאור מוסתר ונעלם בתוך הכלי, כי האור הוא בחי' שם הוי' והכלים המסתירים ומכסה על האור הם מבחי' שם אלקים וזהו ענין כי שמש ומגן הוי' אלקים וכמ"ש בתניא ח"ב פ"ד. ומחמת ריבוי ההעלם נמשך יניקת החיצונים והיינו מצירופים אחרונים דשם אלקים, אבל כאשר שם הוי' שורה ומתגלה בבחי' גילוי ע"י הא"פ והאר"מ המצחצח הכלים כנ"ל אזי מתבטל ונכלל שם אלקים בשם הוי' וכנודע מענין שילוב אלקים בשם הוי', ועייז לא נמשך יניקת החיצונים ממ"ח צירופים אחרונים דשם אלקים. וזהו הודו לאלקי האלקים כל"ח שע"י גילוי שם הוי' בשם אלקים נמשך שלא יסתיר כלל השם אלקים. והיינו ששם הוי' נק' אלקי האלקים שהוא מושל על שם אלקים, ומה נמשך למען דעת כל עמי הארץ כי הוי' הוא האלקים, כי עמי הארץ הנמשכים מק"ג יניקתם משם אלקים כנ"ל וכשנתגלה תוספת האור עד שמצחצח הכלים נמשך למען דעת כו' שישתברו המסכים המפסיקים כו' וכ"ז נמשך מחמת כי הוי' הוא האלקים וכנ"ל ועמ"ש בביאור דמזוזה מימין ונ"ח משמאל בפ"י כי גדול הוי' מכל אלקים. ועו"ל בענין זה עפמ"ש הארז"ל בפ"י מ"ש באד"ר דקכ"ח ריש ע"ב יתיב על כורסיא דשביבין

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתכה

לאכפיא לון ע"ש בביאר האדרא בספר קול ברמה די"א סעי' ודף י"ב א' ב'. ובסה"מ סי' ט"ל וסי' קס"ג והוא מהע"ח. וע"י המשכה מהכתר נמשך לאכפיא לון כו' כי א"א הוא מקור הרחמים והוא למעלה מהתחלת התפשטות ק"כ צירופי אלקים ולכן ממנו נמשך לאכפיא לון ע"ש. והיינו שע"י גילוי עצום זה נמשך שלא יסתירו הצירופי אלקים כו'. ומזה נמשך ג"כ הודו לאדוני האדונים. כי הגה ע' שרים מקבלי מצירופי אחרונים דשם אלקים, אבל כאשר שם הוי' מאיר בשם אלקים בגילוי רב ונק' אלקי האלקים אוי נמשך ג"כ משם אלקים בענין שיהיו גם השרים בטלים למדת מלכותו ית' והיא הנק' אדוני האדונים זהו ענין שמקריבים ע' פרים בחג כנגד ע' שרים. ועמ"ש במ"א ע"פ הללו את ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסדו כו'.

והנה ענין יחוד קוב"ה ושכינתיה הוא עד רום המעלות שבאצילות הוא יחוד זו"נ שהמל' היא מקור דבי"ע ונק' שכינה מה"ט שיתדדת ומתלבשת בהיכל ק"ק דבריאה, ח"א נקרא קדוש ומובדל ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה, ועד"ו גם למעלה יותר כמו יחוד אבא ואימא נק' אבא קוב"ה לגבי אימא שנק' שכינה כנודע שהיא בחי' שכינתא עילאה וכן עד"ו למעלה מעלה וכנודע מענין יחוד דק"ש שאו"א מקבלים מא"א וא"א מעתיק ועתיק מא"ס כו' עד שהקו וחוט הנמשך מאור א"ס ב"ה שנמשך מחבי' מל' דא"ס נק' שכינה וא"ס ב"ה עצמו נקרא קודב"ה (והיינו דכמו שמל' דאצילות נעשה עתיק לבריאה ולכן נק' שכינה כנ"ל ע"ש שהארתה נמשך להיות שוכן בבריאה, כך עד"ו בחי' הקו הוא כמו בחי' עתיק לגבי א"ק שנקרא אדם דבריאה בע"ח ש"ח פ"ה ולכן נק' שכינה ע"ש שהארה זו נמשך להיות שוכן בבי"ע אדם דבריאה א"ק אדם דיצירה עקודים אדם דעשייה אצילות ואס ב"ה עצמו שלמעלה מהקו ומקיף כל העולמות בשוה נק' קודב"ה ועמ"ש בתוספת ביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות). וכה"ג מצינו בכמה מקומות בענין שם נוכח ונסתר, דידוע שהנוכח כמו אתה מורה על מדרגת הגילוי כמו בבחי' ממכ"ע, והנסתר כמו הוא מורה על מדרגת הנסתר בחינת סוכ"ע, ואיתא באדר"ו דר"צ ע"א שלכן חכמה דאצילות נק' אתה כמ"ש כי אתה אבינו והיינו לפי שהחכמה היא ראשית הגילוי, ועתיק שהוא בחי' אתכסיא ולא אתגליא נק' הוא, והרי מצינו שגם הבינה דאצילות שהיא למטה מהחכמה נק' הוא כמבואר בזהר בכמה דוכתי ובע"ח שלי"ד ובפרד"ס, והחסד נק' אתה כמ"ש אתה כהן לעולם וע' בזהר פ' בלק דקצ"ג ע"ב, אלא הענין כי לפי שלגבי זו"נ נק' הבינה עלמא דאתכסיא ע"כ נק' הבינה הוא, אבל לגבי למעלה יותר נק' גם החכמה שלמעלה מהבינה אתה, והוא נק' עתיק שהוא בחי' אתכסיא כמ"ש והחכמה מאין תמצא, ח"ל הע"ח שער תיקון נוקבא ספ"ב הטעם שנקרא בינה הוא, לא מפני ההעלם, שהרי אבא נעלם ממנה ונקרא אתה, וגם א"א נק' הוא, אלא משום דהוא לעולם בכתר ואמא הוא כתר לו"א וא"א הוא כתר לאו"א עכ"ל. ביאור דבריו היינו כנ"ל דמצד עצמיות שם התואר והמעלה הרי כיון דאבא נעלם יותר מאימא היה ראוי יותר לקרותו הוא, ואעפ"י הבינה דייקא נק' הוא והחכמה אתה, אך הענין כי הוא לעולם בכתר, דהיינו כי כתר הוא בחי' סובב ומקיף מלשך

כתרו את בנימין, ולכן נק' הוא. וא"כ אין שייך לקרוא הוא רק לבחי' מי שהוא סובב ומקיף, ולכן כיון שבינה היא כתר דו"א נק' הוא, והחכמה אצ"פ שהיא נעלמה יותר, מ"מ כיון שהיא למעלה גם מהיות בחי' כתר לז"א לא נק' הוא. ועמ"ש בפ' ברוך שאמר והיה העולם, ברוך הוא, דדוקא הכתר נק' הוא משא"כ מה שהוא נעלם יותר וכמו מקיף למקיף כו' ע"ש. ולגבי למעלה מהאצילות אין שייך לקרוא החכמה הוא, כ"א אתה כי לגבי למעלה מזו"נ החכמה נק' גילוי כו'. ועכ"פ מכ"ז מוכן עד"ו ג"כ בפ' וענין קוב"ה ושכינתיה, דלגבי בריאה נק' המל' דאצילות שכינה שהיא שוכנת ומתלבשת בהיכל ק"ק דבריאה, והו"א דאצי' נק' קוב"ה קדוש ומובדל ואינו מתלבש כו', ולגבי כללות האצילות נק' מל' דא"ק שנעשית עתיק לאצילות ג"כ בשם שכינה וכמוכח ממ"ש בזהר ר"פ יתרו דס"ו ע"ב בענין ת"ח ברוא דשמא קדישא כו' אית מלך לעילא דאיהו רזא דקדש הקדשים כו' וע"ש בפ' הרמ"ז, ועד"ו למעלה יותר נק' הקו שכינה כו' כנ"ל. וזהו ענין וישמחו בך ישראל מקדשי שמך, כי הנה בספרי קבלה הקדמונים איתא דשמו גימט' רצון, ובהאריז"ל דשמו הוא בחי' מלכות, ושניהם אמת דבחי' מל' דא"ס נק' שמו ית' ומשם נמשך הרצון עליון שהוא כתר שמל' דא"ס נעשה כתר לאצילות, שהוא ית' נק' בעל הרצון שממנו נמשך הכתר שהוא הרצון זכמו בעל השם. (ועד"ו בז"א דאצילות נק' המל' שמו גי' רצון שנעשית כתר דבריאה ת"א נק' בעל הרצון, בעל היינו בחי' משפיע לבחי' הרצון כו' וכמ"ש בד"ה כי אברהם לא ידענו בענין שז"א נק' בעל תפלה כו'. והנה המל' דאצי' נק' שם סתם ומל' דא"ס נק' שמו הגדול וכמ"ש במ"א), והנה ישראל ממשיכים האור והשפע מעצמות א"ס ב"ה הנק' קדב"ה לבחי' שמו ית' הנק' שכינה, וכנדע בפ' עושין רצונו של מקום, דהיינו שממשיכים להיות לו ית' בחי' רצון והמשכה זו הוא מבעל הרצון כו' ועמ"ש בד"ה על כן יאמרו המושלים בראו חשבון כו' גבי פי' תבנה ותכונן עיר סיתון כו'. וזהו ענין מצות עסק התורה לשמה שע"י הקריאה בתורה ממשיך האורות עליונים שיתלבשו בהכלים כמו סדר זרעים הוא כלי החסד שבמל' וע"י שעוסק בסדר זה ממשיך תוספת אור מא"ס ב"ה שיתלבש בכלי החסד שבמל' (וכמ"ש מזה בביאור מאמר הזהר פ' וישלח דף ק"ע ע"פ כי ישרים דרכי הוי' כו' ועמ"ש בד"ה ששים המה מלכות שהמשכה זו נק' יחוד קוב"ה ושכינתיה ע"ש בענין קול דודי כו' מדלג כו'. ובענין אזכיר את שמי כו' כי הדבור בתורה נקרא דברי אשר שמתו בפיו כו' ע"ש וע' בזהר פ' עקב דרע"א א' בענין אזכיר את שמי ובפ' הרמ"ז שם וע' בזהר ויקהל דף רי"ש ע"א גבי ויכתב בספר זכרון כו' וכמארז"ל פ"ג דאבות משנה ב' שזה נאמר על העוסקים בתורה, זהו ענין ישראל מקדשי שמך שממשיכים מבחי' אתה קדוש לבחי' שמך קדוש כו' וכמ"ש בד"ה אוסרי לגפן וע' מזה לעיל). וזהו קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ואין אמת אלא תורה, ולפיכך יישמחו בך כו' שמאחר שהם הם הממשיכים כל השנה לפיכך זוכים כו'. ומכ"ז יובן ענין הבא לטהר מסייעין אותו, כי הנה להיות המשכת אורית בכלים הוא ע"י הכלים עצמן שהם המסייעים להמשכה זו, והיינו ענין המצות שהם רמ"ח אברים דמלכא וכמו האבר שהוא הכלי גורם המשכת האור שהעין

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתכז

ממשיך גילוי כח הראיה מעצמות הנפש שיומשך ויתגלה בהעין שהוא הכלי. הרי הכלי עצמה דייקא מסייע וגורם המשכת האור כו', וזהו הו"י לי שיומשך גילוי אור א"ס ב"ה הוא בעוזרי ע"י הכלים עצמן שהם המסייעים כו', רק מצות צריכות כוונה להמשיך כמו זרעים חסד ועי"ז ממשך כנ"ל אך היינו כשעוסק בתורה לשמה כו'. ועיין מ"ש בביאור ע"פ וקבל היהודים מענין הכלים ושם נתבאר שני טעמים על זה מה שהכלי דייקא גורם המשכת האור ושזהו ענין שהקדימו נעשה לנשמע כו' ע"ש באריכות ומשם יובן בתוספת ביאור ענין זה שהכלים עצמן מסייעין להיות המשכת האורות. והנה לפמ"ש לעיל בענין מקדשי שמך דשמו גימטריא רצון ופי' מקדשי שמך להמשיך מעצמות א"ס ב"ה בעל הרצון להיות נמשך בכחינת רצון ע"ד עושין רצונו כו' עד"ז יובן ג"כ ענין הקדמת נעשה לנשמע כי ענין בחי' כל אשר דיבר ה' נעשה זהו הביטול לבעל הרצון ממש שלמעלה מבחי' הרצון. ונשמע זהו הביטול לבחי' רצונו ית' וכמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה. וע"כ הקדימו נעשה לנשמע, כדי להיות המשכה זו יחוד קב"ה ושכינותיה מראש כל דרגין וממקורא שיומשך מא"ס ב"ה עצמה. זהו ע"י העלאת מ"ן דבחי' נעשה, וגילוי המשכה זו משמו ית' שהוא רצון העליון שיומשך מזה למטה בעולמות הוא ע"י ונשמע כו' וזהו עושי דברו לשמוע בקול דברו כנ"ל.

ענין היחוד שבשמו"ע יובן ע"פ מ"ש בד"ה ה' לי בעתרי, דפי' יקבה"ו היינו שיהא השראת קדושתו שהוא קדוש ומובדל כו' ואני הו"י לא שניתי בחי' סוכ"ע, יהי' נתפס בנקודת הלב שיתפעל מאד מזה, וע' מזה ג"כ בד"ה ונקדשתי בתוך כו', ועד"ז למעלה בכנס"י, הוא כי אל דיעות ב' דעות ושיהי' הגילוי בכנס"י בחי' כמו דקמי' ממש כלא חשיב זהו ענין היחוד וכמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בפי' לעשות הישר כו', וענין יחוד י"ל שנתאמת הדבר כאילו רואה, וכמו ששכל הרב נתקשר כ"כ בשכל התלמיד עד שהוא אצלו כאילו זהו שכל שלו ממש ולא כמלביש שכל חבירו, כמ"ש במ"א שזהו ענין היכל קדה"ק בריאה ואצ"י נעשו לאחדים ממש, וע"ש מענין שנק' כנס"י עקרה כו', וענין שצריך עזר לבוא לבחי' זו ואהו ה' לי בעוזרי היינו ע"י המצות כו' ע' ד"ה ראשי המטות וד"ה והי' מספר בענין פקדת ארץ, וזהו ענין עזרת אבותינו אתה הוא, גם י"ל העזר ע"י וישט כו' שרביט הזהב כנו' בד"ה כי תשמע בקול, ושם נת' שיש ג' בחי' חצר החיצונה וחצר הפנימית ובית המלכות, חצר החיצונה הוא פסוד"ז שהוא הסיפור אתה עשית את השמים ואח"כ חצר הפנימי' ק"ש וברכותי' בחי' המתגשא מימות עולם שאינו בגדר עלמין כלל, גם י"ל שזהו ענין שתים לפני' דק"ש ובית המלכות זהו ענין שמו"ע ביטול, וביטול זהו ענין לעשות הישר כו' הנ"ל וזהו ענין יראה עילאה, וההכנה לזה

א'תתכח אור דרושים לשמ"ע התורה

חצר הפנימי' אה"ר ובחצר החיצונה יראה ואהבה זוטא כו', וע' ד"ה אחרי כו' בענין יש מאין והוא אחרי כו' וע"כ נק' חצר החיצונה ופ"י שמע ישראל שמע ע"ד כי תשמע בקול, ישראל ע"ד לעשות הישר, גם י"ל זהו יסוד, מפתחות הפנימיות זהו התורה, עו"ל זהו התעוררות רחמים באה"ע יג"מ הרחמים כו' שרביט הזהב י"ל כענין יעוד דאמה העכריה.

ב) עוד עפ"מ"ש בד"ה כגשר יעיר, בימי מרבע"ה נמשך השפע מאצילוח עצמו מהשכינה לא ע"י מלאכים כמ"ש אם אין פניך ושם נכלל הכל יחד, אח"כ בגלות נמשך ע"י ממוצעים ושם התחלקות רא"י בפ"ע שמיעה בפ"ע, וכעד"ז לענין התפלה מדאורייתא סגי בק"ש נמשך היחוד עליון למהוי אחד באחד, ורז"ל הוסיפו שתיים לפניה כו' שהם ההיכלות מלאכים והאופנים ברעש שמהם ועל ידם מקבלים גש"י אהו"י כי מלאכיו יצוה לך כו' והנה סולם כו' ומלאכי כו', לפני נשר רחמים ואשא אתכם כו' ממצרים ערות הארץ עד ואביא כו' ומתחלה יעיר קינו תיקון חצות, אח"כ על גחליו ירחף עדמ"ש בתניא פט"ז זהו ענין פסוד"ז, אח"כ יפרוש כנפיו ביוצר ואהבה שמוכירים ברחמיך הרבים כו' אבינו אב הרחמן כו' ועי"ז ישארו על אברתו בק"ש למעלה מהרצון שברמ"ח אברין כו' יש קונה עולמו בשעה א', בדד ינחנו בשמו"ע יחוד עליון ע"ד הנ"ל ושרש יחוד זה המשכה מבחי' אתה הוא לבדך כו' כנ"ל, ודרשו בהמצאו בעשי"ת הוא ע"ד שבימי משה לא נמשך ע"י ממוצעים כו' ועד"ז בכל יום לצבור, אפשר ג"כ לזה בחול אומרים בשמו"ע י"ב אמצעי' שהם כנגד י"ב בקר, אבל בשבת ויו"ט רק ברכה א' היא בחי' המקור עצמו שלא נמשך ע"י מלאך והוא בחי' והים עליהם מלמעלה כו', ב' בחי' רחמים דיוצר אור ואהבה גם והוא רחום שאומרים בהדרו ע' ד"ה וידבר במדבר סיני שאו כו' בענין ג' רחמים ע' נפש וי"ב שבטים ויעקב כו', בהמצאו וזהו ע"י הוידוי שאחר שמו"ע.

שיך ל"ה להבין ענין יו"ט שני בלקו"ת בדרושים לשמנ"ע דצ"א ע"ב.

הנה מל' דאצי' אינה מתלבשת כלל בע' שרים של עכ"מ כמ"ש וכבודי לאחר לא אתן גם מל' דבריאה אינה מתלבשת כ"כ רק איזה הארה ממנה כו' אך ורק מל' דיצי' בעשי' מתלבשת כו' והטעם הוא ע"פ מ"ש בע"ח שבבריאה רובו טוב ומיעוטו רע והטוב אינו מעורב עם הרע וביצי' חציו טוב וחציו רע ובעשי' הרע מרובה על הטוב ומעורבים זע"ז ע"כ התחלת מדור החיצונים הוא מיצי' ואילך ולכך עיקר ההתלבשות בהשרים של עו"כ הוא מל' דיצי' ועשי' (וע' מענין וכבודי לאחר לא אתן ברע"מ פ' משפטים ד' קי"ז ע"ב ובפ' פנחס דרמ"ב סע"א, וראש פ' פרצופה וכל קומת עשר ספירותיו שהם מלבוש אני ה"ס השכינה בפנימי' כו' וכבודי ה"ס אל הפנימי' ע"ז נאמר

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתכט

לאחר לא אתן רק תהו תהילתי לפסילים תהלה הוא לשון הארה שרק הוא הנותנת לצד החיצונים להחיותם בסוד ההוא נהירו דקיק דכתיב ומלכותו בכל משלה עכ"ל ובד' רע"ו א' האריך עוד בזה לחלוק בין אצ"י לכי"ע גבי אני הו"י לא שניתני אני דא שכינתא כו' ע"ש ובליקוטי הש"ס להאריו"ל די"ו ע"ד בד"ה דע משארז"ל לכי ומעטי א"ע כ' ג"כ כי המל' דאצ"י אינה יודדת למטה לעולם כו' ובפרד"ס שער היכלי התמורת רפ"ו כ' ח"ל אל יחשוב החושב שהקליפות נכנסות אל תוך האצ"י הטהור והמקדש ח"ו חלילה וחלילה כו' ומה שנמצא בקצת מקומות שהקליפות נכנסות תחת הקדושה אינו לא בעולם האצ"י ולא בעולם הבריאה אבל הוא בעולם היצ"י עולם המט"ט כי סביב לו רשעים יתהלכו וכן ביאר הרשב"י ע"ה בספר רע"מ בפ' פנחס דרכ"ו ע"א ח"ל לעילא באילנא דחיי לית קליפין כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק כו' עכ"ל יעו"ש שהאריך בזה) וזנה ארז"ל גלו לבבל שכינה עמהם פי' כשנצרך להשפיע השפע לישראל בגלות בבל שהי' תחת ממשלת נ"ב עו"כ אזי מוכרחת השכינה שהיא מל' דיצירה ועשי' להתלבש בשר של בבל שדרך בו תעבור השפע לישראל ועז"נ ואני בתוך הגולה וכדפי' בזהר ח"א ד"י ע"ב ההוא דרגא דאיקר"י אני הוא בתוך הגולה וע' בליקוטי ש"ס שם מ"ש ע"ו וצריך להמשיך אור בבחי' המל' זו המתלבשת בשרים הנ"ל, וזהו ענין יו"ט שני של גליות שהוא בחי' המשכת שפע מאור עליון דאצ"י לתוך מל' דיצ"י ועשי' המלובשים בו ולפי פי' הרמ"ק בס' אור נערב מתגלה השפע בהשרים עצמן וזה אינו לפי קבלת האריו"ל וכמ"ש וכבודי לאחר לא אתן אלא שנמשך השפע גם בתוך מל' דעשי' המלובשת בהן כו' וד"ל, וזהו ענין בחצר גינת ביתן פי' גינת ביתן הוא המל' דעולם האצ"י וחצר גינת ביתן הם עולמות ביי"ע כמשל החצר שלפני הבית או הגינה כו' (וע' בזהר פ' חיי שרה דקכ"ט ע"ב ע"פ ישכון חצריך אלין אתוין לבר ופי' במק"מ דהיינו עולם היצ"י שהוא כן עולם המלאכים) והיינו המשתה ושמחה אשר עשה לכל העם הנמצאים בשושן שהוא בבחי' כשושנה בין החוחים חהו ענין ואני וע' בס' אשל לאברהם בפ' מאמר הזוהר ר"פ בראשית בענין שרשנה דאיהו בין החוחים וזהו ענין ואני אראה בשונאי פי' בחי' ואני בתוך הגולה כנ"ל שהוא בחי' מל' דיצ"י ועשי' שושנה בין החוחים אראה שיומשך לשם התגלות אור עליון שעיקר התגלות הוא בחי' ראי' כמ"ש כל זכורך ועע"י הראי' נולדה מדת האהבה והשמחה שהוא בחי' זכורך וזכר חסדו והיינו כי חכ' חסד נצח הוא קו ימין י'כן ע"י הראי' בחי' חכ' נולד האהבה שהוא בחי' חסד הוא ענף החכ' משא"כ בבחי' שמיעה נמשך רק בחי' היראה כמ"ש שמעתי שמעך יראתי וכתיב כי שמע ה' כי שנואה אנכי בעיניו כי בג"ה קו השמאל ושמאל דוחה להיות נבזה בעיניו כו' ועוד כמ"ש ג"כ בזהר פ' ויצא ד' קנ"ד ב' ע"פ כי שנואה לאה מהכא דסאני ב"צ אריק דאימא לפי שלאה הוא עלמא דאתכסיא שלמעלה מההשגה ע"כ לא נמשך לשם האהבה כמו לבחי' רחל שהוא עלמא דאתגלייא שע"י האור נמשך האהבה כו' ע"ש וזהו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים פי' על הגילוי שביו"ט ראשון שבבחי' גינת ביתן שושנת העמקים דהיינו מל' דאצ"י ובריאה נאמר משגיח מן החלונות ועל הגילוי שביו"ט שני של גליות נאמר מציץ מן החרכים והטעם שגילוי שבבחי' מל' דאצ"י נק' משגיח מן

החלונות הוא כמ"ש בתקונים דככתר חלונא דביה שכינתא עומד בכל ג' רגלים ורואה בשמחת כנס"י כו' מ"ס * וכענין הוא בפתיחת הלב בשמחה עיקרו הוא בנשמות הצדיקים דוקא וע"כ אור ה' מאיר בהם בגילוי רב וזהו"ע לכל שריו ועבדיו כו' משא"כ בבינונים שלא נפתח רק כמו חרכים אך מ"מ מציץ גם מהחרכים להגלות נגלות גם לכל העם הנמצאים בשושן) כו' והנה באמת השמחה שהיא בחצר גינת ביתן הוא יותר גדולה כמו עדי"מ בן מלך כשהי' בשבי' אסור בזיקים אוי אח"כ כשיצא לחירות ובא על פני אביו המלך תגדל השמחה ביותר משמחת הבן שהוא תמיד אצל אביו כי יתרוק האור יגדל מן החושך כך עדי"מ במל' דיצי' ועשי' שהם בחי' שושנה שבין החחים אוי בהגלות נגלות שם גילוי אור עליון ושובר החושך והקליפות והוא ביו"ט שני של גליות גדל השמחה יותר מביו"ט הראשון שהגילוי בבחי' שושנה עילאה שלא ירדה מעולם בסתר המדריגה כו' ולמטה הוא בבחי' בע"ת שגדולים מצדיקים ומשה זכה לתשובה קודם מותו וביאת המשיח אייה' יהי' ג"כ לאתבא צדיקים וזהו כן בקודש חזיתך היינו שגם בשושנה עילאה יהי' בחי' זו ולא יצטרפו לירד בשביל זה בין החחים וע' מזה בזהר תרומה דק"מ סע"א וע"ב ע"פ מה אדיר שמך דתברת כמה מגזיון כו' ע"ש.

ובכ"ז יובן הפסוק בשה"ש סי' ו' א' אל גנת אגוז ירדתי לראות באיני הנחל הפרחה הגפן הנצו הרמונים דלכאורה אינו מובן מה ענין גפן ורמונים בגנת אגוז ובמדרש שה"ש ע"פ זה מבואר ישראל נמשלו לאגוז ומשמע דקאי על בע"ת ע"ש גבי האגוז הזה אם אתה מכסה שרשי' בשעת נטיעתו אינו מצליח כך ישראל מכסה פשעיו ולא יצליח כו' ע"ש מה האגוז הזה האבן שוברו כך התו' קרוי' אבן דכתיב ואתנה לך את לחות אבן כו' ע' וזהו ח"א י"ט סע"א בענין גנת אגוז בפרד"ס שער הת"ת רפ"ו הנ"ל שמל' דיצי' ועשי' נק' גינת אגוז וע' מק"מ שם ובזהר שם ח"ב דק"מ סע"ב ובסה"מ סי' כ"ד וע' בהשמטות ח"ג סי' י"א וע' עוד בזהר פ' יתרו דס"ט ע"ב ע"פ מתוך הסנה.

והנה באמת לגבי זה יר"ט ראשון וזהו שחן ושכרו כו' והוא גינת ביתן הנ"ל אך ביר"ט ב' ש"ג אל גינת אגוז מל' דבי"ע המלובשים בקליפה והנה ע"י שבירת הקליפה גילוי עיקר הפנימי' כמ"ש במ"א ולכן אז גדלה השמחה כו' ופי' לראות היינו כענין מציץ מן החרכים הפרחה הגפן כי הנה כתיב שמוני נותרה את הכרמי' וע' בזהר ח"ג מ"ה ב' בגין כרמי שלי דלהוי נטור בניניהו וה"ס התלבשות מל' דבי"ע בע"ש ע"ד גלו לאדום שכינה עמהם וע' וזהו ח"ג קי"ט ב' וק"ו הפרחה הזמן שמחת נש"י ועמ"ש בפ' תרומה סד"ה מי יתגן בענין יין הרקח ועסיס רמוני ובמדרש שה"ש ע"פ שמוני נותרה כו' דקאי על יר"ט שני של גליות וזהו את הכרמים ב' בחי' כרמים ע"ש בסוד הרבר וב' כרמים י"ל יר"ט ראשון ויר"ט שני כו' וא"כ הם ב' גנות הנ"ל דבאחי לגני וגינת אגוז כו'. אך איך ישברו היצחק"ר והקליפין והו ע"י התו' שהוא בחי'

אור דרושים לשמ"ע התורה א'תתלא

אבן והענין ע"פ מ"ש ברע"מ פ' שופטיו דרע"ז ב' לדון בסקילה לסי"מ באבן
דאיהו יו"ד שהי' בחי' ביטול ע' ברע"מ פ' תשא קפ"ז ב' גבי אבנא למשקל
בה דא יו"ד והפך זה יצה"ר לב האבן לכן ע"י התורה שבירת האבן כי גם התר
שרשה ממז"ס שבה גבו' דע"י שמשם המתקת כל הדינין ושבירת הקליפות כ"י
גם כנודע ששרשי הדומם גבוה יותר כ"י.

אור התורה

פרשת

וזאת הברכה

פ' וזאת הברכה

וזאת הברכה אשר ברך משה כו'. ואיתא ברבות (ס"ט ויחי ובס' זאת הברכה) ע"פ מזקנים אתבונן אמר משה יצחק כשברך את יעקב ממקום שפסק אביו משם התחיל אברהם הפסיק ביותן כמ"ש ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק מה נתן לו ברכה נתן לו עמד יצחק לברך את יעקב אמר ממקום שפסק אבא משם אני מתחיל אבא הפסיק ביותן אף אני מתחיל ביותן שנאמר ויתן לך האלקים מטל השמים כו', ובמה חתם יצחק בקריאה שנאמר ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו, עמד יעקב לברך את השבטים אמר יעקב ממקום שפסק אבא משם אני מתחיל שנאמר ויקרא יעקב אל בניו ובמה חתם בזאת שנאמר זאת אשר דיבר להם אביהם, עמד משה לברך את ישראל אמר אינו פותח אלא ממקום שפסק יעקב בזאת שנאמר זאת הברכה כו', ולכן איתא במדרש שם זאת אשר דיבר להם אביהם יעקב כתיב כאן אלא אשר דיבר להם אביהם אמר יעקב עתיד אדם אחר כיוצא בי לברך אתכם וממקום שפסקתי הוא מתחיל כו' ובמה חתם משה אשריך ישראל ואף דוד כשבא לומר התחיל ממקום שפסק משה אשרי האיש כו' והנה ארז"ל כל פרשה שחביבה על דוד פתח באשרי וסיים באשרי כו' ומרומז ג"כ בשל משה כי אמר אשריך ל' כפל ב"ט אשרי. ולהבין כ"ז הנה ידוע שאברהם מדתו חסד ויצחק מדתו גבורה ודוד שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני שמאלו הוא בחי' יצחק מלמטלמ"ע וימינו תחבקני הוא בחי' אברהם מלמעלמ"ט והנה מדת אברהם הוא הכנסת אורחים ויצחק הי' חופר בארות כי אברהם הי' מדתו הכנסת אורחים ואח"כ אמר להם דעו למי מברכים בכדי להיות גילוי אלקות למטה שכולם יכירו גדולתו כו', כ"ז הוא בחי' אברהם המשכה מלמעלה למטה ויצחק הי' חופר באורות שהוא בחי' גילוי מלמטה למעלה מהעלם לגילוי כמשל הבור אשר המים שם בהעלם וע"י החפירה נגלו המים. אך הנה באברהם כתיב קח נא את בנך אשר אהבת את יצחק כי ידוע הטבע לאהוב ההיפוך כדכתיב מים קרים על נפש עייפה וכמריכ להיפוך מי שקר לו מאד רוצה למים חמים ולכן אברהם שמדתו המשכה מלמעלה למטה מ"מ אהב ג"כ ההיפוך בחי' יצחק מלמטה למעלה היינו שבחי' יצחק הוא פחד יצחק שהוא בחי' יראה וביטול כו'. וכמ"כ יצחק הוא בן אברהם כי כדי שיתהווה בחי' יצחק מלמטלמ"ע אשר לבחי' זו אין קץ ותכלית ולכן לעיל יאמר ליצחק דוקא כי אתה אבינו כו' ובאמת אין ערוך אליו כלל הוא בא ע"י בן אברהם פ"י ע"י ההארה הבאה מלמעלה למטה שיתהווה בכ"א בחי' יצחק העלאת מ"ן מלמטה למעלה כו', ולכן יש עקידת יצחק באברהם רק שלמטה א"א שיומשך אברהם בחי' פחד יצחק שבחי' וביטול כזה א"א לנבראים לקבל כי גם למעלה אמרו הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפן ע"י גילוי רב ומכ"ש למטה בנבראים ולכן כתי' ויעקוד אותו ממעל לעצים למעלה

א'תתלה

מבחי' עה"ה ועה"ד שם יוכל להתגלות פחד יצחק הנ"ל אמנם ביעקב כתיב אלקי אבי אברהם ופחד יצחק הי' לו שהי' לו שני הבחי' הנ"ל בחי' אברהם כנ"ל וגם פחד יצחק הי' יכול להמשיך למטה, וזהו פי' המדרש אברהם הפסיק ביתן שהוא בחי' המשכה מלמעלמ"ט שהגם שהי' בו ג"כ מדת יצחק אמנם זה הי' המכוון מההעלאה רק בשביל המשכה כי א"א להיות המשכת מ"ד בלא העלאה תחלה כו', וע"כ הפסיק ביתן כי יתן היינו מתנה שהוא בחי' חסד והוא המשכה מלמעלה למטה ועד"ו אמרו במדרש (כי תשא פי"א) ד' דברים מתנה לעולם גשמים דכתיב ונתתי גשמיכם בעיתם ואורות דכתיב ויתן אותם אלקים ברקיע השמים, תורה דכתי' ויתן אל משה ככלותו כו' שלום דכתי' ונתתי שלום בארץ כו', והנה כמו"כ שבת מתנה טובה יש לי בבית גנוי ושבת שמה אתעדל"ע מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם אלא שאעפ"כ שאין נותנים מתנה זו אלא למי שטרח בע"ש והנה ויתן את כל אשר לו בחי' כל יסוד המקבל מנש"ב שזהו"ע מה שהטעימן מעין עה"ב ובבחי' זו הפסיק אברהם היינו המשכתן הי' עד החסד דאצילות ומבחי' זו התחיל יצחק ויתן לך האלקים היינו גם המשכה מבחי' של אתעדל"ע אלא שאמר אלקים שהמשיך בחי' חסד גם בגבו' וחתם בו"קרא אל יעקב קריאה היא העלם שקורא אותן שיתעלה אליו והיינו כי יצחק עיקר בחינתו להיות העלאת כענין גבריאל אומר ישפה אלא שהקדים הנתניה והמשכה בשביל שעי"ו יהי' עלי' וזהו אצלו הסוף והחותם ובאברהם הוא להיפך תחלה רצוא האח"כ שוב ולכן חתם בו"תן האח"כ יעקב התחיל ממקום שפסק יצחק כי יעקב ת"ת כלול מחו"ג ע"כ התחיל בכח ההעלאה ויקרא בניו כו', והיינו להעלות גם י"ב שבטים דבריאה וחתם בואת הוא הנ"ל כי יעקב אהב את רחל עולם הדבור להמשיך כל האור בעלמא דאתגלייא מקור דבי"ע חה הי' כל מגמתו להמשיך מעלמא דאתכסייא לעלמא דאתגלייא וכדכתי' כי יעקב בחר לו י"ה ישראל לסגולתו ואיתא בזהר (פ' תרומה כ"ו) יעקב דהוה שלום אעיל רחימו בתרין עלמין כו' ולכך נשא ב' אחיות לאה ורחל שהם עלמא דאתכסייא ועלמא דאתגלייא אבל שאר בני נשא דעבדין כדין מגלין ערוין כו', וגרום דבכו בתרין עלמין כו', אך הנה עכ"ו עיקר המשכתן הי' תוס' אור באצ"י אכן משה התחיל מבחי' וזאת הברכה מה שביעקב הי' זה החותם והסוף שעד שם המשיך ובמשה הי' זה ההתחלה שהמשיך ממל' בבי"ע להיות הגילוי גם ביסוד כי קיים אברהם אע"ה כל התורה מ"מ הי' עיקר המשכתן בעולמות עליונים הגם שהמשיך אוא"ס ב"ה למטה ג"כ להיות גילוי אלקות בעולם וכמ"ש ויקרא שם בשם ה' אל עולם וגם הנפש אשר עשו בחרן ונטע אמונת ה' בלבם מ"מ אין זה ערך לגבי המשכות שהמשיך למעלה בעולמות עליונים להיות תוס' גילוי אוא"ס ב"ה בבחי' חכמה חסד עליון דאצ"י ושם הי' עיקר עבודת אברהם וישמור משמרתו מצותי חוקותי ותורתו כו' מצותי דוקא מצות שהקב"ה עושה בעצמו הקב"ה מבקר חולים שענין החולים בעולמות עליונים הוא כמ"ש סמכותי באששות כו' כי חולת אהבה אני שבחי' חולת אהבה היא מחמת ההסתר וההעלם שכל בחי' ממכ"ע וסוכ"ע אינן אלא בחי' זיו כו', ורק החדו על ארץ ושמים כו' ולזאת תכסף ותכלה הנפש לדבקה בא"ס ב"ה ממש כו' ועד"נ סמכוני באששות ודפוני בתפוחים שהם ענין התגלות

אוא"ס ב"ה וההסתר וההעלם כו' שגילוי זה רפואה לחולת אהבה זו כו', והרוע שהמשיך אברהם למעלה כי רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים דמלכא היינו רמ"ח אברים דד"א כי ז"א הוא בעל ט"ס טפ"ס פ"א וכל בחי' יש בה ג' כלים פנימי' תכתיים חיצונים הנק' סת"ך סוף תוך ראש כו'. הנה ג"פ פ"א הוא רמ"ג והי"ח המגדילים הרי רמ"ח אברי ז"א שהן שרש רמ"ח מ"ע ולהמשיך בחי' זו שיהי' הגדלת רמ"ח אברי ז"א ע"ד הג"ל להיות טפ"ט הוא עיקר יניקה מוחין כי בבחי' עיבור הוא תלת כלולין מתלת ואח"כ בחי' יניקה הוא שמתגדל ז"א בבחי' ו"ק וכ"א כלה מששה מספר ל"ו כו' ואח"כ מוחין הוא עד"מ השכל שבפ"ע כמו הלומד חכ' ונק' חב"ד דאצ"י וזהו ענין המצות שקיים אברהם היינו שהמשיך אוא"ס בד"א כי אברהם אבר מה ע"ש היותו יסוד אבא שבז"א כו' אבל כדי שיומשך בבי"ע הוא ע"י משה שהוא מבחי' חכמה שבכתר דא"א כו' אלא שנשפל ביסוד אבא והורד שמה ולהיותו גבוה יושפל יותר למטה וכענין ועברתי באמצ"א אני ולא מלאך כו', וזהו שהתחיל בזאת והוא ע"ש התורה שנק' זאת התורה וכדאיתא ברבות הנ"ל שאמר להם יעקב אימתי יגיע לכם הברכות כשתקבלו את התורה וזהו וזאת אשר דיבר להם אביהם כו' אביהם בתורה משה כו'. והנה חתם באשריך כי הנה תפילין דמארי עלמא כתיב בהו אשריך ישראל חנה על תשיך נאמר כי שם הוי' נקרא עליך וא"כ עד"ו למעלה כי הקב"ה נק' קדוש בוי"ו והתפילין הם המשכות מבחי' סוכ"ע ממש מבחי' שם הוי' דלעילא שבא"א כנודע מענין הוי' הוי' ופס"ט כו', ויש בחי' המחבר ב' שמות וכמ"ש והוי' יגיה חשכי כו', ועד"ו הו"ע התפילין דמארי עלמא כי מארי עלמא היינו שם הוי' המהווה אבל התפילין היינו המשכה מבחי' שאינו בגדר עלמין המתנשא מימות עולם ומה כתיב בהו פי' מי עושה זה אשריך ישראל לומר שישאל ממשיכים בז"א בחי' זו ועז"נ לא זו מחבבה עד שקראה אמי כו', וכח זה ע"י ההתחלה וזאת וכמ"ש אל יתהלל החכם בחכמתו שאין הכוונה על חכמה פשוטה כ"א ג"כ על חכמת אלקות רק חכם בחכמתו ה"ע כ"א בזאת דוקא יתהלל כו', וזאת ח"ת כו' כי חכמות בחוץ עי"ז נמשך תרונה רנה כתר כו' והנה כל פרשה שחביבה על דוד פתח באשרי וסיים באשרי אשרי הוא כתר והנה יש ב' מדריגות בכתר כו', וכמו"כ בתורה יש ב' בחי' פנימיות התורה וחיצוניות התורה סתים וגלי' וע"כ ב"פ אשרי ומרומז זה ג"כ בתיבת אשריך כי בתושב"כ הגם שהוא ממש מלוכב בזה פנימיות התורה כו', וכמ"ש תפוחי זהב במשכיות כסף כו'.

וזאת הברכה. ברבות ס"פ ויהי' ממקום אשר פסק שם התחיל משה וזאת הברכה כו' ובמה חתם משה אשריך ישראל, בתו"א בד"ה משה ידבר שהאבות המשיכו תוס' אור באצ"י, אבל משה המשיך גם בבי"ע כמו באצ"י, לכן יעקב סיים בוזאת זוי"ב דאצ"י שעד שם המשיך תוס' אור בריח התיכון וכז' עד הקצה מל' דאצ"י אבל משה התחיל בוזאת מל' דאצ"י להמשיך בבי"ע וחתם באשריך שהוא מתן שכרן של צדיקי' כמ"ש ברבות תצוה פלי"ח קנ"ד א' שהוא גילוי

בי"ע, רבות ר"פ נצבים וזאת הברכה ברכה לאחריה דתורה היינו ע"ד חזותם בברוך, פ' וזאת הברכה זח"א בהשמטות סי' כ"ה דף י"א א' באריכות מענין וזאת הברכה, שהמל' נק' ארון הברית כלי לבחי' ברית איש האלקים ויחי רל"ז ב' תרומה קל"א ב' איש האלקים דרגא דצדיק קנ"ח ב' מענין וזאת ויקרא דף ד' ב' איש האלקים, ר"ת משה איש האלקים מאה מ"ע אופן פ"א י"ל כי משה צדיק נק' עלה עלי' על ק' ברכות מכ"ע במל', ויובן זה עם מ"ש ע"פ אל יתהלל החכם כו' כ"א בזאת יתהלל כו' זאת מל' ח"ת ירידת החכמה למטה בבי"ע גמשך ממקום עלין יותר כנו' בד"ה משה ידבר, ובביאור ועתה בענין כח אד' המילוי שרשו גבוה מהעצם כו', וזהו וזאת דוקא הברכה כו' איהו ברוך והיינו ע"י איהו ברכה כו' ועמ"ש בד"ה ראה אנכי בענין את הברכה אשר תשמעו ט' וגם היא ברכה ע"י בירור הניצוצים מבי"ע חרעתייה לי כו' בד"ה בשלח, וזהו כה תברכו כו' זח"ג רנ"ו ב' ענין כ"א בזאת יתהלל וע' סד"ה רני ושמחי בת אברהם הפסיק בויתן את כו', ענין ויתן היינו מתנה שהיא מבחי' חסד היא המשכה מלמעלמ"ט ועין במדרש ד' דברים נק' מתנה המאורות ויתן כו' תורה כו' מתנה טובה בבית גנוי ושבת שמה אתעדלי"ע שאין אתעדלית מגעת שם אלא שאעפ"כ אין גותנים מתנה זו אלא למי שטרח בעי"ש כו' אם כל אשר לו בחי' כל יסוד המקבל מנש"ב שזהו עין מה שהטעימו מעין עוה"ב ובבחי' זו הפסיק אברהם היינו המשכותיו הי' ע"ד החסד דאצי', ועין בפרדס שעד ומבחי' זו התחיל יצחק ויתן לך האלקים, היינו ג"כ המשכה מבחי' טל אתעדלי"ע כו', אלא שאמר האלקים שהמשכה בחי' חסד גם בגבורה, וחתם בויקרא אל יעקב וכו' קריאה היא העלאה שקורא אותו שיתעלה אליו, והיינו כי יצחק עיקר בחינתו להיות העלאות כענין גבריאל אומר ישפה אלא שהקדים התינה והמשכה בשביל שעי"ז יהי' עלייה וזהו אצלו הסוף והחזותם, ובאברהם הוא להפך תחלה רצוא ואח"כ שוב ולכן חתם בויתן, ועין מזה בד"ה יונתי דתקס"ט ובד"ה בהעלותך תקס"ו ובענין קרח שם, ואח"כ יעקב התחיל ממקום שפסק יצחק כי יעקב ת"ת כלול מחו"ג ע"כ התחיל בכח ההעלא' ויקרא את בניו כו' והיינו להעלות גם י"ב שבטים דבריאה וחתם בזאת היא המל' כי יעקב אהב את רחל להמשיך כל האור בעלמא דאתגלייא כו' מקוד דבי"ע וזה הי' כל מגמתו להמשיך מעלמא דאתכסייא לעלמא דאתגלייא ע' זח"ב ר"פ תרומה, ובענין אלה תולדות יוסף בן י"ו שנה כו' וזח"א ויחי רמ"ז ב', אך הנה עכ"ז עיקר המשכתם הי' תו"ס אור באצי' אכן משה התחיל מבחי' וזאת הברכה מה שביעקב הי' זה החזותם והסוף שעד שם המשיך ובמשה הי' זה ההתחלה שהמשיך ממל' בבי"ע ממש להיות הגילוי גם למטה כמש"ל ממי"ש בד"ה משה ידבר כו' וחתם באשריך הנה תפילין דמארי עלמא כתיב בהו אשריך ישראל וכו', והנה על תש"ר נאמר כי שם הוי' נק' עליך, וא"כ עד"ו למעלה כי הקב"ה נק' קדוש בוי"ז כמבואר בד"ה צאינה וראינה כו' והתפילין הם המשכות מבחי' סוכ"ע ממש מבחי' שם הוי' דלעילא שבאצי' כנודע מענין הוי' והפסיק טעמא כו' ויש בחי' המחבר ב' שמות וכמ"ש ע"פ והוי' יגיה חשכי כו' וצ"ע בענין וירא ישראל את היד כו' ויראו כו' ויאמינו ובביאור ועשית צינן, ועד"ו הי'ע התפילין דמארי עלמא כי מארי עלמא היינו שם הוי' המהווה וכו' אבל

אור זואת הברכה התורה א'תתלט

התפילין המשכה מבחי' שאינו בגדר עלמין המתנשא מימות עולם ומה כתיב
כהו אשריך ישראל לומר שישראל ממשיכים בו"א בחי' זו ועו"נ לא זו
מחבבה עד שקראה אמי וכו' וכח זה ע"י ההתחלה וזאת כו' בזאת יתהלל כו'.

במאמר רזא דתרתין אתתין מה שהעיר מענין ויאמר ה' מסיני בא חרה משעיר
הופיע מהר פארן. עיין חז"ג בלק קצ"ד ע"ב ובמק"מ שם שהתורה
הוא מיטוד אבא. וכשהי' צריכה ליתן למטה זהו ע"י התלבשותה בחו"ג כמ"ש
בת"א בתחילתו, בד"ה השמים כסאי, והנה מב' מדות אלו הוא יניקת ס"מ ורהב,
וצריך תיקון עד"מ הקזת דם להוציא הפסולת, כמו דאל"כ פן ישלח ידו ולקח
גם מעץ החיים כו', ותיקון זה ע"י שהחזיר עליהם התורה ולא קבלוה. לא תרצח
זהו נגד שופך דם האדם באדם, שזהו כל מגמת דין הנ"ל הקשה הנמשך מסוף
קו השמאל ולא תנאף נגד רהב שרוצה להמשיך מהשפעה הפנימית בחיצוני',
ואפ"ל כמ"כ צומר שעורים תיקון קו השמאל קודם מ"ת, ותיקון קו הימין
על ידי ספירת העומר.

ב) אבל ישראל קיבלו התורה, עמ"ש ע"פ מגיד דבריו ליעקב כו' לא עשה
כן מפני שהם בקו האמצעי, ומבררים הניצוצים דתהו שמקו השמאל
ג"כ שיתעלו בבחי' מ"ן דנוק', עמ"ש ע"פ ה' יחתו מריביו ויתן עוז למלכו,
ונתו"ע העומר שעורים, כי עיקר החיות מן הגבורות כמו כי הדם הוא הנפש
וזהו וההוא קורבנא איהו מן שעורים למיעל רחימו בין אתתא ובעלה כמו
שעשו לא רצה לקבל התורה כך אשת זנונים ערקת כו'.

ג) אך ענין הבדיקו דאשת חיל היינו כי לא כל הניצוצות ולא כל אהוי"ר יוכלו
להתעלות כמון אם יש בהם פסולת רב, וצ"ל בהם בירור אחר בירור
(הג"ה), ואפ"ל ענין בדיקו דאשת חיל מבחי' בא נחש על חוה, עמ"ש בדרוש
האם בשדה מצאה, ובחז"א חיי ככ"ב ע"פ מלך לשדה נעבד, ועיין בה"ז חקת
בענין כן דרך אשה מגאפא, עכ"ה) ובדיקה זו הוא בשעת התפלה ולכן אומרים
סלח לנו, כמ"ש בדיה בהעלותך, משא"כ קודם התפלה הטו"ר מעורבים יחד,
מצרף לכסף וכור לזהב, ועיין מזה ג"כ בד"ה במדבר סיני, (הג"ה וצ"ל הבדיקה
זהו דקות בענין אשר אתם זונים אחריהם שיש בחי' זו בענינים דקים שנק'
מ"מ זונים אחריהם.

ד) רזא דסתרא דא תרתין אתתין, וכד ארחת כו', ענין ריח ניחות ריח ורח
הכל א' (עיין מזוזה מימין מענין אויר, ועמ"ש בענין עד לא אשתקע
אורא דכ"א) ואח"כ יורדת המל' דאצי' עוד לכרר בבי"ע, וכאשר הריח הנוגה
הריח הנ"ל, (והוא כמו ריח המים המאררים כו' שבאשת חיל נאמר ונקתה
ונורעה זרע) הוא סמא דמותא לה, וכמשל האוכל לשי"ש ובירר הטוב, ונעשה

ריח ניחוח כשאוכל שנית כר, (הגיה י"ל איך נק' ק"נ עם מל' דאצי' תרתין אחתיך, וצ"ל שהוא עדי"מ נה"א כיון שמתלבשת בנה"ב הרי היו לאחדים אף שזו ממל' דאצי' וזו מק"נ, לכן נק' תרתין אחתיך לשון חיבור והגם כי מבואר במ"א סד"ה ואולם חי אני שלמעלה אין ההתלבשות ע"ד שהוא נה"א בנה"ב כ"א בבחי' צל ומקיף, וזהו סר צילם כר, והוא ענין לבונה זכה כי אין קדש מתערב בחול, מ"מ צד חיבור נק' שהרי ע"י מקיף זה מחי' אותם, לכן נק' תרתין אחתיך גם כי ה"א יריעות היו מחוברים חמש ושש, וכמו ביריעות המשכן חמשה וחמשה ונק' חוברות אשה אל אחותה כמ"כ גם באחד עשר יריעות, והנה מים המרים י"ל ב' כחות למי שנטמאה אוי וצבתה בטנה כי מרירו מורה על הדין המחוק, ועייך פרדס ערך מרה ובמ"ש ע"פ ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה, אך מרע"ה המתיק המר במר, כמ"כ לאשת חיל שלא נטמאה נעשה מי המרים ע"ד מאן דטעים מרירא למיתקא ע"ד כשם שהפכת את מי המרה למתיקה, ועמ"ש מזה ע"פ ויחל משה, וכן מנחת שעורים דמנחת קנאות לאותה שהיא טמאה נעשה מהשעורים בחי' שער מתחולל על ראש רשעים יחול, ולאותה שהיא טהורה נעשה ע"ז העומר שעורים שהוא עומר התגופה, ועמ"ש ע"פ ואשה אל אחותה לא תקח לצרור כר שם הערותי מענין תרתין אחתיך והוא בבוך ישע"י ע"פ והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים בש"א סי' כ"ה כ"ט.

ה) עייך ד"ה תורה צוה לנו משה מורשה לשון ירשה שישאל יורשי' בחי' עשו זמ"ל דתוהו פדין ירושה, ולכן נאמר חרח משעיר שהוא יותר מענין הופיע מהר פארץ, עייך סד"ה כי כארץ תוציא צמחה בענין יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים שכללותן עשו וישמעאל, עייך פנים יפות פ' הברכה שע"י שהחזיר התורה על כל אומה ולשון אע"פ שלא קבלוה, עייך יש כח להניצוצי קדושה שנבלעו בהם לצאת ולהכלל בקדושה, ועייך בד"ה ויברך יעקב את פרעה, ועייך ד"ה ראה ריח בני שכוונת יצחק לברך את עשו בטל שהוא תורה כדי שעיי"ז ילוקטו הניצוצות שבו, רק שאי אפשר כ"א ע"י יעקב, דאלי"כ לא יהי' מבחי' עשו כלום, וזהו שהשיב כבר ברכו אביו כר, וא"כ האיך החזיר הקב"ה את התורה שיקבלה עשו כר, ולפ"ד הוח"ג בלק קצב"ב דלא החזיר רק כדי להוציא מהם הניצוצים לק"מ, אכן לפי הגמ' דהחזיר כדי שיקבלו י"ל והנה מבואר בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה ענין כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה כר צפניה סי' ב', והיינו שיתברר עולם התוהו ויהי' אגודה א' עם עולם התיקון, וכמ"ש ע"ז במד"ר ס"פ וישב שיהי' כל העולם אגודה א', ועייך מזה בזוהר ס"פ וארא דל"ב ע"א שזהו ע"י הרשיעה ימינך וענינו ואז שמאלא אתכליל בימינא, לכן גם בני שעיר שהיו שמאלא יהי' אגודה א' ממש עם ימינא, ועמ"ש ע"פ וגר זאב עם כבש ומ"ש ע"פ כי בחפזון לא תצאו כר, ופשוט דישאל יתעלו אז ביותר, וכמו הימין שמ"מ מעולה מן השמאל, ולכן החזיר הקב"ה התורה על כל אומה כדי שיקבלו אותה והי' מתקיים אז מה שיהי' לע"ל כי אז אהפוך אל עמים כר, ואולי ישראל היו אז אצל כל העמים דוגמת הכהנים אצל ישראל כר, ורח משעיר ע"ד בסש"ב פכ"ז מינ' ובי' לישדי ב"י נרגא וע"ד מאן דבמאדים או מזהלא.

שיך לעיל סעיף א'

הנה בכ"י מ"ח ז"ל פי' ענין לא תרצח כי מקו השמאל משתלשל סיגים דינים קשים שכל עיקר חיותם מפועל הרע, משא"כ העונשי שבתורה הם בשביל שע"ז יהי' לו תיקון ונלקה אחיך כשלקה הרי הוא כאחיך, ולכן נשנה משנה כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא כשנתודה קודם מותה נמצא הדין שבתורה תכלית חסד, ועיין בזהר החלצה אבל דיני' קשי' אינן כן כי הם מכוונים רק על פועל הרע כו', וזה היפך מבחי' באור פני מלך חיים, ויניקתם מגבורות דקדושה, זהו ע"ד זיעתן של חיות שהוא סערת ה' חימה מתגולל על ראש רשעים יחול, י"ל שבועות ביום התונתו זה מ"ת, והחתונה והיחוד ענינו מה שהחסדים מבסמין את הגבורות, ומה נמשך העיבור שהוא ע"ב רי"ו חסד גברי, כ"כ הרמ"ז ומפני שהגבורות קשים נאחזים ויונקים מגבורות דקדושה, או הגבורות דקדושה לא יוכלו להתבסס ונמצא הם מונעים היחוד, כמ"ש הרמ"ז פ' נח דס"א בד"ה אבל בומנא אחרא, ועיין מק"מ אמור צ"ט ע"ב, ולכן רצה הקב"ה שיקבלו ג"כ בני עשו את התורה שיתבטלו הגבורות הקשות, והנה הם לא קיבלו התורה מפני שהן עצם סיגי הגבורות הקשות, ואינם רצונם בביסוס הגבורות, כ"א דוקא הגבורות והצמצומי' וא"כ נתן הקב"ה את התורה לישראל שהם מקו האמצעי, ובהן ועל ידם דוקא יוכל להיות ביסוס הגבורות להיות שמאלא אתכליל בימין, אך צ"ל ביטול הגבורות הקשות דוגמת לא תרצח, זהו"ע הקרבת עומר שעורים, שעורה שין שמאלית גבורות דקדושה, אך מזה נמשך יניקת גבורות קשות בחי' סער מתחלל סער בסמך, והקרבת עומר שעורים עליי הגבורות למעלה ששם הם טובים, כמ"ש בוח"ב פ' פקודי דרכ"ד סע"ב, בפ"י זהב התנופה שבחי' זהב צ"ל בבחי' תנופה והעלאה דוקא, יעו"ש בפ"י הרמ"ה, הע"ז נק' העומר שעורים עומר התנופה והניף את העומר עליית הגבורות בשרשם ולא יומשכו מהם הדינים קשים סער מתחלל, כמו שהגיהנם ג"כ נח בשבת, מענין ועל חרבך תחי' במד"ר במקומו פ' תולדות פס"ז דע"ה ג' עול חרבך ואתה חי', ופרש"י הכניס לתוך נדנה שלא תרצח ואתה תחי', ובמד"ר ר"פ וישלח ר"פ ע"ה פירשו הפסוק פלטה נפשי מרשע חרבך בתילים סי' י"א, י' פלטה נפשי מאותו רשע שהוא בא מכת אותו החרב שנאמר ועל חרבך תחי', ד"א פלטה נפשי מאותו רשע שהוא חרבך שבו אתה רודה את עולמך (ופי' במ"כ ע"ד שנאמר הוי אשר שבט אפי') ובפרדס סוף ערך חרב פי' שהחרב רומז בג' מקומות בגבו' ובמל' ובקליפות כו', א"כ מה שאותו רשע נק' חרבך היינו חרב דקליפות, ובמא"א אות ח' סכ"ב שיש חרב עליו ג"פ ע"ב דא"א ומולא גימט' וחרב, זהו ע"ד במד"ר פ' בראשית ס"פ כ"א וחרב פיפיות הוא התורה כו', או המילה, עו"ש במא"א ובקליפה נק' הנוק' שלהם חרב רעה, וברקנטי ס"פ תולדות כ' החרב הנתונה לעשו הוא מ"ש בירמי' סי' מ"ז וי"ו הוי חרב לה' עד אנה לא תשקוט האספי אל תערך הרגיעי דמי ואמר לה הנביא שני דברים הא' הרגיעה מלשון מרגוע ומנוחה (כן כתב המצודות ציון בירמי' שם) והשנית שתשקוט מלקטרג, כמו וידום אהרן, עד כאן לשון הרקנטי, והאספי אל תערך, האספי ענין כניסה, אל תערך התיק והנרתק, עוד שם במדרש רבה ריש פרשת וישלח

ר' יהושע דסבנין בשם ר' לוי אמר פלטה נפשי מאותו רשע שהוא עתיד ליפול
 בחרבך הה"ד כי רוותה בשמים חרבי בישעי' סי' ל"ד ה', והו' ע"ד שנתבאר
 בזח"ב פ' בשלח דנ"ד ע"א ע"פ או ישיר משה ובג"י, וכד אתחבר נהירו דאלף
 והיינו נהירו דע"ק, ומטי לויק, מאן זיק דא חרב לה' מלאה דם בישעי' סי'
 ל"ד וי"ש, כדן עביד ניסין וגבורין בגין דאתחבר אלף עם זיק, והו' או ישיר
 כו', ופי' הרמ"ז דהזיק והחרב והו' ש' ב"ן מל', וכשמאיר בו הארת ע"ק נק'
 אז ועי"ז נמשך ניסים מופלאים ע"ד נגוף ורפוא נגוף למצרים ורפוא לישראל,
 הארי חרב זה הוא תכלית העילוי וגם צורת אלף יש בו רי"ז הקו האמצעי וי"ז
 והעליון יו"ד והתחתון רי"ש והיינו חרב פיפיות כו', ועודנ' כי רוותה בשמים
 חרבי הגה על צמלק תרד כו', ואפ"ל ספה"ע בחי' שבעה שמועות והו' זיק
 וממשיכים בה האלף כו', מד"ר פ' ויחי פציט דקי"ג א' ע"פ כלי חמס מכורותיהם
 מהו כלי חמס אמר להם גזולים הם בידכם איגן שלכם של עשו הם ועל חרבך
 תחי', עוד במד"ר פ' בלק ע"פ וחרבו שלופה בידו, דרע"ח א' ושם נתן את
 הקול ליעקב והיינו רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות, מד"ר ס"פ דברים דרפי"ז
 ג' ע"פ פנו לכם צפונה, אביו מברכו ועל חרבך תחי' ואתה משביר עמו ואומר
 הצפינו עצמיכם מפניו ולהיכן גברו כו', ברחו לתורה ואין צפונה אלא תורה
 שנאמר יצפון לישראל תושבי כו', י"ל כי בתורה כתיב לא תרצח, אי"כ זה
 גורם לבטל חרב רבחי' ועל חרבך תחי', ועוד שהתורה נק' חרב פיפיות, ועוד
 כי יניקתו מקו השמאל שהוא צפון כמ"ש מצפון תפתח הרעה, ועיי' התורה
 שהיא בחי' צפון דקדושה מה רב טובך אשר צפנת גימט' כתר משם נמשך
 להמתיק בחי' צפון כו', וגם כתר אותיות כרת, כמ"ש תרום ירך על צריך וכל
 אויביך יכרתו כו', ועיין עוד מענין ועל חרבך תחי' בת"ז סוף תיקון י"ח
 דל"ו א', ובתיקון עשר דמ"ד מרה חרבא דילוי' עלי' אתמר ועל חרבך תחי',
 ומג"ל דמרה איהו חרבא כו' דכתיב משלי סי' ה' ד' ואחריתה מרה כלענה
 וזהו כחרב פיות כו' ע"ש, והיינו כמש"ל בשם המא"א, בשליה דפי"ב סע"א כ'
 הברזל כחו של עשו כו', ועיין מד"ר פ' תרומה ס"פ ליה אבל ברזל אין כתיב
 כאן כו'.

ויאמר ה' מסיני בא וחרח משעיר למו, פרק לפני אידיהן ד"ב ע"ב. פ"ה
 דברכות דל"ג ע"א. פ"ד דב"ק לח"א. פ"ב דחגיגה יו"א. פ"ק דברכות
 י"א. ספכ"ח דברכות סב"א. פ"ה דיומא נג"א. פ"ג דביצה כה"ב. פ"ק דסוטה
 ד'. ירושלמי שקלים פ"ו. סוטה פ"ו. מד"ר קנפ"ב, קנה"ד, קסטי"א, רמג"א.
 רמז"ד, רס"ד, רצה"ג, רפ"ג, בשח"ש רבה י"ג יו"ג כא"ה כטי"ג ל"ח באיכה
 ע"ד, בקהלת צ"ג ג'.

אור וזאת הברכה התורה א'תתמג

זח"א עמד ק"ס, תל"ח, תקר"ד, (ח"ב) עמד ג' ליה קמ"ג קמ"ו קמ"ט ק"ז
קס"א רל"א רל"ט רצ"ד ש"ע (ח"ג) ק"ן רכ"ו, של"ה שמ"ז שנ"ד
תכ"א תנ"ד.

זרח משעיר ת"ז קיז"ב, מימינו אש דת, ת"ז י"א, לא"ב מט"ג סה"ג פו"ג
קכ"ו א'.

א) ר"פ לפני אידיהן, ה' מסיני בא ורח משעיר למנו, וכת"י אלק' מתימן יבא
בחבקוק סי' ג', מאי בעי בשעיר ומאי בעי בפארן, א"ר יוחנן מלמד,
שהחזירה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלוה עד שבא אצל ישראל וקבלוה,
לכ"ה במד"ר בפתיחתא דאיכא בד"ה ר' יוחנן פתח משא ג"א חזקן דנ"ה ג'
בענין שאמר אברהם אבינו לאות אלף שבך פתח הקב"ה אנכי הו"י אלקיך
ולא קבלוך אומה ולשון אלא בני ואתה באת להעיד בבניי, מיד עמדה א' לצד
א' ולא העידה בהן כו', ועוד מזה במד"ר באיכה ער"ו בפסוק אני הגבר יעו"ש
באריכות, והענין דידוע ענין שעשו ה' הבכור מפני ששרשו מזמ"ל קדמאין
דתהו שקדמה לעולם התיקן ע"ד קליפה קדמה לפרי, וכמ"ש מזה בת"א בד"ה
ויהי בשלח פרעה, שמקבלים החיות ממקום עליון כו', ולכן יצחק רצה לברך
את עשו בטל השמים שהוא מקרא ומשמני הארץ שהוא משנה, בכדי שע"ז
יתברך בעצמו שלא ע"י יעקב אלא שטעה בזה, וע"כ החזיר הקב"ה את התורה
דבחכמה אתבריה, על הר שעיר, שאם יקבלו אותה ויכנעו אל הקדושה ע"ז
יוכלו להתברר ע"י התורה כמו שהי' כוונת יצחק, וע"י בידור זה יתעלו בשרשן
בעולם התהו כו', והם לא רצו לקבל עליהם עול התורה תרי"ג מצות כו', שיש
בהן כמה אזהרות לפרוש ממאכלות אסורות, משא"כ לבני נח הם מותרים, וע"ן
במד"ר פ' שמיני פ"ג ע"פ זאת הבהמה אשר תאכלו משל לרופא כו', ועמ"ש
ע"פ וקבל היהודים משם יובן לשון קבלת התורה, וכענין מא' רז"ל כדי שיקבל
עליו עול מ"ש ואח"כ יקבל עליו עול מצות כו', הרי שצ"ל בחי' קבלת עול
והם לא רצו המצות ולפרוש מן האיסורים, וכ"ש שלא רצו העול וכמארו"ל
במד"ר פ' זקת ע"פ אשר לא עלה עליה עול שלא קיבלו עומ"ש ואמרה מי
לי בשמים כו'.

ב) הופיע מהר פארן, ע' ברכות לג"א שהעירו מפסוק אל נקמות ה' אל נקמות
הופיע נקמה נתנה בין שתי אותיות ונו' בה הופיע, וענין בין
שתי אותיות כמו דיעה נתנה בין שתי אותיות דר"ל יחד וחיבר אור הסוכ"ע
בממכ"ע, ושייכות בחי' זו בנקמה י"ל כי הגה מה שביום ד' אומרים אל נקמות
ה' אל נקמות הופיע כו', ע"ן במסכת תמיד בסופו שמפני שברביעי ברא
חמה ולבנה וכוכבים ומזלות זהו ענין הופיע ר"ל שהאיר האורות דהיינו ענין
יצר המאורות, כן פי' באדר"ג פ"א והנקמות הוא שנפרע מעובדיהן, ובסנהדרין
פרק חלק דצ"ב ע"א שתי הופיעיות אלו ר"ל ב' הנקמות הם ב' הופיעיות הא'
לטובה מה שהשרה שכינתו בישראל ע"ד הופיע מהר פארן שזהו היחד דאור
הסוכ"ע בממכ"ע מאיר בישראל, ונק' בחי' זו ג"כ נקמה, כי זהו ע"ד ונפלינו
אני ועמך, ע"ן בענין הנצח זו ירושלים, ועמ"ש ע"פ יהודה אתה, בענין
בתולה גישאת ליום הרביעי שהוא לפי שבו נתלו המאורות ויחד שמשא וסיהרא

הו שיך לנישואי בתולה יחוד משפיע ומקבל, וזהו"ע יהודה שהוא ג"כ רביעי לשבטים שממנו יצא דוד שנמשל לסיהרא בשלימותא כו', וזהו"ע מהר פארן כי נק' הר פארן ע"ש שפרו ורבו עליהם ישראל. במסכת שבת פ' אר"ע דפ"ט סע"א ופרש"י שזה הי' במצות שובו לכם לאהליכם, והיינו לפי שהי' בחי' הופיע מהר פארן שהוא יחוד והמשכות אור הסוכ"ע בממכ"ע, לכן מזה נמשך ג"כ שפרו ורבו עליה ישראל כי מיחוד דאור הסוכ"ע בממכ"ע נמשכים נשמות עליונות כו', ובוה יש לפרש מה שאנו אומרים במוסף דיו"ט והופע הנשא עלינו לעיני כל חי, וכן אומרים ג"כ במוסף יו"ט של ר"ה ויהכ"פ אך עוד אומרים בתפילת ר"ה מלוך על העולם כולו בכבודיך כו' והופע בהדר גאון עחיך על כל יושבי תבל ארצך, הרי בהופעה ראשונה נזכר והופע והנשא עלינו, ובהופעה שני' נזכר על כל יושבי תבל ארצך, וראיתי בהרד"א גבי והופע הנשא עלינו פי' ע"ד הופיע מהר פארן, וגבי הופע בהדר גאון כו', פי' שיבא בדין על הארץ ועל יושביה, כענין שנאמר אל נקמות ה' אל נקמות הופיע, וא"כ לדבריו הופעה זו והופע בהדר גאון עחיך על כל יושבי תבל שהוא מפסוק אל נקמות ה' אל נקמות הופיע היא כוללת ב' הופיעות אחת למדה טובה ואחת למדת פורעניות, שכן פי' רז"ל פרק חלק צב"א פסוק אל נקמות כו', הופיע דהיינו ב' הופיעות כנ"ל, וכדפרש"י נקמה היינו תשלום גמול, ויש גמול לטוב כו', אך עוד אפ"ל כי גם הופע בהדר גאון עחיך הוא כולו לטוב דהיינו כי תחילה אנו אומרים ובכן תן פחדך כו', ויעשו כלם אגודה אחת, שזהו"ע מ"ש כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד, שאז דוקא יקוים שיהי' אגודה אחת כמ"ש במד"ר ס"פ וישב וכמ"ש מזה במ"א, וכיון שכן מה שאומרים אח"כ הופע בהדר גאון עחיך על כל יושבי תבל היינו ג"כ הופעה כולו לטוב שמהארה זו יומשך וידע כל פעול כי אתה פעלתו כו', עד ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך, והיינו כי עכ"ז עיקר ההופעה והגילוי יהי' בישראל, כי ישראל לי ראש, וכמו שעיקר משכן אור הנשמה הוא בהראש וממנו מאיר לכל האברים, ועייך בלקו"ת בדרוש עשי"ת ד"ה להבין פי' הפסוק מי כמוך, ושם פ"ב מענין הופע בהדר גאון עחיך פי' שיאירו היודי"ן והווי"ן כו', יאירו גם למטה מטה אפי' בעוה"ז עד וידע כל פעול כו'.

אף חובב. פ"ק דב"ב ח' א' אפילו בשעה שאתה מחבב עמים כל קדושו (של ישראל בידך הם לשומרם) בידך, והם תוכו לרגליך, רבות בשלח פס"ה קמ"ב ב'.

אור וזאת הברכה התורה איתתמה

ביאור ע"פ תורה צוה הנדפס בלק"ת ובאופן אחר מהביאור הנדפס שם.

להבין עוד במ"ש ע"פ תורה צוה כו' מאורשה דיש בחי' אירוסין ונישואין בתורה והאירוסין הוא המשכה מבחי' תושב"כ שהיא בחי' ח"ע לתושבע"פ שהיא בחי' מל', אבל אח"כ החופה היא בחי' המקיף לשניהם כא' והוא בחי' כ"ע כו' דלכאורה אינו מוכן דלפי מ"ש בכמה מקומות וכתבים בענין טבעת קדושין שהוא דבר עגול שזה מורה על היות המשכה מבחי' סוכ"ע שהוא בחי' מקיף והו' לשון קדושין שהוא בחי' קדוש ומובדל, וא"כ מה בין בחי' זו לבחי' חופה שהוא ג"כ בחי' מקיף (הגם דמדינא איצ לקדושין טבעת שהרי מתקדשת בפרוטה או שוה פרוטה מ"מ מנהג ישראל תורה שמקדשין בטבעת ופ"י הטעם כנ"ל וכמ"ש במ"א ע"פ טוב לחסות כו', ועין בפרד"ס ב' הת"ז בענין טבעת הקדושין).

ויובן בהקדים מ"ש בוהר בראשית (ד"ה ע"ב) בענין שבתותי תשמורו דא עיגולא וריבועא דלגיו ויש ע"ז כמה פירושים במק"מ שם, ואחד מן הפירושים הוא מה שנודע בע"ח שיש בחי' עיגולים ובחי' היושר והעיגולים נק' עיגולא והיושר נק' ריבועא ולפי שהיושר מתפשט בתוך העיגולים לכך נק' ריבועא דלגיו ונק' היושר ריבועא להיותו כולל לך' רוחות מזרח ומערב צריד כו' ע"ש, והנה ביאור ענין עיגולים ויושר כבר נתבאר במ"א בדוכתי טובא, אך בדרך כלל הנה בחי' סוכ"ע זהו בחי' מקיף ונק' עיגולא וכמ"ש בע"ח שכשעלה ברצה"פ לברוא העולם צמצם אורו הגדול ונעשה חלל ומק"פ ואח"כ נמשך קו"ח כו' ומהקו נמשכו עגולים ויושר ושרש כל בחי' המקיפים והעיגולים הוא בחי' העיגול הגדול שלפני הקו, וביאור הענין הנה ידוע דפי' אא"ס היינו אור וגילוי משא"כ מהותו ועצמותו ית' אין שייך לקרותו אור כי הוא מקור האור וכמו עד"מ האור היוצא מן השמש נק' אור כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום שהיום נק' אור ע"ש התפשטות האור והזיו מה שמאיר ביום משא"כ עצמיות השמש נק' מאור וכמ"ש את שני המאורות הגדולים כו' וכך הוא באא"ס שהאור נק' הגילוי שמתפשט ממנו התהות מקור וחיות כו' ומהו"ע ית' הוא בחי' המאור שהוא מקור האור וממנו נמשך האור, והנה הצמצומי' היו באא"ס דהיינו שהאור נכלל במאור כי לפי שאין בעולמות יכולת לקבל גילוי אא"ס כמו שהוא בעצמותו והיו בטיילי' במציאות ממש כו' לכך צמצם האור שיוכלל במאור שלא יהי' גילוי האור ולכן נק' צמצום זה מק"פ וחלל כו' פי' שהוא חלל וריק מן האור שאין בו גילוי האור כלל אמנם באמת אין זו הסתלקות ממש דהא כתיב את השמים ואת הארץ אני מלא והיינו אני ממש אפי' מהו"ע ממש ית' שלמעלה מן האור אלא דר"ל אני מלא בבחי' העלם כי אינו מושג האור והגילוי שבבחי' א"ס אפילו בעולמות עליונים רק הארה בעלמא נמשך בהם בבחי' גילוי מהקו כו' ולפי שעיקר האור הוא בבחי' העלם ואינו מושג ע"כ נק' לגבי המקבלי' חלל ומק"פ כו' והאור נק' מקיף עד"מ והוא בחי' העיגול הגדול שלפני הקו שהוא בחי' עיגול דוקא כמ"ש בע"ח ש"א ענף ג' ונק' עיגול לפי שהוא בחי' מקיף כל העולמות בהשוואה א' ממש דח"ע ראשית הגילוי הוא כמו בחי' עשי'

ממש לגבי בחי' זו וא"א למצוא משל לבחי' מקיף אשד הוא בהשוואה א' אלא אי"כ בחי' עיגול דוקא לכן נק' עיגול אף שאינו בגדר מקום ת"ו חתו בחי' סוכ"ע ועי"נ השוה ומשוה קטן וגדול כו'.

והנה אח"כ נמשך התארה להיות בבחי' גילוי בהעולמות וזהו ענין ריבועא דגמשך ומתפשט בגו עיגולא והוא הנק' יושר נק' ריבועא מכמה טעמים וא' כי דרך כלל נחלקו בחי' הי"ס דיושר לדי' בחי' כנגד ד' אותיות דשם הוי' יו"ד בחי' חכמה ה' בינה ו' הוא בחי' ששה מדות כו' היא אחרונה בחי' מל' בחי' דבר ה' ועוד טעם אחר נת"ל, וכן דרך כלל נחלקים לדי' עולמות אבי"ע כנודע, אך יש עוד ג"כ בחי' עיגולים הנמשכים ומתפשטים מן היושר כמ"ש בע"ח שם, ונמצא יש בחי' עיגולים שלמעלה מן היושר ושרשן הוא העיגול הגדול הג"ל ובחי' היושר הנמשך ממנו נק' ריבועא דנפיק בגו עיגולא ויש בחי' עיגולים שלמטה מן היושר והיינו ע"ד מה שמפנימיות שבעליון נעשה מקיף לתחתון וכמבואר ג"כ הענין בסידור ע"פ צו את בני ישראל את קרבני כו' והוא כמו עד"מ בהשפעה מרב לתלמיד שמה שאצל הרב הוא מושג בהשגה הנה לגבי התלמיד יהי' זה מקיף וסובב כו' וכן כמו עד"מ מדבר וחי הנה נפש השכלית הוא במדבר בבחי' גילוי ולגבי בחי' חי הוא בחי' מקיף וכמ"ש במ"א וכן עד"מ יובן ענין בחי' המקיפים ועיגולים הנמשכים ומתפשטים מן היושר כו' (ועפ"י אפשר לומר שלזה רמזו חז"ל בפ"ק דסוכה ענין ריבועא דנפיק מגו עיגולא ועיגולא דנפיק מגו ריבועא כו', אך לא שייך כאן ענין המדות שאמרו שם כמה מרובע יותר על העיגול כו' רק דרך כלל ענין עיגולא וריבועא שרמזו לענין עיגולים ויושר וכדפי' המק"מ הג"ל).

והנה כמו שיש ב' בחי' אלו בכללות השתלשלות העולמות כמ"כ יש בכל בחי' בפרט וכמ"ש בסה"ק בענין סמ"ך ומ"ם דהסמך בחי' עיגולים והמ"ם הוא בחי' ריבועא ושניהם בבינה והיינו כד רביעא על בנין נק' מ"ם פי' עד"מ התגלות והתפשטות השכל במדות הוא ע"י בחי' אחרונה שבשכל שהם ד' בחי' נהי"מ שהן כלי ההשפעה ולפי שכל בחי' כלולת מירד נק' מ"ם אבל בחי' פנימיות השכל שאינו מתגלה נק' סמ"ך שהוא בחי' עיגול ומקיף וא"כ בחי' המ"ם הוא ריבוע שלמטה מבחי' עיגולא, והנה מבואר במ"א בזוהר פ' תצא ד"ה ואע"ג דאית סמ"ך איהו בעיגולא כו' איך כי בחכמה יש ג"כ מ"ם וסמ"ך והמ"ם גבוה מן הסמ"ך והוא בחי' עיגולא שלמטה מהריבועא שבחי' הסמ"ך הוא ו"ק דחכמה הנמשך ומתפשט מבחי' ד' ראשונות יעויך שם באריכות.

ומכל הג"ל יובן ההפרש בין בחי' טבעת קדושין לבחי' החופה כי הנה מבואר למעלה דהקדושין היינו מה שנמשך מבחי' תושב"כ שנק' חתן לתושבע"פ שהוא בחי' מל' ועי"נ נאמר ואתא מרבבות קודש כו' לפנימיות תורה שבכתב היינו בחי' טנת"א לא נתגלה עדיין. בתושבע"פ רק בחי' פי' המצות נמשך ונתגלה בתורה שבע"פ וזהו ענין הקדושין וא"כ מבואר דהוא המשכה מבחי' החכמה ומבחי' היצויות החכמה, והיינו כנ"ל בענין בחי'

אור זואת הברכה התורה א'תתמו

הסמך שבחכמה שהוא רק בחי' ריק דחכמה שהוא בחי' המדות דחכמה שזהו בחי' הגילוי להיות כשר או פסול כו', משא"כ פנימיות ח"ע לא נתגלה ומ"מ בחי' סמך הוא עיגולא, כי הגם שאין זה גילוי דפנימיות ח"ע מ"מ הוא בחי' מקיף וסובב לגבי כל הבחי' שלמטה מהחכמה כי חכמה הוא ראשית האצי' שבה גילוי אור א"ס ב"ה כמ"ש ה' בחכמה משא"כ בכל הבחי' שלמטה מהן אין אור א"ס מתגלה בהן ממש רק ע"י אמצעות החכמה דוקא (לכן נק' החכמה ג"כ מקיף לבחי' העולמות שלמטה ממנה כמ"ש עוטה אור בשלמה והוא בחי' התורה (דמחכ' נפקת) שנק' אור שהוא בחי' שלמה ולבוש שבה מתלבש אור א"ס ב"ה וע"י זה נמשך אח"כ בכל העולמות, וכמ"ש בסידור בשער הציצית ע"פ וראיתם אותו חזרתם בענין הטלית ע"ש) לכן אתי שפיר דטבעת קדושין הוא עיגול והוא מורה ג"כ על הארה המשכה מבחי' הסובב ומקיף כי כן הוא בחי' ח"ע נק' קדש והוא בחי' מקיף לגבי שלמטה ממנו וכנ"ל במשל דמפנימיות שבעליון נעשה מקיף לתחתון, אבל מ"מ הוא רק בחי' אחרונה שבחכ' וכמשל הטבעת שנושאו בידו לבד (ונ"ב הרמ"ק בפרד"ס דטבעת קדושין הוא המשכה שמבחי' חכ' כו') אבל בחי' החופה הוא בחי' מקיף לח"כ והוא בחי' סוכ"ע ממש, אשר אפי' ח"ע ממש נחשבת כעשי' גופניות לגבי בחי' זו וכנ"ל לכן הוא מקיף על שניהם יחד וגילוי בחי' זו נמשך ע"י בחי' אהבת בכל מאידך שהוא ג"כ בחי' מקיף שאינה יכול להיות נגבל בלב ומוח רק בבחי' מקיף, וע"י זה נמשך גילוי מקיף עליון בחי' סוכ"ע והו ענין והשיאינו כו' כאשר רצית כו' בחי' רצון העליון שהוא בחי' מקיף, וכמ"ש בצינה רצון תעטרינו כו' וד"ל.

בלק"ת פ' ואת הברכה בביאור ע"פ תורה צוה ע"א • פ"ד (כמ"ש במ"א ע"פ והנצח כו').

(ע"יין באודא דגשא קליד א' בענין הכל תלוי במול כו', דכל קדש קדשי' דקדושייא בהאי מזלא תליין, ואיתא שם דהיינו לפי שהחסד העליון דעתיק המאיר בו עכ"ל ספר רוח דוד זה ומשפיע בו, ולוה נק' המול נוצר חסד ע"ש חסד העליון ובוהר הרקיע בפ"י הספרא דצניעותא לתלמיד האריו"ל פ"ב גבי מ"ש מזלא דכולא תליא עד ליבא כו' ודרך המול הוה נמשך הטלא דבדולחא בסוד בקע לגלגולת עכ"ל, וטלא דבדולחא היינו ממר"ס, ובביאור האדר"ז מהאריו"ל דקי"ב ע"א כו', וכבר ביארנו כי כמו שז"ת דעתיק מתגלים ברישא דא"א כך הם מתגלים בדיקנא דעתיק עכ"ל, ובפע"ח שער הלולב פ"ג בדי' להר"ד יוסף מערבי ח"ל, והענין הוא כי הדעת הוא כו' וירצא ממנו חוקן כו' ע"ש משם מובן ומבואר שבדיקנא מאיר ונמשך מבחי' דעת דא"א.

ע"א : בלק"ת דפוס חילגא תרס"ד ואילך : דף צו, א. שורה המתחלת : ששורה למעלה. — ואולי חסר תיבת צ"ו, כיון שגם ברפוס הראשון של הלק"ת הוא בדה צו ע"א, בשורה המתחלת : כמ"ש במ"א ע"פ והנצח.

והיינו ג"כ מדעת דעתיק הגנח בא"א עי' בהרמ"ז ר"פ ויקרא וע' במבוא
שערים ש"ג ח"ב פ"ה רישא תנינא דאריך שמתלבשים ביי"ג ת"ד ולא באברים
לרוב העלמו עכ"ל, ובפ"ד שם מבואר כו' ונק' מהימנחא שברישא תנינא
מלובש דעת דעתיק ע"ש, ובוהר הרקיע בפ"י הספ"ד רפ"ב עמ"ש שם מבואר
כו' ונק' מהימנחא לפי שהוא גולד מתפארת שבדעת דדל"א והתפארת נק'
בכל מקום אמת דכתי' תתן אמת ליעקב עכ"ל, והוא לשון ספר עמה"מ שער
י"א פ"ד, נמצא שעיקר ההמשכה מלמעלה מהשתלשלות הג"ל נמשך ע"י
הדיקנא ונוצר חסד כו' כנ"ל, והיינו מ"ש רפ"ב בגין דהיא יקירותא מכולא
כו' ע"ש, ומזה מובן ומבואר מש"כ בענין תושב"כ ותושבע"פ דגם ההמשכה
דעצמיות חכמה שלמעלה נמשך ג"כ ע"י מזל ונוצר חסד, והיינו מ"ש באדרא
קליד א' בענין הכל תלוי במזל אפי' ס"ת בהיכל כו' והבן. אך לפי"ז צ"ל
מ"ש לעיל בפ"י גובלות חכמה שלמעלה תורה שנק' גובלות לפי שנמשך
רק מבחי' שערוזת שהוא רק בחי' צומח שבמדבר כו', הרי מהמבואר כאן
נת' שדיקנא הוא יקירותא מכולא כו', אך הענין דבחי' דיקנא יש בה
חיצוניות ופנימיות, וכמ"ש באדרא דנשא דקל"א א' דיקנא מהימנא שלימא
דנגידן בי' י"ג נביעין מבויעין דמשח כו', ופי' בביאור האדרא מהאריו"ל
הנה צנורות השערות הן נעשי' ממותרי מוחא כנודע, ובתוכם נגדין מבויעין
דשפע משח רבבות דמוחא סתימאא עצמה זהו מצד בחי' השערות עצמן שנק'
מ"ש לעיל דנק' גובלות חכמה שלמעלה זהו מצד בחי' השערות עצמן שנק'
מותרי מוחא, וע' בפ"י הרמ"ז בוהר אמור דצ"ד הנו"ל שמציאת אימא הוא
מהשערות עצמן כו', נמצא יש שפע המתיחס להשערות עצמן כו' משא"כ
כשנמשך מפנימיות הי"ג ת"ד שזהו השפע דמור"ס עצמה ולא גובלות ומותרי
מוחא כנ"ל, וע' עוד בפ"י הרמ"ז ר"פ אמור בדף פ"ח ע"ב בפ"י כשמן הטוב
כו' יורד על הוקן וקן כו', ואמנם השמן הוא סוד הפנימיות כו' ע"ש הרי
יש כמה בחי' זה למעלה מזה בענין שפע הי"ג ת"ד, ועמ"ש בענין זה בביאור
השיך ע"פ שוש אשיש כו', ח"ל הרמ"ז עוד בפ"י זוהר פ' בא ד"מ סע"ב
דמזל ונוצר חסד שהוא דעת של הדיקנא שבו פנימיות וחיצוניות ובתוך
פנימיות הוא פנימיות דעתיק עכ"ל, רק שביאר שם דגילוי פנימיות עתיק
א"א להיות עד ביאת המשיח כ"א ההמשכה עכשיו מפנימיות אריך שהוא
חיצוניות עתיק כו', וע' בע"ח שער הק"ש פט"ו וע' בוהר ויחי דרמ"ה ובוהר
הרקיע שם) עכ"ה.

ד"ה תורה צוה לנו משה

• מורשה והלא כתיב את אשר איננו פה. המצות מעשיות נתלכשו בעינינו
גשמיים מדצ"ח דנוגה דעשי' (עיין בד"ה מי מנה גבי אף עשיתיו
ובד"ה ראשי המטות, ושם נפלו זמ"ל דתוהו שנאמר בהם וימלוך וימת, וכדי

(* נחתך כאן בכתי"י מקום ב' תיבות.

לברך הניצוצות ניתן ארץ הכנעני כו', ו' עממין בבחי' ירושה כמ"ש בפ' לך ט"ו ז', לתת לך את הארץ הזאת לרשתה, וס"פ תולדות לרשתך את ארץ מגורך אשר נתן אלקים לאברהם וירישתם גוים גדולים, לפי שישראל עלו במחשבה ויש ביכולתם לברר ולתקן, וזהו ע"כ מלך השמיני הדר שירוש זמ"ל הנ"ל, הדר הוא לכל חסידיו, ועיין מד"ר פ' אמור פ"ל ע"פ ולקחתם לכם פרי עץ הדר, והיינו כמו ירושת האה, כי הלא אה עשו ליעקב (ח"ל המא"א אות יר"ד סעי' כ"ט, גם אורות דב"ן שהיו בכלים המלכים שמתו וירשו אותם אחיהם פרצופי האצילות זה נק' ירושה, ולכן אין לה הפסק, כי בחי' דב"ן תמיד קבוע בהם, והיינו כ' שהוא מהלק"ת מהאריז"ל פ' פנחס, ויש לעיין בפ' מה יפה ירושתינו, ועיין בד"ה תורה צוה שבלק"ת פ' הברכה, פ' ירושה באופן אחר) והיינו ע"י הדברים שנעשים בהם המצות, (עיקר בת"א בד"ה בשלח פרעה בענין ותקח רבקה את בגדי עשו כו' ותלבש את יעקב, שמהמצות נעשו לבושים להנשמה, ונק' בגדי עשו בנה הגדול ששרשם מעולם התווה כו', כי אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל כו', וכתוב גבוה מעל גבוה שומר שד של מים כו') (עיי' בלק"ת בשה"ש בד"ה באתי לגני גבי אכלתי יערי) ומקבלים משמרי האופנים ומקור הראשון לע' שדים הם זמ"ל הנ"ל (ועמ"ש בד"ה לבבתיני אחותי, בענין ההעלאה שע"י הקרבנות ששרשן מפני ארי' פני שור כו').

ב) בהדרוש מתחיל והנה שורש המרכבה וכאן יש להתחיל בענין אחר חוה להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו, כי והארץ נתן לבני אדם אתם קרוים אדם, עיין בד"ה ושבתה הארץ דתקס"ב היינו כי עם היות והחיות נרשאות את הכסא ושרשם ג"כ מומ"ל הנ"ל, וזעות מחיל כסא מזיעתן של חיות, והיינו מגודל הפחד, ומראך עליהם עיקר הדר מלכותו הוא על בני אדם, הדר דוקא שע"י המצות ממשיכים למעלה לבושי מל' ע"ד הדר והדר לבשת, כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגוי בפ' יפתי, ער"מ הלבושי מלכות שמיפנים, והיינו ע"ד מהמצות נעשו' לבושים לנפש בגי'ע שבהם וע"י משיג זיו השכינה, והלבוש עצמו למעלה מהזיו (ועיין מזה באג"ה סי' כ"ט בד"ה אשת חיל עטרת בעלה, ובת"א פ' חיי ופ' מקץ בד"ה ת"ר נר חנוכה פ' שזהו ע"ד אספקלריא המאירה ולכן יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב (כן ער"ז יובן ענין שממשיכים ע"י המצות לבושים לזו"ג, וע"י התורה ממשיכים א"פ היינו נר"ג מלבושים בפנימיות, חיי יחידה הם מקיפים תשודים על הלבושים כמ"ש מזה בד"ה כתפוח בעצי היער, ועיין בפע"ח בברכת מלביש ערומים, לבוש החשמ"ל מאימא מלביש לזו"ג, גם מצינו ז"א נק' כה"ג שלובש שמונה בגדי כה"ג וע"י לבושים אלו נכנס כה"ג לקדה"ק, וכמו"כ למעלה קדה"ק זהו ע"ק שמאר בז"א ע"י לבושים אלו שלובש ז"א ועיין במד"ר פ' וארא פ"ח לבושו של הקב"ה שנאמר לבש ה' עוז כו', ובמד"ר ס"פ ואתחנן שישראל מלבישים להקב"ה עשרה לבושים כו' ועמ"ש מענין בגדי כה"ג בהגהות לדיה ועשית בגדי קודש לאהרן, ומ"ש ע"פ כי הלבישני בגדי ישע כו', כחתן יכהן כו') וכן בענין התורה ואהי' שעשועים יום יום, ער"מ במלך ב"ו כשצויו יש בהן

חכמה עמוקה מתענג בזה יותר משאר ציווים, כך עדימ ציווי התורה יש בהם חכמה עמוקה מבחי' מאד עמקו מחשבותיך שלמעלה מעלה מהציווים של עשרה מאמרות יהי אור יהי רקיע כו', כמיש באגיה סי' ליו בד"ה דוד זמירות קרית להו, (וכמיש במ"א בענין המד"ר פ' שמיני פי"ג ע"פ זאת החי' משל לדופא שנכנס אצל ב' חולים, הרי ע"פ חכמת בריאת העולם הוא כירק עשב נתתי לכם את כל, אבל ע"י עומק חכמת התורה להבדיל ביניהם זאת החי' אשר תאכלו כו') ולכן מציווי מצות התורה נמשך לבושי' יפים ומהודרים שהוא בחי' תפארת זהו וכבוד הדר מלכותו.

וזהו תחת אשר לא עבדת כו' (בהדרש מתחיל והנה כתי' תחת אשר לא עבדת, פירוש רוב כל הוא חי ותענוגי העוה"ב ע"ד כי כל בשמים ובארץ כמיש בת"א בד"ה ואתה תצוה את בניי, (וגם כמארז"ל ספ"ק דביב שלשה הטעמין מעין העוה"ב והן האבות שנאמר בהם בכל מכל כל, ועמיש ג"כ ע"פ הוזהר פ' חי דקכ"ב ע"פ ויתרון ארץ בכל היא, דהיתרון של ארץ נמשך בה מבחי' בכל, ועיקר בסידור בד"ה גשמת כל חי, ועיקר בזח"א בהשמטת ססי' כ"ה, שזהו מאמר הלל אם אני כאן הכל כאן אם שכינתא דאקרי אני כאן, הכל הוא בחי' יסוד כאן כו' ע"ש) ותענוג זה נק' נועם ה' (עמיש מזה בד"ה ואלה שמות בניי ובהגהות לשם) ולכן אמרו באחר מוטב דלידיני' וליתי לעלמא דאתי שכדאי כל יסורי כו', (ועיקר מזה בד"ה מנורת זהב ובד"ה שחורה אני ונאווה הראשון) ועכ"ז נאמר במצות בשמחה ובטוב לבב יותר מרוב כל, כי גילוי העונג רוב כל נק' זיו השכינה מבחי' ממכ"ע, (כמיש מזה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק דתקט"ג, ובהגהת על הת"א פ' חי בד"ה יפה שעה אחת, זהו ענין זיו מה שמאיר בחי' כל במ', וכענין חדש זיו, אבל עצם המצות בעוה"ז הן המשכות סוכ"ע, המגביהי המשפילי, ולכן התשובה ג"כ אינה כ"א בעוה"ז דוקא ולא בעוה"ב, אך צ"ל קיום המצוה בשמחה ובטוב לבב דוקא, שהשמחה של מצוה גורם למעלה המשכה מבחי' שעשועי המלך בעצמותו, ואהי' שעשועים יום יום, ולכן נעשו מהם לבושים יפים למעלה כו', שזהו למעלה ממה שנמשך מזה ושעשועי בני אדם בג"ע כו', ובוה יובן מ"ש ובלילה שירה עמי תלים סי' מ"ז.

שייך לענין ויהי בישורון, וארז"ל כל העוסק בתורה בלילה, הקביה מושך עליו חוט של חסד ביום שנאמר יומם יצוה, תגינה י"ב, זהו ג"כ קומי רוני בלילה שאין רינה של תורה אלא בלילה, במד"ר ס"פ כי תשא פמ"ז ע"פ ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה, היינו כמיש בזה ענין רנא דאורייתא, היינו הניגונים והטעמים שבתורה, כמו בניגון יש בו מתיקות ותענוג, וכך בתורה יש טנת"א, הטעמים הם המשכת התענוג הנמשך מבחי' שעשועי המלך בעצמותו להיות מאיר בחכמת התורה, זהו למעלה מאותיות התורה שבהן מלוש החכמה, (עיקר בד"ה שיר השירים ובד"ה ויהי מקץ השני, ובד"ה הניף הכהן אותם, ובד"ה תורה צוה, שהאותיות נק' אירוסין לבד וגילוי טעמי תורה נק' נישואין, וא"כ י"ל מורשה מאורסה זהו ע"י תורה צוה לנו איתיות התורה, ואח"כ בישורון מלך המשכת שירה

אור וזאת הברכה התורה א'תתנא

עמי זהו בחי' נישואין, וא"כ מאורסה זהו ע"י צוה לנו משה, אבל לע"ל שילמדו תורה מהקב"ה בעצמו זהו נישואין, וזהו ויהי בישודך כו', ועמ"ש עוד מענין הטעמים והנגינה שבתורה בסידור בד"ה שוש תשיש ותגל העקרה, ובתוס' לק"ת בד"ה להתבין מ"ש באוצ"ה ושם פ"ה, ולכן שירה קרי בחולם כמו שירו ברא"ה, וכתוב שירה בה' היינו המשכה ע"י הא"י בה"א תתאה, וזהו ובלילה ע"ק מד"ר ויצא ע"פ כי בא השמש, ובוח"א חיי קל"ג בענין תפילת ערבית רשות) וזהו שנענש דוד על שאמר זמירות היו לי חוקיד (ע"ק מזה בד"ה ויהי מקץ הנ"ל) כי הן שירו ממש, (כי זמירות יל ע"ד שיר המלאכים כל בעלי השיר, ושיר זה עושין מברול, אבל התורה נק' שירו ע"ד מטולמ"ט).

ד) * וזהו תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל שהוא שמחה ש"מ שנק' לבוש בחי' וכבוד הדר מלכותו, כבוד הוא לבוש עדי"מ המלך שמצוה דברי חכמה שמתפאר בה, וכן ע"י עסק התורה רננא דאורייתא נמשך שמחה ושעשועים, וזהו השמחה וטוב לבב, בעבודה שבתומ"צ, והנה בכל עבודה צ"ל התכללות באהו"ר, והנה האהבה נמשך מן השמחה והתענוג הנ"ל, אבל בחי' היראה הוא למעלה גם מן העבודה באהבה (ע"ד ויצונו את כל החוקים ליראה, וזהו ויהי בישודך מלך, ישודך השיר והאהבה, ובחי' מלך הנמשך בישודך זהו ע"י היראה כי קבלת עול מלכות שמים בבחי' שלמעלה מהשכל הטעם ועיקרו היראה כמ"ש ירא ה' בני ומלך, ועמ"ש בענין ובמורא גדול זה גילוי שכינה בהביאור ע"פ קול דודי) כי ענין העבודה מיראה בחי' עבד וביטול לעשות רצון המלך בלי שום טעם, והאהבה והשמחה היא ע"פ השכל הטעם, לפי שהציווי יש בו חכמה מפוארה אבל היראה היא הביטול לבחי' הרצון שלמעלה מהטעם, וע"ז הוכיח שמואל את שאול הלא שמרע מובח טוב, וזהו ג"כ ענין התפילה, (ר"ל תפילה היא ג"כ כמו שירה כי כן תפילה גימט' תקט"ה, כמעין ואתחנן, וכן גימט' שירה וגם שצ"ל כיון רגליו ע"ש ורגליהם רגל ישרה, ישרה ג"כ אותיות שירה, וגם ע"ד ומשירי אהודנה, תלים, וקאי על התפילה, גם תפילה היא יראה וביטול) קושר כתרים לקונו, (ע"ק בד"ה מוחה מימין מבואר שהאותיות מגיעים בבחי' כתר למעלה מן החכמה, וא"כ זהו כענין שיר הנ"ל, שהם הטעמים שלמעלה מהחכמה, וע"ק בסידור בד"ה שוש תשיש ותגל העקרה בענין קודב"ה מצלי יהי רצון, ומענין ובלילה שירה עמי) והנה במ"ת קשרו להם ב' כתרים ואח"כ ויתנצלו את עדים, וע"י התפילה ממשיכים כתרים ע"י המלאך כו', ולכן התפילה נק' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והוא בחי' ביטול צעק לבם ואהבת בכל לבבך כו', ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח המשכת הרצון עליך בתומ"צ, וזהו כתר תורה, עמ"ש מענין התפילה בד"ה השמים כסאי בענין איוו בית, ומ"ש מענין עושים רצונו של מקום סד"ה בכ"ה בכסליו, ובשה"ש בד"ה צאינה וראינה, הראשך

בפי' בעטרה שעטרה לו אמו) וכמו ע"י הביטול דנעשה ונשמע המשיכו ב' כתרין, כך ע"י הביטול בתפילה, ולכן צ"ל התפילה קודם התורה כמאמר אבא בנימין על תפילתי שתהא סמוכה למטתי, משום שע"י התפילה נמשך כתר תורה כו' (ועמ"ש מזה בהביאור ע"פ יונתי בחגוי בענין שע"י הראיני את מראיך או"ח בכל מאודך עי"ו נעשה כי קולך קול התורה ערב בבחי' עריבות ותענוג, ועמ"ש בד"ה וכל בניך למודי ה' כו', בענין פי' על שלא ברכו בתורה תחילה להמשיך אור א"ס בהתורה, וזהו נמשך ע"י התפילה. וזהו ענין שירדו עמי, ועמ"ש בד"ה באתי לגני בענין אריתי מורי, ועמ"ש בענין תפילה לעני כו', ואפ"ל שזהו ענין כתר תורה וכתר כהונה כי תפילה במקום תמידים תקנום, א"כ הכתרים הנמשכים ע"י התפילה זהו ענין כתר כהונה וממשיך מבחי' ורב חסד).

וכמו המלאכים בקשו תנה הודך, כלום יצה"ר יש ביניכם כי צ"ל כי שרית עם אלקים, והיינו ששם אלקי' ג"כ מסייע (ולכן השיר על היק משמח שם אלקים, ועיין בד"ה כי תצא בפי' על אויביך) וע"י דאתכפיא סט"א עי"ו דוקא אסתלק יקרא דקודב"ה כי יתרון האור נמשך מהחושך, ולכן שפיר התירוץ כלום יצה"ר יש ביניכם, דא"כ מהיכן יומשך כתר תורה, ועד"ו יובן איך ע"י התפילה ואהבת בכל לבבך בשני יצריך נמשכו הכתרים גם בתורה, וזהו ג"כ ובלילה שירה עמי ובלילה דוקא העוה"ו שדומה ללילה בחי' חושך שם דוקא נמשך בחי' שירה עמי יתרון האור מן החושך, ועי"ו יומם יצה' ה' חסדו יומם היינו בחי' ואהי' שעשועים יום יום.

ה) וזהו תורה צוה לנו משה דאורייתא מחכמה נפקת, ומשה הוא בחי' חכ', (ועמ"ש ע"פ זכרו תורת משה עבדי, שלפי שנתן נפשו על התורה נק' על שמו, ואולי ע"ד במי שממית עצמו עליה, וע"ד שע"י מס"ג ממשיכים התורה במקורה בחי' שקראה אמי סד"ה רבי ושמחי הראשון, ועיין בד"ה ועשית ציץ, ועיין בד"ה משה ידבר, גם כי משה מן המים משיתיהו, והתורה נק' ותמלא כדה כד מים החכמה, ובדרוש בהמ"ז פי' ענין שהי' משה כבד פה וכבד לשון, כבד פה לגבי אורייתא דבע"פ וכבד לשון לגבי תושב"כ שהי' למעלה מבחי' התורה כו', גם י"ל כי קיים אברהם כל התורה ברוחניות, אבל זה שכל אדם יוכל לקיים התורה ע"י מצות מעשיות זהו נמשך ע"י משה, ולכן נק' תורת משה, ואפ"ל ע"ד שמשה נק' ברית התיכון במד"ר ר"פ קרה, והיינו שמברית מן הקצה אל הקצה עיין זח"ב פ' תרומה קעה"ב שממשיך מע"ק בז"א א"כ הוא דוקא שממשיך התורה משרשה מהקצה העליונה עד הקצה התחתונה שגם כל אדם יהי' יוכל לקיים כו'. ועמ"ש ע"פ אדם אחד מאלף מצאתי זה משה, ועמ"ש ע"פ ויקהל משה ומ"ש ע"פ מי עלה שמים וירד זה משה, ובענין יבא טוב ויקבל טוב) מורשה הירושה מעולם התחוה כנ"ל סעי' א' והיינו ע"י משה שם מ"ה המברר כו' (ויש להעיר מענין לעולם ירשו ארץ, דהיינו ירושת העוה"ב, כמ"ש במשנה ר"פ חלק, ועיין בזהר ר"פ נח דניט ע"ב ובפ' ויחי דרי"ו א', בפי' לעולם ירשו ארץ זה אינו ירושה דומ"ל דתוהו לבד כ"א ירושת ארץ החיים, ורז"ל פי' מורשה לשון מאורסה, והיינו כי עכשיו הוא עדין בחי' אירוסין, ולע"ל

יהי' הנישואין התגלות פנימית התורה כמ"ש בהביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, ובלק"ת פ' הברכה בד"ה תורה צוה, ולכן האירוסין יכול להיות ע"י שליח, כי האיש מקדש בו ובשלוחו, לכן תורה צוה לנו משה, אבל לעיל ילמדו התורה מפי הקב"ה לפי שזהו בחי' נישואין, וכן מצאתי בפ"י על איכה בס' נק' נחל אשכול בפסוק הזאת העיר שיאמרו כלילת יופי איכה ב' ט"ו, בשם הרב הגדול מהרי"ט, ואפ"ל דבחי' נישואין התגלות פנימיות התורה לע"ל נרמזו במ"ש ויהי בישורון מלך, (וזהו ויהי בישורון לשון שירה עמי, והנה שיר היינו דבר עגול סביב הצואר כמו כל בעלי השיר יוצאים בשיר, וכך הניגון הוא עגול שכשמסתיים מראה כאלו ראוי לחזור בחי' סוכ"ע, וגם בעסק התורה יש התקשרות להספך עם הראש) ופ"י מלך י"ל ע"ד או ישיר כ"ו, נכון כסאך מאז באז ישיר כ"ו, נתישבה מלכותך, ועד"ז ע"י ויהי בישורון מאיר בחי' סוכ"ע מלך מלכי המלכים כ"ו, ובשירת הים כתיב ה' ימלוך, וארז"ל אלמלא אמרו ה' מלך לא היתה אומה ולשון שולטת בהם אלא אמרו ה' ימלוך בילקוט פ' בשלח רמז רנ"ג בשם המכילתא, ועמ"ש בזה ע"פ פ"י המלות ביהי כבוד ע"פ ה' מלך, והענין כמ"ש והי' ה' למלך על כל הארץ שעכשיו נק' מלך מלכין, ולע"ל יהי' הוי' עצמו למלך כ"ו, עיין זח"א פ' תולדות דקמ"ג סע"ב, וע"י בחי' ויהי בישורון ממשיכים ה' מלך כ"ו.

וכ"ז בהתאסף ראשי עם יחד, וע"ד במ"ת ויחן שם ישראל כ"ו, שעל ידי ההתכבלות יחד למטה נמשך בחי' הנ"ל, ועיין סדי"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופ"ג בענין שאין היובל נוהג אלא בזמן שכל יושביה עליה כ"ו, ובמד"ר בהעלותך דרס"ה א' ע"פ אספה לי שבעים איש, שזהו ע"ד הבונה בשמים מעליותיו ע"י האגודתו על ארץ, וכך ויהי בישורון כ"ו בהתאסף ראשי כ"ו, גם כמש"ל ססעי' ד' בענין ישורון נכלל כתר תורה וכתר כהונה, ועי"ז ויהי בישורון מלך שממשיכים כתר מ', כמ"ש הרמ"ז בפ' נשא דף קכ"ב, וע"ד יביאו לבוש מלכות ע"י המצות כ"ו, ואשר גיתן כתר מלכות בראשו כ"ו.

ז) * ובמד"ר וישלח ר"פ ע"ז פ"י ישורון הנאים והמשוכחים שבכם והם הנביאים אליהו ואלישע, ודריש ישורון לשון ישר ונאה, נביאים ראי' כמו אשורנו שורות דגלים, בשה"ש רבה בפ' יונתי בתגוי משמע שע"י ומראך גאווה המשיכו בחי' ואנהו, מ"ש זה אלי ואנהו ועיין פ"י ומראך גאווה בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בסופו פ"י דקאי על קיום המצות שהן יפתי תהיו בבחי' תארה יותר, ובהביאור השני פ"ד פ"י שזהו ענין אר"ח שהמ' נעשית כתר מלמטה למעלה בבחי' בכל מאדך, ובהביאור ע"פ שחזרה אני ונאוה, פ"י ונאוה ענין חכמת אדם תאיר פניו שהוא המשכ' באור פני מלך חיים ע"ש פ"ו, גם ונאוה ע"ד הנך יפה רעייתך, וזהו ענין הנאים שבכם, וענין ישרים, עמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה', והנה בפרק אין מעמידין דכ"ה א' ע"פ הנה כתובה על ספר הישר בש"ב סי' א' י"ח זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים כ"ו, ועמ"ש במ"א

וענין ס' בראשית זהו שהאבות עשו הכנה למ"ת כי המשיכו הג' קוין
 ראצילות חחיני בג"ה דת"י, וע"ד שדוד הכין כל צרכי בהמ"ק ושלמה רק
 בנה כר ועמ"ש במ"א בענין יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של
 בנים, מזה יובן מעלת ישרים, וישר באדם אין מיכה סו' ז' ה' משרים
 אהבוך, ישבו ישרים את פניך, ישר יחזו פנימו, כי ישרים דרכי ה' משלי
 סו' ט"ו המישרים אורחותם, עוד פי' במד"ר וישלח פע"ז ישורון ישראל
 סבא, ועמ"ש מענין יש"ס בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ צאינה וראינה השני,
 ושם פ"א בענין וינחו בו, ישראל מקדשי שמך כר, ובחי' זו י"ל זהו"ע
 לא זו מחבבה עד שקראה אמי שנת' שם בד"ה צאינה וראינה הראשון ספ"ב,
 ובת"א פי' מקץ סד"ה רני ושמחי הראשון, וגם זהו ענין אחת היא יונתי
 שנת' בלק"ת בשה"ש סד"ה לבאר הדברים ע"פ ששים המה בענין חסידים
 הראשונים כר, רעו"ד שזהו למעלה מבחי' תורה, ועד"ז הר"ע יפה שיחתן
 כר, ישורון שדרתן דגלים מרכבתא עילאה בד"ה ויקהל משה, ויש לעיין
 מפסוק אשר עשה אלקי את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים בקהלת
 סס"י ז', ועיין מזה בעמה"מ קכח"א קנ"א, מד"ר בקהלת במקומו קד"ד, ילקוט
 ח"א שר"ב, של"ה יח"ב כא"ב כט"א קפ"ז ב' רטז"א רכא"א שעא"א, התרגום
 פי' די עבר ה' אדם קדמה תקין קדמוי חכאי, חזויא חזוה אינזו אטעיו כר
 ע"ש, נשמע דאה"ר כמו שהי' קודם הטא עה"ד נק' האדם ישר, ועיין מזה
 בזהר ויחי דרכ"א ע"ב, שהכוונה שבראו שיהי' דבוק בעץ החיים וחשבונות
 רבים זהו מה שנדבק בעה"ד טו"ר שנק' אילנא דמותא, ועוד מענין את האדם
 ישר בזהר תרומה דק"נ ע"א, ובפ' ויקרא די"ט ע"א, וס"פ אמור דק"ו ע"א
 ובמד"ר בקהלת ק"ד ד' פי' את האדם ישר היינו מ"ש הן האדם הי' כאחד ממנו
 כאחד ממלאכי השרת, ועיין מזה במד"ר פי' בראשית פכ"א, ועמ"ש ע"פ הן
 האדם הי' כאחד ממנו שעם היות שנאמר ויצר ה' אלקים את האדם שהשני
 יחידן של ויצר היינו שבראו בשני יצרים יצ"ט ויצה"ר, מ"מ לא הי' היצה"ר
 רע כלל כמו שהוא עתה אלא ע"ד שח"ג נק' טוב ורע, ועמ"ש בלק"ת סד"ה
 האוינו השמים דרוש השלישי בענין אופן אחד בארץ, דתרגומו מלרע, גם י"ל
 עוד ע"ד ומלתם את ערלת לבבכם דהיינו היצה"ר, עיין טובה פי' החליל דני"ב
 א', אמנם מ"ש ומל ה' את לבבך לא נזכר שם את ערלת לבבך כי אם את
 לבבך דהיינו שימול שיהי' גילוי פנימית הלב שלמעלה מחיצוניות הלב
 שנקראת קליפה לגבי פנימיות הלב, היינו בחי' האהבה ע"ד נפשי אויתין נק'
 קליפה לגבי האהבה בכל מאדך, וצ"ל ומל ה' כר, עדין י"ל הי' היצה"ר
 קודם החטא שנק' רע שיש בו בחי' לגרמי' כמו אדעת' דנפשי קעביה, ולגבי
 היצ"ט עוסק לשמה בבחי' בכל מאדך נק' יצה"ר כר, וזהו ענין האלקי עשה
 את האדם ישר כר, והנה ע"י תורה צוה כר יכולים לבוא לבחי' ישורון ע"ד
 את האדם ישר, והיינו ע"ד שנת' בת"א בד"ה בתרש השלישי בענין שנק'
 התורה עח וזתשיה, וע"ד שנת' באג"ה סס"י י"ב בפ"י ועבודת הצדקה השקט
 ובטח, ועיין בפרש"י בזכרי' סס"י ד' ע"פ שני בני היצה"ר דפי' שהם יצ"ט
 ויצה"ר שיתהפך לטוב בזכות התורה, ועיין בת"א פי' מקץ בד"ה המגביהי
 לשבת בענין ואהבת בכל לבבך בשני יצריך.

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. ויהי בישורון מלך כו'. ויש להבין מהו מורשה וכי התורה ירושה היא לנו מאבותינו והלא כתיב לא אבותינו בלבד כו' כי אותנו כו'. כי את אשר ישנו פה זאת אשר איננו פה. וגם מהו סמיכות הפסוק ויהי בישורון מלך כו'. אך הנה ידוע דכל המצות מעשיות נתלכשו בענינים גשמיים מדציח דנוגה דעשי' כמו מצות ציצית בצמר החי דכבשים והקרבנות מבהמות ובע"ח ותרומות ומעשרות מן התבואה הצומח וכיצא באלה כל המצות הרי המה נעשים בדברים הגשמיים שהן מתחת ממשלת בחי' נוגה. וידוע בספרי הקבלה שבנוגה נפלו ז' מלכים שמלכו בארץ אדום וכתוב בהו וימלוך וימת ומיתה זו היינו בחי' נפילה ממדריגה כמ"ש בע"ח לפי שנפלו ז' מלכים ממדריגתם כמו שהיו בבחי' הקדושה האלקי וירד למטה ונתהווה מהם ז' מדות רעות שהן האומות הכנעני החיתי כו' ומהם נתהווה מציאות בחי' הרע שבנוגה. וע"כ יש בחי' רע בכל הדברים שתחת ממשלת קליפת נוגה מחמת נפילת ז' מלכים דתהו בו' מדות רעות כמו התאוה והכעס והגאווה כו'. ולזה הטעם כדי לתקן הו' מלכים הללו ולברר אתם ניתן לישראל ז' האומות הכנעני והחתי כו' בבחי' ירושה כמ"ש בכל התורה אל ארץ הכנעני וירשתם אותה לרשת אותה וכתוב וירשתם גוים כו'. לפי שישאל עלה במחשבה בבחי' התיקון המכבד כידוע ויש ביכולתו לברר ולתקן ז' המלכים ע"כ נתנו להם לירושה להוציא מהם כל חלקי הטוב כו'. וזהו ענין המלך השמיני שנק' הדר מלשון פרי עץ הדר רומז לישראל שנק' פרי עץ הדר משום שנאמר הדר והדר לפניו וכתוב הדר הוא לכל חסידיו דקא וכמ"ש ישראל אשר בך אתפאר כו' הו' המלכים הנ"ל ניתנו לירושה למלך השמיני הנק' הדר המתקן אותם ומברר אותם שהרי בכל המלכים נאמר וימלוך וימת ובמלך השמיני לא נאמר וימלוך וימת כו'. וכך ישראל למטה הם היורשים לארץ אדום מטעם הנ"ל וירושה זו מצד הדין הוא שהרי ישראל נק' אחים לאדום כמ"ש במלאכים ששלח משה לאדום כה אמר אחיך ישראל כו'. אלא שעשו יצא ראשון לפי שהקליפה קדמה לפרי כו' וכמ"ש בת"א. והנה להבין בתוספת ביאור ענין ז' מלכים הנ"ל יש להקדים תחילה ע"ד ענין מארז"ל אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל כו' וכתוב גבה מעל גבה שומר וגבהים עליהם דהנה ידוע שיש לכל דבר מחלקי דצח"מ שורש ומקור ברוחניות הנק' בשם שרים. כמו שר של מים שר של אש וכן יש שר של חכמה ושר של פרנסה וכיצא. ונמצא שכל חיות הגשמיות שבארץ וכל אשר בה ועל כולם יש שרים למעלה והצתן השדים יש גבהים עליהם שנחשבים לגביהם רק כחומר לגבי הצורה ונק' שמרי האופנים כו'. ועד"ז גבה מעל גבה שומר כו'. עד רום המעלות. אך הנה שורש ומקור הראשון לע' שרים דנוגה הן בחי' ז' מלכים הנ"ל שמלכו בארץ אדום ומתו שנפלו ממעמדם ומדריגתם בבחי' האצ"י שהיו עומדים מר' ימי בראשית בבחי' הנצחיות דא"ס כי אדם נאצל מעצמות אור המאציל כידוע וירדו למטה מטה להיות מקור לע' שרים בכלל להיות מהם קיום חיות לדצח"מ הגשמיים בתערוכות טרד ע"י ז' המדות הרעות כנ"ל. וזהו שנאמר בהם וימלך וימת לפי שהמיתה נסתעפה מהם

הוא ענין בחי' הכליון וההפסד שיש בכל הנבראים שהן הווים ונפסדים כמ"ש בזהר ע"פ קץ כל בשר בא לפני כר' הגהה שורש המרכבה דפני אר"י כר' הנשאים את הכסא הכבוד שהוא בחי' מלכות דאצילות הוא מו' המלכים הנ"ל שנקראו בשם בהמות וחיות כידוע וידוע המאמר והחיות נושאות ומנשאות עם כסא חזות מחיל כסא לפי שהאימה והפחד שנמשך עליהם מבחי' מלכותו ית' כמ"ש מלכותך מלכות כ"ע לא יכיל הכלי שלהם כלל להיותו בא עליהם בבחי' גילוי גדול יותר מבחתונגים לכך אין בכח להכיל ולעצור כח מפני פחד הגדול והנורא הזה עד שהם זעות מחיל מכסא וכמארז"ל מויעתן של חיות כר' כי הויעה נופלת דוקא כאשר כח האדם לא יוכל שאות את הפחד כר', וזהו מאמר ומוראך עליהם בבחי' מקיף כי יכילהו בהשגה כר', ואמנם הנה אעפ"י שבתיות הקודש נמשך האימה והפחד בגילוי גדול מ"מ עיקר אור גילוי מדת מלכותו ית' על ישראל למטה, אעפ"י שלא נמשך עליהם האימה כ"כ כי הגהה במלך בריד עד"מ יש ב' ענינים במלכותו הא' התפשטות אימתו ופחדו והב' ענין הדר כבוד מלכותו ותפארת גדולתו דהיינו כשהמלך במסיבו יושב בבגדי הדר מלכות המהדרים ומייפים את כבוד מלכותו לפני השרים והעם שזה עיקר ענין המלכות אבל התפשטות אימתו הוא דבר טפל וממילא בא כר', וכך יובן במלכותא דרקייע. דהנה הגם שנאמר מלכותך מלכות כל עולמים ונתפשט בחי' האימה ופחד על כל הנבראים דבי"ע שמקבלים עליהם עול מלכותו באימה זכמאמר וכולם משבחים כר' באימה וביראה אבל עכ"ז לא נקרא עליהם בחי' מדת מלכותו כמו שהוא בעצם באמיתות שם התואר כי מאחר שמציאות התהוותם הוא רק מבחי' מל' וכמ"ש ומלכותו בכל משלה הוא חיותם וקיומם א"כ אין זה מעיקר בחי' המל' אלא רק מבחי' התפשטות המדה אבל ישראל המה מקבלים בחי' עצמות מדת המל' והוא בחי' הדר והדר כבוד מלכותו וכמ"ש ונכבוד הדר מלכותו לפי שישאל מקיימים המצות שנק' לבושים מלכות וכענין הדר והדר לבשת עה הדר לבושה כר', ועד"מ לבושי המלך שמייפים ומהדרים את המלך היינו כשלוש בגדי כבוד ותפארת בגדי מלכות דוקא שבהם נגדלה כבודו ותפארת גדולתו וגם בעצמו מתייפה על ידם כמ"ש מלך ביפיו כר' כך ע"י המצות שנק' לבושי מל' כידוע הרי הם בחי' בגדי כבוד ותפארת למדת מלכותו ית' ע"ד שנק' הדר וכמ"ש וכבוד הדר מלכותו ונמצא על ישראל דוקא נמשך עיקר עצם מדת המל' שהוא בחי' הדר והדר מלכותו, וזהו מלך השמיני הדר ושם עירו פעו בחי' עולם הדבור שהוא שורש כנס"י כר'.

וביאור הדברים הנה נודע שמן המצות נעשי' לבושים לנשמה דג"ע מזיו השכינה וענין הזיו הוא בחי' לבוש של הדר לנשמה אשר הוא נעשה ע"י המצוה שעסק בה בעוה"ז אך אין זה אלא זיו המצוה והארתה אבל גופא של המצוה עצמה הוא למעלה מבחי' זיו השכינה דהנה ארו"ל יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל' זחי העוה"ב כר' והטעם הוא לפי שהמצוה עצמה ומהותה הנה בחי' רצון העליון הגנוז באור חכמתו ית' המלוכשת בתורה כידוע דאורייתא מחכמה עילאה נפקת כר' הגהה על התורה נאמר ואהי' אצלו אמון שעשועים יום יום וכן ותורתך שעשעתי כר' ונק'

בחי' שעשועי המלך בעצמותו. והנה עדי"מ מלך ב"ו כשמדבר דברי חכמה להנהיגת שהן ע"פ דרכי חכמה והשכל הנה הוא מתענג בהן מאד כמו שנראה בחוש שהאדם מתענג כשנופל לו איזה שכל וחכמה במוחו לפי שהתענוג מתלבש בחכמה כנודע, משא"כ כשהמלך מצוה לעשות דבר עבודה שהעבדים צריכים לקיימם גזירתו בלתי ידיעת טעם ושכל לגזירה זו שאין בציווי זה תענוג כלל אבל המצות שמצוה המלך ע"ד החכמה והטעם יש בהן תענוג בגילוי כך המצות שבתורה הן מצות מלכותו ית' שמלוכש בהן עונג האלקי לפי שבמצות הללו ע"פ החכ' הן ובחכ' מלוכש התענוג כנ"ל משא"כ שאר ציווי מזהו מלכותו ית' כמו יר"ד מאמרות שנבראו בהן כל העולמות שאינם רק גזירת המלך בלתי נגלה בהן החכמה והעונג כ"י והנה שבתורה דוקא נאמר ואהי' אצלו אמן קודם שנברא העולם ביר"ד מאמרות שעשועים יום יום כו' פי' שעשועים הללו הן בחי' שעשועי המלך בעצמו מחמת התענוג בחכמתו כאדם שמתענג מטוב שכלו כו', והנה ואהי' אצלו דוקא לפי שאין שעשועים הללו יכולים לבא להשגה גם בנשמות שבג"ע שנהנו מזיו כו' כי זהו למעלה הרבה מבחי' זיו זה מטעם הנ"ל, והנה כי עמך מקור חיים פי' מקור התענוגי הנקראים שעשועי המלך בעצמותו. אבל זיו השכינה אינו אלא רק בחי' הארה חיו בעלמא. והנה מבחי' שעשועים הנ"ל המלוכש בגופן של המצות שבתורה כנ"ל נמשך להיות מזה בחי' לבוש כבוד והנה מלכות עדי"מ המלך שמצווה דבר חכמה שתפארת הוא לו מה שמצוותיו הן דברי חכמה כו' כך ע"י המצות שבתורה נמשך בחי' היופי ותפארת במדת מלכותו ית' וכמ"ש הנה והדר לבשת כו' והנה ענין ברכת המצות ברוך אתה מלך העולם פי' שברוך ונמשך בהשתלשלות עד שנק' מלך העולם וכ"ז מפני שקדשנו במצותיו בלבושי הנה מלכות שנעשה ע"י המצות כנ"ל. והנה אשר קדשנו במצותיו קדשנו בקדש עליון הנק' הדרת קדש וכמ"ש וכבוד הדר מלכותו כנ"ל. והנה כי כתיב תחת אשר לא עבדת ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל פי' רוב כל הוא חיי העוה"ב שנק' רוב כל כידוע כי בעוה"ב נמשך העונג האלקי שהוא זיו השכינה שהצדיקים יושבין ונהנין כו' ותענוג זה נק' גרעם ה' וכמ"ש לחוות בנרעם ה' כו' והוא תענוג נפלא שאין כמותו בערך בכל מיני תענוג הנמצאים בעולמות כי עונג הזה הוא עונג אלקי שאינו בגדר וסוג עונג גברא בעל גבול כו', ולכך אמרו באחד מוטב דלידייני' וליתי לעלמא דאתי כי כדאי לסבול כל יסורי גיהנום עד אשר תטהר הנפש ותוכל לקבל אור אותו העונג האלקי כו' והנה בחי' גילוי זיו עונג זה הוא בא בבחי' אור ושפע האלקי מבחי' מל' דאצי' הנק' ממכ"ע, אבל בעוה"ז אעפ"י שאין בו גילוי אור עונג זה, אבל יש בו יתרון מעלה מצד אחר והוא לפי שבנ"ה"ז מאיר אור המקיף הנק' טוב"ע כו' השהו ומשהו קטן וגדול כו', וכמ"ש המגביהי לשבת המשפילי לראות כו' משום דקמי' ממש כחשיכה כאורה כו' ומטעם זה בעוה"ז יותר קרוב האדם לבא לידי תשובה להפוך דע לטוב מן הקצה אל הקצה, ויש קונה עולמו בשעה אחת כראב"ד שזה היפוך ההשתלשלות. משא"כ בעוה"ב שאין מועיל שם התשובה וכמ"ש במ"א והנה שאמר בשמחה וטוב לבב מרוב כל שהשמחה וטוב לבב פי', הטעם

הוא לפי שהשמחה וטוב לבב במעשה המצות בעה"ז יותר טוב מרוב כל שבעה"ב אך בתנאי שיהא שמח ומתענג במעשה המצות וכמ"ש תחת אשר לא עבדת בשמחה ובטוב לבב כו' והטעם הוא לפי שהשמחה של מצוה גורמת למעלה בחי' שעשועי המלך בעצמותו שהן יופי לבוש המלך שלא ניתן להשגת הנבראים כלל כנ"ל שהוא למעלה הרבה מבחי' היוו כו', וע"כ יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעה"ז דוקא מכל זחי העה"ב כו', לפי שעשועי המלך בעצמותו גבוה הרבה מהארת זיו אותו העונג שמשתעשע בעה"ב כו' וכמ"ש כי צמך מקור חיים שהוא מקור התענוגים כו' כנ"ל. ובהו ילבן מ"ש ובלילה שירה עמי ושירו קרי כו' דהנה פסוק הזה בעוסק התורה בלילה נאמר כידוע בדרז"ל הוא הנק' רינה של תורה שאין רינה של תורה אלא בלילה כמ"ש ובלילה שירה עמי כו', והענין הוא כמבואר בזהר שיש בחי' רננה דאורייתא והן הניגונים והטעמים שבתורה וידוע שבנגינות וטעמים נהם יש מתיקות ותענוג ערב לנפש כמו שיש תענוג בכל ניגון כידוע ולזה נקרא טעמי תורה כלומר בחי' הטעם והמתיקות שיש בתורה שמלוכש בנגינות וטעמים דאורייתא והו ג"כ הנק' רננה דאורייתא רינה ש"ת כו' והיינו בחי' התענוג העליון הנק' שעשועי המלך בעצמותו שמתלבש בנגינות וטעמים דאורייתא והוא גבוה מבחי' החכמה שבתורה הנחקה באותיות שבת"א אחר שהנגינות הן למעלה מן האותיות, והענין לפי שהתענוג הוא למעלה מן החכמה כידוע שבחי' הטעמים הוא בכתר כו', וזהו ואהי' אצלו שעשועים שהטורה קדמה לעולם והי' הקב"ה משתעשע בחכמה שבתורה קודם שנברא העולם ושעשועים הללו נק' שעשועי הקב"ה בעצמותו וכמ"ש ואהי' אצלו אצלו דוקא. אך אח"כ נמשך מבחי' שעשועים הללו ונתלבש בטעמים ונגינות שבתורה, וכל העוסק בתורה בלילה ממשיך מבחי' שעשועי המלך בעצמותו שיתענג בטעמים שבתורה, והוא ענין רינה של תורה בלילה הנק' רננה דאורייתא שלמעלה מבחי' חכמה של תורה והו ובלילה שירה עמי ושירו קרי פי' שרננה דאורייתא בטעמים ונגינות הוא הנק' שירו דהיינו שירו של הקב"ה בעצמו וכמ"ש ואהי' אצלו שעשועים כו' וכנ"ל והכתיב שירה לפי שנתפשט מהארתו עונג העליזן הזה למטה בגילוי בטעמים הנגלים בשיר וניגון כו', ומה שאמרו שירו עמי ר"ל שאעפ"י שנתגלו בחי' הטעמים למטה מ"מ השיר עמי בבחי' העלם דעצמות השעשועים הנ"ל שלא ניתן בהשגת בניא כנ"ל שלמעלה הוא גם הויו בג"ע כו'. והוא ובלילה שירה עמי דוקא. ומה שאמר ובלילה דוקא מבואר בזהר הטעם ע"פ השמיעני את קולך כו' דהוא קלא דמשתדלי באורייתא בלילה דוקא לפי שבלילה יותר ערב התגל' שעשועים העליונים מביום כדי להכניע צמצום את החושך אבל ביום שרגא בטיהרא למאי מהני וכמ"ש במ"א באריכות. ובהו יובן הטעם שנענש דוד המעיה על שקרא לד"ת זמירות כמ"ש זמירות היו לי כו' וארז"ל דוד זמירות קרית לי' לפי שהזמרה בשיר וניגון הוא בחי' גילוי עונג העליון למטה ובאמת שרש זה העונג והטעם הרי הוא בבחי' שעשועי המלך בעצמותו הנ"ל בפ"י ואהי' אצלו שעשועים, ואמנם דוד התארך לכך לפי שעה להיות שיהי' נמטר ביד אוביו יהי' מתיירא מן הדין כו' וכדי להכניע את החיצונים

מתעיל המשכת גילוי עונג עליך להאיר פני מלך בשעשועי המלך כשמשותעשע ברננה דאורייתא וכמאמר כד אנפיהי דמלכא נהירין כו' כל דינין אתכפיין כמו במלכותא דארעא כשהמלך בהארט פנים כשמשותעשע נמתקו כל הדינים והקטרוגים כמ"ש במ"א. והו' שאמר דוד ומירות היו לי חוקיך בבית מגורי מפני איביו דוקא אך מ"מ נענש לפי ששיבח את התורה במעלה זו דומרה שירז בלבד שהיא רק בחי' הארה בעלמא מעצמיות השעשועים ובאמת יש מעלה יתירה ונפלאה הרבה מזו שהיא בחי' עצמות השעשועים ונקראת שירו של הקב"ה בעצמו כנ"ל. והו' תחת אשר לא עבדת ה' אלקיך בשמחה וטוב לבב כו' שהוא שמחה של מצוה שנק' לבוש והדר מלכותו וכנ"ל עד"מ המלך שמצוה דברי חכמה שיתפאר בה וכן ע"י רננה דאורייתא נמשך בחי' שמחה זו ושעשועים שכל זה גק' שמהו וטוב לבב בעבודה שבתורה ומצות כו', והנה בכל עבודה צריך להיות התכללות מאוי"ר הנקראים בזה שם דר"ר והנה האהבה נמשך מן השמחה והתענוג הנ"ל והיינו בחי' אהבה שיש בעבודת העובד במצות ועסק התורה וכמ"ש תחת אשר לא עבדת בשמחה וטוב לבב שצ"ל העובד מאהבה הבאה מן השמחה וטוב לבב כנ"ל, והו' גק' רחימו אבל בחי' העובד ביראה הנק' דחילו הוא למעלה במדריגה גם מעבודה באהבה ושמחה הנ"ל כי הנה עד"מ עבד העובד מיראה הנה איננו משגיח כלל בטעמי' של מצוה שנצטווה מן המלך כלומר מאיזה טעם ירצה המלך וכוה הטעם תתענג גפשו למלאות חפץ ותענוג המלך כו' אלא עליו מטל לעשות מצות המלך סתם מפני שצוה כך והו' גזירת המלך ותפקידו בלי טעם ודעת והוא מחוייב לשמוע ולקיים דבר המלך אפי' אם אינו יודע בה טעם כלל וכלל כמו כאשר יצוה לחטוב עצים שאין בגזירה זו שום הבנת טעם ועונג למלך כי אינו עושה מחמת אהבתו למלך למלאות התענוג והחפץ אלא רק מצד בחי' היראה שהוא בא ע"י בחי' הביטול שכבר בטל עצמותו מכל וכל בכל אשר יגזור עליו וביטול זה גורם שיעשה המצוה סתם גם שאינו יודע בה טעם כלל כו' והדוגמא מזה במצות מעשיות כידוע שהמצות הצריכות כוונה היינו לכות אל בחי' הטעם והעונג העליון המלוּבש בה וכנ"ל בענין שמחה וטוב לבב שבמעשה המצוה כו', אבל מצות הנעשות ביראה היינו גם בלתי ידע טעם המצוה בעונג העליון אלא בלתי טעם ודעת רק מפני שאמר ונעשה רצונו בלבד כי גזירת המלך הוא שזה בא מבחי' הביטול בתכלית כנ"ל והו' יותר גבוה מעובד מאהבה ושמחה הנ"ל. והמופת לזה הנה מצינו כדוגמא זו בתוכחה שהוכיח שמא"ל לשאל באמר לו החפץ לה' בעולות חבתים כו' הלא שמוע מזבח טוב כו' ופי' כי הנה שאול רצה לקיים המצוה בשמחה וטוב לבב מצד הטעם והעונג העליון המלוּבש בה ומפני שהוא השיג בטעם של מצוה שנצטווה והכית את עמלק כו' לכך עלה בדעתו שיבא ראשית החרם לזבח לה' כו' ואח"כ לא ישאיר כל נשמה אבל לא שיתרים סתם בלתי שיובח תחלה ראשית החרם מהם לה' כי כך הי' מכוון בסוּגוה וטעמה של מצוה למעלה ולזה אמר לפי תומו הקימתי את דבר ה' שלדעתו יפה כיון ויפה קיים דבר ד' אבל שמואל הוכיחו שלא הי' צריך לעבוד המצוה מאהבה בלבד אלא בצירוף היראה שהוא בבחי' הביטול

איתתם אור וזאת הברכה התורה

בעצמותו רק לקיים גזירת המלך גם שלא ידע טעם המצוה וזהו שאמר לו החפץ ה' בעולות הבחי' כלומר מה לך להשגיח בבחי' חפץ וטעם האלקי שמצווה כו' הלא שמוע מזבח טוב כו' שצריך לשמוע בקול ה' סתם בלי טעם וכוונה וזה יקר בעיני ה' יותר מצד בחי' הביטול לפי ביטול זה גורם המשכת השעשועים העליונים הנק' שעשועי המלך בעצמו להיות חפץ ומתענג במעשה המצוה כו' ולכך אמר הלא שמוע מזבח טוב כו' שמהע זו בבחי' ביטול טוב יותר מגופה של מצוה בזבח כו' מטעם זה. וזהו ענין התפלה והנה ארז"ל דיש מלאך סנדל שקושר כתרים מתפילותיהן של ישראל, המבואר זה בזוהר ג"כ בכמה דוכתי ובתו' בזה זכו ישראל במ"ת כשאמרו געשה ונשמע שנתן לכא"א מהם ב' כתרים והיינו מ"ש ויתנצלו בניי את עדיים מהר חורב כידרע שע"י חטא העגל נפתלק מהם ב' כתרים הללה וע"י התפלה געשה כתר כזה אך לא מצד כחם של בניי בתפילתם בלבד אלא בסיוע שלמעלה דהיינו ע"י המלאך הנ"ל הממונה ע"ז לעשות הכתר מתפילות ישראל, וביאור הענין הוא לפי שהתפלה נק' סולם שמוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כו' להיות כי העיקר בתפלה הוא בחי' הביטול מלמטלמ"ע בשפיות הנפש לצעוק אל ה' בכל לבב וכמ"ש צעק לבם כו' עד שמגיע לק"ש שאומר ואתבת בכל לבבך כו', וע"ז בתפילת י"ח נמשך בחי' אור מלמעלה למטה כמ"ש אם ישים אליו לבו כו' דרוח אייתי רוח ואמשיך רוח כידוע והמשכה זו בתפלת י"ח היינו המשכת בחי' הכתר שהמלאך קושר כנ"ל, והיינו להיות המשכת רצון העליון של המאציל למטה בתורה ומצות הנק' כתר תורה כנ"ל והן ג"כ ענין הכתרים שקיבלו כנס"י במ"ת כי באמרו געשה ונשמע הרי הגיעו לבחי' ביטול עצמותם כענין פי' הלא שמוע מזבח טוב והוא בחי' ביטול אשר ביראה שגורמת למעלה שיתמשך השעשועים העליונים בתומ"צ כנ"ל וזהו הכתרים שנמשך להם וכך הוא בתפלה שבבחי' הביטול שעד ש"ע גורמת להיות נמשך בחי' הכתר ע"ד המלאך הנ"ל והיינו הטעם שהתפלה קודמת לתורה וכמאמר אבא בנימין שהי' מצטער על תפלתו שתהא סמוכה למיטתו והגם שתלמוד גדול שמביא לידי מעשה ות"ת כנגד כולם מ"מ נתקנה התפלה להתפלל קודם הלימוד משום שע"י התפלה נמשך בחי' כתר תורה דהיינו להיות חפץ ה' להשתעשע בתורה ומצות וכתר זה הוא תר"ך עמודי אור שהן תרי"ג מצות דאורייתא מ' דרבנן כנדרע.

והנה ידוע שהמלאכים ביקשו תנה החדך על השמים והשיב להם משה כלום יצה"ר יש בכם כו'. ולכאורה אדרבה אם אין יצה"ר בהם יותר יתקיים בהם התורה, אך הענין הוא דכתיב כי שרית עם אלקים וידהע דאלקים גי' הטבע ופי' עם היינו בסיוע דאלקים זה היינו שגם בחי' הטבע מסייע להפך הרע לטוב כי הנה כאשר חפץ ה' ביד האדם מצליח להפוך הרע לטוב להיות אתכפיא סט"א ואתהפכא כו', אזי מלאך הרע בע"כ יענה אמן וגם הוא מסייע להפוך הרע לטוב כי בהודאתו והסכמתו גם הוא נותן כח ועוז בהיפוך זה היראי' לזה ממשל הידוע בזוהר עם בן המלך המבואר בזוהר כי הזוהר גם היא אין סוונתה רק רצון המלך אשר לפ"ז אם נגמר הרצון באדם להתגבר על הרע ולכבשו גם מלאך הממונה על אותו הרע שזאז מבחי' הטבע גם

אור וזאת הברכה התורה א'תתסא

הוא מסייע בו זהו שאמר כי שרית עם אלקים בסיוע שלו ולא נאמר על אלקים והנה אמרו בזהר כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה ופי' יקרא הוא החד כתר מלכותו שנעשה להיפוך הרע לטוב ע"ד הנ"ל לפי שיתרוך האחד מן החושך דוקא כידוע זה גורם בחי' שעשועים העליונים שמהם נמשך כתר תורה לפי שבהיפוך הרע אסתלק יקרא דקוב"ה לעילא ונעשה מזה שעשועים כו' ומשם נמשך הכתר לתורה והוא הנק' שמחת תורה פי' שמחת התורה עצמה שהתורה משתעשע בקוב"ה מבחי' שעשועי המלך בעצמותו כו' והיינו שהשיב להם משה כלום יצה"ר יש בכם לאכפ' לסט"א כו' וא"כ מהיכן יומשך לכם בחי' כתר תורה הנק' הדרך שאין כתר תורה בא אלא ע"י בחי' הביטול כנ"ל ולאכפ' לסט"א משום שעייזו אסתלק יקרא דקוב"ה לעילא כנ"ל.

וזהו תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב פי' משה הוא בחי' חכמה ותו' צוה לנו משה היינו משום דאורייתא מח"ע נפקת וע"כ כל התורה כולה ע"י משה נאמרה וכמ"ש בכל פרשה ויאמר ה' אל משה וה"ו כמו שצוה לנו משה מאחר שחכמה שבתורה הוא שרש נשמת משה וכמ"ש בו כי מן המים משיתיהו מים דאורייתא כו' ופי' מורשה היינו טעם לנתינת התורה והמצוות שהוא לברר בירורי נוגה לאהפכא חשיכא לנהורא כו' אם לאתהפכא מן הקצה לקצה או לאכפ' כו' הכל הוא היפוך ובירור הרע לטוב זה נעשה ע"י מעשה המצוות שמלוכשים בענינים גשמיים דדצ"ח דנוגה דעשי' כמבואר למעלה באריכות שעל ידן מתבררים ז' מלכים דתהו להיות למורשה לפי שזהו הנק' מורשה כמ"ש בכל התורה אל ארץ הכנעני כו' לרשתה כו' זהו תורה צוה לנו משה כדי להיות מורשה כל הדברים שנפלו בנוגה בהתהפכם לקדושה העליונה ע"י מעשה המצוות ואז נקרא קהלת יעקב פי' יעקב הן נשמות ישראל המלוכשים בגופים חומריים בעוה"ז והיינו יעקב יוד עקב כו' משא"כ שרש נשמות כלל ישראל למעלה לא נק' יעקב אלא ישראל כידוע כי נשמות המלוכשים בגופים דוקא בהן ועל ידן יתקיימה כל המצוות בענינים הגשמיים שתחת ממשלת נוגה ויהי' ע"ז אתהפכא ואתכפ' מנוגה דז' מלכים להיות למורשה כנ"ל משא"כ בלתי התלבשות הנשמות בגופים וע"כ נק' קהלת יעקב לפי שנקהלו ונתאספו כל הביוררים דנוגה ביעקב יוד עקב ע"י קיום המצוות בגשמיות דוקא והנה אחר שאמר בענין טעם לנתינת התורה והמצוות לנשמות ישראלים המלוכשים בגופים כנ"ל אמר אח"כ שעייזו ויהי' בישורון מלך דהיינו שנעשה בחי' מלך לבוש בלבוש הוד בגדי מלכות וכנ"ל לפי שבבחי' שעשועי המלך בעצמותו יאיר במעשה המצוות כו' אתכפ' כו' דאסתלק יקרא דקוב"ה כו' כנ"ל באריכות, אך הנה יש להבין מהו פי' בישורון להיות כי בפי' ישורון יש ג"כ לפרש לשון שירה פי' ענין היושר שבתוכה ישורון יש לפרשו ג"כ בענין השירה כי הרי לזה הטעם נק' הניגון בשם שיר לפי שהשיר הוא דבר העגול כטבעת בענין כל בעלי השיר יוצאין בשיר בשבת אצעה מברזל או דבר אחר המסבב לצואר החיה כידוע וכן כל דבר עגול נק' שיר בלה"ק כידוע וגם השירה בניגון הוא בא בבחי' עגול ממש הגשמי של השיר הגשמי דהנה אנו רואים בתוש

ידוע לכל יודעי נגון בקולות התנועות של הניגון המורכבים שכל אחד מהם יתקשר על חבירו ומשתלשלים בתנועה לתנועה עד שיש קשר וחיבור גם לסופו של הניגון עם התחלתו שהרי מיד כשמסיים הניגון מכריחו לחזור לראש הניגון וכאלו סופו עם תחלתו נמשכין בהמשך אחד וענין אחד ובאם שלא יחזור לראש הניגון מיד שמסיים את סתפו היו כאלו נשאר באמצע הענין והטוונה כי בקולות הניגון כולו הם המורכבים יחד בהתכללות כי כעד שבלתי נמצא בהן ראש וסוף כלל כמו העיגול הגשמי שאין בו מעלה ומטה ולא ראש וסוף כך בניגון בכל פרקיו הוא יתאחד כי א שתחלתו נעוץ בסופו וסופו נעוץ בתחלתו ע"כ כאשר מסיים הניגון מיד חוזר לראש משא"כ מניגון לניגון אחד יש הפסק בקול בהכרח כידוע והדוגמא מעיגול זה בקול הניגון יש להבין בעונג ומתיקות שבניגון שבהכרח גם הוא בא בבחי' עיגול רחוני כי שורש הניגון הוא העונג המופלא שהוא בבחי' מקיף דוקא ולכך לא יוכל לבא לידי גילוי בדבור רק בקול הניגון היוצא מהבל הלב בלבד לפי שלא יתישב העונג בבחי' אר"פ בכלי הדבור כ"ו, וכמ"ש במ"א ולפי"ז מוכן הנמשל למעלה ג"כ בבחי' עתג העליון האלקי המלוכש בשיר וניגון הטעמים שבתוכה וכמ"ש ואהי' אצלו שעשועים וכנ"ל בפ"י ובלילה שירה עמי ג"כ הוא בא בבחי' מקיף כמו העיגול והיינו בחי' טובב כ"ע שאין שם בחי' מעלה ומטה ולא ראש וסוף כמאמר נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחלתן כ"ו, וכמ"ש ומתחת זרועות עולם וכן המגביהי לשבת המשפילי לראות כ"ו כמו העיגול הגשמי למעלה הוא גבוה ביותר ולמטה הוא נמוך ביותר שלפי שאין בו מעלה ומטה מטה ומעלה שוין עד שנמצא למטה כמו למעלה בהשואה א' ממש וכמ"ש במ"א, וזהו ויהי בישראל מלך פ"י ישורון מלשון שיר שהוא עגול כנ"ל כך בחי' שעשועי המלך בעצמותו שמאיר בשיר וניגון בטעמי שבתורה וזכ"א עתג העליון הזה הוא בא בבחי' מקיף כעיגול השיר והטבעת ונק' ישורון ומהארה זו נמשך למטה ונעשה בחי' כתר מלכות כנ"ל שמבחי' השעשועים הללו נמשך הד' לברשי מלכות כנ"ל אך אין מקיף זה מתעורר למעלה כ"א ע"י הבירורים ממעשה המצות דוקא והיינו שסמך לומר ויהי בישראל מלך אחר שאמר תורה צוה לנו משה כ"ו כי הא בהא תליא כמבואר ע"פ כל הנ"ל.

בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל פ"י כל הנ"ל בהמשכת אור מקיף בבחי' שעשועים שבניגון ושיר כ"ו אין זה אלא בהתאסף כל הראשים יחד כלומר שלא יהיו התחלקות כמה ראשים אלא יתבלל כללות נשיי כאיש אחד ולא יהי' להם רק ראש אחד ולא כמה ראשים וכענין מה שנאמר לעתיד ולא ילמדו עוד איש את רעהו כי כולם ידעו אותי כ"ו לפי שיתכללו ויתערבו כנ"ל כאיש אחד שאין בו אלא ראש אחד ואז דוקא שורה עליהם בחי' אור מקיף הנ"ל לפי שאין אור מקיף שורה כ"א בבחי' החסד והיחוד והאחדות כשכלולים יחד ראש לרגל כ"ו ואין בהם מעלה ומטה כ"ו אז ישכון עליהם ג"כ בחי' אור מקיף להאיר על כללותם יחד לראש ורגל בהשואה א' כ"ו וכעין זה הי' בשעת מ"ת דכתיב ויחן ישראל לשון יחיד שהי' כולם כאיש אחד לכך זכו לבחי' סגד תורה שהוא בחי' מקיף

הנ"ל משעשועי המלך בעצמו הנק' ישורן כנ"ל וכך אנו אומרים ברכינו אבינו כולנו כאחד דוקא באור פניך וכמ"ש יאר הוי' פניו אליך אליך לשון יחיד כשהם כלולים באיש אחד אזי יאר ה' פניו מהארת השעשועים הנ"ל והיינו שאמר ויהי בישורן מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל פי' אין בישורן מלך אלא דוקא בהתאסף ראשי עם יחד מטעם הנ"ל ומה שאמר שבטי ישראל היינו מטעם הנ"ל בפני ישראל כי שרית עם אלקים והיינו להפוך הרע לטוב והשתדרות זאת ע"י בחי' ישראל דוקא הוא שורש הנשמה שעלה במחשבה ומצד התלבשותה בנוף ע"י נקי' יעקב יר"ד עקב כנ"ל. ונמצא יש כאן ג' מדריגות יעקב וישראל וישורן ומתחלה צ"ל בחי' יעקב ואח"כ ישראל ואח"כ עלי' למעלה העליונה יכולים לבחי' ישורן שהוא בחי' עונג העליון הבא למטה בבחי' מקיף הנק' שעשועים המלך בעצמותו כר' יהוה בהתאסף ראשי עם מכל בחי' שבטי ישראל בכלות הבירור על ידו אזי דוקא ויהי בישורן מלך והיינו כמו לימות המשיח דכתיב ולא ילמדו עוד איש את רעהו כו' ואז כתיב ושמו להם ראש אחד כר' ראש אחד דוקא והיינו בחי' מקיף הנ"ל הנק' ישורן, חזו ויהי בישורן מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל.

ביאור על הנ"ל

להבין שרש הדברים הנ"ל. הגה להבין שורש ענין תורה צוה לנו משה כו' הגה יש להקדים תחילה בענין הבירורים כר' דהנה ידוע דבחכמה אתברירו וסדר הבירורים תחילה הי' הבירור לפני האצ"ו והמבחר שנתברר נעשה בחי' אצ"ו והן ז' מלכים דתתו שהיו בהן השבירה כנודע שנתבררו לפני האצ"ו והיינו מבחי' נקודים שהיו בהן השבירה נעשה בחי' ברודים שהוא בחי' התיקון דאדם דאצ"ו כידוע ואח"כ נתברר באצ"ו עצמו כר' והיינו מה שיוכל להיות בבחי' ביטול בערך האצ"ו נתברר והוא בחי' המבחר והפסולת גפ' לבריאה וגם שם נתברר עד"ז אך שבבריאה בחי' הביטול אינו בערך בחי' הביטול שבאצ"ו כו'. ויובן ביאור דבר זה בהקדים ענין הידוע בענין ע"ס בלי מה להיות באור א"ס בעצמו הוא אור פשוט בתכלית הפשיטות ומפושט ומושלל לגמרי מבחי' מציאות דבר מה כי הוא בחי' אין המתחלט כר' וידוע הכלל שמאחדות הפשוטה לא יסתעף בשפע אור כי אינו ג"כ בחי' אחדות פשוטה ולא בחי' מציאות יש דבר כו', ואמנם הגה אנו רואים שנאצלו מעצמות אור א"ס ע"ס דאצ"ו שהן עכ"פ בבחי' איזה מציאות דבר מה אבל הענין הוא דע"ס דאצילות נק' ע"ס בלי מה בלי מהות והיינו שאעפ"י שנאצלו מן המאציל בבחי' איזה מציאות עכ"פ אבל הם דבוקים תמיד בבחי' הביטול בתכלית בעצמות המאציל עד שהם מופשטים בבחי' מהות והיינו בלי מה כו', ועד"ז הולך ומשתלשל האור והשפע מאצ"ו לבי"ע

וכל שהאור והשפע נמשך למטה יותר יותר נראה לבחי' יש כי בחי' הביטול אשר בו אינו בערך בחי' הביטול הקרוב יותר אל המאציל כו', ויובן ביתר דבר זה בקדושה האלקי מהיפוכו בסט"א דה לעו"ו עשה אלקים כו'. והנה אנו רואים דפעם אמרו רז"ל שטן ופנינה לש"ש נתכוונו ופעם אמרו נתן עיניו במקדש ראשון כו' הרי יש בשטן כוונה לשם שמים לפעמים ולפעמים כוונתו לרע גם כן כמו נתן עיניו כו'. אך הענין הוא דשורש בחי' הנחש הקדמוני שהי' בג"ע הנה ישנו בכל עולם ועולם לפי אותו העולם ואם הוא בעולם הבריאה ימצא בו קצת ביטול לקדושה כי בעולם הבריאה רובו טוב ומיעוטו רע כו'. והיינו נתן עיניו כו' וכן קנאה של נחש שהי' בג"ע דבריאה כו' ושרש הנחש כמו שהוא בבחי' אצילות שם אין רע כלל כי לא יגורך רע כתיב שם אמרו דכוונתו לש"ש בלבד אך ענין הנחש והשטן איך שיוכל להיות בבחי' האצי' הנה ידוע שהוא רק בחי' הרגשת עצמותו ליש ודבר גדול ולא ענין רע כלל כו' וכמ"ש ופילגשו ושמה ראומ"ה פי' ראו שאני מ"ה שמרגיש במעלת עבודתו כו' וכמ"ש במ"א ועד"ו יובן איך שיש כמה מדריגות באופן בחי' הביטול בסטרא דקדושה וכל הגבוה גבוה יותר יש בבחי' הביטול וכמ"ש הן שמים לא זכו בעיניו משום דלפי ערך הרוממות בחי' הביטול שלהם לבחי' יש יחשב כו' והנה ע"י בחי' הביטול הג"ל בכל עולם לפי ערכו נמצא בחי' הביטול יותר מכפי המדה הראשונה באבי"ע כו'. ולזה ניתן בחי' קו המדה איך וכמה יתברר כו' וקו המדה הזה הוא מחכמה דבחכמה אתברירו דוקא אבל אין הכוונה על בחי' חכמה דאצילות אחר שגם היא באה להתברר כנ"ל שהאצי' כולו ג"כ מתברר כו' אלא הכוונה על בחי' חכמה דא"ק שמשם נמשך שרש כל הבירורים של כל השתלשלות דאבי"ע כו' ודרך כלל הנה ידוע דיש ג' מדריגות טנת"א וידוע שהשבירה היתה בבחי' נקודים דבינה דאורות דו' מלכים דתוהו מבחי' ז"ת דבינה הן והבירור הוא בבחי' טעמי' שבחכמה כי בחי' הטעמים בחכ' הן כמו השכל וסברא שנק' בשם טעם דוקא כמו מאי טעמא דר"מ קסבר כו' הרי הסברא נק' טעם לפי שהטעם המתקנת הוא בתענוג כידוע וכאשר בחי' התענוג מלוּבש ומאיר בחכמה אז נק' החכמה והשכל הזה בשם טעם כמו טוב טעם חזק למדני כו', והוא בחי' אור המקיף לחכמה זו כו'. והנה דרך כלל יש בחי' טנת"א בא"ק עצמו ובחי' הנקודים הוא באורות העינים דא"ק כו'. ובחי' הטעמים הוא במצחא דא"ק למטה כדי מה החדש שמאיר במצחא דא"ק למטה כדי לברר כל הבירורים שהיו בהן השבירה מבחי' נקודים דאורות עיני' כו' בחכמה אתברירו דוקא והיינו בבחי' חכמה דא"ק כו' שמלוּבש בו אור המקיף דבחי' הטעמים דא"ק והוא בחי' המקיף היותר כללי להקיף כל ההשתלשלות כו' עד עיגולי א"א דעשי' שמקיף מתחת רגלי העשי' כו'.

ואחר הקדמה זו יובן שרש ענין תורה צוה לנו משה כו' דמשה הוא בחי' יסוד אבא וזהו תורה צוה לנו משה משום דאורייתא מחכ' עילאה דאבא נפקת כידוע אך להיות כי שרש החכמה שבתורה הוא כדי לברר בירורי נוגה ע"י המצות הנעשות בדצ"ח דנוגה כו' והיינו בחי' הטעמים שבחכמה דא"ק כו' שהוא שרש כל הבירורים דתוהו כנ"ל ע"כ אמר תורה צוה לנו

משה מורשה כו' פי' מורשה לפי שע"י הבירור הזה בשם מה דא"ק הנה בחי' התיקון יורש את בחי' התהו כמ"ש למכה גדולים כו' ונתן ארצם לנחלה נחלה לישראל עבדו כו' כי השבירה דו' מלכים כאשר באו לידי בירור ותיקון ניתן למורשה למי שמתקן אותם כו' והו' ג"כ פי' קהלת יעקב דהנה ידוע דהקליפה קדמה לפרי כמו עד"מ שהשליא יוצאת קודם לולד וידוע שהשליא גם הם נעשות מן ההשפעה שממנה נוצר הולד אך שהשליא נעשי' מבחי' החיצוני' כדי להיות שומר ומקיף להלביש לולד בהיותו בבטן אמו כל ט"ח אבל הולד נוצר מבחי' פנימי' כו', ומ"מ ביציאה לארץ העולם השליא קודמת לצאת ואח"כ הולד כי הקליפה קדמה לפרי כו' וכך הי' בעשו ויעקב דכתב ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער כי עשו איש שער מבחי' הפסולת דו' מלכים אדום שמלכו לפני מלך לבני' כו' בבחי' שליא פסולת השפע שקדמה לפרי ואח"כ יצא יעקב שהוא בחי' התיקון כי שרשו מבחי' חכמה דא"ק כמאמר ישראל עלה במחשבה דא"ק כו' ולכך יעקב ירש את ז' אומות דתהו הכנעני כו' כי בחי' התורה ניתן לו למורשה לבחי' התיקון כנ"ל, והו' מורשה קהלת יעקב שהירושה של ז' מלכים שירש אותם יעקב בעל התיקון הנה הן כולם מתקבצים ונאספים כולם כאחד ונכללים ע"י בחי' התיקון דיעקב ונקראים קהלת יעקב דהיינו מקהל הגדול של ריבוי הניצוצים דרפ"ח שנקהלו אל יעקב לבררם עד שנקראו על שמו קהלת יעקב כידוע דיעקב הוא יו"ד עקב דהיינו מה שבחכמה נתברר בחי' העקביים כו' ואח"כ נקראו שבטי ישראל כי שרית עם אלקים דהיינו שבירר שם ב"ן דתהו שנק' אלקים ופי' עם אלקים שגם הטבע מסייעו כנ"ל לפי שהטבע נמשך מבחי' התהו שרוצה מצד עצמו להתתקן וכענין קהלת יעקב שנקהלו אל יעקב לבררם וכמ"ש ונהרו אליו כל הגוים כו' וכן ובאו גוים רבים ואמר לכו ונעלה אל הר הבית ה' ואל בית אלקי יעקב.

והנה יש להבין שרש ענין ויהי בישורון מלך כו' דהנה שורש ענין ובלילה שירה עמי ושירו קרי כמ"ש ואהי' אצלו שעשועים כו' שהוא ענין רבנה דאורייתא כו' כנ"ל. הנה ביאור הדברים לפי שיש בתו' ג"כ ד' מדריגות טנת"א והמדריגה היותר עליונה הן הנק' טעמי תורה כלומר שבחי' התענוג שבחכמה שבתורה ושרשו הוא בחי' טעמי דחכמה דא"ק כנ"ל שהוא בחי' מקיף היותר כללי כו' שהוא כמו ענין השיר והניגון שאנו רואים שיש בשיר וניגון בחי' עגול כי נעוץ בו התחלה בסוף כמבואר למעלה והיינו ג"כ כמו השיר הוא טבעת העגול הסביב לצאר החיות שנקראו בעלי השיר כו' וכל זה לפי שבניגון יש הארת התענוג אשר בחכ' שהוא בחי' מקיף לחכמה כנראה בחוש שכל כוונה אשר לא יוכל שאת בהשגה והבנה יוכל לכוון אותה הכוונה בניגון ושיר כו' כי העונג הבלתי מתיישב בשכל והשגה מתלבש בניגון וע"כ הניגון עגול כטבעת ע"ש בחי' המקיף דעונג שהוא כמו עגול להקיף לחכמה כו', והו' ובלילה שירו עמי פי' שירו היינו רבנא דאורייתא שהוא הנגינות והטעמים דאותיות התורה שנק' טעמי תורה ובחי' הטעמים הוא נמשך מבחי' המקיף הכללי שהוא בחי' טעמים שבחכמה דא"ק וכנ"ל ולכך נק' שירו ולא שירה דהיינו בחי' שעשועי המלך בעצמו הנ"ל להיות כי איננו מתיישב אותו העונג

העלין בחכמה דק בבחי' מקיף הוא הניגון שבטעמים ונגינות כמו זרקא מקיף כו' שהוא על האותיות שבתורה וזהו ואהי' אצלו כו' שעשועים שעשועי עצמות המאציל ומעונג זה נמשך בחכמה דא"ק שהוא שם מ"ה במצחא דא"ק שרש המברר כל הבידורים כנ"ל ולכך נק' שירו של הקב"ה בעצמו כנ"ל. וזהו ויהי בישורון מלך פי' ישורון מלשון שיר וניגון שהוא עגול כטבעת כי אחר שאמר תורה צוה לנו משה בבחי' הבידורים שע"י החכמה דא"ק כנ"ל אח"כ אמר על בחי' המקיף הכללי דהיינו טעמים שבחכ' הנשאר בבחי' מקיף על החכמה דא"ק שהוא כמשל עיגול שאין בו מעלה ומטה כלל ולמעלה הוא כמו למטה כי נעוץ בו סופן בתחילתן ותחב"ס כמו הניגון כו' וכמ"ש ומתחת זרועות עולם כו' והיינו כמו ענין עיגולי א"א שמקיפים רגלי העשי' עם חכמה דאצ"י בהשוואה א' ולכך נק' ישורון מלשון ישר לפי שהוא שות ומשוה קטן וגדול מעלה ומטה כו' וזהו ויהי בישורון מלך לפי שמבחי' אור מקיף זה נמשך בחי' כתר לתורה ונק' כתר תורה והרי ידוע דג' כתרים הן כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות ולהיות כי נסב"ת דוקא ע"כ מבחי' כתר תורה נמשך בחי' כתר מלכות כו', וזהו שירה שיר ה' כו', והוא ג"כ שרש ענין המשפ"ת י"ג מדה"ר במלכות כמ"ש יאר ה' פניו אליך דוקא כי להיות בחי' המל' סופא דכל דרגין באצ"י כידוע. והנה מלבד זה הנה הוא מסתתר למטה למטה להיות ראש לשועלים בבי"ע עד רגלי העשי' כו' ע"כ צריכה שמירה ביותר מן החיצונים דנוגה בבי"ע שלא יחשיכו אורה ודוקא מהשומר היותר עליון והוא המקיף היותר עליון דהיינו בחי' הארת פנים די"ג תיקונין דא"א במל' זה שאמרו שאין אשה אלא ליתפי שצריך שיאירו פניה מהארה היותר עליונה מטעם הנ"ל וכמ"ש במ"א והיינו ג"כ הטעם שמבחי' כתר תורה הנ"ל שנמשך ממנו כתר מלכות וכמ"ש וכבוד הדר מלכותו בחי' הדר והדר דמדת מל' דאצ"י שמקבלת מכתר הנ"ל משעשועי המלך בעצמותו הנ"ל בטעמי תורה שהוא רננה דא"ו ולפי' הקרי שירו והכתוב שירה שניהם אמת והיינו ויהי בישורון מלך לפי שמבחי' וכתר תורה נמשך מקיף להדר וליפות לבחי' מלך להיות כבוד הדר מלכותו, אך אם לא הבידורים שקדמו בחכמה לא הי' נמשך המקיף בטעמי תורה כו' לכך אמר תחילה תורה צוה לנו משה כו' ואח"כ ויהי בישורון מלך.

בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל פי' ראשי עם היינו בחי' המחזין שנק' ראש כידוע ויש כמה ראשים דהיינו כמה מיני מחזין ודרך פרט בכל ר"ח הוא הראש לאחתו החדש דרך כל החדשים נכללים בחדש תשרי שהוא הראש תכללי לכולם ונק' חדש הזה בכללו ראש השנה והמופת לזה הוא ממה שבחדש הזה יש ימים שהן שרשים ומקורים לכל חדשי השנה ליראה דהיינו שיוכלו כללות נש"י להתפעל בכל חדשי השנה ביראה ויש ימים בחודש זה שהן שרשיים ומקורים שיוכלו כנס"י להתפעל באהבה ושמחה כל השנה ויש ימים שהן שרשים ומקורים להתשובה והמחילה והסליחה כמו יום ר"ה עצמו הוא בחי' מקור ליראה שמקבלים ישראל יראה באותו היום על כל השנה ויזכ"פ מקור לתשובה ומחילה וסליחה על כל השנה ח' ימי הסוכות מקורים לאהבה ושמחה על כל השנה לפי שבחדש הזה נקרא ראש וכמו שהראש הוא מקור לכל האברים כך חדש תשרי נקרא ראש להיות מקור לכל הדברים המסתעפים

בכניי כל השנה כו' הנהגה די ימי הסוכות נעשה בחי' אור מקיף וכידוע שד' ימי החג נמשך בכל יום מקיף א' וכללותם הן ז' מקיפי' דאימא כו' כי המדות כללותם ז' ספי' דז"א בלבד כי הרי הן הנק' רמ"ח אברים דמלכא וכללות כל האברים הוא נק' רמ"ח גופא דמלכא שהן ז' המדות דז"א כידוע ומקיפים שלהם מאימא נמשך כל ז' ימי החג אך הנה ביום שמתת תורה נמשך בחי' מקיף העליון הכללי שכולל כולם יחד שהרי נק' שמחת תורה ולא שמחה של מצוה כו'. והענין שלזאת השמחה הוא בחי' אור מקיף של התורה עצמה שהרי הוא כללות כל המצות דהיינו כללות כל המוחין שבמדות דגופא דמלכא נכללים בחכמה שמתורה כידוע וא"כ גם בחי' אור המקיף של התורה דהיינו מה שלא יוכל להתלבש בחכמה שבתורה הנשאר בבחי' מקיף שהוא בחי' שעשועי המלך בעצמותו הנק' כתר תורה כנ"ל הרי הוא מקיף ביותר כללי שמקיף כללות המוחין שבראש דהיינו כללות המוחין שבראש זה הכולל כל החדשים והוא כל חדש תשרי כו' והוה בהתאסף ראשי עם פי' בהתאסף כל הראשים יחד כמשל המוחין שבראש שיש בהם ג' מדריגות דהיינו בג' חללים דגלגלתא מוח החכמה מיוחד בפ"ע ומוח הבינה מיוחד בפ"ע ומוח הדעת בפ"ע ולכולם יש בחי' אחד הכוללם יחד דהיינו שהוסף עליהם להקיפם כאחד ולא להקיף לכאור' בפ"ע והוא בחי' מקיף הכללי מהארת הגלגלתא עצמה שתופף על ג' החללים דחב"ד כאחד כו' כך בחי' מקיף דשמחת הנק' כתר תורה כנ"ל הוא בחי' מקיף הכללי מבחי' הארת הגלגלתא שנק' כתר כידוע שתחתיו מתאספים כל הראשים מג' חללים דחב"ד יחד והוא כל חדש תשרי שהוא כללות כל המוחין כו' ונמצא אעפ"י שכל החדש הזה נק' ראש היינו רק בבחי' כללות המוחין דחב"ד שבראש אבל בבחי' גוף הראש עצמו שהוא בחי' כתר שבגלגלתא עצמה הנק' כתר תורה היינו דוקא בשמחת תורה ועליו אומר בהתאסף ראשי עם יחד. ופי' שבטי ישראל כי י"ב השבטים הם י"ב החדשים ונכללים ונאספים יחד בחדש תשרי שהוא כללות המוחין שבראש ועליהם חופף בחי' הארת הכתר כנ"ל ומבראר למעלה שמבחי' כתר תורה נמשך כתר מלכות לפי שנעוץ תחב"ס לפי שכל בני בני מלכים הן כידוע.

והנהגה לימות המשיח כתיב ולא ילמדו עוד איש את רעהו כו' כי כולם ידעו אותי מקטנם עד גדולם כו'. ויש להבין למה דוקא לימות המשיח לא ילמדו איש את רעהו כו' ולמה לא הי' דבר זה בזמן הקודם כמו בזמן שהיו ישראל במדבר וגם לא בזמן בנין בהמ"ק ראשון ושני כו' אך הנה הענין לפי שזה הדבר ולא ילמדו איש את רעהו כו' שכולם יהי' בהשוואה א' מקטנם ועד גדולם זה מורה על הגלות נגלות על כללות נש"י מבחי' מקיף הכללי הנ"ל. והנה בשעת מ"ת כתיב ויחן שם ישראל כו' מה שאמר לשון יחיד ויחן לפי שכולם היו כאיש אחד ממש וכן מ"ש ברכינו אבינו כולנו כאחד כו' כולנו כאחד דוקא להיות כי כאשר אין כבניי בחי' האחדות להתאחד ממש כולם כאיש אחד הרי יש כמה ראשים פרטים מיוחדים לכל שבט ומשפחה בפ"ע וידוע שכניי הן בציור קומה שלימה ויש הרבה גשמות שהן מבחי' מוח החכמה ויש מבחי' מוח הבינה כמו חכמים ונבונים כו' ויש מבחי' המדות כו' ובכאור' מהן יש בחי' פנימי' ומקיפים ונמצא יש מקיפים פרטים ונקראו

ראשים בפרט ודרך כלל נחלק לג' מדריגות הב"ד ופרטיהם לי"ב שבטים שכאור"א כולל ד' כו' אך בחי' המקיף כללי הנ"ל היינו שחוסף על המחזין שבגלגלתא דרך כללות להקיף את כולם יחד עד מבלי שימצא בהם ראש וסוף לגבי מקיף הזה כי כולם מקבלים מראש א' והוא בחי' מקיף הכללי הזה שבגלגלתא דמל' דאצי' הכוללים יחד כו' נאמר ולא ילמדו עוד איש את רעהו כו' כי הלימוד הזה באה מבחי' התחלקות המדריגות בציוור קומה כנ"ל ונמצא בחי' המחזין נקי ראש לגבי בחי' המדות וכן בדרך פרט יש הרבה ראשים פרטים בכל מדריגה עד שימצא ראש בכל פרטים והיינו מה שילמדו איש את רעהו כו' אבל כאשר כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם בהשוואה א' ממש זה הדבר מורה על היות שכל הראשים נכללו ונתאחדו כאחד ממש מבלי שימצא בהם כלל בחי' משפיע ומקבל כי כולם מקבלים ממקור וראש אחד והוא הראש האמיתי בחי' גלגלתא שכוללם יחד בהשוואה א' ממש מכל צד מגדולם ועד קטנם כו' וכמשל העיגול שמקיף מכל צד ואין בו מעלה ומטה כלל כו' זה הדבר יהי' לימוה"מ דוקא שלא יהי' אז כמה ראשים אלא יהי' רק ראש א' כללי וכמ"ש ושמו להם ראש אחד כו' והוא בחי' מקיף הכללי הנ"ל משום שיתגלה אז בחי' כתר הכללי הנ"ל והוא בחי' כתר דא"א כי נעוץ סב"ת וע"י התכללות נשמות ישראל שהן בבחי' מל' דאצי' שע"ז נמשך בחי' כתר מל' נמשך גם בחי' כתר הכללי שהוא בחי' גלגלתא דא"א הנקי' כתר תורה כנ"ל אמנם גם בשעת מ"ת הי' ג"כ אפס קצהו מאותה הארה מבחי' מקיף דכתר הכללי הנ"ל בשעה שעמדו בה"ס בבחי' התכללות והתאחדות כאיש א' וכמ"ש ויחן לשון יחיד כנ"ל שהאחדות הוואת גרמו שנכללו כל הראשים יחד ונעשו כולם בחי' מקבלים מראש אחד והוא בחי' מקיף דכתר הכללי כנ"ל לפי שבהתכללות והתאחדות דכל הראשים יחד אזי ממילא נמשך אחר המקיף הכללי משא"כ בהפרדם כו' ומה שלעתיד נתגלה המקיף הכללי הזה מצד עצמו בשעת מ"ת נתגלה מצד התכללות ואחדות דכנס"י ובפרט כשאמרו נעשה ונשמע ברעו"ד וכולם כאיש אחד כו' ולכך זכו גם כאור"א בפרט לב' כתרים וכללות הכתרים האלה האיר בהם מבחי' כתר הכללי הנ"ל.

והנה מאז והלאה לא נמצא בחי' התכללות כבניי כ"כ ולא נמשך עליהם בחי' מקיף הכללי כי בחטא העגל נסתלק מהם הארת הכללי הזה כמ"ש ויתנצלו בניי את עדיים כו' ולא זכו להארתו בכל משך זמן השנים שהלכו במדבר עד לפני הסתלקות ומשה כשכירכם ואמר תורה צוה לנו משה כו' אמר בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל כו' ואזי החזיר קצת עטרת הכתר הכללי הנ"ל להאיר בכנס"י אבל היא הארה מועטת מאד ואפס קצהו מן אותה ההארה נמשך בג' רגלים בעולי רגל כשעומדים כולם בעזרה וכמ"ש יראה כל וכו' את פני ה' כו' אבל זהו בחי' הארת הכתר בפרט דהיינו השייך לג' מדות חגיית חסד בפסח כו' אך בשבועות יש קצת מעין הארת הכתר הכללי והיינו בבחי' ת"ת דאימא שנעשה כתר לזו"ג בכללו כו' זה נעשה ע"י שניעורים כל הלילה בליל שבועות כידוע אבל בבחי' כתר הכללי ממש אין בנו כח להמשיך עד ימות המשיח כנ"ל אבל אפס קצהו אנו ממשיכים בתפילה ע"י המלאך סנד"ל

שקושר הכתרים מן התפילות כי הוא מעלה אחר התפילה כו' וכידוע וכתר זה נעשה מן התפילות עכשיו הוא אשר יהי' בחי' כלי לשכון בו אור הכתר הכללי לעתיד בימות המשיח דכתיב ולא ילמדו עוד כו' כנ"ל. ח"ש הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד כו' (והיינו ברכינו אבינו כולנו כאחד באחד פניך כו' כולנו כאחד דוקא כי אין אור הכתר שנק' אור פניך שורה על כנ"י כ"א דוקא כשהם כולם כאיש אחד מטעם הנ"ל) וזהו בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל אז דוקא ויהי בישורון מלך כו' וסדר הפסוקים כך הם תורה צוה לנו משה כו' להיות נק' קהלת יעקב ע"י בחי' הברורים דרפ"ח כו' דבחכמה אתברידו כנ"ל ואח"כ ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם כו' שנמשך עליהם בחי' כתר הכללי הנ"ל הנק' כתר תורה כנ"ל, והוא הנק' ישורון ויש בו ב' פירושים א' מלשון שיר כנ"ל וגם מלשון ישר כי בחי' כתר הכללי הי' בוקע אורו דרך קו האמצעי הנק' ישורון אך אינו מאיר רק בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל דהיינו כשמתקבצים כל הראשים ועולין ונכללין בבחי' קו האמצעי הנק' ישראל שאו ע"י התכללות הזאת מאיר עליהם מאור הכתר הכללי כנ"ל, והארה זו מאירה מלמעלה למטה בקו האמצעי שנק' ישראל הנק' עמוהא דאמצעיתא אך בתנאי בהתאסף כל ראשי עם יחד כנ"ל הטעם.

ושרש ענין הנ"ל. הנה אמרו במשנה כל בעלי השיר יוצאין בשיר כו' וקאי על המלאכים שנקראו בעלי השיר וכידוע לפי שעלייתם למעלה הוא ע"י השיר אך הנה השיר הגשמי הוא כמו רצועת של ברזל סביב הצואר והוא משל להבין שיר של המלאכים כי הן נמשלים לבהמות וחיות כידוע אמנם השיר של הנשמות הן מזהב וכסף והוא נעשה כמו הטבעת מכסף או מזהב כו', דהנה בו' מיני מתכות הברזל הוא מדרגה היותר אחרונה מכולם כידוע בפ"י אך את הזהב ואת הכסף כו' והענין הוא למעלה היינו בחי' מל' דאצילות שנק' ברזל לגבי אורות העליונים חג"ת דז"א שהן ו"ק זהב וכסף ס' וכמו שידוע שיש במל' בחי' גבורות חזקות וקשות בברזל וכענין המאמר בגמרא הקשה אדם קשה כברזל כו' וידוע דשרש חיות המלאכים נמשך רק מבחי' הדבור בלבד והיינו בחי' חיצוניות המל' שנק' ברזל וע"כ בעלי' שלהן כשהן עולין ונכללין בשיר במקור חוצבם הוא בשיר של ברזל כי שירת המלאכים הוא מחיצוניות העולמות אבל הנשמות שרשם מיוחד זר"נ שהוא בחי' זהב וכסף כו' בחי' פנימיות דז"נ ע"כ גם השיר שלהם כשעולין הוא בבחי' הזהב וכסף כטבעת עגול מכסף וזהב כו' ונק' שיר שלהם שירו של הקב"ה בעצמו כנ"ל כמ"ש ובלילה שירו עמי כו' שירו קרי משא"כ שירת המלאכים נק' שיר ה' דמלכות כו', וזהו שיר השירים אשר לשלמה שיר על כל השירים לפי שנק' שירו והוא שיר של שלמה מלכא דשלמא דילי' כי שירו של הקב"ה נק' שעשועי המלך בעצמותו כנ"ל וכמ"ש ואהי' אצלו שעשועים כו' ואין אור מקיף זה משיר רק בנשמות מצד שרשם נמשך מעצמות המאציל כמ"ש כי תהיו אתם ארץ חפץ וכן תקרא חפצי בה כו' וכידוע והיינו ג"כ פי' וישורון מלשון שיר וזהו ויהי בישורון מלך כי כל ישראל בני מלכים הם ונעוץ טופן בתחילתן כנ"ל באריכות.

וְבוֹזָה יוֹבֵן מֵה שְׂמִנָּה כֹּאֵן גִּ' מִדְרִיגוֹת זֶה אַחֵר זֶה בַּתְּחִלָּה קְרָאִים בְּשֵׁם יַעֲקֹב
 קָהֵלֶת יַעֲקֹב וְאַחֲרָיִךְ יִשְׁרוּן וְאַחֲרָיִךְ אִמֵּר שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יִשְׁרוּן כּוֹלֵל
 יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל יַחַד מִטַּעַם שְׁבַחֵי שְׁעִשְׁוֵי הַמֶּלֶךְ בְּעֲצֻמוֹתָו הוּא שְׂמִשְׁתַּעֲשַׁע
 בְּכִנְסָיִי וּמִשִּׁירָה נַעֲשֶׂה שִׁירוֹ שֶׁאֵין גִּ' יִשְׁרוּן בְּגִרְף פְּשׁוּטָה כִּי לִפִּי שְׁבִרִיחַ
 הַתִּיכּוֹן מִבְּרִיחַ מִן הַקֶּצֶה לַקֶּצֶה דִּהְיִינוּ מִכְתֵּר הַכְּלָלִי עַד בַּחֲוֵי הַמַּלְכוּת כִּידוּעַ.

וַיְהִי בִישְׁרוּן מֶלֶךְ. פִּי הַבַּחֲוֵי פִ' הַבְּרֵכָה בִישְׁרוּן לְשׁוֹן רֵאִי, וְאַפִּלִּי כִי הֵנָּה
 אֲרוּלִי שְׂבַמִּתִּי אִמְרוּ רְצוֹנֵינוּ לְרֵאוֹת כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ. בְּשֵׁה"ש רְבֵה בַפְּסוֹק
 יִשְׁקֵנִי כִי עַד וְלֹאֵי יִגְלֶה לָנוּ פַעַם שְׁנִי' כִּי אֵין זֶה עֲכָשִׁיו אֵלָא לַעֲלִי
 הוּא וְהוּי עֵינֵיךְ רֵאוֹת אֶת מוֹרִיךְ וְכֵל בְּנִיךְ לְמוֹדֵי ה' מִשְׁאֲכֵ עֲכָשִׁיו אִפִּי
 בְּמִשָּׁה נֹאמֵר וְרֵאִית אֶת אַחֲוֵרִי, כֵּן פִּי בִידֵי מִשָּׁה שֵׁם, וְלִכֵּן עֲזַנְי וַיְהִי בִישְׁרוּן
 מֶלֶךְ, בִישְׁרוּן לְשׁוֹן רֵאִי, וְהוּי עֵינֵיךְ רֵאוֹת כִּי, אֵךְ יֵשׁ הַפְּרֵשׁ בֵּין מוֹרִיךְ
 וּבֵין מֶלֶךְ, כִּי מוֹרִיךְ לְמוֹדֵי הוּי' וְהוּי מֵה שְׁנִמְשָׁךְ מֵהַחֲכֵמָה, וּבַחֲוֵי זֶה יוֹמֶשׁךְ
 לָהֶם גִּיב בְּהַשְׁגָּה וְחֲכֵמָה, וּמִצַּד זֶה נֶקֶ' מוֹרִיךְ, וְנֶקֶ' לְמוֹדֵי הוּי' יוֹדֵ חֲכֵמָה
 כִּי אֵבֵל יֵשׁ בַּחֲוֵי שְׁלֵא יוֹכֵל לִימְשָׁךְ בְּהַשְׁגָּה כֵּלֵל גַּם לַעֲלִי רֶק הַגִּילּוּי עִיד
 רִצּוֹן שְׁלִמְעֵלָה מֵהַשְׁגָּה וּמִצַּד זֶה נֶקְרָא מֶלֶךְ, וּמִ"מ גַּם בַּחֲוֵי זֶה יוֹמֶשׁךְ בְּבַחֲוֵי
 רֵאִי' וְהַתְּגִלוֹת רֶק שְׁלֵא יִשְׁיִגוּ הַפְּנִימִי' וְהוּי עֵינֵי גִילּוּי גִלְגֻלְתָּא דֵא"א רִצּוֹן
 הַעֲלִיּוֹן עִיד הַסְּתַכְלוֹת דֵא"א בְּמִצְחָא דַע"ק כִּי וְעַמִּי"ש מוֹזֵה בְּלִקְטָת בְּדִיָּה וְאַתְחַנֵּן
 בְּפִי' וְאַרְאֶה אֶת הָאָרֶץ כִּי וְעַמִּי"ש עִי"פ בֵּן פְּרֻתָּת עֵלֵי עֵינֵי, עוּי"ל בִישְׁרוּן
 לִי שִׁיּוּרִים כְּמוֹ שְׁאֲרוּלִי בְּשֵׁה"ש רְבֵה עִי"פ שִׁיר הַשִּׁירִים שְׁעֲשִׂאנוּ שִׁיּוּרִים
 לַעֲלוֹם וְהוּא עִיד וְיוֹתֵר יַעֲקֹב לְבֹדֵה, וְכִמְאַרְזוּלִי אוֹתוֹן אֵלֶף שְׁנִים כִּי הַקְּבִיָּה
 עוֹשֶׂה לָהֶן כְּנַפִּים כְּנִשְׂרִים כִּי תְהוּי וַיְהִי בִישְׁרוּן מֶלֶךְ, וְעֵינֵי בְּרַבּוֹת בְּשִׁלַּח
 עִי"פ וְיִסַּב מִשָּׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיָּם סוּף אֶל הַמְּדַבֵּר שׁוֹר, מֵהוּ מְדַבֵּר שׁוֹר שְׁנִתְאוּ
 יִשְׂרָאֵל לִיעֲשׂוֹת בּו שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת שֶׁל דְּגָלִים, וְעַדִּיז יִלֵּל פִּי יִשְׁרוּן לְשׁוֹן
 שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת שֶׁל דְּגָלִים וְהֵינּוּ כְּמִ"ש עִי"פ שֶׁאֵין אֶת רֵאֵשׁ כִּי לְגִלְגֻלְתוֹם,
 דְּהַמְּכוּוֹן לַעֲשׂוֹת דְּגָלִים שְׁעִי"ז יְהִי שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם מַלְכוּתוֹ יֵת' דּוֹגְמַת דִּי
 דְּגָלִים שְׁלִמְעֵלָה בְּמִלְאָכִים שֶׁהֵם נוֹשְׂאוֹת אֶת הַכֶּסֶף כִּי וּמִמְשִׁיכִים בּו גִילּוּי
 אֹר אִ"ס, וְעַדִּיז נִשְׂיִי הֵם מִרְכַּבְתָּא עֵילָאָה, וְכֵן לַעֲלִי עוֹד תַּעֲבֹרְנָה הַצָּאן עִי
 מוֹנָה כִּי, עוֹד דּוֹרֵשׁ בְּרַבּוֹת שֵׁם, שׁוֹר לְשׁוֹן מִישׁוֹר, וְכֵן יֵשׁ לְזִמֵּר בְּעֵינֵי יִשְׁרוּן
 וְהֵינּוּ מִ"ש כִּי הֵהָרִים יִמְשׁוּ כִי וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּט שִׁיְהִי לְמַטָּה הַגִּילּוּי
 וְהוּי עֵינֵי מִישׁוֹר, יִשְׂרֵי יַחֲזוּ, עוֹד דּוֹרֵשׁ לְשׁוֹן חוֹמָה עִי"ש וְאַנִּי אֵהִי לָה נֹאֵם
 ה' חוֹמַת אֲשֶׁר, חָהוּ עֵינֵי יִשְׁרוּן, אֲנִי חוֹמָה, נִקְבָּה תְּסוּבֵב גְּבֵר כִּי, זַח"ב שְׁמוֹת
 י"ו ב' פְּקוּדֵי רַל"ה א'. ח"ג קְדוּשִׁים פ"ג א'. ת"ז כו"א כ"ב. רְבוֹת שְׁמוֹת
 ק"ב עִיד, ח"א לַח"ב קִיב"ב.

ב) רְבוֹת שְׁמוֹת ס"פ ב' אַעֲפִיכ זְכֵה מוֹשֶׁה לְשִׁתִּיָּהן כִּי מַלְכוּת דְּכַתִּיב וַיְהִי
 בִישְׁרוּן מֶלֶךְ, וַיִּקְהַל פְּמִיָּח קַסְבִּיא מוֹשֶׁה מֶלֶךְ שְׁנֹאמֵר וַיְהִי בִישְׁרוּן

מלך, פקדי רי"פ ליה עי"פ לרקמות תובל למלך זה משה שנאמר ויהי בישורון מלך, והיינו כי משה הוא ז"א דאצילות שנק' מלכא, אמור פ' ל"א, עי"פ צו את בניי, מלך זה משה דכתיב ויהי בישורון מלך אמר הקב"ה למשה אני מנתיך מלך על ישראל, חרבו של מלך להיות גחור ואחרים מקיימין כך תהא גחור וישראל מקיימין הה"ד צו את בני ישראל כו', ונראה כי מעלת מלוכה דמשה משארי מלכי ישראל ויהודה גדולה מאד, כי שאר המלכים ענין מצוותם ופקודתם אין בהם ערך כלל למצות ופקודת של משה שמצותיו ופקודתו הן מצות ה' שיש בהן חכמה נפלאה לאין ערוך, שעיי' תפילין נמשך גילוי חב"ד דאצ"י, ואי' ערך במצות שאר מלך ואפי' דוד מלך ישראל שעיקר מלכותו להיות קיום יראת ה' עכ"ז פקודתיו אין להם ערך לציונים הנ"ל, והיינו כי משה הוא יסוד דאבא, וזהו צו אל בניי שהם נו"ה כו', אי"כ המלוכה שלו הוא חכמה דאצילות ושרשה ממל' דא"ס כתר עליך שמשם נמשך המצות כי תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור, ולכן המצות הן חכמה נפלאה, משאי"כ שאר המלכים שרשן ממל' דאצ"י או מל' דבייע, ומה שנקרא משה מלך ולא רב, כי ע"ד לך אני מגלה טעם פרה ולאחרים חוקה, אי"כ זהו מלך שגחור ואינו מגלה הטעם, בהר פל"ב דף ר"ב ג' עי"פ במדעך מלך אל תקלל כו' מלך זה משה שנאמר ויהי בישורון מלך וכי"ה בקהלת רבה קי"ב ב' סד"ה גם במדעך מלך כו'.

ג) בהעלותך פט"ו רסד"ג, ויהי בישורון מלך כו' עשה לך שתי חצוצרות כו' יעו"ש עיי' שנתירא מן הקב"ה לכך נעשה מלך שנאמר ירא את ה' בני ומלך, עו"ש בפרשה הנ"ל רסה"א עי"פ אספה לי שבועים איש, אימתי הבונה בשמים מעליותיו בזמן שואגודתו על ארץ יסדה, וכה"א ויהי בישורון מלך, ופי' המי"כ וסיפ' דקרא קא דריש בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל, י"ל בשבועים איש כתיב ואצלתי מן הרוח ומשה אצלם מקור האצילות וכמו הכתר לגבי י"ס, וכן ע' איש דסנהדרין ז"ת דאימא ע' רבתי דשמע ומשה יסוד אבא לכן נאמר עליו ויהי בישורון מלך כי ע' סנהדרין הנ"ל הם הנאים והמשובחים שבכם בחי' אצילות שבכם כמ"ש ואצלתי כו' ואעפי"כ משה מלך עליהם כו' וזהו ענין הבונה בשמים ז"א מעליותיו בחי' על הוי' כמ"ש במ"א.

ד) שה"ש רבה להי"ב סד"ה ראשך עליך ככרמל מלך אסור ברהטיב מלך זה מלך מהי"מ הקב"ה כו' אי"ר ברכי' מלך זה משה שנאמר ויהי בישורון מלך כו' חרבו של מלך להיות גחור ואחרים מקיימין כו' הה"ד צו את בניי, וכמש"ל ס"ב בשם רבות אמור פלי"א, ומה יובן פ"י תורה צוה לנו משה, צוה כענין צו את בניי כו' הטעם כנ"ל כי ישראל הוא ז"א ומשה שהוא יסוד אבא נק' מלך על בניי כו' כמו שגזירת המלך למעלה מההשגה של העם, כמ"כ מוחין דז"א מנה"י דאימא אבל ת"ת דאימא נעשה כתר לז"א בחי' מקיף שלמעלה מהשכל, וזהו צו את בניי כו', וכש"כ מבחי' אבא כו', ועמ"ש עי"פ ויבא מלך הכבוד שנוכר זה ב' פעמים תלים כ"ד שם פ"י הא' בז"א הב' בעי"ק וגם י"ל עדמ"ש בוחי"ב יתרו ס"ז עי"ב בענין אית מלך

ואת העב אור וזאת הכרכה התורה

לעילא ברזא דקדוה"ק ועד"ו י"ל ויהי בישורון מלך, וע' במא"א מם מ"ד
וחכמה נק' מלכא עילאה.

ה) רבות וישלח ר"פ ע"ו דישורון הנאים והמשובחים שבכם והם הנביאים
אליהו ואלישע וכה"ג, וא"כ פ"י בישורון מלך שמשא הוא מלך
על כל הנאים והמשובחים הנ"ל כי כל הנביאים נתנבאו בכה ומשה נתנבא
בזה כו' וכמו אסה"מ לגבי אסמ"א וע"כ הוא מלך כו', וענין הנאים יש
להעיר ממ"ש ע"פ ואגרוהו וע' במד"ר ע"פ שחורה אני ונאווה, גם שם פ"י
ישורון זהו ישראל סבא, גם בחי' ויותר יעקב לבדו, א"כ ישורון ל' שארית
יעקב בחי' ויותר כו' ואפ"ל דמבואר בוהר ס"פ וישלח קע"ד כמו שהקב"ה
נק' בשני שמות הוי' ואלקים כ"ה בחי' ישראל ויעקב, וא"כ בחי' ישורון י"ל
עד יעבור עמך הוי' דהיינו למעלה משם הוי' כמ"ש בלק"ת בד"ה האוינו
השמים דרוש הראשון ספ"א, א"נ כמו שיש בחי' והי' הוי' לי לאלקים ע"י
הגילוי מעצמות אוא"ס כמ"ש בד"ה שובה ישראל הראשון כמ"כ יש בחי'
זו בנשמות, שגם בחי' ישראל כמו יעקב יחשב לגבי בחי' ישורון כו' חתו
ענין ישראל סבא שלמעלה מבחי' כי נער ישראל ישראל וטא שהוא ז"א כו' כי
יש"ס לגבי ז"א זהו כמו עתיק יומין לגבי החכמה כו' וא"כ ויהי בישורון
מלך זהו ע"י גילוי מל' דא"ס ע"ק כו'.

ו) בבה"ז פ' שמיני דל"ט ע"א ע"פ וחכך כיון הטוב גבי למישרים, כ' היינו
בחי' יעקב שנק' ישורון ע"ש היושר וההשוואה בין המדות הרי"ג
שהם הפכיים ומנגדים זה לזה ויעקב מדה"ר שהוא ת"ת הוא הממוצע ביניהם
כו' ע"ש וגם תרומה ע"פ והכריח התיכון, והו' שנק' ישורון, והוא גבוה
מבחי' ישראל שהוא ז"א כי שרית עם אלקים, כי הוא מחבר ז"א לע"ק כנ"ל,
והנה ת"ת נק' בריח התיכון ונק' ישורון וכמו"כ הדעת נק' בריח התיכון,
ולכן נאמר במשה ויהי בישורון מלך, וגם כי משה יסוד אבא דעת עליך כו'.

ז) זח"ב פ' שמות ד"ו ע"ב ע"פ עד שהמלך במסיבו, מלך דא קודב"ה, הה"ד
כה אמר ה' מלך ישראל, וכתוב ויהי בישורון מלך, בפ' פקודי
דרל"ה ע"א מפרש ויהי בישורון מלך היינו כנ"י שהוא מל' דאצילות ויע"י
התורה הנק' עוז נאמר ה' בעוז ישמח מלך כו' ע"ש, זח"ג קדושים דפ"ג
ע"א ובך אתקיים פקודא דאיהו מצוה על ישראל להעמיד עליהם מלך, הה"ד
שום תשים עליך מלך, ואתקיים בך ויהי בישורון מלך עכ"ל, ויתישב מה
שקשה עמ"ש בש"א סי' י"ב י"ז ודעו ורזא כי רעתכם רבה אשר עשיתם
בעיני ה' לשאול לכם מלך, דקשה הכתיב שום תשים עליך מלך וכן ארז"ל
ג' מצות נצטוו בני' בכניסתם לארץ וא' מהן למנות להם מלך, וא"כ איך
נחשב בקשתם ושאלתם למלך לחטא ורעה, אלא הענין כי המלך שנצטוו זהו
ע"ד ויהי בישורון מלך שאפי' על בחי' הנאים והמשובחים שבכם כמו גדולי
הנביאים יהי' גדול הרבה יותר מהם עד שיהי' כמו מלך עליהם, והו' ע"ד
בי מלכים ימלוכו כו' והוא מצד שלא יוכלו להשיג חכמתו כלל.

ח) עיין בספר פנים יפות פ' האוינו ע"פ וישמן ישורון דקדק ג"כ ששם
ישורון גבוה משם ישראל, כי גבי ישראל נאמר. על ישראל גאותו

אור זואת הברכה התורה א'תתעג

ועזו בשחקים הרי שהזכיר בלשון גאות על ישראל (ע' במד' פ' בשלח ס"פ כ"ג ע"פ כי גאה גאה) ועיקר עזו בשחקים, אבל בפסוק אין כאל ישורון כתיב רוכב שמים בעזרך ובגאותו שחקים דהיינו שיהי' רוכב שמים שורה על ישראל בעזרך (וענין רוכב שמים י"ל עפמ"ש בוח"ב תרומה קס"ה ע"ב ע"פ סולו לרוכב בערבות ב"ה שמו) ובגאותו שחקים הרי שמעלתם יותר משחקים והיינו דאמר אין כאל ישורון שבתחלה הי' נקרא אל ישורון ואח"כ נקרא ישורון דהיינו במקום אל באו אותיות נ"ו (ואפ"ל נו זהו ע"ד אלקיננו שהוא שלנו) ואמר שמעלת ישורון יותר משם ישראל שבתחלה הי' מתגאה על ישראל ועזו בשחקים ועתה הוא בעזרך וגאותו שחקים עכ"ל, ואפ"ל כשתוסיף כה על ישראל עולה ישורון, הו"ע כה תברכו דברכת כהנים שמברכים את ישראל ע"ז נק' ישורון כו'.

ברך ה' חילו. רבות ויחי פצ"ט קי"ב ג' דקאי על השמונאי ובניו נגד העוכמ"ז.
פ"ד דפסחים דע"ב סע"ב פ"ב דיומא כ"ו א' פ"ג דקדושין ס"ו ב',
פ"ב דמכות י"ב א' זח"א ויחי רל"ו א', ח"ג ויקרא י"ט א', שמיני ל"ט א'.

לבנימין אמר ידיד ה' ישכון לבטח עליו, חופף עליו כל היום ובין כתפיו שכן. ת"א לבנימין אמר רחמא דה' ישרי לרוחצן עלוהי (היינו שבנימין הנק' ידיד ה' ישכון לבטח על הקב"ה וכן פי' הראב"ע ח"ל בעבוד בנימין שהוא ידיד השם ישכון בנימין לבטח על השם, ואפ"ל פי' עליו היינו כמ"ש בפ"א או תתענג על ה' היינו בבחי' שהוא למעלה משם הרי' דהיינו בא"א וכן פי' ותתפלל חנה על הוי' כמ"ש בת"א פ' משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה, ועד"ז פי' בר"ח שער תאהבה תחלת פרק י"ב דצ"ח ע"א בפ"י ובטח עליו ההוא יעשה ועליו זה הוא כמו השלך על הוי' יהבך שפי' בזהר שהם הדברים התלויים במזל שהוא על עכ"ל ומזל פי' בפרדס כתב, וכן פי' שם בר"ח ששרש בחי' הבטחה נמשך ע"י השגחה עינא פקוחא דאריך דלא נאים כו' ועמ"ש בת"א בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה בפ"י למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו, דפי' עליו הוא חסד עילאה ורב חסד כו' ועמ"ש בשם מהרמ"א בפסוק ויחלום זהנה סולם מוצב כו' משם יובן שורש הבטחון אשר לצדיק יסוד עולם להיותו בחי' סולם המקשר כל העולמות יחדיו וסולם זה הכבש זה שייך לבנימין, שו"ל כי בבטחון כתיב בטחו בה' עדי עד עיין מזה בזהר ר"פ וארא, ובבנימין כתיב בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד, ע"כ נאמר בו ג"כ ישכון לבטח עליו) יהי מגן עלוהי כל יומא, (היינו תרגום של חופף עליו כל היום כי חופף מלשון חופה וכן פרש"י

א'תתעד אור וזאת הברכה התורה

בישעי' סי' ד' ה' ע"פ כי על כל כבוד חופה, החופה שתחופף שכינתו עליהם, וכן ת"י שם שכינתא תהא מגנא עלוהי בגנון כר', והלעז שם ראש באדעקונג פון דער שכינה ראש גאיט וועט באדעקין זאין שכינה אוף זיא עכ"ל, כי חופה הוא ענין כסוי, ועד"ז איתא בשו"ע אה"ע סי' ג"ה סי"א בהג"ה וי"א שתחופה הוא שפורסין סדר על ראשם כו' ובב"ש שם סק"ה מכסין ראש הכלה בסודר כו' ע"ש והוא הנקרא דעקטוך ועמ"ש מזה בביאור כי על כל כבוד חופה ספ"א, לפ"ו חופף עליו היינו שהקב"ה חופף על בנימין, וכן פי' החזקוני חופף עליו, הקב"ה על בנימין ומצילו, ומ"ש התרגום ירו' מגן עלוהי, היינו ג"כ בהי' לבוש ומקיף המגין כמ"ש ברבות פ' לך לך פ' מ"ד מה המגן הזה אפילו כל החרבות באות עליה הוא עומדת כנגדן כך את ס' וזהו אנכי מגן לך, ובפרדס ערך מגן בפ"י שמש ומגן הוי' אלקים משמע מגן היינו יחוד הוי' אלקים ע"ש, זא"ש כאן חופף עליו כו' שמהו גמשך יחוד סוכ"ע וממכ"ע הנק' הוי' אלקים, ובארעיה תישרי שכינתא, (זהו תרגום ובין כתפיו שכן, וא"כ ובין כתפיו קאי על בנימין, וכן פרש"י בגובה ארצו הי' בהמ"ק בנוי כו' וכ"כ הראב"ע והשם שוכן בין כתפיו.

קיצור מפירוש התרגום, שבנימין שהוא ידיד השם, ישכון לבטח על השם, והשם מכסה ומגין עליו, ושוכן בין כתפיו היינו השראת השכינה שבבהמ"ק, ואפ"ל לפ"ו חופף היינו אור מקיף, בין כתפיו שכן הוא ההשראה בבחי' אור פנימי, והוא ענין היריעות שבמשכן, והארון והמנורה והשולחן והמזבחה, שהם אור"מ ואו"פ, ופי' בין כתפיו יש להעיר מ"ש עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו ועמ"ש מזה בד"ה ואהי' אצלו אמון, והחזקוני פי' כתפיו גבוליו כמו אל כתף ים כנרת, ישכן כלומר בין גבוליו של הקב"ה שכן בנימין, נחלתו סמלכה אצל בית המקדש לפי שכל השבטים היו שותפים במכירתו של יוסף ובנימין לא הי' שותף וכל השבטים נולדו בחר"ל ובנימין נולד בארץ ישראל וזה הוא להיות השכינה שורה בחלקו עכ"ל, וכן לפי הממ"י בין כתפיו קאי אלמעלה, ביומא פ"ק ד"ב ע"א לפיכך וזה בנימין ונעשה אושפיזיכן לגבורה, אושפיזא היינו ענין בית אכסניא שהאושפיזא זהו ע"ד אורח, ונק' דירת ארעי ולע"ל יהי' דירה בתחתונים דירת קבע, ועמ"ש מזה בענין מ"ש בזהר אמור ק"ג ב' בענין האושפיזין דסוכות וסוכה ג"כ דירת ארעי כו' ברע"מ פ' עקב דף ער"ב בעה"ב כו' זהו עמודא דאמצעייתא ואורח מברך זהו ואורח צדיקים בחי' יסוד וי"ל שנק' אורח כי היחוד עלין להיות נשמות חדשות זהו רק לפרקים שלכן נק' דודים וזהו ענין אושפיזיכן, אבל לע"ל ביום ההוא יהיה שבחי' ו"ה יהי' כמו י"ה תרין ריעין כו' זהו דירת קבע, ונק' אהל כל יצען כל יסע יתידותיו לנצח עמ"ש בלק"ת סד"ה שובה ישראל עד, ילקוט ח"א ל"ב מז"ד נא"ג סח"ד קיז"א קנט"ג רסח"ב רפ"ב, ח"ב י"ג כב"ג עט"ד צה"ב קיא"ד קסט"ב קעא"ג, ילקוט פ' חיי סי' ק"ו ד"ל ע"ב ת"ר שבעה לא שלטה בהן רמה ותולעה אברהם יצחק ויעקב דכתיב בזה בכל מכל כל, משה ואהרן ומרים דכתיב בזה על פי ה', ובנימין בן יעקב דכתיב בי' ידיד הי' ישכון לבטח, וי"א אף דוד דכתיב אף בשדי ישכון לבטח, והוא מהש"ס ספ"ק דב"ב די"ז ע"א ופרש"י ישכון לבטח עליו הכי דריש ישכון

אור זאת הברכה התורה איתתה

לבטח בנימין על סמיכות ידידות השכינה. ר"פ ויגש דמ"ז ע"ד על אכסניא של הקב"ה שנאמר ובין כתפיו שכן עאב"ו. פ' שמות סי' קס"ו. הש"ס פ"ה דמנחות נ"ג יבא יד"ד בר' בחלקו של יד"ד כו'. פ' בשלח סי' רל"ד ע"פ ויבוא בני בתוך הים ביבשה. קפ"ן שבט בנימין וירד לים תחלה כו' זכה ששדתה שכינה בחלקו של בנימין שנאמר בנימין זאב יטרוף כו'. לבנימין אמר יד"ד ה' כו'. מהמכילתא דזבחים פ"ה דנ"ג א' מאי לא היה לה יסוד (היינו בקרן מזרחית דרומית) רב אמר בבנין (בקרן דרומית מערבית בנו היסוד אמה באורך הדרום וחדלו להם כל הדרום וכל המזרח עד אמה סמוך לקרן צפונית מזרחית כדאמרן לקמן אוכל במזרח אמה ובדרום אמה) לוי אמר כדמים (יסוד ה' על פני כל המזרח אבל לא נותנים בחלקו של יהודה). רב מתרגם (על ובין כתפיו שכן) באחסנתיה יתבני מדכחא (בנינא גופיה משמע) לוי מתרגם באחסנתיה יתבני מקדשא מקום מקודש לדמים עכ"ל הביאו הילקוט פ' ויקרא סי' תמ"א דק"ז ע"א. פ' מצורע רמז תקס"ד דקנ"ט ע"ג הביא הש"ס פ"ק דיומא די"ב הנו"ל פ' ואתחנן ס"פ רמז תתמ"ה ע"פ לא תנסו בנימין בין כתפיו שכן ואני בונה אותו כו'. פ' שופטים סוף רמז תתק"י מהש"ס דזבחים נ"ד. וכ"ה עוד בילקוט ח"ב ביהושע רמז ל"ד ע"פ ותאר הגבול. בש"ב רמז קמ"ט ע"פ ויקרא את שמו ידידיה. הש"ס פ"ה דמנחות נ"ג הנו"ל פ' שמות רמז קס"ו. בעמוס רמז תקמ"ה ע"פ כאשר ינוס איש מפני הארי' כו' וירד מרדכי שיבנה בהמ"ק אמרו ישראל מרדכי משבט בנימין וכתוב בו בין כתפיו שכן לפיכך אמרו ישראל ירד פרווטים כנגד לבנות בהמ"ק פ' הור"ע מרדכי ירד לבבל להיות שליח להשתדל לבנות בהמ"ק. ועמ"ש באריכות ע"פ לבנימין אמר בדרוש ע"פ אשירה נא לידידי. בישעי' רס"ו ה'.

וממגד תבואות שמש פ"ח דיומא פג"ב. ב"ק.

ורצון שוכני סנה פב"ת דזבחים קי"ח ב'. ירושלמי מגלה ספ"א הלכה י"ב קדשים המרצין (לשוכן בסנה) נאכלים בחלקו של יוסף.

ורצון שוכני סנה ששרתה שכינה בסנאיו של יוסף. רבות ויגש פצ"ד ק"ז א'. אחי וראש שהי' לי ראש הוא ראשון של אחיו שנאמר תבואתה לראש יוסף. ויחי ס"פ צ"ח קי"ב א' פ"י תבואתה אכילת הפירות בעוה"ז ותהיין שהקרן קיימת לעוה"ב. פ' ק' קט"ו ב' אתם הגוף ואני הראש שנאמר תבואתה לראש יוסף.

א'תתעו אור וזאת הברכה התורה

בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו. א) פ"ט דברכות דנ"ו ע"ב הוואה שור בחלום יקדים ויאמר בכור שורו הדר לו קודם שיקדימנו פסוק אחד כי יגח שור וכו', עיין בלק"ת פ' שמיני בד"ה ביאור ליתן זה, דהמק"מ פ' שמיני דל"ח ע"ב ע"פ ושור ואיל לשלמים פ"י שור ביסוד ח"ש ביוסף בכור שורו כו', ובמא"א שין סעיף י"ט שור נקרא החסד שבגבורה אבגית"ץ גימטריא שור כו' גם שור סוד יסוד כו', ויש להעיר מפסוק ורב תבואות בכח שור והוה שאמר ר' יוסי מימי לא קראתי לשורי שורי אלא לשורי שדה, ואאזמור ז"ל פירשו על חרישה שחורשים השדה בשור והוא נה"ב כמ"ש בד"ה האוינו השמים דרש השלישי, אך במא"א אות ח"ת סעיף כ"ז פ"י חרישה נקרא הזיווג והחרישה ע"י שור יוסף וצריך להרחיק אז החמור שהוא ערלה עכ"ל, והכוונה לקדש א"ע בשעת תשמיש שלא לעשות כמעשה חמור, ובי"נ שם כ' ושור גימט' אבגית"ץ סוד חסד שריא בפומא דאמה ע"י נעשה הזיווג עכ"ל, והוה ורב תבואות נמשך בכח שור כי שדה אשר ברכו ה' היא מל' וע"י יסוד החורש בה נמשך שפע רב תבואות כו' וענין בכח שור ע"ד ישיש כגבור לרץ אורח ועוד כי ואת בריתי אקים את יצחק והוה ענין ותשב באיתן קשתי שנאמר ביוסף בסוד הקמת הברית והוה ענין החסד שבגבורה כו' ישיש כגבור וראיתי במ"ע אופן קל"ג עלינו לשבח גימטריא שור והיינו שיהושע שנק' בכור שורו תיקן השבח דעלינו לשבח כו' כשהקיף תומת יריחו, כי הוא גימטריא אבגית"ץ כנ"ל שבו גבר על יריחו, ר"ה ג' כו"א, סוטה א' י"א"ב, ב"ק א' דף ב"ב יז"א, יר"ק גלגולים ע' תשובה ט"ז יוסף כ' כ"ג כ"ד משיח ד' עגל, חז"א דף ריש ע"ב ח"ג יד"א קכ"א ב' ברע"מ קל"ג סע"א רנ"ב א' ברע"מ רעט"א.

ב) זח"א פ' מקץ דף ריש ע"ב אופ' ה"נ שמעון כו' וע"ד אתבני' מזלי' שור כגזונא דמזלי' דיוסף שור דכתיב בכור שורו הדר לו עכ"ל.

ג) ויקרא דף י"ד ע"א א"ר יצחק כתיב בכור שורו הדר לו יוסף בגין דנטיר להאי ברית זכה בשור דאיהו קדמאה לקורבנא (ה' עיק רבות אמור פכ"ז ע"פ שור או כשב או עז גבי לפיכך נעשה שור ראש לכל הקרבנות, ועיין בעין יעקב פא"ט על הגדה שור שהקריב אדה"ר קרן א' כו' מ"ש וע"כ ה' הקרבן שור כו' ודע כי נאמר בפר אל פתח אהל מועד ולא נאמר כן בשאר קרבנות ואמרו משל לאוהבו של מלך שהביא דורון נאה למלך כו' עד ע"כ הקריב שור שהוא דורון נאה לבעלי תשובה כו' ועיין בלק"ת פ' שלח סד"ה ענין הנסכים שלכן הנסכים בפר חצי ההין משא"כ באיל וכבש כו' וענין חצי ההין זהו ר' ת"ת, ורביעית ההין נק' יסוד כמ"ש בזח"ג בלק' ר"ד בפ"י רובע ישראל, ומבואר בסידור שער חג המצות בד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש השני כשהזיווג מיסוד שורש ההמשכה בא מאו"א וכשהזיווג ע"י ת"ת יסוד בא מע"י וא"א וכמ"ש בפע"ח גבי די אכלו אבהתנא בענין דודי, נמצא ע"י פר נמשך ממקום עליון, לכן בכל המועדים שיש פרים וכבשים הפרים רומזים בג"ר והכבשים בוי"ת פרים בני בקר שנים כו' ז' כבשים כו', לכן שור ראש לכל הקרבנות, ולפי שעיקר היחוד ותוספת האור הוא ע"י יוסף,

אור זאת הברכה התורה א'תתעו

ע"כ נאמר בכור שורו הדר לו, וע' ברבות וישלח פע"ה ע"פ ויהי לי שור וחמור, והמגיד נ"ע באו"ת שם פי' שור לשון הכטה כמו אשורנו ולא עתה, והראי' הוא חכמה ולכן נק' יוסף שור שממשיך הטפה מחכמה עילאה, והיינו שיהי' בחי' ראי' וזהו בן פורת עלי עין כו' שיהי' בחי' עין בעין נראה כו', ועיין ברבות בשלח ס"פ כ"ד בענין מדבר שור ועמ"ש בענין כיום השמע"צ כו' פר אחד כו' ע' א"ל ר' יהודה אי הכי אמאי אתברך במלה דאיהו שמאלא, (ה' וכן ברבות וישלח שם שור זה משוח מלחמה ע') בימינא מיבעי לי' דהכתיב לפני שור מהשמאל, א"ל בגין דיגין על חובי דירבעם (ה' במק"מ נ"ב כי אין הדינים מתמתקים אלא בשרשם עכ"ל וזה כענין הנזכר בזהר פ' קרח קע"ח ע"פ ועבד הלוי הוא, ההוא סטר צפון דאשתאר חסר בעלמא, ליוואה בארונא אשלים כולא, ועמ"ש מזה בד"ה בכ"ה בכסלו, בענין צפתה לפני הוי', ע' א"ל רזא אוליפנא בהאי קרא דכיון דיוסף נטיר ליה להאי ברית דהאי ברית אחיד בתרין דרגין (במק"מ פי' יסוד אחיד בנו"ה ולפע"ד הפי' שיסוד מקשר ומחבר זו"ג שהם תרין דרגין וזהו ענין בריתי יומם ולילה, שהברית מקשר ומחבר מדת יום שהוא ז"א עם מדת לילה שהוא מל', וזהו ענין כי כל בשמים ובארץ דבחי' כל שהוא יסוד אחיד בשמיא וארעא שהם זו"ג) ואוליפנא בפרשת פרה אדומה דהאי פרה חד מאינון תרין דרגין עילאין הוי', (ר"ל המל' הנק' פרה, כי בהמה גימט' שם ב"ן אמנם פרה הוא בהמה רבה לגבי עזים וכבשים והיינו מל' דאצי', גם פרה י"ל לשון פרה ורבה כו' וע"ד בן פורת יוסף ארז"ל שנתגדל ע"י פרות) וזווגא דפרה שור אקרי (כי במק"מ נ"ב יסוד, אבל כפשוטו י"ל דשור זהו גבורה דאצילות כי במרכבתא עילאה ארי' שור הם חו"ג, ונהנה עיקר הזווג ע"י מדת הגבורה כנ"ל סעיף א' בענין ישיש כנכור כו', ועמ"ש בפ"י ויתן עז למלכו סד"ה ה' יחתו מריביו, אלא שהמשכה זו נמשך ע"י יוסף יסוד, וזהו יצחק קץ חי, כמ"ש במא"א קוף ססעי' י"ג, ובמא"א אות ד' מ"ה ד' תיות ארי' אבא שור אימא כו', נמצא שור בינה, ויסוד מקבל מהבינה כמ"ש בוח"א ד"ה, וכבינה התגלות עתיק שמשם מקור הכח והגבורה כמ"ש טוב ארך אפיים מגבור כו' ונזירות שמשון יוכיח כו', ולכן יוסף דנטיר ברית בחי' איזהו גבור הכובש את יצרו, זכה לבחי' בכור שורו, התגלות הכח והגבורה דא"א שבבינה כו') ודא הוא בכור שורו הדר לו (פי' במק"מ נ"ב כי הסריס אין לו זקן והוא יש לו הדרו, ועמ"ש בענין יוסף יפ"ת ויפ"מ בחי' מלך השמיני הדר, ונק' ג"כ פרי עץ הדר, ועמ"ש בפ"י והדרת פני זקן, ומ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו בפ"י עטרת תפארת שיבה כו' הדרת פנים יאר ה' פניו כו') ובילקוט פ' הברכה דף ש"יב ע"א ע"פ בכור שורו הדר לו איתא מלמד שניתן לו הוד למשה והדר ליהושע שאלמלא ניתן הוד ליהושע אין כל העולם יכול לעמוד בו, י"ל ההוד שניתן למשה היינו משה הוא ז"א תפארת וההוד זהו בינה ניתן לו כדמשמע בוח"ג דרכ"ג ע"ב אבל יהושע הוא מל' וניתן לו הדר זהו יסוד שהוא בחי' יוסף ועמ"ש ע"פ ה' אלקי גדלת מאד הוד והדר לבשת וזהו הדר כבוד הודך כו' כי ביסוד נמשך מהבינה שלכן נק' כל שנמשך בו נש"ב, וקרני ראם קרניו הדר לו דאי, ולא האו כשור דעלמא אלא וקרני ראם קרניו קרנא עילאה

א'תתעח אור וזאת הברכה התורה

הוא על כל אחרנין, במק"מ פי' יסוד שעולה על הדעת יותר מכל הספי' כולם, ונלעניד לפרש לאי האי כשוד דעלמא בחי' פני שור שבמרכבה דבריאה, אלא יסוד דאצי' שיש לו גובה כראם כנודע מענין הלולב שגבוה גם מההדסים עהם חגית, ע"י עלייתו להדעת כו', אך ענין וקרני ראם י"ל ע"ד שהבינה נק' בקרן היובל ונקרא קרן בן שמן, גם י"ל שהם מה שאר"א מלבישים לחוג דאר"א הם הגק' קרני ראם, וכמ"ש ויוציאנו הוי' אלקינו, אר"א שהלבישו לזרועות דאר"א ואונקלוס תרגם וקרני ראם קרניו וגבורן דאתעבידן דילי' מן קדם דתוקפא ורומא דיליה, וכמו שתרגם בפ' בלק ע"פ אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם לו, אלה דאפיקינן ממצרים תוקפא ורומא דיליה, ובחי' רוממות הוא בכתר כמ"ש בסידור ע"פ ארוממך אלקי המלך, ובתר הוא מל' דא"ס וזהו ענין קרני ראם כי הקרן רומז למדת מלכות כמ"ש הרשב"א בע"י הנו"ל, ורוממות מרכבה אליו ותרם כראם קרני עליות המל' בכתר שזהו ענין ארוממך אלקי המלך, ועז"א חנה רמה קרני ולכן בלוחי בשמן רענן בחי' קרן בן שמן היינו ע"י כי הגה אויביך יאבדו יתפרדו איי ותרם כראם, וכן עליות המל' בשבת זהו ע"י שמתחלה בע"ש נמשך שלהובא להוריד הג"ק וזהו יתפרדו כו' והטוב שבק"נ עולה למעלה, כמ"ש בשל"ה במסכת שבת דף קל"ח ע"ב, ובמ"ע שק"ג נק' ג"כ קרן ר"ת קליפה רביעית נוגה וידוע שהמל' מבררת ק"ב וע"י בירור זה שמעלה הניצוצים דתהו ע"י ותרם כראם קרני כו', ע' בפנים יפות ע"פ כתועפות ראם לו שהאר"ך, עמ"ש במלכים א' י"ט י"ט ע"פ והוא חורש בשנים עשר צמדים כו'.

בפ' חזת הברכה ל"ג כ"ו מעונה אלקי קדם ומתחת זרועות עולם, ויגרש מפניך אויב ויאמר השמר. ופרש"י למעון השחקים, לאלקי קדם שקדם לכל אלקים וברר לו שחקים לשבתו ומעונתו. (הג"ה). וקאי אדלעיל מיני רובב שמים בעורך ובגאותו שחקים. ות"א שחקים שמי שמיא, ומעון היינו מדור וכמ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים, בפ' כי תבא כ"ו ט"ו ות"א אסתבי ממדור קדשך מן שמיא, וכן ע"פ אד' מעון אתה היית לנו, בתלים רס"י צ' ת"י ה' דמדור בית שכינתך בשמיא. וצ"ל דהא ארז"ל הקב"ה מעונו של עולם ואיך פירשו ששמי השמים הם מעונו של הקב"ה. וצ"ל דאתיא לפי' הזהר ויקהל דר"ז ע"א דלעיל בפ' הנה מקום אתי סעי' ג' דפי' מקום הוא היכל וכלי שבו ועל ידו נמשך האור וכענין גדול ה' בעיר אלקינו כנ"ל. ע"כ ער"ז שמים הם ז"א ושמי השמים הם בינה, או כללות ג"ר כח"ב הם בחי' כלי והיכל לגילוי הארת הקו וכמ"ש במ"א בפ' השמים ושמי השמים לא יכללוך שאינם יכולים להיות כלי להקו חוט אלא ע"י אמצעות הרשימו שבה מתלבש הקו ע"ד עוטה אור כשלמה ואז נמשך בשמי השמים כו' ואזי נק' מעון קדשך. והיינו שהם בחי' סוכ"ע

אור וזאת הברכה התורה א'תתעט

ואור מקיף והוא נק' רק כלי ומעון להארת הקו. עכ"ה). ומתחת מעונתו כל בעלי זרוע שוכנים. זרועות עולם סיחון ועוג ומלכי כנען שהיו תקפו וגבורתו של עולם, לפיכך על כרחם יחרדו ויועזו וכחם חלש מפניו, לעולם אימת הגבוה על הנמוך, והוא שהכח והגבורה שלו בעוזרין. עכ"ל רש"י. והיינו כמש"ל רוכב שמים בעזרך.

חגיגה ב' יב"ב, חולין ו' פט"א ירושלמי חגיגה ב. תענית ד. מס"ס פ"ו. רבות ויצא פס"ח. כי תשא קנד"א. של"ה נח"ב נט"ב רצב"א שע"ב. מ"ע צ"ט קנ"ז. בחיי קנ"ט רלד"ב.

והנה אאזמור"ר נ"ע בביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע בפ"י הפסוק ולכי לך והכתיב בתיבת לך לכי פי' לבחי' כ"ף יוד, כי ישראל עלו במח' הקדומה שהיא בחי' א"ק שהוא כתר זכללות וע"ז מרמו האות ד' כי הכתר שהוא סוכ"ע הוא ממוצע בין המאציל לנאצלי' והממוצע צ"ל כולל מב' הבחי' כמ"ש בע"ח שמ"א פ"ג א"כ יש בו ב' בחי' ע"ס זהו"ע כ' טו'. וגם עוד טעם מה שנכתב בכף והכל ענין לפי שהכף הוא היד שנק' כף היד ונק' כף ע"ש שיוכל לכופפה, ואו היא מקפת וסובבת הדבר, וכך בחי' מח' הקדומה הנ"ל היא מקפת כל ההשתל' דאבי"ע שהם מוקפים בה מכל צד. וזהו שנא' כף אחת עשרה זהב כ"ו. (הג"ה. י"ל כף גימט' מאה והן מאה ברכות שנמשכים מהכתר ורומז לקו"ף שהוא לשון היקף כנ"ל, והיא מלאה קטרת הוא בחי' ריח ותהלתי אחטם לך. עכ"ה). וז"ש ומתחת זרועות עולם, ולכאורה איך שייך ענין זרועות למטה מתחת העולם, אלא הענין מפני שהזרוע והיד הכפופה מקפת מכל צד גם מתחת כמו למעלה הכל ביחד, והוא לפי שהכתר הנק' כף הוא הממוצע בין המאציל לנאצלים וע"כ מקיף לכל ההשתלשלות טו', והיו"ד היא חכמה, וזהו ולכי לך להתעלות לשרש ומקור הנשמה שעלה במח', והיינו ע"י התפלה שנק' סולם כ"ו עכ"ד. וע' מענין עלי' זו בלקו"ת ר"פ במדבר בענין שאו לגלגלתם, ובד"ה האזינו השמים בענין פי' תשובה וכו' ע"ש. עכ"פ מבואר פי' ומתחת זרועות עולם דקאי על בחי' הכתר וא"ק שהוא מקיף מלמטה כמו מלמעלה. וא"ש עם משארז"ל ברבות ויצא פס"ח על פסוק זה שהקב"ה הוא מעון של עולמו היינו מקומו של עולם, שגם על הארץ מתחת הוא סוכ"ע כמו בשמים ממעל. והמג"ד באות כ' פי' כף במלכות. וזהו ענין כפה עליהם הר. וי"ל כי גם המל' היא כתר לבריאה ע"ד מלך יחיד כו', וזרועות ב' ידים י"ל ע"ד ידי יסדה ארץ בחי' ממכ"ע וימיני טפחה שמים בחי' סוכ"ע.

בחגיגה י"ב ב' מבואר איך שהעולם תלוי בזרועות של הקב"ה יעו"ש שזו ומתחת זרועות עולם, והיינו כדפי' אאזמור"ר נ"ע.

בחולין ספ"ו דפ"ט ע"א שהעולם עומד על מי שעושה את עצמו כמי שאינו שנאמר ומתחת זרועות עולם היינו מי שהוא מתחת היינו תכלית השפלות שהוא כמי שאינו הוא זרועות עולם. יש לפרש ע"ד לשארית נחלתו למי שמשים עצמו כשיריים שכדי להיות גילוי יגמה"ר שהן מבחי' כתר

שהוא בחי' ולגדולתו אין חקר זהו דוקא למי שהוא כמו שאינו כו' והיינו ע"ד בצלם אלקים עשה את האדם וכשמדפיסים בחותם כאשר האותיות שבחותם הם שוקעות אוי דוקא נעשה על השעוה חותם בולט, כך השקיעה זהו"ע הביטול להיות כמי שאינו, וכמו בשאול נחבא אל הכלים ועי"ז נמשך מלמע' מדת גדולתו של הקב"ה וכמ"ש מזה בד"ה שימני כחותם, וכמו"כ להיות המשכת זרועות עולם שהוא בחי' סוכ"ע בחי' ולגדולתו אין חקר זהו ע"י אתעדל"ת בחי' ומתחת כמי שאינו כו' וכנודע מענין אין שצ"ל ביטול היש לאין, וזהו תכלית הבריאה, ועי"ז ממשיך מבחי' כתר הנק' אין לפי שאינו מושג וכמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו, וזהו"ע כמי שאינו, וכענין אלפי שנאן שארז"ל א"ת שנאן אלא שאינו שהם בבחי' ביטול עד שנק' אין כו', גם מבואר משל אחר לזה כמו שא"א להיות צמיחה מהזריעה עד שתרקב ותבא לבחי' אין כו', וכמ"ש בתו"א פ' ויקהל בד"ה קחו מאתכם תרומה, וכן מצאתי עוד בדברי אאזמ"ו נ"ע בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו שנדפס בסידור שע"י שמאל דוחה שמשפיל א"ע הקב"ה מגביהו, כמשל העיגול שאין בו מעומ"ט וכאשר נדחה למטה בתחתית העיגול הנה הוא למעלה, והיינו שמתדבק בסוכ"ע שאין בו מעלה ומטה וכמ"ש ומתחת זרועות עולם שבחי' סוכ"ע מקיף עליון ותחתון בהשואה א', עכ"ד. ור"ל ע"י שהוא בבחי' ומתחת דהיינו שפלות שמשפיל א"ע עי"ז מתדבק בזרועות עולם שהוא סוכ"ע.

ברמב"ם בפ"י המשניות פרק חלק במשנת כל ישראל והעיקר הרביעי שהוא ית' לבדו הקדמון ושאר כל הנמצאים עליונים ותחתונים מחודשים, והכתוב המורה ע"ז מעונה אלקי קדם, כו' יעו"ש.

במ"ע צ"ט כ' מעון הוא בחי' לפני לא יראו, ובאופן קנ"ו כ' קדם כנגד קמ"ד שעות שיש בשי"ב שנק' ימי קדם כו', ויגרש מפניך אויב עמ"ש בלקו"ת פ' במדבר סיני בענין בני גרשון ע"ד גרש את האמה הזאת כו' לגרש את הרע, ולפי"ז בחי' ומתחת י"ל זהו אתכפיא ועי"ז אח"כ ויגרש, וע"ש פ' נשא בד"ה הוי' יחתו מריביו ויש על שם הוי' טעם גרשיים כו' שע"ז יחתו מריביו, וזהו"ע ומתחת זרועות עולם י"ל ורב חסד הנמשך בחסד עולם, וזהו זרועות, עי"ז ויגרש מפניך, כו' ע"ש.

אשריך ישראל, א' רבתי הנה בדברי הימים אדם א' רבתי היינו בחי' אדה"ד כמו שהי' קודם החטא ועז"נ לע"ל הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד אותיות אדם, ואל"ף הוא כתר, ואלף רבתי זהו כתר דאצילות ועמ"ש בענין פום ממלל רברבן בדניאל סי' ז' ח' וע' בעמ"מ שער קרית ארבע ר"פ קמ"ד ובמאי"א ערך פה, ובמ"א נתבאר שזהו ע"ד ההפרש בין אני ובין אנכי כי אנכי מורה על יש האמיתי ועד"ו אלף דאתון רברבן ועמ"ש ע"פ ויקרא אל

משה א' ויקרא זעירא, וא"כ מזה מובן ענין אשריך, בבחי' פ' ויחי ע"פ
 ויקרא יעקב אל בניו סב"ב והתחיל דוד ספר תלים באשרי האיש ממקום
 שפסק משה ברכותיו אשריך ישראל כו', י"ל כי דוד רומז על משיח ואיתא
 בוח"ג ואתחנן דר"ס ע"ב ע"פ אתה החלות משה הוה שירותא וכי הרמ"ז שכחו
 מחכמה הנק' ראשית ומשיח יהי' סיומא שיוכה ליחידה מפנימית עתיק, ע"כ
 מה שחתם משה באשריך זהו שע"י תומ"צ יזכו לגילוי הכתר המלוכש בחכמה,
 ולכן אמר מי כמוך עם נושע בהוי' דהיינו חכמה כו', וכמו שבת מוחין דאבא,
 וזהו רק התחלה לגבי משיח ועיקר בחי' משיח להמשיך פנימית עתיק ע'
 כי כאשר השמים החדשים כו' שלמעלה מהשמים כסאי כו' וע' ביאור גדולה
 מילה ויש להעיר להתחלות הנ"ל מפסוק הנה ישכיל עבדי כו' מאד ה' עליות
 ואח"כ ומענין ודר"ח שלמעלה מנר מצוה כו' וממ"ש הרמ"ז תצא סוף דף
 רע"ו ע"פ כימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות כו' ושבחי' משה מים מן המים
 משיתיהו ומשיח אור כמ"ש קומי אורי כו', נושע בהוי' ע"ד הוי' לי בעחרי
 ר"ל כי מלאכיו יצוה לך והם עחרי אך אם אין פניך כו' וזהו ומשתמשים
 בהקב"ה כו', בחי' פ' שמות כט"א גבי הר האלקים חורבה, והזכיר לשון חורבה
 על ממה"ד מלשון ואשר חרב גאותיך שביארו ע"ד הקבלה כי גאותן של ישראל
 אשור החרב והוא מדה"ד, ור"ל צדיקים מהפכים מדה"ד למדת הרחמים וזהו
 שמאשרים את החרב ועמ"ש בוח"ב בשלח נד"א בפ"י אז ישיר שממשיכים הא'
 נהירו דעתיקא לבחי' זיי"ן שהוא החרב ואזי עושה נסים מופלאים לישראל, והורג
 לסרעה ומצרים בקי"ס והיינו יחוד פנימי דאוי"א כו' ולכן זהו שייך לענין
 אשריך ישראל אלף רבתי אור הכתר עי"ז ואשר חרב גאותך, והכה הזה ע"י
 בתרבי ובקשתי ק"ש למס"נ באחד עי"ז דוקא ממשיך יחוד הפנימי שהוא
 גילוי עצמות א"ס, שאין דרך להמשיכו ע"י תומ"צ כו' ולכן אמרו ברכות
 שרומז ליצחק שפשט צוארו כו' שע"י"ז הגיע בבחי' ממעל לעצים עה"ח ועה"ד
 כו' ולכן יאמרו ליצחק דוקא כי אתה אבינו גילוי פנימיות אבא שהוא פנימיות
 עתיק, מקור יחוד הפנימי הנ"ל, גם יש לפרש ואשר חרב גאותיך ע"ד וחד
 חרוב כו' שעשאנו שיריים לעולם כו', פ' בלק ע"פ לבדד ישכון כו', הוי'
 בדד ינחנו כו' וזהו אשריך ישראל מי כמוך כו', והנה לבדד זהו ענין וחד
 חרוב ובד"ה כנשר יעיר פי' אדמ"ן ג"ע הוי' בדד ינחנו היינו כבחי' עצמות
 אור א"ס, וזהו ענין נושע בהוי', בהוי' דוקא שבחי' הוי' בדד ינחנו, היינו
 לבחי' מי כמוך באלים הוי' דהיינו עצמות אור א"ס שנק' ע"ק ולכן נק'
 ישראל ג"כ מי כמוך, בפ' הברכה ע"פ אשריך ישראל, הבטחה מפורשת
 לישראל לעוה"ב, אל תחשוב כו', ובענין מי כמוך עם יש להעיר ממ"ש אדמ"ז
 בד"ה אתם נצבים בפ"י למען הקים אותך לו לעם שזהו ע"י שישראל עלו
 עד בחי' מנ' העליונה, והיינו עד א"א וזהו אשריך דרומז לכתר א' רבתי כמו
 אדה"ר קודם החטא, אזי יוכלו להיות בחי' עם, וכי הבחי' וע"כ תמצא טרחה
 במלת עם, ובחי' עם כזה הוא נושע בהוי' היינו ע"ק שהשפיל עצמו אור א"ס
 להיות לך לאלקים כו', וזהו ע"ד ישראל נושע בה' תשרעת עולמים, וזהו ע"ד
 שיר חדש שיר זכר שאין אחריו צרה כו' כמ"ש הבחי' פ' בשלח ע"פ ויהי לי
 לישועה דפ"ו ע"ב, הנה רז"ל אמרו ע"פ אשריך וטוב לך אשריך בעוה"ז וטוב

לך לעוה"ב י"ל משום כי יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב. לכן עם היות כי וטוב לך לעוה"ב כי יפה שעה א' של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי העוה"ז. עכ"ז אשריך בעוה"ז דוקא משום כי יפה שעה א' כו', והו' אשריך ישראל, אשריך דוקא כי זה בחי' גבוה מבחי' וטוב לך לעוה"ב, זח"א ויצא קס"ג א' בג"כ כתיב אשריך ישראל כו' והנראה מעזם כי ישראל תפארת קו האמצעי העולה עד הכתר ונק' נחלה בלי מצרים וממשיך משם ההמשכה למל' מקור דבי"ע והו' ענין והבריח התיכון זח"ב תרומה קע"ה ב' ולכן סיום זה ע"פ ויקח לו יעקב מקל לבנה כו' והיינו כדי להמשיך מבחי' לבנון שהוא א"א כו', אמור צב"ב זכאין אינון ישראל כו' ולא תערא חילא דלעילא כו' וע"ד כתיב אשריך ישראל מי כמוך, נראה שמפרש אשריך על זה הכה שבאתעדל"ת יכולים להמשיך אתעדל"ע כמו ע"י שופר ממשיכים דרור עלמא דחירו כו', וזמא ענין שופר גשמי לעורר בינה דאצי' שבה התגלות עתיק, אלא כח זה נמשך לישראל מבחי' כתר שהוא מקיף סוכ"ע וכמ"ש מזה בביאור ע"פ יונתי שהענין משום ששרשן מא"ק אור כללי הכולל כל העולמות והו' ישראל עלו במחשבה כו', וכן פי' אדמ"ו נ"ע בד"ה ביום השמע"צ בפ"י אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם, שזהו ענין אשר קב"ה, א"כ לפ"ז חתם משה בכח האתעדל"ת אתעדל"ע ומשם יתחיל משיח, ועיקר בחינתו להמשיך אתעדל"ע מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם, נשא קל"ת סע"ב דקדק בושע בהוי' ע"ד הדבקים בה', והיינו שמתקשרים בשם הוי' ממש, ולע"ל יתיר מזה, ויש לפרש עפמ"ש בפ' ויצא קנז"ב שנגד עוה"ז והעוה"ב יש ב' שמות הוי' ופסיק טעמא בגווייהו, א"כ מצד עוה"ז מתדבקים בהוי' המלוכש בז"א, ולעיל יתדבקו בשם הוי' שבכתר, ולכן נאמר ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם, והנה ה' אלקי ישראל גימט' תרי"ג, ובעוה"ז הגילוי מכתר דז"א, ולע"ל מכתר הכללי כו', ויש לבאר ענין ב' שמות הוי' ממ"ש בד"ה ולא אבה, ועפ"ז אפ"ל נושע בהוי' היינו ב' שמות הוי', גם ב' עולמות כמ"ש רז"ל ע"פ כי ביצחק יקרא לך זרע ביצחק היינו מי שמודה בב' עולמות, ברבות וירא פנ"ג, ובביאור האדרא שם פי' ענין בהוי' היינו שהם פנימית העולמות שנמשכים מעצמות שם הוי' והם למעלה מבחי' שבה"כ שלא הי' בעצמות השם כ"א בבחי' מספר השם כו', נשא קכ"ח א' משמע מי כמוך לעת"י אתמר ע"ד מי אל כמוך, שמשם נמשכים יג"מ, ועד"ז אשריך ישראל מי כמוך, זי"ל משום כי י"ב שבטים ושבת לוי הן שרשן מיג"מ כמ"ש בזח"ג קל"ד ב' בפ"י אשר נשבעת לאבותינו, גם האבות עדשן מעבר הנהר היינו מחג"ת דא"א, וכמו יג"מ ששרשן מג' שמות הוי' שבתלת רישין כך שרש י"ג שבטים מג' אבות, רבות ס"פ זיחי וממקום שפסקתי משם הוא מתחיל שנאמר וזאת אשר דבר כו' וזאת הברכה כו', הנה ישראל מתקשראן באורייתא כי נשיי שרשן במל' דאצילות עיין זח"א י"ג סע"א בפ"י כי תהיו אתם ארץ חפץ וממנה נמשכים י"ב שבטים י"ב בקר דבריאה ומתקשרים בהתורה שהיא אדם ז"א, ואורייתא מתקשרא בקוב"ה בינה שבה התגלות עתיק עיין זח"ג פ' אחרי עג"א, וע"י ז"א נמשך במל' גילוי פנימית אור א"ס ונק' יחוד קבה"ה, עמ"ש בד"ה ה' לי בעזרי, והנה יעקב בירכם והמשיך להם שרשם הנ"ל וז"ש איש

אשר כברכתו כו' זאת אשר דבר כו' כמ"ש בזהר ויחי דרמ"ח א' שהם מרכבת השכינה ואזי השכינה הנק' זאת מתקשרת בהם כמ"ש אלפי שנאן אר' במ, ועי"ז הם עדיין רק כלי לקבלת התורה כלי ליחוד העליון וכמ"ש בדיה מנורת זהב כמו המנורה שהוא נר וכלי לקיבול השמן והפתילה כו', והו סוף המדרגה שהגיעו ע"י יעקב, וכדי שיגיעו לזה ה"י צ"ל ברכת אברהם ויצחק ליעקב שיהי' התקשרות חג"ת דאצ"י ואזי יוכל יעקב לברכם כנברכתם ע"ד הג"ל, ועו"ג בזאת יבא אהרן אל הקדש, בזאת אני בוטח, לזאת יקרא אשה כו', והוי' נק' איש שמשפיע לבחי' זאת דהיינו המשכת התורה כו', ואיש בער לא יבין את זאת, שאינו מבין גודל הכח שיש בבחי' זו כי נעוץ תחלתו בסופו ואחעט"ב ועיין בספרי ר"פ האזינו עתידה כנ"י שתאמר לפני הקב"ה הרי עדי קיימין כו' הריני מעבירן כו' ע"ש ומשם יובן שורש כח בחי' זו היינו ע"ד כח אר' שנמשך ממל' דא"ס, וזהו ענין שמשם התחיל משה וזאת הברכה שהמשיך במל' כח שרשה ממל' דא"ס ואח"כ חתם באשריך ישראל, היינו ממה שע"י תומ"צ ממשיכים ישראל גילוי הכתר, להיות יחוד קבה"ו שהוא למעלה מבחי' מל' מצד עצמה כי לזאת יקרא אשה, אבל צריך להמשיך היחוד להיות גילוי סוכ"ע ממש וזהו ענין אשריך, ואח"כ בא דוד והתחיל באשרי כמבואר לעיל בד"ה בחי' פ' ויחי, והנה ארז"ל כל פ' שהיא חביבה על דוד פתח בה באשרי וסיים באשרי א"כ הסיום הוא ג"כ אשרי, היינו כי בכתר יש ב' בחי' הא' היא א"א וזהו הנמשך ע"י מעשה המצות והב' הוא ע"י שא"א להגיע ע"י אתעדל"ת, כמארז"ל קדושים תהיו יכול כמוני כו' אלא שגילוי זה יבא בתורת מתנה ע"ד ואני אפתח לך כו' וזהו ענין הסיום באשרי הב', רבות תצוה פל"ח קנד"א שהקב"ה משנה סדרי בראשית בשביל טובתן כו' עם נושע בה' בנ"א שהן משתמשים בהקב"ה, י"ל סדרי בראשית נמשך מבחי' שם אלקים גימט' הטבע, אבל זה שהקב"ה משנה סדרי בראשית זהו ע"י שם הוי' שהוא מושל על שם אלקים וכמ"ש במ"א ע"פ הזח"ג ר"פ ויקרא ע"פ שאל לך אות מעם הוי' הגבה למעלה דא אות יו"ד שהנסים היוצאים מהטבע לשנות סדרי בראשית זהו הנמשכים מאות יו"ד דשם הוי' והיינו כי בהבראם בה' בראם הוא אות ה' אחרונה דשם הוי' מל' דאצ"י וממנה נמשכים סדרי בראשית ומתלבשת בבי"ע ותמונת ה"א ג' קוין מורים על בי"ע כו' וכדי לשנות סדרי בראשית צ"ל מבחי' שלמעלה מהה"א היינו מה שאינו מתלבש בבי"ע והיינו ע"י היו"ד חכמה עילאה, ח"ש ונטה את ירך על היס ירך היינו יודיך כו', וזהו עם נושע בהוי' שהן משתמשין בהקב"ה דוקא היינו מה שהוא קדוש ומובדל ולא מבחי' המתלבשת בעולמות ומבחי' קדוש ומובדל דוקא משם נמשך שינוי סדרי בראשית והמשכה זו ע"י התורה כמ"ש בד"ה קא מיפלגי במתיבתא דרקיע אם בהרת כו' ע"ש, ואפ"ל עוד שזה נמשך ע"י הבחינה דלא זו מחככה עד שקראה אמי ע"י שאי ידיכם קדש שע"ז וברכו את הוי' וממשיכים בחי' קדוש ממקורו ועי"ז הם משתמשים בהקב"ה כו', עמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה וזהו שהקדים לומר אשריך ישראל הוא המשכת אור הכתר ע"י אשר קדשנו במצותיו בבחי' קדש העליון ועי"ז הם משתמשים בהקב"ה וזהו מי כמוך מי מושל בי צדיק, ע"ד מי בינה יתנד לז"א כאח לי

א'תתפד אור וזאת הברכה התורה

והיינו ע"י ותתפלל חנה על הוי' ומשם נמשך בחי' מי מושל בי ועמ"ש מזה ע"פ הוי' הושיעה המלך יב"ק תלים סס"י כ', מגן עזריך כנגד אברהם שנאמר אשר מגן צריך בידיך, יש להעיר מדוע לא הביא מפסוק אנכי מגן לך, וכמ"ש ברבות וירא ר"פ מ"ח בפ"י ותתן לי מגן ישעך לך לך פמ"ד ועיין כי תשא פמ"א ועיין מענין אשר מגן צריך שם וירא פמ"ג, עמ"ש ע"פ אשרי יושבי ביתך וע"פ אשרי העם שככה לו כו'.

אשריך ישראל. ברכות פ"ק ד"ו, ואתה על במותימו תדרוך שבת קי"ח ב' עמ"ש ע"פ אכלה ער מואב בעלי במות ארנון, מגלה ט"ז א', רבות ס"פ ויחי ובמה חתם משה אשריך ישראל, תצוה פל"ח קנ"ד ע"ש פי' כל הפסוק, ויכחשו, תדרוך ס"פ צו קע"ו ב', אמור ס"פ כ"ח שזה נמשך מקרבן העומר, אשריך נשא פ"ח רכ"ז א', שה"ש י"ח ד' בפסוק רודי לי הוא אמר לי אשריך ישראל מי כמוך ואני אמרתי לו מי כמוך באלים ה' שם כ"ד ב' בפסוק כמגדל דוד ענין תדרוך, של"ה ס"פ ואתחנן ובפ' הברכה זח"א ויצא קס"ג א' אשריך, אמור צ"ב ב' מי כמוך נשא קכ"ח א' ולעת"י אתמר, אשריך קל"ח סע"ב.

אשריך רבות נשא פ"ח רכ"ז ב' הביאו פסוק אשריך וטוב לך בתלים ס"י קכ"ח ב' אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב, במד"ש פ"ו דאבות פי' שהוא ענין פירותיהן בעוה"ז וע' מענין פירותיהן בעוה"ז באגה"ק ע"פ וילבש צדקה כשריון, וע' בפרדס ערך פרי במא"א אות א' סקל"ה אשרי בכתר תמיד, אשרי בבניה כו' ועמ"ש כד"ה ביום השמע"צ פי' אשר קדשנו במצותיו אשר נשבעת, וברבות ר"פ שמות אשר על שם ואשרו אתכם כו' ארץ חפץ כו', ועמ"ש ע"פ אחת היא יונתי, ראה בגות ויאשרה את הברכה אשר תשמעו, וע' מזה רבות נשא פי"ד דר"ס ע"ג בקרבן נשיא שבט אשר אין אישורן כו' אלא ע"ש שבחרו בהקב"ה כו', להעיר מפסוק ותומכיה מאשר, אשריכם זורעי על כל מים תמוך אשרי במעלותיך תלים י"ז ה' לא תמעד אשרי תלים ל"ז ל"א, היינו רגליו שפוסע בהן וזהו ענין שנאמר באשר וטובל בשמן רגלו, זרגלים בחי' מעשה זהו אשריך בעוה"ז היום לעשותם וזהו אשריכם זורעי זריעה היא המצוה כו', ולשון הצלחה ע"ד ויהי נרעם כו' ומעשה ידינו כוננה, וזהו אשרי העם שה' אלקיו כו', (וגם לשון הבטח עמ"ש ע"פ ומגבעות אשרינו) והצמיחה היא וטוב לך לעוה"ב מה רב טובך אשר צפנת פי' מבחי' אשר נמשך צפנת ולע"ל גילוי הטוב.

ישראל הגה ישראל לי ראש ואשר אותיות ראש, בד"ה זכור את יום השבת בת"א פ' יתרו, ובמא"א אות א' סקל"ה היסוד נק' ראש הגויה והעטרה אשר, ובפרדס ערך אשר הוא יחוד חר"ב א"כ ע"ד לוייתן כו' וכן ביסוד, לפ"ז

אור זואת הברכה התורה א'תתפה

אשריך ישראל ע"י מוחין דא"א הנמשכים בו"א במוחין שלו הנק' ראש גילוי התענוג להעיר מענין אשר לשלמה, בוח"ב צ"ב ב' פי' אשריך ישראל מה שבכחם לעורר אתעדל"ע ע"י אתעדל"ת ועמ"ש ע"פ הבאים ישרש יעקב כו' ואשרו אתכם כו' ארץ חפץ כו' כלומר בהם הכח הוריעה של חפץ ה' יגדיל תורה כו', ועפ"ז א"ש אשריך בעוה"ז עפמ"ש בכיבוד כי ביום הזה יכפר כו', ח"ג דקל"ח סע"ב פי' אשריך לפי שחלק הוי' עמו ע"ד אשרי העם שה' אלקיו כו' ועמ"ש בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך כו'.

מ"י כמוך. ברבות שה"ש י"ח ד' ע"פ דודי לי ואני לו הוא אמר לי אשריך ישראל מי כמוך ואני אמרתי לו מי כמוכה באלים ה'. ויש להבין מדוע שם נאמר מי כמוכה בה"א לבסוף וכאן לא נאמר כן, והנה פי' מי כמוכה באלים, פי' הרמב"ן מי כמוכה במלאכי מעלה והן השרים ואלקים של העכומ"ז אשר חלק להם, משא"כ בישראל נאמר אנכי הוי' אלקיך שמע ישראל הוי' אלקינו, והייתי לכם לאלקים, ועז"נ מי כמוכה באלים הוי' וכמ"ש יתרו עתה ידעתי כי גדול הוי' מכל האלקים, וזהו את ה' האמרת היום עשוני חטיבה אחת הוי' אלקינו הוי' אחת, כי נאמת הם רק כגרזן ביד החוצב בו הם רק שלחתי השפע כו', ולכן נאמר מי כמוכה בתוס' ה' היינו ה' תתאה שהיא המושל על כל מלאכי מעלה כו', ומזה נמשך וה' האמירך ומי כעמך כישראל גוי אחד כו' וזהו אשריך ישראל מי כמוך, ולכן נאמר כמוך בלא ה' כי הוא משבחם בעלייתם בשרשם בבחי' כתר המרומו בכף פשוטה כנודע מענין ולכי לך, ובוח"ג נשא דקכ"ח רע"א משמע מי כמוכה באלים הוי' לע"י אתמר ע"ד והוא כהן לאל עליון דפי' עליון היינו סוכ"ע כמ"ש סד"ה וירדת היום ובר"ה אחם נצבים שגבוה מז"א ממכ"ע, וא"כ לפ"ז פי' אשריך ישראל מי כמוך היינו ג"כ שנק' עם קדוש שגלקחו מבחי' סוכ"ע כו' וגבוהים ממלאכים, וע' רבות במדבר פ"ד ע"פ שאו את ראש כו' כשם שיש לי תלוי ראש כו' וירם קרן לעמו, ועמ"ש בד"ה מהיכן זכו ישראל לק"ש פי' ואבדיל אתכם כו' להיות לי, וזהו ע"ד ענין החטים וקש הנד ברבות ס"פ וישלח כו' הגם שחסידי עכומ"ז יש להם חלק לעוה"ב זהו רק מבחי' חיצוניות וכמ"ש לא עשה כן לכל כו' ונק' עם קרובו, ועמ"ש ברבות פ' וישלח פרשה ע"ה ע"פ ויותר יעקב לבדו, מה הקב"ה ונשגב שמו לבדו כו' וזהו אין כאל ומי כאל ישורון.

ענין נשע בה' ע"ד קרובה ישועתי ישועתם לא נאמר ברבות משפטים ס"פ ל"א, גם אשריך הוא ענין הוריעה אשר קדשנו במצותיו, ובחי' מי כמוך זהו הצמיחה.

פ' הברכה ל"ד ו'

ויקבור אותו בגיא מול כו' עמ"ש ע"פ ונשב בגיא מול בית כו', א) מד"ר פ' בראשית ס"פ ח', פ' בשלח פ"כ גבי ויקח משה את עצמות יוסף כו', נשא פרשה יו"ד קרוב לס"פ דף רמ"ב א' גבי ביום מלאת יביא אותו, כיוצא בו ויקבור אותו בגיא וכי אחרים קברו אותו והלא הוא קבר את עצמו ס"פ חקת, בסופו ממש ומבמות הגיא, ויקבור אותו בגיא, ס"פ בלק דר"פ ע"ב גבי והמה בוכים, ולפי שנתעצל לא ידע איש את קבורתו, ויש דרש דלא ידע הוא לשבה, וכמה פנים לתורה בפ' וילך ע"פ הן קברו ימיד, אני ופמליא שלי מטפלין כך מניין שנאמר ויקבור אותו בגיא, בקהלת רבה דף קוף ע"פ טוב ללכת אל בית אבל, גמ"ח בתורה בראשה ובאמצעיתה ובסופה כו' עד ויקבור אותו בגיא, דף קט"ו ג' בפסוק ויותר שהי' קהלת חכם, בקש קהלת לעמוד על הקץ מתי כו' שלשה סימנים מסרתי לך בקבורתו של משה בגיא בארץ מואב מול בית פעור ואעפ"כ ולא ידע איש את קבורתו, ליבא לפומא לא גלי (הקץ) פומא למאן גלי עכ"ל חזו ע"ד רבי לא שנה חייא מגיין לו, וזהו שמש ידע מבואו הא ירח שהיא מ' פה לא ידע מבואו י"ל הקץ, והנה שייכות הקץ לקבורתו של משה, י"ל כי ויקבור אותו בגיא וכתוב כל גיא ינשא, דקאי על לע"ל.

ב) זח"א בראשית ע"פ והאדם ידע את חוה דקאי לע"ל שיהי' ומלאה הארץ דעה, א"כ מה שעכשיו ולא ידע איש בחי' שער החמשים דבינה שזוהו קבורתו של משה יתגלה לע"ל.

ג) פ' יתרו דפ"ט א' מה ע"ק טמיר מכל טמירין כו' אוף הכי האי נשמתיא דאטמר בהאי רצון כו' כתיב ולא ידע איש כו', תרומה דקנ"ז סע"א, כי תצא דר"פ ע"א, זהו בראשית דכ"ז סע"ב ולא ידע גבר ית קבורתיה קבורתא דיליה משנה, אפ"ל כי קבורתא דיליה שער החמשים זהו משנה משה ג' היינו שער החמשים, והיינו כי תשב"כ זהו חכמה, ותשב"כ זהו ביינה בינה היא עצמה שער החמשים, וזהו שהתורה ניתנה במ"ט פנים טהור כו'.

ויהושע בן נון, פ"ח דב"ק דצ"ב ע"ב למדו מכאן הא דאמרי אינשי חמרא למאריה וטיבותא לשקייה.

רבות משפטים ר"פ ל"א קמ"ח ב' ויש חכמה טובה לבעליה כו' זה יהושע שנאמר ויהושע בן נון מלא רוח חכמה למה הוא דומה לגפנין (ברכה של מים, מ"כ) שמשקה כל המדינה והכל משבחין אותו אמר להם אחד שבחו למעין שמספיק לזה, כך היו משבחין ליהושע שהי' משקה לכל ישראל מחמתו, אמר להם שבחו למשה שכך העמיד שנאמר כי סמך משה את ידיו

עליו כו' עכ"ל. וע' בענין מקור מעין בריכה בוח"ב ס"פ בא דמ"ב ב' ההמעיין הוא חכמה והבריכה הוא בינה וכמ"ש מזה בסדור בדרוש ברכת הזימון בענין גברך זהו כי סמך משה את ידיו י"ל ידיו כמו יח"ו בחי' יר"ד הוא המעיין, ויהושע הוא הבריכה המקבל מהיר"ד ועמ"ש ע"פ פתח את ידיך יודיך בד"ה כי ההרים ימושו, וענ"ל כי הגה ביד יש ג' פרקין ופרק היד הוא חב"ד שבחסד כמ"ש במ"א בענין יום יום יעמוס לנו והקביה נותן לו מלא עומסו כו' ע"כ סמיכת הידים דמשה נמשך רוח חכמה ביהושע וכן חו"ג דא"א מתלבשים בחו"ב כו', ויקהל פמ"ח קס"ב א' וכן אתה מוצא ביהושע שבא מיוסף ומה כתיב בו ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כו'.

ס"פ בהעלותך דרס"ו א' ואעפ"כ משה לא חסר כלום כו' ויהושע כו' כי סמך משה כו'.

וז"ב ויקהל דרס"ו סע"א וב' ובמק"מ שם פי' ויהושע הוא מל' מלא רוח חכמה היינו הארת ו"ק דאבא הנק' רוח חכמה ע"י כי סמך משה שהוא ז"א את ידיו עליו כו' כי מהחכמה נמשך לז"א וממנו למל' כו'.

ולא קם נביא

פ"ב דר"ה דכ"א סע"ב חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולם ניתנו למשה חסר אחד כו' ביקש קהלת להיות כמשה יצתה ב"ק כו' ולא קם נביא כו', חז"א בנביאים לא קם במלכים קם כו', יש לפרש כי הגבואה הוא השגת המהות מ"ט שע"ב, ובוה לא קם נביא עוד כמשה, ומה שבמלכים קם אינו השגת המהות אלא ידיעת המציאות ע"ד חכם עדיף מנביא, ומ"מ אינו משיג המהות כו', ובמ"ע אופן ככ"ט ענין שתיקן שלמה ערובין וגט"י וגזר על שניות לעריות ועי"ז עשה אזנים לתורה והוא עיקר ענין ד"ס שארז"ל ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה ולכן אמרו במלכים קם, ועמ"ש בזה ע"פ והאזנת למצותיו שהוא ג"כ ע"ד עשה אזנים כו' וקרובים הדבר להנ"ל כי תשבע"פ זהו חב"ד שבמל', ותשב"כ היא חכ' עילאה ח"ס במלכים קם בכחי' חב"ד שבמל' מתניתין מלכתא בי מלכים ימלוכו וע' בת"א ע"פ יכיא לבוש הנביאים עתידים להבטל, משא"כ ההלכות כו' ומ"מ התנאים לא היו נביאים רק שזהו בענין חכם עדיף מנביא וכהנ"ל.

ב) רבות ס"פ נשא ס"פ י"ד דרס"ב ד' תני ולא קם נביא עוד בישראל כמשה בישראל לא קם אבל באו"ה קם כו' זה בלעם בן בעור כו', בלקי"ת פ' בלק כי משה הי' נבואתו מיסוד אבא שהוא דעת עליון שבז"א וכן בבלעם נאמר וידע דעת עליון כו', וי"ל עוד כי כל הנביאים השיגו רק בבי"ע והיו ענין שנתנבאו בכה ומשה השיג באצי' ח"ס שנתנבא בזה, וד"ס יאצ"ל מן

א'תתפח אור וזאת הברכה התורה

הרוח כו' וע' מזה ברבות בהעלותך ע"פ ויאצל כו' ולא קם נביא כו' ובלעם
הי ג"כ השגתו באצ"י דקליפה, וענין פי' אצילות דקליפה נתבאר בד"ה אם
בהרת קדמה כו'.

ג) רבות ס"פ ואתחנן דר"צ ע"ד ע"פ וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים
כו' אין עוד, אתה העדת עלי אין עוד ואף אני מעיד עליך ולא
קם נביא עוד כו', והנה פי' אין עוד היינו שהעולם בטל במציאות אליו ית',
ועד"ו הנביאים בטלים לגבי התורה, וכמארו"ל כל הנביאים עתידים להבטל
כו' וזהו ולא קם כו' עוד שאינן אפילו בבחי' עוד כו'.

ברבות פ' הברכה דף ש"א סע"ד איתא ג"כ כהנ"ל ברבות ואתחנן, בשה"ש
י"ג א' ס"פ הנך יפה רעייתי ודכ"ג א' שמשו שקול כששים רבוא
כו' ולא קם נביא כו' היינו כי ששים רבוא נמשכים מו"ק דז"א כשכלולים
זמ"ז כו' ומשה הוא נמשך מו"א ממש כו'.

בבחי' ר"פ ארא דע"ג א' ב' בענין ושמי הוי' לא נודעתי להם ושנבואת
משה הי' באספקלריא המאירה כו'.

זח"א ט"ב צ"ז ד' ח"ב ע"א ב', שלי"ה מ"ו ב' נ"ט א' קפ"ו ב' שט"ב שסב"א
שעב"ב, עמה"מ שער עולם התהו פמ"ח דכ"ז ע"א, שער קרית ארבע
פרק ק"ו דק"ו סע"א.

ודבר הי' עם משה פנים אל פנים.

זח"א פ' בראשית דנ"ג בענין ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך
האהל, וכ"ה בזהר ס"פ תשא קצ"ד ב', ובזו"ב ס"פ בשלח ס"ה סע"ב
אהל בל יצען ובל יסע יתדותיו כו' נער ודאי לא ימיש מתוך האהל כו' וע'
זח"ב דפ"ג סע"א מ"ט לא ימיש משום דעל יובל ישלח שרשיו כו' יוצא
מעדן, יוצא ואינו פוסק, וזהו באו"א תריז ריעין, ואיך בחי' זו למטה בנער
מט"ט כו', ויש להעיר מפסוק לא ימיש עמוד הענן יומם כו'.

ב) זח"ב פ' תרומה דקס"ד ע"א משכנא דעבד משה יהושע הוה קאים תדיר
ונטר ליה דהא לית נטירו דיליה בר ביה דאקרי נער דכתי' ויהושע
בן נון נער לא ימיש כו' (ועמ"ש מענין יהושע שנק' נער בלק"ת פ' צו) אבל
מקדשא לאו הכי דלאו נטירו דיליה אלא בקדו"ה דכתי' אם הי' לא ישמור
עיר כו'.

ג) ס"פ בחקתי דף קי"ד סע"א לא ימיש מתוך האהל בנין דאיהו כסיהרא
לגבי שמשא ואיהו אתחזי לנטרא. משכנא וע"ד לא ימיש כו', הנה
שמור לנזק' כמ"ש ע"פ תשמרו להקריב לי, וכן שמור זו משנה, ולכן יהושע

אור וזאת הברכה התורה א'תתפס

שהוא בחי' סיהרא ליה אתחזי לנטרא משכנא ומ"ש לא ימיש זהו ע"ד שיהי' יחוד שמשא וסיהרא כמו יחוד או"א תרין ריעין וכמ"ש ביהושע לא ימיש ספר התורה מפיו כו'.

מד"ר קכ"ד קנטב"ג קפח"א רמח"ד רמט"א רסב"ד רצג"ג ח"מ סב"ד, זח"ג ס"פ ואתחנן דרס"ט א' ע' בסידור ח"ב דע"ז ג' אך כשבאין לפני המלך, ועמ"ש בבה"ז בלק קפ"ז א' בענין כד איהי שליחא מאו"א אקרי מלאך כו' וכד שדי על דוכתיה, וע"ד הוי זנב לאריות ואל תהי כו' שועלים בי"ע לכן תעלא בעידנא סגיד ליה כמ"ש במ"א ופי' בעידנא חיי שעה, ועמ"ש בפי' ונערים ממשתה נגינתן דקאי אלע"ל שיאיר אור האצו' כבי"ע, נמצא אז בחי' הא' דנער כשהוא זנב לאריות יאיר בגילוי בבחי' הב' דראש לשועלים, וזהו ממשתה נגינתן כו' ודוגמת בנשמות שיתחבר המקיף הנק' מוליה להאיר בהפנימי.

פנים אל פנים. עיין הרמ"ז ואתחנן דרס"א א' אות י' ובפי' ויקרא דט"ו א', יובן עפמ"ש בביאור לאלה מסעי תקע"א, ענין הסתכלות פנים דז"א בפנים דא"א, וזהו פא"פ כי משה הוא ד"ע דז"א ונמשך לו מפנים דא"א ממש אבל לב"ג כתיב פכ"פ שנתלכש פנים דא"א בפנים דז"א ח"ש תתן אמת ליעקב ואח"כ מל' מקבלת הארת פנים מו"א חותם תוך חותם כו'.

ו**יאמר** יהונתן אל דוד מחר חודש ונפקדת וגו'. הנה החדש נק' ע"ש חידוש הלבנה שמתחדשת מחודש לחודש שבאמצע החדש מתחלת להתמעט אורה והולך ומתמעט עד שבסוף החדש תהי' בחי' חושך לגמרי ואח"כ במולד הלבנה תאיר כנקודה א' וזהו חידוש הלבנה והוא ר"ת והולך וגדל האור עד שבאמצע החדש תתמלא אורה ונק' מילוי הלבנה וכן חוזר תלילה ונמצא בלבנה יש שינויים רבים עליות וירידות מדי חודש בחדשו משא"כ השמש שאין בה שינויים אלו כלל מעליות וירידות וממילא אין בה בחי' ההתחדשו' אלא עומדת במדרגה א', ולכן ישראל מונין ללבנה שיש בהן ג"כ עליות וירידות כשהן עולין עולין עד לרקיע כו' משא"כ אוה"ע מונין לחמה שאין בהם עליות וירידות כ"כ, וזהו וללבנה אמר שתתחדש כו' שהם עתידים להתחדש כו', ולהבין ענין חידוש הלבנה בכל ר"ח ילה"ק סדר התהוות הזמן שידוע שהזמן הוא ג"כ נברא ומחודש שהוא ית' למעלה מבחי' זמן לגמרי כמו שהוא למעלה מגדר מקום לגמרי וכשנתהוה סדר

הזמן נא' כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול פי' שנתהוה וי"מ באצ"י חג"ח
 נה"י שנק' ששת ימים והן רק ששה המשכות וכל אחד מהן כוללת חיות
 הזמן של אלף שנה שלמטה שהן שם למעלה רק יום ובחי' אחד לבד
 ולא אלף שנה רק שאח"כ ע"י ריבוי השתל' נתהוו למטה מבחי' יום הנז'
 אלף שנה ממש, דהיינו שמהכלל הזה נתחלק לפרטים כמו בחי' ר"ה שיום
 זה דר"ה נמשך בו חיות המחי' וכולל הזמן של כל י"ב חדשי השנה ואח"כ
 מתחלק עוד ל"ב ר"ח שיום דר"ח מאיר בו חיות הכולל זמן כל ל' יום
 כא' ממש (אלא שהן כלולים בו בבחי' העלם אבל בגילוי אין מאיר בר"ח
 או אפי' בר"ה רק החיות השייך לזמן פרטי של אותו יובל לבד והוא
 כמשל הראש כולל כל חיות הרמ"ח א' שיש כן בו ממש ומ"מ הם בבחי'
 העלם אבל בגילוי אין מאיר רק החיות פרטי השייך לאברי הראש ולכן
 בר"ה ור"ח ג"כ מהות הזמן כמו בשאר ימים כי בחי' זו מה שכולל הזמן
 בעתיד לבוא אינו מאיר לנו בגילוי רק נכלל בו בהעלם) וזהו"ע המחדש
 בטובו בכי"ת מע"ב וכמו שהתהוות זו בכ"י הוא בעולם ונפש כך הוא ג"כ
 בשנה דהיינו שהזמן נברא ומתחדש בכי"ו ע"ד הנ"ל. והנה כתיב והי'
 מדי חודש כו' יבוא כ"ב להשתחוות לפני כו' וגם עכשו הוא כן בעליות
 הנשמות מידי חודש ושבת מגעה"ת לגעה"ע לפי שכל ר"ח מאיר הארה
 חדשה ועליונה מבחי' שלמע' ממהות זמן זה ומאיר ונמשך הארה חדשה
 הכולל כל החודש הבא, וא"א להיות המשכה זו אם לא שיהי' תחלה
 העלאה וביטול והתכללות שפע הראשונה לחדשה ומקורה, וזהו ההשתחוואה
 להשתחוות מדי חודש שע"י העלאה וביטול זה יומשך האור חדש, ולכן
 מתענים אנשי מעשה ער"ח כדי להיות העלאה וביטול וכן בער"ה ועד"ז יש
 ג"כ העלאה והמשכה דבר יום ביומו והו"ע לילה ויום וכן בכל שעה
 שנמשך צירוף חדש ואפי' בכל רגע בחי' רו"ש. והנה כל בחי' ההעלאות
 והתכללות הנ"ל הו"ע העלאת הברורים שהאדם מברר מדצ"ח ע"י אכילה
 ושת"י ומלבוש ומכון לש"ש וכשמתפלל ולומד בכח זה דוקא ובפרט ע"י
 מס"ג בק"ש באחד וזהו ד"פ בכ"י וד"כ יותר הוא מדי חודש ושבת מטעם
 הנ"ל וזהו"ע חודש הלבנה שמתחדשת בכל ר"ח דהיינו שמתחלה תחשך
 אורה שהו"ע ביטול והתכללות אורה בראש והוא בחי' העלאה וע"י העלאה
 זו נמשך אח"כ אור חדש מן השמש וזהו ר"ח והוא צירוף חדש משם
 הוי' ולא כמו הצירוף שהי' מאיר בחודש העבר כנודע, ועד"ז ר"ה הוא
 העלאה וביטול בבחינה עליונה יותר ונק' חג שהחדש מתכסה בו כמ"ש
 במ"א.

ב) אך להבין ענין השבת שממנו נמשך חיות לכל וי' ימי המעשה ואיך
 ר"ח כולל ל' יום ור"ה על שנה שלימה ושבת רק ז' יום הלא
 שבת גבוה מר"ח ואפי' מר"ה שנק' מקרא קודש ושבת הוא קודש עצמו
 וגם כשחל ר"ה בשבת אין בו תקיעת שופר בגבולין מה"ט שהשבת משלים
 ההמשכה שממשיכים ע"י השופר ואילו בר"ה עצמו-ארו"ל כל שנה שאין
 תוקעין בו בתחלתה כו' משא"כ כדאיקלע בשבתא הרי שבת גבוה מר"ה
 ואיך הוא רק חיות לז' ימים בלבד. אך הענין דהנה עד"מ בגשמיות יש

ב' בחי' חיים ותענוג וכל הנ"ל בר"ה ור"ח זהו החיות השייך לבחי' חיים שבלעדי החיות הזה הי' כלא הי' לגמרי. אבל בחי' תענוג הוא תוספות אור לאין קץ על בחי' החיים והרי ארז"ל מוטב לידיני' וליתי כו' לפי שהוא תענוג אין קץ וגם החיים מקבל מבחי' תענוג כו' וכמו שאין ערוך חיי ההדיוט ועני לגבי חיות ותענוג המלך כו'. ובחי' שבת זהו למע' בחי' תענוג עליון ויכל אלקים ויש בזה ב' בחי' שבתא דליליא ושבתא דיומא ג"כ העלאה והמשכה שבהתענוג וגבוה לאין קץ מהעלאה והמשכה הנ"ל שבכ"ז ואפי' דר"ח כו'. ולכן כל בחי' הנ"ל דהתחדשות דר"ח ור"ה זהו עכשו אבל לע"ל בגמר כל הבירורים יהי' יום שכולו שבת ומנוחה כו' גילוי תענוג ומ"ש מדי חודש בחדשו היינו מקור בחי' ר"ח כו' וכי' בחי' אלו דשבת ור"ח זהו הנק' בחי' חיים ובחי' חיי החיים כמ"ש רז"ל מחי' חיים כי החכ' תחי' וכתוב כולם בח"ע שהחכ' הוא מקור הדבור והוא בחי' חיים. אך החכ' מאין תמצא שהוא בחי' תענוג עליון ועו"נ כי עמך מקר"ח פי' מקר"ח היינו בחי' חיי החיים וכנו' בוח"ג דקני"ב שבחי' עתיק נק' נשמתא לנשמתא וגילוי בחי' זו הוא השבת כי בשבת נמשך נשמה יתירה ופי' נשמה יתירה היינו כי יש בחי' נר"נ והם בחי' חיים המחי' את הגוף שהנשמה שורה במוח והרוח בלב והנפש בכבד ויש בחי' הנק' נשמה לנשמה שהיא המחי' את הנשמה ע"ד שהנשמה מחי' את הגוף נמצא שהיא מבחי' מחי' החיים לכן הוא מחי' את החיים ממש. והא דשבת כולל חיות ז' ימים היינו שנמשך בהם גילוי מבחי' תענוג העליון וחיי החיים אבל החיות של כל ל' ימים נמשך מר"ח לפי שבר"ח מקבלת המל' שהוא הדבור מחי' חדשים מבחי' חכ' כמ"ש במ"א בביאור ע"פ והי' מדי חודש כו' וע"כ נמשך משבת רק על ו' ימים כי בחי' ת"ע וחיי החיים זהו בחי' שלמעלה מהזמן לגמרי שמשם נמשך התחדשו' ו' יומין הכללים כו' ובחי' זו מאיר בכל שבת וממנו לו' ימים פרטים. והענין כי ג' ימים קמי' שבתא וז' ימים בתר' שבתא הם מקבלים התוס' אור מהשבת לפי שהם ג' בחי' נר"ג ומקבלים הארה מבחי' שבת שהוא נשמה לנשמה וחיי החיים וממנו זורח הארה לג' בחי' נר"ג הנ"ל ולכן המועדים שייכים ללבנה וחמה בט"ו לחדש כו' משא"כ שבת כו' כי לבנה וחמה חדשים ושנים בבחי' זמן וכן יו"ט נק' זמנים אבל שבת הוא למעלה מהזמן והוא אחר ו' ימים העליונים כו' כי כן הגילוי הראשון מלמעלה מהזמן הם לו' ימים עליונים כו' ונמצא גם עכשיו יש ב' מיני המשכות הא' הנמשך כסדר ההשתל' מר"ה ור"ח ולכל יום כו' והב' גילוי מלמע' מסדר ההשתל' וזהו בחי' שבת וגם מבחי' זו מאיר הארה לכל יום כו' ומוזה הי' נמשך הזמן ולכך לא ירד מן בשבת משא"כ שאר השפעות גדלים גם בשבת כי בחי' שבת הוא בחי' פנימי' עליי' בבחי' תענוג ואז א"א להיות המשכת הזמן והתענוג למטה כו' וכל יו"ט נק' ג"כ מקרא קודש ולכן מזונות של אדם קצובים לו מר"ה לבד מהוצאות שבת ויו"ט כו'.

ג) ונחזור לענינינו (הנ"ל אות א') כי הנה כמו שהלכנה מתחדשת למטה בכל ר"ח כך הוא למע' כי הנה ענין ש' הוי' יש בו ב' ההיין

ועזיב ושם ה' גדולה כו' ושם ה' קטנה כו' שהוא בחי' מח' ובחי' דבור
 וזהו בה' בראם זהדבור בחי' מקבל מהמדות ונמשל ללבנה שמקבלת מהשמש
 כך ה' תתאה מקבלת מהו' דשם הוי' שהוא המשכה ולכן נקי' ה' קטנה
 כמו שהלבנה נקי' כן לכי ומעטי א"ע כו'. ובכל חודש מתחדש ונמשך
 צירוף אחר מג' אותיות יה"ו לבחי' ה' קטנה כו'. וזהו כענין חידוש הלבנה.
 וא"א להיות המשכה והצירוף החדש אם לא ע"י שיהי' תחלה עלי' ועזיב
 הפסוק שחורה אני ופי' בזהר פ' בלק דקפ"ו דאזעירת גרמה כו' ממה שהיתה
 בחי' ה' שהוא אורך ורוחב והתפשטות להאיר על הארץ ונעשית בבחי'
 ביטול ונקודה בעלמא בלי אורך ורוחב ע"ש עד שאח"כ מתחדש אורה
 ונבנית כמלקדמין ע"ש והיינו ע"י העלאת מ"ן מלמטה כמ"ש גבורי כח עושי
 דברו כו' ע"ש בזהר. וזהו ויאמר יהונתן אל דוד, כי דוד מלך ישראל
 הוא בחי' מל' ונקי' לכך דוד הקטן צדיקים יקראו על שמך לכי ומעטי
 כמו בחי' ה' קטנה הנ"ל בחי' לבנה, וכמו סיהרא ללמג"כ כן המלך מקבל
 מכל בני המדינה, ובחי' יהונתן יש בו ג' אותיות ראשון דשם הוי'
 שזהו בחי' שמשא המשפיע לבחי' סיהרא והיינו מ"ש יהונתן ל' מתנה
 השפעה לבחי' ה' תתאה וזהו מחר חודש ונפקדת פקידה זו זהו השפעה וכמו
 וה' פקד את שרה וכנודע בפ"י אלה פקודי המשכן כי בחי' מל' נקי' משכן
 ע"ש ושכנתי בתוכם ופקודי המשכן ע"ד חייב אדם לפקוד אשתו זהו ע"י
 אלה ש"ס משנה הכלולים משה, וזהו ג"כ ענין הוי"ו דיהונתן שממנו עיקר
 ההשפעה לה' תתאה וזהו ס' המה מלכות המה ס' מסכתות שכל בחי' כלול
 מעשר, ולפעמים כלול הו' משה ונקי' אלה פקודי כו' ובכל חודש נמשך
 המשכה חדשה לבחי' מל' וזהו ונפקדת, אך המשכה זו ע"י שיהי' תחלה העלאה
 וביטול וזהו כי יפקד מושבך, מושבך זהו התפשטות להיות מלכותך מל' כ"ע
 שנקי' ישיבה כמ"ש וישב ה' מלך לעולם והו"ע שהלבנה מאיר על הארץ
 ויפקד מושבך ל' חסרון כמו לא נפקד ממנו איש דהיינו שעולה המל' בבחי'
 ביטול במקורה וא"כ נפקד ונחסר מושבך והעלאה זו כדי שיהי' אח"כ המשכה
 בר"ת בחי' ונפקדת כו' וזהו וישקו איש את רעהו שבחי' נשיקין הוא בחי'
 גילוי האהבה ובחי' הקירוב אחר שהי' תחלה ריחוק ע"כ מחמת התחדשות
 הקירוב יבוא בחי' הנשיקין וכך למעלה שבירידת המל' בבי"ע בכל חודש
 מתרחקת ממקורה בחי' שמשא ע"כ בכל ר"ח שעולה המל' מקבל הארה חדשה
 משמשא לכן תחלה וישקו איש את רעהו, וזהו בכלל מאמר ונפקדת כו'. וזהו
 הבקשה ישקני מנשיקות פיתו ולכן בפיהו נא' ג"כ יה"ו כמו ביהונתן ומ"ש
 ויבכו הוא ג"כ מרוב האה' והתענוג כמ"ש על רע"ק שזלגו עיניו דמעות
 כשהבין בסודות שה"ש כו' והוא דמעות של שמחה.

עד דוד הגדיל. פי' עד זה הוא עד ולא עד בכלל דהיינו שכל הענין הנ"ל
 דיהונתן ודוד קירוב וריחוק דשמשא וסיהרא זהו עכשיו אבל לע"ל כ'
 הוי' אור הלבנה כאור החמה ולא יצטרך לקבל מיהונתן וזהו דוד הגדיל
 וכמ"ש ביום ההוא יהי' שגם ה' אחרונה תקבל מיו"ד ולא מהיו"ו כו' ואדרבה
 עזיב א"ח עט"ב עטרת דוקא. וזהו בחי' יום שכולו שבת שהוא ג"כ מל'
 והיינו משום כי עכשו ש' ב"ן שיוירד בבי"ע לברר הרפ"ח. וזהו סוד מיעוט

אור זאת הנרכה התורה א'תתצג

הלבנה וירידתה כבי"ע לברר כו' הנה הוא מתברר שנית ע"י שם מ"ה כי בחכ' אתברירו והוא בחי' שמשא. וע"ז מיוסד ענין הריחוק וקירוב דשמשא וסיהרא אך כ"ז הוא עכשיו דוקא שהבירור דרפ"ח לא נבררו עדין ומתבררים ע"י שם מ"ה לכן הלבנה מקבלת מן החמה אבל לע"ל שיושלם הבירורים הבירור דשם ב"ן אזי יתעלו לשרשה לשם ס"ג שהוא למעלה משם מ"ה והו' אי"ח עט"ב כידוע דשורש התהו הוא למע' מהתיקון והו"ע הבכורה שקנה יעקב מעשו בחי' לפני מלוך מלך לבנ"י אלא שאעפ"י שמכר עכ"ז כ' וישטום עשו כו' שנשאר טינא בלבו והו' הוראה שלא נתברר מעשו עדיין כל הרפ"ח ניצוצין אבל לע"ל שיושלם הבירור יקוים ורב יעבוד צעיר באמונה ולב שלם והו' עד דוד הגדיל למעלה מבחי' יהונתן כי דוד הוא בחי' לבנה ש' ב"ן יתעלה בשם ס"ג בחי' מט"ט שלמע' משם מ"ה שהוא בחי' יהונתן כנ"ל וז"ש יהונתן ואנכי אהי' לך למשנה פי' כמו שאתה בחי' מט"ט בחי' ו"ק דיצי' נק' משנה למלך לפי שהוא בחי' עבדו זקן ביתו ונק' מנעל דשכינתא ע"ש שבו מתלבש המל' ביומין דחול כך עדין לע"ל כשיהי' בחי' הגדיל דוד אז בחי' יהונתן יהי' ע"ד משנה למלך דמט"ט עכשיו כו' וד"ל.

לבאר הדברים ההפרש שבין שבת ור"ח וגם למה לא נק' שבת בשם ראש כמו החודש שנק' בשם ר"ח. אך הנה תילה"ק ענין מולד הלבנה שמתחלת החודש אין גיכר בה האור כלל ומעט מעט יתוסף אורה עד שבחצי החודש הוא מילוי אור הלבנה ומחצי החודש ואילך חוזרת להתמעט אורה מעט מעט עד שתחשך אורה לגמרי בסוף החודש וכן חוזר חלילה מרי חודש בחדשו. דהנה ידוע בפ"י וענין אור שהוא בחי' גילוי מן ההעלם וכמ"ש יוצר אור ובורא חושך כמ"ש במ"א. והנה מדת החסד נק' ג"כ אור וכמ"ש וירא אלקים את האור כי טוב וכתוב טוב חסד ירדפוני וכתוב כי טוב חסדך מחיים שמכ"ז מובן שהחסד והטוב הכל שרש אחד וגכללים שניהם בבחי' האור כי טוב, וא"כ לפ"י מובן דבחי' האה' שהיא ג"כ בבחי' חסד (כמ"ש אהבת חסד ואהבת עולם אהבתיך ע"כ משכתיך חסד) דהיינו פנימית החסד כטבע האהבה לעשות חסדים כידוע הרי נק' האה' ג"כ בשם אור והו' ואהבת בגימט' ב"פ אור או"י ואו"ה.

ובזה יובן ג"כ מה שמצינו בתורה ג"כ כמה ספורי מעשיות ברוב החסד הגשמי שעשה אאע"ה בהכנסת אורחים ולמה לא נו' על יצחק מעלה זאת אלא כי באברהם נאמ' אברהם אהבני בחי' אה' וחסד שמבחי' זו נמשך האור והגילוי למטה. והנה בק"ש נאמ' שמע ישראל ואח"כ ואהבת. והענין אשר לכאו' לא שייך בזה ל' ציווי לאהוב אך הוא שבתחלה כתיב הוי' אחד ובהתבוננות ענין אחד איך שאין ערוך אליו כלל וכן נא' תחלה אלקינו שהוא בחי' צמצום כדי שאח"כ יוכל לימשך בחי' התלבשות בו' רקיעים וארץ שבתיתת אחד וע"ד מ"ש בשמו"ע הוי' אלקינו ואלקי אבותינו אנת חכים אנת מבין כו' אשר אין ערוך אליו כלל לגבי מהותו ית' אנת הוא חד כו' לכן צריך קודם בחי' אלקינו שהוא בחי' צמצום (כנודע בע"ח ענין הצמצום ומק"ס ושאר הצמצומים כנו' בהג"ה בתניא) ואח"כ ואלקי בחי'

א'תתצד אור חזאת הברכה התורה

וי"ו המשכה שיתהוה בחי' אבותינו, חזו ג"כ פי' הוי' אלקינו שבפסוק ראשון דק"ש כדי שיתהוה בחי' התלבשות במדות עליונות הנק' ז' רקיעים וארץ עליונה כו' אשר בהתבונן כ"ז בודאי כל איש ישראל יהי' חפצו ורצונו תמיד ליכלל בהי' אחד ולא לירד למטה במקום החשך הגשמי, וזהו רע המס"ג באחד שלא נא' ציווי ע"ו מטעם הנ"ל שבהתבוננות באחד יהי' בודאי ממילא חפצו ורצונו וא"צ ציווי ואך הציווי הוא ואהבת והענין כי אדרבה כתיב ויתרון האור מן החושך ורצונו ית' דוקא להיות דירה בתחתונים ולכן הציווי ואהבת הוא הפי' בהפך מבחי' ליכלל למע' ולא לירד כו' אלא להמשיך מלמעלמ"ט וכמארו"ל שיהא ש"ש מתאהב על ידיך, פי' להמשיך גילוי אלקותו ית' מלמעלמ"ט וזהו מעשה אברהם הכנסת אורחים ואח"כ אמר להם דעו למי מברכין כו' כמ"ש במ"א (וזהו פי' ש"ש מתאהב כי שם הוא בחי' מל' שמים הוא בחי' ז"א והיינו שיומשך אור ההמשכה מא"ס ב"ה בשו"א שמהם נמשך האור למטה כו') וזהו כמ"ל דואהבת הוא בחי' אור שהאור הוא גילוי מלמעלמ"ט.

ב) והנה מבואר למעלה דאה' נק' אור והנה ער"מ אור הלבנה שאנו רואים כ"ז שהשמש עומד מקרוב אצלה תחשך אור הלבנה לגמרי, אך כ"ז שתרחק הלבנה מן השמש כך יתוסף בה האורה עד שבחצי החודש שהוא בתכלית הריחוק אזי מאיר בה אורה בתכלית השלימות ומחצי החודש ואילך שתתקרב מעט להשמש תתמעט אורה עד שבסוף החודש שתתקרב ביותר להשמש אזי תחשך אורה לגמרי ונמצא ריחוקה מהשמש גורם הארת האור של הלבנה אצלנו, והטעם הוא כי הלבנה היא מקבל מהשמש וכ"ז שהמקבל עומד מקרוב אצל המשפיע הוא בבחי' ביטול לגבי המשפיע ע"כ לא יוכל להאיר אז כלל לזולתו ע"ד אידי דטרוד למבלע לא פליט, כ"א אח"כ יוכל להיות משפיע כו', וכך הלבנה עם היות שהאור המאיר לארץ ממנה במילוי הלבנה קבלה מהשמש אבל אינה יכולה להשפיע אור זה כ"א בריחוקה מהשמש ולכן עיקר מילוי הלבנה בחצי החודש דוקא שאז היא בריחוק מהשמש ע"כ תאיר האור בכי טוב לכן מבואר בכהאריז"ל בשער היחודים דבט"ו לחודש הוא עת רצון לילך על קברי הצדיקים וכן אין נושאים נשים רק במילוי הלבנה כו' לפי שאז משפעת כל אורה בשלימות (מיהו בער"ח ג"כ עת רצון לילך על קברי הצדיקים וכן בט"ו לחודש משא"כ לישא נשים דוקא במילוי הלבנה כו'). והמשל מזה יובן בענין תולדות וגילוי האה' ואהבת כו' שנק' ג"כ אור שלהיות גילוי אור זה הוא ג"כ ע"י הריחוק כמ"ש מרחוק ה' נראה לי, פי' כי יש ב' מיני התבוננות הא' להתבונן בחי' ריחוק העולמות מא"ס ב"ה איך שאין ערוך אליו כלל שהוצרך להיות צמצום בהאור וזהו אלקינו עד שיאיר רק קו"ח לכן הכל רק כטפה מאוקיינוס נגד א"ס ב"ה ואפי' ימחת המשיח ותח"ה ונ' אלפים יוכלות הוא רק כטפה א' כו', ובהתבוננות זאת הרי מרחוק ה' נראה אליו שהוא מרומם ונבדל בערך מאה, ואזי דוקא יאיר בו אור התפעלות האה' שנק' אור שאינו מאיר רק מרחוק שמסבת הריחוק תגדל אור האה', ויש עוד התבוננות המביא בחי' קירוב והוא כמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש מהר"ע כי זה שהוא מרומם ונבדל

בערך היינו בענין בחי' הגילוי ונק' ממכ"ע היינו הגילוי שבקולמות הוא רק טסה א' או קו"ח ועצמות האור אינו מתגלה כלל אבל מ"מ ע"ז ניכר נאי ולא רחוקה היא שהסוכ"ע ניכר מלא שו"א ממש ועד"ו מהרה ומחי' ממש רק שאינו בגילוי. אי"כ אינו רחוק כלל מאחר שמלא השו"א ממש ומהרה כו'. ואי"כ יתבונן קרבת אלקים ממש כמ"ש אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו ומהתבוננות זו תפול על האדם אימה ופחד וביטול ולא בחי' אהבה וזהו כמשל הלבנה כשהיא אצל השמש שאו מצד הקירוב אינו מאיר האור שלה כי אדרבה היא בבחי' ביטול כו' (לכן ההתבוננות בפסוק ראשון דק"ש איך שאין ערוך אליו כלל שזהו בחי' הריחוק ע"כ מזה יומשך ואהבת שהוא בחי' אור כו' כך מ"כ ועם היות הדברים אמיתים וכמו שנת' במ"א ע"פ וידעת היום וע"ש בענין שלום לרחוק ולקרוב כו', אך כאן ניל לבאר בדרך אחר והוא משום דאמת נכון הדבר שמצד התבוננות איך שאין ערוך תגדל האה' לכן נק' האה' לרחוק שבא מצד הריחוק וכמ"ש מומר לדוד בהיותו במדבר ונפשי איתיד וצמאה לך נפשי בארץ צי' שכשישים אל לבו ריחוקו מאוא"ס והיותו בארץ צי' תגדל האה' והצמאון כמו שנת' היטב ע"פ וידעת הג"ל אך אי"כ לפי"ז מוכן דאד' זו היא בחי' רצוא והעלאה כמ"ש צמאה כו' והרי כאן אנו מפרשים דאהבת בחי' אה' שמלמעלמ"ס שיהי' ש"ש מתאהב ע"י שיהי' האה' להמשיך גילוי האור למטה היסך העלאה. ואי"כ אין לה שייכות שיהי' נמשכת מבחי' ריחוק ע"ד הג"ל שיתבונן איך היותו במדבר שהרי מזה יומשך העלאה ורצוא כו', ועמ"ש במ"א ע"פ ועשית בגדי קדש מענין ב' מיני האהבות הג"ל וע"פ בהעלותך ואי"כ כרי להבין איך גם האה' זו נמשכת ע"י הריחוק וקא צריך לבאר ע"פ מ"ש במ"א בפסוק שה"ש איך יש ב' התבוננות הא' להתבונן ביחוד היינו איך הוא קמ"י ית' דכולא קב"ח ממש אני ראשון ואני אחרון וכר אתה הוא לבדך ממש גם עכשיו שעשית את השמים וכו' כי הוא רק זיו והארה א' או דבור א' והוא כמשל ביטול הדבור בעודנו כלול במקורו וכן ביטול זיו האור השמש כשהוא כלול בגוף השמש שהוא בחי' אין ממש חוהו ההתבוננות בפסוק ראשון דק"ש הוי' אחד כמ"ש חוהו בחי' ההתבוננות בבחי' הקירוב ומזה נמשך המס"ג באחד שהוא ביטול לגמרי כיון דבאמת אין עוד כו' ואין שום בחי' יש כלל אך אי"כ אין נמשך אח"כ ואהבת הוא ע"י בשכמל"ז התבוננות ביחוד ע"כ ומבלעדי אין אלקים אבל מ"מ יש שם אלקים הגורם להיות בחי' היש דובר נפרד חוהו בחי' הריחוק ואז שייך בחי' האה' ואהבת שיהי' גילוי למטה ג"כ דירה בתחתונים וזהו כמשל שאור הלבנה אין נראה רק ע"י ריחוקה מהשמש כי יח"ע זהו בחי' שמש וזהו פסוק ראשון דק"ש שאו יבוא למס"ג ולא אהבה ואור וכמשל הלבנה כשהיא אצל השמש אין ניכר בה שום אור מרוב הביטול או כמשל אור חוהו השמש אין נראה בהשמש עצמו לפי שהוא בטל שם רק על הארץ שאין השמש עצמו שם ניכר אור חוהו השמש וכו' כך שיהי' גילוי בחי' אור האה' ואהבת הוא ע"י הפסוק בשכמל"ז).

א'תתצד אור זאת הברכה התורה

וי"ו המשכה שיתהווה בחי' אבותינו, זהו ג"כ פי' הוי' אלקינו שבפסוק ראשון דק"ש כדי שיתהווה בחי' התלבשות במדות עליונות הנק' ז' ריקיעים וארץ עליונה כו' אשר בהתבונן כ"ז בודאי כל איש ישראל יהי' הפצו ורצונו תמיד ליכלל בה' אחד ולא לירד למטה במקום החשך הגשמי, וזהו"ע המס"ג באחד שלא נא' ציווי ע"ז מטעם הנ"ל שבהתבוננות באחד יהי' בודאי ממילא הפצו ורצונו וא"צ ציווי ואך הציווי הוא ואהבת והענין כי אדרבה כתיב ויתרון האור מן החושך ורצונו ית' דוקא להיות דירה בתחתונים ולכן הציווי ואהבת הוא הפי' בהפך מבחי' ליכלל למע' ולא לירד כו' אלא להמשיך מלמעלמ"ט וכמארז"ל שיהא ש"ש מתאהב על ידי, פי' להמשיך גילוי אלקותו ית' מלמעלמ"ט וזהו מעשה אברהם הכנסת אורחים ואח"כ אמר להם דעו למי מברכין כו' כמ"ש במ"א (וזהו פי' ש"ש מתאהב כי שם הוא בחי' מל' שמים הוא בחי' ז"א והיינו שיומשך אור ההמשכה מא"ס ב"ה בשו"א שמהם נמשך האור למטה כו') וזהו כמס"ל דואהבת הוא בחי' אור שהאור הוא גילוי מלמעלמ"ט.

ב) והנה מבראר למעלה דאה' נק' אור והנה עד"מ אור הלבנה שאנו רואים כ"ז שהשמש עומד מקרוב אצלה תחשך אור הלבנה לגמרי, אך כ"ז שתרחק הלבנה מן השמש כך יתוסף בה האורה עד שבחצי התחדש שהוא בתכלית הריחוק אזי מאיר בה אורה בתכלית השלימות ומחצי התחדש ואילך שתתקרב מעט להשמש תתמעט אורה עד שבסוף החודש שתתקרב ביותר להשמש אזי תחשך אורה לגמרי ונמצא ריחוקה מהשמש גורם הארת האור של הלבנה אצלנו, והטעם הוא כי הלבנה היא מקבל מהשמש וכ"ז שהמקבל עומד מקרוב אצל המשפיע הוא בבחי' ביטול לגבי המשפיע ע"כ לא יוכל להאיר אז כלל לזולתו ע"ד אידי דטריד למבלע לא פליט, כ"א אח"כ יוכל להיות משפיע כו', וכך הלבנה עם היות שהאור המאיר לארץ ממנה במילוי הלבנה קבלה מהשמש אבל אינה יכולה להשפיע אור זה כ"א בריחוקה מהשמש ולכן עיקר מילוי הלבנה בחצי התחדש דוקא שאז היא בריחוק מהשמש ע"כ תאיר האור בכי טוב לכן מבראר בכהאריז"ל בשער היחודים דבט"ו לחודש הוא עת רצון לילך על קברי הצדיקים וכן אין נושאים גשים רק במילוי הלבנה כו' לפי שאז משפעת כל אורה בשלימות (מיהו בער"ה ג"כ עת רצון לילך על קברי הצדיקים וכן בט"ו לחודש משא"כ לישא גשים דוקא במילוי הלבנה כו'). והגמשל מזה יובן בענין תולדות וגילוי האה' ואהבת כו' שנק' ג"כ אור שלהיות גילוי אור זה הוא ג"כ ע"י הריחוק כמ"ש מרחוק ה' נראה לי, פי' כי יש ב' מיני התבוננות הא' להתבונן בחי' ריחוק העולמות מא"ס ב"ה איך שאין ערוך אליו כלל שהוצרך להיות צמצום בהאור זהו אלקינו עד שיאיר רק קו"ח לכן הכל רק כטפה מאוקיינוס נגד א"ס ב"ה ואפי' ימות המשיח ותח"ה ונ' אלפים יובלות הוא רק כטפה א' כו', ובהתבוננות זאת הרי מרחוק ה' נראה אליו שהוא מרומם ונבדל בערך מאד, ואזי דוקא יאיר בו אור התפעלות האה' שנק' אור שאינו מאיר רק מרחוק שמסבת הריחוק תגדל אור האה', ויש עוד התבוננות המביא בחי' קירוב והוא כמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש מהר"ע כי זה שהוא מרומם ונבדל

אור הזאת הברכה התורה א'תתצה

בערך היינו בענין בחי' הגילוי ונקי' ממכ"ע היינו הגילוי שבעולמות הוא רק ספה א' או קו"ח ועצמות האור אינו מתגלה כלל אבל מ"מ ע"ו ג"כ נא' ולא רחוקה היא שהסוכ"ע ג"כ מלא שו"א ממש ועד"ו מהוה ומחי' ממש רק שאינו בגילוי, אי"כ אינו רחוק כלל מאחר שמלא השו"א ממש ומהוה כו', וא"כ יתבונן קרבת אלקים ממש כמ"ש אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו ומההתבוננות זו תפול על האדם אימה ופחד וביטול ולא בחי' אהבה וזהו כמשל הלבנה כשהיא אצל השמש שאו מצד הקירוב אינו מאיר תאור שלה כי אורבה היא בבחי' ביטול כו' (לכן ההתבוננות בפסוק ראשון דק"ש איך שאין ערוך אליו כלל שזהו בחי' הריחוק ע"כ מזה יומשך ואהבת שהוא בחי' אור כו' כך מ"כ ועם היות הרברים אמיתים וכמו שנת' במ"א ע"פ וידעת היום וע"ש בענין שלום לרחוק ולקרוב כו', אך כאן ג"ל לבאר בדרך אחר והוא משום דאמת נכון הדבר שמצד התבוננות איך שאין ערוך תגדל האה' לכן נקי' האה' לרחוק שבא מצד הריחוק וכמ"ש מזמור לדוד בהיותו במדבר ונפשי איתך וצמאה לך נפשי בארץ צי' שכשישים אל לבו ריחוקו מאזא"ס והיותו בארץ צי' תגדל האה' והצמאון כמו שנת' היטב ע"פ וידעת הג"ל אך אי"כ לפי"ו מובן דאה' זו היא בחי' רצוא העלאה כמ"ש צמאה כו' והרי כאן אנו מפרשים דאהבת בחי' אה' שמלמעלמ"ס שיהי' ש"ש מתאבה ע"י שיהי' האה' להמשיך גילוי האור למטה היפך העלאה, וא"כ אין לה שייכות שתהי' נמשכת מבחי' ריחוק ע"ד הג"ל שיתבונן איך היותו במדבר שהרי מזה יומשך העלאה ורצוא כו', ועמ"ש במ"א ע"פ ועשית בגדי קדש מענין ב' מיני האהבות הג"ל וע"פ בהעלותך וא"כ כדי להבין איך גם האה' זו נמשכת ע"י הריחוק דוקא צריך לבאר ע"פ מ"ש במ"א בפסוק שה"ש איך יש ב' התבוננות הא' להתבונן ביחוד היינו איך הוא קמי' ית' דכולא קב"ח ממש אני ראשון ואני אחרון וכו' אתה הוא לבדך ממש גם עכשיו שעשית את השמים וכו' כי הוא רק זיו הארה א' או דבור א' והוא כמשל ביטול הדבור בעודנו כלול במקורו וכן ביטול זיו האור השמש כשהוא כלול בגוף השמש שהוא בחי' אין ממש חוהו ההתבוננות בפסוק ראשון דק"ש הוי' אחד כמ"ש חוהו בחי' ההתבוננות בבחי' הקירוב ומה נמשך המס"ג באחד שהוא ביטול לגמרי כיון דבאמת אין עוד כו' ואין שום בחי' יש כלל אך אי"כ אין נמשך אח"כ ואהבת הוא ע"י בשכמל"ו התבוננות ביחוד ע"כ ומבלעדי אין אלקים אבל מ"מ יש שם אלקים הגודם להיות בחי' היש ודבר נפרד חוהו בחי' הריחוק ואו שייך בחי' האה' ואהבת שיהי' גילוי למטה ג"כ דירה בתחתונים וזהו כמשל שאור הלבנה אין נראה רק ע"י ריחוקה מהשמש כי יח"ע זהו בחי' שמש וזהו פסוק ראשון דק"ש שאו יבוא למס"ג ולא אהבה ואור וכמשל הלבנה כשהיא אצל השמש אין ניכר בה שום אור מרוב הביטול או כמשל אור חיו השמש אין נראה בהשמש עצמו לפי שהוא בטל שם רק על הארץ שאין השמש עצמו שם ניכר אור חיו השמש וכו' כך שיהי' גילוי בחי' אור האה' ואהבת הוא ע"י הפסוק בשכמל"ו).

ג) והנה ב' בחי' אלו הם בחי' אברהם ונח' יצחק כי אברהם אהבי כתיב וי"ש ויקרא שם בשם הוי' אל עולם דפי' ויקרא היינו קריאה המשכה מגבוה לנמוך שיהי' שם ה' דאוא"ס מתגלה בעולמות דאבי"ע ויקרא אל עולם כו' ועד"ו כל ענין הברכות ברוך אתה שהוא המשכה וכ"ו הוא מפני שאברהם הוא בחי' אה' שנק' בשם אור כנ"ל אבל ביצחק כתיב ופחד יצחק הי' לי וכל פחד ורעדה הוא ביטול במציאות הביטול גבוה מהאה' וכמו מס"נ באחד שלמע' מבחי' ואהבת לפי שזה נמשך מצד הקירוב ועד"ו נא' לע"ל ובאו במערות צורים מפני פחד ה' מחמת הקירוב וגילוי אלקות כמ"ש ונגלה כבוד הוי' וז"ש ביצחק ותכהין עיניו מראות כי זהו בחי' חושך וכמו הלבנה בסוף החודש כשמתקרבת להשמש היא בחי' חושך וביטול ולא תוכל להאיר למטה וחרשך זה גבוה מהאור שהרי האור נמשך מצו הריחוק וע' בזהר פ' תולדות דקמ"א טע"ב לאור דא אברהם ולחושך דא יצחק (אלא דשם פי' דהוא חשך דלילה וכמה פנים לתורה) ועד"ו בפסוק ראשון דק"ש מעביר ידיו ע"ג עיניו לפי שהוא בחי' מס"נ וביטול שלמע' מבחי' אור דואהבת ועמ"ש במ"א ע"פ וירד הגבול וכו' מקדם לעין וזהו"ע דו"ר שיש יראה למע' מן האה' והוא בחי' הביטול שנק' דחילו ויר"ע שהוא בחי' יו"ד דחכ' בהעדר ההתפשטות לגמרי שלמע' מן הרחימו שע"י התפשטו' התבוננות דבינה שהוא ה' ראשונה (וע' זוהר פ' בלק דקפ"ו ע"פ שחורה אני דא יו"ד כו' ומ"ש ע"פ ראה אנכי נותן בענין יר"ד וה"א שהוא בחי' הביטול בהתבוננות ע"ש) ובכל הנ"ל מובן ענין מולד הלבנה מה שבסוף החודש תחשך אורה לגמרי לפי שמתקרבת אל השמש שזהו בחי' יצחק (וזה"ש שחורה אני ונאזה ששופתני השמש פי' מחמת התקרבותה לבחי' שמש ויחור"ע נעשית בחי' ביטול לגמרי אך ונאזה כי חושך וביטול זה גבוה יותר מהתפשטותה להאיר בבי"ע) ומיד שמתרחקת מעט מהשמש מאיר בה נקודה א' והולך ואור עד חצי החודש וזהו בחי' אברהם ולכן מקריבים פרים בני בקר שנים כדי שלא יהי' יניקה לחיצוני' משני הבחי' וההעלאה וההמשכה כי ע"ש מקבלים מחו"ב כמ"ש באברהם לו ישמעאל כו' וכמו שבכל ר"ח יש עלי' וקירוב כך ג"כ בכל ר"ה וזהו שתקנו בר"ה שופר של איל ע"ש עולה של יצחק דוקא ולכך או' בר"ה ובכך תן פחדך שהוא בחי' פחד יצחק וגם כל הכוונות מבו' בזהר ובפע"ח להמתיק בחי' פחד ודין דיצחק ולהמשיכם למטה ואברהם מסט' דא כו'.

ד) והנה לע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו ולכאורה אינו מובן הרי עכ"פ בחי' זו הוא בחי' הסתלקות האור מלמטה וא"א לומר כן על לע"ל דכתיב ונגלה כו' אך יובן בהקדים ענין ואהבת שהוא ב"פ אור איך נק' אור"ח איר והלא יצחק הוא בחי' חשך, ויובן בהקדים ענין שבת דהנה כתיב ששת ימים תעבוד פי' עבודה זאת בו' ימי החול הו"ע עבודת הבירורים דרפ"ח דהיינו להפך חשוכא לנהורא כי המזונות והלבושים וכל ענינים הגשמיים נפלו בשבה"כ בע"ש וע"י יגיעת האדם במו"מ כמזון ולבושים וע"ו מתפלל ומסור נפשו באחד ועושה מצות הרי כל מה שעשה נכלל ועולה לה' כקרבן וזהו ימי שנותינו בהם ע' שנה, אך הנה ידוע דמס"נ שכא"א מסור נפשו הוא

לפי אופן כלי השגתו באחד הפשוט וכלי השגתו מנפשו הבהמית שכל אנשי הוא ומגושם והנהי'א מלוכשת בה וא"כ איך יוכל באלקות ממש אך שזה ע"י השבת שלפי שבשבת הוא בחי' גילוי התענוג עליון שנמשך תענוג מלמעלה. והתענוג הוא מהבירורים וכמ"ש צחוק עשה לי אלקים לי' צחוק ותענוג וכמשל הקניגי כו' וע"כ יוכלו אז הבירורים באלקות באור תענוג עליון הנ"ל (עמ"ש על מא' הוהר ויקהל הנ"ל דר"ד האי רחא אתהני בההוא יומא מהנאתן דישראל כו' אתפלג לתתא ונהיר כו' שהענין דבחי' תענוג עליון מע"י המסתיים במל' דאצי' ואינו מאיר בבי"ע מחמת המסך אבל בשבת הוא מאיר ג"כ בבי"ע כו' ולכן יוכלו בו בירורי הניצוצין שהרי התענוג הוא מכל אשר עשה והנה טוב מאד ומבחי' הבירורים כו') והנה ענין ג' סעודות דשבת היינו בסעודתא דליליא נמשך התענוג מבחי' עתיק למל' והוא התענוג מכל אשר עשה וזהו כמו בחי' אברהם המשכה מלמעלמ"ט ואח"כ סעודתא דיומא נק' סעודתא דע"ק ואז עולה ונכלל התענוג מכל אשר עשה בעצמו' התענוג העליון שהוא למע' מע' מבחי' תענוג מכל אשר עשה וא"כ זהו העלאה מלמטלמ"ע וזהו בחי' יצחק כי יצחק לי' צחוק ותענוג מקור התענוג עליון. ואח"כ בסעודה ג' זהו בחי' נחלת יעקב הוא המשכה ג"כ מלמעלמ"ט לז"א ומהמשכה זו נמשך הכח ועז לששת ימי החול שאח"כ שיהי' החול חולין שנעשו עטה"ק שע"י המשכה זו יכול להיות אח"כ העלאה כו'. לפי"ז מובן ההפרש בין ר"ח לשבת שר"ח העיקר הוא המשכה שזהו בחי' אברהם אלא שא"א להיות המשכה זו כ"א ע"י ההעלאה תחלה בחי' יצחק. ובשבת נהפוך הוא שהעיקר הוא ההעלא' שזהו בחי' שבתא דיומא שהיא בחי' ההעלאה כנ"ל שגבוה משבתא דליליא שהיא המשכה. ולכן לא נק' שבת ראש כי הראש הוא הכולל כל חיות רמ"ח אברים וכן ר"ח חיות כללי לשלשים יום וזהו המשכה אבל שבת עיקרו ההעלאה וע"כ אינו בחי' ראש ולא עוד אלא שההעלאה לבחי' שלמע' מהומן לגמרי בחי' ע"ק המתנשא מימו"ע אפי' מבחי' אלף שנים בעיניך כיום אתמול ע"כ אינו שייך כלל לומר שהוא ראש וחיות כללי לו' ימים כו' וז"ש במשנה רפ"ח דנדרים ושבת שעברה ור"ח להבא. פי' להבא היינו שהוא המשכה כללית לשלשים יום שאח"כ אבל שבת שהוא העלאה א"כ כח העלאה זו נמשך מששת ימים שלפניו כו' ולכן ר"ה ג"כ להבא ושביעית שעברה כו' ע"ש. ועד"מ כמו שיש פרט וכלל והרי אין בכלל אלא מה שבפרט רק שבכלל נכלל חלקי הפרט בבת אחת וכמו המח' כולל פרטי הדבור בסקירה א' ועד"ז ר"ח כולל הלי' יום ור"ה כל השנה וכמו מא' דבראשית כולל כל הט' מאמרות להיותו בחי' מח' כו' ועכ"ז בראשית נמי מאמר הוא שאינו ערוך לגבי עצמות הח"ע שאינו בערך להיות כלל ופרט. כמו"כ בחי' ר"ח ור"ה זהו כלל לפרט ואין בכלל אלא מה שבפרט אבל שבת הוא העלא' בלמע' מהומן לגמרי המתנשא מימות עולם אפי' מבחי' כלל היותר גדול שהוא מה שאלף שנים נכללו ביום אחד מימו"ע דאצי' ועכ"ז בחי' עתיק נעתק ומובדל גם מבחי' יומין אלו ולבחי' זו הוא ההעלאה בשבתא דיומא שנק' סעודתא דע"ק ולכן כשחל ר"ה בשבת א"צ לתקיעת שופר כי שופר הוא בחי' המשכת התענוג בחי' אילו של יצחק ובשבת הוא גילוי ע"ק בלא"ה כמ"ש במ"א באריכות ע"ז.

אך ציל הקושי' דהרי בחי' יצחק והעלאה נשאר למטה בחי' חשך וכמו עריה קודם מולד הלבנה וא"כ מהו מעלת עלי' דשבת, אך הענין שיש ב' מיני עליות הא' עליית האורות לכד וא"כ נשאר הכלי למטה חשך ועד"ו הוא העלי' דער"ת ור"ה קודם השופר ולכן נק' דורמיטא בחי' שינה כמו עד"מ בשינה יש עליית הנשמה בידך אפקיד רוחי, ועכ"ז לגבי הגוף נשאר חשך גמור אבל כשאינו ישן ואין הנשמה מתעלה היא מאירה בגוף, והרי עלי' זו לגבי הנשמה היא באמת עלי' אכן לגבי הגוף והכלים הוא חושך, אבל הבחי' השנית הוא עליית הכלים שגם הכלי היא מזדככת ומתעלה, נמצא עלי' זו היא אור ממש לגבי הכלים ג"כ שמזדכך ומאיר בה אור גדול יותר, והמשל בזה כמו הנבואה זהו עליית הכלים שהגוף מזדכך ועולה כ"כ עד שמאיר בו אור גדול כמ"ש זירא אליו ה' ואתגלי לי משא"כ בחי' חלום בשינה זהו רק עליית האור והגוף אינו מתעלה אלא שמשיג ע"ד חלום לבד ואינו ערוך כלל החלום לגבי הנבואה מה לתבן את הבר כו', והנה בחי' שבת וייהכ"פ שנק' ג"כ שבת שכתון זהו עלי' הכלים שהכלים מתעלים עד שמאיר בהם אורו נפלאים כו', וא"כ מובן שעלי' זו הוא אור גדול ועד"ו יאמרו לע"ל ליצחק כי אתה אבינו, והו ואהבת ב"פ אור בחי' ארי ובחי' ארי' שהוא ג"כ אור ע"ד עליית הכלים, ועד"ו יובן מה שנא' לע"ל והי' אור הלבנה כאוה"ח כאור שבעת הימים כי השמש זהו בחי' ז"א שהוא ארי והלבנה מל' בחי' ארי' ועכשיו הלבנה מקבלת מהשמש והר"ע יהונתן וחד' והיינו ע"י המשכה נמשך הכח ועז להיות העלא' וארי' ערי'ת, וארי' זה הוא בחי' חשך למטה כי הוא רק עליית האור, אבל לע"ל יהי' ארי' דלבנה ע"ד עליית הכלים לקבל בפ"ע ממקור האור ממש ולא יהי' בה בחי' חשך כלל ואדרבה עלי' זו תהי' למעלה מההמשכה דע"י השמש וכמ"ש א"ח ע"ט"ב וזהו עד דוד הגדיל וכמו שבחי' יצחק יהי' למע' מבחי' אברהם שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו וכמעלת הזהב על הכסף כו', וזהו רשמתי כדכד שמשותיך ב' בחי' שמש כיון שיהי' אור הלבנה כאוה"ח (ועד"ו י"ל מה שאנשי יריחו היו כורכין את שמע שלא היו מפסיקין כלל בין אחד לואהבת לפי שרצו להגיע לבחי' אהבה דארי' הנ"ל ובבחי' זו א"צ להפסקה כי ההפסקה דבשכמל"ו רק כדי שיהי' ארי' כמש"ל והיינו אנשי יריחו ע"ש הירח שזהו בחי' לבנה, ואעפ"כ אין הלכה כדבריהם כי בחי' זו יהי' כשאר הלבנה יהי' כאוה"ח ואז לא יהי' שום הפרש בין יח"ת ליח"רע ויהי' הוי' אחד גם למטה בבחי' ועד אבל עכשיו אינו כן וכנ"ל שעכשיו העיקר הוא להיות ארי' המשכה כו'.

הג"ה הנה קדושת השביעי הוא יום השביעי ור"ה חודש השביעי ושנת השביעית והנה ימים נמשכים מהקיף גלגל ה'ט' הוא גלגל היומי וחדשי' נמשכים מהקיף גלגל הלבנה ושנים מהקיף גלגל חמה ולכא"ה הרי הימים חלקים פריטיים איך נמשכים מגלגל ה'ט' דוקא, אך כמו שלמע' יש ב' מיני המשכות הא' ממכ"ע וזהו בחי' זרי' מדות ודבור וכן למטה חמה ולבנה ממגד תבואות שמש וכו', והב' סוכ"ע וזהו בחי' כתר רצה"ע כל אשר חפץ עשה כמ"ש במ"א וכן למטה נק' גלגל ה'ט' מקיף לחמה ולבנה וטובבם

שתהי' הלבנה מאירה בלילה חמה ביום כמו שהרצון מנהיג ומשל על המדות והדבור שאינו מדבר ועושה כלי רק מפני הרצון אעפ"כ הרצון בהעלם וסוכ"ע מחדש בכי"ו מע"ב ולא שייך בזה חיות כללי וחדשים ושנים כי זהו רק בממכ"ע שם שייך בחי' ראש ורגל כלל ופרט כו' ובר"ח מולד הלבנה ובשני' מבחי' שמש כו' אבל סוכ"ע מחדש בכי"ו מע"ב וכן למטה גלגל הט' מקיף הכדור בכי"ו וכל הימים שוים בבחי' זו והוא מנהיג השפעת חמה ולבנה להיות תבואת שמש וגרש ירחים אין לך כל עשב שאין לו מול מלמע' בחי' ממכ"ע.

ומעתה יובן יותר ענין השבת שבא אחר בחי' ד' הקפות דגלגל היומי דוקא לכן הוא למעלה מרי"ה שנק' חודש השביעי שהוא שביעי לר' הקפות דלבנה כו' הענין כי הקפה דגלגל הט' זהו בחי' הכתר שהוא בחי' רצה"ע בחי' סוכ"ע והנה בכתר יש ג"כ פנימית וחיצונית היינו הרצון נק' חיצונית והתענוג הוא פנימית הרצון, ובשבת הוא גילוי התענוג שזהו פנימיות הכתר הנק' עת"י, וגילוי התענוג הוא כשנשלם הרצון כמ"ש וירא אלקים את כל אשר עשה דהיינו בששת ימי המעשה נמשך בחי' ממכ"ע מששת ימים שהן מדות עליונות המאירים בדבור עשדה מאמרות זה הי' בגילוי הרצון מאיר ע"ו בהעלם ונק' סוכ"ע, ובשבת כשנשלם כל אשר עשה והנה טוב מאד מתגלה התענוג שהוא פנימי' הרצון וכו' לכן גילוי זה נמשך דוקא אחר ר' הקפות דגלגל הט' וכמו בוי"ב ממש, וע"כ כל שבת הוא עליות בלמעלה מן הזמן לגמרי וכל יום שאח"כ נק' יום ראשון וכמ"ש במ"א ומבחי' זו נמשך אח"כ תוס' קדושה בששת ימי החול ונק' חיי החיים וכמש"ל ששבת נק' נשמתא לנשמתא כו' ומהשבת נמשך הארת נשמה יתירה לנר"נ בכל ר' ימי השבת ועמ"ש ע"פ אכלו ריעים מענין ב' מיני אכילות כמו חיך אוכל יטעם ולשובע נפשו וזהו כמו בחי' חיים ותענוג ובשבת המצוה להתענג ולא לשובע נפשו בלבד.

(שייך לדי"ה והי' מדי חודש בחדשו בלקוטי תורה פ' חזאת הברכה)

הנה כדי לעמוד על שרשן של דברים יש לבאר תחלה תוכן וכוונת התורה הנ"ל ומתחלקת לאותיות.

א) כדי לבאר ענין ר"ח שאינו נק' יום המעשה ומ"מ מותר בעשיית מלאכה. יקדים תחלה מהו ענין המעשה ע"פ פסוק כל הנקרא בשמי כו' עד אף עשיתיו שנמשך בו בבחי' מעשה כדי להיות התהוות האדם וכמ"ש נעשה אדם והוא הנק' בשמי כדחרגם יונתן. והנה שיי"ב נמשכים מחכ' בעשי' לצורך בחי' העליו' שיתעלו כל בחי' המעשה לקשרם בה' אחד וזהו לכבודי כו'.

ב) ועיקר ההעלאה בשבת מבחי' מעשה לבחי' עונג יצמתי במלכותך מלך רבא ולכן כתיב בשבת ודבר דבר דבור אסור כי דבור ל' הנהגה והמשכה גם בעשי' אף עשיתו משאיכ בשבת שהדבור חוזר לשרשו ולכן נתקן לכה דודי המשכת כה מלמעלה להעלותו כו'.

ג) אך מי שטרח בעייש כו' וצ"ל בכ"י מעין בחי' העלאת שבת זהר"ע העלאה שבתפלה וכל הענינים מויברך יודד עד ש"ע הכל הוא בחי' העלאה עד ש"ע שאוי' בא"י המשכה (עמ"ש בכיאוור דכי כאשר השמים החדשים שזו בחי' מ"ן ומ"ד וע"ש) ועיקר הגילוי ע"י תומ"צ כו'.

ד) אך ההפרש בין העלאה דחול לשבת כמו שאין דומה בן כפר שראה את המלך בחי' והאופנים ברעש גדול כו' ובשבת גילוי עונג בן כרך כו' (צ"ל בחול בירור מרע ממש ובשבת עליית הכל במדריגה עליונה כו') ולכן שמש בשבת צדקה ומרפא בכנפי' כו' משא"כ בחול חולת אהבה חלו נא כו'.

ה) אך בחי' ר"ח הוא שאז הדבור עליון מקבל מבחי' חכ' עצמה ולא כמו בשבת ימי המעשה שמקבל מהמדות ובחי' זו בעבודה שהיא סומע"ט מחמת האהמ"ס בלב כל ישראל אבל בר"ח שעת הכושר להמשיך לו ההשכלה וההבנה ושתהי' האהבה בבחי' ביטול דחכ' ובחי' זו נק' שער התצר הפנימי' הפונה קדים מקדם למעי"ב שהן ו' מדות כו' רק לפי שהוא בחי' דיבור לכן מותר בעשיית מלאכה בר"ח אבל אינו נחשב מכלל ימי המעשה (שהם ו' מדות) לפי שהדבור נתעלה בר"ח לקבל ממקרה וראשיתה הוא בחי' חכ' כו'.

ו) וכ"ז שבת וחדש דעכשיו אבל בחי' חדש בחדשו הוא ע"ד שבת בשכתו דר"ל שבתו של שבת שגם יום השבת נחשב אצלו כחול לגבי שבת (זהר"ע אלף הו' וכן יוכ"פ נק' שבת שבתון בבחי' תש"ו) בחי' שלמעלה מגוד השתל' כו' (ע' למנצח על השמינית) וכן עד"ו חדשו של חודש מקור ראשית ההתחדשות כו' (ור"ה נק' בחדש סתם שאז ג"כ הדבור מתחדש אך לא מחכ' לבד כמו בר"ח כ"א ממקור כו' ולכן צ"ל שופר כו' חדשו של חודש מ"מ בחי' אחרת ואולי י"ל כמ"ש בפ"י לס"ד דשרש י"ב ור"ח וחדש העבור מי"ג ת"ד זהו חדשו של חודש כי סתם ענין החדש מחכ' וי"ב גבולי אלכסון כו') אם ר"ה מעין בחי' חדש בחדשו יהכ"פ מעין שבת בשבתו.

ז) הנה לעיל נת' הא דר"ח אינו נק' יום המעשה משום כי בימי החול שהמל' מקבלת מו"ק דז"א נק' יום המעשה שהו"ק דז"א נק' ששת ימי בראשית שהן ימי המעשה וגם שאז מקבלת מחיצוני' דז"א שהוא השפעת המדה שנק' בחי' עשי' כו' משא"כ בר"ח שהמל' מקבלת מחכמה עצמה (שלא ע"י ז"א) הרי החכ' הוא למעלה מששת ימי בראשית ובשבת שהמל' מקבלת ע"י ז"א אבל שניהם עולים למעלה בעונג העליון (וגם מקבלת מפנימי' ז"א ע' בסודר במא' דתלתא אינון דזמינין מקודש כו') זמ"מ ר"ח מותר במלאכה לפי שעכ"פ הגילוי בדבור כו' וי"ל בזה דבמק"מ ס"פ נח (על דף ע"ה ב') פי' דבר"ח מל' מגלית הארותיה ע"י עולם הבריאה לבד כמו בשבת בסוד נתעלה וישב

אור הזאת הברכה התורה א'תתקא

על כסא כבודו ונמשך למטה משם ממש בדרך מעבר יצי' ועשי' ולא דרך
 התלבשות כו'. וקשה דהא בשבת דכתיב ממצוא חפצך ודבר דבר שהדבור נכלל
 ממש בשרשו וביארנו במ"א דאז חיות העולם מבחי' מח' ולכן ארז"ל הרהר
 מותר ופי' מח' היינו עולם הבריאה כי מדרי"מ נק' בי"ע כמ"ש כ"ו ע"פ שובה
 ישראל עד כו' וא"כ אם בר"ח ג"כ ההמשכה למטה מעולם הבריאה כמו בשבת
 א"כ היינו נמי ממח' ולמה אמר שבר"ח הגילוי מדבור כו'. אך באמת בזהר
 שם (דע"ה ב') לא משמע כלל מ"ש המק"מ מדכ' תרעא דא לא אתפתח באינון
 שיתא יומין כו' בר בארעא דישראל כו' ע"ש מכלל שבא"י (היינו בזמן הבית
 כמ"ש הפרדס בשער אבי"ע) גם בחול אין השער הזה סגור מכל כו' וק"ל
 דבא"י בחול ההנהגה ע"י ר"ק דיצי', ואי איתא דפתיחת השער אפי' בר"ח
 הוא שהגילוי מבריאה א"כ מהו שכתב בר מא"י כו' הלא אפי' בא"י יש חילוק
 הוה דבימי החול שולטין ו"ק דיצי' משא"כ בשבת ור"ח ששולטין ו"ק דבריאה
 א"ו משמע לכאורה דגם גילוי היצי' נק' פתיחת השער לאפוקי מימי החול
 שהר"ק דעשי' השולטין בכל העולם ולכן הוצרך לומר בר מא"י ששם גם
 בימי החול הגילוי מיצי' כו'. והנה בשבת ודאי הגילוי מבריאה אפי' בחו"ל
 וא"כ הגילוי מיצי' בח"ל שנק' ג"כ פתח השער (לפי הזהר כנ"ל מד"כ בר
 בא"י כו') אימתי הוא ע"כ צ"ל דהיינו בר"ח ואע"פ ד'פתח דיום דשבת הוא
 שהגילוי מבריאה מ"מ יפתח דר"ח היינו שהגילוי מיצי' ואין כל הפתיחות
 שוות וכמ"ש המק"מ עצמו לחלק בין פתיחה דשבת לדר"ח ולפי"ו א"ש דברי
 רבינו נ"ע דבר"ח הגילוי בדבור כי יצי' נק' דבור (ובא"י שבחול ג"כ הגילוי
 מיצי' י"ל בר"ח גילוי מבחי' עליונה יותר כי כמה פרצופים יש ביצי' כמ"ש
 בסדור הארז"ל בפסוד"ו ע"ש) וכן מצאתי בדברי רבינו בביאור ע"פ מחר
 חחדש אמר דיום המעשה נק' מל' דעשי' שבחול מל' דבריאה יורדת בכל
 לילה ומתלבשת במל' דעשי' משא"כ בר"ח כו'. אך צ"ל דלעיל בפנים אות ב'
 נת' ודבור פי' ל' הנהגה והמשכה גם בעשי' כו' ועוד דהרי בדבר ה' שמים
 נעשו א"כ העשי' נמשך מהדבור דלא שייך כלל עשי' ממש למעלה וא"כ מהו
 ההפרש בין שהנהגה מיצי' שהוא ג"כ בחי' דבור ובין שהנהגה מעשי' שהוא
 ג"כ בחי' דבור כו'. אך הענין די"ל מ"ש על כל שבח מעשה ידיך דמשמע
 בחי' עשי' ממש, והענין דנת' ע"פ מה יפו פעמיך בנעלים נעל בחי' מט"ט
 נעל דשכינתא וכן סנדל כי בחי' אותיות המבטא שמההבל הן רק בחי' לבוש
 לאותיות הקבועין בנפש שיורדין ומתלבשין בהן וכן אפי' אותיות המח' הן
 רק לבוש ובחי' לבוש אלו הן הנק' נעל לעצם אותיות הנפש וכן למע' נעל
 דבריאה הוא בחי' אותיות השכל והמח' שהוא בחי' מלאכים דבריאה ונעל
 דיצי' הוא בחי' אותיות הדבור שהן בחי' מלאכים דיצי' מט"ט מנעל כו'
 נעל דעשי' הוא ג"כ בחי' אותיות הדבור והוא בחי' מלאכים דעשי' בחי'
 סנדל וכמבואר שיש ב' בחי' אותיות הדבור א' בחי' אותיות שהן בהתחלקות
 ר"ק והן הנק' אותיות דיצירה וכמבואר בע"ח ז"א מקנן ביצירה, והב' בחי'
 אותיות הדבור בלי התחלקות ו"ק והוא בחי' אותיות דעשי' מל' מקננא בעשי'
 ואתעבדת נקודה חדא וכמ"ש אופן א' בארץ עכ"ל ואף שהסכר צריך ביאור
 ועמ"ש במ"א בענין מקרא בעשי' ומשנה ביצי' מזה יובן קצת דבמקרא

הגילוי רק האותיות כי בלטוטפות אינו מובן כלל ענין התפילין והר"ע נקודה
 חדא משא"כ הגילוי ו"ק כשר או פסול כו' הוא במשנה ביצירה כו' גם יש
 להבין ההסבר מענין אותיות הדבור ושהם בעשי' ממש באג"ה ע"פ ויעש דוד
 שם ח"ל אך ביאור הענין למה שהעשה"ז דוקא נברא בה' כו' כי ריבוי העולמות
 וההיכלות כו' ומדריגת המלאכים כו' הכל נמשך מפנימי' האותיות כו' אך
 עה"ז השפל כו' נשפע מבחי' חומר וגוף האותיות כו' בחי' חיצונית הכלים
 דמל' דאצי' נעשה נשמה לעולם העשי' עכ"ל עיי' עליו. לפ"ז יובן דרך עולם
 העשי' מקבל מחומר וגוף האותיות שהוא ההבל וזה נק' נעל (דעשי') אבל
 עולם היצי' שהוא עולם המלאכים מקבל מפנימי' הכלים דמל' דאצי' נעשו
 נשמה לעולם היצי' ועולם הבריאה מקבל מפנימי' הכלים דמל' דאצי' כו'.
 והנה בחי' אותיות דעשי' נק' מעשה ידיך וזהו תתברך בשמים ממעל ועל
 הארץ מתחת על כל שבח מעשה ידיך שהתהוותן מחיצוני' הכלים הנק' ג"כ
 אותיות ובורא קדושים ישתבח שמך קדושים הם המלאכים שהתהוותן מבחי'
 שמך אותיות דיצירה בחי' פנימי' האותיות כו'. והשתא א"ש דר"ח אעפ"י
 שהגילוי בבחי' דיבור מ"מ אינו נק' יום המעשה כי הוא בחי' פנימי' האותיות
 ודבור ל' הנהגה בעשי' היינו חיצונית האותיות, וזהו צדיק ה' בכל דרכיו
 היינו המשכה בבחי' וחסיד בכל מעשיו להמשיך גם בעשי' כו' וע' בסודור
 וכמ"ש בביאור ע"פ עיני כל. אך הנה עוד י"ל דהנה לעיל נת' ענין מעלת
 ר"ח שאין נק' יום המעשה מפני שאז המל' מקבלת מהכ' דאצי' משא"כ יום
 המעשה היינו כשמקבלת מנה"י דו"א, נמצא כ"ז הוא בבחי' אצי' וכאן אמרנו
 שהשינוי בין ר"ח ליום חול הוא אך הגילוי למטה מבחי' ר"ק דעשי' או
 מבריאה ויצי' כנ"ל, ולכאורה הם שני ענינים שונים. ומה ענין זל"ז. אמנם
 דבלא"ה י"ל ג"כ בענין שבת ויר"ט שהמל' עולה בעליות העולמות בתו"ב
 או גם למעלה מחו"ב א"כ אך ההנהגה למטה אם הוא מבריאה לבד בלי
 התלבשות הנ"ל דאצי' כלל זה א"א כי ואתה מחי' את כולם והיינו ע"י
 האצי' דאיתו וגרמוהי חד. אך דבר זה נת' בתיקונים (תיקון ו') ח"ל דבזמנא
 דשכינתא אתמר בה ולא מצאה היונה מנוח כו', אלא בשבתות ויר"ט זבההוא
 זמנא אתייחזות עד בעלה וכמה נפשות יתרות קא נחתן עמה לדיירא בישראל
 הה"ד ושמרו כו' לדורותם, ופי' ע"ז בס' כסא מלך בשבת ויר"ט שאז עולה
 באצי' להתיחד עם בעלה ונראה מכאן שביום שבת עצמו אחר היתר חזרת
 למקומה לברי' אמנם להיות שבאה מכ"כ ענינים שקבלה אינם יכולים החיצונים
 לתפוש בה וכשירדת מביאה לישראל נפשו יתרון לדיירא בהון וזהו לדורותם
 ל' דירה עכ"ל הרי מזה למדנו שגם בעת העלי' במדריגות העליונות שבאצי'
 עכ"ז יורדת אח"כ למקומה בבריאה להחיות העולמות כו' לפ"ז יובן ג"כ
 בענין ר"ח דשני הענינים אמת שאז המל' עולה באצילות במעלה עליונה
 יותר מביום החול וגם אח"כ כשירדת בבי"ע אינה יורדת כלל בעשי' כמו
 ביום המעשה כנ"ל ועמ"ש בביאור ע"פ או ישיר כו' המלך עומד על הלוח
 אגוסטוס יושב שאם נק' עשי' ורק המלך עומד בחי' רגלי' יורדות כו' משא"כ
 בחי' וישב ה' מלך כו' זהו כשאין העשי' מסתיר ונמשך מלמעלה מבחי' נה"י
 כו' וזהו ממש החילוק בין חול לר"ח ולכן נא' גבי ר"ח וישב המלך על הלחם

אור זאת הברכה התורה א'תתקנ

כר (וגם י"ל דשני הענינים מכוונים דכמו שיש מתר"ד ומעשה בבי"ע בריאה נק' מחשבה ויצר' נק' דבור ועשיה היינו מעשה כמ"כ יש ג' בחי' אלו ג"כ באצ"י וכמו שבבי"ע הנה בר"ח אין המל' מתלבשת בעשי' כמ"כ באצילות אינה מקבלת מבחי' עשי' שבאצ"י כ"א מבחי' עליונה כר עמ"ש עוד בביאור הזהר פ' בהעלותך ע"פ בנסוע הארון איך אפי' בשעת העלי' ממש של המל' מאיר ממנה בחי' למטה ע"ש שזהר"ע הנר"ן הפוכה) וע' עוד בתיקונים תיקון כ"א קרוב לסופו וז"ל ובג"ד עונת ת"ח בשבת דביומא דחול דשליט מט"ט אתמר סגור יהי' ששת ימי המעשה כו' בי' איהי סגורא תרעא שהמל' מתלבשת בו ויקרא אז גן נעול מחמת יראת יניקת החיצונים לפתח חטאת רזבך כמש"ש בת"ז בעמוד הקודם וזהו גן נעול בבחי' מנעל הנ"ל בחי' חשמל כו' וביום השבת יפתח תרעא וחצא מן מלבוש מט"ט לאתייחדא עם בעלה כו' (ועם שאח"כ מתלבשת בבריאה הנה שם פנימי' הכלים דמל' שמתכללים עם האורות וזה מעלת הנשמות על המלאכים כו' ע' בסדר שער הק"ש) ע' עוד בכסא מלך דכ"ו אות ח'.

לפמ"ש במ"א בביאור דיביאור לבוש מל' דעשי' נמשך דוקא מסוכ"ע חפץ עשה א"כ איך שייך שבת מבחי' לעשות אך י"ל השביתה עליית האותיות דעשי' שהן בחי' ממכ"ע וצ"ע שם בענין כרוב וסוס משמע סוס אותיות המשכה מסוכ"ע מלבוש מל' כו' או י"ל סוס אותיות דעשי' וכרוב דיצירה. ב"ה לית להו שביתות כלים כי השביתה ועלי' רק בפנימית העולמות בחי' אדם משא"כ בחיצוני' הכלים דומם צומח ואף שהגשמיים נלקח ממוקם עליון יותר היא הנותנת דשם אין שייך כלל שביתה ועלי' כי מעלה ומטה שוין.

הנה ענין ר"ח שאינו נק' יום המעשה ומבואר בהתו' מפני שבו' ימי המעשה המל' מקבלת משהה מדות דז"א אבל בר"ח מקבלת מהחכ' כר ולכאר מה טעם יש בדבר דלפי שמקבלת מחכמה אינו נק' יום המעשה מ"מ מחי' היא העשי' ואם משום שמקבלת מהחכ' שהיא למעלה מבחי' עשי' א"כ גם המדות הם למעלה מבחי' עשי' אך הענין נלענ"ד שיובן עם מ"ש בתניא ס"פ ט"ז בפי' מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה כו' כי דו"ר שבהתגלות לבו הם המתלבשים במעשה כו', אבל הדו"ר שבהתבוננות מוחו ותעלומות לבו גבהו דרכיהם למעלה מעלה מבחי' מעשה וא"א להם להתלבש בבחי' מעשה כו' ע"ש הרי שמבחי' המדות שבלב שפיר יוכל להיות נמשך החיות להתלבש במעשה משא"כ מבחי' השכל כו' וכך היא המדה למעלה שהמל' דאצילות מקננא באופן שהוא עשי' לכן האור והחיות והמוחין נמשך לה ממדות דאצ"י בחי' נה"י דז"א נעשו מוחין לנוק' כי מהמדות יוכל להתלבש בבחי' עשי' לכן כשמקבלת מו"א נק' יום המעשה משא"כ בר"ח שמקבלת המוחין מחו"ב עצמן שלא ע"י ז"א הרי בחי' חו"ב הוא למעלה מעלה מבחי' המעשה. אלא דאעפ"כ ר"ח מותר בעשיית מלאכה דכמו שבעבודה אשכחן דמח' טובה הקב"ה מצרפה למעשה כמ"כ נמשך חיות בר"ח מבחי' מוחין שמקבלת המל' מחו"ב להיות מזה בבחי' עשי' כו' ח"ש בתג"ה בתניא שם לפעמים התבונה

יודעת להיות מחזין דנוק' דז"א דהיינו כמו ברי"ח שהמלי' מקבלת מחזין שלא ע"י ז"א כו', והנה אע"ג דלמטה בעבודת ה' ענין זה דמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה זהו מעלה שע"י עולה מעשה המצות כר אמנם לגבי ר"ח שהוא בחי' הנ"ל דמחזין דמבחי' חו"ב מתלבשים בעשי' ה"ו למטה מבחי' שבת וזו"ט שאסור בעשיית מלאכה משום שההשפעה אינו נמשך דרך יצי' ועשי' כלל דרך מעבר לבד כו' ואין ענין זה כענין הנ"ל באדם דהתם אם לא תצטרף למעשה יהי' זה חסרון גדול למעשה המצות משא"כ הכא אדרבה כשנמשך למטה החיות מעולם הבריאה שלא ע"י הסתר העשי' עדיף טפי ומה יובן מה דהקב"ה נתן לנשים שכר שלא יעשו מלאכה ברי"ח כו', ומה יובן ג"כ הא דמרדכי רצה לגזור בפורים איסור עשיית מלאכה ולא קיבלו מיני' כי מרדכי רצה שהגילוי שבפורים ששרשד למע' בחי' יסוד אבא (המקבל מח"ס כו') שמתגלה בנוק' שלא ע"י ז"א יתגלה ממש למטה ויהי' א"כ או אסור במלאכה כמו ביו"ט כו' ולא קיבלו מיני' כי גילוי זה הוא ע"ד שמחשבה טובה מצרפה למעשה כר שאינו נמשך רק ע"י עשיי' כו' כנ"ל בענין ר"ח כו'.

בס"ד, לד"ה והי' נודי חדש בחדשו

בלק"ת פ' ברכה דצ"ח ע"ד שטה של * . ההתחדשות כנ"ל.

(הג"ה) כי הגה ההתחדשות מאין ליש מבואר למעלה שעז"נ כולם בחכמה עשית כו' עושה בראשית, וזהו ענין הנק' בפע"ח יחוד חו"ב שהם תרין ריעין ולא מתפרשין יחוד תדירי כי חכמה נק' אין ובינה נק' יש, וצ"ל תמיד ההמשכה מאין ליש וע' מ"ש מזה בפ' ואתחנן גבי שמע ישראל כו', ומבואר בפע"ח שער הק"ש פרק י"א שיחוד זה נמשך ממוחי או"א עצמן כו' ע"ש ופי' מן מוחי או"א עצמן כו' היינו מבחי' האור א"ס המלוכש בחכמה כמ"ש הוי' בחכמה וכמ"ש בתניא פל"ה בהג"ה, וע' מ"ש מזה בביאור ע"פ יונתי שזהו ע"ד משארו"ל משה מפי עצמו אמרן כו' דהיינו ברוח הקודש כמ"ש התוס' סוף מגילה ובכל ר"ח מקבל הדבור עליון אור חדש מבחי' חכמה כי הוא ית' וחכמתו אחד ונק' חכים ולא בחכמה ידיעא כו' וזהו פי' ראש חדש מחזין חדשים כו' אכן ענין חדש בחדשו מקור ההתחדשות הייבו למעלה מעלה מהחכמה אשר גם החכמה מתחדשת משם כדכתי' והחכמה מאין תמצא יש מאין כו', ושם הוא עיקר גילוי אור א"ס שהוא למעלה מבחי' הארת אור א"ס המלוכש בחכמה כו' וע' במק"מ בפ' בראשית ד"ב ע"א בד"ה אלהא רברבא גבי אמנם מאבא ואילך כו', ולכן נאמר לע"ל תגלה כבוד הוי' וראו

כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר, בישע'י סי' מ' היינו שיהי' גילוי בחי' דבור העליון שהוא התגלות אלקות למטה כמ"ש סד"ה ולא יקרא עוד שמך אכרם כו' ע"ש. והיינו כי עכשיו אותותינו לא ראינו שהאותיות, ודבר ה' אינו בבחי' גילוי למטה אבל לעיל עין בעין יראו כו', ומ"ש סד"ה זאלה שמות, וכ"ז מפני שאזי יומשך הגילוי ממקור ההתחדשות וע"כ יעשה חדשה בארץ להיות וראו כל בשר כו' ועז"נ ביום שידובר בה ע' בתניא פ"כ וכ"א שעכשיו הוא בחי' הסתר פנים ונדמה לנו הדבור עליך כדבורו של אדם שנעשה דבר בפ"ע כו' מה שבאמת אינו כן כו' ע"ש, אכן לעיל שיהי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר ואין דבורו מובדל ממנו ית' ח"ו כי אין דבר חוץ ממנו, אי"כ יהי' בחי' ביום שידובר בה, שהדבור הוא מיני' וכי' תעמ"ש בפ' נח סד"ה להבין הענין ולפי שיהי' וראו כל בשר יחדיו כו' עי"ו נמשך להיות יבא כל בשר להשתחוות כו' כמשי"ת. ועו"ל בענין חדש בחדשו, ע"ד מ"ש חדש ימינו כקדם, פי' כימי קדם שלמעלה מבחי' עולם כמ"ש באד"ר דקל"ד ב' הדינן שהן למעלה מבחי' ששת ימי בראשית וכו', וע' בזהר ע"פ הוי' מדי חדש בחדשו ח"א ס"ב ב', מ"א א', קי"ו א', קפ"א א', ח"ב קנ"ו סע"ב, ח"ג עי"ו א' ע"ט ב' קמ"ה א' קנ"ט ב', קפ"ב סע"ב, וע' מה שכתוב עוד בביאור על פסוק כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה כו', שמשם יובן עוד ענין פי' מקור ההתחדשות על דרך המבואר שם, וע' מה שכתוב גבי הללו י"ה שירו לה' שיר חדש, ע"כ ההגה"ה.

מזמור שיר חנוכת הבית לדוד, ארוממך ה' כי דליתני כו'. יש להבין מ"ש חנוכת הבית לדוד הלא לא חנכו דוד כ"א שלמה בנו בנאו וחנכו רק דוד הכין לבד, גם יש להבין למה דוקא דוד אמר ספר תהלים בשירות ותשבחות ולא שארי נביאים ובעלי רוח"ק, גם מהו הענין שנאמר בו אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כו' אשרי תמימי דרך כו' אשרי יושבי ביתך מה הוא מספר זה אמת שאשדי מ"מ מה אתה מספר, וכן גדול ה' ומהולל מאד כו', אמת שהוא מהולל מאד כו', וכן בכל ספר תהלים מהו ענין הסיפור, אך הענין הוא היות מודעת זאת דרש של דוד הוא מבחי' מל' דאצי' שהוא בחי' דבור העליון שהיו משבט יהודה ששרשו במל' כי יהודה נק' ע"ש הפעם אודה בחי' דבור כו', ודבור זה היינו בבחי' הודאה וביטול בא"ס ב"ה כי איהו בהוד ולכן דוד דייקא אמר ספר תהלים להודות ולהלל את ה' ית' אך הוא מחי' ומהרה את הכל והכל בטל אצלו ית' (וע' באגה"ק ד"ה להבין משל ומליצה וכן להשתחוות ולהודות כו' עד והוא מלשון הוד והדר) וגם מה שאמר אשרי האיש כו' היינו לפי שהי' מבחי' הדבור העליון שבבחי' זו הוא לגלות מה שצפון ונעלם בלבו כמשל הדבור שנגלה מה שבלבו ומחשבתו כמ"כ בחי' דבור העליון שיתגלה האמת לכל (ועמ"ש בפ' תתן אמת ליעקב כו', ויובן זה עוד ממ"ש בד"ה ושאתם מים בששון

בפי' מ"ש בס"י סופר וספר וסיפור וסיפור הוא בחי' דבור וספר הוא בחי' מח' כו' וכיון דבחי' דבור נק' סיפור ע"כ דוד ששרש מבחי' דבור העליון ע"כ אמר ס' תהלים שהוא סיפור גדולת ה' וגם סיפור אשרי האיש אשר כו'). והנה בחי' דבור שרשו מבחי' ח"ע כמ"ש בבחי' יסד ארץ, אבא יסד ברתא כמ"ש באגה"ק בד"ה ויעש דוד שם וזהו ג"כ ענין בחכ' יבנה בית כי צירופי אותיות הדבור נק' בתים כמ"ש בס"י שתי אבנים בונות שתי בתים כו', ובנין עולם הדבור הוא בח"ע שהוא מקור ושורש התהוות אותיות הדבור ולכן הנה בחי' דיבור העליון יש בו שני בחי' האחד כאשר כבר הוא נבנה הבית להיות בחי' אותיות הדבור שנמשכו מבחי' חכ' בבחי' דבור הב' קודם שנמשכו בהיותם כלולים עדיין באור החכ' בבחי' העלם וביטול. ויובן זה ע"ד שארז"ל באדה"ר כשהראוהו הקב"ה דור דור ודורשיו כשהראוהו דוד וראה שהוא בר גפלי נתן לו במתנה שבעים שנה שיחי' ויזמר לפני הקב"ה כו', ע' בילקוט בפ' בראשית ע"פ זה ספר תולדות אדם, ויש להבין מדוע דוד לא הי' לו חיים כלל עד שאדה"ר נתן לו ע' שנה, אך הענין הוא כמבואר ששרש התהוות הדבור הוא מבחי' ח"ע, וקודם שנמשכו בבחי' גילוי בדבור הם כלולים ובטלים במקורן בחי' ח"ע ושם הם בבחי' ביטול ואינם מהות כלל רק אח"כ כשנמשכו בבחי' ד' ומח' נתגלים בחי' התחלקות האותיות וכמו שא"ר בחוש שאין שום הרגשת בחי' אותיות אלא כאשר בא השכל בבחי' השגה שהוא בחי' בינה ואזי יש ונמצא בחי' אותיות המלוכשים להשכל משא"כ בשכל הנעלם שבנפש שלמעלה משכל המושג ומובן שם לא ימצא צירופי האותיות, כי לא שייך הלכשת אותיות רק לשכל המושג ומובן, ואע"פ שאדרבה מקור ושורש האותיות הוא דוקא בבחי' שכל הנעלם שבנפש המדברת שלמעלה משכל המושג, ולכן התינוק אינו יכול לדבר אף שמבין הכל, אך היינו רק שמקור התהוותם הוא משם, אבל מ"מ בעודם שם הם בבחי' ביטול לגמרי ואינם עולים בשם ודבר בפ"ע כלל (וכמ"ש במ"א ע"פ הרע"מ פ' תשא בענין עשרים גרה השקל דא יו"ד כו' מחצית השקל דא יו"ד כו' היינו כי עצם בחי' יו"ד זהו ח"ע שכולל ע"ס שבח"ע עצמה ומילוי היו"ד שהם ו"ד היינו בחי' קול ודבור ז"א ונוק' ששרשן ג"כ מבחי' ח"ע והם בחי' ו"ד דמילוי היו"ד, והנה כשנכתב עצם היו"ד כמו שהוא י' לבד יש בו בהעלם ג"כ בחי' המילוי שלו אלא שהוא בטל במציאות ואינו עולה בשם בפ"ע כלל וכך הו"ע הדבור כשכלול עדיין בשרשו בח"ע הוא בבחי' ביטול, ועד"ז הי' משרע"ה כבד פה וכבד לשון ואיתא בזוהר כבד פה לגבי אורייתא דבע"פ כבד לשון לגבי אורייתא דבכתב דהיינו לפי ששרש מבחי' עצם ח"ע ונחנו מ"ה ע"כ הדבור שם בטל במציאות ולא יכול לשפול א"ע בבחי' דבור כו' והיינו כענין ו"ד כשהוא בבחי' ביטול בעצם נקודת י' ח"ע עצמה כו') ובוה יובן הטעם שדוד קבל חייו דוקא מאדה"ר כי הנה ידוע שיש אדם עילאה ואדם תתאה חכ' בראש וחכ' בסוף פי' אדם עילאה היינו ח"ע דאצ"י (וכמ"ש בפרדס ערך אדם כי אדם גימט' מ"ה והוא חכ' כח מ"ה ועמ"ש בפ' תרומה בד"ה מי יתנך עוד טעם שחכ' נק' אדם שזהו בחי' אדה"ר כי ראשית חכ' פתיב וע' עוד

מזה בפי' יתרו בדי'ה להבין ביאר ענין האבות הן הן המרכבה) והרע
 אדה"ר ואדם תתאה הוא בחי' מל' חכ' בסוף וזהו בחי' דוד והוא בחי'
 דבור העליון כי עיקר בחי' אדם היינו שהוא מדבר שבוה ניכר היתרון שלו
 על חי' בלתי מדבר ולכן כלי הפה הוא בחי' גבוה מאד כמ"ש במכרי"ש
 וזהו שדוד שהוא בחי' דבור נק' אדם אלא שהוא בחי' אדם תתאה אבל
 עיקר בחי' אדם היינו כח שממנו נמשך הדבור והוא בחי' ח"ע שממנה
 מקור מחצב כח הדבור חתו בחי' אדם עילאה ולכן הי' דוד תחלה בר נפלי
 היינו שהדבור הוא כלול תחלה בח"ע בחי' אדה"ר ולא הי' מהות בפ"ע
 כלל ולכן הי' גפלי עד שנתן לו אדה"ר ע' שנה פי' ע' שנה הם ז"מ
 דאצי' וכ"א כלול מעשר הם גימט' ע' שמהם מקבל דוד הנק' דבור כמשל
 הדבור שמקבל מן המדות כידוע והיינו שיהי' מהות בפ"ע כו' (ובמ"א נת'
 ע"פ מא' הזהר פ' קדושים דפי' ע"א ע"פ אתם עדי וגו' נת' ענין זה שעם
 היות שרש הדבור הוא מח"ע ואעפ"כ צריך לקבל התארה מח"ע ע"י המדות
 דוקא. והיינו כי ח"ע הוא בחי' ביטול כח מ"ה והדבור הוא מקור להתהוות
 בי"ע שהם בחי' יש וביטול היש. ואם הי' הגילוי מח"ע עצמה הי' הכל
 ביטול ממש, וכמו באצי' לפי שמאיר בו ח"ע הוא בחי' ביטול. ולכן צ"ל
 המשכת ח"ע מתלבשת בהמדות ובהם וע"י נמשך לבחי' הדבור. וזהו שאדה"ר
 נתן לו דייקא ע' שנה שהם ז"מ דאצי' שמהם יקבל הדבור כו'. גם י"ל
 דמבואר במ"א דממל' שבחכ' נעשה חכ' שבמל' גם בענין מקרא קדש קדש הוא
 ח"ע ומקרא היינו כמו שקוראים לאדם בשמו והיינו מל' דאבא בחי' שם
 כו'. והנה ידוע ענין התורה שקדמה אלפים שנה לעולם היינו בחי' חוי"ב
 נק' אלפים אאלפך חכ' אאלפך בינה ונמצא חכ' הוא בחי' אלף שנה
 דאדה"ר אאלפך חכ' כו'. ולפי' א"ש שנתן לרוד ע"ש היינו ז"ת דמל' שבחכ'
 כו' כי המשכת החכ' למל' דאצי' צ"ל ע"י ז"מ והיינו ז"מ שבמל' דאבא
 כו') וזהו פי' כי דליתני פי' לשון דלה דלה לנו לשון שאיבה דהיינו שדלה
 אותי מבחי' החכ' שאהי' מהות בפ"ע. והוא ע"ד מ"ש ותמלא כדה כמו
 הדולה מים בכד מן הים הנה קודם שנשאבו המים בכד היו כלולים
 במקורם ובטלים בים ואח"כ כשנשאבו בכד נעשים מהות בפ"ע ומ"מ ערכם
 קטנה לגבי הים כמובן והיינו שנתצמצם השפע מן המים בבחי' צמצום
 להיות רק כד כו' כמ"כ המשכת הארת מל' דאצי' שנק' חכ' בסוף מבחי'
 ח"ע חכ' בראש הוא כמו בחי' כד מהים. והיינו שמתחלה היתה כלולה
 במקורה בבחי' ח"ע ואח"כ נמשכה להיות מהות בפ"ע כו'. וזהו כי דליתני
 שדלה אותי מבחי' ים הח"ע (ובמ"א נת' שזהו ג"כ ענין מארז"ל עד שלא
 נבה"ע הי' מים במים היינו שבחי' ח"ת שנק' מ"ת היו כלולים במקורן
 ח"ע מ"ע עד שנמשך בחי' ח"ת להיות בחי' ח"ע בפ"ע להיות מקור
 לבי"ע כו' ועמ"ש בפי' יתרו בדי'ה וכל העם רואים בענין אל תאמרו מים
 מים. והנה ענין דליתני ע"ד ששואב בכד מן הים י"ל דבחי' כד שייך במל'
 ע"פ מ"ש בפי' ושמתי כדכד שמשותיך כו'. והר"ע כ"ד אותיות דבשכמל"ו.
 גם י"ל ע"ד מ"ש בזהר ויקרא די"א סע"ב דעש"מ מכוונים כנגד עשה"ד
 א"כ הדבור עליון מקבל מבחי' כ"ד ספרים דאורייתא כו').

והנה דל"י זו שיהי' דליתני דהיינו המשכת המל' דאצי' מחכ' זהו ע"י ארוממך כו'. והענין הוא שכ"ע הוא הנק' רם שהוא בחי' רוממות שלמעלה גם מבחי' ח"ע, וכמ"ש בזהר בשלח דנ"ה ע"ב ע"פ אלקי אבי וארוממנהו, וע"ש דאלקי אבי היינו אלקי אברהם פי' אברהם הוא חסד ואלקי אבי היינו אור אבא מקור החסד, ואע"פ שבחי' זו גבוה מאד אעפ"כ וארוממנהו כי גם אבא צריך הרמה להעלותו לאריך וכן פי' במק"מ שם והיינו דעיקר הרוממות זהו בחי' כתר ונק' עומק רום ועמ"ש במ"א בפ"י כי יד על כס י"ה בחי' יד רמה שהוא למעלה מבחי' י"ה שהם ח"ר"ב כו', ע' מזה בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא) וחכ' הוא הנק' הוי' כדכתיב הוי' בחכ', והנה עדי"מ אנו רואים החכם כשישיג השגות עד שיוכל להכיל ולסבול עדין ואזי יוכל להעלים כ"ז בתוכו ולא יגלה לזולתו כלל משא"כ אם ישיג שכלים הרבה מאד והשגות ונביעות חדשות רבות שגובעים לו ממקור השכל בשכלו הנה ע"י ריבוי נביעות השכלים לא יוכל להסתיר ולהעלים הכל ומוכרח לגלות מזה דבר מה לזולתו והיינו מפני שלא יוכל הכלי להכיל הכל ומוכרח להיות איזה גילוי, עדי"מ החביות כשתתמלא ביותר יצאו המשקים משפתה לחוץ כו', ועדי"ז אמרו בית שנשפך בו יין כמים זהו סימן ברכה שמחמת ריבוי הברכה נמשך יין כו', משא"כ כשאינו נשפך זהו מפני שאין המילוי בעצם כ"כ, ואף שמה שנשפך הוא דבר מועט ואך זה בא מריבוי עצם השפע שמחמת זה נשפך מעט כו', וכן החכם הגם מה שמגלה לזולתו הוא מעט מזעיר אך מ"מ סיבת גילוי זה נמשך ובא דוקא מחמת עומק וריבוי נביעת השכל במקורו שמחמת זה מוכרח לגלות מעט כו', גמצא שסיבת הדבור של החכם שהו"ע מה שמגלה לזולתו שקהו ע"י הדבור, הנה הוא בא ונמשך מחמת ריבוי הגילוי באור השכל של החכם שזהו גורם הדבור כו', כמו"כ הנמשל למעלה, הנה קודם שנתגלה האור הכתר בחכ' בגילוי רב הי' הדיבור עליון מל' דאצי' כלול ובטל במקורו ח"ע לפי שכלי החכ' הי' יכול להכיל ולא נמשך ממנו בחי' דבור וגילוי למטה, ולכן הי' הצירופי אותיות שבהם מלוכש אח"כ בחי' השפעת החכ' הי' כלולים לגמרי במקורם ח"ע בבחי' ביטול ממש, שעלה בחי' הדבור באור החכ' ובטל שם, וכענין משה שהי' כבוד פה כו' מה"ט כנ"ל, אבל כשנמשך ונתגלה הארת הכתר בחכ' בגילוי רב, אזי מרוב הגילוי נעשה בחי' בקיעה עדי"מ שהאור בוקע על העלם הכלי ונמשך בחי' גילוי הדבור וכמ"ש אז יבקע כשחר אורך כו' והיינו המשכת בחי' דוד אדם תתאה בחי' דבור עליון שיהי' מרנן וזומר כו' היינו גילוי בחי' הדבור מהעלמו באדה"ר ח"ע ועיי' יהי' ההשפעה למטה ע"י צירופי אותיות דבחי' דבור העליון הנ"ל מל' דאצי' עולם הדבור ע"י השפעת החכ' דמל' להלביש בצירופי אותיות ועמ"ש מענין אז יבקע כו' ע"פ מאמר הזהר פ' אמור דף הובא בסידור כו', וזהו ארוממך הוי' כו' שנתרומם בחי' הוי' הנק' חכ' עד שהגיע אליו גילוי מבחי' כ"ע שבחי' רם כתר בא לידי גילוי בהוי' ופי' ארוממך שאתה הוי' מגיע אליך הארת הכתר, והו"ע עליות ממכ"ע בסוכ"ע והראי' לזה כי דליתני שדלה אותי לצאת מן החכ' להיות מהות בפ"ע אין זה אלא מחמת גילוי הכתר

אור זאת הכרכה התורה א'תתקט

כנ"ל (ועד"ז יובן ג"כ מ"ש במ"א ע"פ ושאתם מים כו' ענין ניסוך המים כחג כי בכל השנה הוא נסוך היין שהוא מבחי' בינה משא"כ מבחי' חכ' א"א להמשיך כ"כ בגילוי כדכתיב אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ובחתי"ס הוא נסוך המים שממשיכים בבחי' חכ' ג"כ בגילוי ע"ד הגילוי מבחי' בינה ואין זה אלא ע"י התשובה ביוכ"פ כו' לפני הוי' כו' דהיינו בבחי' כתר, ואז עליות ממכ"ע בסוכ"ע, וכענין ארוממך הוי' ועי"ז נמשך שיהי' גילוי החכ' בענין דליתני דלה לנה לנו בחי' נסוך המים שהוא מבחי' ח"ע כו', ועד"ז יובן מ"ש במ"א ע"פ ויקחו לי תרומה דתרומה יש בה ב' פי' א' לשון ארמותא ב' ל' אפרשותא, ובאמת הא בהא תליא שע"י בחי' ההעלאה, ארוממך הוי' כו', עי"ז דוקא בחי' המשכה כי דליתני וזהו אפרשותא) או דליתני צרופי אותיות לדתני בחי' הלידה כו', או דליתני לשון דלת ופתח שהמל' הוא בחי' הפתח והדלת שע"י הוא המשכה מאצי' לבי"ע וכן ההעלאה וכמ"ש בזהר פ' אמור דצ"ד ע"פ פתחי לי כו' דא פתחא לאעלאה לי בך הוא כו' וכמ"ש ג"כ בזהר ר"פ וירא ע"פ והוא יושב פתח האהל, וכ"ז שתהי' המשכת מל' שיהי' בחי' דלת ופתח זהו"ע כי דליתני והיינו ע"י ארוממך הוי' (וזהו ויקחו לי תרומה, פי' תרומה ל' הפרשה הוא בחי' מל' בחי' כי דליתני הוא בחי' פתח לאעלאה לי והיינו ויקחו לי תרומה ותול"ל לי לתרומה אלא דכולא חד כו' כמ"ש בתניא פ' * בשם הזהר תרומה קל"ד) וביאור הדברים הנה כתיב אין כל חדש תחת השמש פי' שמש הוא בחי' חכ', והנה מחכ' ואילך נק' השתל' וההשתל' זו היא כטבעת זה אחוז בזה בחי' עו"ע נק' יש מיש, וזהו אין כל חדש כ"א יש מיש כו', אבל החכ' מאין תמצא יש מאין ולא בבחי' עו"ע והיינו ע"י צמצום ומקו"פ בחי' דילוג לגמרי משא"כ מאצי' למטה אע"פ שבין אצי' לבריאה יש פרסא ומסך נמצא האצי' למעלה הרבה מן הבריאה ואעפ"י נק' השתל' כו' משא"כ מאצי' לא"ס למעלה מההשתל' דילוג, ולכן עיקר הרוממות למעלה מהחכ' היינו בחי' כתר מל' דא"ס שלגבי א"ס כל בחי' השתל' עו"ע הכל כטפה א' ואצי' ועשי' שזין ועז"ב המגביהי לשבת וע"כ המשפילי לראות בשמים ובארץ בהשוואה א' משא"כ רוממות דחב' על העשי' הוא בחי' השתל' עו"ע שיש לה ערך כסיפה מן הים כו' אבל לגבי המאציל א"ס אין ערוך כו' ולכן עליית החכ' לקבל גילוי אור מהכתר מל' דא"ס נק' ארוממך וזהו אלקי אבי בחי' ממכ"ע ח"ע וארוממנהו לבחי' סוכ"ע ועי"ז כי דליתני כו' כנ"ל וזהו שנאמר מזמור שיר הנוכת הבית לדוד כי בית היינו עולם הדבור כנ"ל בענין בחכ' יבנה בית וזהו בחי' דוד כו' אך עוד זאת שייכות ארוממך הוי' לחנוכת בהמ"ק כי להיות העלאה זו ארוממך הוי' זהו"ע הקרבנות, כי הנה נודע מענין והחיות נושאות את הכסא כו' שהוא לפי ששרשם מעולם התהו, ועי"ז יש בכחם להיות נושאות כו' שמגביהות ומעלות את בחי' הכסא ועל הכסא כו' לבחי' כי לא אדם הוא וכמ"ש צפונה לפני הוי' פי' למעלה משם הוי' כמ"ש במ"א (בדיה בכ"ה בכסלו כו' בפ' וישב) וכך ג"כ באדם שלמטה כי הנפש אלקית נלקחה משם

(*) בבחי' ישנו מקום חלק, והוא בפי' מז.

היה כי חלק הוי' עמו ועיי אתכפיא ואתהפכא דנהיב שרשה מבחי' חיות ואופנים עייז מעלה ומגביה את הנהיא והיינו גיב לבחי' המקיף שבנפש בחי' מזלי' וגזולים מן לבנון לבחי' אין שלמעלה מן החכ' (עמ"ש בד"ה האוינו השמים כו') ועייז נעשה ארוממך הוי' כו' כנ"ל ואחי"כ כי דליתגי הוא המשכה מלמעלה בתושב"כ ח"ע לבחי' תושבע"פ ותרד כדה על שכמה כו' וזהו אית בניך אלא בוניך כו'.

וזהו פי' שמע ישראל שמע שם ע' ב"ן ורפ"ח גימט' שם והוא בירור גהיב ועייז מתעלה גיב הנהיא הנק' ישראל ועייז גיב ארוממך הוי' חתו הוי' אלקינו כו' ואחי"כ ההמשכה הוא בחי' הוי' אחד כי אלף דאחד זהו בחי' נוצר חסד לאלפים שממנו נמשך בחי' אאלפך חכ' וזהו החיית דאחד ואחי"כ הדליית היינו בחי' כי דליתגי שנמשך מח"ע לבחי' דבור העליון והכד הוא כ"ד אתון דבשכמל"ו שהם כלי לבחי' ד' רבתי דאחה, והנה במילה כתיב גיב והוא יושב פתח האוהל פי' כי קודם המילה נק' אב רם בחי' ח"ע הוא בבחי' רוממות שלא הי' מאיר למטה במל', אך עיי המילה שעיי העברת הערלה כד אתכפיא ס"א אסתלק יקרא דקוב"ה לעילא היינו גילוי מבחי' סוכ"ע בחי' המגביהי לשבת שלמעלה מעלה מבחי' רוממות דחכ' כנ"ל ע"ד ירום מאברהם כו' וארוממנה הנ"ל וכענין עושה פלא ואדון הנפלאות, ועיי גילוי זה נמשך ח"ע בגילוי למטה במל', וזהו"ע שקראו אברהם הרי, וזהו מילה מל י"ה שבחי' י"ה באים בגילוי בבחי' פי הוי' דבר הוי' מלשון רוח ממללא, וגם מל גימט' שבעים כי התגלות חו"ב עילאין במל' נמשך עיי ז' מדות הכלולים מעשר כו' כנ"ל (ובע"פ פי' ענין מל הם ב' חסדים דגרי"ה וב' שלישי חסד דת"ת וכל חסד הוא כ"ו כמנין שם הוי' הם עי' בחי', ואפשר גם ע' שנה דדוד יש לפרש עדיז כי חסדים דגרי"ה נק' חסדי דוד הנאמנים) וזהו והוא יושב פי' והוא דא עתיקא יושב פתח האוהל הוא בחי' מל' שנק' פתח שנמשך הגילוי מבחי' הוא בבחי' מל' עיי המילה ועמ"ש בד"ה קול דודי כו' מדלג כו' מענין פתח, ועמ"ש מענין הוא דא עתיקא ר"פ לך לך גבי ה' דאברהם כו', וע' בוהר ח"א דקניג ע"ב.

הוספות

והנה להבין בתוס' ביאור ענין ואראה את הארץ כו' ומי' אה"כ ועתה ישראל
 שמע כו' יש להקדים להבין שרש ענין ראי' ושמיעה בעבודת ה'
 ששרשם בחי"ב כנודע דחכ' הוא בחי' ראי' וכמארז"ל איהו חכם הרואה את
 הנוולד וכתו' החכם עיניו בראשו ולכן נק' החכמי' עיני העדה ושמיעה היא
 בבינה כי שמיעה הוא ענין הבנה והנה צ"ל דידוע שהחכ' למע' מהבינה
 והרי אנו רואי' שהשמיעה יותר דקה במהותה מן הראי' שהרי השמיעה
 פעולתו לשמוע ולהאזין הקולות והדיבורי' שהן רוחני' ואין להם חומר גשמי
 ובראי' הפעולה פעולה גשמי' להביט ולהסתכל בדברי' גשמי' דוקא משא"כ
 בבחי' רוחני' כקול ודבו' אינו נתפסי' ע"י הראי' והיינו מפני שהשמיעה דקה
 יותר מן הראי' לכן תוס' בבחי' רוחני' כו' וצ"ל הלא הראי' גבוה יותר מן
 השמיע' שנמשכת מן החכ' והשמיעה מן הבינה כנ"ל ועוד זאת שהרי אנו
 רואי' ג"כ יתרון מע' בראי' משמיעה והוא בבחי' ההתפעלו' אשר אין דומה
 שמיעה לראי' כלל שההתפעלו' הנפש מן הראי' באינו דבר שתתפעל ממנו
 הוא ביתרון הרבה מאד מההתפעלות שהי' לה מהשמיע' של אותו הדבר
 שהרי כאשר יצייר בשכלו ויתבונן באיוו דבר נחמד לא יתפעל כ"כ ומכ"ש
 בשמיעה בעלמא וכאשר יראנו בעינו יתפעל ביותר וא"כ י"ל מאחר שההתפעלו'
 ימצא מן הראי' יותר מן השמיעה וזה מפני שהראי' גבוה יותר כנ"ל א"כ
 למה במהותם השמיעה דקה יותר לתפוס דברי' רוחני' משא"כ בראי' אך
 הענין דהיא הנותנת להי' שכה הראי' נמשך מבחי' החכ' שבנפש שהחכ' הוא
 למע' מהבינה שממנה נמשך כח השמיעה וידוע הכלל דכל שהוא גבוה יותר
 יוכל להשפיל עצמו למטה ביותר כמשל מי שהוא חכם גדול מחבירו יוכל
 להשפיל א"ע יותר למצוא דרכי' איך להשפיע חכמתו לתלמידו כמו ר' מאיר
 דהוה א' ג' מאה משלי' כו' וכך מצד מעלת כח החכ' שבנפש כך יוכל להיות משם
 ההשפלה וההמשכה למטה יותר מבחי' ההמשכה שמבחי' בינה והוא מה שכה
 הראי' שפל וגמשך לתפוס ענינים גשמי' משא"כ בשמיעה כו' לכך ע"י השמיעה
 יתפוס עניני' רוחני' וע"י הראי' בבחי' גשמי' אבל מ"מ ההתפעלות הנפש
 יהי' יותר הרבה מהראי' לפי ששרשו בבחי' החכ' (והיינו כי הראי' הוא
 השגת המהות וזהו בחי' חכ' ושמיעה היא רק השגת המציאו' שזהו בחי'
 בינה כמבואר במ"א דלכך נק' החכ' אתה ובינה הוא רק שהאדם הגשמי א"א
 לו להיות השגת המהות רק בדברי' גשמי' משא"כ ברוחני' א"א להיות רק
 השגת המציאו').

והנה עדין יובן ג"כ ענין ראי' ושמיעה בעבודת ה' והוא שיש ב' בחי'
 התבוננות הא' הוא בבחי' יחודית דהיינו איך שצבא השמים לך משתחווים
 כמארז"ל שהחמה שוקעת במערב ומשתחווה לקונה וכן כל המזלות בעבור
 שרואי' חיותם וקיומם המהווה ומחי' אותם ומקיימם וכן באדם עצמו הגוף
 שפל ובטל לגבי הרוחני' והחיו' שבו וע"ז נא' ראה נתתי לפניך את החיים

א'תתקינ

וכו' שהוא בחי' רא'י חושי' שיראה האדם בעיניו חיותו וקיומו מבחי' חי' האלקי' המחי' אותו וכן רואה ההשתחואה של צבא השמים.

וכן ענין והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול כו' זהו ג"כ ככלל ההתבוננות דיחוי'ת והב' הוא ההתבוננות דיחוי'ע בביטול ע"ס דאצי' לגבי המאציל ב"ה ובודאי ענין התבוננות דיחוי'ע הוא גבוה יותר שהרי כל העולמות ביי"ע אין ערוך כלל לגבי בחי' היותר אחרונה שבאצי' כמבואר בהערה לתיקון חצות בענין הושיט אצבעו הקטנה כו' וגם הביטול דבי"ע הוא רק ביטול היש משא"כ ביטול דיי"ס שהם בחי' ביטול אמיתי ממש ועכ"ז אנו רואי' שמההתבוננות מיחוי'ת תתפעל הנפש יותר הרבה מההתבוננות שלה ביחוי'ע. זהו מטעם הנ"ל דבבחי' הביטול דיחוי'ת הוא בחי' רא'י כנ"ל כמ"ש ראה נתתי לפניך כו' שגראה ביטול צבא השמים כו' משא"כ בחי' ההתבוננות דיחוי'ע אשר לא יוכל כלל לצייר ענין מהות הע"ס וביטולם לגבי א"ס ב"ה רק הוא בחי' שמיעה מרחוק לכך הגם שהתבוננות זו גבוה יותר הי"ז כמשל הנ"ל שהשמיעה תופסת עניני' דקי' ורוחני' יותר מן הראי' ומ"מ ההתפעלות ביותר הרבה בבחי' רא'י מבשמיעה כו' ומ"מ צ"ל ב' דברי' רא'י ושמיעה כי ההתבוננות דבחי' יחוי'ע גבוה ביותר כנ"ל וכנודע דבחי' ביי"ע נק' דומם בכלל לגבי האצי' וכמ"ש מן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן כו' כמ"ש במ"א.

ובזה יובן מה שתיקנו אנשי כנה"ג לומר בשכמל"ו הגם שמשה לא אמרו ואנשי יריחו שהי' כורכי' את שמע אין הלכה כמותם להיות כי שמע ישראל הוא ההתבוננות ביחוי'ע וזהו שמע ל' שמיעה כו' ובשכמ"ל הוא התבוננות דיחוי'ת לכן נא' ברוך כי ברוך הוא גילוי והמשכה כמבואר למע' לכן השבטים אמרו זה להיות כי הם היו מבחי' רא'י כמבואר בלק"ת מהאריז"ל ע"כ ההתפעלו' דיחוי'ע שבאצי' הי' אצלם ג"כ בבחי' שמיעה לכך א' בשכמל"ו שבבחי' זו יוכל להיות בחי' רא'י כנ"ל שמבחי' רא'י נמשך התפעלו' ביותר.

וז"ש אתה הראת לדעת כו' ומרע"ה לא הוצרך לומר בשכמל"ו משום דכתי' וירא ראשית לו שבחי' הראשית היא ח"ע המתגלה באצי' היתה אצלו בבחי' רא'י א"כ כיון שיחוי'ע הי' אצלו בבחי' רא'י לא הוצרך כלל להתבוננות דיחוי'ת ואנשי יריחו רצו שיומשך בחי' האה' דואהבת מהתבוננות דיחוי'ע שבאח"ד ע"כ לא רצו כלל להפסיק בין אחד לואהבת כו' ואין הלכה כמותם לפי שעם היות אמת נכון הדבר דהתבוננות דיחוי'ע שבפ' א' דק"ש יש בה שני מעלות טובות יותר מהתבוננות דיחוי'ת דבשכמל"ו הא' שהרי אין ערוך כלל ביי"ע לאצי' כנ"ל הב' דגם הביטול דאצי' אמיתי יותר לאין קץ כנודע ומבואר במ"א הפרש בין ביטול אמיתי לביטול היש. וא"כ לכאורה מהתבוננות ביטול זה באצי' לא"ס ב"ה יומשך בנפש התפעלות אמיתי יותר מהתבוננות דיחוי'ת עכ"ז צ"ל דוקא בשכמל"ו מצד שבוה הוא בחי' רא'י ומבחי' זו נמשך התפעלות יתירה כנ"ל ומ"מ צ"ל ב' הבחי' כנ"ל.

ואמנם אעפ"י שהתפעלות דרא'י הוא מבחי' יחוי'ת דוקא אבל כלות הנפש שלאחר ההתבוננות הוא ליחוי'ע דוקא דהיינו לעצמות אא"ס ב"ה שאין

בחי' הראי' אלא סיבה להתפעלות אבל מהות ההתפעלות תהי' לעצמו' אאי"ס ב"ה וכנודע בענין אליו ולא למדותיו דהיינו למהויע ית' ממש ולא למדותיו שהן העי"ס כנ"ל וזהו ענין שביקש מרע"ה ואראה את הארץ שרצה להמשיך בישראל בחי' הראי' ממש ביהו"ע וזהו עי' ואתחנן כו' מתנת חנם מאתדלי"ע בלי אתדל"ת ולכן אח"כ כשא' הש"י אל תוסף כו' אמר ועתה ישראל שמע בבחי' שמיעה אך כ"ו הוא עתה אבל לע"ל כתיב כי עין בעין יראו כו' והנה להבין קצת ענין בחי' ההתכוונות בבחי' ראי' הנה העיקר הוא להרגיל אי"ע תמיד בענין ביטול היש לאין וגשמי' לרוחני' והנה המשל להבין סדר ההשתלשלות באבי"ע דמבשרי אחזה באדם יש ד' מדרגות שכל ומדות ומי"ד הדי' הוא גשמי' בערך לגבי המחשבה שהרי אם מדבר האדם דברי' בלתי התלבשו' אותו' המחשבה בהם הנה לא יש כדיבורים הללו חיות כלל כו' לפי שהדיבור מצ"ע גשמי' הוא כשיוצא מהבל הפה אך כשהמחשבה מתלבשת כדיבור או יש בו חיות רוחניות כו' שיתלבש בו איזה השכלה שמצד השכלה זו המלוכשת בדב' יש בו חיות כי והחכ' תחי' משאי"כ האותיו' עצמם הם בחי' דומם ועד"ו המח' לגבי המדות שמחשבה בטילה בלי שום תשוקה אין בה חיות כמו כשהמחשבה בתשוקה נפלאה כו' וכן המדות לגבי השכל. נמצא הדיבור בטל באמת לגבי המחשבה שהמחשבה היא חיותו וקיומו וכן המח' לגבי המדות כו' אך זה מרגיש היטיב האדם בעצמו בעל המח' והדי' אבל לזולתו הנה הדיבור של רבו נרגש אצלו ליש ומקבל ממנו חכמתו משאי"כ מח' הרב הוא אצלו בחי' אין שהרי הוא לגבי התלמיד בחי' העלם ומי ימצאנו נמצא אף שלגבי המקבל נראה הדיבור יש והמח' אין אבל באמת נהפוך הוא שהמח' היא עיקר חיותו של הדיב' והרי הדיב' בטל לגבי המח' והוא בחי' אין והמח' היא היש. ועד"ו במחשבה למדות ומדות לשכל ונמצא שברוחניות כל הגבוה יותר הרי הוא נעלם ביותר משלמטה הימנו לדק ועמוק הימנו עכ"ו הוא יחשב יש באמת פי' שהוא יש אמיתי שמציאותו נעלה יותר לגבי שלמטה הימנו שבטל אצלו כו' כנ"ל ממשלים אלו ויוכן מכ"ז הנמשל למע' ענין ד' עולמות אבי"ע שבחי' עשי' הגשמי' בטל לגבי יצי' אע"פ שלמטה נרגש העשי' ליש גמור והרוחני' בחי' אין שאינו מושג ה"ז כמו שאצל התלמיד נראה הדיבור של הרב ליש ודבר עיקרי ומחשבת הרב לבחי' אין ובאמת נהפוך הוא שהמח' הוא העיקר חיות הדיבור והאדם רואה זה ממש כמ"כ רוחני' דיצי' הוא חיות דעשי' והרי העשי' בחי' אין וכלא חשיב לגבי חיות דיצי' המהוה אותו ועד"ו ביטול היצירה לבריאה וגבוה מעל גבוה וכו' וכולם בחי' אין וכלא חשיבי לגבי א"ס ב"ה חיי החיים ב"ה שהוא היש האמיתי והכל אצלו אין ואפס ממש וזהו ענין איזהו חכם הרואה את הנולד שירגיש לקבוע אצלו בבחי' ראי' איך שהעולמות נולדים מאין ליש בכל רגע ואיך שהיש הנראה בטל באמת לגבי הרוחני' המהוה אותו וזהו ענין אתה הראת לדעת כו' איך כי אין עוד מלבדו ממש.

לפ' ראה ע' תשא

בבזז להבין ענין פסח ומצה — גרונס" דף ג, וא קודם אות ו' נוסף:

קיצור. זהו ויתן אל משה בחי' מתנה בג' דברים באש ובמים ובמדבר שהם חו"ב כי אש ומים רוי"ש ובמדבר ודברי אשר שמתי בפיו וצ"ל דיש גריעותא ג"כ בל' מתנה והיינו מה שנמשכו התו"מ בדברים גשמי' שהם תחת ממשלת ק"ג והוי' הוי' פסיק טעמא זהו ויתן אך דהכתיב מורשה קהלת יעקב אך זהו לכללות ישראל ומ"מ לכ"א בפרט ארז"ל שאינה ירושה לך, והענין כי יש ב' בחי' בהנשמה ומצד בחי' מזלו מורשה היא להם רק מצד הנשמה כמו שהיא בגוף צ"ל והתקן כו' שאינה ירושה לך והיינו ע"י התפלה שתקשר יחד בו חלקי הנשמה ואזי המתנה היא בבחי' שאין לה הפסק וזהו ויתן אל משה כי משה לא פסיק טעמא. [מאות ו' עד הסיום חסר בבזז הנ"ל]

פ' תבוא

(א) את ה' האמרת כו'. האמרת לשון רוממות דהיינו כמארז"ל עשינוך חטיבה א' בעולם ולשון פורפירא כמו בצע אמרתו פורפירא דילי, ולשון אמירה ודיבור, והיום קאי על ר"ה כמ"ש בזהר ר"פ בא שלשה ספרים נפתחים בר"ה ולכאו' אינו מובן למה צ"ל לכל בחי' ספר בפ"ע דוקא וע' בו' דל"ז ע"ב מענין זה ע"כ זה ספר תולדות אדם כו' דקאי על ספרן של צדיקים והענין כמ"ש תהילים קל"ט גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו דהיינו שכל הנשמו' שעתידי' לבוא לעולם כולם ראה אדה"ר בס' תולדות אדם שהראה לו הקב"ה כמבואר בגמרא סנהדרין ל"ח ע"ב וע' בזהר פ' לך סע"ב צ"א מענין זה והאיך הם כתובים בספר היינו כגודע דס"ר נש"י הן מס"ר אותיות התורה ולפי שקודם ירידת הנשמה לגוף הי' כולם צדיקים ע"כ הי' די להם לכולם ס' א' וע' בפרד"ס ש"ח פמ"ב וע' בזהר פ' יתרו ד"ע מענין זה ספר וע' בפ' ויקרא ד"ר ע"א ודרמ"ו א' שם פי' ספר העליון בינה וספר דלתתא מל' וביתרו משמע דהוא יסוד.

(ב) וזהו ענין ג' ספרים נפתחים בר"ה שהן ג' קוין חגית כמ"ש במ"א. אך שרשם נמשך מענין ג' בחי' סופר ספר סיפור שבהן נבה"ע כמ"ש בס"י ופי' הארז"ל שהן הן הג' ספרים הנפתחים בר"ה כי הנה בחי' מל' ית' הוא בחי' דבר ה' ונק' סיפור ומקור המשכחה הוא מבחי' ח"ע הנק' סופר כמו שאנו רואים שהדבור נמשך ונתהווה בתינוק אחר ימי יניקתו שאז יש לו מוחי' דיניקה עכ"פ וע' מזה באגה"ק ע"פ ויעש דוד שם איך שהדבור שרשו מקדמות השכל אך המשכחה זו מהחכ' הוא ע"י הבינה הנק' ספר הוא מח' ע' דאו"א נק' תרי' ריעין ועמ"ש בד"ה ובבואה לפני המלך גבי אמר עם הספר ולכן התהוות העולם ובריאת יש מאין הוא ע"י ג' בחי' הנ"ל דספר וסיפור

וסופר ועמ"ש בדיה בשעה שהקדימו נעשה שזהו ענין בראשית ברא ות"י כחוכמתא ברא כי בראשית נמי מאמר הוא שהדבור שרשו מחי' ות"א בקדמין ברא היינו רצה"ע מקור החכ' ועזי' לבד יהגה אימה אי' סופר בחי' אי' מקום כבודו שהוא מה שעלה במח' הק' להיות אנא אמלוד לכבודי בראתיו שזהו הנק' מקום כבודי שרש ומקור המל' הנק' כבוד הנה בחי' אי' נמשך להיות סופר בחי' שאא"ס עצמו נמשך בחי' ועמ"ש מזה בתו"א ס"פ שמות תהו בקדמין ברא ועמ"ש מענין ג' בחי' הנ"ל דספר וסופר וסיפור בדיה ושאתם מים בששון בענין ערבים עלי ד"ס ולכן בדיה שהוא המשכת מדת מל' ית' עולם הדיבור וכמו שרמזו ברבות אמור ר"פ כ"ט בחודש השביעי בא' לחודש הה"ד לעולם ה' דברך נצב כו' ע"ש הוא ע"י ג' ספרים הנ"ל סופר וספר וסיפור ועמ"ש ג"כ מזה בדיה הקול קול יעקב שלחיות התהוות מאין ליש זהו ע"י החו"ב הנק' אין ממש רק שנמשך אח"כ ע"י הדיבור וזהו סופר וספר חו"ב ואח"כ הדיבור הנק' סיפור וע' ג"כ מזה בכה"ז פ' פנחס דרצ"ד גבי בחד צפרא ג"כ מענין הדיבור שרשו מחי' כו'. והנה להיות התחלקות צירופי אותיות הדיבור זהו ע"י ה"ג וכמ"ש שם בכה"ז הנ"ל בענין אתה פורדת בעזר ים וגם כמו שיש התחלקות ריבוי הנבראים בדצ"ח שאין כ"א דומה לחבירו מפני שכל א' יש לו צירוף אחר מיוחד מזולתו והתחלקות זו זהו ע"י ה"ג וכמ"ש במ"א בענין שעורה שעור ה' תהו כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו ולכן ר"ה שהוא בנין המל' הוא יום הדין וכמ"ש בסידור בדיה אד' שפתי תפתח ולכן אז נפתחי' ג' ספרים היינו אם המשיך האדם ע"י עסק התו' מבחי' סופר ע"י קיום ד"ס ומבחי' ספר ע"י רמ"ח מ"ע כנ"ל בתו"א פ' שמות ע"פ זה שמי שע"י קיום מ"ע נמשך מבחי' ספר שהוא בחי' אורות המתלבשים בכלי' שהן האותיות שבספר וע"י קיום מל"ת ד"ס נמשך מבחי' סופר שלמעלה מבחי' ספר האור שלמעלה מהכלי ובחי' סיפור נמשך ג"כ ע"י הדיבור בדי'ת ובתפילה וע"י הילולי' שבתהלים לעולם יסדר אדם שבחו ש"מ שהוא בחי' סיפור וע"י נצור לשונך מרע כו' אשר כל המשכות האלו נצרכים לבנין המל' בדיה וע"כ מעיינין בדין האדם ובאתדלית שלו כל השנה העברה אם המשיך ג' בחי' הנ"ל (וע' בפ' בשלח נ"ו א' ע"פ ע"כ יאמר בספר כו' ומשם נמשך הדין על הרשעים והמק"מ ליו ב' פי' בע"א דספרן של רשעי' בבינה צ"ל משום דשם בחי' תשובה כו' ודו"ק).

וזהו ענין את ה' האמרת היום כמ"ש בזהר ח"ב פ' תרומה קל"ו סע"ב ע"פ יום ליום יביע אומר ששלשה אותיות אמ"ר הם מורים על המשכת ג' בחי' השכל חב"ד הנמשכים להיות מחי' למדות ועמ"ש מזה בסידור ע"פ הנ"ל ובמ"א ע"פ לסוסתי ברכבי פרעה בשה"ש נת' ענין כי אמרתי עולם חסד יבנה אמירה הי' בלב והוא בחי' רע"ד והענין כי המדות הם לפ"ע השכל כי לפי שכלו יהולל איש והמשכת השכל בהמדות נק' אמ"ר ר"ת אש מים רוח כי יסוד האש הוא בהלב וה"ע בינה לבא כנודע דיסוד אי' מסתיים בחזה דז"א וז"ע בינה לבא ובה הלב מבין וכמ"ש מזה בדיה עיני כל יסוד המים הוא במוח בחי' חכ' וגם בחי' זו מאיר בהלב היינו

יסוד אבא והרח הוא הממוצע ביניהם וזהו לך א' לבי בקשו פני אמר לבי היינו המשכת ג' בחי' הנ"ל בהלב ומה נמשך הרעו"ד וע' מזה בהרמיו פ' אמור צ"ג ב' וזהו בקשו פני פנימי' הלב וזהו ענין כי אמרתי שהוא מאמר דר' על כנס"י ועי"ו נמשך אתעדל"ע מלמעלה להיות חסד יבנה שיומשך אא"ס המלוכש בחב"ד להיות מאיר בהמדות שבהם וע"י התנהגות העולמות וז"ע את ה' האמרת היום בחי' יביע אמ"ר. וז"ע לבבתי שהקב"ה או' לכנס"י שאתה המשכת אותי להיות בחי' לב שהוא ההמשכה להיות חסד יבנה וזהו ענין כי כל בשמים ובארץ כ"ל הם נש"ב הנמשכי' בשמים להיות חסד יבנה כי שמים אש ומים ועמ"ש בד"ה השמים כסאי ואח"כ נמשך בארץ ובחי' כ"ל הנ"ל נמשך ע"י ל"ך אמר לבי כי ל"ך אותי כ"ל וזהו לך הוי' הגדולה כו' ואח"כ כי כל וגו'.

והנה להבין מארז"ל ע"פ האמרת עשיתוני חטיבה א' בעולם והוא ע"י ק"ש שמע ישראל כו' ה' א' והו' ל' רוממות וחטיבה מלשון מחוטבות תבנית היכל בתהלים קמ"ד י"ב דפירש"י ענין הילול וכן במשלי ס"ו ז' י"ו חטובות אטון וה"ע שבה כי כתי' ביום ההוא יהי' ה' אחד וארז"ל אטו האידנא לאו אחד הוא אלא לא כעוה"ז העוה"ב שבעוה"ז לא כשאני נכתב אני נקרא והיינו שאין התגלות שם הוי' ממש כ"א ע"י התלבשות בשם אד' שהוא הסתר וכמ"ש בזה בתו"א פ' וישב בד"ה שיר המעלות כו' היינו כחולמי' והענין דהנה כ' אני הוי' לא שגיתי שאין שום שינוי אצלו ית' בין קודם בה"ע ובין אחר שנבה"ע והיינו לפי שגם עכשיו שנבה"ע אין עוד מלבדו והעולם ממש כאילו אינו וכמ"ש ח"א פ' כ' כ"א ובח"ב פ' אין ואפס ממש כו' ואינו נק' בשם כלל אפי' בשם עוד שהוא לטפל כו' ועד"נ וידעת היום כו' אין עוד וקרוב לזה פי' גי"כ בשל"ה פי' אין עוד ועו"ג שמע ישראל כו' הוי' אחד היינו שאין שום עוד כלל ח"ע עשאוני חטיבה א' ולע"ל יהי' גילוי בחי' זו עין בעין וראוין ביום ההוא יהי' הוי' אחד ועי"ו ממשיכים גם עכשיו להיות חו"ו נמשך ומתלבש במדותיו ית' שו"ע אחד כמ"ש בתו"א בד"ה וארא אל אברהם וזוהר ח"ג פ' פנחס רנ"ו א' פא"ס ח' תמניא ספירן מחכ' עד יסוד ז' מל'. וה"ע המשכת ג' ספרים סופר ספר סיפור כי א' היינו בחי' האליף א"ס נמשך ומתלבש בחכ' ע"ד אאלפך חכ' וזהו אי' סופר. ח' היינו שחכ' נמשך ומתלבש בבינה אמר עם הספר וספור ה"ע מל' והוא ד' רבתי דאחד שע"ז ארז"ל במא' א' יכול להבראות שהוא בחי' מחשבה א' שבה גבה"ע ונפרטו אח"כ ע"י ט' מא' ועמ"ש מזה בד"ה כי תצא וכ"ז נמשך ע"ז לך א' לבי כו' רעו"ד בק"ש שע"ז נמשך את ה' האמרת היום יום ליום יביע אמר וה"ע סופר ספר סיפור. אך כללות המשכה זו היא בר"ה ג"כ ע"י השופר שהקול נמשך מג' בחי' אמ"ר אש מים רוח וזהו אדנ"י יתן אמר המבשרות צבא רב תהלים ס"ח י"ב שמוה נמשך חיות לצבאי צבאות בראוי' עליונים ותחתונים הנמשכים מדבר הוי'.

והנה בכל השנה בחי' אמ"ר היינו ג' קוין תו' ועבודה. וגמ"ה שהם בחי' אש מים רוח וכמ"כ נמשך כן מלמעלה הקב"ה יושב ושונה כנגדו

הקב"ה מניח תפילין כו' וכמ"ש ג"כ מזה בד"ה לסוסתי הנ"ל להיות לך לאלקים ברבות באיכה ג' ס"פ חסדי ה' ע"פ חלקי ה' אמרה נפשי ר' אבוה ב' ר"י למלך שנכנס למדינה והי' עמו דוכסין כו' והיו גדולי המדינה יושבי' באמצע המדינה חד א' אנא נסיב דוכסין לגבי כו' הי' פקח א' לשם אמר אנא נסיב למלכא כך עכומ"ז מהן עובדי' לחמה מהן עובדי' ללבנה כו' עד הה"ד חלקי ה' אמרה נפשי כו' שמע ישראל כו' א' עכ"ל והנה פי' אמרה נפשי היינו כענין לך א' לבי וזהו אמר שמע ישראל בבחי' רעו"ד הנמשך מאש מים רוח כנ"ל אך צ"ל ענין המדרש הי' פקח א' לשם דלכאורה א"צ לזה פקחו' כלל ומוזן לכל מי שיש לו מוח בקדקדו שיותר טוב ליקח המלך בעצמו בביתו מליקה משרתיו והענין כמ"ש בסידור ע"פ אל תבטחו בנדיבים שסט' דקליפה נק' נדיבים שבקל מאד להתקרב אצלם ולקבל השפע מהם משא"כ לקבל השפע דרך ע"ס דקדושה הוא ע"י דכיותא דגרמי' כמ"ש בפ' יתרו דקכ"ח ע"א וזהו זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם וכמ"ש בפ' בהר דק"ח ע"א. ושרש הענין כמ"ש ד"ה בשלח פרעה שהם מקבלים מחיות אלקות שנפל בשבה"כ מבחי' ורב חסד שלמעלה מהצמצום כו' שנמשך ההשפעה דרך העלם וע"כ מקבלים שלא עפ"י חשבון מעשה ודעת וע"כ נק' נדיבים משא"כ בסט' דקדושה מקבלים חיות מגילוי אור פני ה' ע"כ א"א להיות הגילוי כ"א ע"י צמצום וז"ע שם הוי' יו"ד צמצום וזהו ענין אם תגביהי כנשר לקבל מבחי' שלמעלה מהצמצום משם אורי"ך נאום ה', ועז"נ מלחמה להוי' בעמלק וכמ"ש מזה בד"ה ויאבק איש וע"כ לקבל מבחי' ש' הוי' הוא דוקא ע"י דכיותא דגרמי' בחי' ביטול רצון להיות ג"כ צמצום נפשו ולכן או' אם פגמתי באות יו"ד ע"י ביטול ק"ש, ולפי שהעכומ"ז לא רצו בביטול רצון זה ע"כ מהם עובדים לחמה כו' לקבל מבחי' שבה"כ ולא רצו לקבל המלך שלזה צ"ל ביטול רב אך הפקח הבין כמ"ש אל תבטחו בנדיבים שאין לו תשועה הם ה"ח שמהם נמשך הישועה בעת צרה והנדיבים אין להם בחי' זו ולכן נא' בהם כי נפול תפול לפניו משא"כ בקדושה נא' שבע יפול צדיק וקם כי כובע ישועות בראשו צוה ישועות יעקב ועוד כי תצא רוחו היינו כשיושלם הבירור נק' שנפלו בהם אוי תצא רוחו כו' והי' כלא הי' והיינו כמ"ש המדרש דכולהו מתחלפין וכמ"ש ביצ"מ כי הנה הסתיו עבר הגשם חלף הלך לו כי וינצלו את מצרים עשאוהו כמצולה כו' וביררו הניצוצי' ע"כ הגשם חלף כו' ועדו"נ כסירא ומחצה וחלפה רקתו שופטי' ה' כ"ו וזהו כחציר יחלוף כו' ועדו"נ וחסרה הלבנה ובושה החמה כו' וזהו ג"כ חלפו עם אניות איבה באיוב סי' ט' כ"ו, והיינו כדפי' בפ' זירא קכ"ד א' שהם כחות הנחה"ק שנק' אניות איבה ע"ש ואיבה אשית ועתידין להבטל ולהחליף וכמ"ש בלע המות לנצח וע"כ א' אל תבטחו בנדיבים אשרי שאל יעקב בעזרו שברו וזהו ומלכא אינו מתחלף פי' מלכא נק' אוא"ס המלוכש בע"ס דוא' דאצי' ונק' ש' הוי'. והנה אף לע"ל שיהי' גילוי עצמות אוא"ס הסוכ"ע הרי נא' הוי' הוי' לי לאלקים שיומשך זה ע"י ש' הוי' שיהי' בבחי' אלקות וכמ"ש בת"א פ' ויצא סדיה ושבתי בשלום וע"כ יובן ענין את ה' האמרת

היום להיות לאלקים שלקבל מהקדושה ש' הוי' הוא ע"י ג' קוין אש מים רוח כנ"ל בדכיותא דגרמי' ועמ"ש בד"ה מה טובו ומ"ש סד"ה את שבתותי תשמורו בפי' כי אני ה' דכולא חד וע"כ נא' וקוי ה' יחליפו כח וכת' ה' בדר ינחנו וכמ"ש במ"א.

ללכת בדרכיו ולשמור חוקיו ומצותיו ומשפטיו י"ל שהן נגד ההמשכה בד' עולמות אבי"ע דרכיו היינו המשכ' אוא"ס באצ'י שנק' ושמרו דרך הוי' ונק' ארחות חסד ואמת כמ"ש בפ' נשוא קכ"ט א' וע"ש בביאור המא' פ' וישלח דק"ע ע"פ ישרים דרכי ה' שה"ע המשכת הקו מאוא"ס אורח אצילות ואח"כ נמשך בג' קוין חח"ן מימין כו' זהו ענין ללכת בדרכיו ואח"כ לשמור חוקיו ומצותיו ומשפטיו שע"י המצות ממשיכ' האור בג' בחי' ביי"ע והיינו ע"י ולשמוע בקולו ע"ד שמוע מזבח טוב וכמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח אד' בענין צור משגבינו מגן ישענו משגב בעדינו שהם נגד ג' מקיפים הנמשך בג' עולמות ביי"ע ע"י המצות ג"פ קדוש והיינו ע"י אדון עוזינו קבלת עול כו' גם חוקיו ע"ד וחוק לנערותיה שהם ז' היכלות דבריאה. וע' בפ' קדושים דפ"ו ע"ב ועמ"ש בביאור הזהר פ' בלק דר"ג ע"ב ע"פ אספרה אל חק.

והנה ברמב"ם פ"א מהלכות דיעות פי' והלכת בדרכיו מה הוא חנון כו' מה הו' קדוש אף אתה הו' קדוש וא"כ הוא ענין תיקון ע"ס שבנפש היינו תיקון המדות וז"ע והלכת בדרכיו ואח"כ לשמור חוקיו ומצותיו ומשפטיו היינו כנגד ג' לבושי הנפש מח' דבור ומעשה שבהם תלוי' רוב המצות רובם ככולם. ויותר י"ל כמ"ש בד"ה לא הביט אין ביעקב שאינה ממנין מ"ע דאורייתא ואעפ"כ הו' עקרית ומהדברים העומדים ברמו של עולם אלא שהו' כמארו"ל מצות צריכות כוונה כי המצות הם רמ"ח אברים בחי' כלים וכוונה הוא להמשיך האור בהם וכענין חוט השדרה שאינה ממנין רמ"ח ואעפ"כ הוא המעמיד ומקיי' את כל האברים לפי שהוא המשכה מהמוח וע"י נמשך חיות המוח אל כל האיברים גם בחי' ירכין וכך המצות שהם האיברים צריכים כוונה להמשיך בהם אוא"ס ובמ"א נת' שז"ע שבכל אבר יש גידין עצמות ובושר עצמות הוא ל' עצמי' היא כוונה של המצות וגידין הו' ברכה של המצות בשר הוא המעשה המצוה. אך כלל' הכוונה ה"ע התפילה ח"י ברכות נגד חוט השדרה ח"י חוליו' שחזה"ש נמשך מהגולגולת ג"כ מקור העצמו' ומהמוח וכמ"ש בגמ'. ... ס"ס ל"א וזהו ענין וללכת בדרכיו היא התפילה בא"י המשכת הכונה להאור ואח"כ ולשמור חוקיו פי' בחי' האיברים והכלי' ויש ג' בחי' חוקיו ומצותיו ומשפטיו נגד ג' קוין תו' ועבודה וגמ"ח ועמ"ש בד"ה שוש אשיש גבי כי חוק לישראל הוא משפט כו'.

ד) וז' האמירך היום חטיבה א' ומי כעמך כישראל גוי א' בארץ בשמואל ב' ז' כ"ג ובדה"י א' ס"י י"ז כ"א. והנה היום היינו בר"ה שאו מתחדש נשמת אדה"ר ונא' ע"ז נעשה אדם בצלמנו כדמותינו בצלמינו הוא כמ"ש ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם לך ה' הגדולה והגבוי' כו'

וכך הו' בנפש האדם ו' מדות וג' שכלי' פי' בצלמינו היינו שיאיר על הנפש
 ממדות עליונות (וכעין שיורד ע"פ מדותיו בד"ה בהעלותך) וזהו הנא'
 בכנס"י ורחל היתה יפ"ת אך בחי' ויפ"מ הוא דעו"ד בכל מאזיך ונמשך
 מבחי' יאר ה' פניו (בחי' מול פני המגורה) ושני בחי' אלו זהו ענין
 בצלמינו (וי"ל עפ"י ויפ"מ נמשך ע"י השופר שיחאדם פני התוקע
 שופרי' דיעקב רחמי' מעין שופרי' דאדה"ר. א"נ כי ויפת כאפיו נ"ח מאן
 דנפת מתוכי' נפת לכן התחדשות בחי' זו נמשך ע"י השופר שאו יוצא
 הקול מפנימיותו) ולכן גא' בצלמינו ל' רבים כי קוב"ה סתים וגלי' פי'
 גלי' הוא דמות כמראה אדם אך פנימיותו הוא בחי' כי לא אדם הוא
 וכמ"ש בביאור ע"פ אדם כי יקריב מכם ובביאור ע"פ צאינה וראינה
 ומשני בחי' אלו נמשך ג"כ בנשמת האדם שבחי' נר"נ זהו מבחי' אדם
 ובחי' יחידה או נשמה לנשמה זהו נמשך מבחי' כי לא אדם וגם נצח
 ישראל לא ישקר וע' בפ' ויחי רמ"ה ב' וכדמותינו היינו בחי' לבושי הנפש
 אותיות מחו"ד ששרשן מבחי' לאה ורחל לבושי האדם כו' ועמ"ש מזה
 בד"ה היום הזה מצו"ד נמצא דרך כלל הן ג' בחי' בנשמה הא' בחי'
 יחידה שבנפש ספי' כתר שבנפש ועמה בחי' חי' בחי' חכמה הב' בחי'
 שכל ומדות שבנפש הנק' נר"נ הג' לבושי הנפש מחמ"ד וע' מזה בד"ה
 פתח אלי' בתו"א פ' וירא. והנה בכל ר"ה שמתחדשת נשמת אדה"ר ע"י
 תקיעת שופר ונמשך מחדש מא' נעשה אדם בצלמינו כדמותינו היינו
 שנמשך אור חדש בכל ג' בחי' הנ"ל וזה נמשך ג"כ ע"י ג' ספרי' הנפתחי'
 בר"ה שהם בחי' סופר ספר סיפור כי הנה ישראל עבמ"ח והיינו בחי'
 ספר שהו' בינה הנק' מח' אך יש מחה"ק שלמעלה מעלה מבחי' בינה וזה
 נכלל ג"כ בפני' עבמ"ח וזהו בעה"נ ישבו אבותיכם למעלה מבחי' נהר
 שהוא בינה וז"ע אותיות חקיקה גליף גליפו בטה"ע נשמה שנתת בי טהורה
 היא וזהו בחי' סופר כי היא בחי' אבא שהוא למעלה מן הספר דבינה
 ולמעלה מבחי' מח' אך עכ"ז מוכרח שנמצא בו ג"כ אותיות דאל"כ מהיכן
 היו מתהו' האותיות במח' בינה אלא שהאותיות שבחכ' הנק' סופר הם
 מיוחדים בהכתר הכללי מקורי ונק' אותיות החקיקה ולכן ע"י בחי' סופר
 נמשך בחי' אותיות החקיקה שבנפש בחי' חיה יחידה וזהו כי חוק לישראל
 הוא בחי' חקיקה ובחי' נר"נ נמשכו מבחי' ספר והלבושים נמשכו מבחי'
 סיפור וסיפור הוא מח"ת מל' דתבונה המתלבשת בדיבור וכן הנשמה
 גשתלשה ע"י מא' נעשה אדם וברבות בראשית פי"ד העירו לענין זה ספר
 תולדות אדם מפסוק אז ראה ויספרה ועמ"ש בד"ה האיניו השמים שד' בחי'
 שבפסוק אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ואח"כ ויאמר לאדם הוא כמו"כ
 שיך בהשתל' וירידת הנשמה מבחי' מולי' בחי' אין עד שנתלכשה בגוף
 והוא ענין נשמה שנתת בי טהורה היא ואח"כ בראת' יצרת נפתח בי וי"ל אז
 ראה בחי' יחידה וחי' כי אז הוא כענין המרומם לבדו מאז וה"ע ישראל
 עבמ"ח הנק' בחי' איתן האזרחי בד"ה ראה אנכי ומשם שרש בחי' יחידה
 ראה הוא בחי' חכ' איזהו חכם הרואה והוא בחי' סופר ואח"כ ויספרה
 בבחי' בינה הנק' ספר כו' וז"ע חטיבה א' גוי א' וירם קרן לעמו וכמ"ש

קודש ישראל לה' ראשית תבואתו בד"ה יונתי והיינו בחי' כע"ג ישבו כו'. כי אחד היינו ג"כ בחי' יחידה כמ"ש הרח"ו הובא במק"מ ר"פ תרומה וכמ"ש בשה"ש רבה ע"פ אחת היא יונתי שז"ע ומי בעמך ישראל גוי א' בארץ וידוע דאחת היא יונתי זהו מצד בחי' יחידה ששרשה למעלה מהחכ' ולכן הי' למעלה גם מבחי' ס' מלכות שהם ס' מסכתות תו' שבע"פ ח"ע חטיבה א' בחי' אחת היא יונתי וע' לקמן גבי ולתתך עליון עולם העקודים עקודים בכלי א' וזהו גוי א' ועמ"ש סד"ה וקבל היהודים לי' יחיד. והנה האמירך ג' לי' אמ"ר שמשפיע כך ג' בחי' אש מים רוח בחי' אש כמ"ש לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת מבחי' אש יו"ד בד"ה התי' לכם לציצית בחי' מים כמ"ש פקדת כו' פלג אלקים מלא מים והוה ההמשכה שע"י המצות וכללותן צדקה כמ"ש בד"ה והי' מספר כו', לבחי' אש ה' עבודה ועכשיו תפלה במקום קרבנות בחי' רוח היא התו' רוח ה' דבר בו ודברי אשר שמת' בפ"ך ח"ע האמירך להיות התו' בבחי' תען לשוני אמרת"ך ועמ"ש בד"ה האוינו השמים בפ"י תול כטל אמרתי שוהו הנק' טל תו' וכדי שיהי' התורה בבחי' זו והו' ע"י שיהי' מתהלה בחי' אש ומים כנו' בד"ה נאו לחייך בתורים ובד"ה וכל בניך בינה ג"ן י"ה רצוא ושוב ואח"כ הויו קול דתורה, ח"ע וה' האמירך ווהו וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמור דבחי' לאמור הוא מיותר אלא שר"ל שיהי' תמיד בבחי' תען לשוני אמרת"ך כמ"ש בד"ה ששים המה מלאכות ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא גבי כאשר דברת לאמור, וכ"ז פי' האמרת והאמירך לשון רוממות ואש מים רוח, אכן ברבות כי תשא ר"פ מ"ה פי' פורפירא כמ"ש ואעדך עדי והיינו לבוש וענין לבוש זה כמ"ש ע"פ יונתי בחגוי פי' יפ"ת שעושה לבושים יפים לממ"ה הקב"ה וה"ע ה' מלך גאות לבש חתו האמרת היום דקאי על ר"ה שבו אמרו לפני מלכיות והנה כ' אמרתו אשר צוה מימי קדם ופי' בזח"א פ' נח ס"א ב' דהא פורפירא פקיד לה מאינן יומין קדמאין כי בחי' לבוש מל' הנ"ל המה נסב"ת מראש מקדם נסוכה מבחי' ימי קדם דע"י שהוא מל' דא"ס וכנודע מענין מלכותך מל' כ"ע ומענין המלך הקדוש שאו' בעי"ת ובמק"מ פי' פורפירא דילי' לבוש החשמל והוא ג"כ קרוב לענין הנ"ל כי הוא כמסך שבין אצ"י לבריאה שבו וע"י גמשך להיות התהוות יש מאין ולא בדרך השתל' עו"ע וידוע שכדי להיות התהוות יש מאין הוא דוקא ע"י המשכת הכח שלמעלה מהשתלשלות היינו מבחי' סוכ"ע כמ"ש ע"פ יביאו לבוש מל' וזהו אמרתו אשר צוה מימי קדם לי דיקא ועדימ וה' האמירך ואעדך עדי להיות ג"כ לבוש לגפש שרש המשכה זו גמשך ג"כ מבחי' רצה"ע הסוכ"ע כמ"ש באגה"ק בד"ה א"ח ע"ב ודאשתמש בתגא כו' ובתו"א בד"ה ועשית בגדי קודש הוא הוראה מעל עצם הדבר והנה דוד נתרעם על שלא קראוהו בשמו כ"א בן ישי ח"ע לשם שיהי' בהם ריבוי האור במאד עד שיהי' גם השם נמשך ומתפשט וכמ"ש כי שם ה' נקרא עליך ח"ע ששה משמותם על כו' ע"ש ברבות גבי טוב שם גבי לשם עדי' העונה איש"ר בכל כחו גם לשם עיד' מ"ש כל הנק' בשמי וארז"ל ב"ב ע"ה שעתידים צדיקים שיקראו ע"ש של הקב"ה ויובן זה עיד' מ"ש בת"א פי'

כא בד"ה בעצם היום בענין שם צבאות שנאמר בניאימם שהוא כשנמשך
 כבי"ע א"ס ע"ד שהוא באצ"י איהו וגרמוהי חד וכמ"כ לע"ל יהי' הגילוי
 בנש"י כמו בע"ס דאצ"י וזהו והתהלכתי בתוכם ממש ולכן יהי' נק'
 בשם הוי' ממש כי יודעו הכלים כו' עד שלא יצטרכו לאכילה ושתי'
 ויהי' כלים לגילוי אוא"ס ממש וזהו לשם שיהי' בחי' נק' בשמי ממש
 ומעין זה הוא מש"א משה ונתתי עשב שכינה ממללת מתוך גרונו ולתפארת
 כמ"ש ברבות פ' בא ע"פ ישראל אשר בך אתפאר מלך שנטל עטרה ונתנה
 בראשו כו' והוא כעין שכנ"י נק' עט"ב עטרת תפארת גם כענין בעטרה
 שעטרה לו אמו ובזח"א ויחי ר"ג ח"ב פ' בא מ"ג א' בשלח מ"ח ב' אשר
 בך אתפאר היינו תפילין דמארי עלמא שנא' בהם ומי כעמד ישראל כו'
 והתפילין היינו מה שנמשך לז"א ד' מוחי' ע"י ההמשכה מע"ק והיינו ע"י
 נש"י לי ראש, גם י"ל לתהלה ולשם ולתפארת תלת רישין שהם הגילוי
 כב' ימים דר"ה וביוה"כ ועמ"ש ע"פ יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו
 ועו"ל פי' לתהלה כו' דהנה בחי' אמר כי אמרתי כו' לך א' לבי כו' זהו
 ע"י צדיקי' שמקיימין ג' בחי' תו' ועבודה וגמ"ח ג' קוין אמנם כשפגם
 בתו"מ צריך להמשיך מבחי' גבוה יותר שלמעלה מבחי' סופר וספר כו'
 והוא בחי' לפני א' מה אתה סופר כו' סופר וספר שייך באצ"י מחכ' והוא
 בחי' אחד כנ"ל אך לפני א' בעצמו א"ס וזהו אי' סופר בחי' אי' נמשך
 להיות סופר, וע"י התשובה בחי' יחידה שלמעלה מג' קוין מעורר בחי' זו
 ועו"ג מי מנה ומספר והי' מספר בניי אשר לא יספר וע"כ והי' במקום
 אשר יאמר להם לא עמי אתם ע"ד בצע אמרתו יאמר להם בני א"ל חי זהו
 ימים יוצרו ולא א' בהם זה יוה"כ כי בכל השנה ישראל ממשיכים אחד
 בארץ אכן אם פגמו כו' נמשך מלמעלה מילוי הפגמים ביוה"כ ע"י התשוב'
 וזהו ולא אחד כו' וזהו כן אדי' הוי' יצמיח צדקה ותהלה וכמ"ש במ"א.

(בעטת שלפני ר"ה תקצ"ב בליוואוי"ט)

בהושע סי' י"א. אחרי ה' ילכו כארי' ישאג ויחרדו בנים מים יחרדו כציפור
 ממצרים וכיונה מארץ מצרים כו', והנה המשל לאר"י הוא כמו
 שע"י שאגת אר"י מתאספי' אליו כל החיות כי הוא מלך עליהם כן הוא ית'
 ישאג שיצאו ישראל מהגלות ויחרדו ישראל הנק' בנים למקום להתאסף
 מהגלות כציפור ממצרים כו' והענין הוא כי הוא ישאג היינו כמ"ש תקע
 בשופר גדול להרותינו כו' וכמ"ש והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו
 האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים והשתחוו כו' והיינו כמ"ש
 יחרדו כציפור ממצרים וכיונה מארץ אשור כו' ונמצא מ"ש כי הוא ישאג
 היינו ע"י שופר גדול כו' ועי"ז יחרדו בנים מים כו' כמ"ש בעמוס סי' ג'
 אם יתקע בשופר בעיר והעם לא יחרדו כו' אר"י שאג מי לא ירא כו' הרי בחי'

חרדה זו נמשך משופר ונמשל ג"כ לבחי' ארי' שאג ונמצא שבר"ה שהוא מצות תק"ש הוא בחי' כי הוא ישאג (רק שאינו קיבוץ גלויות בפר"מ לפי שאין התקיעה בשופר גדול כו'). וגם הקדמונים נתנו סימן לימים נוראים ארי' שאג מי לא ירא תיבת ארי' ר"ת אלול ר"ה יוכ"פ הושר ומבחי' שאגה זו נמשך בחי' יראה וחרדה ולכן נק' ימים נוראים. ולהבין ענין שאגה זו מה טיבה שבכל עולמות עליונים ותחתונים יהי' רק בחי' שאגה וגם הוא ישאג כבי', וצ"ל ענין המשל כארי' ישאג והיינו כדכתי' פני ארי' אל הימין והיינו בחי' מחנה מיכאל שעבודתם ושאתם אל הימין בחי' אה' וגודל אהבתם ותשוקתם להבטל, ולהכלל בא"ס ב"ה המהווה ומחי' מאין ליש מחמת השגתם התהוותם וחיותם וקיומם והשפעתם שנמשך להם בכל רגע, ופני שור מהשמאל הוא בחי' מחנה גבריאל שעבודתם הוא אל השמאל בחי' יראה שהוא בחי' שמאל דוחה כמו ויגיעו ויעמדו מרהוק, וצ"ל מדוע למטה בחי' השור שהוא בהמה טהורה הרי הוא מעלה מבחי' ארי' שהוא בהמה טמאה ולמעלה הרי בחי' פני ארי' אל הימין כו' ונעלה מהשור כו', אך הענין דהנה להיות ההשפעה עליונה נמשכת ומתלבשת למטה א"א כ"א ע"י צמצומים רבים שע"י ריבוי צימצומים ומיעוט האור הרי שיוכלו הכלים להכילו משא"כ כשנמשך האור עליון שלא ע"י צימצום לא יוכלו להכיל כו' ולכן מבחי' פני שור להיות מהשמאל שזוהו בחי' גבו' המעלים ומסתיר על בחי' גדולתו ית' אשר לגדולתו אין חקר שלא תתגלה מדה זו רק בבחי' צימצומים וגבו' ע"כ ההשפעה הנמשך מבחי' זו יכולה להתלבש למטה בעוה"ז ג"כ בכלי ולכן השור שלמטה שנפשו נמשכה מבחי' זו לכן הוא בהמה טהורה שהנפש שהוא האור עם הגוף שהוא הכלי יכולים להתקיים יחד לפי שהנפש והאור בא בצמצום מאד, משא"כ בחי' ארי' למעלה הוא מבחי' התגלות גדולתו העצמי' שגדולתו אין חקר ואין יכול להתלבש למטה בעולם הגשמי בכלי ולהיות ניבדל מכלי ע"כ כיון שאין הכלי מכילתו אוי הכלי בבחי' שבירה ולכן הוא חי' טמאה כו' כנודע מענין עולם התווה שמצד ריבוי האור נשברו הכלים כו' אבל למעלה באמת הארי' נעלה מבחי' שור שהוא אור גדול נעלה מבחי' שור והוא כענין מארז"ל גיבור כארי' שבארי' יוצא בחי' גבורות הלב ובחי' מאוד שהוא תוס' וריבוי החיות וכה גדול וחזק מאוד והיינו בחי' ריבוי האור והוא בחי' שאשה שלו שרוצה להבטל ולהכלל בא"ס ב"ה ממש, וע"כ יתגבר על בחי' הכלי והיש לבטלו, משא"כ בחי' שור מדה אחרת יש בו שהוא ענין כשור לעול והוא בחי' הכנעה דהיינו בחי' שמאל דוחה שאינו מתנשא כלל לעלות למעלה כ"א כאשר להמשיך אלי' אלקות באשר הוא שם ושישאר על מקומו אבל גבורות ארי' למעלה שרוצה להבטל ולהכלל בא"ס ב"ה ולהפרד מן הכלי ולכן גם למטה הארי' טורף השור שהוא בחי' התגבורות על המנגד כו' וגם כן בבהמ"ק הי' נמשך מבחי' פני ארי' למעלה ארי' דאכיל קורבנין והקרבן הי' מבחי' בהמה פני שור והי' נכלל בבחי' ארי' שלמעלה כי צ"ל שמאל אתכליל בימינא שבהגלות ניגלות מבחי' גדולתו של הקב"ה בלי צימצומי' שזוהו בחי' ארי' אל הימין אז הי' נכלל ונשרש היש של החלב ודם דקינ מפני התגלות בחי' זו משא"כ בחי' פני שור מאכלו שעורים שיעור הי' שהוא בחי' המשכות

אלקות מלמעלה למטה כח"ח לפושע ד' אשר יוכל שאת כו' ולכן כתי' (כאיוב סי' וי"ז) אם יגעה שור על כלילה שהשור אינו גועה וצועק אא"כ אין לו כליל תבואה אבל באר' כתיב בהיפוך (עמוס סי"ג) הישאג אר' ביער וטרף אין לו שאין דרך האר' לשאוג אא"כ לכד טרף והיינו להיות כי בחי' פני שור למעלה הוא בחי' שמאל דוחה להמשיך לו אלקות באשר הוא שם לכן אינו צועק כ"א חסר לו המשכה זו אבל כשיש לו המשכה זו אינה גועה כו' אבל בחי' פני אר' שאינו מסתפק א"ע בהמשכה זו שנמשכה בכחי' צמצומים כ"א יתגבר ושואג להכלל ולהבטל במקורא דכולא כו', והנה כתיב הכפירים שואגים לטרף כי הכפירים עם היותן ג"כ מבחי' פני אר' אך בחי' פני אר' שבמרכבה הוא מבחי' ואשר משרתיו כולם עומדים ברום עולם מנש"ב שכבר נתברר ואמרים קדוש תמיד. משא"כ הכפירים הם מבחי' יוצר משרתים המתחדשים בכ"י וע"כ שואגים לטרף היינו בחי' ותתן טרף לביתה שעי"ז יתעלו ויש להם כח לעלות משבירה להתחבר אך הכח בכפירים לשאוג הוא מבחי' שאגת אר' הגדול, וזהו כאר' ישאג שיתאספו אליו החיות הם הכפירים שמשאגה זו נמשך להם כח לשאוג וכמו עד"מ למטה מי שאין בכוחו להוליד אה' מרוח בינתו מצד עצמו אעפ"כ כשמתפלל עם אדם גדול המתפלל באו"י גדולה אזי מזה תיפול עליו ג"כ ההתפעלות כו' ועד"ז ארז"ל הקב"ה יושב ושואג כאר' כו' כדי שעי"ז יוכלו ישראל לבוא לבחי' שאגה כמשי"ת לקמן אי"ה.

(נת') ענין כאר' ישאג ופני אר' אל הימין מקרבת להבטל ולהכלל בא"ס ב"ה משא"כ בחי' פני שור מהשמאל דוחה ויעמדו מרחוק ולכן למטה האר' הוא חי' טמאה כי להיות אור גדול לא יכלינו כלי למטה וענין גיבור כאר' להתגבר על הכלי ויש לפרוד מן הפתילה ולכן אר' אכל קורבנין משא"כ שור מאכלו שעורים שיעור ה' והמשכה למטה אם יגעה שור על בלילו ויש כפירים מבחי' יוצר משרתים ושאגתה נמשך ע"י שאגת אר' הגדול כמשל המתפעל מתפילת צדיקים וזהו כאר' ישאג כו' כנ"ל).

(ב) והנה עז"נ לנשי אחרי ה' ולכן כאר' ישאג כי תפילה כנגד תמידין תקנום וכמו שבקרבנות הי' יורד אש שלמעלה על המזבח כדמות אר' ואכל קורבנין כנ"ל כך צריך כ"א בתפילתו לעורר את האהבה הטבעית בלבו כרשפי אש בהתגלות הלב והוא בחי' אש של מעלה שירד בדמות אר' לשרוף את הקרבנות שהוא אהבה המתלהבת ומתלהטת בלב האדם בזכרו את ה' שאינו רוצה להיות נפרד ח"ו וכתוב כי ה' אש אוכלה הוא ששורף ומכלה כל האישים אשר לא לה' המה הנק' בשם אש זרה ולא להיות כ"א לה' לבדו ולכן ארז"ל שאסור לאדם לאכול קודם התפילה כי מאחר שהוא רוצה איזה דבר כמו לחם גשמי מוכרח הוא להיות במעלה עליונה וגבוה מהלחם שעי"ז יוכל לעלות הלחם וכיון שהוא קודם התפילה עדיין לא ביער ולא שרף את המדות שלו באש ש"מ הרי הוא מקושר למטה וא"א לו להעלות הלחם חוה עבודת האדם בתפילה לשרוף דאגת הפרנסה כמו שהי' מקריבים ע"ג המזבח סולת חיטים על מנחות ולא ענין הפרנסה כי היא צריכה להיות והכתוב משבח ואומר יגיע כפיך כי תאכל אשריך וגו' אבל הדאגה שבאדם שמיצר דוואג

ע"ז הנה הוא מיסוד האש והחמימות שבנפשו הבהמי אשר זהו אש זרה וצריך לשרפם באש שלמעלה בתפילה כנ"ל. והנה אעפ"י שהאש יורד מלמעלה מצוה להביא מן ההדיוט ואח"כ ירד אש שלמעלה והיינו להתבונן בגדולת ה' שיוליד מזה רשפי אש האהבה וענין התבוננות מבואר בפסוק זה אחרי ה' ילכו כי הנה ביאור ענין אחרי וביאור ענין ילכו הוא ע"פ מה שנודע מא' המחדש בטובו בכ"י תמיד מע"ב שבכ"י מתהווה חידוש הבריאה מאין ליש וכמו שהיתה תחילת הבריאה בשימ"ב יש מאין ממש, ולהבין ענין יש מאין והלא כתיב כי ממך הכל וכת'י כולם כלא קמי' חשיבא שכל מה שלמטה מטה הוא הכל בחי' אין כו' ולמה נק' הבריאה יש מאין הלא נהפוך הוא, אך הוא דהנה כת'י וישב ה' מלך לעולם שלהיות התהוות בחי' עולם הוא ע"י בחי' מלך בחי' מל' ית' ובחי' זו נק' וישב כמו שעיקר הישיבה הוא על הכסא הוא רק באחוריים של היושב כמ"כ בחי' מל' נק' רק בחי' הארה ובחי' אחוריים כבי' ואין ערוך למהו"ע וזהו ענין ההתבוננות בפסוד"ז שקודם ק"ש, דהנה ברכה ראשונה שלפני פסוד"ז דהיינו ברוך שא' שכללות ענינה הוא רק הסיפור הזה איך התהוות עולמות הוא רק מבחי' הארה בעלמא שזהו פי' שא' ה' העולם מבחי' דיבור ואמירה בלבד ובמא' א' נברא העולם בכלל בתחילת ששת ימ"ב ונפרטו אח"כ בט' מאמרות בששת ימים, וזהו ברוך שאמר והי' העולם בכללות ע"י מאמר אחד שא', ואח"כ ברוך אומר ועושה דהיינו מה שנפרטו אח"כ בט' מאמרות כו' ופי' ברוך היינו המשכה והיינו שאנו מבקשים שיומשך ויתגלה לנו בבחי' גילוי זה שא' והי' העולם עד שמתפעל הנפש מזה וע"י גילוי זה בנפש באתדל"ת והי' אתדל"ע שיתצמצם א"ע כבי' בצמצום עצום להיות מתחדש בכ"י מע"ב ע"י מא' אלו כי דבריו חיים וקיימים, ברוך מרחם על הארץ, פי' ארץ נק' עלמא דאתגלי' בחי' מל' ית' בחי' ממכ"ע המתפשטת להחיות את כולם וכנודע שהיא בטילה לגבי א"ס ב"ה כביטול זו השמש בשמש עצמה ולכן כל ירידות השפע הנשפע ממנו ית' להחיות העולמות ולהיות וישב ה' מלך כו' והוא רק מצד הרחמנות שמרחם עלי' כו' ופי' כי הרחמנות על ארץ הוא מה שירדה מבחי' מל' שהיתה כלולה בא"ס ב"ה במהו"ע ית' וכמארז"ל עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו לבד וירדה להיות מל' כ"ע וזהו ירידה גדולה ואז נק' ארץ שהוא בחי' תחתונה כמ"ש בלקוי"א מהה"מ ג"ע פי' נגד שמי' אבד שמי' כי נגד המשכה כמו דנגיד ונפיק והיינו ההמשכה מבחי' איך שהי' השם כלול במהו"ע להיות נמשך בגילוי להיות ראש לשועלים וזהו אנד שמי' שאין ערוך בחי' זו המתפשט למטה להתכלותה למעלה והוא בחי' לכי ומעטי א"ע כו' וע"כ הרחמנות גדולה עלי' ועי"ז משפיע להשפע ואור מלמעלה מעלה, וזהו הארץ אשר ה' דורש אותה כו' וזהו ומביא גואל כו' למען שמו כו' וזהו ותעש לך שם כהיום הזה פי' שיומשך הגילוי בבחי' שם שהוא בחי' מל' כ"ע כמו שהוא הגילוי למעלה בבחי' יום הזה בחי' יום שכולו ארוך כו' וזהו שסמוך ענין לו ודלא מוסיף יסף, כי צריך להיות ההמשכות תוס' אורות בארץ העליונה והיינו ע"י עסק התו"מ שממשיכים גילוי עצמות אא"ס ב"ה כהמשכה זו ע"י בחי' כי כל בשמים ובארץ, בחי' צ"ע שהוא בחי' יוסף השליט על הארץ והוא המשביר להמשיך בה רוב ברכות ותוס' אור

מלמעלה מעלה ולכן ודלא מוסיף כו' זהו ותקם את דכריך כי צדיק אתה. וגם פי' מרחם על הארץ כי להיות בחי' מל' בנינה ע"י גבו' וצמצומים דווקא זהו ג"כ וישב ה' מלך כו' שלהיות בחי' מלך היא ע"י שנמשך השפעה בבחי' אחוריים וצמצומים ע"כ אח"כ מרחם על הארץ להמתיק הגבורות ע"י חסדים ורחמים כו' וד"ל.

ג) ברוך מרחם על הבריות, פי' כי בריאות נק' כל המלאכים ונשמות רחוני' שלמע' בג"ע אשר הוא ית' מרחם עליהם כמ"ש במ"א ע"פ כי ההרים ימשו כו' כי לא כמדת ב"ו מדת הקב"ה שלמטה בב"ו אין שייך לשון רחמנות אלא על מי שפגע בו מדת הדין ואירע לו רע ח"ו משא"כ במדה טובה וחסד לא שייך רחמנות כלל, אבל במדת הקב"ה אינו כן כי הוא למעלה מגדר עלמין וטלא קמ"י כלא חשיבא כו' וא"כ על כולם שייך ונופל רחמנות שכולם אין ערוך אליו ית' וכולם רחוקים מאא"ס ב"ה ממש, זהו מרחם על הבריות שעל כל העולמות והברואים שייך ונופל רחמנותו ית' ורחמנות זו הוא שמשפיע להם בכ"י מוחין חדשים להתענג על הוי' ית' בהשגות חדשות נעלים יותר ממוחין דיום העברי, זהו ברוך משלם שכר טוב ליראיו הוא בחי' הג"ע אשר נשמות הצדיקים מקבלים שכרם בו, זהו מחדש בכ"י ממש שניתוסף אורות חדשות בג"ע בכ"י ואין הג"ע עומד על מצב אחד מששת ימ"ב כ"א הוא מתרחק והולך בכ"י בתו"מ האורות חדשים אשר נמשכו מלמעלה, זהו שמים לא זכו בעיניו ופי' בזהרר (ויגש דף ר"ז ע"א וכי ס"ד דבריעותא איהי משמים אלא חשיבא משמים איהי בגין חביבי וריעי סגי דקוב"ה רעי בהו וחביבותיהו לגבי' דהא אע"ג דאיהו מתקן לון כל יומא ויומא לא דמו בעיני דאינון מתתקנין כדקא יאות בגין דרחימותא דילהן לגבי' ורעותי' לאנהרא לון תדיר בלא פסיקו דהא עלמא דאתי אפיק נהורין זהירין כל יומא ויומא תדיר בלא פסיקו בגין לאנהרא לון תדיר וע"ד לא זכו בלחודי לא כת' אלא לא זכו בעיניו ובגין כך כונן שמים בתבונה עכ"ל, ומבואר במ"א דשמים הוא בחי' ג"ע הע' כמ"ש ע"פ מי לי בשמים כו' והוא ית' לגודל חביבותו לבחי' שמים אלו משפיע להם כל יום מוחין חדשים עליונים יותר זהו ענין דאיהו מתקן לון (כחדא) כל יומא כו' ומגודל החביבות להאיר בג"ע ע"ד מארז"ל יותר משהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק עדיין לא זכו ער"מ שנדמה לו שעדיין אין המוחין והגילוי בשלימות כו' ולכן משפיע שם תמיד הארות חדשות עליונות ביותר, זהו ענין ונהר יוצא מעדן תמיד להשקות את הגן כו' והיינו כונן שמים בתבונה ועד"ו גא' ג"כ בג"ע הת' שנק' ארץ כו' עיני ה' אלקיך בה תמיד כו', זהו ענין משלם שכר טוב ליראיו שמתחדש בכ"י הג"ע ביתר שאת מלפנים ולכן וקדושים בכ"י יהללך סלה, ברוך חי לעד וקיים לנצח, הנה אין הכוונה ח"ו בחיות הנפש המחוי' את הגוף כ"א הכוונה שהוא מקור החיים הנמצאים למטה אשר רק הארה בעלמא מתפשטת להחיות את כולם (ולכן גא' חי ה' בפתח תחת החית ולא חי בצירי תחת החית כמ"ש הרמב"ם) שהוא מקור החיים אשר יוכל להתמשך החיות ממנו עד אין קץ ותכלית ממש כו' והיינו בחי' עליות נר"ן אלמי' יובלות שמתעלים בעילוי א"ע והכל בבחי' אא"ס בלבד פי' כי ג"ע הע' שעתה יהי' בבחי' עה"ז ממש

וכמ"ש וישם מדברה כעדן וערבתה כגן ה' פי' שמדברה יהי' כג"ע דעכשיו ממ"ש וא"כ הג"ע שהוא קיבול שכר יהי' בתוס' מעלה יתירה כו' וכן עד רוה"מ וכן עד"ו והי' נ"א יובלות עלי' בתר עלי' עד רוה"מ וכל העליות הכל בכחי' שמו ית' שהוא הארה בלבד (וכמ"ש במ"א ע"פ מארז"ל א"ת שמות (בפתח) אלא שמות (כצירי) כו') אבל לגדולתו אין חקר. ברוך פודה ומציל. פי' בהיות הנפש ירדה למטה להתקשר עם הגוף והיא אצלו בגלות ושבי' עז"ג ברוך פודה ומציל הוא שיהי' המשכה ממנו ית' שיהי' פודה אותה מבאר שחת שתוכל בתפילה להגיע לבחי' רעו"ד לצאת ממאסר הגוף כו' וזשארז"ל אם כיון לבו יצא פי' שיצא ממאסר הגוף והשבי' כו' (ויש בחי' פדות ושבי' גאולה כמ"ש כי פדה ה' את יעקב וגואלו כו' ע' בזהר פי' בראשית במ"א האותי' ומ"ש במ"א ע"פ אשר לא יעדה והפדה). ברוך שמו פי' כל אלה העליות הוא רק בחי' שמו לבד בחי' אחוריים בלבד וכמ"כ מסיים בסוף הברכה וגוכיד שמך מלכנו וכן ישתבח שמך לעד מלכנו וכן התחלת פסוד"ו הדוד לה' קראו בשמו כו'. וז"ש באשרי ארוממך אלקי המלך פי' אלקי החיות וכל העולמות הוא רק מבחי' מלך כו' ולכן נק' הברואים יש מאין שבחי' מל' ית' נק' אין וכלא חשוב לגבי מהו"ע ית'. והנה ע"י ההתבוננות זו בפסוד"ו איך שאמר מאמר א' והי' העולם כו' ומרחם על הארץ שנופל בחי' רחמנות על בחי' עלמין דאתגליין ועל כל הברואים שבג"ע לפי שאין ערוך כו' ואיך הג"ע מתחדש תמיד כו' ושיש עליות נ"א יובלות מה שכל עלי' הוא ע"ד וישם מדברה כעדן כו' ועכ"ז הכל הוא רק בחי' שמו ית' לבד והוא הנק' אחרי ה' בחי' אחוריים לבד מבחי' שם הוי' בבחי' זו ילכו כל עליות אלו וע"ד ילכו מחיל אל חיל כו' אבל מהו"ע ית' למתב"כ הנה יוצא האהבה מהעלם אל הגילוי שיבטל רצונותיו כולם מפני רצה"ע ב"ה ולא יהי' רצון אחר רק לה' לבדו כמ"ש בנים אתם לה' אלקיכם ברא כרעא דאבוהי וכמשל הרגל של האדם שאין בה חפץ ורצון אחר בלתי מה שרוצה האדם שהרצון השורה במוחו מתפשט ברגל לעשות עמו כרצונו הן לעבור באש או במים אין הרגל מוחה בידו שהרגל בטלה בתכלית ונשמעת לרצונו. כמ"כ כתי' בישראל בנים אתם כו' שברא כרעא דאבוהי שמבטלים רצונם בתכלית ולא יהי' להם רצון אחר בלתי לה' לבדו מה שרוצה ה' וזהו פי' אחרי הוי' ילכו הליכה הוא בחי' אהבה ורצון זה כמ"ש באברהם הלך ונסוע כו' והוא בחי' אחרי הוי' כי התבוננות הנ"ל הוא רק מבחי' אחוריים שהוא שמו ית' כנ"ל.

(ד) וזהו כארי' ישאג. כמו בחי' גבורות הארי' דמרכבה ששואג ליבטל בא"ס ב"ה ולכן נמשל לבחי' זו הרצון של גש"י ליבטל לה' בבחי' בנים אתם כו' (משא"כ ביטול גה"ב שרשה מבחי' פני גש"י כו'. אך גם בחי' שאנת ארי' נמשך ג"כ רק מבחי' אחרי הוי' ששאגה שלו נמשכה בהשגתו מאין ליש שהוא התפשטות זיו והארה ית' על כל הנבראים ששם עלו השגתו והנבראים כאו"א לפי ערכו ואין זה אלא זיו והארה אבל הקב"ה בעצמו רם ומתנשא וכמאמר המלך המרומם לבדו מאז כו' ופי' מאז קודם שנבה"ע הי' בחי' המלך שהוא בחי' שמו בבחי' לבדו ומובדל כו' (עמ"ש לעיל אות ב' בפי' מרחם על הארץ). וגם עתה שיש ימות עולם מ"מ הרי הוא משוכח ומפואר מהם

שאינו מתפשט ומתלבש בתוכם בבחי' גילוי וכדכתיב כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא פי' כטבע האש שמסתלק למעלה עדימ' ואינו יורד ומתפשט כי כל המשכה והשפעה הוא רק מבחי' שמו ית' שבגילוי אלקותו ית' בעצמו לא שייך שום השפעה לא בגדר ממלא ולא בגדר טובב ומשם נמשך לאדם להיות צעקה בפנימי' הלב למעלה מן הדעת שלא ליפרד מיחדו ואהדותו ית' ולהיות לכו כוער כרשפי אש שלהבת העולה מאלי' ומעצמה בלי טעם דעת ולהשתפך נפשו אל חיק אבי' ולמסור נפשו כאחד כי חלק ה' עמו וישראל עלו במח' בחי' פנימיות. וזהו כי הוא ישאג שהוא למעלה מעלה מבחי' כארי' ישאג שהוא רק בחי' חיצונית הלב שהוא מחמת השגתם בבחי' שמו כר' כניל ולכן מאדו"ל ארי' דאכיל קורבנין הי' רק במזבח החיצון שנמשל לחיצוני' הלב אבל בחי' כי הוא ישאג הוא בחי' רעו"ד ופנימי' הלב שלמעלה מהשכל נלקח מההתכונות ממהו"ע דלמתכ"כ (ונק') אש והוא בחי' אחת אופה האופה הוא מבחי' אש משא"כ בחי' אחת לש"ה הלישה ע"י מים הוא מבחי' התכונות בבחי' שמו שהוא בחי' ירידה והמשכה להיות ממלא וטובב שנק' מים יורדים מגבוה לנמוך). והנה להבין ביאור ענין כי הוא ישאג הוא ע"ד מאדו"ל שלש משמרות הוי' לילה ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה כארי' פי' ג' משמרות ר"ל ג' מיני תושך שהן ג' חלקי הלילה שהלילה נחלק לג' משמרות וכמ"ש ואשמורה בלילה וכתוב ויהי באשמורת הבוקר ובמשמר הראשון החושך ביותר גם כר'. והנה כמ"כ למעלה במדת מל' הנק' לילה יש ג' מיני צמצומים (ע' בפרדים ערך אשמורות דפי' כנגד קבלתו מג' בחי' נה"י כו'). הנק' חושך והסתר כי לשון משמר הוא לשון בית אסורים והיינו כשיוודת השפע מבחי' מל' ית' בעולם והסתר להחיות (גם היכלות דקליפה שזהו בחי' גלות השכינה ממש כרחל לפני גחזי' נאלמה ועז"נ אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם. והנה ירידת השם כדי לברר בירורים וכמ"ש ותקם בעוד לילה ותתן טרף והנה כר' וג' משמרות כנגד ג' עולמות בי"ע וכן כנגד ג' פעמים קדוש ג' לביתה כר' ולכן יש משמרות בהיכלות דקדושה דבי"ע ולנגדם יש ג"כ צמצומים כר' ולכן יש משמרות בתולדות דקדושה דבי"ע ולנגדם יש ג"כ בקליפות המתגברים אז לנגד כי טרף הוא כמו מלחמה כר' וע' בזהר ר"פ בהר ענין חמרי וכלבי כר' בחי' חמרי הוא בחי' תאוות ג"ע וכלבי הוא חוצפה כלפי שמי' ונתלבשה למטה ג"כ בבחי' חוצפה דעקבות משיחא וכמאדו"ל שהוא מל' בלא תגא דהיינו בלא שום טעם ודעת שאע"פ שיודע גדולת ה' מי"מ מורד כר' וכן בחוצפה גשמי' שאעפ"י שאין בו ריח תורה וי"ש עכ"ו הוא יש ודבר גדול בלי שום טו"ד). ועל כל משמר ומשמר שהקב"ה שואג כארי' ענין שאגה זו שעז"ו נותן כח במדת מל' להיות תתן טרף כר' (כמו ששואג על המנגד כר' כמ"ש כמ"א בענין הקניגים שעוזרים לא' כו' שהוא יגביר כולן וכמ"כ בעבודת ה' בכללות גש"י שהם בחושך והסתר הגוף ונהי"ב שנמשל ללילה יש ג' מיני חושך המחשיכי' על ניצוץ אלקי' זהו... ג' מיני תפיסות גול ועריות ושפ"ד ועל כל משמר ומשמר הקב"ה שואג כארי' כו' פי' כמו שהשאגה הוא פנימי' הלב כמ"ש שאגתו מנהמת לבי וכמ"כ הקב"ה הוא שמכיר את גדולתו ואמיתותו כמו שהוא ישאג על החושך המסתיר ע"ו ועז"ו נותן כח ועזו בנש"י שיוכלו להפוך חשיכא לנהורא ואדרבה יבואו מבחי' חושך זה לבחי' שאגה

להיות צעק לבם אל ה' לצאת מחשכת גופו כו'. זהו סומך ה' לכל הנוטלים ע"י ששואג כאר"י כמו שהאר"י שבמרכבה ששואג קדוש שרוצה לצאת מהצמצומים כנ"ל כמ"כ הקב"ה שואג על היש החושך המסתיר ושאגה זו כדי שיוכלו לבא למטה לבחי' שאגה להפוך חושך לאור ויהי' יתרון האור מתוך החושך דוקא וז"ש צעק לבם כו' קומי רוני בלילה לראש אשמורות פי' שע"י שהקב"ה שואג לכל אשמורה לכן יוכלו לבא אז לבחי' צעק לבם וצעקת הלב הוא פנימי' הלב ששרשה נמשך ממדות עליונות שלמעלה מעלה מהח"ע ונק' ורב חסד שלמעלה מעלה מבחי' פני אר"י ואפי' מבחי' פני אר"י שבמרכבה עילאה דאצי' כו' וז"ש כאר"י ישאג, ואח"כ נא' כי הוא ישאג פי' מחמת כאר"י ישאג נתעורר למעלה בחי' השאגה מבחי' חיצוני' הלב כנ"ל כמו במזבח החיצון אבל כי הוא ית' שאג בחי' ורב חסד כו' מזה יוכל להיות בכלל א' בחי' פנימי' הלב עומקא דליבא דר"ל.

ה) והנה עם היות שבחי' זו הוא מידי יום ביומו עכ"ז להיות גילוי בחי' שאגה ופנימי' הלב בכ"א למטה הוא מצות תק"ש בר"ה כמ"ש לך אמר לבי בקשו פני, שאג הוא בחי' גילוי פנימי' הלב כמבואר בפע"ח שע"י למ"ד קולות מבטלים יצה"ר דג"ע וש"ד והיינו לפי שנמשך בגילוי מבחי' שאגת עליונה שהקב"ה שואג על ג' משמרות הנ"ל שמתבטלים ע"י שאגה זו משא"כ בכל השנה הוא בבחי' העלם ומקיף ולא נמשך בגילוי כ"כ בנפש כי הי' ממרום ישאג כתי' וממרום היינו כרפי' בזהר הקב"ה סליק בגלותא לעילא לעילא לבחי' מהו"ע שהוא בחי' א"ס שמשחלק כו' אל עליון ולכן אינו מאיר בגילוי למטה רק להיות סומך כו' מרחוק אבל ע"י שופר נמשך בגילוי בבחי' פנימי' כמ"ש הריעו לאלקים כו' כי הוי' עליון נורא מלך גדול על כל הארץ כלומר שנמשך בגילוי מבחי' שלמעלה מההשתלשלות ונק' ה' עליון להיות נורא מלך גדול על כל הארץ דר"ל.

לדוד מזמור

לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה. ע' גמרא רפ"ה דברכות ר' לוי רמי כתיב לה' הארץ וכתי' והארץ נתן כו' (וע' מד"ר וארא פי"ב ועפמ"ש התירץ כי לה' הארץ זהו אחר גזירה שני' שנאמר וירד הוי' על הר סיני, ואפ"ל מזה יומשך לתת להם כימי השמים על הארץ ולא רק השמים שמים כו'), והנה מזמור זה אומרים בר"ה ויוה"כפ י"ל כמ"ש ארץ אשר כו' מרשית השנה דהיינו מר"ה ולכן אומרים לה' הארץ שהו השיר של הארץ כו', והנה ארז"ל חגיגה ד"ג סע"א ע"פ את ה' האמרת היום אתם עשאוני חטיבה אחת בעולם דכתיב שמע ישראל הוי' אלקיני הוי' אחד, ואני אעשה אתכם חטיבה אחת שנאמר ומי כעמך כו' גוי אחד

בארץ. והענין דכתי' זאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ כר שמע ישראל כו', וצ"ל הלא ק"ש חובת הגוף הוא, ובלק"ת פ' ואתחנן בדיה וזאת המצוה פ' כי ג"ע נק' ארץ כו' ושם צדיקים נהנין מזיו השכינה ופי' זיו השכינה היינו ג"ר שבמל' ע"ד יאר ה' פניו כר וגם זיו נק' צדיק יסוד עולם, וא"כ זיו השכינה זהו מה שמאיר מבחי' סוכ"ע בבחי' ממכ"ע ע"י כל בשמים ובארץ יסוד במל' ע"ד ואולם חי אני שחי היינו בחי' צדיק ח"י עלמין וזוהו נמשך וימלא כבוד ה' את כל הארץ שהוא מל' כבוד היינו זיו כו', וצ"ל המשכה זו בג"ע, ועמ"ש בדיה כי כאשר השמים החדשים שבלק"ת סוף שה"ש דענין ויניחחו בג"ע לעכדה להמשיך תוס' אור בג"ע ועי"ז יאיר הג"ע לנשמו' כמו חבית כשנתמלאה כו', חוהו לעשות בארץ ע"ד לעשות את השבת הנז' בתו"א פ' יתרו בדיה זכור את יום השבת דרוש הראשון, וכמ"כ פ' לעשות בארץ שהוא ג"כ להמשיך בו תוס' אור כו', וע' בלק"ת בהביאור ע"פ וזאת המצוה הנ"ל ושם פ"א בפ' לעשות בארץ, והיינו ע"י המצות שהוא אק"ב ועי"ז הם מקדשי שמך יחד קובה"י בדיה אסרי לגפן וכללות יחד זה הוא בחי' ק"ש, ע"ש בדיה וזאת המצוה פ"ב ובלק"ת בדיה וידעת היום דרוש הראשון פ"ג פ' ענין וזאת המצוה כו' לעשות בארץ כו' שמע ישראל כי ארץ נק' אמונה כמש"ש רפ"ג, והאמונה הוא מ"ש שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד דהיינו ענין סוכ"ע וממכ"ע ותהי' אמונה זו ארץ זבת חלב ודבש שיומשך בה מתיקות ע"ד וצדיק באמונתו יחי', ומ"ש שהאמונה נק' ארץ זהו כמ"ש בתו"א ס"פ משפטים בדיה לא תהי' משכלה ועקרה בארצך אשר יש ארץ החיים והוא ג"ע שממנו נשפע החיים דהיינו אמונה ואו"ר כמ"ש באמונתו יחי' כו'.

קיצור ענין שאומרים בדיה ויוהכ"פ לה' הארץ ומלואה שזוהו השיר של הארץ והיינו ע"ש מ"ש ארץ אשר הוי' אלקיך דורש אותה מרשית השנה כו', ענין ומי כעמך כו' וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ וקאי על ק"ש ואף שהיא מצוה שאינה תלו' בארץ, אלא ר"ל לעשות בארץ להמשיך תוס' אור בג"ע ועי"ז נהנין מזיו השכינה, יאר הוי' פניו אליך, ועמ"ש מזה בתרי"א פ' חיי בדיה להבין מארז"ל יפה שעה א' בתשומע"ט בעוה"ז כו' ובדיה ואתה תצוה את בני גבי מרב כל.

ב) והנה פ' אתם עשאוני חטיבה אחת בעולם מבואר במ"א ע"פ את ה' האמרת היום ע"ד המד"ר באיכה ע"פ חלקי הוי' אמרה נפשי משל למלך שנכנס למדינה ועמו דוכסין כו', ויש להוסיף ע"פ מ"ש במ"א ע"פ וזאת המצוה כו' שמע ישראל כו' דמנו מוני המצות לייחדו ומהו זה והלא כבר נאמר אנכי ולא יהי' לך, אלא כי בני נח י"א שאין מצווין על השיתוף אע"פ שמצווין על לא יהי' לך, אלא כי לא יהי' לך זהו ע"ד דקרו לוי' אלקא דאלקייא ואינו משגיח למטה כו', אבל השיתוף אינו עדין כי אומרים שהוי' הוא האלקים ג"כ למטה אלא שהמלאכים מסייעים לו כמו הדוכוס לגבי המלך, ועדין ארז"ל במד"ר פ' ואתחנן על יתרו שאמר עתה ידעתי

להיות צעק לבס אל ה' לצאת מחשכת גופו כר'. והוה סומך ה' לכל הנופלים ע"י ששואג כאר"י כמו שהאר"י שבמרכבה ששואג קרוש שרצה לצאת מהצמצומים כנ"ל כמ"כ הקב"ה שואג על היש החושך המסתיר ושאגה זו כדי שיוכלו לבא למטה לבחי' שאגה להפוך חושך לאור ויהי' יתרון האור מתוך החושך דזוקא וז"ש צעק לבס כו' קומי רוני בלילה לראש אשמורות פי' שע"י שהקב"ה שואג לכל אשמורה לכן יוכלו לבא אז לבחי' צעק לבס וצעקת הלב הוא פנימי' הלב ששרשה נמשך ממדות עליונות שלמעלה מעלה מהח"ע ונק' ורב חסד שלמעלה מעלה מבחי' פני אר"י האפי' מבחי' פני אר"י שבמרכבה עילאה דאצי' כו' וז"ש כאר"י ישאג, ואח"כ נא' כי הוא ישאג פי' מחמת פני אר"י ישאג נתעורר למעלה בחי' השאגה מבחי' חיצוני' הלב כנ"ל כמו במזבח החיצון אבל כי הוא ית' שאג בחי' ורב חסד כו' מזה יוכל להיות בכלל א' בחי' פנימי' הלב עומקא דליבא וד"ל.

ה) והנה עם היות שבחי' זו הוא מידי יום ביומו עכ"ז להיות גילוי בחי' שאגה ופנימי' הלב בכ"א למטה הוא מצות תק"ש בר"ה כמ"ש לך אמר לבי בקשו פני, שאג הוא בחי' גילוי פנימי' הלב כמבואר בפע"ח שע"י למ"ד קולות מבטלים יצה"ר דג"ע וש"ד והיינו לפי שנמשך בגילוי מבחי' שאגת עליונה שהקב"ה שואג על ג' משמרות הנ"ל שמתבטלים ע"י שאגה זו משא"כ בכל השנה הוא בבחי' העלם ומקיף ולא נמשך בגילוי כ"כ בנפש כי ה' ממרום ישאג כתי' וממרום היינו כדפי' בזהר הקב"ה סליק בגלותא לעילא לעילא לבחי' מהו"ע שהוא בחי' א"ס שמסתלק כו' אל עליון ולכן אינו מאיר בגילוי למטה רק להיות סומך כו' מרחוק אבל ע"י שופר נמשך בגילוי בבחי' פנימי' כמ"ש הריעו לאלקים כו' כי הוי' עליון גורא מלך גדול על כל הארץ כלומר שנמשך בגילוי מבחי' שלמעלה מההשתלשלות ונקי' ה' עליון להיות נורא מלך גדול על כל הארץ וד"ל.

לְדוֹד מִזְמוֹר

לְדוֹד מִזְמוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלֵ וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ. ע' גמרא רפ"ה דברכות ר' לוי רמי כתיב לה' הארץ וכתתי' והארץ נתן כו' (וע' מד"ד וארא פי"ב ועפמשי"ש התירוץ כי לה' הארץ זהו אחר גזירה שני' שנאמר וירד הוי' על הר סיני, ואפ"ל מזה יומשך לתת להם כימי השמים על הארץ ולא רק השמים שמים כו'). והנה מזמור זה אומרים בר"ה ויוהכ"פ י"ל כמ"ש ארץ אשר כו' מרשית השנה דהיינו מר"ה ולכן אומרים לה' הארץ שהוה השיר של הארץ כר', והנה ארז"ל חגיגה ד"ג סע"א ע"פ את ה' האמרת היום אתם עשאוני חטיבה אחת בעולם דכתיב שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, ואני אעשה אתכם חטיבה אחת שנאמר ומי כעמך כו' גוי אחד

בארץ. והענין דכתי' וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ כו' שמע ישראל כו', וצ"ל הלא ק"ש חובת הגוף הוא, ובלק"ת פ' ואתחנן בד"ה וזאת המצוה פי' כי בג"ע נק' ארץ כו' ושם צדיקים נהנין מזיו השכינה ופי' זיו השכינה היינו ג"ר שבמל' ע"ד יאר ה' פניו כו' וגם זיו נק' צדיק יסוד עולם. וא"כ זיו השכינה זהו מה שמאיר מבחי' סוכ"ע בבחי' ממכ"ע ע"י כי כל בשמים ובארץ יסוד במל' ע"ד ואולם חי אני שחי היינו בחי' צדיק ח"י עלמין וזוהו נמשך וימלא כבוד ה' את כל הארץ שהוא מל' כבוד היינו זיו כו', וצ"ל המשכה זו בג"ע, ועמ"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים שבלק"ת סוף שה"ש דענין ויניחהו בג"ע לעבדה להמשיך תוס' אור בג"ע ועי"ז יאיר הג"ע לנשמו' כמו חבית כשנתמלאה כו', וזהו לעשות בארץ ע"ד לעשות את השבת הנו' בתו"א פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון, וכמ"כ פי' לעשות בארץ שהוא ג"כ להמשיך בו תוס' אור כו', וע' בלק"ת בהביאור ע"פ וזאת המצוה הנ"ל ושם פ"א בפי' לעשות בארץ, והיינו ע"י המצות שהוא אק"ב ועי"ז הם מקדשי שמך יחד קובה"ז בד"ה איסרי לגפן וכללות יחד זה הוא בחי' ק"ש. ע"ש בד"ה וזאת המצוה פ"ב ובלק"ת בד"ה וידעת היום דרוש הראשון פ"ג פי' ענין וזאת המצוה כו' לעשות בארץ כו' שמע ישראל כי ארץ נק' אמונה כמש"ש רפ"ג, והאמונה הוא מ"ש שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד דהיינו ענין סוכ"ע וממכ"ע וזהו אמונה זו ארץ זבת חלב ודבש שיומשך בה מתיקות ע"ד וצדיק באמונתו יחי', ומ"ש שהאמונה נק' ארץ זהו כמ"ש בתו"א ס"פ משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה בארצך אשר יש ארץ החיים והוא ג"ע שממנו נשפע החיים דהיינו אמונה ואו"ר כמ"ש באמונתו יחי' כו'.

קיצור ענין שאומרים בר"ה ויוהכ"פ לה' הארץ ומלואה שזוהו השיר של הארץ והיינו ע"ש מ"ש ארץ אשר הוי' אלקיך דורש אותה מרשית השנה כו', ענין ומי כעמך כו' וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ וקאי על ק"ש ואף שהיא מצוה שאינה תלויה בארץ, אלא ר"ל לעשות בארץ להמשיך תוס' אור בג"ע ועי"ז נהנין מזיו השכינה. יאר הוי' פניו אליך, ועמ"ש מזה בתו"א פ' חיי בד"ה להבין מארז"ל יפה שעה א' בתשומע"ט בעוה"ז כו' ובד"ה ואתה תצוה את בני גבי מרב כל.

ג) והנה פי' אתם עשאוני חטיבה אחת בעולם מבואר במ"א ע"פ את ה' האמרת היום ע"ד המד"ר באיכה ע"פ חלקי הוי' אמרה נפשי משל למלך שנכנס למדינה ועמו דוכסין כו', ויש להוסיף ע"פ מ"ש במ"א ע"פ וזאת המצוה כו' שמע ישראל כו' דמנו מוני המצות לייחדו ומהו זה הלא כבר נאמר אנכי ולא יהי' לך, אלא כי בני נח י"א שאין מצווין על השיתוף אע"פ שמצווין על לא יהי' לך, אלא כי לא יהי' לך זהו ע"ד דקרו לוי' אלקא דאלקיא ואינו משגיח למטה כו', אבל השיתוף אינו עדין כי אומרים שהוי' הוא האלקים ג"כ למטה אלא שהמלאכים מסייעים לו כמו הדוכוס לגבי המלך, ועדין ארז"ל במד"ר פ' ואתחנן על יתרו שאמר עתה ידעתי

כי גדול הווי מכל האלקים נתן ממש בעי' ואע"פ שאמר כי בדברי אשר
 חזו, וזה"ע השיתוף, וע' בהרמ"ז פ' האוינו מזה, משא"כ מרע"ה שאמר כי
 הווי הוא האלקים אין עוד מלבדו ולא שייך לומר כי גדול הווי מכל כו'
 כיון שאין עוד מלבדו וכמ"ש לע"ל ראו עתה כי אני הוא ואין אלקים
 עמדי, ומ"ש כי הווי אלקיכם הוא אלקי האלקים קרא המלאכים אלקים
 ע"ד שנק' הדיינים אלקי' כו', והנה ע"ז בא מצות ק"ש לייחדו היינו ע"ד
 אין עוד מלבדו וזהו אחד א' בו' רקיעים והארץ וד' רוחות כו', ועמש"ל
 בהקיצור מפסוק לה' הארץ ומלואה סעי' יו"ד וזהו ג"כ ענין לה' הארץ
 ומלואה הוא א"י, תכל ויושבי בה, הוא חר"ל לומר שהוא אחד בו' רקיעים
 והארץ ואין אלקים עמדי, וענין ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם
 שנאמר ומי כעמך כו' גוי אחד בארץ היינו כי חלק הווי עמו שמקבלי'
 משם הווי משא"כ אפי' המלאכים שמקבלים משם אלקים כמ"ש באגה"ת
 פ"ד, וע' בלק"ת בד"ה כי תצא דרוש השני פ"ב בפ"י ואתם תהיו לי כו'
 וגוי קדוש שמקבלים מבחי' סוכ"ע ומ"ש ע"פ נעשה אדם בצלמינו כו'
 משא"כ עו"ג מקבלי' מבחי' ודמות פניהם פני אדם, וע' באג"ה סי' ז'
 בד"ה אשרינו מה טוב חלקינו, ולכן נאמר ונפלינו אני ועמך שלא תשרה
 הנבואה כ"א בצדיקים, הרי דביקות ענין האלקי הוא בנשמות, וע' במד"ד
 ויקרא פ' א' בבלעם רק ויקר כו', ולע"ל יקיים ומי יתן כל עם ה'
 נביאים כו', וזהו כי זה כל האדם שלא נבראו אלא לצוות לזה, והיינו ואמר
 ביום ההוא הנה אלקינו זה זה הווי קוינו לו, ועתידים צדיקים שיקראו
 על שמו של הקב"ה שיהי' שמם הווי' פ' הספינה דע"ה ב' לפי שהם
 הממשיכים כי כל בשמים ובארץ כל הנק' בשמי, ועתידים צדיקים שיאמרו
 לפניהם קדוש, ובחי' זו לע"ל זהו ג"כ ע"י שהם גוי א' ע"ד אחת היא
 יונתי, אחד ה' אברהם, הנמצא כזה, ופי' אחת היא שמקבלת מבחי'
 יחידו של עולם ונק' ג"כ רה"י בהקדמת ת"ז רי"א סע"ב ובפרדס ערך
 רשות, ועו"ל ענין החטיבה שיהי' להם השגת המהות באלקות ממש משא"כ
 השגת המציאות ולא השגת המהות, וגם המלאכים אין להם השגת המהות
 רק במל' הנק' שם והארה, אבל למעלה מהמל' אין להם רק השגת המציאות
 לבד כמ"ש מזה בתר"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת דרוש השני, והחטיבה
 אחת של הצדיקים שיהי' להם השגת המהות למעלה מן המל' בבחי' הקב"ה
 ממש, זהו אשר קדשנו כו', גם ארז"ל בענין וכל בניך לימודי הווי' שילמדו
 מהו' ממש אפי' לא ע"י משיח כו', וע' במד"ד וישלח פ"פ בענין חמשה
 לשונות של חיבה חבב הקב"ה את ישראל בדביקה חשיקה חפיצה כו',
 ועמ"ש בסדור ע"פ ובו תדבקון וארז"ל ע"פ ביום ההוא תקראו אישי
 בחי' נשואין כו', וע' מד"ד תחלת רות ע"פ שמעה עמי ואדברה אלקים
 אלקיך אנכי כו' ולכן גם עכשיו ישראל נושע בה', בכל צרתם לו צר, ומי
 גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו.

ג) והנה פ' חטיבה זו היא בארץ דוקא כמ"ש גוי אחד בארץ, ופי' בוח"ג
 אמור דצ"ג ע"ב דכמו שנאמר ביום ההוא יהי' הווי' אחד ופי'
 משום שעכשיו כנ"י מל' דאצילות כתיב בה ואני בתוך הגולה כי זוזגא

דר"נ אקרי אחד כמ"ש בזה ויקרא ד"ו ע"ב ע"ש והיתה לה' המלוכה כד"ן
 ביום ההוא יהי הוי' אחד, כמ"כ ישראל שנק' גוי אחד זהו בארץ שנק'
 א"י ארץ חפץ מל' דאצי' עי"ז דוקא נק' אחד והענין כמ"ש במד"ר פ'
 מסעי דרפ"ד א' ע"פ זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה אמר הקב"ה הארץ
 שלי כו' וישראל שלי כו' שלי לשלי, הרי מבואר שענין נתינת הארץ
 לישראל זהו כמו זיווג דו"ב והיינו כמו ע"י זיווג דו"ב נעשה בנין עדי
 עד דורי דורות כן נאמר בהמצות אור זרוע לצדיק דקאי על קיום המצות
 כמ"ש במד"ר ס"פ שלה, והוה שנק' בשם זריעה שהצדיקים זורעים בארץ,
 וזהו זרוע צדקות זרעו לכם לצדקה, וכן אמרו מאי פרי מצות, וזריעה
 זו של המצות היא בארץ דוקא ועו"נ וזריעה לי בארץ, נמצא זריעה
 וצמיחה זו זהו כענין זיווג ועי"ז נקראו גוי אחד ולכן רוב המצות
 תלויות בארץ וארז"ל כל מצוה שהיא תלויה בארץ אינה נהגת אלא
 בארץ כו' ואף אותן המצות שאינן תלויות בארץ ונהגין גם בחו"ל
 והו מפני שכבר ניתן לנו הארץ כמ"ש בסדור בדרוש בהמ"ז שלכן ברכת
 הארץ שבבה"מ גם עכשיו דאורייתא מפני שהארץ העליונה נתונה לנו גם
 עכשיו כו', וע' מזה בלק"ת ס"פ עקב, ועכ"פ גם עכשיו זריעת המצות
 וצמיחתן הוא ע"י הארץ העליונה שבה דוקא יש כח הצומח, וענין כח
 הארץ זהו ע"ד אשריך ארץ כו' שחז"ל מקבלים מבחי' מט"ט שרו של
 עולם הנק' נער, אבל הארץ מקבלת מהמדות דאצי' הנק' בן חורין שמקבלת
 מבינה ששם החירות בסוד יובל כו', וכן הגשם נמשך לשם מבחי' מים
 עליונים שמעל לרקיע המבדיל כו' ו"ש גבי ק"ש לעשות בארץ כו' שמע
 ישראל כו' אף שהיא חובת הגוף ונהגת גם בחז"ל אלא הכוונה לעשות
 בארץ העליונה ששם כח הצמיחה מהמצות כמו שבארץ הגשמי יש כח
 הצומח מתבואות גשמיים וכמ"ש כי כארץ תוציא צמחה כו' כן אד' הוי'
 יצמיח, שם אד' זהו מל' ארץ העליונה, ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח
 אד', אד' הוא מל' דאצי' וכח אד' הוא מל' דא"ס, והו ענין העונה אמן
 ישראל כו', ושם ג"כ פי' שהמשכת כח אד' ע"י עשיית המצוה
 בבחי' עבד וקבלת עול כו', והנה מהזכר אמור דצי"ג ב' הנ"ל ומהמד"ר
 פ' מסעי הנ"ל משמע גוי אחד בארץ זהו כענין זיווג דו"ב כי ישראל הם
 ז"א ונחלתם את הארץ זהו נוק' מל' דאצי', והו שנאמר אך בגורל יחלק
 כי נוק' נק' גורל כמ"ש בגמ' ריש מס' סוטה בפ' הפסוק על גורל
 הצדיקים, וכ"כ במא"א אות גימ"ל סכ"ד גורל נק' הנוק' ורחל ע"ה גימט'
 גורל, וב' גורלות נוק' דקדושה ונוק' דקליפה כו' והיינו כמו עד"מ ההולדה
 נמשך ע"י חיבור דו"ב כן תולדותם של צדיקים תורה ומע"ט שהם ממשיכים
 טפת דכר הנק' אור זרוע לצדיק צ"ל נורע ביסוד דנוק' דוקא הנק' ציון
 ואז נמשך מזה צמיחת אורות עליונים, ועמ"ש מזה בהביאור השני ע"פ
 צו את בניי כו' ואמרת אליהם את קרבני לחמי ואמרת ב"פ בענין תשמרו
 שמור לנוק' ששם ביאור ענין הנפילים אשר היו בארץ שהם נשמות גבוהות
 רק שלא נקלטו ברחם הנוק' כשירדו למטה נעשו רשעים כי יסוד דנוק'
 גורם הקיום והביטול, כי פי' יסוד דנוק' שהו"ע כלי ריקן שהוא התקשרות

א'תתקלד אור הוספות התורה

המקבל בביטול גדול אל המשפיע וע"ד חותם שוקע כו', וע' מזה קצת בת"א ס"פ משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה בארצ'ך (וענין הנפילים לפי שלא נקלטו בביטול הנ"ל זהו ע"ד שבה"כ דעולם התהו שנק' וימת מאן דנפל מדרגי' אקרי מית כו', כמ"כ ענין הנפילים ועד"ז המתפלל צריך שיתן עיניו למטה כו', ועמ"ש בענין נח והתיבה שזהו ג"כ ע"ד הנ"ל כי נח יסוד וזהו וגם את נח באהבה זכרת וקיום השפע ממנו ע"י שנקלטו בהתיבה יסוד דנוק' כו' מקור הביטול של היש כו'.

אד' שפתי תפתח א"ד הוא א' דין שהאלף פלא ממתיק הדין דהיינו ה"ג כו' (וע' בטעמי מצות להרח"ו פ' חקת גבי אפר פר ה"ג הם כלולי' באלף וגם בשופר יש פר ה"ג הנ"ל ונמתקים ע"י אלף). וביאור זה יובן במ"ש במדרש כי שמע ע' רבתי ישראל א' מע' באומות ואומות א' מע' בבהמות ובהמות א' מע' בחיות וחיות א' מע' בעופות ועופות א' מע' בדגים ודגים א' מע' בש"ד והם א' מע' במלאכים, ונמצא שהמלאכים רבים מאד וע"פ הגמרא אין מספר כלל לגדודיו ואלף אלפין גדוד א' כו', ולהבין למה למעלה הוא ההתחלקות ילתר בריבוי עצום כ"כ וכל מה שלמטה מטה מתמעט כו', הנה מבשרי אחזה שיש קול ודיבור שהקול הוא כח בלי הפסק ויכול למשוך לעולם בלי שום השתנות ושינוי הקול שבאדם לעת זקנתו הוא מצד מניעות הגוף שנעשה תש וחלש ומעכב את הקול אבל מצד עצמיות הקול היה הולך ונמשך כל ימיו בלי הפסק ובלי שינוי (רק ד"א הוא הגורם ומפסיק את הקול) מחמת שבחי' הקול הוא מבחי' א"ס שאין סוף וקץ להמשכת ההבל היוצא מן הלב דרך הקנה ולכן אין שינוי ההתחלקות בקול מתחלתו ועד סופו שהכל משך אחד, אבל אותיות הדיבור הם בבחי' שינוי מצד עצמם שאין אות דומה לחברתה ולכן צריך להפסיק בין אות לאות שלא לערבם כו' ונמצא שהאותיות הן מוגבלים בגבול ומדה כו' והיינו ע"י ה' מוצאות הפה אחה"ע מהגרון כו' ושרשן הן אותיות מנצפ"ך המחלקות ומפרידות ההבל של הקול להיות בו בחי' אותיות המבטא שאין אות דומה לחברתה כו', והנה ככל המשל הזה הוא למעלה בחי' הקול הוא כח א"ס המתפשט בלי הפסק ולא היו העולמות כלל מחמת שהיה הכל בחי' א"ס רק ע"י הדבור הוא בחי' מלכות דבר המלך שלטון כמשל מלך על עם מדינתו שבהגיע אליהם דבר פקודתו הם סרים למשמעתו הרי הדיבור הוא המלך והו דבר מלך שלטון שהמלך והדבור הכל אחד כו' ודבור זה הוא בחי' התחלקות השפע בבחי' צמצום והגבלה להסתיר ולהעלים שלא יראה בחי' א"ס רק בחי' אותיות נפרדות וזהו עיקר ענין בנין המלכות מהגבורות שמחמת הגבורות והצמצום נראה בחי' מלכות שאין מלך בלא עם. (וע' במ"ש ע"פ הזהר פ' בלק דקפ"ז בענין גבורי כח עושי דברו. וע' בזהר פ' שמות ד"ג ע"פ אתי מלבנון קול אמר לדבור אתי כו' ובמש"ש במק"מ ובביאורי הזהר). וזהו תתברך לנצח צורינו מלכינו בודא קדושים

שלמי שנמשך בחי' מלכנו גבורות וצמצומים נעשה בורא קדושים המלאכים שכליים נבדלים קדושים מובדלים כו' (ובמ"א כ' שהשערות הם המחלקים ההשפעה וההמשכה להיות השגות שונות בא"ס כמה בחי' רבבות מדריגות שהוא כמ"ש הרמב"ם שכליים נבדלים דבמה יבדל מלאך א' מחבירו אם לא בהשגתו מאחר שאין לו גוף ואין לו מקום גשמי ועד"ו כל ההבדל שמעולם ועד עולם בכמה עולמות לאין קץ הוא ע"פ ההשגה כל חד וחד כו' וכמ"ש בע"ח דקוצי דשערי מכה ברישא דז"א להיות התחלקות הדעת כי ג' קוצין חב"ד והדעת נחלק לחו"ג אהוי"ר כו' וקוצי דשערי זה נמשך תסתיים בנוק' כמ"ש בכוננות הציצית עכ"ל בביאור דפ' ציצית, וכאן אומר דעיקר התחלקות ע"י הדבור, אך הכל א' כי גם השערות הם בחי' אותיות וכמ"ש בביאור דשימני כחותם כו', ועפ"ז יובן ענין אתי מלבנו, כי לבנון היינו בחי' לבנוני' דגלגלתא אשר השערות צומחי' משם וזהו ענין כל אות שאין גייל מקיפו מד' רוחותיו פסול שענין הקפת גייל הלבן להאות הוא ענין לבנונית דגלגלתא סכ"ע שממנו צומח השערות והאותיות והיינו שהדבור שרשו מלבנון כו', וע"פ חסידות הוא כמ"ש בתניא פכ"א שאין דבורו מובדל ממנו ית' ולא כדבור האדם והיינו משום שאין לך דבר שחוץ ממנו ולית אתר פנוי מיני' ולכן צ"ל הגייל מקיף להאות מד' רוחותיו להורות שאין הדבור נפרד כו' רק שלגבי הנבראי' נרמה שנמשך ממנו ית' כמו דבור של האדם מנפשו כו' יעו"ש), ולכן למעלה הוא ההתחלקות יותר כי שם נראה בחי' הצמצום יותר בחי' מלכות כח המסתיר והמעלים וצ"ל כמה צמצומים אין קץ כדי להסתיר כח הא"ס ובפרט במלאכים שהם מבחי' דבור בדבר ה' שמים נעשו כו' וכן בנשמות רק שהם מאתיות המהמחשבה בחי' רוחניות יותר מדבור.

אך יש עוד ה"ג דאימא שרש מנצפ"ך המחלק ומבדיל כדי להחיות העולמות שלא יהיו בבחי' נפרד לגמרי רק להיות היש בטל וצבא השמים לך משתחווים ובוהו יש ג"כ כמה מיני התחלקות מיכאל באהבה גבריאל ביראה ומחנה מיכאל שבאהבה כאו"א נבדל מזולתו חסד שבחסד חסד שבגבורה כו' (ור"ל דלפיכך גם המשכה זו להיות היש בטל נק' ע"ש ה"ג והרי המשכה זו הוא חסד וגילוי אלא לפי שבביטול זה יש גם כן כמה מיני התחלקות כו' והתחלקות הוא דוקא על ידי ה' גבורות כמשל על ידי ה' אצבעות יוכל האדם לפרד דבר אלא שמכל מקום הן ה' גבורות ממותקות וכמ"ש בזוהר ר"פ בראשית גבי כוס של ברכה על ה' אצבען דיד ימין ואינן ה' אקרי ישועות, וכ' האריז"ל שהם ה"ג ממותקות כו' וכמו גבורות גשמי' שיורדי' בגבורה והם חיים לעולם), וזהו ומשמיעים ביראה יחד בקול דברי אלקים חיים בחי' בינה שנק' אלקים חיים אלקים מלשון צמצום וגבורות וחיים הוא ההשפעה וחסד המחיה להיות בטל, שיש בוהו ב' כוחות כח המצמצם ומפריד וכח הא"ס המתפשט בבחי' צמצום זה, וזהו בקול דברי שנמשך מבחי' הקול שהוא בחי' א"ס ומבחי' הדבור שהוא המגביל וזהו ענין ב' כוחות הנ"ל. וזהו תתברך לנצח ישתבח שמך לעד, לעד ולנצח ממש בבחי' א"ס כו'. (וזהו זכרנו לחיים שאומרי' בברכת מגן שהוא בחי' חסד והוא ע"ש כי זכר דבר דבר קדשו את אברהם עבדו, ופי' כי זכר דבר קדשו היינו כי הדבור בעצם

הוא ע"י היג אלא שאח"כ נמשכי' בו היג ממותקו' ע"י היח. והו ענין כי זכר שהוא בחי' חסד כו'. וע' לקמן בסוף הדרוש בענין זכרונות. וע' בת"א פ' יתרו ע"פ זכור את יום השבת ענין זכור ושמור).

והנה שרש היג הללו הוא מבחי' תענוג העליון שעלה ברצונו להיות נח"ד לפניו דירה בתחתונים דוקא והו אלף דאד' אלף פלא והוא בחי' מיתוק הגבורות בשרשם הוא א' דאנכי כמ"ש בזהר והיינו כי מחמת התענוג מצמצם עצמותו והו אתה גבור לעולם אד' אתה חכמה גבור לעולם אד' מצמצם בבחי' גבורות כדי שיהי' לעולה אד' בנין המל' דאכא יסד ברתא. מוריד הטל מכלכל כר מחי' מתים. כי הטל העליון טלא דבדולחא נמשך עד שמחיה אפילו מתים שהמת מונח בקבר אין חיות כלל והוא צמצום גדול לגבי טל העליון הנה המשכת הטל הוא חסד והצמצום הוא גבורה כו', והכל הוא מחמת בחי' אתה שהאלף פלא העליון נמשך למטה וכמו שנודע שמה שהוא יותר עליון יכול לירד למטה יותר ארך אפים וגדל חסד כר המגביהי לשבת המשפילי לראות כו' והו שאמר דהע"ה מי כה' אלקינו לא כהעכומו' רם על כל גוים כו' שהוא רם בעיניהם באמרם שאינו בנמצא למטה כמו למעלה והוא בעיניהם רוממות ה' וחשיבותו ושבח גדול הוא לפניו שדוקא לפניו הוא שוכן. אבל אנחנו משבחים יותר מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות כו' לפי שאנו אומרים שגם למעלה אינו חשוב נגד א"ס ואינו בערכו כלל דכולא קמיה כלא כו' ולפיכך מעלה ומטה שוין לפניו והוא השוה ומשוה כו' והו אתה שהא' נמשך לתיו בחי' אותיות מא' עד תיו. וה' הם היח והיג שנמשך למטה כמו למעלה כי החסד אינו מתעבה. ולכן אמרו בזהר ע"פ יומם יצוה ה' חסדו יומם דאזיל עם כולוהו יומין עננא דאהרן כו' שבחי' החסד הוא בכל ההיח חסד שבחסד חסד שבגבורה כו' ולכאורה אינו מובן כי גם בחי' גבורה הוא בכל היג אלא הענין שהחסד שבכל ההיח אינו מתעבה ובכל ההיח הלא בבחי' א', משא"כ הגבור' שכשהיא מתלבשת בבחי' גבורה עד"מ הוא בחי' א' וכשמתלבשת בהוד עד"מ הוא בחי' אחרת. ולכן המתקת הגבורות הוא בחסדים והוא ע"י הא' כנ"ל. והו ענין הפדיון שבשערי ציון שלבסוף מערב הכל כו' הוא ענין אלף פלא שממתק ומערב כל הגבורות בחסדים. (ועמ"ש בת"א בפ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם פי' נוצר חסד לאלפים אלפין, וגם נ' דבחי' זו דאור החסד שאינו מתעבה הוא דוקא מבחי' נוצר חסד שהוא למעלה מסדר השתלשלו' ע"כ מעלה ומטה שוין וכמש"ש בענין משה ידבר כו' כי ע"י חסד לאברהם נמשך רק באצי' אבל שיומשך גם בכי"ע זהו דוקא ע"י נוצר חסד כו' ע"ש).

והנה ר"ה תחלת מעשיך וכו' נברא אדה"ר. כי בכ"ה באלול נברא אדה"ר ויום ו' הי' ר"ה וקבל מלכותו והוא תחלת בנין המלכות כנודע ההפרש שבין מלוכה לממשלה שמלוכה הוא ברצון (נ' כי פי' בכ"ה באלול הוא כי המל' נק' כה וכנודע מענין ההפרש בין כל הנביאים שנתנבאו בכה ומשה נתנבא בזה. כי כה היינו יחוד' כף הדמיון כדמותנו שנראה העולם ליש. אבל זה היינו יחוד' ע זה אלי וכו'. והנה מתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם

במדה"ד והוא בבחי' מל' כמו שהיא מעלמת ע"י ה"ג כנ"ל ולכן נברא בכ"ה. עד שאח"כ שתף עמו מדה"ר להיות המתקת הגבורות והוא בחי' ר"ה שנק' זה היום תחלת מעשיך. זה היום דוקא ע"ד זה אלי וכו' כי הוא יום השישי בחי' יסוד שנק' זה). ולכן אמרו לפני מלכיות ואומרים פסוקי המשכת המלכות ע"י התורה יסוד אבא שיומשך בחי' מלכות להחיות העולמות מחמת שכבר נמשך ביסוד אבא ואבא יסד ברתא שכח הדבור הוא מחכמה כי התינוק שאין לו שכל אינו יכול לצרף אותיות כו', ולכן אומרים מאמר שכבר נמשך בחכמה כו' והוא עד"מ כמו מי שאומר איזה סברא ומביא ראייה לדבריו שיהי' קיום לסברתו כך מביאין ראייה מן התורה שכבר כתוב בה ענין המלכות (ועמ"ש ע"פ מאמר הוזהר דקס"א ע"פ אתה הראת כו' קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא כו', ולפי"ז א"ש שע"י ראי' שמביא' מן התורה הוא קיום הדבר). וזהו אד' שפתי תפתח א' דין שיהי' גבורות המל' מתמתקות באלף פלא ואומרים זה בכל יום כי בר"ה הוא כללות החיות ובכל יום נמשך פרטי כו' (וגם עפ"ז י"ל טעם למ"ש בסידור בכוונת תקיעת שופר ע"פ כוננת הבעש"ט נ"ע שתקיעה קול פשוט זהו בחי' הברת את א' כמו שהוא בלי מילוי למד פא כו' והוא ממוצע בין קול לדיבור כו' ע"ש והיינו כי מתוק גבור' דמל' מתמתקות באלף פלא כו' וע' בזהר ס"פ משפטים בענין אהה"ע וגיכ"ק ועמ"ש ע"פ הוזהר פ' שמיני ע"פ וחכך כיון הטוב כו' שמתוק הד' מוצאות הוא ע"י אותיות גיכ"ק שהמח"ך, וגם בענין השופר יש בחי' חך כנו' בפע"ח גם ש"ו דשופר הוא גימ' דבש שזהו ענין חך כו', ואמנם א' הוא מהגרן אך יש זיווג חך וגרון כנו' בהרמ"ז ר"פ שמות אשר חך הוא חכמה וגרון בינה וכן בא"א חך יסוד דמו"ס וגרון בינה דא"א, והענין כי הגרון הוא מקום צר שבין המוחין למדות והתקיעה בקול היוצא מהגרן זהו ענין מן המיצר קראתי כו' ע"ד יציאת מצרים שהוא ע"י בינה כו' אך החך הוא בחי' טעם ותענוג עמ"ש ע"פ חכלילי עיניים כו' בת"א פ' ויחי, והוא להיות התשו' בשמחה רבה ולהתענג על ה', וכן בשופר עם היותו בחי' שברי' ותרועה גנוחי וילולי על הריחוק שזהו ענין מן המיצר כו' עכ"ז ודאי צ"ל קיום המצוה בשמחה ותענוג כמו שאומרי' לפני תקיעת שופר שש אנכי וכו' וכמ"ש במ"א ע"פ תגל נפשי כו' וגילו ברעדה כו', וזהו שופר של ר"ה כו' ופיו מצופה זהב זהב הוא בחי' שמחה כו' וזהו ענין זיווג חך וגרון כו' וזהו וחכך כיון הטוב, כי יין הוא בחי' בינה אך יין הטוב זהו המשומר מענביו משימ"ב שהוא מבחי' ו"ק דאבא כו', הולך לדהי זהו יצחק שנק' ידיד שזהו ענין השופר של איל לזכור עקדת יצחק, למישרים הוא תשרי אותיות ישרת ליישר הלבבות, דובב שפתי ישנים כי בר"ה הוא דורמיטא וע"י השופר מתעורר כו').

ופי' זה בעבודת ה' למטה שיהיה שפתי תפתח להיות דברי אשר שמת' בפין בבחי' ביטול ולא יהי' הדיבור בחי' נפרד כו' ולכן אומרים זה בסמיכת גאולה לתפלה שהאדם מקריב ניצוץ האלקי שלו להיותו כלי קיבול לאור א"ס ב"ה שמאיר בשמיע' שהוא בבחי' אצילות כו' (וזה נמשך ע"י מיתוק הגבורות דמל' שע"ז נמשך שיהי' ביטול היש ולא יהי' בחי' נפרד

והנה ר"ה תחלת מעשיך בנין המל', כי בכ"ה באלול נברא העולם בחי' כה מדה"ד ור"ה זה היום מיתוק דיני המל' זהו אמרו לפני מלכויות שמביא רא' מהתורה וזהו אד' שפתי תפתח מיתוק דין המל' באלף פלא כו' ומזה נמשך ג"כ באדם ביטול היש כו' (גם יש עוד מיתוק דתך כי אלף מאותיות הגרון קול פשט צעק לבם כו' וגיכ"ק חכו ממתקי' ע"ד וגילו כו' תגל נפשי כו').

ואח"כ כורע בברוך וזוקף בשם המשכה והעלאה והוא ענין שילוב הוי' באד' שזהו ענין ההמשכה בברוך ושילוב אד' בהוי' זהו ענין זוקף בשם, וזהו ענין יעלה זכרונינו העלאה, ועי"ז אח"כ ויבא שיומשך לחן ולחסד.

ועפ"ז י"ל הפסוק וה' נתן קולו לפני חילו דדרשו זה על ר"ה כי ר"ה הוא המשכה להיות קול דברי אלקי' חיים שנמשך בחי' קול שהוא כח המתפשט בבחי' א"ס נמשך בבחי' דבור שהוא בחי' מל', וזהו כי רב מאד מחנהו שמבחי' הדבור נמשך בחי' התחלקות לרבוני עצום וכנ"ל בענין שמע שם ע' כו', כי עצום עושה דברו הוא ע"ד מ"ש בזהר פ' בלק ע"ס גבורי כח עושי דברו כו'.

תקפטיית בר"ה

שיר המעלות ממעמקים קראתיך הוי'. ואיתא בזהר וכי דוד אמר הכי והא כתי' בכל ליבי דרשתיך בהכי סגי מאי איצטריך יתיר כו' אלא ממעמקים מעומקא דכולא זמעומקא דבירא למאן דבעי לצלותה צלותי' צריך לכוונא בעיקרא דעיקרין כו' ע"ש הענין הוא כי קודם חודש אלול קורין פ' ראה שכתוב בה אחרי הוי' תלכו ומר"ח חודש אלול ואילך מתחילין לומר קפיטל לדוד ה' אורי וישעי שכתוב שם לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש ובעשיית מוסיפין עוד לומר שיר למעלות ממעמקים קראתיך הוי' דשמע • שכל אלה שייכים אהדדי שמפני שאחרי ה' תלכו אזי בקשו פני כו' ואח"ז יגיע למדריגות ממעמקים כו', הנה כתיב נודע בשערים בעלה ואי' בזהר לכל חד וחד לפום מה דמשער בליבי', כי הנה בשערים יש ב' פירושים הא' הוא לשון שער ממש כמו שער האדם ד"מ שמשמש כניסה ויציאה והב' הוא כנ"ל שהוא ענין שיעור שמשער בליבי' כו', הענין הוא כי יש מוח חכ' ומוח בינה מוח בינה הוא ענין ההתבוננות בגדולת הוי' איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע ולית אתר פנוי מיני' וזה שנתפעל במוחו היטיב מזה הוא בחי' מדות שבשכל היינו התפעלות שבמוח בינתו שנתפס וניטע היטיב במוחו איך שהוא ית'

ממכ"ע וסוכ"ע כו' ולא נמשך עדיין ללב ושערי בינה הוא ההמשכה מן המוח אל הלב שנתפעל הוא ג"כ בהתבוננות שבמוח בינה, והנה המדות הגם שהן ז' אבל עיקרן הן ה' חג"ת נ"ה אבל יסוד ומל' הם כללות כו' כידוע, והענין ידוע דכל מדה כלולה מעשר ע"כ הם במס' נר"ן הנק' הנו"ן שערי בינה שהמדות שבמוח נמשכים ללב וכל מדה כלולה מי' ע"כ הם במס' נר"ן, והפי' הב' הוא לפום מה דמשער בליבי' הוא ע"פ הידוע שאין שכל א' דומה לחבירו כי יש ס"ר נש"י והן ס"ר דיעות שלכ"א יש לו השגה מיוחדת באלקות והטעם הוא מפני ששורש נש"י נמשכו ממדות עליונות יש נשמות מבחי' חסד כו', והנה כל מדה כלולה מי' וידוע דהיו"ד גופה הוא כלולה מיו"ד עד ס"ר וע"כ הם חלוקים בדיעותיהם כאו"א לפי שורש נשמתו, וזהו פי' כל חד וחד לפום מה דמשער בליבי' כו' והנה כתי' עיני כל אליך ישברו כו' כ"ל הוא נש"ב וז"ש לך הוי' הגדולה כי לך הוא ג"כ אותיות כ"ל בגימ' נר"ן אך שכ"ל הוא תחילה הך' ואח"כ הל' ובל"ך הוא להיפוך כמשית"ל, ולהבין מפני מה הנש"ב נכללים דווקא בב' אותיות אלו כנ"ל, הענין הוא כי יש חסדים מגולים וחסדים מכוסים, חסדים מכוסים היינו הג' מדות חג"ת כי חכם שנמשך ממוח בינה ללב עכ"ז הם מכוסים עדיין בהתבוננות המוח שהתבוננות המוח מכסה עליהם כו' ונו"ה הוא הנק' בשם חסדים מגולים כי נצח הוא ענף החסד והוד ענף הגבורה והוא ענין אוי"ר הבאים בהתגלות וע"ז כתי' טובה תוכחת מגולה ממאה מסותרת ואהמ"ס הוא בחי' חג"ת ותוכחת מגולה הוא בחי' נו"ה עו' ועיקר עבודת האדם צ"ל שיבא אוי"ר דוקא בהתגלות ליבו ממש ע"כ א' הכתוב טובה אפי' תוכחת מגולה כו' וע"כ נכללים הנש"ב בתיבת כל דווקא שהלמד הוא נגד ג' מדות חג"ת שכ"א כלול מיו"ד עולה ס"ר והוא הנק' חסדים מכוסים והי"ך מורה על נו"ה שכ"א כלול מיו"ד עולה ה'. והנה לך הוי' הגדולה והגבורה עו' הוא מלמעלה למטה ע"כ לך תחילה הל' שהוא הג' מדות חג"ת ואח"כ הך' שהוא ב' מדות ונ"ה, ובעיני כ"ל אליך ישברו שהוא מלמטה למעלה כתיב תחילה הך' שהוא בחי' נוה ואח"כ הל' שהוא חג"ת, והנה יש ב' בחי' כל בלא ה' וכלה בה"א, והענין הוא כי יש בחי' היצונית הלב ופנימית הלב בחי' היצונית הלב היינו שהגם שנמשכים הנש"ב בלב ונתפעל בלב עכ"ז ההתפעלות הוא בבחי' היצונית ואינו מתפעל בלב בבחי' פנימי' לבו לה' לבדו כי אין לו התקשרות בפנימי' לבו רק בהבלי עוה"ז והתפעלות אלקות הוא בבחי' היצונית בלבד והוא ענין מוח שליט על הלב בדרך כפי' מפני ההתבוננות במוח איך הוא ממכ"ע וסוכ"ע כנ"ל ע"כ נתפעל בלב בבחי' היצונית בלבד, והענין יובן ע"פ מ"ש והי' שמך אברהם שאחר המילה ניתוסף לו אות ה' בשמו ואות ה' מורה על התקשרות פנימי' הלב לבדו לה' וז"ש אות ברית ביני וביניך כי הברית הוא ענין התקשרות ולכן כל מי שאין לו התקשרות פנימי' באלקות נק' פגם הברית כי באמת צ"ל התקשרות בפנימי' לבו לאלקות דוקא וכל מילי דעלמא גם ההכרחי צ"ל בבחי' היצונית כאילו כפאו כו' ולכן אם אין לו זאת ההתקשרות נק' פוגם בברית כו' כנ"ל, ובוה יובן ענין כ"ל וכל"ה הנ"ל שכ"ל בלא ה' הוא ענין המשכות הנש"ב ממוח ללב בבחי' היצונית לבד, וזהו עיני כל אליך ישברו שמצפים ומיחלים להם אליך שתתן את אכלם בעתו כו' והוא ענין התקשרות פנימי'

כו' כי אין להם רק בחי' חיצונית המדות אבל כליה' בה' הוא ענין התקשרות פנימי' הלב לה' לבדו כי כלה היא ראוי' ליחוד שמקבלת טיפת מ"ד כר והוא שנתקבל בלב בחי' ההתבוננות שבמחש' בינה בבחי' פנימי' ממש זהו שנק' יחוד פב"פ פנימי' המוח עם פנימי' הלב אבל בחי' כל הנ"ל הוא רק בבחי' חיצוני' ואחוריים.

ועתה יובן ענין הנ"ל. שקודם אלול קורין פ' אחרי הוי' תלכו כו' כי זה השער לה' לעלות מדרגא לדרגא בתחילה ע"י האהבה שבבחי' חיצוניות ואחוריים וכמ"ש ואזניך תשמענה דבר מאחריך בחי' אחוריים לבד והוא ענין מוח שליט על הלב כנ"ל בבחי' בע"כ וכפ"י כנ"ל ועי"ז באים כנ"י למדריגה עליונה בחי' כלה הנ"ל והוא בחי' התקשרות פנימי' וזהו בחודש אלול אומרים לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש פי' שהלב אומר לבחי' לך שהוא נש"ב הנ"ל בקשו פני שיהי' בבחי' הפנימי' הלב וכמו שהי' במ"ת דכתי' פב"פ דיבר הוי' עמכם בחי' יחוד פב"פ שבכנ"י בבחי' פנימי' התקשרות לה' וע"כ נמשך מלמעלה ג"כ מבחי' פנימי' כמ"ש פב"פ כו' וכמו"כ בחודש אלול אומרים בקשו פני את פניך הוי' אבקש והוא בחי' בכל ליבי דרשתיך כי בחי' חיצוני' הלב אינו בכל ליבי כי אינו רק בחי' חיצוניות ולא פנימי' הלב. ועתה צ"ל ענין ממעמקים קראתיך הוי' שאו' בעשיית וכמ"ש בזהר והא כתיב בכל ליבי דרשתיך בהכי סגי אמאי איצטריך יתיר אלא מאן דאיצטריך לצלצה צלותי צריך לכוון בהאי עומקא דכולא ועומקא דבירא. וענין עומקא דכולא ועומקא דבירא יובן ע"פ הידוע שיש לב שזמע ולב ומבין ורואה והנה תחלה י"ל ענין שמיעה שבלב והענין כי ההתבוננות שבמוח בינה הוא בבחי' שמיעה לבד גם שנתפעל היטיב במוח בינה עכ"ז הוא בחי' שמיעה לבד וז"ש שמע ישראל כו' והנש"ב שנמשכים ממוח ללב ונתקבל בלב בבחי' פנימי' נק' לב שומע וכמו"כ יש בחי' הלב רואה ראיית השכל והוא ענין ל"ב ג"ח שנמשכים במדות בלב כו' והוא ע"פ הידוע שיש ד' בחי' דו"ר ור"ד דחילו הא' היינו יר"ת בחי' ירא למרוד כו' ורחימו הא' הוא המדות שבאים ונמשכים בלב בבחי' חיצוני' כנ"ל ורחימו הב' היא האהבה שבבחי' פנימי' והוא ענין לב שומע הנ"ל ודחילו הב' הוא בחי' יר"ע וכמ"ש הן יראת ה' היא חכ' והוא בחי' ביטול במציאות כי הרחימו גם שהיא בבחי' פנימי' וכמ"ש ואהבת בכל לבבך כו' עכ"ז הוא בבחי' יש מי שאוהב. אבל יר"ע הוא בחי' ביטול במציאות והוא ענין התפילה בעמידה ובלחש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא כו' כמ"ש במ"א וכמו שהי' במ"ת דכתי' וירא העם ויגועו ויעמדו מרחוק כו'. כי היראה אינו בבחי' יש מי שירא כמו האהבה אדרבה מצד היראה וחרדה יבא לבחי' ביטול עצמותו מכל וכל משא"כ האהבה הוא בבחי' יש מי שאוהב עכ"ה ונק' הר כמו לא כאברהם שקראו הר כו'. והנה בחי' הלב שומע נק' עומקא דבירא ובחי' הלב רואה שהוא בחי' יר"ע הנ"ל נק' עומקא דכולא. וכמ"כ יובן למעלה שיש ב' בחי' עומקים עומקא דכולא ועומקא דבירא והוא בחי' עומק חו"ב כו'. והנה בחי' דו"ר הנ"ל הוא ענין חותם שזקע חותם בולט שיש חותם שאותיות בולטים ויש חותם שאותיותיו שקועים והוא נש"ב שנמשכים בלב גם בבחי' יחוד פנימי' הנ"ל נק' בשם חותם בולט כי האהבה שבבחי' רצוא היא בבחי' בליטה וע"כ נק' בשם הר שהוא

בחי' יש מי שאוהב ונק' בשם חותם בולט. חותם שוקע הוא בחי' יר"ע הנ"ל שז"ש הן יראתי ה' היא חכמה שהוא בחי' ביטול במציאות זהו בחי' חותם שוקע, והוא ענין ק"ש וש"ע שבק"ש הוא בחי' חותם בולט ובש"ס הוא בחי' חותם שוקע, וכמ"כ יובן למעלה שיש ב' בחי' חותם הנ"ל חותם שוקע היא המשכה מאוא"ס שנמשך בתו"מ בכלל בכלים מכלים שונים כידוע דע"י כל מצוה בפרט יש המשכה מיוחדת באא"ס כו' וחותם בולט הוא בחי' גבוה למעלה מאוד נעלה שאינה נמשכת כלל בכלים ונק' בשם חותם בולט שהוא בבחי' מקיף כו' ובחי' זו יתגלה לע"ל כמ"ש ונגלה כבוד ה' כו' ולא יכנף מוריך שלא יתכסה ממך בכנף ולבוש כמ"ש במ"א. והנה עד"מ באותי' החותם כשהאותי' שוקעים שנחלקים בשעוה הם בולטים וכשאותי' שבחותם הם בולטים אזי האותיות שנחלקים בשעוה המה שוקעים, כמ"כ יובן עד"ז למעלה, דהנה באדל"ת וכשהאדל"ת הוא בענין חותם שהאהבה שבאה במורגש בחי' יש מי שאוהב כו'. והוא ענין נש"ב שנמשכים בלב בבחי' פנימי' אזי ממשיכים מלמעלה בחי' חותם שוקע המשכות אא"ס בכלים כו' וע"י בחי' חותם שוקע שהוא בחי' יראה וביטול במציאות הנ"ל שהוא העדר הרגשת עצמותו לגמרי אזי ממשיכים מלמעלה בחי' חותם בולט והוא בחי' אור עליון שלמעלה מעלה מבחי' השתל' ע"ס אור בכלי. ובזה יובן מה שמוסיפין בר"ה לומר ממעמקים כו' ולא די בבחי' בכל ליבי דרשתיך כנ"ל. והנה יש עשרה ימים מר"ה עד יוה"כ ונק' עשי"ת שהוא לתקן לכל הפגמים והחסרונות שבשם הוי' כו' כי ע"י חטא ועון פוגמים בשם הוי' כמ"ש אם פגמתי באות יו"ד כו' ובאות ה' בביטול ואהבה כו' וכמ"ש הפושעים בי גופא דמלכא כו' ואח"כ כדי לתקן הפגם צריך להמשיך מלמעלה משם הוי' והוא מבחי' אור העצמות שנק' עומקא דכולא. והוה מה שמוסיפי' לומר מומר ממעמקים קראתיך כו' בחי' הוי' שע"י בחי' ממעמקים נמשך שם הוי' מחדש ממקורא דכולא ע"י בחי' חותם שוקע הנ"ל וע"כ נקרא ר"ה ויו"כ בשם ימים נוראים שנמשך בחי' יר"ע והוה ממעמקים קראתיך הוי', ה"ש אם עוונת תשמר י"ה אדוני מי יעמוד כו' שנפגם השם הוי' כו'. אך כי עמך הסליחה למען תיורא כו' שהסליחה הוא גילוי אור עליון שלמעלה מכל השת' והוה למען תיורא כו' שיתמלא כל החסרונות והפגמי' כו' וז"ש קויתי ה' קיוותה נפשי כו' שממשיכים מחדש שם הוי' בבחי' קויון כו' כמ"ש במ"א דל"ל.

שיך לדיה האזינו דרוה"ר טוף אות א'

הנה לפמ"ש כאן מובן ענין ד' בחי' נתת בראתי כו' הן ד' עולמות אבי"ע, ובחי' המזל הוא בחי' אין וא"א בחי' כתר שלמעלה מהחכ', ולשם מגיעים ע"י תשובה, ועמ"ש במ"א ע"פ ומספר את רובע ישראל מובן דהנשמות נמשכים מבחי' לבושין תקינת לון דמינייהו פרחין כו' ועלייתן בגופא דמלכא שהוא בחי'

אצי, ולכאורה סותר למ"ש כאן, ולק"מ דיש נשמות מבריאה ויש מאצי, ומ"מ שרש שרשן כולן מאצי' רק שהם למטה מהספי' ועלייתן אח"כ לאשתאבא בגופא שהן הספי', ובתוך הספי' מאיר הקו מא"ס שלמעלה מהספי' בחי' אין כו' וכמ"ש במ"א, ועו"ל דגילוי זה דבחי' כתר יהי' לע"ל דוקא שזהו סוד תחיה"מ כו' והנה בזה מ"ש במ"א ע"פ ולכי לך שעליי' של הנשמה הוא לך ר"ל לעצמותך דלכאורה קשה, א"כ מהו הריווח אבל באמת ר"ל שבחי' הנשמה עצמה נמשכת ע"י צמצום כל בחי' שם הוי', רק שרשה ומקורה בחי' אין ומזלא והעליי' היינו שמתעלה בשרשה ממש, וז"ש ואלה מסעיהם למוצאיהם ר"ל למקורן ושרשן.

תורת אדמו"ר שליט"א, ביום ב' זחג הסוכות תרכ"ג

שאו שערים ראשיכם כו' הנה צ"ל מהו שערים ומהו ראשיכם ומהו שאו שערים ראשיכם. הנה שערים הם ג' שערי בינה כי הם ה' חסדים וכ"א כלול מיר"ד, הנה ה"פ יו"ד עולה חמשים ופי' ה' חסדים הם ה' מדות כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, והנה ראשיכם הם ג"ר חב"ד שבכל מדה שהם הראשים של שערים אלו. והנה ע"י המוחין נעשה התכללות המדות כי המדות בעצם הם מפורדים כמו אהבה ושנאה שהם ב' הפכים א"א לחברם, אבל ע"י המוחין ג"ר של כל מדה הם מתכללים ועי"ז מתכללים אח"כ המדות ג"כ, וזהו יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארו שהמדות מצד עצמם הם קשה כארו, והנה ע"י התכללות שהג"ר עושים בהשערים עי"ז הם מגביהים אותם כי קודב"ה לא שריא אלא באתר שלים דוקא, והנה ע"י התכללות מגביהים המ"ט שערי בינה בבחי' מדות שלמעלה מהחכמה, וזהו ע"ד שבשבעות מונין רק מ"ט ימים ויום חמשים אין מונים כי הוא שער החמשים שמגביה המ"ט שע"ב ולכן איתא בזוהר אימתי בשבועותיכם כו' וזהו שאו שערים ראשיכם שהראשים הם מגביהים השערים, והנה עוד יש פי' כפשוטו שהשערים מגביהים הראשים והיינו כי השערים הם ז' מדות וכ"א כלול מו' והם מגביהים הראשים חו"ב ע"ד האבות הן המרכבה שהאבות הם מדריגת חג"ת והם מרכבה לחו"ב ומגביהים חו"ב בבחי' גבוה יותר והיינו כי בינה יש בה כח יותר מבחכמה וע"ד שהוסיפו לאברהם אות ה' כי אב רם הוא חכמה ואברהם הוא בינה כי בבחי' בינה יש כח יותר גבוה ע"ד הוא דא עתיקא, והנה פי' זה הוא היפוך מפירוש הראשון כי שם פירוש שראשים מגביהים השערים ופי' השני הוא להיפוך שהשערים מגביהים הראשים. והנה עוד יש פירוש בזוהר דשערים הם נה"י כמ"ש כי כל בשמים ובארץ כל הוא גימ' חמשים והם נש"ב שבבחי' נה"י לכן אומר זה אחר לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד שהם ה' מדות עליונות כי כל בשמים ובארץ הם נש"ב

שבבחי' נה"י, והנה ראשיכם הם חג"ת שהם הראשים של נה"י כי נה"י ענפי המדות כי נצח ענף החסד כי אם אין לו אהבה מ"מ מתנצח, והוד ענף הגבורה כי אם אין לו יראה הוא בבחי' הוד כי הודאה מרחוק, והנה ע"י נה"י מגביה הראשים כי ע"י נה"י ששומר בחי' מעשה עי"ז נעשה מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה וע"כ ארז"ל כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו מתקיימת ולכן השערים מגביהים הראשים, וזהו שאו שערים ראשיכם, והנה שער יש בו משקוף ושתי מזוזות, והענין כי יש פתח שהוא בבחי' נה"י כי שתי מזוזות הם נצח והוד והמשקוף הוא תפארת, ויש ששתי מזוזות הם חסד וגבורה והמשקוף הוא בינה וזהו לעולם יכנס אדם שיעור שני פתחים ואח"כ יתפלל שב' פתחים הוא הפתח אשר המזוזות הם נר"ה והמשקוף הוא תפארת והפתח אשר שתי המזוזות הם חו"ג והמשקוף בינה, ואח"כ יתפלל להמשיך מבחי' פתח אשר שתי המזוזות הם חו"ב והמשקוף הוא כתר, וזהו דבמדרש איתא דשתי המזוזות והמשקוף הם ג' אבות אברהם יצחק יעקב, דיצחק ויעקב הם שתי מזוזות ואברהם הוא המשקוף, והנה קביעת המזוזה הוא ג"כ בנו"ה להעלותה עד הפתח, והנה עוד איתא פירוש בזהר שם על שאו שערים ראשיכם שהשערים הם אופנים וראשיכם הם שרפים שהם ראשים לגבי אופנים ומ"מ השערים מגביהים הראשים כי האופנים הם דוקא הממשיכים ברוך כבוד ה' ממקומו שהוא ענין ויבוא מלך הכבוד כמו שית' לקמן, והנה כמ"כ באדם אופנים ושרפים הוא נה"ב ונה"א כי נה"ב נלקח משמרי אופנים והנה"א משרפים ע"ש רשפי אש, והנה הנה"ב מעלה הנה"א כי כן כל עליי' צ"ל ע"י התחתון דוקא ועד"מ מסדרי עצים כשמגביהים העצים התחתונים יוגבה גם העליון אבל כשיגביהו העליון לא יוגבהו התחתונים כו' ולכן עליית נה"א ע"י נה"ב, וזהו שאו שערים ראשיכם כו' והנה כ"ז הוא העלאה מלמטה למעלה ועי"ז אח"כ ויבוא מלך הכבוד הוא המשכה מלמעלה למטה כי מלך הכבוד הוא המשכת ל"ב נ"ח, והנה בזהר ויבוא מלך הכבוד ויבוא לאן אתר למיעל אורייתא בארונא שהוא חיבורא דתשב"כ ותשב"ע"פ והוא בחי' יחוד חו"ב כי פי' ויבוא ע"ד בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך אבוא ל' ביאה ויחוד, וישכב במקום ההוא יש כ"ב כי יש הוא בינה כ"ב הוא כ"ב אותיות התורה, והנה ביחוד יש אירוסין ונישואין והוא מ"ת דעכשיו ומתן תורה דלעיל שהוא גילוי פנימית התורה והנה צ"ל התחברות חו"ב ע"ד שנתבאר בדרוש ברכת הזימון בענין פי' לויתן שהוא חיבור חו"ב כי הגם שעיקר השראת אוא"ס הוא בחכמה מ"מ חכמה הוא למעלה מהשגה ועי"כ צ"ל יחוד חו"ב כי בינה הוא השגה ויש בזה עונג כי כל עונג הוא ע"י השגה דוקא והוא ע"ד דכתיב טובים השנים מן האחד ואיתא במדרש שקאי על משה ואהרן שטובים השניים דוקא מן האחד משה לבדו והענין כי הגם שמשה קיבל מלמעלה כי הי' בחי' ונחנו מה מ"מ צ"ל אהרן ג"כ כי מ"מ משה הי' כבוד פה שלא היה יכול להמשיך הגילוי למטה כ"א אהרן דוקא וכמ"ש ואהרן אחיך יהי' נביאך וע"ד תשב"כ ותשב"ע"פ שמתורה שבכתב אין יכול לידע שום מצוה איך לעשותה כמו וקשרתם לאות כו'

אין ידוע איך ומה כ"א בתשבעים הוא מפרש איך לעשות המצוה וע"ד זה ואהרן אחיך יהי נביאך וע"ד זה יובן ענין יחוד חו"ב כי ע"י בינה נמשך בהשגה וגם כי ע"י יחוד חר"ב נמשך בחי' הגבוה משניהם שהוא בחי' כתר והוא ע"ד לבנון הוא ר"ת ל"ב נ"ח ונשיב וידוע דלבנון הוא גוון לבן מורה על כתר, אך הענין כי ע"י יחוד דל"ב נ"ח ונשיב ע"י נמשך גוון לבן שהוא גוון עצמי בחי' כתר כמ"ש וישכם לבן בבוקר גם לבן הוא ג"כ ר"ת ל"ב נ"י שהוא ל"ב נ"ח נ"י שערי בינה כו' ופי' נתיבות חכמה ושערי בינה הנה נתיב הוא קצר ושער הוא רחב כי יו"ד דשם הוי' קצר כי הוא עומק המושג וה' דשם הוי' הוא התרחבות רחובות הנהר וע"כ נ"ח נשע"ב הוא בחי' יחוד י"ה שהוא יחוד חר"ב כו', והנה יבוא מלך הכבוד מוזכר ב"פ והוא כי גם שאו שערים ראשיכם נזכר עוד פעם שני שאו שערים ראשיכם וצ"ל הפי' מזה הלא נתבאר דשאו שערים ראשיכם הוא העלאה וע"י אח"כ יבוא מלך הכבוד הוא המשכה וא"כ מהו שאומר עוד שאו שערים ראשיכם, אך הענין מפורש בזהר כי יש מרכבתא תתאה ויש מרכבתא עילאה כי מרכבתא תתאה הוא בחי' מלכותך מלכות כ"ע, ויש מרכבתא עילאה שהוא ביטול המדות לעצמות אוא"ס ב"ה וזהו עשה רצונו כרצונך בטל רצונך מפני רצונו, והנה ע"י ביטול דבחי' מרכבתא עילאה ע"י ממשיך ויבוא מלך הכבוד שהוא בחי' א"א כי כבוד הוא חכמה כי אבא מלבוש הפנימי דא"א ומלך של כבוד זה הוא בחי' א"א וע"י מרכבתא תתאה ממשיך בחי' מלך הכבוד בחי' ז"א שהוא מלך של כבוד דבחי' מל' כי מל' נק' כבוד ל' לבוש כמ"ש ה' מלך גאות לבש כו' וזהו ב"פ לבנון כמ"ש אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי ולכן בפעם הראשון יבוא מלך הכבוד נזכר ענין מלחמה כמ"ש מי זה מלך הכבוד ה' עוזו וגבור ה' גבור מלחמה כי בבחי' ה' איש מלחמה שהוא בחי' ז"א יש את זה לעומת זה עשה אלקים וע"כ שייך מלחמה משא"כ בבחי' ויבוא מלך הכבוד שנזכר בפעם שני שהוא בחי' א"א אשר שם אין שייך לעומת זה לא נאמר מלחמה כלל, והנה ויבוא מלך הכבוד אין כבוד אלא תורה ויש בה ג"כ אירוסין ונשואין הנה אירוסין הוא מתן תורה דעכשיו שכל לימוד תורה שבע"פ ותושב"כ הוא רק מאותיות שמאות אחד נעשה פרק שלום וכו' אבל לעת"ל יתגלה פנימיות התורה מבחי' מוחין סתימאה והו' צבאות שהוא מורה על יחוד (הוי' צבאות גמטרי' עונתה) ולכן בעשרה אומר נברך אלקינו וכו' במאה אומר וכו' באלף וכו' עד בריבוא אומר נברך להוי' אלקינו אלקי הצבאות וכו' כי יש נר"ן חי' יחידה ולכן על בחי' ה' הוא שאומר צבאות ולכן נאמר כאן סלה כי כ"מ שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק, והנה בתרגום יונתן מפרש שאו שערים ראשיכם הראשון על תרעה דבי מקדשא ושאו שערים השני על תרעה בגינתא דעדן, והענין כי תרעה דבי מקדשא הוא בחי' מל' וע"י ויבוא מלך הכבוד הוא המשכות ל"ב נתיבות חכמה ע"י בחינות יסוד בבחי' מל' והוא בהיכל ק"ק דבריאה אבל תרעה דגן עדן הוא כי יש היכל ק"ק דאצילות כי גן עדן הנה כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן עדן הוא בחי' עין לא ראתה נהר יסוד

דאבא להשקות את הגן בינה ולכן ונהר יוצא יוצא תמיד כי חריב הן תרדלימ וא"כ ויבוא מלך הכבוד הוא א"א וזהו דאיתא בחזרה קודשא בריך הוא אתא לאשתשעה עם צדיקיא בגינתא דעדן שהוא מקבל ג"כ שעשועים כי אז תתענג על הוי' שע"י תו"מ ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ג"ן סדרים דאורייתא הנה עי"ז ממשיכין בגן עדן מבחי' על הוי' שלמעלה משם הוי' וע"כ הוי' דז"א מקבל השעשועים וזהו ויבוא מלך הכבוד בתרעה דגן עדן וזהו והתהלכתי בתוכםם ופירשי' אשכח עמכם בגן עדן והוא בחי' גבוה יותר מבחי' תרעה דבי' מקדשא כי מקודם כתיב ונתתי משכני בתוכםם שהוא בחי' בהמ"ק ואח"כ והתהלכתי בתוכםם לטייל עמכם בג"ע שהוא מקבל ג"כ השעשועים וכו' כענין קוב"ה אתא לאשתשעה עם צדיקיא בגינתא דעדן. והנה בר"ה אומרים שאו שערים ראשיכם בפסוקי מלכות ואומרים ב"פ שאו שערים ראשיכם והענין כי מבקשים בר"ה וי"כ ומלוד על העולם כולו זהו ע"ד ויבוא מלך הכבוד ואח"כ והנשא על כל הארץ ביקריך הנה תרגום כבוד יקר והוא בחי' ויבוא מלך הכבוד דפעם ב' והנה עי"ז והופע בהדר גאון עוזיך וכו' והוא בחי' המלך הקדוש שאומרים בר"ה שהוא בחי' קדושתו למעלה מקדושתכם וכדאיתא במדרש מה כבוד יש בין המלך ובין אגוסטס המלך עומד על הלוח ואגוסטס יושב והוא המשכות בחי' מל' דא"ס ועי"ז וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור וכו' וכ"ז הוא ע"י ב' פעמים תשובה כי תשובה תשוב ה' ויש תשוב ה' תתאה ויש תשוב ה' עילאה כי תשוב ה' תתאה לגבי ואו ואח"כ עי"ז תשוב ואו לגבי ה' והוא בחי' בעל תשובה שישפיע בתשובה ואח"כ תשוב ה' עילאה לגבי יוד ועי"ז תשוב יוד לגבי ה' (ולפעמים נמנין בג' תשובות כי חוי"ב הם תרדלימ וכו') ובאדם היינו כי תשובה תתאה הוא ליקח מתומ"צ מבחי' סוד מרע ואח"כ תשוב ואו לגבי ה' ע"י ועשה טוב תומ"צ אך תשוב ה' לגבי יוד הוא ע"י מחדרימ בתורה והתבוננות באלקות ועי"ז תשוב יוד לגבי ה' וכ"ז בר"ה וי"כ ואח"כ נמשך למעלה למטה ג"כ ב' בחי' אלו בבחי' מקיפים בענני הכבוד שהם בחי' כבוד תתאה וכבוד עילאה וכו'

עצרת קליטה ע' מא"א ערך עצרת וערך נפלים י"ל נפילת הנשמות כענין שבה"כ שהכלים דתיקון לא הכילו האור בע"כ יסוד דנוק' אין בו כלי להכיל הנשמות ואזי נפלו למטה הגם שבתהו נסתלקו האורות מ"מ נפלו ניצוצים. ולכן כדי להיות קליטה צ"ל כח בהכלי ריבוי הכלי וזהו כלי מלא דוקא מחויק ועיין ביאור וקבל היהודים בענין שהקדימו געשה לנשמע ובד"ה אם בחוקתי תקס"ו ב' חקיקות ובענין באר חפרוה שרים דזוקא ע"י התורה. ובד"ה דעתה יגדל הרחב פיך ואמלאהו ג' קווין מר"ה עד יוכי"ם שמאלי עבדה

אור העוסות התורה א'תתקמו

סוכת וימינו גמ"ח שמע"צ תורה, גם כלי מלא מכה"כ נק' כלי ברבות ויטולו
השמים והארץ ב' כלים, ועי"ז מחזיק בחי' א"ה וא"ה אני מלא, ביאור שוש
אשיש איך ברחוניות רבות בחי' הכל במקום א' כמו היד כותב מלובש מחשבה
מדות ושכל ולכן כלי מלא דוקא מחזיק יהיב חכמתא לחכימין ביום השמע"צ
כי בינה שמע"צ שם אין יניקה ונפל רק למטה בשכ"ת מחמת נהי"ב וכר' ועי"כ
ביום הח' בינה נמשך גם כמלי עצרת קליטה.

שלח את העם שמוע מזבח טוב וזהו בחי' עם זעבד וכה ביטול זה נמשך מבחי'
שיתף עמו מדה"ר מבחי' אין כתר ביטול כי א"ק אדם דבריאה אי"כ רק
בחי' עם א"כ שיהי' בחי' עם בצלמנו כו' זה נמשך מר"ה בריאת אדה"ר עד
שמע"צ בד"ה האמרת היום ענין ג' ספרים האמירך גוי אחד בארץ וזהו שלח
את העם, עצרת פי' במאור עינים זה יעצור והוא ממשלה זבחירה שמתחיל
בר"ה ומסתיים שמע"צ כ"ב אותיות כו'.

מראה מקומות

מראה מקומות

— לפסוקי תנ"ך —

(נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שו' חימריק)

א

אם ה' לא יסדר עיר : תהלים קכז, א.
אם יהי' חטאיכם כשנים : ישעי' א, יח.
אם ישים אליו לבו רוחו ונסחתו : איוב
לד, יד.

אם נבלת בהתנשא : משלי ל, לב.
אם צדקת : איוב לה, ז.
אם רחץ : ישעי' ה, ד.
אם תגביחי כנסר : עובדי א, ד.
אני אמרתי אלקים אתם : תהלים פב, ו.
אני ה' הוא שמי' : ישעי' כב, ח.
אני ה' לא שנית' : מלאכי ג, ו.
אנכי אנכי הוא סוּחָה פשעיך : ישעי' א,
יח.

אנכי ה' אלקיך : שמות כ, ב.
אספה לי שבעים איש : במדבר יא, טז.
אף בשרי ישכון לבסח : תהלים טז, ט.
ארבעים יכנו : דברים כה, ג.
ארוממן אלקי המלך : תהלים קמה, א.
ארץ אשר ה' דורש אותה : דברים יא, יב.
אשה יראת ה' היא תתהלל : משלי לא, ל.
אשר אועד לך : שמות לו, לו.
אשר אנכי מצוץ : דברים ה, ו.
אשר אתה ה' תעננך עומד עליהם : במדבר
יח, יד.

אשר לא יכזבו מימיו : ישעי' נח, יא.
אשר מגן צריך בידך : בראשית יד, כ.
אשר קרץ בדרך : דברים כה, יח.
אשרי האיש אשר לא הלך : תהלים א, א.
אשרי העם : תהלים פט, טז.
אשרי העם שה' אלקיו : שם קמד, טו.
אשרי יושבי ביתיך : תהלים פד, ה.
אשרי נשוי פשע כטוי חסאת : שם לב, א.
אשרי תמימי דרך : תהלים קיט, א.
אשריך ישראל : דברים לג, כט.
אשת חיל עסיב : משלי יב, ד.
את אשר איננו פח : דברים כט, יד (ואת).
את ה' האמרת : דברים כה, יז.

אברהם אוהבי : ישעי' מא, ה.
אד יעלה סן הארץ : בראשית ב, ו, (ואד).
אדם ובהמה תושע ה' : תהלים לו, ז.
אדני במ סיני : תהלים סח, יח.
אדני שפתי תפתח : תהלים נא, יח.
אגבתי אתכם אמר ה' : מלאכי א, ב.
אהי' כטל : הושע יד, ו.
אחל בל יצען : ישעי' לג, כ.
אוילים מדרך פשעם : תהלים קו, יח.
אז אהפוך אל עמים שפה ברורה : צפני
ג, ט.

אז ידלג כאיל פסח : ישעי' לה, ו.
אז תראי ונהרת : שם ט, ה.
אז תשמח בתולה במחול : ירמי' לא, יג.
אז תתענג על ה' : ישעי' נח, יד.
אזי חיים בלעוננו : תהלים קכד, ג.
אחור וקדם צרתני : תהלים קלט, ה.
אחותי רעייתי יונתי תמתי : שה"ש ה, ב.
אזכמה והיא רחוקה ממני : קהלת ז, כב.
אחת שאלתי : תהלים כו, ד.
א"י אלוה עושי : איוב לה, י.
אין כאל ישורון : דברים לג, כו.
אל גנת אגוז ירדתי : שה"ש ו, יא.
אל יוהלל החכם בחכמתו : ירמי' ט, כב.
אל מחנה מצרים : שמות יד, כד.
אל נקטות ה' : תהלים צד, א.
אל תס באף עבדך : תהלים כז, ט.
אלה בני לאה ואת דינה בתו : בראשית
מו, טו.

אלפי שגאן : תהלים סח, יח.
אלקי אבי אברחם : בראשית לב, י.
אלקים אתם : תהלים פב, ו.
אלקים יענו את שלום פרעה : בראשית
מא, טז.
אם אין פניך : שמות לג, טו.

א'תתקנא

מראה מקומות

א'תתקנב

בצלמינו כדמותינו : בראשית א, כו.
בראשית ברא אלקים : בראשית א, א.
ברוך ה' אלקי ישראל : תהלים מא, יד.
ברוך ה' שלא נתננו סרף לשיניהם : תהלים
קכד, ו.
ברוך כבוד ה' ממקומו : יחזקאל ג, יב.
בריתי יומם וזילה : ירמיה לג, כה.
ברך ה' חילו : דברים לג, יא.
בשלח פרעה את העם : שמות יג, יז.
בשמחה ובטוב לבב : דברים כח, מז.

ג.

גאון עוזכם מחמד עיניכם : יחזקאל כו, יא.
גבוה מעל גבוה שומר : קהלת ה, ז.
גבורי כח עושי דברו : תהלים קג, יט (כ).
גדול ה' ומהולל מאד : תהלים קמה, ג.
גן נעול אחותי כלה : שה"ש ד, יב.
גרש את האמה הזאת : בראשית כא, י.

ד.

דבר מלך שלטון : קהלת ה, ד.
דברי חכמים בנחת נשמעים : שם ט, יז.
דע את אלקי אביך : דה"א כח, ט.
דק ככפור על הארץ : שמות טז, יד.
דרשו ה' בהמצאו : ישעיה נה, ו.

ה.

האזינו השמים ואדברה : דברים לב, א.
האלקים עשה את האדם ישר : קהלת ז,
כט.
הבונה בשמים מעליותיו : עמוס ט, ו.
הבן יקר לי אפרים : ירמיה לא, כ.
הגר אשר בקרבך יעלה מעלה : דברים
כח, מג.
הדנה אשר נאכל במצרים חנם : במדבר
יא, ה.
הדר הוא לכל חסידיו : תהלים קמט, ט.
ההרים רקדו כאילים : תהלים קיד, ו.
הוד והדר לבשת : תהלים קד, א.
הוד והדר לפניו : דה"א טו, כה.
הודו לאלקי אלקים : תהלים קלו, ב.
החכמה תחיי בעלי : קהלת ז, יב.
החפץ להי בעולות וזבחים : שמואל"א טו,
כב.
החקר אלוה תמצא : איוב יא, ז.
היש בה עץ אם אין : במדבר יג, כ.
הכהן הגדול מאחיו : ויקרא כא, י (והכהן).
הלא הוא אביך קנן : דברים לב, ו.

את השמים ואת הארץ אני מלא : ירמיה
כג, כד.
את קשתי נתתי בענן : בראשית ט, יג.
את שני המאורות הגדולים : בראשית א,
טז.
אתה כהן לעולם : תהלים קי, ד.

ו.

באבוד רשעים רינה : משלי יא, י (ובאבוד).
באלקים נעשה חיל : תהלים קת, יד.
באשרי כי אשרוני : בראשית ל, יג.
בהנחל עליון גוים : דברים לב, ח.
בהר ה' יראה : בראשית כב, יד.
בהתאסף ראשי עם : דברים לג, ה.
בזאת אני בוסח : תהלים כו, ג.
בזאת יבוא אהרן אל הקדש : ויקרא טז, ג.
בחכמה יסד ארץ : משלי ג, יט.
בחצר גינת ביתן : אסתר א, ה.
בטחו בה' עדי עד : ישעיה כו, ד.
בי מלכים ימלוכו : משלי ח, טו.
בייה ה' צור עולמים : ישעיה כו, ד.
ביום ההוא יהי ה' אחד : זכריה יד, ט.
ביום ההוא תקראי אישי : הושע ב, יח.
ביום השמיני עצרת תהי לכם : במדבר
כט, לה.
ביום השמיני שלח את העם : מלכים"א
ה, י.

ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים :
בראשית ב, ד.
בכור שורו הדר לו : דברים לג, יז.
בכל חאדן : דברים ו, ה.
במוטר אל תרף : משלי ד, יג.
במחשכים הושיבני : איכה ג, ו.
במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם :
הושע ב, א.

בן חכם ישמח אב : משלי י, א.
בן פורת יוסף : בראשית מט, כב.
בנה הקטן : בראשית כו, מב.
בני בכורי ישראל : שמות ד, כב.
בניט אתם : דברים יד, א.
בנימין זאב יטרף : בראשית מט, כז.
בנפש נצרה כי היא חייך : משלי ד, יג.
בעבר הנהר ישבו אבותיכם : יהושע כה,
ב.

בעמרה שעמרה לו אמו : שה"ש ג, יא.
בעלו חמדותי : שה"ש ב, ג.
בעלם אלקים עשה את האדם : בראשית
ט, ו.

מראה מקומות

א'תתקננ

ואשא אתכס על כנפי נשרים : שמות יט, ד.

ואשים דברי בפיך : ישע'י נא, טו.

ואת אשר איננו פה : דברים כט, יד.

ואת בריתי אקים את יצחק : בראשית יז, כא.

ואת הנפש אשר עשו בחרן : בראשית יב, ה.

ואת רוחי אתן בקרבכם : יחזקאל לו, כו.

ואתא מרבבות קדש : דברים לג, ב.

ואתם תהיו לי כוי : שמות יט, ו.

ואתנה לך את לוחות האבן : שמות כד, יב.

ובאבוד רשעים רינה : משלי יא, י.

ובאו במערות צורים : ישע'י ב, יט.

ובדעת חדרים ימלאו : משלי כד, ד.

ובין כתפיו שכן : דברים לג, יב.

ובלילה שירה עמי : שמות מב, ט.

ובלעד'ך לא ידים איש את ידו : בראשית מא, מד.

ובפשעכם שולחה אמהם : ישע'י ג, א.

ובצל ידי כסית'ך : ישע'י נא, טו.

וברדת הטל לילה : במדבר יא, ט (הטל על המחנה).

וברוח פיו כל צבאם : תהלים לג, ו.

וברחמים גדולים אקבצך : ישע'י גז, ז.

וברית שלומי לא תמוט : ישע'י גז, י.

ובתהו י'ליל ישימון : דברים לב, י.

וגם צידה לא עשו להם : שמות יב, לט.

ודבר דבר : ישע'י גז, יג.

והאדם ידע : בראשית ד, א.

והאיש חשתאה לה : בראשית כו, כא.

והארץ היתה כוי : בראשית א, ב.

והארץ נתן לבני אדם : תהלים קטו, טו.

והגית בו יומם ולילה : יהושע א, ח.

והוא ימשול בך : בראשית ג, טז.

וחוא כהן לאיל עליון : בראשית יד, יח.

והולכתי עמרים בדרך : ישע'י מב, טו.

והוצאתי את בלעז מפיו : ירמ'י נא, מד.

והחכמה טאין חמצא : איוב כח, יב.

והשוב בעיניך עשיתי : מלכים ב, ג.

והי' אור הלבנה כאור החמה : ישע'י ל, כו.

והי' ביום ההוא יטפו ההרים עסיס : יואל ד, יח.

והי' הי לי גאלקים : בראשית כח, כא.

והי' כאשר תריד ופרקת עולו : בראשית כו, מ.

הלא הוא כמוס עמדי : דברים לב, לד.

הלא שמוע מזבח טוב : שמואל'א טו, כב.

הללו את ה' כל גוים : תהלים קיז, א.

המגביהי לשבת : תהלים קיג, ה.

המזכירים את ה' : ישע'י סב, ו.

המשלח מעיינים בנחלים : תהלים קד, י.

הן האדם הי' כאחד ממנו : בראשית ג, כב.

הנה אנכי שולח מלאך : שמות כג, כ.

הנה ישיכיל עבדי : ישע'י נב, יג.

הנוטע אוןן הלא ישמע : תהלים צד, ט.

הנותן שלג כצמר : תהלים קמו, טו.

הנך יפה דודי : שה'ש א, טו.

הנפש אשר עשו בחרן : בראשית יב, ה.

העברתי מעליך עונך : זכרי' ג, ד.

העדותי בכם : דברים ד, כו.

הצדיק אבד : ישע'י גז, א.

הרים הגבוהים ליעלים : תהלים קד, יח.

הרינו כוי וכפר אדמתו עמו : דברים לב, מג.

השולח אמתו ארץ : תהלים קמו, טו.

השומר אחי אנכי : בראשית ד, ט.

השיבנו אליך ונשובה : איכה ה, כא.

השמים החדשים : ישע'י טו, כב.

השקיפה ממעון קדשך : דברים כו, טו.

ו.

ואביטה אורחותיך : תהלים קיט, טו.

ואד יעלה מן הארץ : בראשית ב, ו.

ואהבת את ה' אלקיך : דברים ו, ה.

ואהי' אצלו שעשועים : משלי ת, ל.

ואוהב את יעקב : מלאכי א, ב.

ואולם חי אני : במדבר יד, כא.

ואורח צדיקים כאור נוגה : משלי ד, יח.

ואזור עור אזור במתניו : מלכים ב, לו, ו.

ואין אלקים עמדי : דברים לב, לט.

ואין עמו אל נכר : דברים לב, יב.

ואלה המלכים... וימלוך וימת : בראשית לו, לא, לב.

ואלה מטעיהם למוצאהם : במדבר לג, ב.

ואם בשדה ימצא : דברים כב, כה.

ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה : ישע'י כה, ט.

ואמת ה' לעולם : תהלים קיז, ב.

ואני אהי' לה חומת אש : זכרי' ב, ט.

ואני בתוך הגולה : יחזקאל א, א.

ואנשי קדש תחיון לי : שמות כב, ל.

ואצלתי מן הרוח : במדבר יא, יו.

והי' כעץ שתול : תהלים א, ג.
 והי' לך ה' לאור עולם : ישעי' ט, יט.
 והי' מידי חודש בחודשו : ישעי' טו, כג.
 והי' ענין ראות את מוריך : ישעי' לו, כ.
 והייתם לי סגולה : שמות יט, ה.
 והנה אנחנו מאלמים אלומים : בראשית לו, ז.
 והנה מלאכי אלקים : בראשית כה, יב.
 והניף ידו על הנהר : ישעי' יא, טו.
 והרוח תשוב : קהלת יב, ז (ישוב).
 והרחיזו ביראת ה' : ישעי' יא, ג.
 והשענו תחת העץ : בראשית ית, ד.
 וזאת אשר דיבר להם אביהם : בראשית מט, כה.
 וזאת הברכה אשר ברך משה : דברים לג, א.
 וזאת הסצוה אשר צוה ה' לעשות : שמות לו, ה.
 וזרח מטעיר : דברים לג, ב.
 וזרחה לכת יראי שמי' : מלאכי ג, כ.
 וזרעתי את בני זרע אדם : ירמי' לא, כו.
 וזרקתי עליכם מיט טחורים : יחזקאל לו, כה.
 וזכט באחור ישבחה : משלי כט, יא.
 וזפרה הלבנה ובושה החמה : ישעי' כה, כג.
 ויאכילך את המן : דברים תו, ג.
 ויאמר אלקים יהי אור : בראשית א, ג.
 ויאמר ה' מסיני בא : דברים לג, ב.
 ויאמר לו יהונתן מחר חודש : שמואלא ב, יח.
 ויאצל טן הרוח : במדבר יא, כה.
 ויבא כנסם : הושע ו, ג.
 ויבא משה בתוך הענן : שמות כה, ית.
 ויגד יעקב לרחל כי אחי אבי' הוא : בראשית כט, יב.
 וידבר על העצים : מלכימא ה, יג.
 וידע אלקים : שמות ב, כה.
 וידעת היום : דברים ד, לט.
 והי' בהיכל קדשו : חבקוק ב, כ.
 והי' ברך את אברהם בכל : בראשית כה, א.
 והי' האמירך היום : דברים כה, ית.
 והי' יגיה חסכי : שמואלב כב, כט.
 והי' נתן קולו לפני חילו : יואל ב, יא.
 והי' טביב לעמו : תהלים קכה, ב.
 והי' פקד את שרה : בראשית כא, א.
 ויהושע בן נון מלא רוח חכמה : דברים לו, ט.

ויהי בישורון סלך : דברים לג, ה.
 ויהי נועם כו' : תהלים א, ית.
 ויהיו שניהם ערומים, ולא יתבוששו : בראשית ב, כה.
 ויהפך לך את הקלח לברכה : דברים כג, ו.
 ויודע דעת עליון : במדבר כה, טו.
 ויותר יעקב לבדו : בראשית לב, כה.
 ויחלוס והנה סולם מוצב : בראשית כה, יב.
 ויחן שם ישראל : שמות יט, ב.
 ויחשוף יערות : תהלים כט, טו.
 ויסע אשל : בראשית כא, לג.
 וימע ה' אלקים : בראשית ב, ת.
 וייצר ה' אלקים את האדם : בראשית ב, ז.
 ויסינו תחבקני : שה"ש ב, ו.
 ויניחהו בגי' לעבודה ולסמרה : בראשית ב, טו.
 ויסע משה את ישראל מ"ס : שמות טו, כב.
 ויסתר משה פניו : שמות ג, ו.
 ויעל אברם מסצרים : בראשית יג, א.
 ויעקב נסע סוכתה : בראשית לג, יו.
 ויעקוד אותה, ממעל לעצים : בראשית כב, טו.
 ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים : בראשית א, טו.
 ויעש דוד שם : שמואלב ת, יב.
 ויעש ה' את הרקיע : בראשית א, ז.
 ויפול משה : במדבר יד, ה.
 ויפול ערום : שמואלא יט, כה.
 ויצא הראשון אדמוני : בראשית כה, כה.
 ויצחנו את כל החוקים : דברים ו, כה.
 ויקח לו יעקב מקל לבנה : בראשית לו, כו.
 ויקרא אלקים לאור יום : בראשית א, ה.
 ויקרא ה' ה' איל רחום וחנון : שמות לה, ו.
 ויקרא יעקב אל בניו : בראשית מט, א.
 ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו : בראשית כה, א.
 ויקרא שם בשם ה' איל עולם : בראשית כא, לב.
 וירא אליו ה' : בראשית ית, א.
 וירא אלקים את כל אשר עשה : בראשית א, לא.
 וירא ישראל את היד : שמות ית, לא.

מראה מקומות

א'תתקנה

ולזכרון בין עיניך : שמות יב, יד.
 ולכבוד אחי בתוכה : זכרי ב, ט.
 ולמקנה עשה סוכות : בראשית לג, יז.
 ולפני קרתו מי יעמוד : תהלים קמו, יז.
 ולקחת לך לאשה : דברים כא, יא.
 ומי ימלא גבורות ה' : תהלים קה, ב.
 ומי כעמך כישראל גוי א' : שמואל-ב ז, כב.
 ומלכותו בכל משלה : תהלים קג, יט (יח).
 ומסנד תבואות שמש : דברים לג, יד.
 ומעין מבית ה' יצא : יואל ז, יח.
 ומצאת את לבבו נאמן : נחמיה ט, ה.
 ומשה נגש אל הטרפל : שמות כ, כא.
 ומשוש חתן על כלה : ישעי סב, ה.
 ומשירי אהודנו : תהלים כח, ז.
 ומשם יפרד : בראשית ב, י.
 ומסרתו יהושע בן נון נער : שמות לג, יא.
 ומחצת זרועות עולם : דברים לג, כז.
 ונגלה כבוד ה' : ישעי מ, ה.
 ונהר יוצא מעדן : בראשית ב, י.
 ונהר יחרב ויבש : איוב יד, יא.
 ונהרו אליו כל הגוים : ישעי ב, ב.
 ונחה עליו רוח ה' : ישעי יא, ב.
 ונסה את ידך על היט : שמות יד, טז.
 ונפלינו אני ועמך : שמות לג, טז.
 ונצבת על הצור : שמות לג, כא.
 ונצלת את מצרים : שמות ג, כב.
 ונקתה ונזרעה זרע : במדבר ה, כח.
 ונגרן מפריד אלוף : משלי טו, כח.
 ונשגב ה' לבדו : ישעי ב, יא.
 ונתתי נשמיכם בעתם : ויקרא כז, ד.
 ונתתי לך מהלכים : זכרי ג, ז.
 ונתתי שלום בארץ : ויקרא כז, ז.
 וסוכה תהי' לצל יומם : ישעי ד, ו.
 ועל דמות ראשי החיות רשע : יחזקאל א, כב.
 ועל הכסא דמות כמראה אדם : יחזקאל א, כז (דמות הכסא).
 ועל חרבך תחי' : בראשית כז, מ.
 ועל יובל ישלח שרשיו : ירמי יח, ה.
 ועמדו זרים ורעו צאנכם : ישעי סא, ה.
 וענן גדול ואש מתלקחת : יחזקאל א, ד.
 ועשיתם עולה : במדבר כט, ב.
 ועתה יגדל נא : במדבר יד, יז.
 ופילגשו ושמה ראומה : בראשית כב, כז.
 ופני שור מהשמאל : יחזקאל א, י.
 ופרעה הקריב : שמות יד, י.

וירד ה' על הר סיני : שמות יט, כ.
 וירד יהודה מאת אחיו : בראשית לז, א.
 וירם קרן לעמו : תהלים קמת, יד.
 וירפא את מזבח החרוס : מלכים-א יח, ל (מזבח ה').
 וירשתם אותה : דברים יא, לא.
 וירשתם גוים : דברים יא, כב.
 וישב ה' סלך לעולם : תהלים כט, י.
 וישב הסלך על הלחם : שמי"א כ, כד.
 וישב העם לאכול : שמות לב, ו.
 וישבת אצל האבן האזל : שמואל-א כ, יט.
 וישוב אל ה' וירחמהו : ישעי נה, ז.
 וישכם לבן בבוקר : בראשית לב, א.
 וישלח חציו ויפיצם : תהלים יח, טז.
 וישם מדברה כעדן : ישעי נא, ב.
 וישמור משמרתו : בראשית כז, ה.
 וישקף ה' פני סדום : בראשית יט, כח (וישקף על פני סדום).
 ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק : בראשית כה, ה.
 ויתן אותם אלקים ברקיע השמים : בראשית א, יז.
 ויתן אל משה ככלותו : שמות לא, יח.
 ויתן לך האלקים סמל השמים : בראשית כז, כח.
 ויתנצלו את עדים : שמות לג, ו.
 ויתפרדו כל פועלי און : תהלים צב, י (יתפרדו).
 וכבוד ה' יאספך : ישעי נה, ח.
 וכבוד הדר מלכותו : תהלים קמה, יב.
 וכבודי לאחזר לא אתן : ישעי מב, ח. מה, יא.
 וכל אדם לא יהי' באהי"ם : ויקרא טז, יז.
 וכל בניך למודי ה' : ישעי נה, יג.
 וכל גבולך לאבני חפץ : ישעי נה, יב.
 וכל חפצים לא ישוּח בה : משלי ג, טו.
 וכנעם השמים לטוהר : שמות כד, י.
 וכנפיהם פרודות : יחזקאל א, יא.
 וכפר אדמתו עמו : דברים לב, מ.
 ולא בכסף תגאלו : ישעי נה, ג.
 ולא יהי' לך עוד השמש לאור יומם : ישעי ט, כ.
 ולא יכנף : ישעי ל, כ.
 ולא ילמדו עוד איש את רעהו : ירמי לד, לג.
 ולא נתכנו עלילות : שמואל-א ב, ג.
 ולא עמד איש אחר : בראשית מה, א.

מראה מקומות א'תתקנו

חבורות אשה אל אחותה : שמות כו, ג.
 חסא חסאה ירושלים : איכה א, ת.
 חיל בלא וישיאנו : איוב כ, טו.
 חכמות בחוקי : משלי א, כ.
 חכמת אדם תאיר פניו : קהלת ח, א.
 חנוך לנער ע"פ דרכו : משלי כב, ו.
 חסד א"ל כל היום : תהלים נב, ג.
 חסד ואמת נפגשו : תהלים סה, יא.
 חסד נעורין : ירמיה ב, ב.
 חרות על הלוחות : שמות לב, טז.

כ.

סוב ארץ אפים סגבור : משלי סה, לב.
 סוב טעם ודעת למדני : תהלים קיט, טו.
 סוב ה' לכל : תהלים קמה, ט.
 טוב ה' לקיוו : איכה ג, כה.
 טוב לחסות בה' : תהלים קיח, ח.
 טל אורות טליך : ישעיה כו, יט.

ג.

יאר ה' פניו אליך : במדבר ו, כה.
 יביאו לבוש מלכות : אסתר ו, ח.
 יגלו שמים עוננו : איוב כ, כז.
 ידיד ה' ישכון לבסח : דברים לג, יב.
 ה' אורי וישעי : תהלים כז, א.
 ה' בוד ינחנו : דברים לב, יב.
 ה' בחכמה : משלי ג, יט.
 ה' בעוז ישמח מלך : תהלים כא, ב.
 ה' חפץ למען צדקו : ישעיה מב, כא.
 ה' ימלך לע"ו : שמות טו, יח.
 ה' לי בעוזרי : תהלים קיח, ז.
 ה' צבאות מכה"כ : ישעיה ו, ג.
 ה' צילך : תהלים קכא, ה.

יום ליום יביע אומר : תהלים יט, ג.
 יומם יצוה ה' חסדו : תהלים מב, ט.
 יוצר הרים ובורא רוח : עמוס ה, יב.
 יושב בסתר עליון : תהלים צא, א.
 יזל מים מדליו : במדבר כד, ז.
 יחזה דעת : תהלים יט, ג.
 יכרסמנה חזיר מיער : תהלים פ, יח.
 ימי שנותינו בהם : תהלים צ, י.
 יסובבנהו יבוננהו : דברים לב, י.
 יערוף כמטר לקחי : דברים לב, ב.
 יפתח ה' לך את אוצרו הטוב : דברים כה, יב.

יצאו מים חיים מירושלים : זכריה יד, ח.
 יצב גבולות עמים : דברים לב, ח.
 יצרנהו כאישון שינו : דברים לב, י.

וצפון לישרים תושיה : משלי ב, ז.
 וקרני ראס קרניו : דברים לג, יז.
 וראית את אחורי : שמות לג, כג.
 וראית בשב"י אשת יפ"ת : דברים כא, יא.
 ורב שלום בניך : ישעיה נד, יג.
 ורבו פשעיך מה תעשה לו : איוב לה, ו.
 ורגליהם רגל ישרה : יחזקאל א, ז.
 ורדו בדגת הים : בראשית א, כו.
 ורוח אלקים מרחפת : בראשית א, ב.
 ורצון שוכני סנה : דברים לג, טז.
 ושבת בשלום אל בית אבי : בראשית כח, כא.

ושלח מים על פני חוצות : איוב ה, י.
 ושמו להם ראש אחד : הושע ב, ב.
 ושמתח עולט על ראשם : ישעיה לה, י.
 ושמי ה' לא נודעתי להם : שמות ו, ג.
 ושמרו דרך ה' : בראשית יח, יט.
 ושקל בפלט הרים : ישעיה מ, יב.
 ותגל נפשי באלקי : ישעיה סא, י (תגל).
 ותהלתי אחסם לך : ישעיה מה, ט.
 ותזנו משלום נפשי : איכה ג, יז.
 ותמלא כדה : בראשית כד, טז.
 ותפקנה עיני שניהם : בראשית ג, ז.
 ותקח רבקה את בגדי עשו : בראשית כז, טו.

ותקם בעוד לילה : משלי לא, טו.
 ותקנא רחל באחותה : בראשית ל, א.
 ותרג כראם קרני : תהלים צב, יא.
 ותשב באיתן קשתו : בראשית מט, כד.
 ותשליך במצולות ים : מיכה ז, יט.
 ותתן סרף לביתה : משלי לא, טו.
 ותתפלל חנה על ה' : שמואלא א, י (ותתפלל על ה').

ז.

זאת החיי אשר תאכלו : ויקרא יא, ב.
 זה אלי ואנוהו : שמות טו, ב.
 זה היום עשה ה' : תהלים קיח, כד.
 זה יעצור בעמי : שמואלא ט, יז.
 זה לעזיז עשה אלקים : קהלת ו, יח.
 זה שמי לעלם : שמות ג, טו.
 זכר תמים יקריבנו : ויקרא א, ג.
 זכרתי לך חסד נעורין : ירמיה ב, ב.
 זמירות היו לי : תהלים קיט, נד.

ח.

חנה"ט שבעת ימים לה' : ויקרא כג, לד.
 חנה"ט תעשה לך : דברים טו, יג.

מראה מקומות

א'תתקנו

כי ה' אלקיך אש אוכלה : דברים ה, כה.
 כי ה' אלקיך תתהלך בקרב סחניך : דברים
 כג, טו.
 כי ה' יתן חכמה מפיו זעת : משלי ב, ו.
 כי יעקב בחר לו י"ה : תהלים קלה, ה.
 כי יצפני בסוכה : תהלים כו, ה.
 כי יקרא קן ציפור : דברים כב, ו.
 כי כארץ תוציא צמחה : ישעיה סא, יא.
 כי כאשר השמים החדשים : ישעיה סו, כב.
 כי כאשר ירד הגשם והשלג : ישעיה נה, י.
 כי כולם ידעו אותי : ירמיה לא, לה.
 כי כל בשמים ובארץ : דהיא כט, יא.
 כי לא בחפזון תצאו : ישעיה נב, יב.
 כי לא יגודך רע : תהלים ה, ה.
 כי לא יראני האדם וחי : שמות לג, כ.
 כי לא מחשבותיכם מחשבותי : ישעיה נה,
 ת.

כי לא על הלחם לבדו יחיי האדם : דברים

ח, ג.

כי מלאכיו יצוה לך : תהלים צא, יא.
 כי מנטה ה' : דברים יג, ה.
 כי מראש צורים אראנו : במדבר כג, ט.
 כי נער ישראל : הושע יא, י.
 כי נר מצוה ותו"א : משלי ו, כג.
 כי עולם חסד יבנה : תהלים סט, ג.
 כי עזה כמות אהבה : שה"ש ח, ה.
 כי על כל כבוד חופה : ישעיה ה, ה.
 כי עמך מקו"ח : תהלים לו, י.
 כי רווחה בשמים חרבי : ישעיה לה, ה.
 כי שם ה' נקרא עליך : דברים כה, י.
 כי שמע ה' כי שנואה אנכי : בראשית כט,
 לג.

כי שמש ומגן : תהלים סו, יב.
 כי שרית עם אלקים : בראשית לה, כט.
 כי תשמע בקול : דברים כה, ב.
 כימי העץ ימי עמי : ישעיה סה, כב.
 כימי צאתך מאמ"צ : מיכה ז, טו.
 כירק עשב נתתי לכם : בראשית ט, ג.
 כל ארחות ה' חסד ואמת : תהלים כה, י.
 כל אשר חפץ ה' עשה : תהלים קלה, ו.
 כל ניא ינשא : ישעיה מ, ה.
 כל האזרח בישראל ישבו בסוכות : ויקרא
 כג, כב.

כל הנקרא בשמי : ישעיה מג, ו.
 כל זכורך : דברים טו, טו.
 כל פעל ה' למענהו : משלי טו, ה.
 כן יעמוד זרעכם ושמכם : ישעיה סו, כב.
 כן בקודש חזייתך : תהלים סג, ג.

ירא את ה' בני ומלך : משלי כה, כא.
 ירושלים הרים סביב לה : תהלים קכה, ב.
 יש אחד ואין שני לו : קהלת ה, ח.
 ישאהו על אברתו : דברים לג, יא.
 ישבו ישרים את פניך : תהלים קמ, יד.
 ישבעו עצי ה' : תהלים קד, טז.
 ישיש כנבור לרוץ אורח : תהלים יט, ו.
 ישלח דברו ויעסס : תהלים קמו, יח.
 ישלח חציו ויפיצם : תהלים יח, טו
 (וישלח).

ישמח ה' במעשיו : תהלים קה, לא.
 ישמח ישראל בעשיו : תהלים קמט, ב.
 ישר יחזו פנימו : תהלים יא, ז.
 ישראל אשר בך אתפאר : ישעיה מט, ג.
 ישראל נושע בה' : ישעיה מה, יז.
 ישת חושך סתור : תהלים יח, יב.
 יתפררו כל פועלי און : תהלים צב, י.

כ.

כאשר נשבעת לאבותינו : דברים כו, טו.
 כבס ביין לבושו : בראשית מט, יא.
 כבסני מעווני : תהלים נא, ה.
 כה אמר אחיך ישראל : במדבר כ, יד.
 כה אמר ה' מלך ישראל : ישעיה מד, ו.
 כולם בחכמה עשית : תהלים קה, כד.
 כונן שמים בתבונה : משלי ג, יט.
 כי אבי ואמי עזבוני : תהלים כו, י.
 כי אזלת יד : דברים לב, לו.
 כי אין לבוא אל שער המלך : אסתר ה, ג.
 כי איל דיעות : שמאל"א ב, ג.
 כי אעלה ארוכה לך : ירמיה ל, יז.
 כי אתה אבינו : ישעיה סג, טו.
 כי אתם המעט מכל העמים : דברים ז, ז.
 כי ביום הזה יכפר עליכם : ויקרא טו, ל.
 כי ביצחק יקרא לך זרע : בראשית כא, יב.
 כי בענן אראה על הכפורת : ויקרא טז, ב.
 כי גבר עלינו חסדו : תהלים קיז, ב.
 כי האדם עץ השדה : דברים כה, יט.
 כי הדם הוא הנפש : דברים יב, כג.
 כי תהרים יסושו : ישעיה נה, י.
 כי הלא אח עשו ליעקב : מלאכי א, ב.
 כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוץ : דברים
 לא, ה.

כי הנה היום בא : מלאכי ג, יט.
 כי הנה הסתיו עבר : שה"ש ב, יא.
 כי חזק הוא ממנו : במדבר יג, לא.
 כי חלק ה' עמו : דברים לה, ט.
 כי יגח שור : שמות כא, כח.

א'תתקנח

מראה מקומות

כענבים במדבר מצאתי : הושע ט, י.
כעצם השמים לטוהר : שמות כד, י (וכעצם).
כצינה רצון תעטרנו : תהלים ה, יב
כרוב ממשח הסוכך : יחזקאל כה, יד.
כרחל לפני גוזזי נאלמה : ישעי' נג, ז (וכרחל).

כשושנה בין החוחים : שה"ש ב, ב.
כשל בעוני כחי : תהלים לא, יא.
כחונת בד קודש ילבש : ויקרא טז, ד.
כתרו את בניסין : שופטים כ, מג.

ל

לא יאחר לשונאו : דברים ה, י.
לא ידון רוחי באדם : בראשית ו, ג.
לא ימיש עמוד הענון יומם : שמות יג, כב.
לא ירעו ולא ישחיתו : ישעי' יא, ט. סה, כה.

לא נפל דבר אחד מכל דברו : מלכים א ה, נו.

לא עשה כן לכל גוים : תהלים קמו, כ.
לא תרצח : שמות כ, יד.
לבושי' כתלג חיוור : דניאל ז, ט.
לבניסין אמר ידיד ה' : דברים לג, יב.
לבש ה' עוז התאזר : תהלים צג, א.
לגדולתו אין חקר : תהלים קמה, ג (ולגדולתו).

לדוד בשנותו : תהלים לה, א.
להודיע לבני האדם גבורותיו : תהלים קמה, יב.

לזלי ה' שהי' לנו : תהלים קכד, א.
לזאת יקרא אשה : בראשית ב, כב.
לחזות בנועם ה' : תהלים כז, ד.
לן אמר לבי : תהלים כז, ה.

לן ה' הגדולה : דה"א כט, יא.
לכבודי בראתיו : ישעי' מג, ז.
לכתן אחרי במדבר : ירמי' ב, ב.
למכה מלכים גדולים : תהלים קלו, יח.
למען דעת כל עמי הארץ : יהושע ד, כד.
למען הקים אותך היום לו לעם : דברים כט, יב.

למען ידעו דורותיכם : ויקרא כג, מג.
למען חזכרו : במדבר טו, ג.
למרבח המסרה ולשלום אין קץ : ישעי' ט, ז.

לנפש חיי' : בראשית ב, ז.
לעולם ירשו ארץ : ישעי' ס, כא.
לעשות לרוח משקל : איוב כח, כה.
לפי שכלו יהולל איש : משלי יב, ה.

לפני ה' תמהרו : ויקרא טז, ל.
לפני מלך מלך לבניי : בראשית לו, לא.
לפני קרתו מי יעמוד : תהלים קמו, יח.
לרישתך את ארץ מגוריך : בראשית כה, ד.
לרשת אותה : ויקרא כ, כד.
לשם תפארתך : דה"א כט, יב.
לשמש שם אוהל בהם : תהלים יט, ה.

מ

מאד עמקו מחשבותיך : תהלים צב, ו.
מאת ה' היתה זאת : תהלים קיח, כג.
מבטן מי יצא הקרח : איוב לח, כט.
מבני יששכר יודעי בינה לעתים : דה"א יב, לב.

מגיד דבריו ליעקב : תהלים קמו, יט.
מדוע בא המסוגע הזה אליך : מלכים ב ט, יא.

מה ד' שואל מעמך : דברים י, יב.
מה טובו אוהליך יעקב : במדבר כה, ה.
מה רב טובך אשר צפנת : תהלים לא, ב.
מהיטבאל בת מסרד : בראשית לו, לט.
מזבח אדמה תעשה לי : שמות כ, כד.
מי א"ל כמון נושא עון : מיכה ז, יח.
מי זאת עולה מן המדבר : שה"ש ג, ו.
מי יעלה לנו השמימה : דברים ל, יב.
מי יקום יעקב כי קטן הוא : עמוס ו, ב.
מי יתן וחי' לבבם : דברים ה, כו.
מי יתן סהור מטמא : איוב יד, ד.
מי כמון באלים ה' : שמות טו, יא.
מי כמון עם נושע בהי' : דברים לג, כט.
מי כעסך כישראל : ש"מ"ב ז, כג.
מי לי בשמים : תהלים צג, כה.
מיים קרים על נפש עייפה : משלי כה, כה.
מכה"כ : ישעי' ו, ג.
מלאה הארץ דעה : ישעי' יא, ט.
מלאכי אלקים עולים ויורדים בו : בראשית כה, יב.

מלך אסור ברחמים : שה"ש ז, ו.
מלך ביפיו : ישעי' לג, יח.
מלך לשדה נעבר : קהלת ה, ה.

מלכותך מלכות כ"ע : תהלים קמה, יב.
ממעמקים קראתיך ה' : תהלים קל, א.
מן המים טשיתיהו : שמות ב, י.
מנשטת א"ל יתן הקרח : איוב לו, י (קרח).

מעל המזבח מלפני ה' : ויקרא טז, יב.
מצא אשח מצא טוב : משלי יח, כב.
מצאתי דוד עבדי : תהלים סט, כא.

צ.

צעק לבט: איכה ב, יח.

ק.

קדושים תהיו: ויקרא יט, ב.
 קדש ישראל לה': ירמיה ב, ג.
 קמחותיו תלתלים: שה"ש ה, יא.
 קול השופר הולך וחזק מאד: שמות יט, יט.

קול כנחש: ירמיהו מו, כב.
 קומי אורי כי בא אורך: ישעיה ס, א.
 קומי רוני בלילה: איכה ב, יט.
 קח נא את בנך אשר אהבת: בראשית כב, ב.
 קנה חכמה קנה בינה: משלי ד, ה.

ר.

ראו עתה כי אני אני הוא: דברים לב, לט.
 ראש דברך אמת: תהלים קיט, קס.
 ראשית חכמה: תהלים קיא, י.
 רבה אמונתך: איכה ג, כב.
 רוח דעת ויראת ה': ישעיה יא, ב.
 רוח האדם העולה הוא למעלה: קהלת ג, כא.
 רוכב שמים בערוך: דברים לג, כו.
 רחום וחנון ה': תהלים קג, ח.
 רשע מכתיר את הצדיק: חבקוק א, ד.

ש.

שאו מרום עיניכם: ישעיה מ, כו.
 שאל נא לימים ראשונים: דברים ד, לב.
 שבע ביום הללתיך: תהלים קיט, קסד.
 שובה ישראל: הושע יד, ב.
 שובו אלי: זכריה א, ג.
 שוט תשיב עליך מלך: דברים יז, טו.
 שחורה אני ונאווה: שה"ש א, ה.
 שחורות כעורב: שיר השירים ה, יא.
 שלום שלום לרחוק ולקרוב: ישעיה נה, יט.
 שלח אורך ואמתך: תהלים מג, ג.
 שלח תשלח את האם: דברים כב, ז.
 שלחך פרדס רמונים: שה"ש ה, יב.
 שלש רגלים תחוג לי בשנה: שמות כג, יד.
 שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך: דברים טו, טז.
 שלשה המה נפלאו ממני: משלי ל, יח.
 שסאלו תחת לראשי: שה"ש ב, ו.

מצפון תפתח הרעה: ירמיה א, יד.
 מצרף לבסוף זכור לזחב: משלי יז, ג.
 מרחוק ה' נראה לי: ירמיה לא, ב.
 משגיח מן החלונות: שה"ש ב, כ.
 משכיל לאיתו האזרחי: תהלים סט, א.
 משליך קרחו: תהלים קמו, יז.
 משרים אהבוך: שה"ש א, ד.

ג.

נבלע ישראל בגוים: הושע ה, ח.
 נכון כסאך מאד: תהלים צג, ב.
 נער ישראל ואוהבהו: הושע יא, י.
 נקבה תשובב נבר: ירמיה לא, כא.
 נר ה' נשמת אדם: משלי כ, כו.

ט.

סוד ה' ליראיו: תהלים כה, יד.
 סולם מוצב ארצה: בראשית כח, יב.
 סלסלה ותרוממך: משלי ד, ח.
 סמכוני באשישות: שה"ש ב, ה.
 סר צלם מעליהם: במדבר יד, ט.

ע.

עד דוד הגדיל: שמואלא כ, מא.
 עד יעבור עמך ה': תהלים טו, טז.
 עד עקרה יודה שבעה: שמואלא ב, ה.
 עוטה אור כשלמה: תהלים קד, ב.
 עטרת תפארת שיבה: משלי טו, לא.
 עין בעין נראה: במדבר יד, ד.
 עין ה' אל יראיו: תהלים לג, יח.
 עין לא ראתה: ישעיה סד, ג.
 עיני ה' אל צדיקים: תהלים לז, טז.
 עיני ה' הסה משוטטים: זכריה ה, י.
 עיניו כיונים: שה"ש ה, יב.
 על כל פשעים תכסה אהבה: משלי י, יב (ועל).

על כן יאמרו המושלים: במדבר כא, כו.
 על כפים חקותיך: ישעיה מט, טז.
 על כפים כטה אור: איוב לו, לב.
 על סה אבדה חארץ: ירמיה ט, יא.
 עלי עשור ועלי נבל: תהלים צב, ד.
 עם זו קניית: שמות טו, טז.
 עצרת לה' אלמך: דברים טו, ח.
 עת אשר שלט האדם באדם: קהלת ה, ט.

פ.

פוחח את ידיך: תהלים קמה, טז.
 פלג אלקים מלא מים: תהלים סה, י.
 פני אר"י אל הימין: יחזקאל א, י (ועני).
 פרי עץ הדר: ויקרא כב, מ.

א'תתקס

מראה מקומות

שמוני נוסרה את הכרמים: שה"ש א. ו.
שמוע מזבח טוב: שמזאלא טו, כב.
שמע ישראל: דברים ו, ד.
שמעתי שמעך יראתי: חבקוק ג, ב.
שמש ומגן ה' אלקים: תהלים טד, יב.
שמש צדקה ומרפא: מלאכי ג, כ.
שראשי נמלא מל: שיר השירים ה, ב.
שרפים עומדים ממעל לו: ישע"י ו, ב.
שש אנכי על אמרתך: תהלים קיט, קטב.
ששזפתני השמש: שה"ש א. ו.

ת.
תגל נפשי באלקי: ישע"י סא, י.
תהיינה אזניך קשובות: תהלים קג, ב.
תחת אשר לא עבדה את ה' בשמחה:
דברים כח, מז.
תמיד עיני ה' אלקיך בה: דברים יא, יב.
תען לשוני אמרתך: תהלים קיט, קעב.
תפוחי זהב במשכיות כסף: משלי כה, יא.
תרום ירך על צריך: מיכה ה, ח.
תתן אמת ליעקב: מיכה ז, כ.

מראה מקומות

— למאמרי רז"ל —

(נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק)

עמוד א'תרלז

בקה"ר בפסוק יזעתי כי כל אשר יעשה :
ג, יד.
חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו :

עמוד א'תרמד

לאו אורחא דמלכא : זחיג קמס, ב.

עמוד א'תרמח

עשה רצונו כרצונך : אבות ב, ה.

עמוד א'תרמו

אבא יונק ממזל השמיני : ראה זחיג רפס,
ב ובכ"מ.

כל העוסק בתורה בליה : תגיגה יב, ב.
זחיא קצה, ב, ועוד.

עמוד א'תרמז

במקום שבעלי תשובה עומדין : ברכות לה,
ב ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א
בספר המאמרים תש"ט ע' 183.

עמוד א'תרמח

בחכמה אתבריו : הובא באגה"ק סי' כח
בשם זוה"ק, וראה ע"ת ש"יח ס"ה.
שליט ד"א, סהמ"צ להצ"צ מצות מחצית
השקל. שם איסור אכילת בע"מ (הערת
כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים
תשא ע' 79).

עמוד א'תרמט

מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה : ת"ז
בהקדמה בתחלתה, ת"י כב (סה, ב, סו,
א) ת"י ע' (קלא, א).

עמוד א'תרנב

מי שאמר לשמן ויזליק : תענית כה, א.
ודברת בס בדי"ת כתיב : יומא יט, ב.
שונה פרקו מאה פעמים ואחד : חגיגה ט,
ב.

עמוד א'תרלט

שבת אוריות תשב : אגה"ת פ"י, ועי'
ביפה תואר ב"ר ס"פ כב.
חתר לו חתירה מתחת כה"כ : רות רבה
ה' ו.
אנכי ולא יהי' לך כללות כל התורה :
ראה זחיב צא, א.

עמוד א'תרמ

שע"י עבירה בורא קטיגור : ראה אבות ה,
יא.
כי לא ע"ה חסיד : אבות ב, ה.
תלת קשרין : ראה זחיג עג, א.

עמוד א'תרמא

דאורייתא מחכמה נפקת : זחיב קכא, א.
שופר של ר"ה של יעל פשוט : ר"ה כו, ב.

עמוד א'תרמב

דתי"ת כנגד כולט : טאה א, א.
ובדי"ה ושונתם לבנין : ע' לעיל ב"י ואתחנן
עמוד רלו ואילך.
אורייתא מחכמה נפקת : זחיב קכא, א.
טל שעתיך להחיות בו את המתים : חגיגה
יב, ב.

עמוד א'תרמו

שעוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה :
ברכות יז, א.

א'תתקסא

א'תתקמב

מראה מקומות

נשא תוך פ"ג ריד, ב: אולי ציל במדבר ג.
באיכה נג, ג: סתי איכה כג

חכמה כח מ"ה: ת"ז בהקדמה.
ואית מ"ה אלא מאה: מנחות מג, ב.
והתורה נקי תרעא לדרחא: שבת לא, ב.

עמוד א'תרפח

סמור זה משנה: ת"כ אמור ט, ב. (הובא ברש"י ויקרא כד, לא. דברים ה, ו) ספרי ראה פנ"ס.

עמוד א'תרנג

ור"ח באר ביזן אפקיד רוחי: סידור הארז"ל בקשעהמ"ט. פע"ח שער קריאת שמע על המטה פ"ג, ועוד.

עמוד א'תרפז

משה נתנבא בזה: ספרי מסות. והיינו חייבי כריתות: יומא פו, א.

עמוד א'תרנה

ואין כבוד אלא תורה: אבות ה, ג.
ר"י קארי לסאנא מכבודותא: שבת קיג, א.

עמוד א'תרפז

הדגה אשר נאכל במצרים חנם בלא מצות: במדבר יא, ה. ספרי שם.

עמוד א'תרנה

אל תקרי בניך אלא בוניך: ברכות סד, א ושי"ג.

עמוד א'תרפח

במקום שבע"ת עומדים: ברכות לה, ב.

בינה בן י"ה: זחיב קנח, א.
דארז"ל בקהלת רבה: ד, ת.

עמוד א'תרפ

עתיד חזיר... ליסתר: של"ה ס' חיי שרה. מדרש תלפיות ענף חזיר בשם ר' בחיי ס' הקנה. וראה הערת כ"ק ארמו"ר שליט"א במים רבים תרלו עמוד פו. גדלוהו מכל אחיו: יומא ית, א. החתפלל צריך שיתן עיניו למטה: יבמות קה, ב. זחיג רכט, ב. בחכמה אתברידו: גסמן לעיל עמוד א'תרמת.

עמוד א'תרפח

קשה לזווגו כק"ס: סוטה, ב, א ושי"ג.

עמוד א'תרעא

להבין ענין צמצום ומקורפ סוכות תקס"ה: ראה לקמן עמוד א'תשכח.

עמוד א'תרעב

בסידור שער התפלה בדי"ה אחרי: נדפס לעיל בחי"ב סי' ראה עמוד תרטו.

עמוד א'תרפא

אין חלץ בלא עם: ספר החיים פי' באולה פ"ב, בחיי וישב לת, ל. עמק המלך שער שעשועי המלך רפ"א, תניא חייב פ"ו. להעיר מפד"א פ"ג.

עמוד א'תרעג

כדרך שבא לראות: חגיגה ב, א.

עמוד א'תרעד

בדי"ה ביום השמיני שילח: לקו"ת דרושים לשמיע דף פו, ג.
רמ"ח מ"ע נקי רמ"ח איברים זמלכא: ראה ת"ז ת"ל.

עמוד א'תרפב

פ"ב דברכות: טו, ב.
ילקום ח"א לג, ג. לה, ג. רמא, א. יז, א.
רמג, א: רמו קטו, קיה, תשסד, סב, תשסו.

עמוד א'תרעה

ב' אלפים תהו ב' אלפים תורה: סנהדרין צז, א.
אין כבוד אלא תורה: אבות ה, ג.

חי"ב סג, ב. צא, ב. צה, ב. ק, א. א, א:
רמו רפו, תרכט, תרסח, תשו, א.
בפי' בלק דרעי"ט, א: כ, יט.

עמוד א'תרעז

ארז"ל ברבות זה הבאר: ב"ר סו, ג.

עמוד א'תרפד

כי עם קדוש: נמצא גם לעיל בפי' ואתחנן עמוד תכד.

עמוד א'תרפד

במקום גדולתו : מגילה לא, א.
רמי"ח תיבין דק"ש : זח"א כו, א. ראה
בית יוסף או"ח סי' סא.
בכ"ה באלול נב"ה"ע : ויקיר כט, א.

עמוד א'תרפח

שאין מקבלים גוים בלע"ל : ראה ע"ז כו,
א.
קשים גוים לישראל : יבמות מו, ב (בשתי
לשון).

עמוד א'תרפז

בספרא דצניעותא פ"ב : זח"ב קע"ז, א.
לית שמאלא בהאי עתיקא : זח"ג קכט, א.

עמוד א'תרפ"ט

דאהרן אותיות נראה : זח"ג קג, א.
במקום שבעלי תשובה : ברכות לד, ב.

עמוד א'תר"צ

ואהבת בכל לבבך בשני יצריך : דברים ו,
ה. ברכות נו, א.
מה הוא רחום : שבת קלג, ב.

עמוד א'תרצ"ו

דסליק קוב"ה לעילא : זח"ג נ, ב.
וכד אנת תסתלק מינייהו : ת"ז בהקדמה
(פתח אליהו).

עמוד א'תרצ"ז

שתוק כך עלה במחשבה : מנחות כט, ב.

עמוד א'תרצ"ח

בקהלת פ"ג ב' : א, ד.
דרכו של איש לחזר אחר אשה : קידושין
ב, ב.

בסידור שער התפלה סד"ה אחרי : נמצא
גם לעיל בפי' ראה תרפו עם הגהות.

עמוד א'תשא

אמר רב ענו כל הקבור בא"י : כתובות
קיא, ב.

עמוד א'תשה

תרי"ג מצות דאורייתא עס ז' דרבנן הן
תרי"ך עמודי אור : מדרש ש"ה פ"ג
קדושים תהיו יכול כמוני : ויקיר כו, ט.

עמוד א'תרעז

מתחיל בגנות : פסחים קטו, א.
ילקוט במקומו דש"ז ע"א : רמז תתקמג.
ילקוט ח"א עה, ד. פג, ב. רב, ב : רמז
רסב, ש, תרפו.

ח"ב קעה, ג : שה"ש רמז תתקסו.
לית נהורא אלא דנפיק סגו חשוכא : זח"ב
קסה, א.

היכן מצאתיו בסדום : ב"ר מא, ה.

עמוד א'תרעה

תפילין דמארי עלמא : ברכות ה, א.
ממך למדתי שאתה אסרת : ילקוט שמעוני
רמז תשו.

ואמר הרב הגאון המגיד נ"ע : ראה
בארוכה לעיל בפי' עקב עמוד תקעה.

עמוד א'תרע"ב

דרכו של איש לחזור אחר אשה : קידושין
ב, ב.

כסבואר בתניא : פרק מג.
ובהרה לתיקון חצות : גופס בסידור.

עמוד א'תרפ"א

רואין את הנשמע ושומעין את הנראה :
רש"י שמות כו, טו.

שהסולם ה"י של ד' מחנות : ראה חולין
צ"א, ב.

עמוד א'תרפ"ב

לעבדה ע"י רמי"ח מ"ע : ראה זח"ג כו, א.
ת"ז סוף ת"י גר. זח"ג קסה, ב.

שכר מצוה מצוה : אבות ד, ב.
רוח אייתי רוח ואמשיך רוח : זח"ב קסב
ב.

צדיקים יושבים : ברכות יז, א.

עמוד א'תרפ"ג

שורה המתחלת ב' : צ"ע ת"י זו, ואולי
חסרים כאן איזה תיבות.

שמור זו משנה : ת"כ אמור ט, ב. (הובא
ברש"י ויקרא כו, לא. דברים ד, ו)
ספרי פנ"ט.

דבר זה שאלו לחכמים : גדרים פא, א.

עמוד א'תרפ"ד

דרשו... עשיית : ר"ה יח, א.
מ"ת בובין : ת"ז ת"י ה.

א'תתקמד

מראה מקומות

עמוד א'תשו

אמר לפני מלכיות : ריה טו, א.
 שבתחילה יקבל עליו עול מ"ש : ברכות יג, א.
 נראה אותיות אהרן : זח"ג קג, א.

עמוד א'תשו

כל האומר אין לי אלא תורה : יבמות קט, ב.

כי יפה שעה אי : אבות ד, יז.
 אית מיה אלא מאה : מנחות מג, ב.

עמוד א'תשו

בינה... עד הוד אתפשטת : ע"ת שער כט פ"ה, טעמי המצות להרחיז ס"ט שמיני ועוד, נתבאר ע"פ דא"ח בבאורי הוזהר פי כי תשא ע"פ והדל לא ימעט, דרך מצותיך מצות מחצית השקל ושם בח"ב (הערות כ"ק אדמו"ר שליט"א בסתה"מ תש עמוד 53).
 בשחשיר בפסוק הגידה לי : א ז.

עמוד א'תשט

תפילת ערבית שתיקן יעקב : ברכות כו, ב.
 והיכן הוא מצוי בבהכ"מ : ירושלמי ברכות פ"ה ה"א,
 ונהר יוצא יובל שמו : בראשית ב, י
 וח"ב פג, א. זח"ג נה, א. וראה ג"כ בכורות נה, ב. ויק"ר ספכ"ב.

עמוד א'תשיב

שחורה אני בכל ימות השנה : שהש"ר א, ה.

כל המסתכל בקשת : חגיגה טו, א. זח"ג פד, א.

לעיל... מוציא חמה מנרתקה : זח"ג יז, א. נדרים ה, ב.

דאורייתא מתקשרא בקוב"ה : זח"ג עג, א.

עמוד א'תשיג

נכנס יין יצא סוד : עירובין סה, א.
 רמ"ח פקודין : ראה ת"ז ת"ל.

עמוד א'תשיז

צדיקים יושבים : ברכות יז, א.

עמוד א'תשמו

להבין ענין סוכות : לכללות מאמר זה ראה גם אה"ת ויקרא עמוד רפ"ט.

הבחי בפסוק כי השוחד יעורר עיני חכמים : פי שופטים טו, יט.

עמוד א'תשמו

ר"י הוי קרי לסאנא מכבדווא : שבת קיג, א.
 ואין כבוד אלא תורה : אבות ו, ג.

עמוד א'תשיז

חכם עדיף מנביא : ב"ב יב, א. זח"א ז, ב.
 קמג, ב ועוד.

עמוד א'תשיח

בעל ס"י : סרק א'.

עמוד א'תשכא

דאית חסד ואית חסד : זח"ג קלג, ב.

עמוד א'תשכו

צדיקים יושבין : ברכות יז, א.
 דאימא מקנא בבריאה : ת"ז ת"ו.

עמוד א'תשכז

קשה יומא דעיבה כיומא דדינא : ראה תענית ה, ב.

עמוד א'תשכח

בתורתו של ר"מ : ב"ר כ, כט.
 דאור של כוכבים נקי אור : פסחים ב, א.
 אם אין בינה אין דעת : אבות ג, יז.

עמוד א'תשכט

שהקטן אין לו דעת : יבמות צט, ב.
 נה"א... איצ תיקון : ע"ח שכ"ו, תגיא פל"ז.

עמוד א'תשל

בכל נפשך אפילו נוטל את נפשך : ברכות נה, א.

עמוד א'תשלא

דאין טלך בלא עם : גסמן לעיל עמוד א'תרכא.

דינא דמלכותא : גיטין י, ב וש"ג, זח"ג רכו, א.

כל האומר הקב"ה חותרן : ב"ק ג, א.

א'תתקפה

מראת מקומות

עמוד א'תשנא

קנאת סופרים תרבה חכמה : בי"ב כא, א.
זחיב קכו, ב.
ביש מדמה נרות דחנכה לפני החג : שבת
כא, ב.

עמוד א'תשנג

וכן אמר במדרש : ב"ר מח, י.

עמוד א'תשנד

התגלות עתיק הוא בבינה : ראה תו"א
פ' לך לך יא, ב. אוה"ת פ' חיי שרה
קיס, ב.
שבספר יצירה איתא : פרק א' מג.

עמוד א'תשנה

פ' בעבודת ישראל : מהמגיד מקאוני.
ראה באוה"ת ויקרא ע' רצג.

עמוד א'תשנז

יפה שעה א' בתשומע"ס : אבות ד, יז.
דביו"ד נברא העוה"ב : מנחות כט, ב.
רמ"ח איברים דמלכא : ראה ת"ז ת"ל.
ועשיתם אותם וארז"ל כאלו עשאוני :
ויקרא כו, ג. זחיב קייג, ב. וראה
ויק"ר לה, ו.

עמוד א'תשנה

דבעה"ב צדיקים : ברכות יז, א.
שבשבת נמשך נשמה יתירה : ביצה סו, א.
מאן זלא כרע במודים : ראה תוס' ב"ק
סו, ב.
הכל תלוי במזל אפי' ס"ת בהיכל : זחיג
קלה, א. וראה שבת קנו, א.

עמוד א'תשס

בשהש"ר ס"פ נגילה ונשמחה בך : א, ג.
שישראל עלו במחשבה : ב"ר בתחילתו.

עמוד א'תשסב

ובשהש"ר בפסוק שימני כחותם : ה, ו.
אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום :
מכות כז, א.

עמוד א'תשסג

י"ד עומק"י הנז' בס"י : פ"א מ"ה.
אין יסורין בלי עון : שבת נה, א.

עמוד א'תשלד

בה' נברא העוה"ז : מנחות כט, ב.

עמוד א'תשלח

א"ת שנאן אלא שאינן : ע"ז ג, ב.

עמוד א'תשלט

בכל מאור בכל מדה שמודד לך : ברכות
נד, א.
רמ"ח פקודין : ראה ת"ז ת"ל.

עמוד א'תשמ

הקב"ה מוציא חמה מנרתקה : נסמן לעיל
א'תשיב.
מי יעלה לנו השמימה הסוף ת"י הוי' :
ת"ז בהקדמה בתחלתה. ת"י כב (סה, ב.
סו, א.) ת"י ע (קלא, א.)

עמוד א'תשמא

ת"ח מרביס שלום : ברכות סו, א ושיג.
הנז' ברכות פ' עקב : ג, ג.
ושעורה שעור ה' : זחיג קפת, ב.

עמוד א'תשמב

אשה מזרעת תחלה יולדת זכר : ברכות
ס, א. נדה לא, א.
אהרן אותיות נראה : זחיג קג, א.
איזהו חכם הרואה : תמיד לב, א.

עמוד א'תשמג

שהיתה לו בת : ב"ב סו, ב. זחיג ר"ט, א.
אבא יסד ברתא : זחיג רמח, א. רנו, ב.
רנה, א. ת"ז ת"י כא.

עמוד א'תשמד

בסידור סוף ביאור דברכת הנהנין : נדפס
לעיל בחי"ב בפי עקב.

עמוד א'תשמו

בינה עד הוד אהפשת : נסמן לעיל ע'
א'תשא.
כי יקרא פרט למזומן : חולין קלט, א.
בי"מ קב, א.

עמוד א'תשנ

פוחח את ידך יודך : תהלים קמה, טז.
ת"ז בהקדמה (ח, ב).
בן חמשה למקרא : אבות ה, כא.

ר"ט שהי' אומר על סמא סהוד : צירובין יג. ב.

אית חסד ואית חסד : זח"ג קלג. ב.

עמוד א'תשמו

הבא לסמא פותחין שערי סומא : שבת קד, א וש"ג. זח"א נה, א. סב, א. זח"ב צט, ב ועוד.

עמוד א'תשמח

שמע"י ואבסליון ר"ע ור"ט : גיטין נה, ב. סנהדרין צו, ב.

נקי יצהיר מלך זקן : קהיר ד, סו.

עמוד א'תשע

ואדמו' נייע פי' : בלקוית ד"ה ביום השמיני עצרת דף פ, ד.

אית בניך אלא בוניך : סוף ברכות וש"ג. מתניתין מלכתא : מכות כא, א וש"ג.

עמוד א'תשעא

על"ג טע"ף י"א : אולי צ"ל : יב.

ג' מועדים הן נגד ג' אבות : זח"ג רנו, ב. סווא"ח סי' תינו. מגורת המאור (לר"י אלנקאה) ח"ב הל' ר"ח בשם ר' יהודא בן הרא"ש.

בד"ה טהיכן זכו ישראל לק"ש : ראה בח"א פ' ואתחנן ד"ה זה.

עמוד א'תשעב

בשה"ש לד, ב בפסוק מה יפו פעמ"ד : ה, ב.

בקהלת רבה דקג, ב ס"פ ביום טובה : ה, יד.

זק"יא ג"ד בפסוק תן חלק לשבעה : יא, ב. בינה רק עד הוד אחפשסת : גסמן לעיל עמוד אתשח.

עמוד א'תשעג

ביום חתונתו זה מ"ח : תענית כה, ב. הכל בידי שמים... חוץ מ"ש : ברכות לג, ב. זח"א נט, א.

במקום שבעלי תשובה עומדים : ברכות לד, ב.

לא זו מחבבה עד שקראה בתי... אמי : שהש"ר טפ"ג ועוד, זח"ג רסב, א.

אלפים שנה שקדמה תורה : ב"ר ח, ב. ויק"ר יט, א. ראה פסחים נה, א. זח"ג קנט, א.

עמוד א'תשעד

קדש עצמן במותר לך : יבמות כ, א. בחכמה אתברירו : גסמן לעיל עמוד א'תשמח. אין דומה שונה פרקו ק' פעמים : חגיגה ט, ב.

ראויה היתה עצרת של חג : שהש"ר ז, ד. ע"י התשובה בחילא יחיד : זח"א קכט, ב.

עמוד א'תשעה

רגלי החיות כנגד כולן : חגיגה יג, א. אבא יונק ממזל השמיני : ראה זח"ג רפס, ב. ובכ"מ.

עמוד א'תשעו

ובגמרא בשבת פרק במ"ט : כה, ב.

עמוד א'תשעז

ואט רץ לבך שוב לאחד : ת"ז בהקדמה (ו, א).

עמוד א'תשעה

ועמ"ש ע"פ הללו כל גוים : גרמס לעיל ע' א' תשנה.

עמוד א'תשעט

מזונותיו קצובין מ"ח : ביצה טו, ב.

עמוד א'תש"א

כל העוסק בתורה משים שלום : סנהדרין צט, ב.

עמוד א'תש"א

אחד אומר שמים קדמו : חגיגה יב, א. לעבדה זו רמ"ח מ"ע : ראה תרגום יונתן בן עוזיאל בראשית ב, טו. זח"א כה, א. זח"ב קסה, ב. ת"ז סוף ת"י נה. ל"ד בשם מדרש.

שכר מצוה מצוה : אבות ד, ב.

עמוד א'תש"ב

כבוד גימט' ל"ב נ"ח : ראה סדרס שכ"ג פ"ב.

נעוץ תחילתו בסופן : ספר יצירה פ"א מ"ו.

אין לך עשב מלמסה : זח"א רנא, א. ועוד.

עמוד א'תש"ג

ארץ קדמה לשמים : חגיגה יב, א.

עמוד א'תש"ד

כופין אותו עד שיאמר רוצה אני : ר"ה ה, א.

מראה מקומות

א'תתקסו

עמוד א'תשצו

התורה ניתנה במ"ס פנים: שהש"ו ב, יג.
זח"א עמוד: לכאורה צ"ל: זף.
ואין אמת אלא תורה: ירושלמי ר"ה ג, ה.
כל השביעין חביבין: ויק"ר כט, ט.
בשבת נמשך נשמה יתירה: ביצה טו, א.
בן פורת יוסף אותיות תופר: ראה אור
התורה ויחי דף תט, ב.

עמוד א'תשצח

אהרן שודמ"ט... משה שוד"מ: נסמן
לעיל א'תשצא.
תלמוד גדול שמביא לידי מעשה: קידושין
מ, ב.

עמוד א'תשצט

שולחנו של אדם מכפר: חגיגה כו, א.
הנשמה עצמה... א"צ תיקון: ע"ב שכ"ו.
תניא פל"ז.

עמוד א'ת

אורייתא דמחכמה נפקת: זח"ב קכ"א, א.
עקימת שפתיו הוי מעשה: ראה ב"מ ז, ב.
בחכמה אתברירו: נסמן לעיל ע' א'תרמו.

עמוד א'תתא

שרה שפרסה נשמחה: ב"ר נה, א.

עמוד א'תתג

אבא יונק מחזל השמיני: ראה זח"ג רס"ט,
ב, ובכ"מ.
אין מזל לישראל: שבת קנ"ו, א. נדרים
ל"ב, א.

עמוד א'תתד

שנקי האבות איתנים: זח"ג רלח, ב.
חותמו של הקב"ה אמת: שבת נה, א.

עמוד א'תתה

יפה שעה א' בתשומע"ט בעוה"ז: אבות
ה, י"ג.

עמוד א'תתו

אדם אית ל"י מזלא: שבת נג, ב. ב"ק
ב, ב.

עמוד א'תתח

אהרן ע"ש ההר"ן: שמו"ר כו.

עמוד א'תשפח

נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני:
ספרי פנחס כה, ת. ועוד.
כל העוסק בתורה משי"ם שלום: סנהדרין
צט, ב.
אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכ"א, א.

עמוד א'תשפז

שהתורה נק' עוז ותושיה: ראה ויק"ר
פלא"ה. ה. יל"ש בשלח רמז רמז. ועיי"ב
זבחים קטו, א.
יום מ"ת ביום חתונתו: תענית כו, ב.

עמוד א'תשפז

במקום שבעלי תשובה עומדים: ברכות
ל"ה, ב.

עמוד א'תשצ

בעל טיי כ"ב אותיות קבועין בפה: פ"ב
מ"ג.
אבא יסד ברתא: נסמן לעיל א'תשדמ.

עמוד א'תשצא

בילקוט ח"ב דע"ג ב': יחזקאל רמז שעה.
אהרן ע"ש ההר"ן: שמו"ר כו.
אהרן שושבינא דמטרוניתא: רע"מ זח"ג
כ, א. קע"ז, ב. קפ, ב.
בינה רק עד הוד אתפשטת: נסמן לעיל
עמוד א'תשח.
תלי תלים של הלכות: עירובין כא, ב.

עמוד א'תשצב

ג' רגלים הם ג' אבות: נסמן לעיל
א'תשעא.

עמוד א'תשצד

אם אין בינה אין דעת: אבות ג, י"ג.

עמוד א'תשצה

קוב"ה מצלי: ברכות ז, א.
קדב"ה... מניח תפילין: שם ו, א.
שנים שיושבים ואין ביניהם ד"ת: אבות
ג, ב.

עמוד א'תשצו

רש"י בחומש: שמות ו, ג.
דלית שמאלא בהאי ע"ק: זח"ג קכ"ט, א.

מראה מקומות

א'תתקמח

עמוד א'תתכז עתידה א"י שתתפסט : ראה ססיקתא רבתי
מצות צריכות כוונה : ברכות יג, א. **סי שבת ור"ה**. ילקוט שמעוני ישע"י
רמו תקנ.

עמוד א'תתכח עמוד א'תתכח :
יש קונה עולמו בשעה א' : ע"ז י, ב.
שחקריב את ישראל לאביהם שבשמים :
הנחומא בשלח ת.

עמוד א'תתכט עמוד א'תתי
גלו לבבל שכינה עמהם : מגילה כט, א.
דבר ה' זו גילוי שכינה : ראה שבת קלת,
ב.

עמוד א'תתיא עמוד א'תתיא
קארי תדיר ולא שכינ' : ת"ז ת"י ה.

עמוד א'תתיב עמוד א'תתיב
בינה ליבא : ת"ז בהקדמה.
עד ולא קבילת זכר : ראה זח"ב יב, א.
זח"ב קעד, א.

עמוד א'תתיג עמוד א'תתיג
אם אין בינה ... אין זעת : אבות ג, יז.

עמוד א'תתיז עמוד א'תתיז
חמרא אפילו בתקופת תמוז קריא ל"י :
שבת נג, א.

עמוד א'תתיז עמוד א'תתיז
ה' קולות שבמתן תורה : ברכות ה, ב.

עמוד א'תתיט עמוד א'תתיט
במי נמלן : רות רבה ב, ג.
עד שלא נבהיע ה"י הוא ושמו בלבד :
סדר"א ס"ג.

עמוד א'תתכ עמוד א'תתכ
שאין מלך בלא עס : גסמן לעיל עמוד
אתרסא.

עמוד א'תתכא עמוד א'תתכא
אית בנין : סוף ברכות וש"נ.
יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט : אבות
ה, יז.

עמוד א'תתכב עמוד א'תתכב
שהתלמוד מביא לידי המעשה : קידושין
מ, ב.
רמיח פקודין רמיח אברים : ראה ת"ז
ת"י ל.

עמוד א'תתכג עמוד א'תתכג
אין אמת אלא תורה : ירושלמי ר"ה ג, ח.
שתוק כך עלה במחשבה : מגנות כט, ב.

עמוד א'תתכד עמוד א'תתכד
החזיר הקב"ה התורה על כל אומה : ע"ז
ב, ב.

א'תתקסט

מראה מקומות

ובדרוש בחמ"ו: ג'טס כסידור. ולעיל בפי
עקב עם הנהות.
כבד פה לגבי אורייתא: ז'ח"ג כה, א.

עמוד א'תתנג

חאיש מקדש בו ובשלוחו: קידושין מא.
א.

כל בעלי השיר יוצאין בשיר: שבת נא, ב.

עמוד א'תתנד

ילקוט ח"א שו, ב: רמז תתקמב.

עמוד א'תתנה

אין לך עשב מלמטה: ז'ח"א רנא, א ועוד.

עמוד א'תתנו

והחיות נושאות ומנשאות עם כסא: בחי
תרומה כה, י בשם פדריא. וראה פדריא
ספ"ד, שמור"כ, טו.

יפה שעה א' בתשובה ומע"ס: אבות ד'
יז.

דאורייתא מחכמה עילאה נפקת: ז'ח"ב
קכא, א.

עמוד א'תתנו

מאמרות שנבראו בהן כל העולמות:
אבות ה, א.

מוטב דלידיני' וליתי לעלמא דאתי: חגיגה
טו, ב.

ויש קונה עולמו בשעה אחת: ע"ז י, ב.

עמוד א'תתס

דיש מלאך סנדל שקושר כתר"ס: ז'ח"א
קסו, ב. ז'ח"ב גת, א. ז'ח"ג רנב, ב.
ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר
המאמרים תשד בתחלתו.

נעשה ונשמע... ב' כתר"ס: שבת פח, א.
שהתפלה נקי' טולס: גסמן לעיל עמוד
תחנא.

שהמלאכים בקשו תנה הודך על השמים:
שבת פח, ב.

דאלקיס גי' הטבע: פורס שייב ט"ב.
מלאך הרע בעי"כ יענה אמן: שבת קיט, ב.
ממשל הידוע... המבואר בזהר: ז'ח"ב
קסג, א.

עמוד א'תתסא

כד אתכפיא סס"א אסתלק: ז'ח"ב קכת, ב.
יעקב י' עקב: ראה קהלת יעקב בערכו.

עמוד א'תתמא

שתניהנט... נח בשבת: ז'ח"א פח, א.
רלו ב ועוד.

עמוד א'תתמג

בחכמה אתברירו: גסמן לעיל ע' א'תרמח.

עמוד א'תתמח

מנהג ישראל תורה: מטה אפרים סי' תרי,
יא.

זכמיש בע"ח: בתחלתו.

עמוד א'תתמו

בפ"ק דטוכה: ה, א.

עמוד א'תתמח

נובלות חכמה שלמעלה תורה: ב"ר יז, ז.

עמוד א'תתמט

שישראל עלו במחשבה: ב"ר בתחלתו.

כי אין לך עשב מלמטה: ז'ח"א רנא, א
ועוד.

אתם קרוים אדם: יבמות סא, א.
זמיש ע"פ כי הלבשני בגדי ישע: ראה
לעיל ח"ב פ' נצבים אירס.

עמוד א'תתנ

פ"ק דב"ב: טז, ב.

אם אני כאן הכל כאן: סוכה נג, א.
שכנתא דאקרי אני: ראה ז'ח"ג צה, א.
ת"ז בסוף הקומה.

מיטב דלידיני' וליתי לעלמא דאתי: חגיגה
טו, ב.

עמוד א'תתנא

התפילה נקי' טולס: ת"ז ת"י מה וראה
ז'ח"א בהשמטות רסו, ב. ז'ח"ג שו, ב.
ורוח אייתי רוח ואטשיך רוח: ז'ח"ב קסב,
ב.

עמוד א'תתנב

כמאמר אבא בנימין: ברכות ה, ב.
תפלה במקום תמידים תקנום: ברכות כו,
ב. ז'ח"ג כה, ב.

המלאכים בקשו תנה הודך: שבת פח, ב.
במי שטמית עצמו עליה: ברכות סג, ב.
ז'ח"ב קנת, ב ועוד.

מראה מקומות

א'תתקע

עמוד א'תתסב

נעוץ תחילתו בסופן : ספר יצירה פ"א מ"ו.

עמוד א'תתעו

מימי לא קראתי לשורג שורג : שבת ק"ה ב.

עמוד א'תתסג

דבכמה אתברירו : נסמן לעיל עמוד א' תרמז.

עמוד א'תתעז

שנתגול עיי פרות : ב"ר צה י"ח.

עמוד א'תתסד

שטן ופנינה לשיש נתכונו : ב"ב טז, א. דמשה הוא בחיי יסוד אבא : מאריא מ' גר.

עמוד א'תתעח

הקביה מעונו של עולם : ב"ר סה י.

עמוד א'תתסה

ישראל שלה במחשבה : ב"ר בתחלתו.

עמוד א'תתעט

למי שמישים עצמו כשיריים : ר"ה יז, ב.

עמוד א'תתסו

א"ת שנאן אלא שאינו : ע"ז ג, ב.

עמוד א'תתסז

שאינ אשה אלא ליופי : תענית לא, א.

עמוד א'תתסא

אשרין בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב : ברכות ה, א. במד"ר ה' י.

עמוד א'תתסח

אדם קשה כבוד : ראה מנחות צה, ב. כל ישראל בני מלכים : שבת סז, א וש"כ יז.

עמוד א'תתסב

יפה שעה א' בתשובה ומע"ט : אבות ה, יז.

עמוד א'תתעו

הקביה עושה להן כנפים כנשרים : סנהדרין צב, ב. זח"א יב, ב. ברבות בשלח : כה, ד. רבות שמות קב, ע"ד : ע"י לקמן באות ב'.

ישראל מתקשראן באורייתא : זח"ג עג, א.

עמוד א'תתסג

כל פרשה שהיא חביבה על דוד : ברכות י' א.

עמוד א'תתעא

תרי"ג... עם ז'... תרי"ן עסודי אור : פורס שיח פ"ג.

קדושים תהיו יכול כמוני : ויקיר כה, ט. אלקים גימטרי חסבע : פורס ש"ב פ"ב.

עמוד א'תתעב

שנקרא משה חלן ולא רב : ראה ב"ב טז, א. בקהלת רבה קיב, ב : קהלת י' כ. שהש"ר לה, ב : ז' ו'.

עמוד א'תתסד

בקהלת רבה דף ק' ע"פ טוב ללכת אל בית אבל : ז' ב.

עמוד א'תתעג

כל הנביאים נתנבאו בכה : ספרי מטות. במד"ר ע"פ שזורה אני : שהש"ר א, ה. משה יסוד אבא : מאריא מ' גר. נ' מצות נצטוו בניי בכניסתם לארץ : סנהדרין כ, ב.

דף קס"ו ג' בפסוק ויותר שהי קהלת חכס : יב, ט.

עמוד א'תתסה

כל הנביאים עתידים להבטל : ראה ירושלמי מגילה א, ה.

עמוד א'תתעד

ועמ"ש מה בענין מ"ש בזהר אמור קג, ב : נמצא לעיל בדרושים לסוכות עמוד א'תשמב.

בנער מטי"ט : יבמות טז, ב. שמור זו משנה : נסמן לעיל עמוד א'תרוסז.

עמוד א'תתסו

ישראל מונין ללבנה... ע"א מונין לחסה : סוכה כט, א.

וללבנה אחי שתתחדש : סנהדרין מב, א.

א'תתקעא

מראה מקומות

שארזיל באדה'ר : פדריא יט. זחיא צא, ב.
 וכמיש במיא עיפ הרעיה פ' תשא :
 גרסס בקונטרס בפיע.
 כבד פח לגבי אורייתא : זחיג כח, א.

עמוד א'תתקז

התורה שקדמה אלפים שנה לעולם : נסמן
 לעיל א'תשעג.
 עד שלא נבהיע היי מים במים : ביזר ה,
 בית שנשפז בו יין כמים : עירובין סה, א.

עמוד א'תתקח

סיפ אמור זף : קד, א.

עמוד א'תתקי

אית בניך אלא בוויך : ברכות סה, א ושיג.
 כד אתכפייא סטיא : זחיב קכה, ב.
 מילה מל ייה : טעמי המצות סיפ לך לך.
 עיח שליג סיג.
 והוא דא עתיקא : זחיג קעה, ב.

עמוד א'תתקיג

איזהו חכס הרואה את הנולד : תמיד לב, א.

עמוד א'תתקמז

שלשה ספרים נפתחים בריה : ריה טו, ב.
 זחיג ק, ב.

עמוד א'תתקיח

אטו האינדא לאו אחד הוא : פסחים ג, א.
 לא כשאני נכתב אני נקרא : פסחים ג, א.
 זחיג רל, א.

עמוד א'תתקכ

מצות צריכות כוונה : ברכות יג, א. זחיג
 שו, ב.

עמוד א'תתקכא

שופרי' דיעקב . . מעין שופרי' דאדה'ר :
 בימ סה, א. ביב נה, א. זחיא לה, ב.
 זחיב קיא, א. ועוד.

עמוד א'תתקכד

גיבור כארי : אבות ה, ב.

עמוד א'תתקכה

תפלה כנגד תמידין : ברכות כו, ב.

עמוד א'תתצ

כל שנה שאין תוקעין בו בתחילתה : ריה
 טו, ב.

עמוד א'תתצא

מוטב לדייני' וליתוי : חגיגה טו, ב.
 בשבת גמשך נשמה יתירה : ביצה טו, א.
 מזונותיו של אדם קצובין לו מרה : ביצה
 טו, ב.

עמוד א'תתצב

לכי ומעמי איע : חולין ס, ב. זחיא כ, א.
 חייב אדם לפקוד אשתו : יבמות סב, ב.
 שטיט המה מלכות המה סי מסכתות :
 שהיש ה, ת. ושהשיר שם.
 כמיש על רעי' : פסחים קיח, א.

עמוד א'תתצג

בחכמה איתברירו : נסמן לעיל א'תרמח.
 ואחבת בני' ב'פ אור : עיח שער הכוונות
 כוונת קיש. סעיח שער הקיש פכיג
 וכיה.

עמוד א'תתצד

שיחא שיש מתאהב על ידיך : יומא טו, א.
 זעו למי מברכין : ביזר מט.

עמוד א'תתצו

יאמרו ליצחק כי אתה אבינו : שבת פט, ב.

עמוד א'תתצח

שאנשי יריחו היו כורכין את שמע : פסחים
 גה, ב.

עמוד א'תתקא

הרהור מותר : שבת קיג, ב.

עמוד א'תתקב

בביאור דיביאו לבוש מלכות : תויא צב, ב.
 מחשבה טובה מצרפה למעשה : קידושין
 מ, א.

עמוד א'תתקג

ועמיש בפיי' תנון אמת ליעקב : גמצא לעיל
 בדרושים לשמע'צ.

עמוד א'תתקד

כמיש בטיי' : סיד מטיו.

מראה מקומות

א'תתקעב

עמוד א'תתקכו
ובמא' א' נברא העולם : אבות ה, א.
עד שלא נברא העולם : פדריא פ"ג.

עמוד א'תתקכז
יותר משהעגל רוצה לינק : פסחים קיב, א.

עמוד א'תתקכח
אם כיון לבו יצא : ברכות יג, א.
כדא כרעא דאבוהי : יונת אלם רפ"ב. וראה
תוסי' יבמות ג, א ד"ה מקמי.

עמוד א'תתקכט
שלוש משמרות חוי לילה : ברכות ג, א.

עמוד א'תתקלא
י"א שאינן מצויין על השיתוף : רמ"א אר"ח
ס"י קנו. ועי' בדרכי משה שם. ראה
הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א ד"ה מים
רבים — תשרין עמוד 4 (נדפס בקונטרס
בפ"ע).

דקרו ל"י אלקא דאלקייא : מנחות קי, א.

עמוד א'תתקלג
מאי פרי מצות : סוטה מו, א.
כל מצוה שהיא תלויה בארץ : קידושין
לו, ב.

עמוד א'תתקלד
ועי' הנמרא : חגיגה יג, א.
סאין מלך בלא עם : גסמן לעיל א'תרסא.

עמוד א'תתקלו
דאבא יסד ברתא : גסמן לעיל א'תשדמ.
יומא דאזיל עם כולוהו יומין : ע"ח שכ"ה
דרוש ב. פעי'ה שער ההיס פ"א. שערי

עמוד א'תתקלז
אמרו לפני מלכות : ר"ה טו, א.

עמוד א'תתקלח
וכשהוא כורע כורע בברוך : ברכות יב, א.

עמוד א'תתקלט
דדרשו זה על ר"ה : ראה זחיג ית, ב.

עמוד א'תתקמא
לא כאברהם שקראו הר : פסחים פח, א.

עמוד א'תתקמג
יהא אדס רך כקנה : תענית כ, ב.
האבות הן הן המרכבה : ב"ר פב, ז. זחיא
ריב, ב. ועוד.
הוא דא עתיקא : זחיג קעת, ב.

עמוד א'תתקמד
כל שמעשיו מרובין מחכמתו : אבות ג, ט.
וישכב . . . יש כ"ב : זחיא קנו, ב.
בדרוש ברכת הזימון : בסידור. ונמצא גם
לעיל בפי' עקב עם הגהות.

עמוד א'תתקמה
עשה רצונו כרצונך : אבות ב, ד.
בעשרה אומר נברך אלקינו כו' : ברכות
טט, ב.

מראה מקום *

לכרפי כתבי-היד מהם נעתקו הדרושים והרשימות אשר בארבעה
כרכי אוה"ת על חומש דברים

פ' דברים

- אלה הדברים... אלה הדברים גוי בכלי יקר : בוך אלה הדברים — חן (ב, א).
בוך באברויסק גומי 17. עי א-יד
- אלה הדברים גוי הקשה בכלי יקר : בוך דברים — ח"א (א, א) — והוא נוסחא
סני להנמצא בביכלאך הניל. ח-י
- אלה הדברים במשנה כוי בעבר הירדן : בוך באב' 39 (שס, א). יד
- בין פארן : בוך אלה הדברים — חן (י, א). יד-טו
- אחד עשר יום : בוך באב' 39 (שס, א). טו-טז
- אחד עשר יום כוי פרש"י... ובמדבר אשר ראית : בוך אלה הדברים — חן
סז-כו (יא, א).
- אל תתגרו, אל תצר : באב' 39 (שס, ב). כו-כז
- ציון במשפט תפדה : אלה הדברים — חן (יח, א). באב' גומי 17. כז-כח
- חנהות לציון במשפט : בביכל, במדבר תרטי"ו — גומי 16, וע"פ הכתוב שם —
חנהות אלו חן משנת תרכ"א. החל משורה ד"ה "שורה י"ב" — נמצא גם בבוך ח"א
גא (א). כח-לג
- נדפס בקונטי בס"ע (קה"ת היחשט"ו).
- ביאור ע"פ ציון במשפט : דברים — ח"א (ו, א). לג-לה
- ציון במשפט תפדה : דברים — ח"א (יג, א). בוך ויקרא — בשלימות (תט, א).
לו-מב

* הבוך המצויין ראשון — ממנו נעתק המאמר.

א'תתקענ

פ' ואתחנן

- ואתחנן אל ה' : דברים — ח"א (נה, א). בוך באבי נומי 11. מה—סח
 ואתחנן אל ה' : דברים — ח"א (עג, ב). בוך במדבר חרסיו נומי 16 (קיי, ב).
 באבי נומי 11 (קפה, א). סה—צג
 ואתחנן כו' בלקוית דף ד' : בוך דברים — ח"א (צו, א). באבי 11 (ר, א). בוך
 ויקרא — תקפ"ח (קו, א) — בשינויים ובאופן מקוצר. בעי קו — נוסחא שני, נעתקה
 מבוך ויקרא — תקפ"ח (קעב, ב). בוך הרב חדש (נג, א). צג—קיג
 ואתחנן כו' תקס"ו חפלות... אעברה נא גוי הטובה : בוך אלה הדברים — חן
 (כה, א). באבי נומי 17.
 ואתחנן כו' אר' אתה — נמצא גם בבוך דברים — ח"א (נה, א). קיג—קלה
 אעברה כו' ועתה למה כו' : באבי 39 (שסו, א). קלה—קלו
 עלה ראש הפסגה : באבי 49 (רפה). קלו—קמד
 ונשב בגיא : באבי 62 (קסו, א). דברים — ח"א (קיה, א) — בשינויים ובאופן
 מקוצר. בוך הרב חדש (סח, א).
 המאמר בלי ההגהות נדפס במאמרי אדמו"ר הזקן — תקס"ב. קמד—קנה
 כי מי גוי גדול : באבי 39 (שסא, א). קנו—קסא
 יום אשר עמדת — כי ה' אלקיך : בוך אלה הדברים — חן (מ, ב). באבי 17.
 קסא—קסג
 כי שאל נא : בוך דברים — רח"ל. קסד—קסו
 כתיב וידעת : בוך אנשי יריחו. קסו—קעא
 ביאור וידעת שבלקוית : באבי 44 (רכ, א). בוך דברים רח"ל. קעא—קעט
 בס"ד הוספות כו' שבלקוית : בוך תפול עליהם — מינדל. קעט—קסא
 אלה העדות והחוקים : בס' החקירה להצ"צ (דף נה, א) — וע"פ הכתוב בשער הספר
 "הרועקו והוגהו מגוף כתיבת יד קדשו". בבוך דברים ח"א (קיה, א) נמצא עד אמצע
 סעי' ב. אלה הדברים — חן (נה, ב). קסא—קצב
 פנים בפנים : בוך אלה הדברים — חן (מב, א). קצב—ד
 כי מי — מי יתן : באבי 39 (שסו, א). קצה—ז
 ביאור מעט ע"פ הדברים : בוך דברים ח"א (קנו, ב). רג—כו
 בפ' ואתחנן : באבי 44 (רצה, א). ר—דג
 שמע ישראל : באבי 39 (שעג, ב). רב—ד
 שמע ישראל : בוך ויקרא — תקפ"ח (קעו, א). דברים — רח"ל. רה—כג
 ביאור מעט י"פ הדברים : בוך דברים ח"א (קנו, ב). רכג—ו
 שמע ישראל : בוך דברים רח"ל. רכז—לב
 לפסוק שמע ישראל : בוך אלה הדברים — חן (עו, א). רלב
 ואהבת את ה' אלקיך : באבי 39 (שעו, א). רלב—ד
 בלקוית פ' ואתחנן : בוך דברים ח"א (קס, א). דברים רח"ל. רלז—ה
 והיו הדברים : באבי 39 (שעו, א). רלה—ו
 אשר אנכי מצוך : בוך כל המשמח — לאגער (קנו, א) בגוף כתיב הצ"צ. רלו—ו
 ושננתם : באבי 39 (שעו, ב). רלו—ח
 ושננתם לבניך : באבי 44 (רכח, א). דברים ח"א (קסו, א). דברים — רח"ל. רלת—מט

מראה מקומות

א'תתקעה

- קיצור ושנתם : בוך דברים רח"ל.
 ושנתם לבניך : בוך דברים — רח"ל. וגוסתא שני בבוך באבי 54. רנב—עח
 קיצור דקיצור : בוך כל המשמח — לאגער (פר, א) מגוף כתי"ק הצי"צ. רעח—עט
 ולתוסי ביאור בענין תלמוד גדול : בוך דברים רח"ל. דברים — ח"א (קעג, א).
 רעס—פא
 ביאור ע"פ ושנתם : בוך דברים ח"א (קעה, א) באבי 11 (רטז, א). דברים —
 רסא—ח רח"ל.
 נמנו וגמרו : בוך דברים — רח"ל. באבי 11 (רכא, ב). דברים ח"א (קפד, ב). רפה—צו
 ביאור על ושנתם : בוך דברים — רח"ל. אלה הדברים — חן (מה, א). רצו—שט
 ושנתם לבניך כו' : בוך דברים — רח"ל. דברים ח"א (קעה, א). באבי 11 (ריב, א).
 באבי 39 (שם, א). שי—ג
 עצה בחי"ל : בוך דברים — רח"ל. שיד
 ושנתם לבניך : בוך דברים — רח"ל. שיד—טו
 וקשרתם לאות : באבי 54. שטז—כת
 להבין כו' תפילין דמארי עלמא. ביאור : באבי 54, 61. שכח—מו
 וכתבת על : בוך כל המשמח — לאגער (עט, א) גוף כתי"ק הצי"צ. שמו—גה
 וכתבתם על : באבי 39. שנה
 ברבות ט"פ ואתחנן : באבי 54. בוך דברים ח"א (קמה, א) באופן מקוצר. שנה—סו
 ברבות ט"פ ואתחנן : דברים ח"א (קג, א). בוך הודו — שמוטקין (קלו, ב). שסו—עג
 ברבות ט"פ ואתחנן : בוך אלה הדברים — חן. שעג—ד
 ראה אנכי : בוך דברים ח"א (קנו, א). שעז—ה
 חובא בספרי : בוך אנשי יריחו (עה, א). שעו—צ
 עי בפרדס : בוך דברים ח"א (קסא, ב). שז—א
 להבין ענין קבעומיש : בוך דברים רח"ל. שצב
 הנה החפרש : באבי 61. בוך סקאבלא (שנא, ב). שצב—ד
 לסידור שער הקיש — קיצור עמיש בטיזור : באבי 57. שזה—ז
 למה לא נזכר ציחי על אהבה : בוך דברים ח"א (קצב, ב). באבי 11 (רכז, א).
 דברים — רח"ל. שזו—ט
 כי ישאלך בוך חזר : באבי 39 (שסה, ב). שצט—חד
 פ' ואתחנן בדיה כי ישאלך בוך : בוך דברים — רח"ל (טעי ב—ו, ט—יב הם
 קיצורים מהמאמר שלפני זה). חד—יב
 ויצחנו ה' לעשות את כל החוקים : בוך דברים ח"א (קצב, א). בוך סקאבלא
 (קצ, א) באבי 11 (רמט, א). חג—כה
 טעי ר' גמצא גם בלקי"ת ט"ם מסעי. חג—כה
 כי עם קדוש : באבי 39 (שעה, א). ראה גם פ' האוינו ע' א' תרסד. תכה—ו
 כי מאהבת ה' אתכם : בוך אלה הדברים — חן (מה, ב). תכו
 וידעת כי ה' אלקיך הוא האלקים : בוך אלה הדברים — חן (מה, ב). תכו
 חגי'ה לי שאהבה נפשי : בוך דברים ח"א (ריד, א). בוך אנשי יריחו (קפג, ב).
 תכו—לד

פ' עקב

- והיה עקב תשמעון : נדפס בקונטרס בפי' (קה"ת ה' תשס"ו). השינויים וההוספה —
מבון באב' 17. תעט—צא
 והיה עקב תשמעון : בוך דברים — רח"ל. בוך ויקרא — תקפ"ח (קפו, א).
 תצא—תק
 והיה עקב : באב' 54. בוך אלה הדברים — חן (עב, א). תק—ג
 והיה עקב : באב' 54. 17. בוך אלה הדברים — חן (עד, א). תקג—ח
 ברוך תהי' מכל העמים : בוך אלה הדברים — חן (עז, ב). באב' 17. תקח—ט
 ברוך תהי' : באב' 39 (שפג, א). תקט
 לא יהי' בך עקר : בוך סקאבלא (שעד, ב). (מאמר זה נדפס כאן בטעות. והוא
 הגהות לתוי"א מי משפטים ד"ה לא תהי' משכלה עתה, ד). תקט—יא
 והסיר ה' ממך כל חולי : באב' 39 (שפג, ב). תקיא—יב
 וגם את הצרעה : באב' 39 (שעה, ב). תקיג—יד
 ויענן וירעיבך : בוך דברים ח"א (רלב, א). דברים — רח"ל. ציון במשפט תסדה —
 סלונים (ג, א). בוך אנשי יריחו (איזה הגהות נמצאים גם בבוך אלה הדברים — חן
 סב, ב). תקיד—כד
 ויאכילך את וכו' : בוך אלה הדברים — חן (עת, א). באב' 17. הוספה בע' תקכו,
 תל, מבון הנ"ל. דברים — רח"ל. תקכו—ל
 לתורה ע"פ ויאכילך את המן : בוך סקאבלא (שפ, ב) ביאור על לקו"ת. תקל—א
 ואכלת ושבעת וגו' : באב' 39 (שפד, א). תקלא—ג
 לדיה ואכלת ושבעת — כי לקח טוב : בוך דברים רח"ל. (לדיה ואכלת ושבעת,
 ראה גם דרך מצותיך מצוה לדון מו"מ). תקלג—ח
 ענין ברכת הזימון : בוך דברים ח"א (ערה, א). המאמר בלי התבהות נמצא גם
 בסידור שער בהמ"ז דף קב, א. תקלה—מו
 בבה"ז פ' עקב דרע"א א' : בוך דברים ח"א (רמח, א). באב' 54. תקמת—נו
 הסוליך במזבר — ועתה ישראל : בוך אלה הדברים — חן (פה, א). תקנו—סו
 ועתה : בוך כל המשמח — לאנער, גוף כתי"ק הצי"צ. דברים — רח"ל, שורה
 האחרונה מהמאמר מבון הנ"ל. (מאמר זה הוא הגהות להמאמר בע' תקס). תקסז—ט
 שייך לפסוק ועתה ישראל : בוך אלה הדברים — חן (צב, א). דברים — רח"ל.
 תקע—א
 ועתה ישראל : בוך אלה הדברים — חן (צג, ב). דח"א. דברים — רח"ל. באב' 11.
 (עד אמצע אות ד'). תקעא—ח
 איתא בילקוט בחו"מ : בוך דח"א (רסג, א) דח"ב. באב' 11 בקיצור. תקעה—טח
 ועתה ישראל : באב' 62 (שו, א). באב' 61 (קצג, א). דברים — רח"ל. גח — חן
 (רצו, ז). מקול מתצאים — גראסמאן. תקפט—צד
 ועתה ישראל מה : בוך דברים — רח"ל. תקצד
 כי ה' אלטיכט : בוך אלה הדברים — חן (קב, א). תקצד—ז
 כי ה' אלטיכט : בוך דברים — רח"ל. באב' 33 (רסט, א). תקצח—תר
 ארץ אשר ה' : בוך אלה הדברים — חן (צה, ב). תר—ה

מראה מקומות

א'תתקעז

ארץ כו' תמיד עיני ה' אלקין : בוך דברים — ח"א (ערב, א). באב' 14 (רמה, א).
 תרה—ז
 וחי' אס שמוע : באב' 39 (שפו, ב).
 תרח—ס
 וחי' אס שמוע : בוך אלה הדברים — חן (קו, א). באב' גומ' 36.
 תרט—יג
 ונתתי מטר : בוך אלה הדברים — חן (קו, א).
 תריג—כא
 וכתבתם על מזוזת : בוך אנשי יריחו (קלו, א).
 תרכא—כו
 ארץ הרים ובקעות : בוך דברים — רח"ל.
 תרכו—לא

פ' ראה

ראה אנכי נותן : באב' 62 (שמט, א). וידבר — חן (רסו, א). דח"א (רפד, א).
 מאמר זה נדפס גם בתורת שמואל — תרכו ע' רלו. המאמר בלי ההגהות נמצא
 בלקו"ת פ' ראה ית, א.
 תרלה—מב
 ראה אנכי נותן : בוך דח"א (רצ, א). באב' 17 (עג, א). בוך תקציה (רלה, א). באב' 47
 (קיט, א). — רשום עלי : שמענו תקצואיו על גשואי בנו הרב וכו' רי"י בהרוסטאפליע
 שבת אחר אכילת שחרית).
 תרמב—מח
 להבין ביאור הדברים ע"פ ראה : בוך דח"א (רצ, א). דברים — רח"ל. בוך אנשי
 יריחו (קמט, א). בוך סקאבלא (קכא, א). באב' 44 (ממנו נעתק ההוספה). תרמח—סב
 שייך ללקו"ת ר"פ ראה... עוד לד"ה ראה : בוך כל המשמח — לאגער, גוף
 כ"יק הצי"צ (פו, א). באב' 49 (רצו, א).
 בלקו"ת בד"ה ראה אנכי : בוך דברים — רח"ל. אלה הדברים — חן (קכה, א).
 באב' גומ' 36.
 את הברכה אשר תשמעו : אלה הדברים — חן (קטו, א). באב' 33 (רעג, א). — רק
 עד אמצע אות ג). באב' 36. דברים — ח"א (שיב, א. — מקוצר). תרסח—עח
 וחי' כי יביאך : בוך אלה הדברים — חן (קו, ב).
 אחרי ה' אלקיכם תלכו : באב' 54. דח"א (שכה, א. — מקוצר). תרפג—פג
 לתורה אחרי : בוך סקאבלא (שפו, ב).
 אחרי ה' אלקיכם : באב' 39 (שפו, ב). תרפג—פו
 אחרי ה' אלקיכם תלכו : נמצא בסידור שער התפלה דף כג, ב, ונדפס כאן עפ"י
 בוך באב' גומ' 54. ההגהות והקיצורים — עפ"י בוך כל המשמח — לאגער, גוף כ"יק
 הצי"צ* (קב, א). הקיצור שבעי תרפו — מבוך באב' 54. תרפו—שי
 בבוך כל המשמח — לאגער שם, כותב הצי"צ, וז"ל : „התחלת הדרוש ד"ה אחרי
 הוי' אלקיכם תלכו מתחיל לעיל דף רל"ו ע"א, וצריך לכתוב ג"כ מ"ש בסידור, ומש"כ
 זהו הגהות ותוספות עמ"ש בסידור".
 שם בוף קט, א כותב, וז"ל :
 הצעת הדרוש תחלה יש להקדים שבפ"י אחרי ד' אלקיכם תלכו יש בדברי חז"ל ג'
 פירושים האחד להלך אחר מדותיו הב' וכי תבואו את הארץ ונטעתם כל עץ מאכל הג'
 כל ארחות ד' חסד ואמת, כמבואר לעיל סעיף י"ד, עוד יש ב' פירושים נתבארו בסידור,

(* פאקסימיליא מהגהות וקיצורים אלו — בסוף הספר.)

ומתחלה נבאר הפירושים שבסידור והוא מסעיף א' עד סוף סעיף ה' עיין לעיל דף רמ"א ע"א מקום הדפין והסעיפים, אח"כ שיך סעיף וא"ו, אח"כ יאמר וכדי להבין ענין דפי אחרי זכו הוא ונטעתם, יש להקדים סעיף זח"ט שכללותם לבאר ענין חמשה חוין זכו אלה תולדות מלא בשני חוין, ואז בסעיף יו"ד יבואר ונטעתם כל עץ שזהו המשכת הואו כר וזהו ג"כ ענין חסד ואמת כי הוא"ו נקי אות אמת אח"כ יבוא סעיף י"א שהבי' חוין זהו ג"כ ענין י"ג מדות הרחמים. עכ"ל.

בסידור דל"ב עמוד שני : באב' 41 (קפת, ב). דברים — רח"ל. תשי—יא
 לתורה אחרי שבסידור : בוך סקאבלא (שפת, א). תשיא
 בדיה כי תשמע בקול : בוך דח"א (שסב, א). באב' 11. באב' 61 (קע, א). גח —
 חן (רצו, ב). ציון במשפט — סלונים (סב, א). דברים — רח"ל. תשיב—טו
 כי עם קדוש אתה : באב' 39 (שפט, ב). תשטו—טז
 עשר תעשר : בוך אלה הדברים — חן (קכו, ב). באב' נומ' 36. תשטז—כב
 וברוך ה' אלקיך : בוך דברים — ח"א (שטז, א). תשכב—כו
 ששת ימים תאכל מצות : באב' 39 (שצ, ב). באב' 19. דברים — רח"ל (רק כמה
 סעיפים).

הביאור, בעי' תשד"מ, נמצא גם בתחילת בוך באב' 24. המאמר בלי ההגות נדפס
 בסידור שער תגהמ"צ דף רפז, א. תשכח—נד
 ועשית חג שבועות : בוך סקאבלא (קיא, ב). — רשום עליו : „בעז"ה תוי' חג
 השבועות שנת תרכ"א. נמצא ונעתק ממנו עד סעיף ד', ומשם ואילך נעתק מבוך אלה
 הדברים — חן (קכט, א) — שם ששה סעיפים, הגהות). ועשית דובראזוסקי. טעמי
 המצות — בריקמאן (רכב, א) — עד אמצע סעיף ג', פסח ומצה — גרוגם (כת, א).
 וידבר — חן (עו, א) — עד סעיף ז'. תשנד—סג
 ועשית חג שבועות : באב' 44. פסח ומצה — גרוגם (כו, א). תשסד—סח
 שלש פעמים בשנה יראה : באב' 39 (שצ, א). תשסט
 בלקי' פ' ראה : באב' 61. באב' 11 (צב, א). דברים — רח"ל. גח — חן (שי, א).
 ציון במשפט — סלונים (סו, א). תשסט—ע"ג
 ושמתי כדכד : באב' 62 (רמב, א). תשעא—עג
 הוספות לדרוש וכל בניך : בוך תפול — מיגול (תרצה, א). באב' 11. מקול מחצצים —
 גרוסמאן (רמט). דברים — רח"ל. תשעג—פא
 אני לדודי ודודי לי : בוך דברים — רח"ל. דח"א (שכב, א). ציון במשפט —
 סלונים (עב, א). תשסא—פח
 אני לדודי : באב' 61 (קפגא, גח) — חן (שה, ב). תשסו—צא
 אני לדודי : באב' 54. אלה הדברים — חן (קנא, א). תשצב—תב
 אני לדודי : בוך סקאבלא (שפת, א). תתב
 ביאור ע"פ אני לדודי האי' : באב' 61 (עב, א). דברים — רח"ל. גח — חן (שב, א).
 תתב—ט
 קיצורים והערות לאני לדודי הבי' : בוך תפול — מיגול (תפול, א). ענין הפרסא —
 תתט—יא
 אליעז' (שמט, א). תתט—יא
 ילקוט ויקרא תחלת רמז תכט : אלה הדברים — חן (קלכ, ב). באב' נומ' 36.
 תתיא—יג

פ' שופטים

- שופטים ושוסרים תתן לך : אלה הדברים — חן (קלה, א). באבי נומי 36.
תתיו—כב
- שופטים ושוסרים... ביאור ענין רשע מכתיר : אלה הדברים — חן (קלט, ב).
באבי 24 (מג, א). באבי 33 (רעט, א). באבי 36. דברים — רחיל. דחיא (שסה, א). בוך
הרב חדש (שסב, א. — בלי איזו הגהות).
תתכג—לג
צדק צדק : בוך אלה הדברים — חן (קלט, א). באבי נומי 36.
תתלג—ד
- צדק צדק תרדוף למען תחיי : בוך ציון במשפט תסדה — סלוגים (עט, ב).
תתלד—ה
- צדק צדק תרדוף : באבי 61 (קעג, ב).
לא תסה משפט : אלה הדברים — חן (קמח, א). באבי נומי 36. תתלה—ז
- שום תשים... תמים תהיי : באבי 39 (תיז, א).
תתלו—ח
- תמים תהיי עם ה' אלקיך : באבי 39 (תיח, א). באבי 44. תפול — מינדל
תתלח—מא
(תפב, א).
- תמים תהיי עם ה' אלקיך : אלה הדברים — חן (קמז, ב). באבי נומי 36.
תתמא—ג
- בירושלמי סנהדרין פ' זאק : בוך דחיא (שעז, א). ציון במשפט תסדה —
תתמד—ו
- סלוגים (עז, א).
לא יקום עד אחד : באבי 39 (תכא, א). תתמו
- לא יקום עד אחד באיש : דברים — חיא (שעז, א). באבי 11. באבי 24 (ג, א).
באבי 39 (תכא, א). גח — חן (שיב, א). מקול מחצצים — גרוסמאן. ויקרא — כץ.
תתמו—זב
- ברעינן פ' שופטים : דברים — חיא (שפג, א). תתנב—טב
- על פי שנים עדים... לא הביט : דברים — חיא (שצא, א). באבי 11. באבי 62
תתסב—ד
(קעב, א). גח — חן (שטו). דברים — רחיל.
וניגש הכהן : אלה הדברים — חן (קנה, ב). תתסד—ה

פ' כי תצא

- כי תצא : באבי 39 (תכו, א). תתסז—ע
- כי תצא למלחמה : ועשית — דובראוסקי (צא). באבי 24 (עז, א). באבי 63
תתע—פא
(קצב, א).
- קיצור מהתורה כי תצא... ביאור על הנ"ל : בוך ועשית — דובראוסקי (צט, א).
תתפב—צב
ויקרא — תקפ"ח (רסה, א).
- חערות על הדרוש שבלקית : בוך אלה הדברים — חן (קס, א). תתצג—צד
- כי תהיין לאיש... ענין שניאה : באבי 61 (קעג, ב). גח — חן (שכד, א).
תתצד—תחק
- כי תהיין לאיש שתי נשים : באבי נומי 54. תתק—ו

- הוספה לדיה כי תהיין שבלקית : באבי צומי 13. תתקז-ט
- הערות על כי תהיין שבלקית : בוך דברים — רח"ל. תתקי
- לא תראה : באבי 39 (תלם, ב). תתקי
- כי יקרא קן צפור : באבי 24 (פד, ב). תתקיא-טז
- ענין קן צפור : בוך במדבר תרטו — 16 (קמ, א). דברים — רח"ל. באבי 11
- תתקטז-מח (רגו, א).
- קן צפור : בוך אלה הדברים — חן (קסא, א). תתקמז-נח
- כי יקרא...לא תחרוש : באבי גומי 39 (תמ, א). תתקנח
- לא תלבש שעטנז : דרך מצותיך (דף קיד, א). אלה הדברים — חן (קע, א). תתקנט
- לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו : באבי 39 (תכו, ב). ציפעל — 14
- תתקנט-סב (קג, א).
- גדילים תעשה לך : בוך נח — חן (שכו, ב). דברים — רח"ל. באבי 39 (תל, א).
- באבי 33. דברים — ח"א (שעה, א). תתקסב-סז
- גדילים תעשה לך : בוך דברים — רח"ל. תתקסז-עו
- גדילים... כי יהי נער : באבי 39 (תלד, א). ציפעל — 14. (דיה והי אמנות
- בע' תתקסז נמצא בבוך זה אחר דיה לא תלבש בע' תתקנט). תתקעו-עט
- ולא אבה : באבי 39 (תמ, ב). תתקעט-סא
- ולא אבה ה' אלקיך... הגהות ללקו"ת : באבי 24 (קעה, א). תפול — מינדל.
- תתקפא-תתרה
- כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך : באבי 39 (תלו, ב). תתרו-ח
- לנכרי תשיך ולאחיך לא תשיך : אלה הדברים — חן (קסט, א). תתרח-ט
- ארבעים יכנו ולא יוסיף... כי ישבו אחים : באבי 39 (תלת, א). תתרט-יג
- ענין חליצה... ענין יבוס אשת אח : בוך דברים — רח"ל. בוך סקאבלא. באבי
- 33 (קלא, א). תתריג
- והי' הבכור הנולד : באבי 39 (תמג, ב). תתריד-טו
- ואם לא יחפוץ האיש : בוך כל המשמח — לאגער. גוכייק הצ"צ (קיא, א). תתרטו-יח
- זכור את אשר עשה לך : באבי 39 (תמה, א). תתריח-כה
- הגהות וביאור ע"פ כי ההרים ימושו : בוך אלה הדברים — חן (קע, ב). תתרכה-ל

פ' כי תבא

- והי' כי תבוא וגו' : בוך אלה הדברים — חן (קעד, א). דברים — רח"ל. ציון
- במשפט תפדה — סלונים (פת, א), באופן מקוצר. תתרג-לט
- והי' כי תבא : באבי 13. בוך סקאבלא (רטו, א). תתרט-מד
- השקיפה ממעון קדשך : בוך אלה הדברים — חן (קפ, ב). באבי גומי 36. תתרמו-מו
- ביאור ע"פ חיוס הזה שבלקית : בוך הודו — שמיטקין. באבי 24 (קפז), באבי 44.
- דברים — רח"ל. תתרמו-נו
- את ה' האמרת היום : באבי 61 (קס, א) — עד אות טו. באבי 39 (מתחיל מאות
- ח'. — מאות טו ואילך גוסף מבוך זה). אלה הדברים — חן (קפג, א) — בלי איוו
- הגהות). נח — חן (שכט, א) — כנ"ל. באבי 36 (עד אות ח', ומצויין שם : הסעי ח'

עד סעי' י"ז בכרך שמות ויקרא במד' סי' תבא, — ואולי הכוונה לבוך באב' 39 הגי'ל).
 תתרגו—סו
 ישתבח שמן... האמרת: באב' 39 (תנו, א).
 את ה' האמרת היום: בוך דברים ח"ב. באב' 62 (שמא, א. — חסרים איזו הגהות).
 מקול מחצצים — גרוסמאן, דברים — רח"ל. שרש מצות התפלה — מלוב. תהרסה—עח
 את ה' האמרת היום: באב' 63 (רצ, א).
 תתרעט—סח
 ובאו עליך כל הברכות... ברוך אתה: בוך אלה הדברים — חן (קעט). באב'
 תתרפח—צ
 נומ' 36.
 יצו ה' כו': באב' 39 (תנה, ב).
 להבין שרש ענין הקללה שבתוכחה: בוך דברים ח"ב. באב' 62 (שיב, א).
 ויקרא — תקפ"ח (רל, א).
 תחת אשר לא עבדת: באב' 62 (רלב, א). דברים — רח"ל. תתודש—שט
 ויקרא משה אל כל ישראל: בוך דברים ח"ב. באב' 24 (קפא, ב. — בלי קיצורים
 ובסדר אחר. אות ב' שם הוא אות ו'. תחילת המאמר נדפס לקבץ ע' תתשכג). באב' 44. ענין
 יסוד העבודה — שניידערמאן (עט). — רשום עליו: מה שאמר אדמו"ר מ"מ בשבת
 שלפני ר"ה בשנת תקפ"ט).
 תתשט—כג
 ויקרא משה אל כל ישראל: באב' 24 (קפא, ב. — ראה המאמר דלעיל) תתשכג—כד
 הגהות על ויקרא בכי תבא שבלק"ת: בוך הורו — שמוטקין (קנו, א). באב' 24
 (צ, א). באב' 44 באב' 54 דברים — רח"ל. תתשכד—לד
 ולא נתן ה': באב' 39 (תס, א). תתשלד
 תקניו עבדת בשמחה... ע' לקו"ת משלי: באב' 61 (קעד, א). תתשלה

פ' נצבים

אתם נצבים היום כולכם: באב' 54. באב' 61 (קית, א). אלה הדברים — חן (רג, א).
 וידבר — חן (שלו, א). איקפט—רה
 ד"ה אתם נצבים היום כולכם... אתם נצבים: בוך אלה הדברים — חן (קפה, ב).
 אירה—רח
 וקבצן: אלה הדברים — חן. באב' נומ' 36. אירח—רי
 הגיה לדיה אתם נצבים: בוך דברים — רח"ל. אירי—יא
 הערות לדיה אתם נצבים: בוך דברים ח"ב. דברים — רח"ל. איריא—יב
 והי' כי יבואו: באב' 39 (תס, ב). איריב—יג
 ושבת עד ה' אלקיך... הערות למ"ש בלק"ת: אלה הדברים — חן (קפט, ב). איריג—כט
 באב' נומ' 36.
 להבין ביאור הדברים: באב' 44. באב' 24 (ר, א). אירכט—לח
 ראה נתוני לפניך: באב' 39 (תסא, א). אירלת—לט
 העידותי בכט היום כו': בוך דברים ח"ב. דברים — רח"ל. אירלט—מ
 בישעי' סי' י"א י' שוש אשיש: בוך דברים ח"ב (רשום עליו: מוגה היטב מגוף
 כ"ק אדמו"ר שליט"א). באב' 61 (קלב, א). מקול מחצצים — גרוסמאן (רסט, א). תפול —
 מינדל (תרגו, א). גח — חן. דברים — רח"ל (רשום עליו: ס' נצבים התרכ"ב). אירמ—מז

שוש אשיש בה' : בוך דברים ח"ב. (משיכ בעי ארנה חסר בנכתייק — כיה
בבוך הג"ל). אירמח—סד

שוש אשיש : באב' 54. באב' 62 (קפת, א).

הקיצור דקיצור בעי איערב נמצא גם בבוך כל המשמח — לאגער, גכתייק.
א'רסה—עג

ביאור מעט ע"פ שוש אשיש שבלקוית : בוך דברים — רח"ל. באב' 61 (סו, א).

גח — חן (שדמ, א). ארעג—ם

ענין תקיעת שופר בריח אלול : אלה הדברים — חן (רא, א). באב' 36. אירפ—םג

דרושים לר"ה

ובחדש השביעי... ובחדש השביעי באחד לחדש : באב' גומ' 54. אירפו—צז

ובחדש השביעי... בחדש השביעי : באב' 62 (קצו, ב). אירצו—שט

ברבות סדר אמור פכ"ט : בוך במדבר — 16 (קסב, א). באב' 41 (רעד, א).

א'שט—טו

שבת קלא, ב. יום חרועה : באב' גומ' 57. אישטו—טז

פכ"ט בחדש השביעי : בוך דברים — רח"ל, (נדפס גם באוה"ת ויקרא ע' שכה).

א'שטז

תקעו בחדש שופר : בוך במדבר — 16 (קסו, א). באב' 62 (קצג, א). דברים —

א'שז—כא

רח"ל.

תקעו בחדש שופר : בוך ועשית — דובראזוסקי (קטו, א). דברים — רח"ל.

וידבר — חן. בוך ג' — סלונים (רשום עליו : נאי בריה דהאי שתא תרי"ח). א'שכז—לד

תקעו בחדש שופר : באב' 54. באב' 24 (נמצא שם עד אמצע אות ז'). דברים —

רח"ל. להבין ענין — דרייזין (מקוצר ובלי איזה הגהות). ושמתו כוכד (קצט, א).

א'שלר—מה

תקעו בחדש שופר, כי חק לישראל : באב' 61 (קסג, א). גח — חן (שגו, ב).

א'שמט—ג

במדבר תלים סט"י פ"א : בוך כל המשמח — לאגער, גכתייק (קכג, א). באב' 49

א'שנ—נט

(שיא, א).

להבין מ"ש ע"פ תקעו בחדש : בוך גח — חן (שגו, א). באב' 61 (קעג). א'שנט

א'שנט—סא

לדיה תקעו בחדש : באב' 39 (תסא, ב).

גהות לדיה תקעו בחדש : בוך אלה הדברים — חן (רכה, א). באב' גומ' 54.

א'שסא—עט

חנה ענין המשל הנזכר ברבות : אלה הדברים — חן (רנא, א). א'שעט—ם

בפ' נציב"ט דיה תקעו בחדש הא' : באב' 61 (סט, ב). דברים — רח"ל. א'שפ—ב

כי חק לישראל הוא : באב' 61 (קסה, ב). גח — חן (שגו, ב). דברים — רח"ל.

א'שפב—צא

תלים רט"י ק"ב תפלה לעני : בוך דברים — רח"ל. באב' גומ' 57. א'שצא—גז

שיר המעלות ממעמקים : בוך אלה הדברים — חן (רטז, א). א'תג—ה

ביאור לדיה וה"י ביום ההוא : בוך דברים — רח"ל. באב' 61 (ע, ב). רק כמה

א'תה—ט

סעימים). גח — חן (שגב, א).

לתוי דוחי' ביום חהוא יתקע : בוך תפול — מינדל (תפו, א), בוך סקאבלא
(שט, א).
איתס—יא
יחינו מיומיים כו' : באב' גומי 44.
כתיב אחרי ה' ילכו : באב' 54. באב' 24. דברים ח"ב. בוך ציפל — 14 (דש, א).
איתיג—לא
שייך לתורה כתפוח בעצי היער : בוך תפול — מינדל (תפו, ב).
איתלא
זה היום תחלת מעשיך : באב' גומי 57.
זה היום תחלת מעשיך : בוך אלה הדברים — חן (רית, ב). באב' 61 (קלו, א) —
נמצא שם רק סעי' ו' ורשום עליו : שייך לר"ה זה היום כו' נצבים תרכ"ג).
איתלד—לט
להבין ענין הנסירה : באב' גומי 24.
איתמ—נא

פ' וילך

וחרה אפי' ... ואנכי הסתר : באב' 39 (תסט, ב).
איתנה—גו
מצוה לכתוב ס"ת : בוך סקאבלא (שפו, א).
איתנו

דרושים לשבת שובה

דרשו ח' בהמצאו : בוך כל המשמח — לאנער, כייק הצ"צ (קלט, א). דברים ח"ב.
חן (שסה, א). תפול — מינדל (תקמ, א). — עד סעי' ה'). דברים — רח"ל. איתסא—סט
במהרש"א קדושין ... דרשו ה' ... דרשו ה' בהמצאו : בוך דברים ח"ב.
איתסט—עד
דרשו ה' בהמצאו : בוך דברים ח"ב. באב' 47. באב' 54 (מקוצר). ועשית —
דובראחסקי.
ענין בצבור ... דרשתי : באב' 39 (תסו, ב).
איתצו
שובה ישראל : בוך ויקרא — תקס"ח (רנה, א). דח"ב. ציפעל — 14 (שנו, א).
איתצו—תקט
שובה ישראל ... פסוק אפריט כו' : אלה הדברים — חן (רעו, ב). באב'
איתקט—יד
גומ' 36.
בהושע ט"י י"ד פסוק שובה ישראל : בוך כל המשמח — לאנער (קלה, א)
איתקיד—ב
באב' 62 (רה, ב).
ביאור ע"פ שובה ישראל : בוך דברים — רח"ל. דח"ב. באב' 47 (קמט, א).
איתקל—לח
קיצור מהדרוש שובה ישראל דרוש הא' : באב' 62 (רד, ב).
איתקמ
לדיה שובה ישראל : בוך אלה הדברים — חן (רעו, א).
איתקמא
שובה ישראל : בוך סקאבלא (שפת, א).
שעית להררי' : באב' 39 (תסז, ב).
איתקמא—מב
כי ביום הזח יכפר ... בענין תפלה ותורה : בוך דח"ב.
איתקמג—נא

דרושים ליוהכ"פ

וכל אדם לא יהי באוה"מ: נדפס בקונטרס בפי' (קה"ת, ה' תשכ"ג), ההוספות והשינויים — עמ"י בוך באב' גומ' 61 (קסט, א).
 איתקנה-ס
 כי ביום הזה יכפר עליכם: בוך במדבר תרס"ו — 16 (קסה, א).
 גוף המאמר, בלי ההגהות, נדפס במאמרי אדמו"ר הזקן — תקס"ב ע' לה.
 המאמר עם ההגהות נדפס בתורת שמואל — תרכ"ז ע' רצד.
 איתקסא-עה
 א"ר עקיבא אשויכס ישראל: באב 54, דח"ב.
 איתקעו-תרו
 ענין יוהכ"פ: בוך דברים ח"ב (בסיום המאמר כ': מנוכתי"ק).
 איתרו
 מאורי אש ביוהכ"פ: בוך סקאבלא (שעה, ב).
 איתרו

פ' האזינו

האזינו השמים: באב' 39 (תעג, א).
 איתרלו
 הגהות לד"ה האזינו השמים: בוך הודו — שמוטקין (סה, א).
 איתרלה-מב
 קיצור מהביאור ע"פ האזינו השמים: בוך דברים — רח"ל.
 איתרמב-מה
 להבין שרשי הדברים הנ"ל: בוך דברים — רח"ל, דח"ב, באב' 61 (רג, ב).
 איתרמו-מט
 נח — חן (שסה, א), ויקרא — בשלימות (שב, א).
 הערות לד"ה האזינו השמים דרוש הראשון: בוך כל המשמח — לאגער,
 כ"ק הצ"צ (קמו, ב), פסח ומצה — גרונוס.
 איתרמט-ג
 הערות לד"ה האזינו השמים הב'... קיצור מד"ה האזינו: בוך דברים —
 איתרנ-נה
 רח"ל.
 הצור תמים פעלו: בוך אלה הדברים — חן (רסג, א), באב' גומ' 36.
 איתרנו-נו
 ולהוי' תגמלו זאת: באב' 39 (תע, ב).
 איתרנו-נט
 בהנחל עליון... כי חלק ה' עמו: אלה הדברים — חן (רגו, א), באב' גומ' 36.
 איתרנט-סג
 כי חלק: באב' 39 (תעב, ב).
 איתרסג-סד
 ראה ע' איתרסד ד"ה ואתחנן, ובפי' ואתחנן ע' תכה.
 איתרסד-סט
 ביאור על לקו"ת פ' האזינו: בוך דברים ח"ב.
 ימצאהו בארץ מדבר: בוך אלה הדברים — חן (רגו, א), באב' גומ' 36.
 איתרסט-עח
 ביאור על תוי' כנשר: נח — חן (שע, א), בוך דברים — רח"ל.
 איתרעה-מה
 ביאור ע"פ כנשר יעיר קנו: בוך דברים — רח"ל.
 איתרעה-צ
 ה' בדד ינחנו: באב' 39 (תעג, ב).
 איתרעא-צד
 וישמן ישורון ויבעט: בוך אלה הדברים — חן (רגו, ב), באב' גומ' 36.
 איתרעד-צו
 צור ילדך תשי: בוך דברים ח"ב.
 איתרעה-צו
 כי דור תהפוכות: בוך אלה הדברים — חן (רגו, ב), באב' גומ' 36.
 איתרעז-צח
 הלא הוא כמוס עמדי: באב' 39 (תעו, ב).
 איתרעז-צח
 כי ידיו ה' עמו... אזלו מים מני ים: בוך אלה הדברים — חן (רגו, א), באב' גומ' 36.
 איתרעז-צט
 ראו עתה... הרנינו כו': באב' 39 (תעז, א), בוך דברים ח"ב (רק ד"ה הרנינו).
 איתרעט-תשא

דרושים לסוכות

- חג הסוכות ... חג האסיף : בוך אלה הדברים — חן (רס, א). באבי נומי 36.
א'תשה—ח
- וסוכה תהי' לצל יוחס : בוך דברים ח"ב. באבי 63 (רכו, א. — שם נמצא עד
דיה שייד לפסוק, בעי' א'תשיג).
א'תשה—טו
- להבין ענין סוכות : באבי 62 (שנה, א). באבי 61 (רכט, א). גח — חן (שפב, א).
מקול מחצצים — גרוסמאן (רסב, א). דברים ח"ב. ציון במשפט — סלונים (קכה, א. —
רשום עליו : ענין המצנפת).
א'תשטו—כח
- להבין ענין צמצום ומקופי : בוך דברים ח"ב (רשום עליו : מנכיק).
א'תשכח—לו
- לדרוש ליל א' דסוכות דתקטיג : באבי 41 (מא, ב). — דאה מאמרי אדמו"ר הוקן —
תקטיג עי' רעט).
א'תשלו—לח
- בענין ד' מינים : באבי 41 (רפת, ב). מקול מחצצים — גרוסמאן (שיו, א).
א'תשלח
אתרוג מקבל קור וחום : באבי 39 (תסו, א).
א'תשלט
הנענועים בלולב ... כי מתן הכל : בוך אלה הדברים — חן (רסג, א). באבי
א'תשלט—מב
36. זוהר אמור קג, ב תקטיז : בוך דברים ח"ב. באבי 24 (עא, א. קנג, א). א'תשמב—מט
- בסידור בדיה להבין שורש ענין הסוכות : בוך דברים — רח"ל. דברים ח"ב.
בוך ויקרא 4 בשלימות (רצט, ב). גח — חן (שפ, א). באבי 61 (רמט, א). א'תשנב—נב
- להבין שורש ענין הסוכות : בוך דברים — רח"ל.
א'תשנג—גה
- הללו את ה' כל גוים : באבי 61 (רלת, א). דברים ח"ב. גח — חן. טעמי המצות —
בריקמאן. בוך הרב חרש (ש, א). דברים — רח"ל (ממנו נעתק סיום המאמר. — כ"ק
אדמו"ר שליט"א מצין שם : עפ"י במקרא הפנים — דאדאמיצ (אדה"ו ?) — הנהגות
והקיצורים דהצ"צ).
א'תשנה—סט
- ענין חותם דהו"ר : בוך תפול — מינדל (תפו, ב).
א'תשסט

דרושים לשמ"ע

- ביום השמיני עצרת ... עצרת כ" בקורקי : באבי 39 (שמה, ב). א'תשע—עח
- ביום השמיני מלך הדר : בוך תפול — מינדל (תסו, ב). בוך סקאבלא (שעו, א).
א'תשעח—עט
- ביום השמיני עצרת : באבי 41 (רעה, ב). דברים ח"ב. ציון במשפט — סלונים
א'תשעט—צב
- עי' בבוך בראשית ב' : בוך דברים — רח"ל.
א'תשצג—צד
- לדיה ביום השמע"צ ... תתן אמת ליעקב : באבי 39 (שגד, א).
א'תשצד—צח
- ביאור על ביום השמע"ע : בוך דברים ח"ב. דברים — רח"ל. אל תצר ריין (פב, ב).
א'תשצח—תתו
- לדיה ביום השמע"צ כנישין : באבי 39 (שנת, א).
א'תתו—ח
- ביאור על ביום השמיני ... אטרו חנה"ט תקציג : בוך דברים — רח"ל.
א'תתט—כב
- ביאור ע"פ ה' לי בעוזרי : באבי נומי 54.
א'תתכג—כז

ענין היחוד שבשמויע: בוך אלה הדברים — חן (רסב, א) באבי גומי 36.

א'תתכז—כח

שייך לדיה להבין ענין יום שני בלקוית: בוך דברים ח'ב. דברים — רח'ל.

א'תתכח—לא

פ' זאת הברכה

זאת הברכה: בוך ציון במשפט — סלונים (קנה, א).

זאת הברכה ברבות ט'פ ויחי: בוך אלה הדברים — חן (רית, א).

במאמר דזא זרתין... ויאמר ה' מטיני: בוך ויקרא — בשלימות (רצג, א).

א'תתלט—מד

אף חובב: באבי 39 (תעט, ב). דברים ח'ב.

ביאור ט'פ תורה צוה: בוך ויקרא — בשלימות (רס, א). ויקרא — תקפ"ח. באבי

13 (מג, ב). באבי 61 (קעו, ב).

א'תתמז—מו

ביאור ט'פ תורה צוה: בוך דברים — רח'ל.

דיה תורה צוה לנו משה... תורה צוה: באבי 62 (רלו, א). שטג, א.

דיה שייך לענין ויהי בישורון, בעי א'תתג, נמצא גם בכוך דברים — רח'ל.

א'תתמח—ע

ויהי בישורון מלך: בוך אלה הדברים — חן (רסט, א). באבי 36. דברים ח'ב.

שני טעמים הראשונים).

ברך ה' חילו: באבי 39 (תס, ב).

לבנימין אמר ידיד ה': בוך אלה הדברים — חן (רעא, ב).

וממגד תבואות שמש... ורצון שוכני סנה: באבי 39 (תס, ב).

בכור שורו הדר לו: בוך אלה הדברים — חן (רסט, א). באבי גומי 36.

מעונה אלקי קדם: נדפס בספר החקירה דף עה, א. בוך דברים — רח'ל.

אשריך ישראל: בוך אלה הדברים — חן (רעג, א). באבי גומי 36.

אשריך ישראל, ברכות פ"ק: באבי 39 (תס, ב).

מי כמות... ודבר ה' עט משה: באבי 39 (תסא, ב).

פנים אל פנים: בוך סקאבלא (שפו, א).

ויאמר יהונתן... שייך לדיה והי' מידי חודש: נח — חן (תיה, א). באבי 61

א'תתסג—קד (שח, א).

לדיה והי' מידי חודש בחדשו: בוך דברים — רח'ל.

חמור שיר חנוכת הבית: נח — חן (תכ, ב). באבי 61 (שכב, א).

א'תתקד—לי

הוספות

וחנה להבין בתוס' ביאור ענין ואראה: בוך תורת אדומ"ד (קו, א).

את ה' האמרת: בוך טעמי המצות — בריקמאן.

אחרי ה' ילכו: באבי 38 (צב, א).

א'תתקכג—ל

א'תתקל—לד	לדוד מזמור : ציון במשפט — סלונים (קי, א).
א'תתקלד—לט	אדי שפתי תפתח : באב' 14 (רמו, א). להבין ענין פסח ומצה — גרוגם (רעז, א).
א'תתקלס—לב	הגהות על מאמר זה — בסידור שער ר"ה.
א'תתקלס—מב	שיר המעלות מטעמקים : באב' 38 (פו, ב).
א'תתקמב—מג	שייך לדיח האזינו : בוך להבין ענין פסח ומצה — גרוגם (קמו, א).
א'תתקמג—מו	שאו שערים ראשיכם : הודו — שמוטקין (רעז, א).
א'תתקמו—מז	עצרת קליטה : אלה הזכרים — חן (ריח, א).

הוספות מביכ"ל כת"י שנמצא אתר ההדפסה

ע' איתקלט, שורה דירה : בבוך פסח ומצה — גרוגם, גוסף לפני תי' זו : הגה יש ב' בחי יעקב וישראל, והגה תכלית הבריאה הוא להיות לו ית' — דירה.

ע' איתרסה, שורה כולם — אור כו' : בבוך הגיל (מו, א) גוסף : (ואפ"ל ענין המאור שבה מחזירו למוטב המאור דוקא זה טל תורה שג' כי טל אורות שלמעלה מבחי מה שנקי התורה מיט.

ע' איתרנו, שורה (כאן נחתך) : בבוך הגיל (קמה, ב) כ' : גמור בהשמים וגמשך משם טמין סמין כו' משא"כ — בחיבור.

